

SŁOWNIK GRECKO-POLSKI

DO WYBORU Z PIEŚNI HOMERA

OPRACOWAŁ

ARTUR RAPAPORT

K S I ą Ż N I C A - A T L A S

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY KARTOGR. I WYDAWNICZE

TOW. NAUCZ. SZKÓŁ ŚR. I WYŻSZ., S. A.

LWÓW — WARSZAWA

1 9 3 2

KSIĄŻNICA-ATLAS S. A.

LWÓW, CZARNIECKIEGO 12 — WARSZAWA, N. ŚWIAT 59

poleca

Homer

ODYSEJA

W opr. St. Witkowskiego.
Str. XXXII + 176. Z ilustracj.
Zł. 5·60.

Homer

ILJADA

W opr. A. Rapaporta.
Str. XL + 176.
Zł. 4·80.

Oba te wydawnictwa, zamykające całość dzieł Homerowych, czytanych w gimnazjach, staną się niewątpliwie podwaliną nowego traktowania tego autora w nauce szkolnej. Uwzględnienie w szerokiej mierze motywów kulturalnych, plastyczne ujęcie osobistości Homera, trafne a zwięzłe przedstawienie zagadnień językowych, wysunięcie znaczenia Homera dla literatury polskiej na plan pierwszy i szereg innych kwestyj, poruszanych we wstępach do obu dzieł, nadają wydawnictwom tym takie walory, jakimi żadne inne opracowanie poszczycić się nie może.

Platon

WYBÓR DZIEŁ

W opr. J. Jędrzejowskiego i A. Rapaporta.

Celem umożliwienia łatwiejszego nabycia pism tego autora, z których tylko niektóre uwzględnia się w nauce szkolnej, rozbito wydanie poprzednie na trzy części, które zawierają:

- Część I. APOLOGJĘ i LACHESA . . . zł. 2·80
- „ II. EUTYFRONA i MENONA . . . „ 2·65
- „ III. KRITONA i RZECZPOSPOLITĄ . . . „ 2·45

Kto się z niemi zapoznał, ten rozumie wyższość tego wydania nad innymi, podobnymi, niedorównującymi mu jednak zupełnie. Nazwisko filologa lwowskiego, który się wydania tego podjął, znanego nie tylko ze swej fachowej sumienności i skrupulatności, lecz także z wyborowego pióra i walorów metodycznych, mówi samo za siebie.

205.5 M.

SŁOWNIK GRECKO-POLSKI

DO WYBORU Z PIEŚNI HOMERA

OPRACOWAŁ

ARTUR RAPAPORT

Z 36 RYCINAMI

K S I A ̇ Ż N I C A - A T L A S

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY KARTOGRAFICZNE I WYDAWNICZE

TOW. NAUCZ. SZKÓŁ ŚREDN. I WYŻSZ., SP. AKC.

LWÓW — WARSZAWA

1932

Pb. 814. M

~~814. M~~

MAGAZYN

2349

Zakłady Graficzne Ski Akc. Książnica-Atlas we Lwowie

Wstęp.

A. O dialekcie Homera.

I. Głosownia.

Iloczas.

1. Zgłoskę, zawierającą krótką samogłoskę, mierzyli Grecy jako § 1 długa, jeżeli po tej samogłosce następują przynajmniej dwie spółgłoski (także ζ, ξ, ψ), choćby stanowiły one początek nowego wyrazu. Zgłoska tak mierzona nazywa się *συλλαβὴ θέσει μακρά* (= zgłoska długa z umowy), co Rzymianie przetłumaczyli na *syllaba positione longa*.

Uwaga. Grecy uważali, że poeci mierzą te zgłoski jako długie na podstawie niejako wzajemnej umowy. Rzymianie, zapomniawszy, że wyraz *positione* jest tłumaczeniem słowa *θέσει*, rozumieli, że samogłoska jest długa skutkiem swego położenia. Pogląd ten jest dość trafny, mimo że wynikł z nieporozumienia. W niektórych językach (np. w angielskim) spółgłoska na końcu zgłoski wymawia się dłużej niż na jej początku. Jeżeli w języku greckim następowało po samogłosce kilka spółgłosek, to w wymowie łączono pierwszą z nich z poprzedzającą samogłoską w jedną zgłoskę i w ten sposób ją przedłużano.

2. Wyjątkowo zdarza się, że *muta cum liquida*, zaczynająca wyraz, nie powoduje wydłużenia ostatniej zgłoski poprzedniego wyrazu.

Także i wtedy nie następuje wydłużenie, kiedy wyraz następny skutkiem tego nie mógłby się pomieścić w heksametrze np.:

Οἴκαδε νοστήσας ἰερῆς εἰς ἄστυ Ζελεῖης. Δ 103.

Δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρον ἐξοόν ἤρχε δ' ὀδοῖο. Od. V 237.

Wyrazy *Ζελεῖης* (—), *σκέπαρον* (—) nie nadają się do heksametru, jeżeli następują po długiej zgłosce.

3. Krótkie zgłoski czasem się wydłużają, zwłaszcza w arzie.

Wydłużenie zgłoski można usprawiedliwić:

a) następującą po niej cezurą lub interpunkcją:

Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο | τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο. Od. I 40.

Δεῦρο μαχησόμενος, ἐπεὶ οὗ τί μοι αἴτιοι εἰσιν. A 153.

b) następstwem zgłoski, która pierwotnie zaczynała się od spółgłoski \mathcal{F} (= w , digamma), σ , j , lub od dwóch spółgłosek $\sigma\mathcal{F}$, $\delta\mathcal{F}$, $\mathcal{F}\rho$, $\sigma\nu$, tak, że wzdłużenie jest tylko pozorne, a właściwie mamy przed sobą zgłoskę długą $\theta\acute{\epsilon}\sigma\epsilon\iota$:

Bῆν. ἀτὰρ αἴγειον ἄσκον ἔχον μέλανος (\mathcal{F})οἴνοιο. Od. IX 196.

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλως (σ)έχεπευκῆς ἐφριείς. A 55.

Τῷ ὃ γε οἴνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος (j)ῶς. Od. VI 309.

Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὃ γε θυγατέρα ($\sigma\mathcal{F}$)ῆν. Z 192.

Ἥμεῖς δὲ δ(\mathcal{F})*είσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἀντροῦ.* Od. IX 236.

Καὶ ἔπεα (σ)*νιφάδεσσιν εἰκότα χειμερίησιν.* Γ 222.

Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆσαν ἐπὶ (\mathcal{F})*ῥηγμῖνι θαλάσσης.* Od. IX 150.

Πυκνὰ (\mathcal{F})*ῥωγαλέην ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.* Od. XIII 438.

c) następstwem spółgłoski płynnej λ , μ , ν , ρ , lub spółgłoski σ , które można w wymowie łatwo podwoić (czasem to podwojenie zaznacza się i w piśmie: Ἀχιλ(λ)εύς, Ὀδυσ(σ)εύς, ὀλέση B 4, ὀλέσση A 205; zwłaszcza po augmencie i w czasownikach złożonych podwaja się ρ i σ prawie zawsze, λ , μ , ν bardzo często):

Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν ὄϊζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ. Od. XI 182.

Κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἴνοιο. Od. XVI 216.

Uwaga 1. Wymawiać należy: ἐνὶμειγάροισι, δέλλλιγέως i podobnie powyżej ἐπίρρηγμῖνι i πυκνάρρωγαλέην (wzdłużenie nie w arzie!).

Uwaga 2. Cały szereg wyrazów, zaczynających się od spółgłoski płynnej, miał pierwotnie na początku σ lub \mathcal{F} , np. (σ)μοῖρα, (\mathcal{F})ῥηγμῖν, (\mathcal{F})ῥωγαλέος, które skutkiem asymilacji wymawiano κατὰμοῖραν (πάντα κατὰ μοῖραν Od. IX 309), ἐπίρρηγμῖν i t. d. Podobnie ἔλλαβε (rdzeń ὄλαβ), ἔμμαθον (σμαθ), ἔρρεον (σρ). Ten sposób wymawiania przeniesiono także i na inne wyrazy, przy których nie było takiego uzasadnienia. Co do podwajania σ p. § 4, 5 i § 17, 1.

4. Spotykamy jednak także wzdłużenia, nieuzasadnione językowo, lecz wywołane względami metrycznymi (*metri causa*). Występują one:

a) w arzie w wyrazach tak zbudowanych, że skutkiem ich iloczasu nie możnaby ich było bez wzdłużenia użyć w heksametrze. Więc wyraz o iloczacie $\cup\cup\cup$, jak np. ἀθάνατος Od. VI 309, θυγατέρα Z 192, zamienia się na $\cup\cup\cup\cup$, a ostatnią zgłoskę wzdłuża się $\theta\acute{\epsilon}\sigma\epsilon\iota$. Formę $\cup\cup\cup\cup$, np. Πριαμίδης Z 76, zamienia się na $\cup\cup\cup\cup\cup$.

b) w arzie — szczególnie w pierwszej stopie — mimo, że wyraz dałby się użyć w heksametrze albo bez trudności albo też z zastosowaniem *pozycji*:

² Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠύκομος τέκε Λητώ. A 36.

Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος. Γ 357.

Ἐόξ' ὠμοισιν ἔχων ἀμφηροφέα τε φαρέτρην. A 45.

c) Krótka samogłoska wzdłuża się w tezie, jeżeli przez to wzdłużenie można uniknąć formy —:—:

² Ηῆς ὑπεροπλήισι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσση. A 205.

Ὅ μὲν ἀεργίης γε ἀναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει. Od. XXIV 251.

Uwaga. Wzdłużenie samogłoski zaznacza się czasem i w pisowni: *ει* zamiast *ε*, *ου* zamiast *ο* (por. § 2, 2 b, 3 b i uw.).

Samogłoski.

Samogłoski w dialekcie homerowym są naogół takie same jak § 2 w narzeczu attyckim. Na uwagę zasługują następujące różnice:

1. Attyckiemu *ā*, o ile nie powstało wskutek ściągnięcia lub wzdłużenia zastępczego, odpowiada u Homera — zgodnie z dialektem jońskim — *η*: ἀγορή, θώρηξ, ιηρός. Zamiast zakończenia *-ειᾶ*, *-οιᾶ* mamy *-εῖη*, *-οῖη*: ἀληθείη, εὐπλοίη.

Uwaga 1. Wyrazy, posiadające *ā*, które nie powstało ze ściągnięcia ani ze wzdłużenia zastępczego, są słowami eolskimi: *θεᾶ*, *Ναυσικάᾶ*, *λαῶς* (att. *λεῶς* z *ληῶς* p. § 3, 3).

Uwaga 2. W niektórych wyrazach, jak *καῶλος*, *φθάνω*, *ā* nie jest eolizmem, lecz jońskim *ā* długim, wskutek wzdłużenia zastępczego po wypadnięciu *ῥ* z pierwotnych form *καλῥός*, *φθάνῥω*. W dialekcie attyckim *ῥ* po spółgłosce płynnej wypadło bez wzdłużenia zastępczego: *καῶλος*, *φθάνω* (p. niżej 2 a, 3 a).

2. Zamiast attyckiego *ε* spotykamy często *ει*, które ma trojkie pochodzenie:

a) *ει* nie jest dwugłoską lecz znakiem piśmiennym na wyrażenie długiego *ē* o wymowie ścieśnionej, odmiennej od otwartego *η*. Znakiem *ει* wyrażano długie *ē*, powstałe ze ściągnięcia *ε + ε* lub ze wzdłużenia zastępczego. W niektórych wyrazach u Homera spotykamy — zgodnie z dialektem jońskim — wzdłużenie zastępcze, wywołane wypadnięciem *ῥ* po *λ*, *ν*, *ρ*, podczas gdy w dialekcie attyckim w tym wypadku *ῥ* wypadło bez śladu: *εἴνατος* = att. *ἔνατος* z *ἔνῥατος* (*ἐννέῥα novem*), *κεινός* = att. *κενός* z *κενῥός*, *ξείνος* = att. *ξένος* z *ξένῥος* (por. wyżej 1, uw. 2).

b) *ει* nie jest dwugłoską lecz oznacza wzdłużenie krótkiego *e* (w arzie) dla celów metrycznych (*metri causa*, por. § 1, 4 i uw.), np. *δειδόμεν*, *ὕπειρ* = *ὕπερ*, *εἰνί* i *εἶν* = *ἐν*, *εἰλήλουθα*, *εἰλίποδας*.

c) *ei* jest dwugłoską właściwą. Jeżeli jej odpowiednikiem w dialekcie attyckim jest *ε*, to dzieje się to dlatego, że *i* (*j*) między samogłoskami wypadło np. *τελείω* = att. *τελέω* z *τελέσσω* (por. § 16, 4). Forma homerowa jest starsza.

3. Zamiast attyckiego *o* spotykamy *ou*, które

a) jest wynikiem wydłużenia zastępczego po wypadnięciu *ʃ* po *λ*, *ν*, *ρ* (p. wyżej 1, uw. 2 i 2 a): *μοῦνος* = att. *μόνος* z *μόνʃος*, *κούρη* = att. *κόρη* z *κόρʃā*.

b) zaznacza w piśmie metryczne wydłużenie (*metri causa*, p. § 1, 4 i uw.) krótkiego *o*: *πουλύς*, *Οὔλυπος*, *οὔνομα*, *θεουδής* (*ou* nie jest końcówką genetivi, lecz wydłużeniem tematowego *o*).

Uwaga. Wymowa krótkiego *o* była w narzeczu jońsko-attyckim ściętniona (por. polskie *ó*) i dlatego wydłużenie zastępcze lub ściągnięcie *o + o* daje nie *ω* (otwarte długie *o*) lecz *ou = ū* (to *ou* nie jest dwugłoską, tak samo jak i *ou* przy wydłużeniu *metri causa*).

Przemiany samogłosek.

§ 3 1. **Synkopa**, czyli wyrzucenie krótkiej samogłoski między spółgłoskami pojawia się bardzo często: *ἦ-γρ-ε-το*, *ἄ-γρ-ό-μενος* od *ἀγείρω*, *ἔ-γρ-ε-το* od *ἐγείρω*, *κέ-κλ-ε-το* od *κέλομαι*, *πέ-φν-ε* od pierwiastka *φεν*, *ἔ-πλ-ε-το* od *πέλομαι*, *φέρ-τε* = *φέρετε*.

Uwaga. Synkopa nie jest odrębnym zjawiskiem językowym, lecz przykładem wymiany samogłosek (stopień zaniku).

2. Również często pojawia się **metathesis** t. j. przestawienie samogłosek: *κάρτος* i *κράτος*, *καρτερός* i *κρατερός*, *πέρθω* i aor. *ἔπραθον*.

Uwaga. Zjawisko to pochodzi stąd, że dawniejsze zgłoskotwórcze *l* i *r* (*sonans*, por. *Srb = Serb*), istniejące w tych tematach, otrzymuje samogłoskę przed sobą lub za sobą (por. polskie *Chorwat* lub *Kroat* zamiast *Hr-wat*). Poeta wybiera formy dogodne dla metrum. Czasami jest widoczne, że metathesis wynika z wymiany samogłoski w tematach dwuzgłoskowych, np. jeżeli w pierwiastku *wereg* zaniknie pierwsze *e*, mamy słowo *ʃρέγ-ω* = *ῥέξω*, jeżeli drugie *e*, powstaje *ʃέργον* = *ἔργον*.

3. **Metathesis quantitatis** polega na przestawieniu zgłosek *η* w *εω*: *στήομεν* i *στέωμεν*, *Ἄτρεϊδάω* (= *Ἄτρεϊδηο*) i *Ἄτρεϊδεω*.

4. **Ściąganie (kontrakcja)** występuje u Homera rzadko, częstsze są formy nieściągnięte: *πάϊς*, *ἄλγεα*, *κέλευα*.

Odmienne od attyckiego, à zgodnie z dialektem jońskim, ε + ο (ο ścieśnione jak polskie ó) i ε + ου ściągają się w ευ: Ἐρέβους ściąga się w Ἐρέβευς, ἐμέο w ἐμεῦ = ἐμοῦ.

Uwaga 1. Przy zbiegu głosek -εεα, -εεαι, -εεο jedno ε ztraca się: δυσκλέεα daje δυσκλέα, podobnie: μυθέαι zam. μυθέαι, ἀποαίρεο zam. ἀποαίρέεο, albo -εε ściąga się w -ει: νέεαι daje νεῖαι, αἰδέεο daje αἰδέϊο.

Uwaga 2. Czasem οη ściąga się w ω: ἀγνώσασκε = ἀγνοήσασκε.

Uwaga 3. Formy ὁμοῦμαι (fut. att.) A 233, ποντοποροῦσης Od. XI 11, ἀνεροίπτουν XIII 78 są attycyzmami. Ateny wywarły wielki wpływ na ukształtowanie tekstu Homera. Wszystkie późniejsze greckie wydania Homera opierały się na wydaniu sporządzonym w Atenach.

5. **Synizesis** (συνίζησις) polega na tem, że wymawiamy jednym tchem dwie obok siebie stojące samogłoski. (Różni się tem od kontrakcji, że ściągnięcie dwóch głosek wyraża się jedynie w wymowie, a nie zaznacza się go w piśmie). Jeżeli obie samogłoski są w tym samym wyrazie, to pierwsza z nich jest zwykle krótkka, jeżeli w dwóch wyrazach, to zawsze długa (bo krótkka może ulec elizji p. niżej 7):

Μῆνην ἄειδε, θεά, Πηληιάδεω Ἀχιλῆος. A 1.

Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιοῦς. A 15.

Ἵμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. A 18.

Ἐντόνεαι, ἐπεὶ οὗτοι εἶτι δὴν παρθένος ἔσσεαι. Od. VI 33.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμᾶρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων. Od. XII 399.

6. **Rozzlew (hlatus)** jest u Homera bardzo częsty. Jest on tylko pozorny przed wyrazami, które pierwotnie zaczynały się od *F*, np. (*F*)ἄναξ, (*F*)ἔργον, (*F*)οἶνος, lub od σ, np. (σ)ἔξ, (σ)ἄλλομαι. Poza tem wydaje się nam dozwolony:

a) w cezurze żeńskiej (po trzecim trocheju i w dierezie bukolicznej) i przed silniejszą interpunkcją:

Ἄλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπέιθε μύθη. A 565.

Ἡμιόνους ἔλνον ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἶσω. Od. VII 6.

Σμινθεῦ. εἰ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρψα. A 39.

b) po samogłoskach nie ulegających wyrzutni (p. niżej 7):

Ἐν Λακεδαιμονίᾳ αὖθι, φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ. Γ 244.

c) jeżeli pierwszy wyraz ma apostrof:

Ὀδλομένην, ἣ μυρὶ' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν. A 2.

d) jeżeli dwugłoska lub długa samogłoska na końcu wyrazu

przed następującą samogłoską się skraca. Dwugłoski *αι, οι, υ* skracają się niekiedy i w środku wyrazu (por. łacińską regułę *vocalis ante vocalem corripitur*):

^νἌνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πόλλα. Od. I 1.

Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι. Π 235.

Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν. Od. I 2.

Uwaga. Skracanie dwugłosek *αι, οι* można wyjaśnić wymową *ι = j*, które przenoszono do następnej zgłoski: *μο jέννεπε, χαμαϊ-jεῦναι*. Być może, że na wzór skraccanych *αι* i *οι* zaczęto skracać i inne długie samogłoski końcowe.

7. **Ellisio (wyrzutnia).** Wyrzutni ulegają krótkie samogłoski *ᾶ, ε, ἰ* (wyjątkowo w dat. sing.), *ο*, a także *οι* w *μοί, σοί, τοί* i dwugłoska *αι* w końcówkach koniugacyjnych. Nigdy nie wyrzuca się *υ, ι* w *τί, ὅτι* (więc *ὄτ' = ὅτε, τ' = τέ* lub *τοί*), *περί, ο* w *πρό, τό* i w zakończeniach genetivi *-ᾶο* i *-οιο*.

8. **Apokope** jest to odrzucenie krótkiej samogłoski końcowej. Najczęściej występuje w przyimkach *ἀνά, κατά, παρά* i w partykule *ἄρα*, rzadziej w przyimkach *ἀπό, ὅπό*. Akcent przechodzi wtedy na pierwszą zgłoskę *ᾶρ, ᾶν, κάτ, πάρ*; końcowe *ι* i *τ* ulega często asymilacji: *ἄμ-πνεῦσαι, ᾶμ πεδίον, ἄγ-κλίνας, κάβ-βαλε, κάκ κεφαλῆς, κάλλιπε, κάπ πεδίον*.

Spółgłoski.

§ 4 1. Spiritus asper znikł w dialekcie jońskim Azji Mniejszej i w dialekcie eolskim. U Homera mają go te wyrazy, które istnieją w dialekcie attyckim i zaczynają się od głosu *h*. Znajdujemy więc *Ἥλιος*, jak w attyckim, ale *Ἥέλιος*, bo takiego wyrazu w attyckim niema.

Uwaga. I to zjawisko tłumaczy się wpływem Aten (p. § 3, 4, uw. 3). Ateńczycy w swem wydaniu Homera pisali zgodnie ze swą wymową.

2. Digamma w jońskim dialekcie za czasów Homera nie było już dźwiękiem żywym, ale w języku poetyckim przekazany tradycją ślady jego były widoczne i częste. Homer albo uwzględnił *Ϝ* (lub *σ.Ϝ*) jako spółgłoski, idąc wzorem poprzedników, albo też stosował się do współczesnego języka mówionego (w miarę potrzeby wiersza). Skutkiem tego *Ϝ* u Homera często nie dopuszcza rozziwów i stanowi pozycję, jak w dawniejszych wierszach, albo metryczne skutki *Ϝ* dlań nie istnieją, to znaczy, że *Ϝ* nie stanowi pozycji ani

nie chroni przed rozziwem, tak, że końcowa samogłoska poprzedniego wyrazu może ulec skróceniu albo elizji:

Τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, (F)εἶπέ και ἦμῖν. Od. I 10.

Ἡ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς ἠὲ και (F)ἔργω. A 395.

Ἐξ δ' ἀρ' (F)ἐκάστης νηὸς ἐνκνήμιδες ἔταῖροι. Od. IX 60.

Czasem $\sqrt{}$ zostaje dzięki połączeniu się z poprzedzającą samogłoską *a, e, o* i przechodzi w dwugłoskę *au, eu, ou*, co się pisze nie *aF, eF, oF*, lecz *av, ev, ov* (to *ov* jest dwugłoską, por. § 2, 3, uw.): *αὔρη* (por. *aura* ἄFρημ); *ἀνδάνω* (σFανδάνω) ma aor. *εὔαδον* z *ἔσFαδον*, z czego powstaje forma eolska *ἔFαδον*, a stąd home-rowa *εὔαδον*; *ἀπούρας* z *ἀπο-Fράς*, por. attyckie *πνέω* i *πνεῦμα* (*πνέFω*), *κλαύσομαι*. Takie $\sqrt{}$ jako *v* między samogłoskami pozostaje w dialekcie eolskim, wypada w narzeczu jońsko-attyckim: *δέω*: *δέω*, *ἐπιδευής*: *ἐπιδεής*.

Ślady digamma są (i w attyckim) jeszcze następujące:

a) Pewne samogłoski, między którymi $\sqrt{}$ wypadło, nie ściągają się: *κάω*, *κλάω*, *πλέομεν*, *ἐννέα*, *νέος*.

b) Partykuła przecząca brzmi *ἀ-* (privativum p. § 36 a) a nie *ἀν-*, jak przy innych wyrazach zaczynających się od samogłoski: *ἀ-εικής*, *ἀ-έκων*, *ἀ-εκαζόμενος*.

c) Czasowniki, które zaczynały się od $\sqrt{}$, mają augment zgłoskowy *έ*: *ἔαξα* (*ἄγνυμι*), *ἔάλων* (*ἀλίσκομαι*), *ἔειπον*.

Uwaga. Wyrazy, które pierwotnie zaczynały się od $\sqrt{}$, otrzymują często na początku tak zwane *έ* protheticum: *έ-έλωρ*, *έ-έργω*, *έ-εισάμενος*, *έ-ίση*, *έ-εικοστός* (por. § 36 c).

3. Spółgłoski gardłowe i zębowe czasem — odmiennie od attyckiego — nie zmieniają się przed *μ*: *ἰχ-μενος*, *ἴδ-μεν*, *κεκορυθ-μένος*, *ἐπέπιθ-μεν*.

4. Zębowe upodabniają się często do następującej głoski *σ* i te dwie głoski *σσ* często pozostają niezmienione, podczas gdy w attyckim przechodzą w jedno *σ*: *ποσσί* = *ποσί* (p. niżej).

5. Podwójne *σ*, któremu odpowiada jedno *σ* attyckie, pochodzi a) albo z asymilacji zębowej do następnej głoski *σ* np. *ποσσί* z *ποδσι*, *φράσσειται* z *φραδσειται*, β) albo z zębowej + *j*: *δσος* z *δτjος*, *τόσος* z *τοτjος*, *πόσος* z *ποτjος*, *πρόσσω* z *προτjω* (*προσί*), *μέσος* z *μεθjος* (*medius*) — to podwójne *σ* między samogłoskami przeszło w pojedyncze *σ* dopiero później, γ) albo jest wynikiem zbiegu dwóch *σ*, które pozostały niezmienione: *ἔσ-σομαι*, *ἐτέλεσ-σα*, δ) albo powstało z *tw* (*τF*): *έ-σειοντο*, *έπι-σειών* (staro-

indyjski tem. *twiś*). Formy z podwójnem σ są starsze. ϵ) Wreszcie czasem działa analogja: na wzór takich słów podwajają σ i inne wyrazy — w miarę potrzeby wiersza — choć bez uzasadnienia gramatycznego: $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\sigma\sigma\alpha\varsigma$, gdyż i w tamtych wypadkach występuje σ podwójne lub pojedyncze zależnie od potrzeby wiersza.

Podwójne σ , któremu odpowiada attyckie $\tau\tau$: $\pi\rho\acute{\alpha}\sigma\sigma\omega = \pi\rho\acute{\alpha}\tau\tau\omega$, powstało przeważnie z gardłowej + j : $\pi\rho\alpha\gamma\gamma\omega$ (por. jeszcze § 16, 4).

6. Zdarzają się i inne spółgłoski podwójne po krótkiej samogłosce, którym w attyckiem odpowiadają spółgłoski pojedyncze, np. $\acute{\omicron}\pi\pi\omicron\iota\varsigma$ ($\acute{\omicron}\delta$ - $\pi\omicron\iota\varsigma$, $\acute{\omicron}\delta$ jest neutr., por. *quod*), $\acute{\omicron}\tau\tau\iota$ ($\acute{\omicron}\delta$ - $\tau\iota$). Te formy homerowe przedstawiają stan starszy od attyckich.

Co do podwajania się spółgłosek płynnych p. § 1, 3 c i uwagi.

7. W środek pomiędzy μ a ρ lub μ a λ wtrąca się eufoniczną spółgłoskę β : $\acute{\alpha}$ - $\mu\beta\rho\sigma\tau\omicron\varsigma$ z $\acute{\alpha}$ - $\mu\rho\sigma\tau\omicron\varsigma$ ($\beta\rho\sigma\tau\omicron\varsigma = \mu\rho\sigma\tau\omicron\varsigma$); $\mu\acute{\epsilon}\mu\beta\lambda\omega\kappa\alpha$ ($\beta\lambda\acute{\omega}\sigma\kappa\omega$ z $\mu\lambda\acute{\omega}\sigma\kappa\omega$, aor. $\acute{\epsilon}\mu\omicron\lambda\omicron\nu$); $\acute{\eta}\mu\beta\rho\sigma\tau\omicron\nu$ aor. od $\acute{\alpha}\mu\alpha\rho\tau\acute{\alpha}\nu\omega$.

Uwaga. Podobnie w polskim języku wtrąca się t pomiędzy s a r : $s(t)rumień$, $ps(t)ry$ (pierwiastek brzmi sr , psr), lub g między l a n : $l(g)nąc$ (z $lnąc$, p wypada przed n , por. *sen* z *sepn*, litewskie *sapnas = ūpnos*).

II. Fleksja.

Deklinacja.

Końcówki.

§ 5 1. Oprócz końcówek znanych z dialektu attyckiego spotykamy u Homera jeszcze następujące zakończenia:

Dekl.	Liczba	Genetivus		Dativus
		Fem.	Masc.	
I	sing.	$\acute{\alpha}\omicron, \acute{\epsilon}\omega, \omega$		
	dual.			
	plur.	$\acute{\alpha}\omega\nu, \acute{\epsilon}\omega\nu$		$\eta\sigma\iota(\nu), \eta\varsigma$
II	sing.	$\omicron\iota\omega, \omicron\omicron$		
	dual.	$\omicron\iota\nu$		$\omicron\iota\nu$
	plur.			$\omicron\iota\sigma\iota(\nu)$
III	sing.			
	dual.	$\omicron\iota\nu$		$\omicron\iota\nu$
	plur.			$\sigma\sigma\iota(\nu), \acute{\epsilon}\sigma(\sigma)\iota(\nu)$

2. Prócz wyżej podanych końcówek znajdujemy jeszcze u Homera:

a) przyrostek $-φι(ν)$, który zastępuje końcówki genetivi i dativi zarówno singularis jak i pluralis. W deklinacji I i II dodaje się ten przyrostek do η (ale $\epsilon\sigma\chi\alpha\rho\acute{o}\phi\omega$ p. metaplasmus § 8, 2) względnie o , przyczem samogłoska o jest zawsze akcentowana. W deklinacji trzeciej $-φι(ν)$ łączy się z tematami samogłoskowymi albo z tematami na $-εσ$ (wyjątek $\kappa\omicron\tau\upsilon\lambda\eta\delta\omicron\nu\acute{o}\phi\omega$). Przyrostkowi temu odpowiada łacińskie $-bi$ w *tibi*. Formy utworzone przy pomocy $-φι(ν)$ mogą również mieć to samo znaczenie, co instrumentalis, sociativus, ablativus albo locativus. Mogą też mieć przy sobie przyimek:

Gen. $\kappa\epsilon\phi\alpha\lambda\eta\phi\omega$ $\lambda\acute{\alpha}\beta\epsilon\nu$, $\delta\iota\acute{\alpha}$ $\sigma\tau\acute{\eta}\theta\epsilon\sigma\phi\omega$ $\acute{\epsilon}\lambda\alpha\upsilon\acute{\nu}\epsilon\iota\nu$; abl. $\delta\alpha\kappa\rho\upsilon\phi\omega$ $\tau\acute{\epsilon}\rho\sigma\omicron\omicron\tau\omicron$, $\acute{\epsilon}\xi$ $\epsilon\upsilon\tilde{\nu}\tilde{\eta}\phi\omega$.

Dat. $\pi\alpha\lambda\acute{\alpha}\mu\eta\phi\omega$ $\acute{\alpha}\rho\acute{\eta}\rho\epsilon\iota$, $\tilde{\eta}\phi\omega$ $\beta\iota\eta\phi\omega$ $\pi\iota\theta\acute{\eta}\sigma\alpha\varsigma$; instr. $\tilde{\iota}\phi\omega$ = $\upsilon\acute{\iota}$, sociat. $\sigma\tilde{\nu}\nu$ $\delta\chi\epsilon\sigma\phi\omega$.

Locat. wyłącznie z przyimkami $\acute{\epsilon}\nu$, $\acute{\upsilon}\pi\acute{o}$, $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$, $\pi\rho\acute{o}\varsigma$, $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}$, $\acute{\alpha}\mu\phi\acute{\iota}$: $\acute{\epsilon}\pi'$ $\epsilon\sigma\chi\alpha\rho\acute{o}\phi\omega$, $\pi\rho\acute{o}\varsigma$ $\kappa\omicron\tau\upsilon\lambda\eta\delta\omicron\nu\acute{o}\phi\omega$.

b) przyrostki $-\theta\epsilon\nu$, $-\theta\iota$, $-\delta\epsilon$, używane często w znaczeniu lokalnem. Enklityka $\delta\epsilon$ odpowiada na pytanie dokąd i łączy się z acc., np. $\omicron\lambda\kappa\acute{o}\nu\delta\epsilon$, $\delta\upsilon\delta\epsilon$ $\delta\acute{o}\mu\omicron\nu\delta\epsilon$ do swego domu, $\pi\acute{o}\lambda\iota\nu\delta\epsilon$ ale $\acute{\Lambda}\acute{\iota}\delta\acute{o}\sigma\delta\epsilon$ = $\acute{\epsilon}\iota\varsigma$ $\acute{\Lambda}\iota\delta\omicron\upsilon$. Przyrostek $-\theta\epsilon\nu$ odpowiada na pytanie: skąd, np. $\omicron\upsilon\theta\rho\alpha\nu\acute{o}\theta\epsilon\nu$ z nieba, $\acute{\alpha}\upsilon\tau\acute{o}\theta\epsilon\nu$ stamtąd, przyrostek $\theta\iota$ na pytanie gdzie: $\omicron\lambda\kappa\omicron\theta\iota$ w domu, $\kappa\eta\rho\acute{o}\theta\iota$ w sercu, $\tau\eta\lambda\acute{o}\theta\iota$ daleko.

Przyrostki $-\theta\epsilon\nu$ i $-\theta\iota$ stają się czasem końcówkami przypadkowymi a mianowicie $\theta\epsilon\nu$ jest końcówką genetivi (lub ablativi), $-\theta\iota$ przy przyimku $\pi\rho\acute{o}$ tworzy locativus:

$\acute{\alpha}\pi'$ $\omicron\upsilon\theta\rho\alpha\nu\acute{o}\theta\epsilon\nu$ = $\acute{\alpha}\pi'$ $\omicron\upsilon\theta\rho\alpha\nu\acute{o}\upsilon$; $\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\theta\epsilon\nu$, $\acute{\sigma}\acute{\epsilon}\theta\epsilon\nu$, $\acute{\epsilon}\theta\epsilon\nu$ = $\acute{\epsilon}\mu\acute{o}\upsilon$, $\sigma\acute{o}\upsilon$, $\omicron\tilde{\upsilon}$.

$\acute{\iota}\lambda\acute{\iota}\acute{o}\theta\iota$ $\pi\rho\acute{o}$, $\acute{\eta}\tilde{\omega}\theta\iota$ $\pi\rho\acute{o}$.

Pierwsza i druga deklinacja.

1. Podług deklinacji pierwszej odmieniają się liczne „patrony- § 6 mika“, zakończone na $-\delta\eta\varsigma$, $-\acute{\iota}\delta\eta\varsigma$, $-\acute{\iota}\acute{\alpha}\delta\eta\varsigma$: $\acute{\iota}\pi\pi\omicron\tau\acute{\alpha}-\delta\eta\varsigma$, $\Pi\rho\iota\alpha\mu-\acute{\iota}\delta\eta\varsigma$, $\tau\epsilon\lambda\alpha\mu\omega\nu-\acute{\iota}\acute{\alpha}\delta\eta\varsigma$.

2. Nominativus niektórych wyrazów męskich kończy się na \check{a} (krótkie!): $\acute{\epsilon}\theta\acute{\rho}\acute{o}\upsilon\sigma\check{\alpha}$, $\acute{\iota}\pi\pi\acute{o}\tau\check{\alpha}$, $\acute{\iota}\pi\pi\eta\lambda\acute{\alpha}\tau\check{\alpha}$, $\nu\epsilon\phi\epsilon\lambda\eta\gamma\epsilon\rho\acute{\epsilon}\tau\check{\alpha}$ por. *nautā*. Nominatywy takie istniały w dialekcie eolskim.

3. Zamiast formy $\acute{\Lambda}\theta\eta\nu\acute{\alpha}$ spotykamy $\acute{\Lambda}\theta\acute{\eta}\nu\eta$ i $\acute{\Lambda}\theta\eta\nu\alpha\lambda\eta$.

4. Voc. sing. w kilku wyrazach kończy się na \ddot{a} : $\acute{\alpha}\tau\tau\acute{\alpha}$, $\pi\acute{\alpha}\pi\pi\acute{\alpha}$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\tau\acute{\alpha}$, a nawet $\nu\acute{\upsilon}\mu\phi\acute{\alpha}$ $\phi\acute{\iota}\lambda\eta$ miła niewiasto.

5. Gen. sing. II deklinacji zachował obok $-ou$ stare zakończenie $-οιο$, powstałe z $-οσιο$. Pośrednią formą między obu zakończeniami było $-oo$ i tak należałoby pisać np. $\acute{\alpha}\iota\acute{o}\lambdaοο$ $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\acute{\eta}\tauορος$ Od. X 36, $\acute{\iota}\lambda\acute{i}οο$ $\pi\rhoο\pi\acute{\alpha}\rhoοι\theta\epsilon\nu$ Il. XXII 26, zamiast przyjmować metryczne przedłużenie w tezie, pisząc $\acute{\alpha}\iota\acute{o}\lambdaου$, $\acute{\iota}\lambda\acute{i}ου$, jak mają nasze wydania.

6. Gen. sing. rzeczowników męskich I deklinacji ma na wzór (analogja) deklinacji drugiej końcówkę $-o$, a więc wedle $\lambda\acute{\upsilon}\kappaοιο$ utworzono $\acute{\alpha}\tau\rho\epsilon\acute{\iota}\delta\acute{\alpha}ο$, $\acute{\omicron}\rho\epsilon\acute{\sigma}\tau\acute{\alpha}ο$. Zakończenie $\acute{\alpha}ο$ jest u Homera eolizmem, gdyż w narzeczu jońskim $\acute{\alpha}$ przechodzi w η i otrzymujemy $\etaο$, które przez metathesis quantitatis zmienia się w $\epsilonω$: $\Pi\eta\lambda\eta\acute{\iota}\acute{\alpha}\delta\epsilonω$, $\acute{\alpha}\tau\rho\epsilon\acute{\iota}\delta\epsilonω$. Po samogłoskach $\epsilonω$ ściąga się w $ω$: $\acute{\epsilon}\nu\mu\mu\epsilon\lambda\acute{i}ω$. Formy pośredniej pomiędzy $\acute{\alpha}ο$ a $-\epsilonω$ t. j. $-\etaο$ u Homera nie spotykamy, ale istniała ona w dialekcie starojońskim: $\Delta\epsilon\nuο\delta\acute{\iota}\kappa\etaο$.

7. Gen. plur. na $-\acute{\alpha}\omega\nu$ jest również eolizmem, forma jońska wyglądałaby $-\acute{\eta}\omega\nu$, co później skraca się na $\acute{\epsilon}\omega\nu$ (najczęściej z synizezą p. § 3, 5) — podobnie jak i $\beta\alpha\sigma\acute{\iota}\lambda\acute{\eta}\omega\nu$ skraca się na $\beta\alpha\sigma\acute{\iota}\lambda\acute{\epsilon}\omega\nu$, a Homerowe $\acute{\eta}\acute{\omega}\varsigma$ brzmi po attyku $\acute{\epsilon}\acute{\omega}\varsigma$ — np. $\nu\alpha\nu\tau\acute{\epsilon}\acute{\omega}\nu$, bez synizezy: $\pi\upsilon\lambda\acute{\epsilon}\omega\nu$ H 1, $\theta\upsilon\rho\acute{\epsilon}\acute{\omega}\nu$ Od. XXI 191. Końcówka $\acute{\alpha}\omega\nu$, wyłączając nie po samogłoskach np. $\Sigma\kappa\alpha\acute{\iota}\acute{\omega}\nu$, $\pi\alpha\rho\epsilon\acute{\iota}\acute{\omega}\nu$, jest bardzo rzadka.

8. Zakończenia dat. plur. $-αις$, $-οις$ są bardzo rzadkie, z reguły spotykamy $-\eta\sigma\iota(\nu)$, $-\etaς$, $-ο\sigma\iota(\nu)$.

Trzecia deklinacja.

§ 7 1. Barytona na $-ις$ i $-υς$ mają w acc. sing. końcówkę $-η$ jak w attyckim, albo $-α$: $\acute{\epsilon}\rho\iota\nu$ i $\acute{\epsilon}\rho\iota\delta\alpha$, $\kappa\acute{o}\rho\upsilon\nu$ i $\kappa\acute{o}\rho\upsilon\delta\alpha$.

2. Końcówka dativi pluralis $-\epsilon\sigma(\sigma)\iota$ powstała stąd, że w dat. plur. tematów na $-\epsilon\sigma$, np. $\gamma\acute{\epsilon}\nu\epsilon\sigma\text{-}\sigma\iota$, $\beta\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\sigma\text{-}\sigma\iota$, zgłoski końcowe $-\epsilon\sigma\text{-}\sigma\iota$ odczuwano jako końcówkę, odłączając je od pierwiastka. $\beta\epsilon\lambda\text{-}$, $\gamma\epsilon\nu\text{-}$. Zgłoski te, mylnie pojęte jako końcówki, przeniesiono i na inne tematy: $\acute{\eta}\gamma\epsilon\mu\acute{o}\nu\text{-}\epsilon\sigma\sigma\iota$, $\kappa\acute{\upsilon}\nu\text{-}\epsilon\sigma\sigma\iota$.

3. Rzeczowniki na $-\tau\eta\rho$ mają, zależnie od potrzeby wiersza, albo temat na stopniu pełnym $-\tau\epsilon\rho$ albo na stopniu zaniku $-\tau\rho$: $\mu\eta\tau\acute{\epsilon}\rhoος$, $\gamma\alpha\sigma\tau\acute{\epsilon}\rho\iota$, $\theta\upsilon\gamma\alpha\tau\acute{\epsilon}\rho\iota$, $\theta\acute{\upsilon}\gamma\alpha\tau\rho\alpha$, $\theta\acute{\upsilon}\gamma\alpha\tau\rho\epsilon\varsigma$, $\theta\upsilon\gamma\alpha\tau\rho\acute{\omega}\nu$, $\theta\upsilon\gamma\alpha\tau\acute{\epsilon}\rho\epsilon\sigma\sigma\iota$, $\theta\acute{\upsilon}\gamma\alpha\tau\rho\alpha\varsigma$.

Również *ἀνήρ* tworzy przypadki: albo *ἀνδρός* i t. d. albo *ἀνέρος*, dat. plur. *ἀνδράσι* i *ἀνδρεσσιν*.

4. Niektóre neutra na -ᾶς zmieniają *ᾶ* na *ε*: *κτέρας* (posiadłość), *κτέρεα*, *κτερέων*; *οὔδας* (ziemia), *οὔδεος*, *οὔδει*; *κῶας* (runo), plur. *κῶεα*, *κῶεσι*. Inne kończą się w dat. na -αῖ lub α: *σέλας* (blask), dat. *σέλαϊ* i *σέλᾱ*.

Uwaga. Pierwotnie α, po którym bezpośrednio następował głos ο, przechodziło w ε; więc odmiana rzeczownika *κτέρας* powinna brzmieć: *κέρεος*, *κέραι*, gen. plur. *κερέων* i tak odmienia np. Herodot. Ślady tego prawa głosowego są widoczne i w innych przykładach: *μενοινάα* (= *μενοινᾶ*), impf. *μενοίνεον*; impf. *ὀμόκλα* i *ὀμόκλεον*. Dat. *οὔδει*, pl. *κῶεα* i t. d. utworzone są pod wpływem analogji do genetywu.

5. Tematy na -εσ urabiają zwykle formy nieściągnięte; -εσ mogą ściągnąć w -εσ: *θήρεως* = att. *θήρους* (por. § 3, 4).

Imiona własne na -κλήης odmieniają się wedle wzoru *βασιλεύς* (p. niżej), wyjąwszy voc., który kończy się na -εες lub -εις, z akcentem cofniętym o jedną zgłoskę.

6. Rzeczowniki zakończone na -εύς zachowują w odmianie temat na -η(ᾠ): *βασιλῆος*, *βασιλῆι*, *βασιλῆα*, *βασιλῆες*, *βασιλῆων*, *βασιλῆας*; wyjątek stanowią przypadki, w których ᾠ nie wypadło: *βασιλεύσι* (*εσ* = εᾠ). Imiona własne na εύς urabiają formy z tematu pierwotnego na -ηᾠ lub skróconego na -εᾠ: *Πηλεύς*, *Πηλῆος* i *Πηλέος*; *Ὀδυσ(σ)εύς*, -ῆος i -έος, -ῆι i ἐί, -ῆα i -έα. Imiona własne na -κλήης odmieniają się: *Πατροκλέης*, ῆος, -ῆι, -ῆα, -εες (*εις*).

7. Tematami na -οσ są *αἰδώς*, *ἡώς*, *ἰδρώς*.

8. Tematy na -ι zatrzymują tę samogłoskę w całej odmianie:

Sing. nom. πόλις	Plur. nom. πόλιες
gen. πόλιος	gen. πολίων
dat. πόλι (z πόλι)	dat. πολίεσσι (ale ἐπάλλεσσι)
acc. πόλιν	acc. πόλις (z πόλινς)
voc. πόλι	

Prócz tego istnieją formy oboczne: sing. gen. *πόληος*, dat. *πόληι* i *πόλει*; plur. nom. *πόληες*, acc. *πόλιας*, *πόληας*, *πόλεις*.

9. Dat. sing. tematów na -ν kończy się na -νι: *ὄρχηστνι*, *πληθνι*. Nastąpiło tu ściągnięcie w dwugłoskę.

10. Acc. plur. rzeczowników na -νς kończy się jak w attyckiem na -ῦς, albo także na -νας: *νέκνς* i *νέκνας*, *σῦς* i *σύας*.

Rzeczowniki nieprawidłowe.

- § 8 1. Substantiva anomala są: Ἄρης, γόνυ, δόρυ, Ζεὺς, κάρη, ναῦς, οἶς, υἴος, χεῖρ. Poszczególne formy podaje słownik.
2. Metaplasmus (μεταπλασμός) czyli przekształcenie rzeczownika przy pomocy innej końcówki lub innego tematu. Przykłady form metaplastycznych spotykamy dość często:
- a) temat I deklinacji przechodzi do deklinacji II: zamiast wyrazu ἐσχάρηφιν, metrycznie niemożliwego do użycia ~~~, używa Homer ἐσχαρόφιν.
- b) tematy deklinacji I i III mieniają się: Ἄιδᾶο, -εω i Ἄιδος, ἀλκῆ i ἀλκί.
- c) rzeczowniki II deklinacji zmieniają swój rodzaj (heterogenea): ἡ κέλευθος, plur. αἱ κέλευθοι i τὰ κέλευθα.
- d) tematy II i III deklinacji mieniają się: ὁ ἠνίοχος, acc. ἠνίοχον i ἠνιοχῆα, ὁ ὄνειρος, plur. ὄνειροι i ὄνειράτα; ἔρος i ἔρωσ, ἐρίηρος i pl. ἐρίηρες.
3. Defectiva: τὸ ἦδος, τὸ δέμας, ἦρα, τὸ ὄσσε (neutr.).

Przymiotniki.

- § 9 1. Przymiotniki na -ύς, kończą się w rodzaju żeńskim obok na -εῖα, także na -έη i -εᾶ: βαθέη, ὠκέᾶ; ἐύς ma gen. sing. ἐῆος, pl. ἐάων.
2. Wiele przymiotników (także i złożonych) ma dwa lub trzy zakończenia. Rozstrzyga tu metrum albo dążność do unikania nie miłego dźwięku: θερμός ἀντμή XII 369; νήσω ἐν ἀμφιρύτῃ, ὄθι Od. I 50.
3. πολύς, urabia przypadki od tematów: πολυ-, πολυ-, πολλο-, p. słownik.
4. Comparativus na -ίων, superl. na -ιστος jest częstszy u Homera, niż w dialekcie attyckim.
5. Spotykamy -ώτερος i -ώτατος także po poprzedzającej długiej: διζυρός, διζυρώτατος.
- Uwaga.* Formy comparativi i superlativi, zasługujące na uwagę, są wyszczególnione w słowniku.

Liczebniki.

- § 10 1. Obok εἷς, μία i t. d. znachodzimy jeszcze u Homera eolskie ἴα = μία, ἰῆς, ἰῆ, ἴαν i dat. generis masc. i neutr. ἰῶ (= ἐνι).

2. Obok *δύο* znajdziemy formę zakończoną na *-ω*: *δύω*, podobną do dualis. Te formy nie odmieniają się, natomiast odmienne są *δοῖά* i *δοιοί* (z pierwotnego *dwoi*; por. polskie *dwój-ka*). *Δύο* jest najczęstsze przy rodzaju nijakim.

3. Acc. plur. *τρῖς* (z *τρῖως*) w *τρισκαίδεκα* (Od. XXIV 340) jest prawidłową formą accusativi plur.

4. Obok jońskiego *τέσσαρες* (z *τέτταρες*) spotykamy eolskie *πίσυρες*, *δωδέκα* obok *δώδεκα*, obok *εἴκοσι(ν)* formę z *έ* protheticum, *εἴκοσι(ν)*.

5. Homerowe *μύριοι* znaczy: niezliczeni, *-one*. Jeżeli w attyckim użyto tego słowa na oznaczenie 10.000, akcent się cofa: *μύριοι*.

6. Niektóre liczebniki porządkowe mają formę superlativi: *πρώτιστος*, *τρίτατος*, *ἐβδόματος*.

7. *Τέτρατος* (obok *τέταρτος*) powstało z *τέττατος*; *εἵνατος* (obok *ἔνατος*) z *ἐντατος* (co do *ντ* p. § 2, 2 a).

Zaimki.

1. Zaimki osobiste mają obok attyckich jeszcze następujące § 11 odrębne formy.

	1 osoba	2 osoba	3 osoba
sing. nom. gen. dat. acc.	<i>ἐγών</i> <i>ἐμεῖο, ἐμέο, ἐμεῦ,</i> <i>μευ, ἐμέθεν</i>	<i>σύνη</i> <i>σεῖο, [σέο, σεῦ,</i> <i>σέθεν]</i>	<i>εἶο, [ἔο, εὔ, ἔθεν]</i> <i>ἐοῖ [οῖ]</i> <i>ἐέ, [ἔ], μιν</i>
dual. { nom. acc. { gen. dat.	<i>νῶϊ</i> <i>νῶϊν</i>	<i>σφῶϊ</i> <i>σφῶϊν</i>	<i>σφωε</i> <i>σφωῖν</i>
plur. nom. gen. dat. acc.	<i>ἄμμες</i> <i>ἡμείων, ἡμέων</i> <i>ἄμμι(ν)</i> <i>ἡμέας, ἄμμε</i>	<i>ἄμμες</i> <i>ἕμειων, ἕμέων</i> <i>ἕμμι(ν)</i> <i>ἕμμε</i>	<i>σφείων, [σφέων],</i> <i>σφῶν</i> <i>[σφίσι(ν)], σφι(ν)</i> <i>[σφέας], σφας, σφε</i>

Uwaga 1. Formy wydrukowane bez akcentu są zawsze enklitykami, formy w nawiasach graniastych mogą być enklitykami, albo nie. Jeżeli czasem wypadnie dać akcent na enklityce, to $\mu\epsilon\tilde{\upsilon}$ dostaje circumflexus, $\sigma\varphi\omega\acute{\epsilon}$ i $\sigma\varphi\omega\tilde{\iota}\nu$ otrzymują acutus na ostatniej zgłosce.

Uwaga 2. W trzeciej osobie oznaczają:

- a) formy akcentowane zaimek zwrotny,
- b) formy enklityczne zaimek osobisty,
- c) formy, bądź akcentowane bądź nie, wyrażają, jeżeli są akcentowane, zaimek zwrotny, jeżeli nie, osobisty.

Uwaga 3. Zaimka zwrotnego w postaci $\acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tau\omicron\upsilon$, $\sigma\epsilon\alpha\nu\tau\omicron\upsilon$ i t. d. Homer jeszcze nie zna. Używa zamiast niego zaimka osobistego samego, albo w połączeniu z $\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\varsigma$, albo samego $\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\varsigma$ np. $\acute{\epsilon}\gamma\acute{\omega}\nu \acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}$ (= $\acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tau\acute{\omicron}\nu$) $\lambda\upsilon\sigma\omicron\mu\alpha\iota$ K 378; $\dots\theta\alpha\nu\acute{\alpha}\tau\omicron\nu \lambda\upsilon\sigma\omega\nu\dots \acute{\epsilon}\mu\omicron\iota \alpha\upsilon\tau\acute{\omega}$ (= $\acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tau\acute{\omega}$) $\acute{\epsilon}\upsilon\theta\omicron\iota\omicron\mu\eta\nu$ Od. IX 421; $\dots\alpha\upsilon\tau\acute{\omega}\nu$ (= $\acute{\eta}\mu\acute{\omega}\nu \alpha\upsilon\tau\acute{\omega}\nu$) $\gamma\acute{\alpha}\rho \acute{\alpha}\pi\acute{\omega}\lambda\omicron\mu\epsilon\theta'$ $\acute{\alpha}\varphi\omicron\alpha\delta\iota\gamma\omicron\sigma\iota\nu$ Od. X 27.

Uwaga 4. Formy z podwójnem μ , jak $\acute{\alpha}\mu\mu\text{-}\epsilon\varsigma$, $\upsilon\mu\mu\text{-}\epsilon\varsigma$, są eolizmami (w eolskiem stoi akcent jak najdalej od końca). Forma 2 os. sing. $\tau\acute{\upsilon}\text{-}\nu\eta$ zachowała postać starszą (por. łac. *tu*, pol. *ty*); acc. $\sigma\acute{\epsilon}$ powstał z $\tau\mathcal{F}\epsilon$; attyckie $\sigma\acute{\upsilon}$ powstało pod wpływem przypadków zależnych. 3 os. sing. urabia się od tematu *swe*, gen. *swesjo*. Temat $\sigma\varphi$ wytworzył się prawdopodobnie od $\sigma\text{-}\varphi\iota$ = *si-bi* skutkiem tego, że na wzór $\acute{\alpha}\mu\mu\text{-}\iota(\nu)$ zaczęto odczuwać $\sigma\varphi\text{-}$ jako temat, a $\text{-}\iota(\nu)$ jako końcówkę.

Uwaga 5. Co do $\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\text{-}\theta\epsilon\nu$, $\sigma\acute{\epsilon}\text{-}\theta\epsilon\nu$, $\acute{\epsilon}\text{-}\theta\epsilon\nu$ por. § 5, 2 b.

Uwaga 6. $\Sigma\varphi\acute{\omega}\nu$ używane jest jedynie w połączeniu z $\alpha\upsilon\tau\acute{\omega}\nu$.

2. Obok attyckich mamy u Homera następujące zaimki dzierżawcze:

sing. $\tau\epsilon\acute{\omicron}\varsigma$ (z $\tau\epsilon\mathcal{F}\acute{\omicron}\varsigma$) *tuus*, $\acute{\epsilon}\acute{\omicron}\varsigma$ (z $\sigma\epsilon\mathcal{F}\acute{\omicron}\varsigma$) i $\acute{\omicron}\varsigma$ (z $\sigma\mathcal{F}\acute{\omicron}\varsigma$) *suus*,

dual. $\nu\acute{\omega}\iota\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$ nasz (obu), $\sigma\varphi\omega\iota\tau\epsilon\rho\omicron\varsigma$ wasz (obu),

plur. $\acute{\alpha}\mu\acute{\omicron}\varsigma$ *noster*, $\upsilon\mu\acute{\omicron}\varsigma$ *vester*, $\sigma\varphi\acute{\omicron}\varsigma$ *suus*.

3. Zaimki wskazujące. $\acute{\omicron}$, $\acute{\eta}$, $\tau\acute{\omicron}$ (z *so*, *sa*, *tod*) jest jeszcze u Homera bardzo często nie rodzajnikiem, lecz zaimkiem wskazującym: $\dots\acute{\omicron}\ \gamma\acute{\alpha}\rho \beta\alpha\sigma\iota\lambda\eta\iota \chi\omicron\lambda\omega\theta\epsilon\iota\varsigma$ a ten... A 9, $\dots\alpha\upsilon\tau\acute{\alpha}\rho \acute{\omicron}\ \tau\omicron\iota\sigma\omega\nu \acute{\alpha}\varphi\acute{\epsilon}\iota\lambda\epsilon\tau\omicron \nu\acute{\omicron}\sigma\tau\iota\mu\omicron\nu \acute{\eta}\mu\alpha\rho$ a on im... Od. I 9.

Formy odmienne od attyckich są: sing. gen. $\tau\omicron\iota\omicron$, dual. gen. i dat. $\tau\omicron\iota\omega\nu$, plur. nom. $\tau\omicron\iota\acute{\iota}$, $\tau\alpha\acute{\iota}$, gen. fem. $\tau\acute{\alpha}\omega\nu$, dat. $\tau\omicron\iota\sigma\iota(\nu)$, $\tau\eta\sigma\iota(\nu)$. Nominativus sing. tworzy się bez końcówki nominatywnej $\text{-}\varsigma$, dalsze przypadki tworzą się od tematu *to*, attyckie (i homerowe) $\omicron\acute{\iota}$ i $\acute{\alpha}\acute{\iota}$

powstały na nowo pod wpływem nom. sing. Istniała jednak również forma nominativi z końcówką $-ς$: $\overset{\circ}{\delta}\zeta$ (!) (z *sos*) = ten, zupełnie podobna do zaimka względnego $\overset{\circ}{\delta}\zeta$ (z *jos*), np. ...μηδ' $\overset{\circ}{\delta}\zeta$ φύγοι Z 59. Skutkiem podobieństwa form $\overset{\circ}{\delta}\zeta$ (z *sos*) i $\overset{\circ}{\delta}\zeta$ (z *jos*) także i neutrum relativi $\overset{\circ}{\delta}$ może mieć znaczenie zaimka wskazującego — rzadziej $\overset{\circ}{\eta}$ i $\overset{\circ}{\omega}$. I odwrotnie: zaimek wskazujący, także w formach od tematu *to*, może mieć znaczenie względne (podobnie jak w języku niemieckim *der, die, das*):

Εἰ δέ τις ἔσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι. Od. VI 153.

Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν. Γ' 87.

Uwaga 1. Przysłówek $\tau\tilde{\omega}$ = dlatego, przeto, w takim razie, porównaj $\overset{\circ}{\omega}\tau\omega$, jest śladem. dawnego narzędnika (instrumentalis), który później zlał się z dat. $\tau\tilde{\omega}$.

Uwaga 2. *Ὀδε* ma w dat. plur. także *τοῖσδεσ(σ)ι*.

4. Zaimki względne. Odmienne od języka attyckiego mogą formy zaimka $\overset{\circ}{\delta}$, $\overset{\circ}{\eta}$, $\tau\acute{o}$ być użyte w znaczeniu zaimka względnego. Nomin. wtedy dostaje akcent $\overset{\circ}{\delta}$, $\overset{\circ}{\eta}$. Obok tego używa się $\overset{\circ}{\delta}\zeta$, $\overset{\circ}{\eta}$ (zresztą por. ustępy poprzedni).

Uwaga. Neutr. $\overset{\circ}{\delta}$ albo $\overset{\circ}{\delta} \tau\epsilon$ przybiera czasem znaczenie spójnika $\delta\tau\iota$ = *quod*, że, ponieważ.

5. Obok zaimka $\overset{\circ}{\delta}\sigma\tau\iota\varsigma$ istnieje równoznaczny zaimek $\overset{\circ}{\delta}\tau\iota\varsigma$ o następującej odmianie:

	masc.	neutr.		masc.	neutr.
sing. nom.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota\varsigma$	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota$	plur. nom.		
gen.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\tau\epsilon\omicron$, $\overset{\circ}{\delta}\tau(\tau)\epsilon\upsilon$,		gen.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\acute{\epsilon}\omicron\omega\upsilon$	
dat.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\epsilon\phi$		dat.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\acute{\epsilon}\omicron\iota\omicron\sigma\iota$	
acc.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota\nu\alpha$	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota$	acc.	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota\nu\alpha\varsigma$	$\overset{\circ}{\delta}\tau\iota\nu\alpha$, $\overset{\circ}{\delta}\sigma\sigma\alpha$

6. Zaimek pytajny ma obok attyckich form jeszcze następujące: sing. gen. $\tau\acute{\epsilon}\omicron$, $\tau\acute{\epsilon}\tilde{\nu}$, dat. $\tau\acute{\epsilon}\phi$; plur. gen. $\tau\acute{\epsilon}\omicron\omega\upsilon$.

Formy zaimka nieokreślonego są równobrzmiące ale enklityczne (ponadto $\overset{\circ}{\delta}\sigma\sigma\alpha$ = *τινά*).

Konjugacja.

Końcówki.

Odmienne od attyckiego występują końcówki:

1. $-\mu$ (1 os.), $-\sigma\iota$ (3 os.) także i w $-\omega$ konjugacji, a mianowi- § 12

cie w konjunktynie: ἐθέλωμι, εἶπωμι, ἀγάγωμι, ἐθέλῃσι, εἴπησι, ἀγάγησι.

2. -σθα

a) w drugiej osobie coniunctivi i optativi: ἐθέλῃσθα, εἴπησθα, πῆσθα; κλαίῃσθα, φύγοισθα, βάλῃσθα;

b) wyjątkowo w 2 os. słów na -μι: τίθησθα, εἶσθα (εἶμι).

3. -τον zamiast -την w 3 os. dual. impf.: διώκετον = ἐδιωκέτην K 364, λαφύσσετον = ἐλαφύσσετην Σ 583.

4. -ν zamiast -σαν (por. εἴη-σαν i εἶ-εν) w 3 os. plur. impf., aoristi mocnego bezspójkowego (p. § 18, 5) i aoristi passivi, przyczem poprzedzająca samogłoska skraca się (por. στῆτε i στᾶντων): ἔφραν, φάν = ἔφασαν, ἴεν = ἴεσαν, ἔβαν, βάν = ἔβησαν, ἔσταν = ἔστησαν, ἔδον = ἔδυσαν; φάνεν = ἐφάνησαν, μίγεν = ἐμίγησαν, κόσμηθεν = ἐκοσμήθησαν.

Uwaga 1. Wyjątek stanowi μιάνθην (bez skrócenia samogłoski przed ν) = ἐμιάνθησαν Δ 146.

Uwaga 2. Końcówka -ν (zamiast -ντ, por. era-nt) jest pierwotną końcówką czasów historycznych i została częściowo wyparta przez -σαν, przeniesione z aorystów sygmatacznych, w których mylnie odczuwano -σα- jako należące do końcówki.

5. -εα w 1 os. sing. plqpf. act. ἦδεα, ἐτεθήπεα.

-εε(ν), ει(ν) w 3 os. sing. plqpf. act. ἦδεε(ν), βεβήκειν Od. VI 11.

6. -θι w 2 os. imperativi także i praes., przyczem końcowa samogłoska tematu jest albo długa albo krótka: δίδωθι, ὄρνυθι, ὀμνυθι, ἰληθι; κλυθι, τέτλαθι, ἄνωχθι (ἄνωγα).

7. -αι w 2 os. med. czasów głównych,

-ο w 2 os. med. czasów historycznych i imperativi, przyczem zwykle nie następuje kontrakcja samogłosek: κέλει, βάλλει, πύθει; impf. εὔχεο, aor. ὠδύσαιο; imperat. φάο (φημί), βάλλεο.

Uwaga 1. -εο ściąga się czasem w ευ: βάλλευ, ἔρχευ; -εαι i -ηαι — zgodnie z attykiem — w η: βέη (Π 852), ἴδη (2 os. con. aor. med. Γ 163), a czasem czyta się εαι przy pomocy synizezy jako jedną zgłoskę, np. κέλει Od. V 174, ἐντόνρει (con.!) Od. VI, 33.

Uwaga 2. Niekiedy spotykamy końcówki -αι, -ο zamiast oczekiwanej -σαι, -σο: βέβληαι zam. βέβλησαι, μέμνηαι zam. μέμνησαι, ἔσσο zam. ἔσσοσο, δαίνο zam. δαίνσο.

8. -μεσθα w 1 os. plur. med. zamiast -μεθα: ὀπλισόμεσθα.

9. -αται i -ατο zamiast -νται i -ντο; spółgłoski wargowe i gardłowe zamieniają się przed temi końcówkami w odpowiednie przy-

dechowe: *βεβλήσεται* = *βέβληνται*, *πεφοβήατο* = *έπεφοβήντο*; *δέξαιατο* = *δέξαντο*; *πυθόιατο* = *πύθουντο*; *τετράφαται* (*τρέπω*), *δωρορέχεται* (*δρέγω*), *έρχατο* (*είργω*), *έρηρέδατο* (*είριδω*).

Uwaga. Końcówka *-νται* (*-ντο*) zaczynała się po spółgłosce od nosówki zgłoskotwórczej (*ν sonans*), która w greczyźnie przechodzi na *ǣ*, w łacinie na *em*, w słowiańskim na *ę*, np. prajęzykowe *dekmt* = *δέκα*, *decem* (czytaj *dekem*), *dziesięć*. Na wzór form np. *τετάχεται*, *έτετάχάτο* powstały podobne zakończenia i po tematach zakończonych na samogłoskę, choć istniała końcówka *-νται*, *-ντο* ze zwyczajnem *ν* (por. końcówkę *acc. III* deklinacji). Dialekt attycki raczej opisuje 3 os. pl. pf. i plqf. zapomocą imiesłowu: *τεταγμένοι εισί(ν)* i *τεταγμένοι ήσαν*. W attyckiej prozie formy na *-αται*, *-ατο* spotyka się niezmiernie rzadko (raz u Platona i Ksenofonta, cztery razy u Thukydidesa), u Jończyków i poetów epickich mają szerokie zastosowanie, ale z wyjątkiem futurów, koniunktów i ind. aor. I med.

10. *-μεν*, *-μεναι* w inf. act., wyjąwszy aor. I (obok końcówek attyckich), przyczem akcent pada na samogłoskę tematową: *ίμεν* i *ίεναι*, *άμύνειν* i *άμυνέμεναι*, *τεθνάναι* i *τεθνάμεναι* i *τεθνάμεν*.

Uwaga 1. Inf. aor. pass. (aor. pass. przybiera końcówki strony czynnej) kończy się na *-ή-μεναι* obok *-ναι*: *φανήμεναι* i *φανήναι*, *δαήμεναι* i *δαήναι*, *δαμήμεναι* i *δαμήναι*.

Uwaga 2. Jeżeli inf. słów na *-έω* i *-άω* kończy się na *-μεναι* (eolizm), występuje przed końcówką *-η-*: *πεινήμεναι*, *γοήμεναι*, *φιλήμεναι*, *καλήμεναι*.

Uwaga 3. Obok końcówki *-ειν* spotykamy, zwłaszcza w inf. aor. II act., *-έειν*, np. *φιλέειν*, *ιδέειν*, *βαλέειν*. Są to właściwie zniekształcone pierwotne *ιδε-εν*, *βαλε-εν*, w których ostatnia zgłoska została w arzie dla metrum wzdłużona (lub i przez *pozycję*). Wzdłużenie zaznaczono w piśmie literą *ει* (por. § 2, 2 a, b), by długie epsilon nie raziło.

Uwaga 4. Końcówka *-μεναι* jest eolizmem, *-μεν* występuje w dialektach eolskich i doryckich.

Spójka (samogłoska tematowa).

1. Coniunctivus ma często krótką samogłoskę tematową *-o-* za § 13 miast *-ω-* i *-ε-* zamiast *-η-*, szczególnie przy słowach na *-μι* i aorystach pierwszych (słabych) słów na *-ω*: *ίομεν* = *ίωμεν*, *δάωμεν*,

εἶδομεν, βήσομεν = βήσωμεν, ἐγείρομεν = ἐγείρωμεν, ἰμείρεται = ἰμείρηται.

Uwaga. W tych wypadkach nie powinno się mówić o skróconej spółce, gdyż spółka właściwie nie została skrócona, albowiem pierwotnie była krótką. Mianowicie pierwotnie tworzył się coniunctivus w dwojaki sposób: 1) w czasownikach, tworzących ind. bez samogłoski tematowej (spółki), przybierał con. samogłoski (spółki) *ō, ē*; 2) w czasownikach z samogłoską tematową przybierał spółki długie *ō, ē* i ten sposób potem się rozpowszechnił. Ślady dawnego stanu spotykamy u Homera.

2. Końcowa samogłoska tematu zlewa się czasem z cechą trybową optativi *-ι-*: *ἀναδύη (-υῖη)* Od. IX 377, *ἀποφθίμην* (z *-ίμην*) Od. X 51, *δαινῦτο* (*-ύιτο* l. *υῖτο*) Ω 665.

3. Co do spółki po temacie perfecti p. § 19, 4.

Augment i reduplikacja.

§ 14 1. Augment, zarówno zgłoskowy jak iloczynowy, może poeta dawać lub opuszczać; akcent pada wtedy jak najdalej od końca: *λῦσε = ἔλυσε, βῆ = ἔβη, ἔξαγε = ἐξῆγε, δόσαν = ἔδοσαν.*

Uwaga 1. Początkowe spółgłoski *λ, μ, ν, ρ, σ* podwajają się często po augmencie (por. § 1, 3 c i uw. 2).

Uwaga 2. Augment był pierwotnie osobnem słowem, a mianowicie partykułą, stojącą bezpośrednio przed czasownikiem, który nakształt enklityki opierał się o nią akcentem. Słowo to znaczyło: *niegdys*. Augment nie był konieczny, jeżeli i bez niego było widoczne, że forma słowna jest czasem historycznym. Ślad tego stanu prajęzykowego zachował się u Homera i w poezji pohomerowej.

Uwaga 3. Stale bez augmentu występują formy częstotliwe na *-σκον* (p. § 22), wyjątek stanowi *ἔφασκον*.

2. Wyrazy zaczynające się pierwotnie od *ῥ* mają augment zgłoskowy: *ἔαξε, ἔειπον*.

Podobnie aor. od *ἴημι* brzmi *ἔηκε* (obok *ἦκε*), może na wzór *ἔδηκε*.

3. Podwójny augment ma *οἰνοχοεῶ*: *ἐφωνοχόει* obok *οἰνοχόει*.

4. W czasownikach *μείρομαι* i *σεύω* augment zastępuje reduplikację: *ἔμμορε, ἔσσομαι*.

5. W czasownikach zaczynających się pierwotnie od *ῥ* pozorny augment jest właściwie reduplikacją: *ἔλπω*, pf. *ἔολπα* (z *ῥέῤολπα*);

ἔροδω, pf. ἔοργα (z *Ἐέφοργα*); ἔοικα (z *Ἐέφοικα*); ἑαδότεα (part. perf. od *ἀνδάνω*, z *Ἐεῖαδότεα*).

6. Tak zwana reduplikacja attycka jest u Homera znacznie częstsza niż w dialekcie attyckim: ἀλάλημαι (ἀλάομαι), ἄρηρα (ἀραρίσκω), ἀρηρομένος (ἀρόω), ἐρηρέδαται (ἐρείδω), ὄπωπα (ὄπ, ὄρω).

Uwaga 1. Reduplikacja ta jest zjawiskiem nie attyckim, ale ogólnogreckim. Prawdopodobnie czasowniki zaczynające się od samogłoski otrzymywały początkowo augment iloczynowy, a potem pod wpływem czasowników reduplikowanych w pf. podwoiły pierwszą zgłoskę: ὄζω, temat ὀδ, pierwotne pf. ὄδα, potem ὄδαδα.

Uwaga 2. Pierwotna reduplikacja powtarzała cały temat, co widać jeszcze w czasownikach takich jak βαμ-βαίνω (βαμ-βαν-ιω), παμφαίνω (παμ-πθαν-ιω). Czasowniki te zachowują reduplikację w całej odmianie.

7. Także i aorysty mocne (drugie) act. i med. przybierają często reduplikację: πεπιθῆν, τετυκῆν, λελαβῆσθαι (por. § 18, 2). Jest to zjawisko odziedziczone po prajęzyku. W dialekcie attyckim występuje rzadko, np. ἀγαγῆν, ἐσπόμην (z σεσπόμην), ἦνεγκον.

8. Niektóre futura urabiają się z reduplikowanego aorystu: πεπιθήσω, πεφιδήσομαι.

Verba contracta.

1. Słowa na -άω, -έω, -όω często nie ulegają kontrakcji: αἰοιδιά- § 15 ουσα, πεινάων, φοβέοντο, φθονέεις, δηίων.

2. Czasowniki na -άω mają zwykle brzmienie attyckich form ściągniętych, rozszerzonych o równobrzmiącą samogłoskę krótką, rzadziej długą.

αο przechodzi w οω lub ωο: ὀρόωντες i ὀρώωντες,

αω „ „ οω: ὀρόω,

αου „ „ οω lub ωω: ὀρόωσα i ὀρώωσα,

αοι „ „ οω lub ωοι: ὀρόωτε, ἠβώοιμι,

αε i αη przechodzi w αα: ὀράασθαι, ὀράατε (con.).

αει i αη „ „ αα: ὀράας (ind. i con.),

inf. ὀράειν przechodzi w ὀράαν, gdyż ει w tej formie nie jest dwugłoską ε + ι, lecz znakiem piśmiennym na ε ścieśnione, wynikłe ze ściągnięcia ε + ε (por. § 2, 2 a).

Uwaga 1. Powyższe formy homerowe przedstawiają stan pośredni między formami nieściągniętymi a ściągniętymi. Kontrakcja odbywała się stopniowo; zanim samogłoski jej uległy, musiały się asymilować do siebie wzajemnie. I tak poprzedzające *a* upodobniło się do następującego głosu *o*, a głos *e* upodobnił się do poprzedzającego głosu *a*. Obok tych form przejściowych (pośrednich) czyli asymilowanych spotykamy u Homera i formy późniejsze ściągnięte jak w attyckiem: *τιμῆ, τιμῶσι; προσανδάω* ma dual. impf. *προσανδήτην*.

Zatem słowa na *-άω* mają formy trojokie: nieściągnięte, asymilowane (pośrednie), ściągnięte.

Uwaga 2. Niektóre słowa na *-άω* mają formy oboczne na *-έω*: *ἀντάω*, impf. *ἤντεον; μενοινάω*, impf. *μηνοίνεον*; por. § 7, 4, uw.

3. Czasowniki na *-έω* ściągają czasem *-εο* i *-εου* w *-εϋ*, nigdy w *-ου*; zresztą prawidła ściągania są te same, co w attyckiem: *φιλεῦντες, ἐποίηϋν, φιλοίη, φοβεῖται*.

Uwaga. Co do zbiegu *-εσαι, -εεο* p. § 3, 4, uw. 1, co do *-εο* i *-εου* § 3, 4 i uw. 3.

4. Czasowniki na *-όω* zwykle ściągają się, np. *γουνούμαι, δήουν*. Czasami odmieniają się analogicznie do słów na *-άω*, tworząc formy na wzór asymilowanych: *ὕπνώοντες (ὕπνώω)* jak *ὄρώοντες, ἄρώωσι (ἄρώω)* jak *ὄρώωσι*. Formy nieściągnięte upodabniają się także do asymilowanych form słów na *-άω*: *ἰδρώουσα (ω* zamiast *o* na wzór *ὄρώωσα)*.

Temat praesentis a temat czasownikowy.

§ 16 1. Wiele słów na *-ζω* (temat czasownikowy + *j*) ma temat zakończony na spółgłoskę gardłową, np.:

ἐλελίζω wstrząsam, *ἐλέλιξα*, *μερομερίζω* namyślam się, *μερομέριξα*,
ἐναρίζω zabijam, *ἐνάριξα*, *ῥέζω* czynię ofiary, *ῥεξεα*, *ῥεχθέν*,
ἄζομαι czczę (*ἅγιος* święty).

2. Kilka słów na *-ζω* ma temat zakończony na *γγ*:

κλάζω brzmie, *ἔκλαγξα*, *πλάζω* zbijam z toru, *ἐπλάγχθη*,
σαλπίζω trąbię, *ἐσάλπιγξα*.

Uwaga. Czasownik *ἀρπάζω* porywam, urabia aor. albo *ἤρπαξα* albo *ἤρπασα*; *νίζω* myję, ma temat zakończony na wargową: *νίψω*, *νέμπται*.

3. Kilka słów na *-σσω* ma temat zakończony na spółgłoskę zębową, np.:

λίσσομαι błagam, *λιτή* prośba, aor. II *λιτέσθαι*.

ἐρέσσω wiosłuję, *ἐρέτης* wiosłarz; *ἱμάσσω* smagam, aor. *ἴμασεν*.

κορούσσω uzbrajam, part. pf. pass. *κεκορονθ-μένος*.

Uwaga. Czasownik *πέσσω* gotuję, trawię, ma temat wargowy: con. aor. 3 os. sing. *καταπέψη*.

4. Do klasy czasowników, tworzących temat praesentis przez dodanie do tematu słownego *-ι(j)*, należą jeszcze inne czasowniki, np.:

τελείω — obok *τελέω* — kończę (*τελεσῶ*): aor. *ἔτέλεσσα*,

ἀκείομαι — obok *ἀκέομαι* — leczę (*ἀκεσσομαι*): imperat. aor. med.

ἄκισσαι,

θείω — obok *θέω* — biegnę (*θεσῶ*): fut. *θεύσομαι*,

πνείω — obok *πνέω* — oddycham (*πνεσῶ*): aor. *ἔπνευσα*,

δαίω palę (*δασῶ*): pf. *δέδηε*,

μαίομαι macać, szukać, starać się (*μασσομαι*): fut. *μάσσομαι*.

Uwaga 1. Słowa na *-ειω* w dialekcie attyckim tracą *ι(j)* i tworzą grupę czasowników na *-έω*.

Uwaga 2. Attycki czasownik *αἴρω* podnoszę, nie jest ściągnięciem homerowem *ἀείρω*, lecz przedstawia temat na innym stopniu wymiany. Obok *ἀσρω* była forma *σρω* (*σ* zgłoskotwórcze, por. § 3, 2, uw.), z której powstało *σρω*, a potem *φαιρω*.

Futurum i aoristus I activi i medii.

1. Tematy zębowe i verba vocalia, zachowujące w temacie czasownikowym krótką samogłoskę, t. j. słowa, których temat kończył się pierwotnie na *-σ*, mają zwykle podwójne *σ* w fut. i aor. I act. i med., np.: *δικάσσετε*, *κομίσσατο*, *νεικεσσε* (*νεικέω*), *αἰδέσομαι* (*αἰδέομαι*); por. § 4, 5.

Uwaga. Czasownik *αἰνέω* tworzy fut. i aor. od tematu *αἰνη-*.

2. Verba liquida mają futurum zwykle nieściągane. Podobnie i inne czasowniki, tworzące w attyckim dialekcie futurum contractum, np. *μενέω*, *ἀγγελέων*, *βαλέω*, *τελέει*, *μαχέονται*, *καλέω*, *ἐλάας*.

3. Niektóre praesentia mają znaczenie futuri:

δήω znajduję, *κείω* będę leżał, *βείομαι* będę żył.

ἀντιώω spotkam, *τανύω* napnę, *νέομαι* wrócę (i wracam),

ἐρύω (obok *ἐρύσσειται*) wydrę, wyrwę.

4. Niektóre tematy zakończone na ρ lub λ zachowały σ w aoryście i futurum:

κέλλω przybijam do łądu, aor. κείρω strzygę, aor. ἔκερσα i ἔκελσα,
 εἰλέω stłaczam, inf. aor. ἔλσαι, κύρω spotykam, aor. ἔκυρσα,
 ὄρνυμι pobudzam, fut. ὄρωσσω, aor. ὤρωσα.

Uwaga. W opt. aor. od ὀφέλλω powiększam, σ asymilowało się do λ: ὀφέλλειε.

5. Niektóre aorysty mają cechę czasową aorystu I (słabego), a samogłoski tematowe (spójki) aorystu II (mocnego), t. j. nie α, lecz ο i ε. Są to tak zwane aorysty mieszane, np.:

ind.	inf.	imperat.
ἔβησ-ε-το	οἶσ-έ-μεναι (φέρειω)	ἄξ-ε-τε, οἷσ-ε-τε (ἄγω, φέρω);
ἔδύσ-ε-το	ἄξ-έ-μεναι (ἄγω)	ὄρσοεο, ὄρσοεω (ὄρνυμι).

6. Niektóre aorysty sygmatyczne utraciły -σ-, np.:

ἔκηα (καίω, καΨω) z ἔκησα, ἔκηνα, ἔκηΨα, wreszcie ἔκηα; podobnie: ἔχενα (χέω), ἔσσενα (σεύω), ἠλεύατο (ἀλέομαι), inf. ἀλεύασθαι i ἀλέασθαι; ἀλεύασσθαι przeszło w ἀλεύασθαι, potem ἀλέΨασθαι, wreszcie Ψ wypadło: ἀλέασθαι; tak samo i w con. ἀλεύ-ε-ται i ἀλέ-η-ται.

7. Do sygmatycznych aorystów bez σ możnaby zaliczyć także aorysty drugie (mocne), odmieniające się bez samogłoski tematowej, które utraciły pierwotne -σ-, np.:

ἔδέγμην, δέκτο, δέχθαι, δέγμενος, — pierwotnie ἐ-δεκ-σ-μην, δεκ-σ-το, δεκ-σ-θαι, δεκ-σ-μενος; ἄλτο z ἀλ-σ-το; ἄρμενος z ἀρ-σ-μενος; ὦρτο z ὦρ-σ-το. Podobnie: ἵκμενος, μίκτο, κατέπηκτο, λέκτο od pierwiastka λεχ (λέχος łoże) i ἐλέγμην od λέγω.

Wedle λέκτο, μίκτο mogła powstać forma γέν-το ujął.

8. Wedle aorystów pierwszych na -α odmienia się ἦνεια i εἶπα. Forma ἦνεια, ἐνεῖκαι nie pozostaje w związku z formą ἦνεγκα (ἦνεγκον). Pochodzi ona z całkiem innego pierwiastka (który mieści się także w słowie ἰκέσθαι: sięgnąć, dosięgnąć, przybyć, i w li tewskim *sekiu* = sięgam ręką) i przypadkiem tylko jest podobna do ἦνεγκον z brzmienia i znaczenia.

Aoristus II activi i medii.

§ 18 1. Aoristus II jest znacznie częstszy u Homera niż w dialekcie attyckim.

2. Aorysty reduplikowane (p. § 14, 7) urabia się ze słabego tematu, reduplikacja występuje we wszystkich formach, reduplikację może poprzedzać augment, np.:

a) Regularną reduplikację z augmentem, lub bez, mają:

		temat	aor.
ἀνα-πάλλω	wywijam,	παλ-	ἀμ-πεπαλῶν,
—	dotykam (<i>tango</i>),	ταγ-	τεταγῶν,
πείθω	nakłaniam,	(πειθ-) πιθ-	πεπιθειν,
τεύχω	sporządzam,	(τευχ-) τυκ-	τετυκειν, τετύκοντο,
ῥορμι	pobudzam,	ῥο-	ῥορον (i ῥόρμη)
ἀραρίσκω	spajam,	ἀρ-	ἤραρον (por. ἤγαγον).

b) Nieregularną reduplikację mają:

ἐρύκω	powstrzymuję, tem.	ἐρῶκ-	aor. ἐρύκακον, ἐρύκακέειν,
ἐνίπτω	łaję, tem.	ἱπ-	aor. ἐνένιπον i ἠνίπαπον.

c) Przybierają znaczenie activi causativi:

λαγχάνω	losuję,	tem. λαχ-	aor. λελάχωσι sprawić, że ktoś ma udział,
λανθάνομαι	zapominam,	tem. λανθ-	aor. λέλαθον sprawiłem, że zapomniał (ale λελάθοντο zapomnieli).

d) Samogłoska rdzenna ulega synkopie (wymiana na stopniu zaniku):

ἀλέξω	bronię,	tem. ἀλεκ-	aor. ἄλαλε,
κέλομαι	wzywam,	„ κελ-	„ ἐκέλετο,
—	spotykam	„ τεμ-	„ ἔτεμε,
—	zabijam	„ φεν-	„ ἔπεφε.

3. Aorysty mocne (II) zwyczajnie urabiają się od tematu słabego. W temacie występuje często wymiana (synkopa, metathesis), np.:

ἀμαρτάνω	błądzę, chybiam,	aor. ἤμβροτον (eolizm) i ἤμαρτον,
ἀνδάνω	podobam się, tem. σῦαδ-,	aor. εῦαδον, ἄδον (p. § 4, 2).
ἀγείρω	gromadzę, aor. ἤγρετο,	βλώσκω idę, aor. ἔμολον,
ἐρείπω	obalam, „ ἤριπε (upadł),	στειχῶ idę, „ ἔστιχον,
τρέφω	żywię, „ ἔτραφε (wyrósł),	δέρομαι patrzę „ ἔδρακον,
πέρθω	burzę, „ ἔπραθον,	θρώσκω skacze „ ἔθωρον.

4. Kilka słów na -άω i -έω tworzy aoryst II od pierwiastka nierozszerzonego przez α lub ε:

μυκίομαι ryczę; aor. ἔμυκον, κτυπέω huczę, aor. ἔκτυπον,
 μηκίομαι beczę, part. μακών, στυγέω nienawidzę „ ἔστυγον,
 i analogicznie χραισμέω przydaje się, aor. ἔχραισμον.

5. Aorysty drugie pierwiastkowe (bezspójkowe), utworzone bez samogłoski tematowej (spójki) z samego pierwiastka, jak ἔ-στη-ν, ἔ-βη-ν, ἔ-γνώ-ν, ἔ-δύ-ν, ἔ-χάρη-ν i t. d. są u Homera znacznie liczniejsze niż w dialekcie attyckim. Medium ich ma zawsze znaczenie bierne (lub zwrotne), np.:

		aor.	
βάλλω	rzucam, trafiam,	ἔ-βλη-το	został
			ugodzony, βλή-μενος
			ugodzony,
κτείνω	zabijam,	ἔ-κτᾶ-ν	zabili, κτᾶ-μενος
			zabity.
κτίζω	zakładam, buduję,	ἔ-ν-κτί-μενος	pięknie zbudowany,
πελάζω	zbliżam,	ἔ-πλή-μην	zbliżyłem się,
πίμπλημι	napełniam,	ἔ-πλή-μην	napełniłem się,
χέω	sypię,	ἔ-χυσ-το (= ἐχύθη),	
τλήμι	znoszę,	ἔ-τλή-ν,	
κλύω	słucham, imperat. aoristi	κλῦθι, κλῦθε	(ale κέ-κλῦ-θι
	i κέκλῦ-τε, bo reduplikowany aor. ma temat słaby, p. wyżej 2).		

Tu wypada też zaliczyć aorysty:

οὔτα 3 sing. od nieużywanego οὔτημι (οὔτᾶμι) ranię, i ἀπ-έ-φρα (lub -η-φρα) = ἀπέφρα, part. ἀπο-φράς = ἀπούρας odebrawszy.

Uwaga 1. Z aorystu ἀπέφρα lub ἀπήφρα, bo czasem przed *φ* może być augmentem także *ε* = *η*, utworzono na wzór słów na -άω impf. ἀπήφρων, -ας, -α, które wygląda jakby pochodziło od ἀπανφράω.

Uwaga 2. Co do aorystów typu δέχθαι, μίκτο, ὄρτο i t. p. p. § 17, 7.

Uwaga 3. Ten sam czasownik może tworzyć różne aorysty, np.: ἔ-δέγμην i δέξατο; ἔστυγον i ἔστυξα; κῦθε, κεκύθωσι i ἐπικεύσσης; κτείνω ma aorysty: ἔκτεινα (I), ἔκτανον (II) i ἔ-κτα-μεν (1 plur. aor. II pierwiastkowego).

Perfectum i plusquamperfectum.

§ 19 1. Nieregularna reduplikacja δείδοικα, δείδια (δείδω, tem. δφει- i δφει-) pochodzi stąd, że pierwsza zgłoska δέ(δοικα), δέ(δια) zo-

stała wzdłużona *metri causa* i to wzdłużenie wyrażono znakiem piśmiennym *ει* (por. § 2, 2 b).

Być może, że tak samo należy wyjaśniać *δειδέχεται*, *δείδεκτο* (od *δείκνυμαι saluto*, pierwiastek *δεικ*). Ale tu jest możliwe i inne wyjaśnienie: W prajęzyku istniała także reduplikacja kończąca się na *ē* (*η*). Uważając tę formę za ślad owej prajęzykowej reduplikacji, musielibyśmy zamiast pisowni *ει* wprowadzić *η* (*δηδέχεται*), por. 21, 6 uw. 1.

Co do *εολπα* i form podobnych p. § 14, 5.

2. Perfectum z cechą *κ* (pf. I czyli słabe) jest u Homera rzadsze niż w attyckim dialekcie i możliwe tylko przy tematach samogłoskowych; natomiast perfectum II (mocne), jako starsze, jest częstsze i stale bez aspiracji końcowej spółgłoski: *κεκοπώς* (*κόπτω*).

3. Perf. II (bez *κ*) urabiają i tematy samogłoskowe, zwłaszcza w participium, przyczem występuje niekiedy temat na stopniu redukcji (lub zaniku): *πεφῶσι* = *πεφῶσσι* (*φύω*); *βεβᾶσι*, *βεβᾶώς* (*βαίνω*); *γεγάσι* (stopień zaniku: tem. *γεν*, pf. *γε-γη-σσι* — *n sonans* p. § 12, 9 uw.), *γεγάωτα* (*γίγνομαι*); *κεκμηώς*, gen. *-ῶτος* i *-ότος* (*κάμνω*); *τλήναι* ma plur. pf. *τέτλᾶμεν*, inf. *τετλάμεν*, imperat. *τέτλᾶθι*.

Uwaga. Presentyczna forma participii perf. *κεκλήγοντες* (*κλάζω*) jest eolizmem; forma *πεπτεῶτας* (*πίπτω*), acc. plur. od *πεπτηώς*, powstała skutkiem skrócenia długiej samogłoski przed *ω*: *πσπτεῶς* zamiast *πεπτηώς* (por. § 6, 7).

4. W niektórych formach brak spójki (samogłoski tematowej): *εἰλήλουθ-μεν*, *ἐπέπιθ-μεν*. Są to ślady dawnej odmiany, w której łączono końcówki bezpośrednio z tematem perfecti, por. *ἴδ-μεν*.

5. Pierwotnie pf. miało temat na stopniu pełnym w sing. activi, na stopniu redukcji (lub zaniku) w dual. i plur. (por. odmianę *οἶδα*) i w pass. Ślad tego zachował się u Homera, mianowicie występuje w pf. temat na stopniu redukcji:

a) czasem w dual., plur. act. i w passivum:

obok *ἔοικα*, *ἐώκειν* dual. *ἔ-ικ-τον*, *ἐ-ίκ-την*,

obok *πέποιθα*, *ἐπεποιθεί* plur. *ἐ-πέ-πιθ-μεν*,

λανθάνομαι zapominam, pf. *λέ-λᾶσ-μαι*, *λε-λᾶσ-μένος*,

ἔοικα jestem podobny, plqpf. *ἦ-ικ-το* i *ἔ-ικ-το*,

φεύγω uciekam, obok *πέφευγα*: *πε-φυγ-μένος*,

τεύχω czynię, *τετεύχεται*, *τετεύχαιο*,

częściej: *τέ-τυκ-ται*, *τέ-τυκ-το*, *τε-τύχ-θαι*, *τε-τυγ-μένος*;

b) czasem w part. pf. rodzaju żeńskiego :

<i>θάλλω</i>	kwitnę,	part. pf.	<i>τε-θηλ-ώς</i> ,	fem.	<i>τε-θαλ-υία</i> ,
<i>ἀραρίσκω</i>	spajam,	„	„	„	<i>ἀραρ-υία</i> ,
<i>οἶδα</i>	wiem,	„	„	„	<i>ιδ-υία</i> ,
<i>ἔοικα</i>	jestem podobny,	„	„	„	<i>ἐ-ικ-υία</i> ,
<i>μηκάομαι</i>	beczę,	„	„	„	<i>με-μάκ-υία</i> .

Aoristus passivi.

- § 20 1. O zakończeniu 3 plur. *-εν* = *-ησαν* p. § 12, 4.
2. O tworzeniu konjunktywu p. § 21, 6.

Verba na *-μι*.

- § 21 1. Verba na *-μι* są u Homera znacznie liczniejsze niż w dialekcie attyckim i w greczyźnie późniejszej, np.:

<i>ἄημι</i> wieję	}	odmieniają się podług <i>τίθημι</i> i <i>ἴημι</i> .
<i>δίζημι</i> szukam		
<i>(κίχημι)</i> osiągam		
<i>εἴργυμι</i> (<i>εἴρω</i>) zamykam	}	odmieniają się podług <i>δείκνυμι</i> .
<i>ὀρέγγυμι</i> (<i>ὀρέγω</i>) wyciągam		
<i>αἴνυμι</i> biorę		
<i>ἄχνυμι</i> smucę się		

2. Częściej niż w dialekcie attyckim znajdujemy formy utworzone na wzór verba contracta:

druga os. sing. ind. *τιθεῖς*, *διδοῖς* (i *διδοῖσθα*), *ιεῖς*;

trzecia os. sing. ind. *τιθεῖ*, *διδοῖ*, *ιεῖ*;

Imperat. od *καθίστημι* brzmi *καθίστα* obok *ἴστη*;

3. Trzecia os. plur. brzmi: *τιθεῖσι*, *προ-θέουσι*, *ιεῖσι*, *διδοῦσι*, *ἔγγυσι* (= *ἔγγυάσι*).

4. Końcowa samogłoska tematu *-ε* często wzdłuża się w inf. activi i part. praes. medii:

τιθήμεναι (= *τιθέναι*), *τιθήμενος*, *ἀήμενος*.

5. Niektóre słowa rozszerzają temat praesentis i imperfecti przez dodanie zgłoski *-νη* w sing. act., *-νᾶ* w plur. i w med., np.:

δάμ-νη-μι ujarzmiam, *σκιδ-νη-μι* rozpraszam, *μάρ-νᾶ-μαι* walczę.

6. Coniunctivus aoristi II act. — podobnie jak i con. aor. pass. — ma często formy nieściągnięte. W dual. i w plur. może wystąpić spójka krótka. Jeżeli spójka jest długa, może się przed nią skrócić

długa końcowa samogłoska tematu (w aoryście passivi może się skrócić samogłoska cechy czasowej η):

	Con. aor. II act.	Con. aor. II act.	Con. aor. II act.	Con. aor. passivi
Sing. 1	θῆ-ω (θει-ω)	γνώ-ω	μεθ-ῆ-ω, βή-ω (βεί-ω)	δαμή-ω (δαμει-ω) δαή-ω (δαει-ω)
2	θῆ-ης (θει-ης)	γνώ-ης	στή-ης	μιγή-ης
3	θῆ-η (θει-η)	γνώ-η; δώ-η, δώ-ησι	στή-η, ἦ-σι, ἄν-ῆ-η	φανή-η
Dual.			στή-ε-τον	
Plur. 1	θῆ-ο-μεν (θει-ο-μεν) θέ-ω-μεν	δώ-ο-μεν	στή-ο-μεν (σει-ο-μεν) στέ-ω-μεν	τραπή-ο-μεν (τραπει-ο μεν)
2				δαμή-ε-τε (δαμει-ε-τε)
3		δώ-ωσι	στή-ωσι (σει-ωσι)	μιγέ-ωσι

Podobnie brzmi con. praes. słowa *κίχημι* (ind. praes. nieużywany): *κίχῳ* (*κικελῳ*), *κίχῳ-ο-μεν* (*κικει-ο-μεν*).

Uwaga 1. W formach: *θῆῳ*, *θῆῆς*, *θῆῆ*, *βῆῳ*, *δαῆῳ*, *δαμήῳ*, *κίχῳ*, *στήομεν*, *στήωσι* i t. d. spotykamy często pisownię przez *ει* zamiast przez *η*. To *ει* nie jest dwugłoską *ε + ι*, lecz znakiem piśmiennym na długie *e* o ścieśnionej wymowie (por. § 2, 2 a). Jest nieprawdopodobne, że samogłoskę *ē* (*η*) wymawiać zaczęto jako ścieśnioną, zanim ją skrócono a wreszcie ściągnięto ze spójką. Raczej należy przypuszczać, że popełniono tu błąd ortograficzny przy przepisywaniu pieśni Homera ze starojońskiego alfabetu, który każdy głos *e* (zarówno długie *ē* otwarte, i krótkie *ě* i długie *e* ścieśnione, wynikały ze ściągnięcia *ε + ε* lub ze wzdłużenia zastępczego) oznaczał w piśmie tą samą literą *ε*. W nowojońskim alfabecie trzeba było jedno *e* (*ē* otwarte) pisać przez *η*, inne przez *ε*, inne znowu przez *ει*, co nie obeszło się bez błędów (np. *ὄνειατα* zamiast *ὄνήατα*).

Uwaga 2. Con. praes. 1 os. plur. *ἐρεί-ο-μεν* A 62 ma w drugiej zgłosce wzdłużone *e* (*ε*) dla celów metrycznych (por. § 2, 2 b).

7. *οἶδα* wiem, tematy *ῥειδ-*, *ῥοιδ-* (stopień pełny), *ῥιδ-* (stopień redukcji). Ważniejsze formy są podane w słowniku.

8. εἰμί jestem, temat ἔσ-

	Praesens	Imperfectum	Coniunctivus	Optativus
Sing. 1		ἦα, ἔα, ἔον	ἔω	
2	ἔσ-σι, εἶς	ἔησθα		ἔοις
3		ἦεν, ἔην, ἦην	ἔη, ἔησι(ν), ἦσι(ν)	ἔοι
Plur. 1	εἰμέν			
2				
3	ἔασι	ἔσαν	ἔωσιν	
Inf. ἔμ(μ)εν, ἔμ(μ)εναι, Part. ἑών, ἑούσα, ἑόν, ἑόντος i t. d. Futur. ἔσομαι, 3 sing. ἔσεται i ἔσσειται.				

Uwaga. Plur. 1. εἰμέν jest prawidłową jońską formą powstałą z ἔσμέν, σ wypadło a zgłoska uległa wzdłużeniu zastępczemu; forma attycka ἔσμέν powstała na nowo pod wpływem 2 plur. ἔστέ.

Futurum ἔσσειται (tak zwane fut. doricum) powstało może z pomieszania dwóch sposobów urabiania futurum, mianowicie z domyślnego ἔσεται (łac. erit), z czego po wypadnięciu σ powstało ἔται i ἔσσειται.

Participium tworzy się w jońskim narzeczu od tematu ἔσ, podczas gdy w attyckim z tematu s: jońskie ἑών (esont) = att. ὄν (sont); s w sont powinno było zmienić się w spiritus asper, ale ten znikł pod wpływem formy εἰμί i t. d.

9. εἶμι, idę, pójdę, temat εἶ- (stopień pełny), ἶ- (stopień zaniku).

	Praesens	Imperfectum	Coniunctivus	Optativus
Sing. 1		ἦα ἦιον		
2	εἶσθα		ἶησθα	
3		ἦι(ν), ἦεν, ἦει, ἶε(ν)	ἶησι(ν)	ἶειη
Plur. 1		ἦομεν	ἶομεν	
2				
3		ἦισαν, ἶσαν		
Infinitivus praes. ἶμεν, ἶμ(μ)εναι, Futurum εἶσομαι, εἶση (Od. XVI 313) εἶσεται, Aoristus εἶσατο i ἐείσατο.				

10. ἤμαι siedzę, temat ἦσ-

	Praesens	Imperfectum
Sing. 1	ἤμαι	ἤμην
3	ἦσται	ἦστο
Plur. 3	ἦσται, ἔσται	ἦτο, ἔτο, ἦντο,

Uwaga. Zamiast form ἦσται i ἦτο spotykamy εἶσται i εἶτο, które również należy tłumaczyć jako błędną pisownię, por. wyżej 6, uwaga 1.

11. κεῖμαι leżę, temat κει-

	Praesens	Impf.	Coniunctivus
Sing. 3			κῆται, κείται (= κει-ε-ται)
Plur. 3	κεισται, κέσται, κέονται	κεισσο	

Iterativa.

W dialekcie homerowym spotykamy praeterita częstotliwe § 22 (nieznane w dialekcie attyckim) zakończone na -σκ-ο-ν, -σκ-ό-μην. Praeterita te nie mają augmentu (p. § 14, 1, uw. 3), a odmieniają się jak imperfecta słów na -ω; -σκ- dodaje się albo do tematu praes. (impf. iterat.), albo do tematu aoristi (aor. iterat.). Przy verba na -ω temat praes. i aoristi II przybiera przed σκ „spójkę“ ε, temat aor. I spójkę α; przy verba na μι spójki niema. Verba na άω nie dostają spójki, ale mogą α podwajać, verba na έω albo mają spójkę ε, albo tworzą formy częstotliwe, bez spójki:

ἔχ-ε-σκον, φύγ-ε-σκε, ἴδ-ε-σκε, ἐλάσ-α-σκε (ἐλαύνω), μνησ-ά-σκετο (μιμνήσκω),

δίδο-σκον, στά-σκον, κέ-σκετο (κεῖμαι), ἔσ-κον (zamiast ἔσ-σκον, εἰμί),

ἔα-σκον, περά-α-σκον, καλέ-ε-σκον, καλέ-σκετο.

Uwaga 1. Wyjątkowo można spotkać samogłoskę α zamiast spójki ε: ῥίπτ-α-σκε.

Uwaga 2. Jedynym częstotliwym aorystem passivi jest φάνεσκε Od. XII 241 n.

III. Składnia.

Syntaktyczne właściwości Homera w użyciu przypadków.

§ 23 1. **Accusativus.**

a) Accusativus stoi często bez przyimka na oznaczenie kierunku (celu); odpowiada na pytanie: „dokąd?”.

Ἐρχεσθον κλισίην Πηληιάδεω Ἀχιλλῆος. A 322.

Ἔφρ' ἔκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλέα. Od. VII 141.

b) Podwójny accusativus przedmiotu wyraża czasem, że czynność dotyczy całości i pewnej jej części (t. zw. *σῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος*).

Σπάσαστο· τὸν δ' ἄορι πλῆξ' ἀυχένα, λῦσε δὲ γυῖα. A 240.

Τὸν ρ' ἔβαλε πρῶτος κόρουθός φάλον ἱπποδασείης. Z 9.

Ἡ σε πόδας νύφει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης. Od. XIX 356.

Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ. Od. XVI 15.

2. **Genetivus.**

a) **Genetivus właściwy** w znaczeniu pierwotnem „w obrębie czegoś” ma znaczenie lokalne:

Ἐξετο δ' ἐν κλισίῳ πολυδαίδαλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,

τοίχου τοῦ ἑτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον. Ω 598.

Ἐρχομένῳν· μάλα δ' ὄκα διέπρησον πεδίοιο (= przez równinę).

Ἐλκέμεναι νεοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον. K 353. [Γ 14.

b) **Genetivus-ablativus** stoi często bez przyimka.

Καρπαλίμῳς ἀνέδν πολιῆς ἀλός ἠύτ' ὀμίχλη. A 359.

Μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χεῖρι κύπελλον. A 596.

Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφνημένος ἦεν ἀέθλων. Od. I 18.

Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος. Od. XXIII 305.

3. **Dativus-locativus.**

a) **Dativ.-locat.** bez przyimka odpowiada na pytanie „gdzie?”:

Εὔρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἤμενον ἄλλων,

ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο. A 499.

Δήλω δὴ νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα. Od. VI 162.

b) Po niektórych słowach, np. *κλασεύ, stawiaεύ, rzucaεύ, opieraεύ* i t. d. (*τιθέναι, βάλλειν, πεσεῖν, κλίνειν* i t. d.), miejsce, na którym

ma się znaleźć w ruchu będący przedmiot, określa się przez dat.-locat. — także z przyimkiem *ἐν* — choć wydaje się, że odpowiedniejszym byłby przypadek określający kierunek na pytanie „dokąd?” (por. polskie *położ na stole* zamiast *na stół*, łac. *ponere, collocare in loco*).

Ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέη βάλει, φαίδιμος Αἴας. *H* 187.

Πιερίην δ' ἐπιβάς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ. *Od.* V 50.

Ὁ ὄραν ᾧ ἐστ ἤριξε καρὴ καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. *Δ* 443.

Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν. *Π* 258.

Uwaga. Jeżeli występują w zdaniu dwa datywy wedle wzoru: *μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὄμοισιν ἐπεὶν B* 259, albo ... *καὶ μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ Od.* XII 266, to nie mamy tu podwójnego datywu niby *σχῆμα καθ' ὄλον καὶ μέρος* (por. wyżej 1 b), lecz tylko jeden **właściwy** dativus osoby (na pytanie: komu? czemu?) i jeden dat.-locat. Tenże dat.-locat. może być z przyimkiem: *ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαίφρονι θῆκε παραστάς Od.* XXI 379.

Przyimki.

1. Przyimki były pierwotnie przysłówkami. Ich pierwotne przy- § 24
słówkowe znaczenie jest u Homera często wyraźne. Dawniej sam przypadek gen. (abl.), dat. (loc.), acc. wyrażał lokalne znaczenie. Dla lepszej wyrazistości dodawano przysłówek miejsca: *μετ' ἀνδράσι* = w środku między mężczyznami, *ἀνὰ νηός* = ku górze w obrębie okrętu, na okręt. Śladem tego pierwotnego znaczenia jest to, że *ἀνὰ* i *μετά* mogą stać obok każdego przypadku zależnego.

2. Przyimki zgodnie z pierwotnym znaczeniem często używają się bez przypadku w znaczeniu przysłówków, zwłaszcza w połączeniu z *δέ*:

ἐν δέ w tem, między ni(e)mi; *σύν δέ* obok, wspólnie, razem; *πρὸς δέ* nadto, a do tego; *μετά δέ* między, potem; *περὶ* naokoło, szczególnie, bardzo.

3. Także i wtedy ma przyimek właściwie znaczenie przysłówkowe, jeżeli łączy się z przypadkiem lub słowem tak luźnie, że można go od przypadku lub słowa oddzielić. Użycie przyimka oddzielnie od słowa (= czasownika) nazywamy *tnesis*:

Νῆπιοι οἱ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἥελιοιο,

ἦσδιον.

Od. I 9.

Σμυνθεῦ. εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα. *A* 39.

Uwaga. Nazwa *tmesis* (odcięcie, *τέμνω*) jest niesłuszna, gdyż przyimek nie został „odcięty“ od słowa, lecz jeszcze się z nim nie zespolił na stałe, co nastąpiło dopiero w późniejszej greczyźnie. (Niektóre słowa tak się złączyły z przyimkiem, że verbum simplex wyszło z użycia, np. u Homera *ἄλοντο* w att. *ἀπῶλοντο*, *ἤμεθα* — *καθῆμεθα*).

4. Dwuzgłoskowe przyimki, wyjąwszy *ἀμφί*, *ἀντί*, *ἀνά*, *διά*, i oboczne formy do *ὑπό*, *παρά*, *ὑπέρ* t. j. *ὑπαί*, *παραί*, *ὑπείρ*, cofają akcent na pierwszą zgłoskę, jeżeli stoją bezpośrednio po imieniu lub czasowniku, do którego należą. Jest to tak zwana **anastrophe** (*ἀναστροφή*, *ἀναστρέφω*):

νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων. B 91,
λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα. Σ 345,
μαρνάσθην ἔριδος πέρι. H 301,
πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος. Od. X 3,
δῶρφ ἔπι μεγάλφ. K 304,
ῶρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον. Od. XII 313,
δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον. Ω 429,
γαμβροῖο πάρα Προίτιο φέροιο. Ζ 177,
τεῖχος ὑπο Τρώων. Π. XXII 144,
φυγῶν ὑπο νήλεος ἡμαρ. Od. IX 17,
Ἵλῃ ἔνι οἰκία ναίων. H 221,
νύμφη δὲ τίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν. Od. V 196.

Uwaga. Anastropy niema, jeżeli między przyimkiem a wyrazem, do którego przyimek należy, znajduje się choćby jedno słówko: *χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέωγεν.* Π 221, *ἐστόρσεσεν δ' ἐπὶ δέσμα.* Od. XIV 50.

5. Dwuzgłoskowe przyimki przerzucają akcent na pierwszą zgłoskę, jeżeli zastępują odpowiednie compositum słowa *εἶμι* w trzeciej osobie sing. lub plur.

ἔνι = *ἔνεστι* i *ἔνεισι*, *ἔπι* = *ἔπεστι* i *ἔπεισι*, *μέτα* = *μέτεστι* i *μέτεισι*, *πάρα* = *πάρεστι* i *πάρεισι*.

Uwaga. *ἄνα* = nuże, wstań!

6. Homer używa połączenia dwu przyimków — pisanych razem lub osobno — zarówno jako przysłówków jak i z przypadkami.

Ἥμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱεροῦς κατὰ βωμοῦς ἔρδομεν.

B 305.

Ψυχαὶ ὑπὲξ Ἑρέβους νεκῶν κατατεθνηῶτων. Od. XI 37.

7. Odmienne od dialektu attyckiego łączą się:

- a) ἀμφί z genet. o miejscu (w prozie rzadko) i z dat. o miejscu (tylko w poezji);
 b) ἀνά z genet. i dat. o miejscu,
 c) μετά z dat. w znaczeniu: między, wśród.

8. Odmienne od dialektu attyckiego mogą być użyte:

- a) μετά z acc. o miejscu na pytanie „dokąd? za czym?” (μετ' ἵχθια za śladem) i o celu na pytanie „po co?”.
 b) περί z genet. w znaczeniu: ponad, przed.

9. Co do apokope, nieznanej w dialekcie attyckim, p. § 3, 8.

Syntaktyczne właściwości w użyciu słowa.

1. Enklityczna partykuła *κεν* lub *κε* (eolizm) jest częstsza ani- § 25 zeli *ἄν*.

2. U Homera spotykamy następujące formy oboczne spójników:

- a) *αἶ* (także i *αἶθε*, *αἶ γάρ*) obok *εἰ*,
εἶ κε(ν) i *αἶ κεν* zamiast *εἰάν*,
εἰς ὅκε(ν) zamiast *ἕως ἄν*,
 b) *εὔτε* i *ἤμος* (*τότε* = *τῆμος*) = *ὅτε*,
 c) *ἦος* = *ἕως*; zamiast *πρίν* także *πάρος*,
 d) *ὄφρα* (czasowe) zamiast *ἕως*; *ὄφρα* (celowe) zamiast *ἵνα*.

3. *Coniunctivus*, jako tryb wyrażający oczekiwanie, może sam albo w połączeniu z *ἄν* (*κεν*) mieć znaczenie *futuri*:

Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἄνερας, οὐδὲ ἴδωμαι. A 262.
Δύσομαι εἰς Ἀἴδαο καὶ ἐν νεκρέσσι φαεῖνω. Od. XII 382.
Ἦς ὑπεροπλίησι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσση. A 205.
Πέμφω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηίδα καλλιπάρηον, A 184.

4. Odmienne od dialektu attyckiego kłaść można *ἄν* (*κεν*):

a) przy *ind. futuri*:

Καὶ κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηγορόντων. Δ 176.
Ἐξείπω καὶ πάντα διύξομαι· οὐ δέ κέ τις μοι
μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων. Il. IX 61 n.
Εἰ δ' ἄγε, τοὺς ἄν ἐγὼ ἐπιόψομαι, οἱ δὲ πιθέσδων. Il. IX 167.

W niektórych wypadkach można fut. z $\ddot{a}n$ ($\kappa\epsilon\nu$) uważać raczej za con. aor. z niewzdłużoną spójką:

Φράσσομαι, ἢ κεν νῶϊ δυνήσομεθ' ἀντιφέρεσθαι. Od. XVI 238.

Φράσαι, ἢ κεν νῶν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ
ἀρκέσει (= ἀρκέση!). Od. XVI 260 n.

b) często w zdaniach **celowych**:

Ἄλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέτιξε, σαώτερος ὧς κε νέηαι. A 32.

Ἴσχεσθε πτολέμον, Ἴθακήσιοι, ἀργαλείοι,
ὧς κεν ἀναιμωτὶ γε διακρινθῆτε τάχιστα. Od. XXIV 531 n.

Προὔπεμψ', ὧς ἄν δεῖπνον ἐφοπλίσωσι τάχιστα.

Od. XXIV 360.

c) w **poprzedniku** okresu warunkowego potencjonalnego:

Τῶν κέν τοι χαρίζαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,

εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηῦσιν Ἀχαιῶν. Z 49 n.

Ἐλπῆν, αἶ κέ περ ὕμμι φίλον καὶ ἠδὲ γένοιτο. H 387.

d) wyjątkowo nawet przy optatywie wyrażającym życzenie:

... Ὡς κέ οἱ αἰδοῖ

γαῖα χάνοι.

Z 281 n.

5. Odmienne od dialektu attyckiego może obejść się bez $\ddot{a}n$ ($\kappa\epsilon\nu$):

a) **optativus potentialis**:

Τούτου γ' ἐσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰδομένοιο

ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περιόιδε νοῆσαι. K 246 n.

Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοι εἰμι. H 48.

b) **conlunctivus** uogólnienia lub oczekiwania w zdaniach warunkowych (attyckie $\epsilon\acute{\alpha}\nu$ = homer. $\epsilon\acute{\iota}$ $\kappa\epsilon\nu$), względnych i czasowych (względno-warunkowych i względno-czasowych):

Εἴ περ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,

ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει νότον, ὄφρα τελέσση. A 81 n.

Σχέτλιος· εἴ περ γάρ σε κατακτάνη, οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε

κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή. Il. XXII 86 n.

Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μῶνος ἰὼν ξύμβληται ὀδίτης,

οὔτι κατακρύπτουσιν, ἐπεὶ σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν. Od. VII 204 n.

Οἷς δ' ὁ γέρων μετέησιν, ἄμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω

λεύσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι πέληται. Γ 109 n.

. Ἀντί νυ πολλῶν

λαῶν ἐστὶν ἀνήρ, ὃν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ. Il. IX 116 n.

Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
ἔσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν, ἐκάστω. Od. VI 188 n.

Ζεὺς σφραγίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίννται, ὅς τις ἀμάρτη. Od. XIII 213 n.

᾿Ως γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσων ἀμφιπεσοῦσα, ...
ὡς Ὀδυσσεὺς ἐλεεινὸν ὄπ' ὄφρουσι δάκρυον εἶβεν. Od. VIII 523/531.

... ᾿Ως τ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
ὄγμον ἐλαύνωσιν ἀνδρὸς μακαρὸς πρὸς ἄρουραν...

ὡς Τρωῆες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θυρόντες
δήουν. Δ 67 nn.

᾿Αλλὰ τὸδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει,
ὀππόττε τις τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλησιν ἀμέρσαι. Π 52 n.

Αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὔτ' ἔρωμεν ἀγακλειτὰς ἐκατόμβας. Od. VII 201 n.

᾿Ως δ' ὄτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας...
ὡς τὴν ἄμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα. Od. V 328 nn.

Τὼ δ' ἄν' ὄμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω
ἐν κυσὶ θηρευτῆσι μέγα φρονέοντε πέσητον. Δ 324 n.

6. Odmienne od dialektu attyckiego może optativus aoristi wyrażać potentialis przeszłości. Powstało to stąd, że mówiący przenosi się wyobraźnią w przeszłość i wtedy scena opowiadana jest dlań terazniejszością; więc opt. *φαιῖς ἄν* tylko dla słuchacza lub czytelnika nabiera w ten sposób znaczenia takiego samego, jak łacińskie *diceres*. Opt. aor., np. *ἴδοις*, wyrażający dokonanie czynności a nie czas, nabiera w takim związku również znaczenia tego samego co łac. *videres*. Stąd może się zdarzyć, że opt. aor. wyraża potentialis przeszłości nawet i bez odnoszenia go do osoby słuchacza lub czytelnika:

. Κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν — οὐδὲ κε φαιῖς
τόσσον λαὸν ἔπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδὴν
σιγῇ. Δ 428 nn.

᾿Ἐνθ' οὐκ ἄν βρίζοντα ἴδοις ᾿Αγαμέμνονα δῖον. Δ 223.
Οὐκ ἄν ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ ἐρίσσειεν βροτὸς ἄλλος. Γ 223.

7. **Infinitivus** ma często znaczenie rozkazu, czasem życzenia:
Παῖδα δ' ἐμοὶ λύσαιτε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι. Α 20.
Καὶ τότε Φαιήκων ἔμεν ἐς πόλιν ἠδ' ἐρέεσθαι. Od. VI 298.

B. Uwagi etymologiczne.

I. Ogólne uwagi wstępne.

§ 26 Dwa wyrazy w dwu językach indoeuropejskich są wtedy pokrewne, kiedy pochodzą od wyrazu, istniejącego już w języku, z którego te dwa języki z biegiem wieków się rozwinęły. Jeżeli twierzymy, że greckie *πέντε* (w dialekcie eolskim *πέμπε*), łac. *quinque*, umbryckie i oskijskie *pompe*, gallickie *pempe*, nowożytnie bretońskie *pemp*, gockie *fimf*, niemieckie *fünf*, litewskie *penki*, starosłowiańskie *peŕti* (z liczebnika porządkowego *peŕkti*), polskie *pięć*, staroindyjskie *pañca* są pokrewne, to chcemy powiedzieć, że istniał w odległej przeszłości w języku praindoeuropejskim wyraz, który nie brzmiał ani *quinque*, ani *πέντε*, ani *pañca* i t. d., ale miał brzmienie podobne do tych wyrażań (*penque*), a wyrazy te pochodne, rozwijając się wedle praw głosowych swego języka, otrzymały wygląd: w łacinie *quinque* (asymilacja wsteczna), w dialektach italskich *pompe*, w języku greckim *πέντε* i t. d.

Czasem proces wygląda nieco inaczej. Greckie *ῥάβδος* różga, łac. *verbena* święte pręty wawrzynu, mirtu, oliwnego drzewa i t. p., litewskie *wirbas* różga, polskie *wierzba* są pokrewne etymologicznie, to znaczy, że w języku praindoeuropejskim istniał wyraz, który nie oznaczał ani wierzby, ani różgi, ale roślinę o giętkich gałązkach. I wierzba i różga i *verbena* mają wspólną cechę dominującą: giętkość. Dlatego tym wyrazem Grecy oznaczali różgę, Słowianie wierzbę i t. d.

Każdy język, rozwijając się, tworzy z biegiem lat z istniejących słów nowe, które oznaczają przedmioty, czynności czy stany, mające cechę wspólną ze słowem, z którego są utworzone. Wyrazy też wychodzą z użycia, umierają. Jeżeli jakiś wyraz wyszedł z użycia w epoce, w której społeczeństwo jeszcze nie używało pisma, zaginął zupełnie; również nie wiemy nic o istnieniu wyrazów, których nigdzie nie zapisano. Skutkiem tego zdarza się czasem, że zrównanie etymologiczne ograniczają się do wykazywania wspólnego pierwiastka. Tak np. wyraz *ἐκών* jest participium do jakiegoś zaginionego czasownika z pierwiastka *Ἔκ-*. Czasownik taki zachował się w języku staroindyjskim *vaś-mi* = chcę, pragnę, po grecku musiałby ten czasownik brzmieć *Ἔκ-μι*. Jeżeli mówimy że *ἐκών* jest spokrewnione z indyjskim *vaśmi* i że oba słowa wywodzą

się od pierwiastka *wek-*, to nie należy tego tak rozumieć, jakoby kiedyś istniał gdzieś samodzielny pierwiastek *wek*, z którego powstały oba wyrazy, lecz że w języku praindoeuropejskim istniało słowo (lub kilka słów pokrewnych), z którym (z którymi) oba wyrazy są pokrewne. Skoro czasownik *ἔμμι* zaginął w epoce przedhistorycznej, musi się porównywanie ograniczyć do pierwiastków, które zawierają najistotniejszą treść znaczenia.

Przy dociekaniach etymologicznych, t. zn. mających wyjaśnić pochodzenie słów, samo podobieństwo dźwięków nie wystarczy do stwierdzenia pokrewieństwa dwóch, czy więcej wyrazów. I tak np. nie można łączyć ze sobą słów *ἄριστον* = najlepsze i *ἄριστον* = śniadanie. Przestrzega nas przed tem już sama ta okoliczność, że oba znaczenia tak są różne, iż nie można dopatrzyć się związku między nimi. Podobnie łacińskiego wyrazu *seditio* (= bunt) nie należy wywodzić od *sedeo* (= siedzę), gdyż *bunt*, *rozruchy* raczej moglibyśmy nazwać *powstaniem* aniżeli *posiedzeniem*. Oba wyżej podane słowa można zupełnie pewnie wyjaśnić. Słowo *ἄριστον* (= śniadanie) ma długie *ā* i przypomina wyraz *ἦρι* (= ranekiem), *ἠέριος* (= poranny), *-στον*, pierwotnie *-δτον*, jest w związku z czasownikiem *ἔδω* (= *edo* jem). Więc *ἄρι-στον* znaczy coś rankiem do zjedzenia czyli śniadanie i niema żadnego związku między tem słowem a *ἄριστον* = najlepsze, *ἀρετή* = cnota i t. p. *Seditio* znowu składa się z *sed-* (przed spółgłoskami *sē* = roz-, np. *sē-pāro* = rozłączam) + *itio* z *īre*, *iī*, *itum* (= iść) i znaczy: rozejście się obywateli na dwie strony, niezgoda stronnictw, bunt.

Ale i wtedy, kiedy i znaczenie jest podobne i dźwięki brzmią podobnie, należy zachować ostrożność w wywodach etymologicznych. Zgodność dźwięków może być tylko pozorna, co staje się widocznem dopiero po zbadaniu, czy to podobieństwo — stwierdzone bez głębszego namysłu — nie sprzeciwia się przypadkiem znanym prawom głosowym. Tak np. nie wolno łączyć polskiego wyrazu *córa* z greckiem słowem *κοῦρη* (= dziewczyna, córka), bo starsza forma grecka brzmi *κόρφα* z pierwiastka *ker-*, por. łac. *creo*, a *córa* powstała z *duktere*. Ta forma starsza przypomina czeskie *dcera*, ruskie *docz-ka*, litewskie *dukte*, niemieckie *Tochter*, staroindyjskie *duhitar*, greckie *θυγάτηρ*. Wszystkie te formy wywodzą się od indoeuropejskiego *dhugh(e)ter* i nie mają najmniejszego związku z pierwiastkiem *ker-*, zawartym w wyrazie *κοῦρη*.

Wywody etymologiczne są wysoce prawdopodobne, jeżeli nie napotykają na trudności znaczeniowe, historyczne i dźwiękowe. Często jednak podobieństwo dźwięków nie jest odrazu widoczne i dlatego należy zapamiętać sobie kilka praw głosowych, które podają nam, jak jedne głoski przechodzą na głoski inne. Takie przemiany zauważył każdy już w języku ojczystym, np. przejście *k* w *c* lub *cz*: *ręka*, *ręce*, *zręczny*.

II. O niektórych prawach głosowych.

Mediae aspiratae.

§ 27 W języku praindoeuropejskim istniały obok tych samych spółgłosek, które istnieją w greckim języku, jeszcze tak zwane mediae aspiratae, to jest spółgłoski wybuchowe dźwięczne + *h*, a mianowicie *bh*, *dh* (o *gh* będzie mowa niżej).

Spółgłoski *bh*, *dh* zachowały się w języku staroindyjskim; w językach słowiańskich i bałtyckich, a również i w germańskich straciły aspirację; w języku łacińskim przeszły na *f* (w śródgłosie na *b*, *dh* w śródgłosie może przejść także w *d*).

W języku greckim przechodzą na tenues aspiratae, to jest *bh* na *ph* (φ), a *dh* na *th* (ϑ).

Np. staroindyjskie *bhrātar*, słowiańskie *bratr*, pruskie *brati*, niemieckie *Bruder*, łacińskie *frāter*, greckie $\varphi\rho\acute{\alpha}\tau\omega\rho$ (= członek siostry).

Staroindyjskie *dhuma-h*, litewskie *dumai* (plur.), polskie *dym*, łacińskie *fumus*, greckie $\vartheta\upsilon\mu\acute{o}\varsigma$ (wieśniacy i dziś u nas nazywają parujący oddech w zimie *duchem*).

Praindoeuropejskie gardłowe.

§ 28 W języku praindoeuropejskim istniały trojakiemu rodzaju spółgłoski gardłowe, a mianowicie podniebienne (palatales), welarne (velares — miejscem ich artykulacji jest podniebienie miękkie, *velum*), i welarno-wargowe (labiovelares), przy których wargi wydają lekki dźwięk ^w. Wymowę palatalną możemy przedstawić sobie mniej więcej jak polskie *k* lub *g* w wyrazach *kij*, *kiedy*, *gęba* (w wymowie ludowej *giemba*); welarna wymowa jest podobna do *k* i *g* przed *u* lub *o* np. *kula*, *kogut*. I te spółgłoski mogą być aspirowane, to jest dostawać *h*. Były więc:

	tenues	tenues aspiratae	mediae	mediae aspiratae
palatales	<i>k</i>	<i>kh</i>	<i>g</i>	<i>gh</i>
velares	<i>q</i>	<i>qh</i>	<i>g</i>	<i>gh</i>
labiovelares	<i>q^w</i>	<i>q^wh</i>	<i>g^w</i>	<i>g^wh</i>

Uwaga. Od labiovelarnych należy odróżnić połączenie spółgłosek gardłowych i *w*, np. $\kappa^{\mathcal{F}}$ (*kw*, palatalne *k + w*), $q^{\mathcal{F}}$ (welarne *q + w*), $\gamma^{\mathcal{F}}$ (*g + w*).

Języki *centum* i *satem*.

Ze względu na spółgłoski palatalne można języki indoeuropejskie § 29 podzielić na dwie duże grupy. W jednych językach, a mianowicie w dialektach greckich, italskich, celtyckich, germańskich, przeszły palatalne na zwykłe gardłowe — w innych (język indyjski, perski, języki bałtycko-słowiańskie) na syczące.

Np. indoeuropejskie *kmtom* (por. § 12, 9, uw.) brzmi w greckim języku $\acute{\epsilon}\text{-}\kappa\alpha\tau\acute{o}\nu$, łac. *centum* (czytaj *kentum*), w gockim *hund*, niem. *hundert*.

Natomiast w staroind. *siatam*, staroperskim *satem*, litewskim *szimtas*, polskim *sto*.

Podobnie $\gamma\gamma\nu\acute{\omega}\sigma\kappa\omega$, *cognosco*, niem. *kennen*.

Natomiast staroind. *džanati* (= zna), lit. *žinau* (= wiem), pol. *znać*.

Pierwszą grupę języków nazwano od łacińskiego liczebnika na oznaczenie setki *językami centum* (czytaj *kentum*), drugą od perskiej formy tego liczebnika *językami satem*.

Palatalne *g* aspirowane.

Palatalne *g* aspirowane (*gh*) przeszło w greckim języku na *kh* (χ), § 30 w łacinie na *h* (po spółgłoskach na *g*), w germańskim na *g*, indyjskim na *h*, litewskim na *ž*, polskim na *z*.

Np. staroind. *himah* (= zima), $\chi\acute{\omega}\nu$, *hiems*, lit. *žiema*, pol. *zima*.

Staroind. *hāsaḥ* = $\chi\acute{\eta}\nu$, niem. *Gans*, lit. *žąsis* (co do *gęś* p. niżej § 35).

Spółgłoski welarne.

Spółgłoski welarne przeszły w językach indoeuropejskich na § 31 zwykłe gardłowe.

Spółgłoski labiowelarne.

§ 32 a) q^w zachowało się w łacinie i w językach germańskich — w dialektach italskich i w celtyckim przeszło na p , w litewskim języku przeszło na k , w staroindyjskim na k lub cz , w słowiańskich językach na k , cz lub c .

W języku greckim przeszło q^w w π , natomiast przed ϵ i ι w τ , dialekty eolskie mają π zawsze.

Np. quis, italskie pis, greckie τίς, staroniemieckie hwer ($hw = q^w$), polskie kto, co (= starosłowiańskiemu czto).

quattuor, italskie petora, greckie τέσσαρες (= τέτταρες), eolskie πίσυρες, litewskie keturi, staroind. czatwarah, pol. cztery.

Następnie porównaj: περι-πλομένων ἐνιαυτῶν i περι-τελλομένων ἐνιαυτῶν, πάλαι dawno i τῆλε daleko, ποινή i τίσις.

b) g^w przeszło w łacinie na v (lub g), w germańskich językach na qu (kw) lub k , w bałtyckich i słowiańskich na g .

W języku greckim przechodzi na β (przed głosem e na δ).

Np. βίος, vivus, litewskie gywas, polskie żywy (z zmiękczone z g), niemieckie Queck-silber = żywe srebro, rtęć.

c) g^wh daje w łacinie f , v (w śródgłosie), gw (po n), w germańskim w lub g , w litewskim g , w słowiańskim g lub z .

W języku greckim przechodzi na φ , przed ϵ na ϑ .

Np. ῥερός, łacińskie formus (ciepły), niemieckie warm.

φόνος mord, ῥείνω biję, polskie gonię, 2 os. żeniesz.

ῥφίς, łac. anguis, litewskie angis, polskie wąż.

νιγάς, łac. nivem (acc.) ale ninguit, lit. snegas, pol. śnieg, śnieżny.

Spółgłoski gardłowe w połączeniu ze spółgłoską w .

§ 33 Palatalne $k + w$, $gh + w$ (por. § 28, uw.) doznają w języku greckim podobnych przemian jak spółgłoski labiowelarne.¹ Welarne $q + w$ daje w łacinie v , w jęz. greckim w (\mathcal{F}) wypada.

Np. ἵππος, equus, staroind. aśvah, lit. aszwa klacz (pierwiałek ekw, palatalna spółgłoska przechodzi na syczącą).

ῥήρ, eolskie φῥρ, łac. ferus, lit. zweris, pol. zwierz (pierwiałek ghwer, palatalne g przeszło na syczącą, por. § 29).

litewskie kwapas dym, łac. vapor (z quapor), καπνός.

¹ W słowniku nie rozróżniamy drukiem kw i q^w , gw i g^w ; zamiast tych liter używamy qu , na dźwięczną gw .

Labiowelarne przechodzące na zwykłe gardłowe.

Dźwięk wargowy *w* w spółgłosce labiowelarnej znika w języku § 34 greckim po samogłosce *v* (*u*) i przed samogłoską *v*, skutkiem czego labiowelarne nie doznają zmian omówionych w § 32.

Np. *λύκος* z *λυq^wος*, *κύκλος* z *q^wekλος*, *γυνή*, w beockim dialekcie *βανά* (pierwiastek *g^w*), *βουκόλος* ale *απόλος* (po *u* labiowelarna staje się zwykłą gardłową, w *απόλος* przechodzi w wargową wedle § 32, *a*).

Wyrazy zapożyczone.

Zdarza się czasem, że w dwu językach indoeuropejskich istnieją § 35 dwa wyrazy o podobnym brzmieniu i o równym znaczeniu, a mimo to nauka nie uznaje ich pokrewieństwa. Np. łacińskie *poena* odpowiada dokładnie greckiemu wyrazowi *ποινή* i brzmieniem i znaczeniem (kara), a jednak te słowa nie są pokrewne. Albowiem gdyby *poena* i *ποινή* powstały z wyrazu praindoeuropejskiego, to łaciński wyraz musiałby brzmieć *quoena*, gdyż prajęzykowy pierwiastek *q^w* daje w grece *π* (*ποινή*) lub *τ* (*τίσις* por. § 32 *a*), a w łacinie *qu*. Wyjątków od praw głosowych niema; działają one w pewnym czasie na pewnym obszarze bezwyjątkowo, o ile ich działania nie krzyżuje jakieś inne prawo językowe czy psychiczne. Pozorny zaś wyjątek tłumaczy się często zapożyczeniem wyrazu z innego dialektu czy języka. I właśnie wyraz *poena* jest zapożyczony z języka greckiego. Podobnie i słowo *hora* jest zapożyczeniem z greckiego *ώρα* z *jora*, gdyż prajęzykowe *j* dałoby w łacinie także *j* a nie *h*. Również i *lupus* jest właściwie wyrazem sabińskim — według łac. praw głosowych brzmiałby *luquus*; tak samo *bos* zamiast czysto łacińskiego *vos* jest słowem zapożyczonym z dialektów umbrycko-sabelskich. Polskie *krowa* jest także wyrazem zapożyczonym, oznacza pierwotnie „bydlę rogate“ (por. greckie *κεράς* z *κεραρός*, łac. *cervus*). Wedle prawa o palatalnem *k* w językach *satem* (por. § 29) spodziewać się należy w językach słowiańskich spółgłoski syczącej, jaką rzeczywiście spotykamy w wyrazie *sarna*. Ta sama sycząca powinna wystąpić w słowie *kruk*, ale to słowo zostało urobione na nowo onomatopeicznie od krakania i mamy obok siebie nazwy *kruk* i *sroka* (ze spółgłoską syczącą na początku). Jest podejrzenie, że i *gęś* jest zapożyczeniem z germańskiego, bo po polsku po-

winno być raczej *żęś* (por. litewskie *žąsi*, pruskie *sansy*), ale i tu możliwą jest onomatopeja, bo początkowe *gę-* przypomina gęganie.

Od wyrazów zapożyczonych nie jest wolny żaden język, tak samo jak żaden naród nie uchronił się od wpływów kulturalnych innych narodów. Język grecki ma mało słów zapożyczonych. Są to głównie nazwy zwierząt, roślin, minerałów lub narzędzi, które Grecy poznali u sąsiadów: razem z obcą rzeczą przyjęli od nich i obcą nazwę.

III. O niektórych samogłoskach na początku wyrazów.

§ 36 Przy szukaniu pierwiastka czy tematu wyrazów zaczynających się od *ǎ-*, *ǐ-*, *ǒ-* należy uważać, czy początkowa samogłoska należy do pierwiastka, czy też jest przedrostkiem.

a) Najłatwiej poznać jako przedrostek tak zwane *ǎ-privativum*, przed samogłoskami *ǎv-*. Jest to przeczenie, odpowiadające łacińskiemu *in-*, niemieckiemu *un-*: *ǎ-θάνατος* nieśmiertelny, *ǎv-αίτιος* niewinny, *in-nocens*, *un-schuldig*.

Indoeuropejskiem przeczeniem na stopniu pełnym było *ne*, na stopniu zaniku *ǎⁿ*, które na gruncie greckim dało przed spółgłoskami *ǎ-*, przed samogłoskami *ǎv-*. Obok tego *ǎ-privativum* zachował się także stopień pełny owego przeczenia prajęzykowego, mianowicie *vη-*: *vηλήης* (*vη* — *ἔλεος*) bezlitosny, *vήνεμος* (*vη* — *ἄνεμος*) bezwietrzny, *vημερτής* (*vη* — *ἁμαρτάνω*) bezbłędny.

b) Od *ǎ-privativum* należy odróżnić tak zwane *ǎ-copulativum*, pochodzące z *sm*, to jest *sem* na stopniu zaniku (por. *semel*). Powinno ono właściwie brzmieć *ǎ:* *ǎμα*, *ǎ-παξ*, gdyż w nagłosie znikło *σ*. *ǎ-copulativum* oznacza łączność albo równość: *ǎ-κόλουθος* towarzysz, *κόλουθος* (oboczna forma do *κέλευθος*) droga, więc *ǎκόλουθος* idący razem drogą = towarzysz; *ǎ-τάλαντος* równoważny, *τάλαντον* waga. To *ǎ-* czasem wzmacnia znaczenie wyrazu: *ǎ-παντες* wszyscy razem, i wtędy można je również nazwać *ǎ-intensivum*.

Istnieje także *ǒ-copulativum*: *ǒπατρος* mający wspólnego ojca.

c) Przed spółgłoskami *λ*, *μ*, *ν*, *ρ* i *ϝ* wytwarzają się czasem (przed *ϝ* prawie zawsze) na początku wyrazu dla lepszego dźwięku tak zwane samogłoski protetyczne: *ǎ-*, *ǐ-*, *ǒ-* **protheticum**, np. *ǎ-μέλω* dojeń, *mulgeo*, *ξ-ρῶθος* czerwonny, *ruber*, niemieckie *rot*; *ǒ-νομα*, *nomen*.

Spis skróceń.

<p>abl. = ablativus acc. = accusativus act. = activum adi., adiect. = adiectivum adi. ver. = adiectivum verbale adv. = adverbium ang. = angielskie aor. = aoristus aor. m. = aoryst mieszany aor. V = aoryst pierwiastkowy att. = attyckie aug. = augment aw. = awestyjskie (staroirańskie) cerk. = cerkiewnosłowiańskie cf. = confer (porównaj) comp. = comparativus con. = coniunctivus coni. = coniunctio copul. = copulativum czes. = czeskie defect. = defectivus dat. = dativus dat. eth. = dativus ethicus dor. = doryckie dual. = dualis encl. = enklityka eol. = eolskie, eolizm f., fem. = femininum form. ob. = forma oboczna franc. = francuskie frequ. = frequentativum fut. = futurum gen., genet. = genitivus goc. = gockie (gotyckie) Il. = Iljada imp., imper. = imperativus impf. = imperfectum</p>	<p>ind. = indicativus indef. = indefinitum indeu. = indoeuropejskie inf. = infinitivus instr. = instrumentalis int. = intensivum inter. = interiectio (wykrzyknik) interr. = interrogativum intr. = intransitivum ital. = italskie iter. = iterativus(vum) joń. = jońskie l. = lub lit. = litewskie loc. = locativus łac. = łacińskie łot. = łotewskie m. = masculinum małorus. = małoruskie med. = medium n. = następny neutr. = neutrum niem. = niemieckie nom. = nominativus Od. = Odysea onom. = onomatopeja opt. = optativus p. = patrz palat. = palatalne part. = participium partit. = partitivus pass. = passivum pf. = perfectum pier. = pierwiastek pierw. = pierwotne pl., plur. = pluralis plqpf. = plusquamperfectum</p>
---	---

poet. = poetyckie	staroniem. = starogórnoniemieckie
pol. = polskie	starop. = staroperskie
por. = porównaj	staropol. = staropolskie
praedic. = praedicativum	starosł. = starosłowiańskie
praep. = praepositio	str. = strona
praes. = praesens	subst. = substantivum
priv. = privativum	sup. = superlativus
pron. = pronomen	syn. = synizeza
proth. = protheticum	tem. = temat
red. = reduplikowany	t. j. = to jest
refl. = reflexivum	tł. = tłumacz
rus. = ruskie (rosyjskie)	tm. = tmesis
sc., scil. = scilicet (oczywiście)	trans. = transitivum
serb. = serbskie	t. zw. = tak zwany
sing. = singularis	uzup. = uzupełnij
słow. = słowiańskie	verb. = verbum
soc. = sociativus	voc. = vocativus
spokr. = spokrewnione	włos. = włoskie
sq. = sequens (następny)	zam. = zamiast
staroind. = staroindyjskie	zap. = wyraz zapożyczony

Cyfry rzymskie oznaczają księgi Odysei, litery dużego alfabetu greckiego oznaczają księgi Iljady z wyjątkiem księgi dziewiątej i dwudziestej drugiej, które są oznaczone cyframi rzymskimi z dodatkiem *II*. Cyfry arabskie obok rzymskich oznaczają wiersze obu poematów wedle wydania zupełnego. Paragrafy wskazują odpowiednie rozdziały ze *Wstępu*; skrócenie *ryc.* z cyfrą arabską odsyła do rycin, umieszczonych na końcu książki.

ἄ, wykrzyknik niechęci, oburzenia, litości, bólu, szyderstwa II 837, XXI 86, lub podziwu: o, och, ha. ἄατος, 2 (ἄ *priv.*, ἄἄω, por. § 4, 2, b), nieszkodliwy.

ἄάζω i ἄάω (ἄ-ἄζω i ἄ-ἄω), *aor. med.* ἀσάμην, *pass.* ἀσθην, uszkodzić, zaślepić, omamić, odurzyć, rozum odebrać. *Med.* dać się zaślepić, zawinić, grzeszyć. μέγα ἀσθη popadł w okropne zaślepienie, popadł w nieszczęście. ἄ-ατος, 2 (ἄ *priv.* — ἄπτομαι), nietykalny, taki, którego nie można tknąć, nieprzystępny, niezwy- cieżony.

ἄ-βλής, ἦτος (ἄ *priv.*, p. § 36, a — βάλλω), niewyrzucony, ἀβλής λός strzała jeszcze niewystrzelona, nowa, świeża.

ἄγα-, p. ἀγακλής.

ἄγάξομαι, p. ἄγαμαι.

ἄγαθός, 3, znakomity, dobry, dzielny, szlachetny. βοήν ἀγαθός dzielny w krzyku bojowym; πύξ ἀγαθός dzielny (szermierz) na kule; ἀγαθὰ φρονέουσα życzliwie, po przyjacielsku usposobiona; użyteczny, zbawienny B 204; πείθεσθαι εἰς ἀγαθόν słuchać na swoje dobro, na swą korzyść A 789.

Ἀγάθων, ωνος, syn Priama.

ἄγα-κλής (ἄγα- w złożeniach: bardzo z πῆγα, *cf.* μέγα, i κλέ- Φος=τὸ κλέος), *gen.* ἀγακλήος, *voc.* ἀγακλεές, bardzo sławny, przesławny.

ἄγα-κλειτός, 3 (ἄγα- bardzo, κλέος, p. ἀγακλής), bardzo sławny.

ἄγά-κλυτος, 3 (ἄγα- bardzo, κλυ- τός p. ἀγακλής, *in-clutus*), bar- dzo sławny.

ἀγάλλομαι, szczyścić się, radować się; ἀγαλλόμεναι οὔρω, dumnie płynące z wiatrem, radośnie żeglujące V 176.

ἄγαλμα, ατος, τό (ἀγάλλομαι), to, co przynosi chlubę i radość: strój, ozdoba, klejnot, dar ofiarny (o koniu trojańskim VIII 509).

ἄγαμαι, *fut.* ἀγάσσεσθαι i ἀγάσε- σθαι, *aor.* ἠγάσσατο i ἀγάσαντο i forma oboczna:

ἀγάομαι, 1) podziwiać, dziwić się, zdumiewać się H 41; 2) zazdro- ścić komu τινί, żałować XXIII 211.

Ἄγα-μέμων, ονος, naczelny wódz Greków, król Myken, syn Atreusa a wnuk Pelopsa, syna Tantala.

ἄγαμος, 2 (ἄ *priv.*, p. § 36 a — γαμέω), bezżenny.

ἀγά-νυφος, 2 (ἀγα-, p. ἀγα-κλεής, -σνιφ, νείφει = *ningit, nix, śnieg*), bardzo śnieżysty, śnieżny.

ἀγάνος, 3 (ἀ *int.*, § 36 b, γάνυ-μαι, cieszę się), miły, łagodny. βέλεα łagodne strzały: nagłą a bezbolesną śmierć mężczyzny przypisywano łagodnym strzałom Apollina, śmierć niewiast strzałom jego siostry Artemidy.

ἀγανο-φροσύνη, ἡ, łagodność, u-przejomość.

ἀγάομαι, p. ἄγαμαι.

ἀγαπάω i *med.* (forma ob. do ἀ-γαπάω), uprzejmie przyjąć, witać.

ἀγαπάω, *aor.* ἀγάπησα, serdecznie, z uczuciem przyjąć, witać; οὐκ ἀγαπᾷς, nie jesteś zadowolony? mało ci tego, że..., niedość ci na tem? XXI 289.

ἀγαπ-ήνωρ (ἡνωρή), dzielny, odważny.

ἀγαπητός (*adi. verb.* od ἀγαπάω), godny kochania, ukochany, drogi.

ἀγαυός, 3 (ἄγαμαι), godny podziwu, czcigodny, znakomity, zacyjny, dzielny.

ἀγγελη, ης, ἡ (ἄγγελος), wieść, wiadomość; Ζηνός rozkaz Zeusa V 150.

ἀγγελης, ὁ (ἄγγελος), poseł; ἦλυθε... σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης przybył jako poseł w twojej sprawie Γ 206.

ἀγγέλλω, *fut.* ἀγγελέω (§ 17, 2), oznajmić, donieść, uwiadomić, ogłosić, opowiedzieć.

ἄγγελος, ὁ i ἡ, poseł, posłaniec, posłanka.

ἄγνος, *plur.* εα, τό, naczynie.

ἄγε, ἄγετε, pierw. *imperat.* od ἄγω, używany w związku z *imperativ.*, *coniunct. hort.* i *futur.*, stał się partykułą; może stać nawet obok *plur.* ἄγε μίμνετε B 331, także obok osoby pierwszej Δ 348, ejże, nuże. Często ἀλλ' ἄγε lub ἄγε δῆ.

ἀγείρω (ἀγορά, *grex*), *aor.* ἤγειρα i ἄγειρα, *con. aor.* ἀγείρομεν (§ 13, 1), *aor. med.* ἀγερόμην, 3 osoba z tem. na stopniu zaniku ἤγρετο, *part.* ἀγορόμενος, *inf.* ἀγερέσθαι, *aor. pass.* ἠγέρθη, 3 *plur.* ἤγερθεν (p. § 12, 4 lub bez augmentu obie formy, por. § 14, 1), *pf.* ἀγήεραμαι, *plusqpf.* 3 *plur.* ἀγηέρατο (§ 12, 9), zbierać, gromadzić, zwoływać, ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη gdy duch zgromadził się..., gdy wrócił(a) do przytomności II. XXII 475, V 458, podobnie Δ 152 odwaga znowu do piersi wróciła.

ἀγελαῖος, 3 (ἀγέλη), należący do trzody.

Ἀγέ-λαῖος (ἄγων λαόν. Ἀγέλαος = Ἀγέλεως XXII 131 z Ἀγέλης, § 3, 3), Grek walczący pod Troją.

ἀγε-λείη (ἄγουσα λείαν), dająca zdobycz, dawczyni łupów.

ἀγέλη, ἡ (ἄγω), gromada, trzoda, ἀγέλη-φι μετελθὼν *dat.* zaleźny od μετελθὼν II 487.

ἀγελη-δόν (ἀγέλη), gromadnie, kupa.

ἀγέμεν = ἄγειν.

ἄγεν = ἐάγησαν, p. ἄγνυμι.
 ἀ-γέραστος, 3 (ἀ priv., p. § 36 a, γέρας), bez daru zaszczytnego, niezaszczycony darem.
 ἀγέρωχος, 2, wedle starożytnych: pelen sławy; wedle nowszych: dzielny, waleczny.
 ἄγη = ἐάγη 3 *sing. aor. pass.* od ἄγνυμι.
 ἀγηγέραθ' (ατο), 3 *plur. plqpf. pass.* od ἀγείρω (§ 12, 9).
 ἀγ-ηνορή, ἡ (ἀγήνωρ), męstwo, odwaga, śmiałość, *plur.* pyszne myśli, porywy pychy II. IX 700.
 ἀγ-ήνωρ (ἄγαν, ἀνήρ), bardzo męski: 1) mężny, odważny, śmiały, 2) butny, dumny, zuchwały.
 Ἀγήνωρ, syn Antenora.
 ἀ-γήραος i ἀ-γήρωσ 2 (ἀ priv. — γήρας), niestarzejący się.
 ἀγητός, 3 (*adi. ver.* od ἀγάομαι), godny podziwu, wspaniały.
 ἀγινέω (*int.* do ἄγω), *impf.* ἡγίνεον i ἀγίνεον (§ 14, 1), prowadzić, sprowadzać, przypędzać, zwozić.
 ἀγκαλῆς, ἡ (ἀγκάλη, *uncus* krzywy), zgięte ramię.
 ἀγκάς, *adv.* (ἀγκών), (zgiętymi) ramionami, w ramiona.
 ἀγ-κλίνας = ἀνα-κλίνας (§ 3, 8) *part. aor. act.*
 ἄγκος, τό, ἄγκεα, τὰ (*ad-uncus*), krzywizna, wgłębienie: parów, dolina, rozpadlina.
 ἀγκυλο-μήτης (ἀγκύλος, μήτις), krzywo myślący, przebiegły, chytry.

ἀγκύλος, 3 (ἄγκος, τό krzywizna, *uncus, ad-uncus*), krzywy, wygięty.
 ἀγκυλο-χείλης, ου (χείλος), krzywodzióbny.
 ἀγκών, ὠνος, ὁ (ἄγκος, *uncus*), zgięcie (ręki), łokieć.
 ἀγλαῖζομαι, (ἀγλαός), *fut.* ἀγλαῖ-εἶσθαι, błyszczeć, jaśnieć, popisywać się, pysznić się.
 ἀγλαῖτη, ἡ, blask, świetność, ozdoba, piękność, zbytek.
 ἀγλαῖός 3, błyszczący, jasny, przezroczysty, okazały, wspaniały.
 ἀ-γνοέω (ἀ priv., p. § 36 a), *aor. iterat.* (§ 22) ἀγνώσασκε (§ 3, 4, uw. 2) i ἀγνοιέω, nie poznać; οὐκ ἀγνοέω dobrze wiedzieć, poznać.
 ἀγνός, 3 (ἄζομαι, p. § 16, 1), czysty, święty, uroczysty.
 ἄγνυμι (Ἐάγνυμι), *fut.* ἄξω, *aor.* ἔαξε (§ 4, 2, c) i ἡῖξε (*imper.* ἄξον, *inf.* ἄξαι, *part. dual.* ἄξαντε), *aor. pass.* ἐάγη (ἐἘάγη) i ἄγη, ἄγεν (= ἐάγησαν § 12, 4), łamać, gruchotać.
 ἀ-γνώσ, ὦτος (ἀ priv., p. § 36 a, γιγνώσκω, *ignotus*), nieznany.
 ἀγνώσασκε, p. ἀγνοέω.
 ἄ-γονος, 2 (ἀ priv., p. § 36 a, γόνος), bezdzietny, bezpotomny.
 ἀγοράομαι (ἀγορή), *praes. 2 plur.* ἀγοράασθε (§ 15, 2), *impf.* ἡγορόωντο (§ 15, 2), *aor.* ἀγορήσατο (§ 2, 1), przemawiać na zgromadzeniu, odbywać narady, naradzać się.
 ἀγορεύω (ἀγορή), mówić na zgro-

- madzeniu, mówić, głosić, ob-
jawiać.
- ἀγορή (§ 2, 1), ἡ (ἀγείρω), zgromadzenie, narada, rozprawa, sąd Π 387, mowa; miejsce narad Σ 497, VI 266; rynek, targ; ἀγορήν-δε na zgromadzenie, ἀγορῆ-θεν ze zgromadzenia (§ 5, 2 b), ἀγορῆ na zgromadzeniu B 370 (§ 23, 3 a).
- ἀγορητής (ἀγοράομαι), mowca (na zgromadzeniu).
- ἀγός, ὁ (ἄγω), wódz.
- ἄγο-αυλος (ἀγρός, αὐλή), przebywający w polu, nocujący pod gołem niebem, ποιμένες pasterze strzegący bydła w polu Σ 162, βοῶς wół przebywający w polu, (wypasany a nie trzymany w stajni i służący do pracy w gospodarstwie) K 155.
- ἀγρέω, biorę, chwytam, ἄγρει imperat. służy jako wykrzyknik hejże, dalejże, ἀγρεῖθ' = ἀγρεῖτε XX 149, w połączeniu z δῆ XXI 176.
- ἄγρη, ἡ (ἀγρέω), łowy, polowanie, zdobycz.
- ἄγριος, 2 — i 3 w IX 119 — (ἀγρός), przebywający w polu, dziki, srogi, okrutny, gwałtowny; ἄγρια ὀδεν zna srogie rzeczy = jest srogi Ω 41.
- ἀγρό-θεν (§ 5, 2 b), z pola.
- ἀγροιώτης (ἀγρός), wiejski, wieśniak.
- ἀγρόμενος, part. aor. med. od ἀγείρω.
- ἀγο-νόμος, 2 (νέμω), mieszkający na polach.
- ἀγρός, οὗ, ὁ (ager, niem. Acker), rola, pole, posiadłość wiejska XXIV 5, ἀγορῶ na wsi XI 188 (§ 23, 3 a), ἀγρούς przez pola, przez wiejskie obszary VI 259.
- ἀγρότερος, 3 (ἀγρός), przebywający w polu, dziki (przeciwieństwo: oswojony, p. θεώτεροι).
- ἀγρότης, ου, ὁ (ἀγρός), wieśniak.
- ἀγρώσω (ἄγρα), chytnąć.
- ἄγρωστις, ἡ (ἀγρός), polne zielisko, trawa (pewien rodzaj trawy).
- ἄγνια (ἄγω), ὤ-ὤ, acc. ἄγνιαυ, dat. ἀγνιῆ, plur. ἀγνιαί, acc. ἀγνιαῖς (akcent!), droga, ulica.
- ἄγυρις, ἡ (ἀγείρω), przypadkowe zgromadzenie (niezwolane przez herolda), mnóstwo, gromada, kupa.
- ἀγχε-μαχος, 2 (ἄγχι, μάχη), zbliżka walczący, raczej: walczący w zwartych szykach.
- ἄγχι (att. ἐγγύς, niem. eng = łac. angustus, ἄγχω), comp. ἄσσον, ἄσσοτέρω, sup. ἄγχιστον, ἄγχιστα, blisko: 1) adv. Z 405, ἄγχιστα ἐίσκω uważam za najwięcej podobną, najprędzejbym porównał VI 152; 2) praep. z genet. II. 9, 43, XIX 506.
- ἄγχι-βάθης (βάθος głębia), θάλασσα, morze blisko (wybrzeża) głębokie, morze u brzegu głębokie.
- ἄγχι-μαχητής, zbliżka walczący (w przeciwieństwie do łączników i procarzy).
- ἀγχι-μολος, ον (μολεῖν p. βλώσκω), blisko przychodząc, blisko,

ἐξ ἀγγιμόλοιο ἰδών (zbliska) zpo-
bliża zobaczywszy.
ἄγγιστα, p. ἄγγι.
ἀγγόθι z *gen.* (ἀγγοῦ), blisko, tuż
przy, tuż obok.
ἀγγοῦ (ἄγγι), blisko, jako *praep.*
z *genet.* Ω 709, VI 5.
ἄγγω (*ango, anxius*, niem. *Angst*,
lit. *anksztas* = wąski), *impf.* ἄγγε,
dusić.
ἄγω (łac. *ago*), *inf.* ἀγέμεν, *impf.*
ἤγον l. ἄγον, *aor.* 2 ἤγαγον lub
ἄγαγον (§ 14, 1), *con. aor.* ἀγά-
γωμι, *aor. m.* (§ 17, 5): *imper.*
ἄξετε, Γ 105, Ω 778. *Med.*
impf. ἀγόμην i ἤγετο, *aor.* II
ἤγαγόμην, ἀγαγέσθαι, *aor. m.*
ἄξοντο, *imper.* ἄξεσθε. **I act.**
prowadzić, przyprowadzić Γ 105,
εἶσεν ἄγων przyprowadził i ka-
zał usiąść A 311, wozic Ω 367,
nosić, odwozić VI 37, pędzić, uno-
sić IX 495, roznosić, rozszerzać
κλέος V 311, wziąć z sobą, za-
brać z sobą II. IX, 429, uprowa-
dzić, wziąć do niewoli A 239.
II med. przynieść sobie, забраć
z sobą Γ 93, H 363, zaprowa-
dzić do domu jako małżonkę,
pojąć za małżonkę VI 159, φίλην
ἀγέσθω niech zaprowadzi sobie
jako miłą małżonkę II. IX 146,
prowadzić pannę młodą jako
drużba, być drużbą VI 28.
ἄγών, ὦνος, ὅ (ἄγω), zgromadze-
nie Ω 1, miejsce zgromadzenia,
νεῶν obóz okrętowy, stanowisko
floty II 500; miejsce zawodów,
zawody.

ἀ-δαημονίη (ἀ-δαήμων), nieświa-
domość, XXIV 244 nie brak ci
biegłości, umiejętności.
ἀ-δαήμων, ον (ἀ *priv.*, p. ΔA-),
nieświadomy.
ἀ-δάκρῦτος, *adi.* (ἀ *priv.*, δακρύω),
niepłaczący, bez łez.
ἀ-δάμαστος, 2 (ἀ *priv.*, δαμάζω),
nieposkromiony, nieugięty, nie-
ubłagany.
ἄδε, ἀδεῖν p. ἀνδάνω.
ἀδελφεός, οῦ, ὅ i ἀδελφεός, brat.
ἀ-δευκῆς, 2 (ἀ *priv.*, δεύκω = φρον-
τίζω, por. Πολυδευκῆς), twardy,
bezwzględny, złośliwy, okrutny.
ἀ-δέψητος, 2 (ἀ *priv.*, δέψω gar-
buję), niegarbowany.
ἀδέω i ἀδέω (*satis, satur*, niem.
satt = *syty*), istnieje tylko *opt.*
aor. ἀδήσειε i *part. pf.* ἀδηκότες,
przesycić się, znużyć się, mieć
dość czegoś, τινός, który to gene-
tivus należy sobie uzupełnić; sto-
jące obok datywy καμάτω, ὕπνω
są to dativi causae, K 312, 471
do przesyty znużywszy się (do-
myślne: czuwaniem) skutkiem
straszego zmęczenia, XII 281
czując przesyty (domyślne: do
dalszej podróży) skutkiem zmę-
czenia i senności.
ἄδην, ἄδην, *adv.* (właściwie *acc.*
od domyślnego ἄδη = *satietas*,
por. *partim a pars*; p. ἄω), aż
do sytości, dosyc, dostatecznie.
ἀδινός i ἀδινός, 3, gęsty, ściśnio-
ny, II 481 serce ściśnione i oto-
czone wnętrznościami (inni: moc-
ne serce), mocny, głośny (o pła-

czu), ἀδινόν i ἀδινά głośno, bezustannie, rzewnie.

ἀ-δμής, ἤτος (ἀ priv., δάμνημι), nieposkromiony, niezamężny, ἄδος, τό (p. ἄω), przesył, znużenie.

Ἄ-δρηστος (att. Ἄδραστος — p. § 2, 1 — nieuciekający: ἀ priv., διδράσσω), imię Trojanina Z 37, 45, 63; inny Trojanin II 694.

ἀέθλιον, τό (ἀ-ἔθλιον), 1) igrzyska, zapasy; 2) sprzęt zapasniczy, oręż służący do igrzysk XXI 4, oręż, broń XXI 62, 117; 3) nagroda za zwycięstwo w zapasach, ἀ δέθλια γίγνεται ποσσίν które są nagrodami w wyścigach (dla wyścigów) II. XXII 160.

ἄεθλον i ἄθλον (ἄ-ἔθλον), 1) zapasy, igrzyska; 2) nagroda (za zwycięstwo w zapasach).

ἄεθλος, ὁ (ἄεθλον nagroda w zapasach, ἀ-ἔθ-, por. niem. *Wette*), zapasy, walka Γ 126, trud, móżdż I 18, XXIII 248, 350.

ἄεθλο-φόρος, 2 (ἄεθλον, φέρω), odnoszący nagrody (koń).

ἀεί, αἰεὶ i αἰέν (loc. z tem. αἰ-ἔς, por. αἰ-ῶν = αἰών, łac. *aevum*, niem. *ewig*), zawsze, wiecznie.

ἀ-εἶδω, att. ἄδω (ἀ-ἔιδω, § 3, 4, pokrewne αὐδή), śpiewać (także o dźwięczeniu napiętej cięciwy XXI 411).

ἀ-εικέλιος, 2 i 3 (ἀ priv., ἔικέλιος, § 4, 2 b, εἶοικα), nieprzyjstojny, niegodny, haniebny, brzydki, szkaradny.

ἀ-εικής, ἐς (ἀ priv., ἔικής, § 4,

2 b, εἶοικα), nieprzyjstojny, niegodny, haniebny II. XXII 395, okropny K 483, szkaradny XIII 437, ἀεικέα ἔσσο szkaradnie byłś odziany XVI 199.

ἀ-εικίζω, att. αἰκίζω (ἀεικής), *impf.* ἀεἰκίζεν, *fut.* ἀεἰκίω, *aor. med.* ἀεἰκίσασθαι, *con. aor.* ἀεἰκίσσωσι, *inf. aor. pass.* ἀεἰκισθήμεναι, znieważać, hańbić; *med.* naigrawać się, poniewierać.

1. ἀείρω, att. αἶρω, p. § 16, 4, uw. 2 (ἀ-ἔρω, § 36 c, ἔρω, cf. *verruca* = nabrzmiałość, pol. *wierch, wierzch*), *impf.* αἶρω, *aor.* ἦερα i ἄερα, *part. aor. med.* ἀερόμενος, *aor. pass.* ἀερόθη, ἄερον (3 plur.), ἀροεῖς i ἀεροεῖς, podnosić H 268, podnieść i przynieść, podać Z 264, wynieść II 678, Ω 583, *med.* wziąć ze swego Z 293, *κονίη ἴστατ' ἀειρομένη* kurzawa stawała podnosząc się = wzbijała się wgórze (wysoko) B 151.

2. ἀείρω (ἀ proth., § 36 c, i σερ-ῶ, łac. *ser-ies, sero* 3 *serui, sertum*), sprzęgać, wiązać, pętać, *plqpf. pass.* ἄωρωτo wisał Γ 272.

ἀ-εκαζόμενος, 3 (p. ἀέκων), niechętny, wbrew swej woli; πολλά zupełnie, całkiem Z 458.

ἀ-έκητι (ἔκητι, § 4, 2 b), wbrew woli, czyjejs *τινός*.

ἀ-έκων, ἀέκουσα, att. ἄκων (ἀ priv., ἔκων, § 4, 2 b), niechętny, wbrew swej woli.

ἄελλα lub ἀέλλη, ἧ (ἄ-ἔμημ wieje), wichur, burza.

ἀ-ελλής (ἀ- copul., § 36 b, *Φείλω* stłoczyc), gęsty, gęsto zbity.
 ἀελλό-πος (ἄελλα, πούς) Ἴρις, wchronoga, chżyza jak wiatr.
 ἀ-ελπίής, 2 (ἀ priv., § 4, 2 b, *Φέλω*, ἔλωμαι, ἐλπίζ), niespodziany, wbrew nadziei.
 ἀε-νάω, ἀενάοντα (= ἀεὶ νάοντα p. νάω) ὕδατα, wicznie płynące wody, niewysychające źródło.
 ἀέξω (ἀφέξω potem αὔξω, § 4, 2, αὔξανω, łac. *augeo*, niem. *wachsen*), pomnażać, żywić, sprzyjać wzrostowi, pozwolić rosnać XIII 360; popierać XIV 65; *med.* udać się XIV 66, podnieść się, rosnać Σ 110: gniew podnosi się (bucha w górę) jak słup dymu.
 ἀ-εργίη ἢ (ἔργον, § 4, 2 b), bezczynność, lenistwo.
 ἀερθεῖς, ἄερθεν, *aor. pass.* od 1. ἀείρω.
 ἀερεσί-πους, ποδος (1. ἀείρω), podnoszący nogi, kłusujący, rączy.
 ἄεσα, *aor.* spędziłem (czas).
 ἀεσι-φροσύνη, ἢ (ἀεσίφρων nierozsądny), nierozsądek, głupota, *plur.* głupie myśli.
 ἀζαλέος, 3 (ἄζω suszę, tem. *azd*, staropol. *ozd* = suszony sólód), suchy.
 ἄζη, ἢ brud, rdza.
 ἀζηχής, ἐς, nieustanny, *neutr.* jako *adv.* Δ 435 nieustannie, ciągle.
 ἄζομαι (ἄγιος), *praes. imper.* ἄζεο i ἄζευν (§ 15, 3), *impf.* 2 *sing.* ἄζεο, lekać się Z 267, IX 478, szanować A 21.

ἀ-ηθέσσω (ἡθος, σφῆθος, *suetus, con-suetudo*), nie nawyknać, być nieprzyzwyczajonym.

ἄημι (ἄφημι, ἀ proth., § 36 c, i pier. φη, *ventus*, niem. *wehen*, pol. *wieje*), *praes.* 3 *dual.* ἄητον, *inf.* ἄηναι i ἀήμεναι, *part.* ἀέντες, *impf.* ἄη, ἄει, *impf. pass.* ἄητο, wiać, ἀήμενος (*part. praes. pass.*) smagany wiatrem VI 131.

ἀήρ, ἢ, *casus obliqui* ἡέρος, ἡέρι, ἡέρα (ἄφημι), dolna warstwa powietrza wilgotna i gęsta, przeciwstawiona górnemu powietrzu świetlistemu αἰθήρ, powietrze, opary, mgła, obłok, chmura, mrok.

ἀ-θάνατος, 3 (!) (-υυυ § 1, 4 a), nieśmiertelny, wieczny.

ἄ-θαπτος, 2 (ἀ priv., § 36 a, θάπτω), niepogrzebany.

ἀ-θμελιστιος, 2 (ἀ priv., § 36 a, θέμις), zbrodniczy, ἦδη znał zbrodnicze rzeczy: pędził zbrodnicze życie, żył w zbrodniczy sposób IX 189.

ἀ-θέμιστος, 2 (ἀ priv., θέμις), nieuznający prawa, niesprawiedliwy, niegodziwy.

ἀθεριζω, lekceważyć.

ἀ-θέσφατος, 2 (ἀ priv., § 36 a, θέσφατος, φημί, nawet dla boga niewysłowiony), niewymowny, ogromny, niezmierny.

Ἀθηναίη, ης, bogini Atena, córka Zeusa, opiekunka miast, wojny, bohaterów, robót niewieścich, sztuki i rzemiosła.

Ἀθηναῖοι, Ateńczycy Δ 328.

Ἀθήνη, 1) poboczna forma do Ἀθηναίη; 2) miasto Ateny.

ἀθλεύω (ἄεθλος), mozolić się, ciężko pracować.

ἀθλον, p. ἄεθλον.

ἀθρέω, patrzeć, widzieć.

ἀ-θρόος i ἀ-θρόος, 2 i 3, plur. wszyscy razem.

ἀθύρμα, ατος, τό (ἀθύρω bawić się), tylko w plur., zabawki, ozdoby, świecidełka.

aĩ (eol. = att. εἰ, łączy się zawsze z jakąś partykulą): 1) aĩ γάρ, jeżeliby tylko, gdyby tylko, oby tylko, *utinam*, w życzeniach, B 371, VI 244, o gdyby tylko, aĩ γάρ δή Δ 189, IX 523, aĩ γάρ πως II. XXII 346; łączy się z *optat.* rzadziej *infin.*; 2) aĩθε, gdyby tylko, o żeby tylko, *utinam*; łączy się z *optat.* bez względu na możliwość spełnienia życzenia Δ 178, II 722, II. XXII 41. Jeżeli trzeba zaznaczyć, że życzenie jest niemożliwe do spełnienia, kładzie się obok aĩθε *impf.* ὄφελλον lub *aor.* ὄφελον z *infin.* A 415; 3) aĩ κε, w zdaniach warunkowych: jeśli może, na wypadek że, jeżeli, z *con.* A 128, z *opt.* H 387; w zdaniach pytajnych: czy może, czyby może, czy, a może, *si.* Może łączy się z *ποθί*, πώς może jakoś. Kładzie się zwykle przy *con.* Zdanie pytajne zależy od czasownika: *zobaczyć* (ἰδεῖν) Δ 249, *powiedzieć* (εἰπεῖν), *próbować* (πειρᾶσθαι). Czasem należy sobie ta-

kie słowo rządzące uzupełnić w myśli, np. *zobaczymy* lub *spróbujemy, czy nie A 797, II 41.*

aĩα, aĩης, ἦ, ziemia, kraj.

Αἰακίδης, *gen.* -δᾶο (§ 6, 6), 1) syn Aiakosa Peleus II 15; 2) potomek (wnuk) Aiakosa Achilles II. IX 184. Aiakos jest synem Zeusa, królem Eginy, ojcem Peleusa i Telamona. Synem Peleusa jest Achilles, Telamona Ajas i Teukros.

Αἶας, αντος, *voc.* Αἶαν i Αἶας, 1) Τελαμώνιος, Τελαμωνιάδης, syn Telamona z Salaminy, stryjeczny brat Achillesa, p. Αἰακίδης; 2) Ajas, syn Oileusa, wódz Lokrów; 3) Αἶαντες obaj Ajasi, albo też może tak poeta oznaczać Ajasa Telamończyka z bratem Teukrosem Δ 273, H 164.

αἰγανέη, ης, ἦ, oszczep myśliwski. αἰγειος, 3 (aĩξ), kozi, z koziej skóry XXIV 231.

αἰγειρος, ἦ, czarna topola, sokora (*populus nigra*).

αἰγεος = αἰγειος, z koziej skóry IX 196.

αἰγι-αλός, ὁ (αἰγες fale, αἶγς, Αἰγιαλός północne wybrzeże Peloponezu, Achaja), wybrzeże.

αἰγι-βοτος (aĩξ, βόσκω), kozy żywiący, *subst.* ἦ aĩ. pastwisko kóz XIII 246 (= ma dobrą paszę dla kóz).

αἰγί-λιω, ιπος (lit. λιπῶ, λιπτι = wspinać się; aĩξ, tam gdzie tylko koza potrafi się wspiać), stromy, spadzisty. Inni: αἰγες

fale, λείβω leje: oczekający woda, zroszony.

αἰγί-οχος (pierwotnie αἰγί-φοχος, por. *veho*), jadący w chmurze (αἰγίς), unoszący się w burzliwej chmurze. Jednak starożytni rozumieli to jako „dzierżący egidę“ (αἰγίς, ἔχω).

αἰγίς, ἴδος, ἦ, egida; pierwotne znaczenie było „burzliwa chmura“, potem pojmowano egidę jako tarczę, którą Zeus wywoływa burze i budzi grozę wśród ludzi. Może ją także dzierżyć Atena Σ 204 (lub z polecenia Zeusa Apollo).

Αἰγισθος, οιο, ό, syn Thyestes, Atreusowego brata, a wnuk Pelopsa. Uwiódł Klytajmnestrę i przy jej pomocy zabił jej męża Agamemnona po jego powrocie z pod Troi. Syn Agamemnona, Orestes, pomścił śmierć ojca, zabijając matkę i ojczyma.

αἰγλη, ἦ, blask, λευκή biały, promienny blask VI 45.

αἰγλήεις, ἦεντος (αἰγλή), jasny, błyszczący, świetlisty.

αἰγυπιός, ό, drapieżny jakiś ptak, sęp lub jastrząb.

Αἰγύπτιος, 3, egipski.

αἰδεῖο = αἰδέο, imper. od αἰδέομαι.

αἰδέομαι (αἰδέο-ομαι, αἰδώς, ἀναιδής), imp. praes. αἰδεῖο (§ 3, 4, uw. 1), fut. αἰδέ(σ)σομαι (§ 17, 1), aor. ἠδεσάμην, con. αἰδέ(σ)σεται (Il. IX 508), 3 plur. aor. pass. αἰδεσθεν (§ 14, 1 i 12, 4) i form.

ob. αἰδομαι, wstydzić się, lękać się, szanować.

αἰδηλος, 2 (αἰ z αἰ = αἰεῖ i δηλέομαι), zawsze niszczący, szkodliwy, zgubny, dokuczliwy; albo ἀ-priv. i ἰδεῖν (§ 4, 2 b): na którego spojrzeć nie można, niezdolny, bezczelny.

Ἄιδης (ἀΐδ-ης = niewidzialny, inni łączą to z łac. wyrazem *saevus*: Ἄιδης z Αἰΐδης), gen. Ἄιδᾶο i Ἄιδεω (— —), § 6, 6, oboczne formy Ἄιδος, Ἄιδι od domyślnego Ἄϊς, Hades, bóg podziemia; Ἄιδόσδε (§ 5, 2 b), do Hadesu.

αἰδοῖος, 3 (z αἰδόσιος, αἰδώς), 1) wstydlivy, skromny; 2) wstyd budzący, szanowny, czcigodny, godny poszanowania (jako pozostający pod opieką bogów).

αἰδομαι, form. ob. do αἰδέομαι, imper. αἰδεο, impf. αἰδετο.

Ἄιδος, Ἄιδόσδε, p. Ἄιδης.

ἀ-ιδρεῖη (ἀ-ιδρις, p. niżej), nieświadomość, niewiedza, głupota.

ἀ-ιδρις, dativ. εἶ, εἰ (ἀ priv., § 4, 2 b, *ΐδμεναι, οἶδα*), nieświadomy, głupi, niedoświadczony.

αἰδώς, όος, όί, όά i οὔς, οῖ, ᾧ (§ 7, 7), ἦ, 1) wstydlivość, skromność, szacunek; 2) hańba, wstyd.

αἰεῖ, p. αἰεῖ.

ἀει-γενέτης, gen. plur. -γενετᾶων, na wieczność zrodzony, wieczny.

αἰέν, p. αἰεῖ.

αἰετός (αἰΐετός z ἀΐετός, *avis*), orzeł.

αἰζήθος, *adi.* krzepki, dziarski, *subst.* dzielny mąż, junak.

αἰητων πέλωρ (ἄφημι = więcej), sapiący potwór.

αἰθαλόεις, *εσσα, εν* (αἶθω = pałę, płonę), sadzą okryty, okopcony, brudny, czarny Σ 23.

αἶθε, *utinam*, p. αἶ 2).

αἰθήρ, -έρος, ἡ (αἶθω = pałę, płonę), eter, górne jasne powietrze ponad chmurami w przeciwieństwie do ἀήρ, powietrza dolnego nad ziemią, przesyconego parą; αἰθέρι ναίων mieszkający w eterze, w niebiesiech.

Αἰθίοπες, -όπων, οἱ, *dat.* -πεσσιν, *acc.* -πας i -πῆας (αἶθω, ὤψ, mający twarz spaloną od słońca), pobożny lud, mieszkający nad Okeanem, lubiany i odwiedzany przez bogów.

αἰθουσα, ης, ἡ (αἶθω, domyślne στοά = słońcem oświetlony portyk), krużganek (dom homerowy może posiadać takich krużganeków kilka: 1) krużganek przy bramie wjazdowej, prowadzącej na dziedziniec; 2) krużganki naokoło dziedzińca; 3) krużganki przed samym pałacem u wejścia), sień, przedsionek: Ω 644 ὑπ' αἰθούσῃ = Ω 673 ἐν προδόμῳ δόμον.

αἶθουψ, οπος (αἶθω = pałę, ὤψ), ognisty, iskrzący się, lśniący.

αἶθρη, ης, ἡ (αἶθω), jasność, blask, pogoda.

αἰθνή, ἡ, ptak morski, nurek, kurka wodna (*fulica mergus*).

αἶθω (*aedes* = dom, miejsce ognia, *aes-tus, aes-tas* z tem. *aidh-s-t*, p. § 27), *part. praes. pass.* αἰθόμενος płonący, palący się, gorejący.

αἶθων, ωνος (αἶθω), ognisty, połyskujący, lśniący, czerwony, rudny, brunatny.

αἶκ' = αἶ κε, p. αἶ 3).

αἶκῶς (ἀΐκῶς, ἀΐκεικῶς) = ἀεικῶς, p. εἶκω 2), haniebnie, sromotnie.

αἶμα, ατος, τό, krew (także o pochodzeniu Ζ 211).

αἶμασῆ, ἡ (αἶπ-μ z *saip-m, saep-es* żywopłot), krzak cierniowy.

αἶματόεις, *εσσα, εν* (αἶμα), krwawy, *σμῶδιξ* krwią zaszyły siniec Β 267, *ψιάδες* krople krwi ΙΙ 459.

αἰμύλιος, 3, pieszczotliwy, pieściwy.

αἰν-αρέτης, *voc.* -αρέτη (*αἰνός, ἀρετή*), straszny bohater, taki, którego dzielność (upór) przynosi nieszczęście.

Αἰνείας, *Αἰνείας* i *Αἰνείω* (§ 6, 6), syn Afrodyty i Anchizesa, wywodzącego swój ród, podobnie jak Priam, od Dardanosa; p. Dardanos.

αἰνέω, chwalić.

αἰνίζομαι form. ob. do *αἰνέω*.

αἰνόθεν αἰνώς (wzmocnione *αἰνώς*), ze sromoty (biorąc punkt wyjścia) sromotnie, Θ 97 będzie to najokropniejszą hańbą.

αἰνό-μορος, 2 (*μόρος*), nieszczęsny.

αἶνος, ου, ὁ, mowa pochwalna, mowa, opowiadanie, powieść.

αἰνός, 3, straszny, okropny, αἰνὰ τεκοῦσα, która na nieszczęście zrodziła, nieszczęsna matka A 414; adv. αἰνά, αἰνώσ.

αἰνυμαι, brać.

αἰξ, αἰγός, ὁ, ἡ, dat. plur. αἰγεσιν (pol. koza powstała z ozka lub z oza, cf. kość, ość, lit. ozys = kozieł, ozka = koza, staroind. adza, armeńskie aic), koza, kozieł; ἄγριος, 1) koza zdziczała; 2) rodzaj gazeli (*capra aegagrus*), kozieł bezoarowy, paseng Γ 24, Δ 105, XIV 50.

Αἰολίδης, ου, ὁ, syn Eola (Syzyf). Αἰολίη νῆσος, wyspa Eola, boga wiatrów.

αἰολό-πωλος (αἰόλλω = obracać, p. πῶλος), mający ręce konie. αἰόλος, 3, 1) o ruchu: szybko obracający się, ruchliwy, rojący się; 2) o świetle: migocący, mieniący się, lśniący.

Αἰολος, 1) władca wiatrów; 2) ojciec Syzyfa.

αἶον, p. αἶω.

αἰπεινός, 3 (τὸ αἶπος = wyniosłość, szczyt), form. ob. do αἰπύς, stromy, wysoki.

αἰπόλιον, τό, trzoda kóz.

αἰπόλος, ὁ (z αἰγ-πόλος, πολ-, κολ-, colo, pier. quel., p. πέλω), strzegący kóz, ἀνήρ, także z dodatkiem αἰγῶν, pasterz kóz, pasterz.

αἰπύς, εἶα, ὅ, 1) stromy, spadziasty, wysoko położony; 2) nagle

spadający, nagły; 3) trudno dostępny, mozolny, uciążliwy.

αἰρέω, part. praes. med. αἰρεόμενοι (§ 15, 3), aor. εἶλον i ἔλον § 14, 1), iter. ἔλεσκον (§ 22), aor. med. εἰλόμην i ἐλόμην, imp. ἔλεν (§ 15, 3), brać, chwycić, z gen. l. acc. (także i przenośnie), pojąć, wziąć do niewoli, zdobywać, zabijać; ὀδᾶξ οὐδας zębami chwycić ziemię, gryźć ziemię = zginać; χόλος gniew porywa, ogarnia Δ 23; ὕπνος sen ogarnia Od. IX 375; φρένας odjąć rozum II 805; ζῶόν wziął żywcem Z 38; ἔνθεν ἐλών stąd zaczawszy VIII 500; med. brać swoje lub sobie, wybierać; τεύχεα zdjąć zbroję H 122, zedrzeć, złupić zbroję II 650, zdjąć hełm Z 472; δόρον wziąć sobie oszczep Γ 338; ὕπνον δῶρα snu darów używać, kosztować daru snu = spać; δεῖπνον, δόρπον spożywać, jeść; ὄρκον odebrać przysięgę II. XXII 119; πεῖραρ osiągnąć cel, dopiąć celu Σ 501; wybierać na towarzysza K 235.

αἶρω, p. αἶρω 1.

Ἄις, p. Ἄιδης.

αἶσα, ης, ἡ, portio, przeznaczony udział, część, należytość, przeznaczenie, los; ληίδος część zdobyczy Σ 327, ἐν αἴσῃ w części takiej (równiej) jak..., zarówno jak; τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ szanuję go narówni ze ścinaniem, świętym strzępem = mam go za nic II. IX 387; κατ' αἶσαν

wedle słuszności, słusznie, ἰπέρ αἴσαν ponad słuszność, wbrew słuszności, niesłusznie Γ 59, Ζ 333; αἰσά μοι ἔστω jest mi przeznaczone, jest mym losem Ω 224, V 206; φρονέω τετιμῆσθαι Διὸς αἴση myślę, że jestem uczczony przeznaczeniem (= zrządzeniem woli) Zeusa — myślę, że uczcił mię swem zrządzeniem Zeus (klęską, jaką zesłał na Agamemnona za moją zniewagę) Il. IX 608; κακῆ αἴση na zły los, na nieszczęście Α 418; ἰῆ αἴση na jednakowy los, na jedną dolę Il. XXII 477; przeciąg życia, życie Α 416; αἴση ἐν ἀργαλήν strasznem przeznaczeniem Il. XXII 61; ἐν θανάτοιο αἴση w losie śmierci, w śmierci Ω 428.

Αἴσηπος, οιο, rzeka w Myzji, wpływająca z góry Idy a wpływająca do Propontydy (morze Marmara).

αἴσιμος, 3 (αἴσα), przeznaczony, należyty, słuszny, roztropny.

αἴσιος, 3 (αἴσα), przez dobre przeznaczenie zesłany, na szczęście zesłany, uprzejmy.

αἴσσω i med. pass., impf. ἦισσον, aor. ἦισα (αἴζω, αἴξαι, αἴξας), iter. αἴξασκε (§ 22), med. aor. αἴξασθαι, aor. pass. ἦιχθην (ᾱ ἰ ἀκή napad), o wszelkim szybkim ruchu: śpieszyć, lecieć, rzucić się, uderzyć, napaść; ἀφ' ἵππων zeskoczywszy z koni Ζ 232; αἴσσων ἔγχει nacierając

włócznią Δ 484; φασγάνω αἴξας żeby mu nie zadał ciosu, uderzywszy mieczem (uderzeniem miecza) Od. XXII 98, cf. Κ 456; ἀμφὶ αἴσσονται wokoło nacierają na niego Δ 417; ἦιχθη włócznia wymknęła się (wyleciała) z dłoni Γ 368; τοῖσιν (= σὸν τοῖσιν) ἦισσον z niemi (berłami) wstawali szybko (jeden po drugim) Σ 506.

αἴσυλος, zbrodniczy, bezbożny.

αἴσυμνητήρ, ἦρος, książęcy, królewski.

Αἴσυμνος, ὁ, grecki wódz.

αἴσχος, εος, τό (αἴσχρος, αἴσχύνω), sromota, hańba, obelga.

αἴσχρος, 3 (αἴσχος), brzydki, szkaradny, haniebny, obelżywy.

αἴσχύνω (αἴσχος), particip. pf. ἦσχυμμένος, zawstydzać, specić, zelżyć, poniewierać, med. wstydzić się.

αἰτέω. fut. αἰτήσω, impf. ἦτεον ἦτευν (§ 15, 3), τινά τι, prosić kogo o co, żądać.

αἰτιάομαι (αἰτία), 3 plur. αἰτιάονται, -όωνται (§ 15, 2), opt. αἰτιάοιο, -όφο i -δοίτο, -όφοτο, inf. -άεσθαι, -άασθαι, impf. ἦτιάεσθε, -άασθε i -δόντο, -όωντο (§ 15, 2), obwiniać, oskarżać.

αἰτίζω (αἰτέω), prosić, żebrać.

αἴτιος, 3 (αἰτία), winien.

αἰτιόωνται, p. αἰτιάομαι.

Αἰτώλιος, 3, etolski (Etolja, kraina w Grecji środkowej).

αἰχμάζω (αἰχμή), fut. αἰχμάσσοι, αἰχμάς Δ 324, rzucać włóczniami.

αλχη, ἡ (*aiksmā*, *k* palatalne § 28 i § 29, lit. *eszmās* = rożen, staropruskie *aysmis* = spisa), ostrze włóczni, grot, włócznia.

αλχητά i αλχητήης, ὁ (αλχη), waleczący włócznią, kopijnik, dzielny wojownik.

αλφα (*αἰπός*), nagle, prędko, zaraz, natychmiast; αλφα δ' ἔπειτα zaraz potem, wnet Γ 145; αλφα μάλα bardzo prędko.

αἰω (*ἀΐω*, *αἰσθάνομαι*, pokrewne łac. *audio*, starosł. *awiti* = *jawić* = ukazywać), tylko w *praes.* i *impf.* αἰων (*ā*, *ǣ*), spostrzegać, zauważać, czuć, słyszeć.

αἰών, ὦνος, ὁ, ἡ (*αἰών*, *aevum*, niem. *ewig*), przeciąg życia, czas życia, życie; ἀπ' αἰώνος ὄλεο z życia wyszedłeś przez śmierć, śmierć rozłączyła cię w młodości z życiem = ἀπ' αἰώνος οἶχεο ὀλλύμενος *de vita excessisti morte* Ω 725; ψυχῆς τε καὶ αἰώνος pozbawić tchu i życia Od. IX 523.

ἀκαλα-ρρεΐτης, -εΐται (*ἀκαλός* spokojny, ἀκήν cicho i σρεω = ῥέω), spokojnie płynący.

ἀ-κάμας, αντος (*κάμνω*), niezmordowany, nieustający.

Ἀκάμας -αντος, wódz Traków.

ἀ-κάματος, 2 (*ἀ priv.*, *κάματος*), niezmeżony, niezmordowany, nieustający.

ἀκανθα, ἡ (*ἀνθος* i *ἀκή* ostrze, cf. łac. *acus* = igła), oset.

ἀκαχίζω (redupl. ἀχ-, ἄχομαι, ἄχος), fut. ἀκαχήσω, aor. ἤκαχε i ἀκάχησε, impf. med. ἀκαχίζεο i -ζεω

(§ 15, 3), aor. ἀκάχοντο, pf. ἀκάχημαι, part. pf. ἀκαχημένος (-ήμενος) i fem. ἀκηχεμένη, inf. ἀκαχῆσθαι (-άχησθαι), plqpf. 3 plur. ἀκαχέαιτο (*ἀκαχήατο*, por. § 12, 9 i 21, 6, uw. 1), zadać ból, trapić, smucić, med. trapić się, smucić się; θυμόν, ἦτορ w duszy, w sercu; ἐμεσ τινός i τινί.

ἀκαχμένος, 3 (*ἀκ-*, *ἀκή*, *acuō*, part. pf. ἀκ-αχ-μένος), zaostrowy, zakończony ostrzem.

ἀκαχοίμην, ἀκάχοντο, p. ἀκαχίζω. ἀκέομαι, part. ἀκειόμενος (§ 16, 4), impf. ἀκέοντο, aor. ἤκεσάμην, imp. aor. ἄκεσαι, leczyć, łagodzić, zaspokajać, gasić (pragnienie) II. XXII 2.

ἀκέων, ουσα (*ἀκαλός*, ἦκα, ἀκήν), milezący, cichy.

ἀ-κηδεστος, 2 (*ἀ priv.*, § 36 a, *κῆδος*), bez troski; biernie: ten, o którego nie troszczą się, niepogrzebany, niepochowany; adv. bez litości Ω 417.

ἀ-κηδής, 2 (*ἀ priv.*, *κῆδος*), bez troski, 1) czynnie: Ω 526; nie troszczący się, obojętny, bezlitosny XVII 319; 2) biernie: zaniedbany VI 26, niepogrzebany Ω 554.

ἀκήν adv. pierwotnie acc. (*ἀκαλός*), cicho, mileżąc, ἀκήν ἐγένοντο σιωπῇ zaniemieli w milczeniu, pograżyli się w głębokiem milczeniu.

ἀκηράσιος, 2 (*ἀ priv.*, *ἀκήρατος* = nieuszkodzony, *sin-cerus* = sine

- carie, caries* = uszkodzenie), nie-naruszony, czysty.
- ἀ-κήριος, 2 (ἀ *priv.*, κῆρ serce), bez serca, bojaźliwy, tchórzliwy, lękliwy.
- ἀκηχεμένη, p. ἀκαχίζω.
- ἀ-κιδνότερος, 3, *comp.* od ἀκιδνός, niepokazny, słaby; εἶδος ἀκιδνότερη μεγεθός τε *posledniejsza* uroda i wzrostem V 217.
- ἀ-κικυς (ἀ *priv.*, § 36 a, ἡ κίκυς siła), bezsilny.
- ἀ-κλαυτος (ἀ *priv.*, κλαίω), czynnie: bez łez; biernie: nieopłakany.
- ἀ-κλειής, 2 (ἀ *priv.*, κλέϊος), bez sławy; *adv.* ἀκλειές i ἀκλειῶς (zamiast ἀκλειώς z ἀκλειέως).
- ἀ-κληρος, 2 (κλήρος), bez losu wyznaczającego kawał ziemi, bez działki ziemi, bezrolny, ubogi.
- ἀκμή, ἡ (ἀκίς = kołec, *acies*, ἄκρος), ostrze, ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς sprawa stoi na ostrzu brzytwy (po pol. noża = ma się ostatecznie i natychmiast rozstrzygnąć. — Starożytne brzytwy mają kształt półksiężycy (sierpa), na takim ostrzu trudno zachować równowagę choć przez chwilę) K 173.
- ἀκμηρός, 3 (ἀκμή), wyrosły, wysoki.
- ἀ-κμηής, ἦτος (ἀ *priv.*, § 36 a, κάμνω), niezmeńczony, świeży.
- ἀκμό-θετον, τό (ἀκμων, τίθημι), drewniana podstawa kowadła, kłoda, pień, kloc pod kowadło.
- ἀκμων, ονος, ὄ, kowadło.
- ἀ-κοίτης, ου, ὄ i ἄκουις, ιος, ἦ, *acc. plur.* -ις (ἀ *copul.*, § 36 b, κοίτη), małżonek, małżonka.
- ἀκοντίζω (ἀκόντιον zdrobniałe do ἄκων pocisk), rzucać pociskiem, rzucać, ciskać; czemś *τινί* i *τί*.
- ἀ-κόρητος, 2 (ἀ *priv.*, κορέννυμι), nienasycony.
- ἄκος, τό (ἀέομαι), lekarstwo, środek na coś; οὐδὲ τι μῆχος ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὐρεῖν i gdy się źle stało, to już niema sposobu na wynalezienie środka przeciw niemu; niema możliwości zaradzenia... (bo, co się stało, to się nie odstanie) II. IX 250.
- ἄ-κοσμος, 2 (κόσμος), nieprzyzwoity, zuchwały.
- ἀκουάζομαι (ἀκούω), słuchać.
- ἀκουή, ἡ (ἀκούω), słyszenie, słuch, wieść; ἕκαθεν γίγνεται ἀκουή i już zdaleka go słychać, i daleko rozlega się szcęk siękier II 634.
- ἄ-κουρος, 2 (κοῦρος), bez syna, bez potomka męskiego.
- ἀκούω i *med., inf. praes. act.* ἀκουέμεν(αι) i -ειν (§ 12, 10), *dat. plur. part.* ἀκουόντεσσι (§ 7, 2), *impf.* ἄκουον i ἦκουον (§ 14, 1), słyszeć, słuchać, wysłuchać, posłuchać, dowiedzieć się, *audio, exaudio, oboedio, comperio*. Praesens ma czasem znaczenie *pf.*: mamy wieści Ω 543.
- ἀ-κράντος, 2 (ἀ *priv.*, κραταίνω), niespełniony, udaremniiony.
- ἄκηρη, ἡ (ἄκρος), szczyt; Δ 425 kraniec ładowy, przylądek; κατ'

ἄκρης zgóry, a *vertice* V 313; zwierzchu nadół, zgruntu, doszczętnie II. XXII 411, Ω 728; ἐπ' ἄκρης na wzgórze, nad strómy stok góry zamkowej.

ἄ-κρητος, 2 (ἄ *priv.*, κεράννυμι), niemieszany, czysty; σπονδαί ofiary płynne (libacje) z czystego wina B 341, Δ 159; γάλα Od. IX 297, mleko czyste, niezmiészane z sokiem figowym, którego Grecy dolewali do mleka. aby doprowadzić je do szybszego zsiadania się.

ἄκρις, ἡ (ἄκρη), *acc. plur.* ἄκριας, szczyt góry, wierzch; δι' ἄκριας na wzgórzach pomiędzy wierzhami Od. IX 400.

ἄ-κριτό-μυθος, 2 (ἄ *priv.*, κρίνω, μῦθος), nierozróżniający (prawdy i fałszu) w słowach, głupstwa gadający, plecący niedorzeczy, głupi gaduła.

ἄ-κριτος, 2 (ἄ *priv.*, κρίνω), nieoddzielony, bezładny; ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον mówili wiele a bezładnie, bez ładu VIII 505; zawiły, nierozstrzygnięty, nieskończony, ciągły.

ἄκρό-πολις, ἡ, górne miasto, zamek obronny, wysoki zamek.

ἄκρον, τό (*neutr.* do ἄκρος), szczyt, wierzch.

ἄκρος, 3 (ἄκή = ostrze, *acer, acus* = igła, oścień, *ostrzy* = lit. *asztrus*, o *k*, p. § 28 i 29), wierzchni, górny, najwyższy, szczytowy, śpiczasty, ostry; ἄκρα κόρυμβα odciąć końce dziobów okręto-

wych II. IX 241; ἐς πόδας ἄκρους aż po same palce u nóg II 640; ὕδωρ ἄκρον powierzchnia wody II 162; ἄκρην κὰκ (= κατὰ) κόρυθα w wierzchołek (szczyt) hełmu A 351; ἐθώσα ἄκρον zaostrzyłem koniec, zaciosałem koniec Od. IX 328; ὀξύν ἐπ' ἄκρω zaostrzony na końcu Od. IX 382; ἄκροισι σκοπέλοισιν piana, wzbijając się wgórze, spadała na szczyty obu skał XII 239; ἀκροτάτη κορυφή na najwyższej turni, na samym szczycie A 499; ἀκρότατον παρ' οὐδόν tuż przy samym progu XXII 127; ἀκρότατον κατὰ χαλκόν w najgórnniejszą część (sklepionej) blachy spiżowej H 246; ἀκροτάτης κόρυθος z wierzchołka hełmu Z 470; πόλις ἄκρη = ἀκρόπολις Z 257, 297; κατ' ἄκρης p. ἄκρη.

ἀκτή, ἡ (ἄγνυμι), *sc.* γῆ, ziemia, o którą łamą się morskie fale: wybrzeże, skalisty brzeg morski. ἀκτίς, ἴνος, ἡ, *dat. plur.* ἀκτίνεσσιν (§ 7, 2) i ἀκτίσιν, promień.

ἄκυλος, ἡ, jadalna żołądź.

ἀκωκή (ἄκή = ostrze, *acuo*, por. *os-etka*, p. ἀκρός), ostrze.

1. ἄκων, οντος, ὁ (ἄκρος), pocisk, włócznia.

2. ἄκων = ἀέκων.

ἄλαδε, p. ἄλς.

ἀλάλημαι, p. ἀλάομαι.

ἀλαλητός, ὁ (ἀλαλά wojenny okrzyk, ἀλαλάζω), krzyk, wrzask.

ἄλαλκε, p. ἀλέξω.

Ἀλακομενής (ἀλακεῖν obronić,

ἀλέξω), pomoćna, przydomek Ateny; wedle starożytnych: alalkomenejska Atena, nazwana tak od beockiego miasta Ἀλαλκομεναί (na południe od jeziora Kopais), w którym była głównie czczona.

ἀλάομαι (*amb-ulare*), *praes.* ἀλάονται, -όωνται, *imper.* ἀλάου, -όω, -άει, *pf.* ἀλάλημαι (§ 14, 6), *part.* ἀλαλήμενος (-λήμενος) ze znaczeniem *praesentis*, *aor. pass.* ἀλήθην, błakać się, tułać się.

ἀλαός, ślepy.

ἀλαόω (ἀλαός), oslepić, pozbawić oka.

ἀλαπαδνός, 3, słaby.

ἀλαπάζω, *fut.* -ξω, *aor.* ἀλάπαξα, niszczyć, pokonywać, burzyć.

ἄ-λαστος, 2 (ἄ *priv.*, λαθ-έσθαι), niezapomniany; Il. XXII 261 Hektorze, któremu nie mogę zapomnieć, com przez ciebie wycierpiał = wrogu nienawistny.

ἀλαωτύς, ύος, ἦ (ἀλαός), osłepienie.

ἀλγέω (ἄλγος), czuć ból, boleć, cierpieć; ἀλγήσας bolem zdjęty B 269.

ἄλγιον, *comp.* do ἄλγ-ος (jako positifus: ἀλεγινός).

ἄλγος, εος, τό, cierpienie, ból, nieszczęście.

ἀλέασθαι, p. ἀλέομαι.

ἀλεγινός, 3 (ἄλγος, τό), bolesny, sprawiający przykrości Il. IX 491, dolegliwy, trudny.

ἀλεγιζω (ἀλέγω), troszczyć się, dbać.

ἀλεγύνω (ἀλέγω), troszczyć się o co, przygotowywać, spożywać *δαιτα, δαίτας*.

ἀλέγω (ἄ *copul.*, § 36 b, *di-ligo* z *dis-lego, neg-lego*), starać się, zważać, dbać; *κιοῦσαι* idąc za Atą czynią starania = starają się naprawić wyrządzone przez nią nieszczęście; poeta wyraża się sam trzy wiersze niżej jaśniej: *αἱ δ' ἔξακέονται ὀπίσσω*. Inni tłumaczą *particip.* jako *praedictivum*: uważnie idą za... Il. IX 504.

ἀλειίνω (ἀλέομαι, ἀλήη wymknięcie się), tylko w *praes.* i *impf.*, wymijać, unikać, lękać się.

ἀλήηται, *con. aor.* od ἀλέομαι.

ἀλείς, *part. aor. pass.* od εἰλέω (εἴλω).

ἄλεισον τό, kielich, puhar.

ἀλείτης, ου, ὁ (ἀλιταίνω), zbrodniarz, przestępca.

ἄλειφαρ, ἀλείφατος, τό (ἀλείφω), olejek, maść.

ἀλείφω (ἄ *proth.*, § 36 c, i *λίπα*), namaszczać, smarować.

ἄλεν, ἄλέν, 3 *plur. aor. pass.* i *neutr. participi aor. pass.* od εἰλέω (εἴλω).

ἀλεξάμενος, ἀλέξασθαι, p. ἀλέξω.

Ἀλέξανδρος (odpieraający mężów), grecka nazwa Parysa.

ἀλέξω (ἀλκή, *arceo*), *inj.* ἀλεξέμεναι (§ 12, 10), *fut.* ἀλεξήσω,

opt. aor. ἀλεξήσειε, *inf. aor. med.*

ἀλέξασθαι, *red. aor. II* (§ 18, 2)

ἄλαλκε, *con.* ἀλάλκησι, *inf.* ἀλαλκεῖν i ἀλαλκέμεν(αι), odpierać

bronieć, pomagać, *med.* bronieć się przed czem.

ἀλέομαι i ἀλεύομαι, *impf.* ἀλεύετο, ἀλέοντο, *aor.* ἤλεύατο i ἀλεύατο (§ 17, 6), *con.* ἀλέηται i ἀλεύεται, *opt.* ἀλέαιτο, *imper.* ἄλειαί, ἄλεασθε, *inf.* ἀλέασθαι i ἀλεύασθαι, uchylić się, uniknąć, strzec się, lękać się.

ἄλεται, *p.* ἄλλομαι.

ἀλεύατο, *p.* ἀλέομαι.

ἄλη, ἡ (ἀλάομαι), tułaczka, błąkanie się.

ἀ-ληθείη (§ 2, 1), ἡ (cf. ἀληθής), prawda, παιδός o synu XI 507.

ἀληθείς, *part. aor. pass.* od ἀλάομαι.

ἀ-ληθής, 2 (ἀ *priv.*, λήθω, λαθεῖν), nie tający, szczery, prawdziwy; ἀληθέα μυθήσασθαι mówić prawdę.

ἄληκτος, *p.* ἄλληκτος.

ἀλήμεναι, ἀληῖναι, *inf. aor. 2 pass.* od εἰλέω.

ἄληται, *p.* ἄλλομαι.

ἀλητεύω (ἀλήτης), błąkać się.

ἀλήτης, ὁ (ἀλάομαι), włóczęga, żebrak.

ἀ-λίσστος, 2 (ἀ *priv.*, λιάζομαι), nieuchylający się, uporczywy, nieustanny, gwałtowny; *neutr.* jako *adv.* nieustannie.

ἀλίγκος (ἀ *copul.* i temat przypominający ang. *like* = podobny, niem. *g-leich* = równy i końcówką część wyrazu *ähn-lich* = podobny), podobny, równy.

ἀλιεύς, ἦος, ὁ (ἄλις), rybak.

Ἄλι-θέρης (θάρος, por. Θερεσί-

της, na morzu śmiały), mieszkaniec Itaki.

ἄλι-μυρήεις, ἦεντος (ἄλις, μύρομαι), do morza wpływający.

1. ἄλιος, 3 (ἄλις), morski.

2. ἄλιος, 3, daremny, bezskuteczny, marny; οὐχ ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι nienaprawdę szpiegiem będę K 324.

ἀλίωω (2. ἄλιος), udaremnić, βέλος napróżno rzucić pocisk II 737.

ἄλι-πόρφυρος, 2, świecący jak morze, mieniący się barwą morza.

ἄλις (Fάλις; ἐFάλην od εἰλέω), gęsto, w natłoku, dość obficie, podostatkiem, kupą, gromadnie B 90, II. XXII 473.

ἀλίσκομαι (cf. εἰλωτες heloci), używane jako *pass.* do αἰρέω, *aor.* ἤλω, *con.* ἀλώω, ἀλώη, *opt.* ἀλοίην, ἀλόην, *inf.* ἀλῶναι i ἀλώμεναι (§ 12, 10), *part.* ἀλόντε (*dual.*), ἀλοῦσα, być schwytanym, porwanym, podbitym, zdobytym.

ἀλιταίνω, *aor.* ἤλιτεν i *med.* ἀλί-

τοντο (*part. praes. eol.* ἀλιτήμε-

νος), *con.* ἀλίτωμαι, grzeszyć,

obrażać (bogów), wykraçać;

Διὸς ἐφετμάς wykroczyć prze-

ciw rozkazowi Zeusa, przestąpić

(wolę) rozkaz Ω 570.

ἀλιτήμων (ἀλιταίνω), grzeszny,

zbrodniarz.

ἀλιτρός, zbrodniarz, osłabione zna-

czenie: szelma, spryciarz V 182.

ἀλκή, ἦς, ἡ (ἀλέξω, arceo), *dat.*

ἀλκῆ i ἀλκί, obrona, opór, siła,

moc; θουρίδος ἀλκῆς natarczy-

wej siły, prężej naprzód siły bojowej Δ 234; ἀλλί πεποιθώς ufny w swą siłę, pewien swej siły VI 130; ἐπειμένος ἀλλήν odziany w siłę, zbrojny siłą, obdarzony siłą H 164, Od. IX 514.

ἀλλί, p. ἀλή.

ἀλκιμος, 2 (ἀλή), broniący się, bitny, waleczny, mężny, mocny, silny, tęgi, potężny.

*Αλκιμος, woźnica Achillesa.

Ἀλκί-νοος (ἀλή, νόος), król Feaków.

ἀλλ' = ἄλλο, ἀλλ' = ἀλλά.

ἀλλά, ale, lecz, jednak. Partykuła ta 1) ogranicza zdanie poprzednie i wprowadza coś odmiennego lub wręcz przeciwnego: A 24, Γ 214 (po poprzednim μέν); Γ 150, Od. IX 27; po zdaniu warunkowym wyraża pewną korektywę: A 82, A 281 jeżeli... to jednak, to przecież, to z drugiej strony, Ω 771 jeżeli... to ty jednak; po poprzednim przeczeniu A 25, 94, Z 504, Od. IX 281; po zdaniu pytajnym, równającym się przeczeniu Od. I 68; A 165 przeciwieństwo wyrażone przez ἀλλά mieści się dopiero dwa wiersze niżej: nigdy nie mam równego tobie daru (w. 163), ale (w. 165) dostaję dar mniejszy (w. 167); po zaprzeczonem ἄλλος, ἕτερος Ω 699 nikt inny nie... jak tylko, wyjąwszy tylko; Z 412 nie zostanie mi żadna pociecha... lecz tylko boleści, jak tylko... XXI 70 i nie mieliście żadnej innej wy-

mówki, jak tylko tę, żeście pragnęli. 2) rozpoczyna myśl nową, zwłaszcza zaczynając opowiadanie: ἀλλ' ὅτε δῆ ale kiedy (to) — lub urywając wątek, nagle przechodzi do innej myśli A 135, 140, 203, 233, Z 279. — A 493, Z 242, Od. I 16, V 55, VI 100. 3) rozpoczyna rozkaz, wezwanie, życzenie przy imper., con. hortativ., optat., infinit.: dalejże, ejsze, nuże, więc, najczęściej wcale się nie tłumaczy, ἀλλ' ἴθι idźże A 31, ἀλλὰ πίθεσθε posłuchajcież A 274; VI 31 idźmyż. Często w połączeniu z ἄγε, ἄγετε A 62, Z 431, Od. I 76. Czasem przy optatywie z εἰ H 28, K 222. — ἀλλ' ἄνα hejże wstań, wstań przecie! Z 331; ἀλλὰ μάλα ale koniecznie, nadewszystko V 342. 4) w połączeniu z innymi partykulami zachowuje swe znaczenie: ἀλλ' ἄρα ale oczywiście, po przeczeniu: lecz właśnie; po największej części jednak ἄρα się nie tłumaczy i służy tylko do przejścia w ciągu mowy Ω 699. — ἀλλὰ γάρ ale przecież, jednakowoż, wszakże, (ale) jednak H 242: ἀλλὰ urywa myśl i przechodzi do nowej, γάρ motywuje to nagle przejście i nową myśl: „ale chcę natychmiast rozpocząć walkę, bo dłuższa mowa budziłaby podejrzenie, że chcę uspić twą czujność i podstępnie cię zaatakować, (ale przerywam swą mowę... bo nie chcę budzić podej-

rzenia...“). Połączenie więc tych dwóch spójników oznacza skrót myśli. — ἀλλ' ἦτοι ale jednak, ale oczywista, ale przecież, ale pewnie, A 140 ale to z pewnością, Δ 9 ale one oczywista, Δ 62 jednakowoż, ale przecież. — ἀλλά και ὥς (ὡς) ale i tak, z tem wszystkiem, jednak mimo to A 116, Od. IX 258. — ἀλλ' οὐδ' ὥς (ὡς) lecz i tak nie, jednak nie, mimo to jednak nie H 263, Od. I 6. — ἀλλά τε to przecież, to jednak (po εἰ πέρ τε choćby [z jednej strony]..., to jednak [z drugiej strony]...).

ἀλλά spotyka się czasem dwa razy po sobie w różnych znaczeniach A 24/25, 210/211, H 263, V 324/325.

ἀ-λληκτος, 2 (ἀ priv., λήγω, ἀ-ληκτος), niustający, niustanny, nieubłagany, gwałtowny.

ἀλληλόουν, dual. gen. i dativ., plur. gen. ἀλλήλων, dat. -ουσιν, acc. ἀλλήλους, sobie (siebie) wzajemnie.

ἀλλοδ-απός, 3 (z ἄλλοδ, aliud i suffix -από-), z innej okolicy pochodzący, obcy, subst. cudzoziemiec, obcokrajowiec.

ἀλλο-ειδής, 2 (εἶδος) l. ἀλλο-ιδής (Ἔιδεῖν), o innym wyglądzie, odmienny, obcy.

ἀλλοθεν (ἄλλος), aliunde, skąd inąd, ἀλλοθεν ἄλλος jeden stąd, drugi stamtąd, każdy z innej strony.

ἀλλοθι (ἄλλος), alibi, gdzie indziej

XXI 83, ἀλλοθι πάτρης zdala od ojczyzny XVII 318.

ἀλλό-θροος, 2 (θρόος), inaczej mówiący, obojętny.

ἀλλοῖος, 3 (ἄλλος), innego rodzaju, odmienny, inaczej ukształtowany, inny.

ἄλλομαι (salio), aor. ἄλοο, ἄλτο (§ 17, 7), con. ἄλεται (§ 13, 1) i ἄληται, part. ἄλμενος (§ 4, 1), skoczyć.

ἄλλος, η, ο (ἄλjos, alius), inny; οἱ ἄλλοι wszyscy inni, pozostali, τὰ ἄλλα (τὰλλα) reszta, ἄλλοι = οἱ ἄλλοι A 22, B 1; ἄλλος μὲν... ἄλλος δέ jeden... drugi, ἄλλος ἄλλον alius alium, jeden drugiego; — jako przydawka przy osobie 2 lub 1 Γ 73, 102, Γ 94

wy inni, my inni; — inny = obcy XIV 41; ἀμφίπολοι κίον ἄλλα VI 84 z królowną szły inne (sc. dziewczęta, mianowicie) służące. Por. włos. noi altri Italiani i franc. nous autres Français my inni Włosi, my inni Francuzi = my inni [sc. ludzie, mianowicie] Włosi. W polskiem tłumaczy się to czasem przez: także, prócz tego i t. p. Od. IX 367, XV 407; neutrum και ἄλλο τόσον II. XXII 322 i zresztą ciało tak dalece było zakryte zbroją... a widoczne było... (και wyraża zgodność z przekonaniem z w. 321, że zbroja należycie zakrywała ciało Hektora, ἄλλο przeciwstawia całości (reszcie) ciała zakrytego, nagą część ciała, wymienioną

w w. 324 n.), całe jego ciało... a tylko, a jedynie. XVII 273 ła-
twoś poznał, skoro i pod innym
względem nie jesteś głupi = bo
zresztą nie jesteś..., bo wogóle...;
ἄλλη (ἄλλη) adverbjalnie użyte:
gdzieś indziej (miejsce lub kieru-
nek), A 120 mój dar idzie gdzie
indziej = przepada; ἄλλος ἄλλη
jeden tu, drugi tam VIII 516.

ἄλλο-σε, gdzie indziej, w inne
miejsce, *aliosum*.

ἄλλοτε (ἄλλος), *alias*, innym ra-
zem, kiedy indziej, niegdys, ἄλ-
λοτε μὲν... ἄλλοτε δέ = ὅτε μὲν...
ἄλλοτε δέ = ἄλλοτε μὲν... ἄλλο-
τε δ' αὖτε bądźto — bądź, już-
to — już, raz — to znowu, nie-
kiedy — i znowu; ἤδη καὶ już
raz A 590.

ἄλλότριος, 3 (ἄλλος), cudzy, obcy.

ἄλλυδης (ἄλλος), *alio*, gdzieś in-
dziej, ἄλλυδης ἄλλη każda w in-
ną stronę, w różne strony VI
138; ἄλλυδης ἄλλη (przysłówko-
wo) tu i tam V 369, IX 458.

ἄλλως (ἄλλος), inaczej — o spo-
sobie: (inaczej niż zwykle =) le-
piej; o okolicznościach; o skut-
ku: (inaczej niż zamierzono =)
bezskutecznie, nadaremno; καὶ
ἄλλως i w innych okoliczno-
ściach, i tak już, i bez tego
II. IX 699, Od. XXI 87.

ἄλ-μη, ἡ (ἄλς), słona fala, osad
z (słonej) wody morskiej, brud
z wody morskiej.

ἄλμυρός, 3 (ἄλμη), słony.

ἄλοιφή, ἡ (ἀλείφω), tłuszcz, masé.

ἄ-λοχος, ἡ (ἀ copul., § 36 c, λέ-
χος), małżonka.

ἄλώω, ἀλώονται, p. ἀλάομαι.

ἄλς, ἄλός, ἡ (*sal*, niem. *Salz*),
sól, słona woda, morze; ἄλα-δε
na morze.

ἄλσο, p. ἄλλομαι.

ἄλσος, τό, święty gaj.

ἄλτο, p. ἄλλομαι.

ἀλύξαι, p. ἀλύσκω.

ἀλυσκάζω (ἀλύσκω), tylko w *praes.*,
unikać, usuwać się, uchylać się.

ἀλυσκάνω (ἀλύσκω), starać się
uniknąć, ujsć.

ἀλύσκω (ἀλεύομαι), *aor.* ἤλυξα,

ἄλυξα (§ 14, 1), *fut.* ἀλύξω,

unikać, ujsć, umykać.

ἀλύω, szaleć z jakiegoś uczucia:
z bólu, z cierpienia Ω 12; χερ-
σιν ἀλύων wymachując rękami
jak warjat IX 398.

ἀλφάνω, *aor.* ἤλφον, *opt.* ἄλφοι,
zyskać, przynieść zysk.

ἀλφησστής (ἀλφεῖν, ἀλφάνω), cięż-
ko pracujący, ἄνδρες ludzie
(w przeciwieństwie do bogów:
θεοὶ ῥεῖα ζώνοντες), VI 8 (= zdala
od ludzkich siedzib).

ἄλφιτον, τό, zwykle *plur.*, mąka
jęczmienna, krupy.

ἀλώη I. ἀλφή, zasiane pole; sad,
ogród, winnica; klepisko.

ἀλῶη, ἀλώμεναι, p. ἀλίσκομαι.

ἀλώμενος, p. ἀλάομαι.

ἀλώω, *cop. aor.* od ἀλίσκομαι.

ἀμ- = ἀνα- przed spółgłoskami
wargowemi.

ἄμα (z *sama*, spokr. z ὁμός, εἷς
z *sem-s*, cf. łac. *simul, semel*, pol.

[i lit.] *sq-* w złożeniach: *sq-siad*, *sq-siek*; niem. *samt*), 1) *adv.* razem, równocześnie Δ 450; ἄμα ἔπειθαι (wzmocnia czasownik); często następuje *καί, τε-καί, δέ, τε.* 2) *praep.* razem z ἄμ' ἦοῖ φαινομένην VI 31; ἄμ' ἠελίω καταδύντι A 592 (*dat. soc.*).

Ἀμαζόνες, αἱ, wojowniczy szczep niewieści, zamieszkały w Azji Mniejszej nad rzeką Termodontem. Wyprawił się na Frygję i Likję i został pobity przez Bellerofonta.

ἀμαιμάκετος, 3 (ἀ *priv.*, -μαι nadaje znaczenie intensywne, = ἄ-μαχος, ἀ-μάχετος), niezwalczony.

ἀμαλλο-δετήρ, ἦρος, ὁ (ἄμαλλα snop, δέω wiąże), chłop wiążący snopy.

ἀμαλός, 3 (*mollis*), delikatny, słaby.

ἄμ-αξα, ἡ (ἄμα ἄξου razem z o-sią), spód wozu na kołach, wóz; konstelacja Wielkiej Niedźwiedzicy, wóz (= gwiazdy).

ἀμαξ-ιτός, ἡ, (ἄμαξα, εἶμι), droga dla wozów, gościniec.

ἀμαρτάνω, *fut.* ἀμαρτήσομαι, *aor.* ἤμαρτον i ἤμβροτον (§ 4, 7), chybić, nie trafić; mylić się, błędzić, grzeszyć; zaniedbywać. K 372 umyślnie nie trafił, z *genet.* φωτός; XI 511 nie mylił się w słowach, zawsze utrafił w sedno; ὀπωπής utracić wzrok IX 512; οὐ τι φίλων ἤμαρτανε δώρων nie zaniedbywał miłych przyno-

sić darów, nie zapominał darów Ω 68; II. IX 501, Od. XIII 214 zbłądzi, zgrzeszy; τὸδε γ' ἤμβροτον w tym wypadku (bo zresztą staram się nie popełniać przeoczeń) ja sam popełniłem to przeoczenie, sam zbłądziłem XXII 154.

ἄμ-αρτή (ἄμα, ἄρτιος), równocześnie, razem.

ἀμύομαι (ἄμα, p. § 4, 1, *semel*, niem. *sammeln*), zgarniać, zbierać w kupę, IX 247 zgarnawszy w kupę ser, ugniółszy zsiadłe mleko w ser (dłońmi ukształtował kulę sera ze zsiadłego mleka).

ἀμάω (*meto*, staroniem. *majan*, niem. *mähen*), kosić.

ἀμβ- = ἀναβ-.

ἀμ-βλήδην (ἀναβάλλομαι), poczynając, wybuchając, γοόωσα wybuchając gwałtownym łkaniem, wśród gwałtownego łkania II. XXII 476.

ἀ-μβροσίη (ἀμβρόσιος), pokarm bogów, używany także przez nich jako masé, chroniąca ciało przed rozkładem II 670.

ἀ-μβρόσιος, 3 (ἄμβροτος), nieśmiertelny, od bogów pochodzący, boski, święty.

ἄ-μβροτος, 2 (ἀ *priv.*, § 4, 7) nieśmiertelny, boski.

ἀ-μέγαρτος, 2 (ἀ *priv.*, μεγαίρω), zanadto hojny, hojnie dający; hojnie dawany, wielki.

ἀ-μείβω (por. łac. *mig-rare, muta-re* z *moitare*, ten sam pierwiastek w polskim *mie-niacé*), *aor.*

ἡμείφατο lub ἀμείφατο, *con.* ἀμείφεται (§ 13, 1), wymieniać, zamieniać *Z* 235; γόνυ γουνός zmieniać kolano z kolanem, cofać się krok za krokiem, zwolna cofać się *A* 547. *Med.* 1) zmieniać się między sobą, *A* 604 zmieniając się, na przemiany; 2) odpowiadać, μύθω (μύθοισι, ἐπέεσσι) τινά; 3) przekraczać, *Il.* IX 409 dusza przekroczy ogrodzenie zębów, życie (dusza) wyjdzie przez...

ἀ-μειλιχος, 2 (ἀ *priv.*, μελίσσω), nie dający się zmiękczyć, nieubłagany, twardy, srogi.

ἀμείνων, *on, onos, ona i ω*, lepszy, dzielniejszy, pożyteczniejszy; μέγ' ἀμείνων *multo praestantior*, znacznie lepszy *Il.* XXII 333.

ἀ-μέλγω (ἀ *proth.*, § 36 c, i tem. μελγ, *mulgeo*, lit. *melzu* = doje, niem. *melken* = doić, *Milch* = mleko z dawnego *melko*), tylko *praes.* i *impf.*, doić.

ἀ-μελέω (ἀ *priv.*, μέλει), nie troszczyć się, zaniedbać, zapomnieć.

ἀ-μενηνός, 2 (μένος), bezsilny, słaby.

ἀμέρδω (μέρος), *aor.* ἄμερσα, *con. aor. pass.* ἀμερθης, ogołocić, pozbawić kogo, τινά τινός; τὸν ὁμοῖον ἀμέρσαι równego sobie pozbawić prawa *Il.* 53; *pass.* być pozbawionym, utracić.

ἀ-μετρο-επής (ἀ *priv.*, μέτρον, *Ἔπος*), nieumiarkowany w słowach, gaduła.

ἀμητήρ, ἦρος, ὁ (ἀμάω), kosiarz, żniwiarz.

ἀ-μηχανή, ἦ (ἀ *priv.*), bezradność, bezradna rozpacz.

ἀ-μήχανος, 2 (μηχανή, μῆχος), **czynnie:** ten, który nie posiada żadnego środka zaradczego, bezradny, bezsilny, *XIX* 363 o ja bezsilna, biada mi z powodu ciebie, o biada mi, że nie tobie nie poradzę (Eurykleja przekonana, że Odyseusz nie żyje); **biernie:** taki, na którego niema żadnych środków, 1) o osobach: niepoko-nany, nieugięty, uparty, nieubłagany *Il.* 29, niezmordowany; 2) o rzeczach: niedający się odwrócić, trudny, okropny, niewykonalny.

ἀ-μιτρο-χίτωνες (ἀ *priv.*, *p.* μίτρον), nioszący pasów na chitonach, w nieprzepasanych chitonach.

ἀμιχθαλόεις, εσσα — Λήμνος (ὁ-μίχλη, *p.* § 36 c), dymiący, oparami spowity, pełen pary (Lemnos jest wyspą wulkaniczną).

ἄμμες, ἄμμι, ἄμμιε = ἡμεῖς, ἡμῖν, ἡμᾶς (§ 11, 1).

ἀμμίξας, *part. aor.* od ἀναμίσγω (-μίγνυμι).

ἄ-μομος, 2 (ἀ *priv.*, μέρος *cf.* § 1, 3, uw. 2), nie mający udziału, nie będący uczestnikiem, ἄ. ἐστι nie bierze udziału w kąpieli w Oceanie (Wielka Niedźwiedzica nie zachodzi) *V* 275; nieszczęśny. ἀμόθεν (od domyślnego ἀμός [por. οὐδ-αμ-οῦ] = jaki bądź), skądkolwiek bądź zaczynając (*gen. part.*

- τῶν = z tych rzeczy wybierz jakiś punkt i od niego rozpocznij opowiadanie = o tem, skądkolwiek zaczynając) Od. I 10.
- ἀμοιβή, ἡ (ἀμειβομαι), odpowiedź, odwzajemnienie się, nawzajem dany dar, odszkodowanie, kara, zadośćuczynienie.
- ἀμοιβηδής, *adv.* (ἀμειβω), na przemiany, jeden po drugim.
- ἀμολγός, ὁ, ciemność, inni: samotność.
- ἄμός lub ἄμός, 3 (ἄ ze wzdłużeniem zastępczem z ἄμμός, p. § 2, 1) = ἡμέτερος.
- ἄ-μοτον, niezmiernie, niezmordowanie.
- ἄμ-π- = ἀνα-π-.
- ἀμπελόεις, 3 (ἄμπελος), obfitujący w winne latorośle, umajony winogradem.
- ἄμπελος, ου, ἡ, winna latorośl, winorośl, winograd.
- ἀμπεπαλών, *part. aor.* od ἀναπάλλω.
- ἀμπερές (ἀνά, πέρας), nawskrós, nawylot, zawsze w połączeniu: διὰ δ' ἀμπερές.
- ἀμπ-έχω (ἀμφί), *impf.* ἄμπεχε, otaczać, zewsząd okrywać.
- ἀμπνεῦσαι, ἄμπννε, ἄμπνντο, p. ἀναπνέω.
- ἄμπνξ, νκος, ὁ, przepaska, opaska (rodzaj metalowego diademu, przyciskającego włosy nad czołem, p. ryc. 12—14).
- ἄμπνδης, *adv.* (ἄμα, eol. p. § 4, 1), na kupę, razem (o miejscu lub o czasie), równocześnie.
- ἄ-μύμων, ονος (ἀ-μύνω, μύνη pozór, wymówka), dzielny, szlachetny, doskonały, znakomity, wspaniały, wyśmienity, wyborny; inni (ἄ *priv.*, i pier. *mōum*, stopień pełny w μῶμος nagana, stopień redukcji w ἄ-μύμων): nienaganny, dzielny, doskonały.
- ἄ-μύνω (μύνη wymówka, wykret), *inf.* ἄμπνμένει (§ 12, 10), *impf.* 1. *aor.* ἤμπννε i ἄμπννε, *inf. aor.* ἄμπνναι, *opt. aor.* ἄμπνναιτο, od-pierać, chronić, bronić; *med.* od-pierać od siebie, bronić się, walczyć w obronie.
- ἄμύσσω (ἄμνκω, *mucro* ostrze), *fut.* ἄμύξω, drapać, kaleczyć, A 243 będziesz serce ranił, serce będzie ci się krajało, pękało ze zgryzoły.
- ἄμ-φάδᾶ (ἀναφαίνω), *neutr.* = *adv.*, jawnie, nieskrycie, otwarcie, głośno; XIX 391 wyjdzie najaw.
- ἄμ-φάδιος, 2 (ἀναφαίνω), jawny; ἄμφαδίην, *adv.*, jawnie, głośno.
- ἄμ-φάδόν = ἄμφαδά.
- ἄμφ-ἄτσω, tylko *in tmesi* A 417 zewsząd rzucają się na niego.
- ἄμφ-αλείφω, *in tmesi* Ω 528 naokoło namaścić.
- ἄμφ-αφάω i *med.* (ἄπτω), *part.* -άων, -όων; -άουσα, -όωσα; *inf. med.* -άσθαι, -άασθαι; *impf.* -άοντο, -όωντο (§ 15, 2), wkoło dotykać, obmacywać.
- ἄμφ-έπω, p. ἄμφιέπω.
- ἄμφ-έρομαι, tylko w *aor.* ἄμφ-ήλυθε, przybył naokoło, VI 122 z wszystkich stron wkoło dobiegł

mnie krzyk niewieści; XII 369 obleciał mnie wiew, obwiało mnie ciepłe tchnienie zapachu pieczonego mięsa.

ἀμφ-εχούθη, -έχυτο, p. ἀμφιχέω.

ἀμφ-ήκης, ἄμφηκες (ἀμφί, ἀκή), z dwóch stron ostry, obosieczny.

ἀμφ-ηρηφής, 2 (ἐρέφω), z obu stron nakryty, szczelnie zamknięty, *acc.* ἀμφηρηφέα A 45 ostatnia zgłoska *metri causa* po dwóch krótkich wzdłużona.

ἀμφί (por. ἀμφίς, ἄμφω *ambo*, pol. *oba*, *oboje*), *utrimque*, po obu stronach, z obu stron, naokoło, często = *περί*. **I. adv.**

B 305 ἀμφί περί naokoło; Σ 564

ἀμφί..., περί... po obu stronach..., naokoło zaś...; Z 317

z obu stron, t. j. zgóry i zdołu tłukła go w kark i w kostki.

II. praep., także i po rzeczowniku bez anastrofy, 1) z *gen.*

(§ 24, 7 a) μάχεσθαι walczyć o co II 825. — 2) z *dat.* (§ 24, 7 a)

a) lokalnie: (*dat.* często = *loc.*)

ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν nadział na rożny (tak, że mięso otaczało naokoło rożen) II. IX 210,

cf. XII 365; ἀμφί πυρί w ogniu (*loc.*) naokoło, tak, by ogień gorzał i grzał naokoło, nad ogniem

Σ 344, II. XXII 443; ὄλοντο ἀμφί σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσι

przyimek odnosi się właściwie tylko do ἔγχεσι zginęli naokoło

włócznie i wozów, zginęli pod wozami swemi nadziani na własne

włócznie, przeszyeci własnymi

włóczniami Σ 231; b) przyczynowo: ἀμφ' Ὀδυσῆι δαίεται

ἦτορ z powodu Odyszeusza kraje mi się serce Od. I 48; ἀμφί

γυναικί z powodu niewiasty Γ 157, 254; ἀμφ' Ἑλένη μά-

χεσθαι walczyć o Helenę (z powodu H.) Γ 91. — 3) z *acc.* ἀμφ'

ἄλλα nad morzem A 409; οἱ ἀμφί Πριάμον ci naokoło Priama = Priam i jego otoczenie

Γ 146.

ἀμφί-αλος, 2 (ἄλς), morzem oblany.

ἀμφι-βαίνω, *plqpf.* βεβήκει, obchodzić dokoła; A 37, Od. IX 198

chronić, strzec; σὲ φρένας πόνος ἀμφιβέβηκεν twoje serce opanował

mozół wojenny, cały trud wojny najwięcej twemu sercu

cięży, cały ciężar wojny na tobie spoczywa Z 355; ἄχος φρέ-

νας (§ 23 b) boleść ogarnęła jego serce VIII 541; ἠέλιος μέσον

οὐρανόν słońce, krążąc, weszło na środek nieba = stanęło w po-

łudnie nieba (było południe) II 777.

ἀμφι-βάλλω, *fut.* βαλεῦμαι (§ 15, 3), zarzucać naokoło, wdziwając,

τῷ δ' ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον naokoło niego rzuciwszy... budowałem...,

naokoło niego wybudowałem XXIII 192; ἀμφιβάλλει οὐατα (*in tmesi*) z obu

stron bije o uszy K 535; δὸς ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι daj mi łach-

man zarzucić na siebie VI 178; ξίφος zarzucić na siebie miecz

B 45, Γ 334; αὐτὸς ἀμφιβαλεῦμαι scil. σάκος καὶ κινῆην i sam zarzucę na siebie tarczę i hełm, i sam się uzbroję XXII 103.

ἀμφι-βροτος, 3 (βροτός), osłaniający człowieka, Α 32 tarcza zakrywająca całego człowieka.

ἀμφι-γυῆεις (γυῖα = członki, ręce), mający dwie prawe ręce, zręczny, mistrz. Inni łączą z γύης krzywula u pług (p. ryc. 18): krzywy, na obie nogi kulejący.

ἀμφί-γυος, 2 (γυῖον), dwuczłonkowy, z dwu stron okuty, posiadający dwa ostrza. (Oprócz grotu (ἀκωκή) posiada włócznia na końcu drzewca metalowe okucie (σανρωτήρ), kształtu jakby wąskiej i długiej łopatkii, celem łatwiejszego wbicia drzewca w ziemię, p. ryc. 19—20). Inni tłumaczą: z grotem obosiecznym.

ἀμφι-δαίω, naokoło rozpalic, pf. (intr.) -δέδηε; ἄστν ἀμφιδέδηε bitwa rozpaliła się, rozgorzała naokoło tego (naszego) miasta Z 329.

ἀμφι-έλισσα, rodzaj żeński do ἀμφι-έλιξ (έλισσω), νηῦς z obu stron (zprzodu i tyłu) wygięty, zakrzywiony (okręt).

ἀμφι-έννυμι (Fέσνυμι, ves-tio), fut. ἀμφιέσω, aor. -εσ(σ)α, częsta tm., odziać, wdzięwać, τινά τι; med. wdzięwać na siebie, odziać się.

ἀμφι-έπω (σεπ-, p. έπω), tylko praes. i impf. ἄμφεπε, ἀμφίεπον, ἄμφεπον, krzątać się około cze-

go, τινά, τί, przygotować, sporządzić; Ω 804 krzątali się koło pogrzebu, urządzali pogrzeb; Π 124 ogień objął żarem rufę; Σ 348 ogień objął żarem pękaty brzuch kotła; Α 483 uwijali się koło Odyseusza, parli zewsząd na...; Σ 559 przyrządzali ofiarę z wołu, przygotowywali ofiarowanie wołu.

ἀμφι-έσαιμι i t. p., p. ἀμφι-έννυμι.

ἀμφι-εύω (łac. uro z euso, temat eus l. (e)ves, por. Vesuvius), aor. ἀμφι εὔσεν (tm.), opalić naokoło, osmalić.

ἀμφ-ιζάνω, osiadać, Σ 25 popiół osiadł, przyległ.

ἀμφι-θαλής, 2 (θάλλον, θάλλος), wkoło kwiecisty; tłumacz: posiadający rodziców (bo tak nazywają się dzieci posiadające ojca i matkę, patrimi et matrimi).

ἀμφι-καλύπτω, okryć, osłonić, zasłonić, zakryć.

ἀμφι-κεάζω, ociosać naokoło, obłąpać.

ἀμφι-κύπελλος, 2 (p. κύπελλον), dwuuszny (puhar).

ἀμφι-λαχαίνω, okopywać.

ἀμφι-μαίομαι, imper. aor. ἀμφι-μάσασθε, wycierać wkoło.

ἀμφι-μάχομαι (i tm.) walczyć naokoło czego τι, walczyć o co τινός i τινί, pugnare de.

ἀμφι-μέλας, 3, naokoło czarny, Α 103 serce napełniło się gniewem tak, że było czarne (skutek wzięty jest już jako istniejący

razem z czynnością *πίμπλαντ*² [*prolepsis*], po polsku lepiej odnieść przydawkę do *μένεος*: czarnym gniewem, ponurym gniewem...

ἀμφι-νέμομαι, mieszkać naokoło.

ἀμφι-ξέω, *aor.* -έξεσα, oglądać naokoło.

ἀμφι-πένομαι (*πόνος*), trudzić się naokoło kogo, krzątać się, *II* 28 opatrywać, *XV* 467 byli zajęci koło niego (jako geronci-doradcy), byli w otoczeniu mego ojca.

ἀμφι-πίπτω, padać na kogo, obejmować, *VIII* 523 rzuciwszy się na trupa męża, objąwszy trupa męża.

ἀμφι-πολεύω (*πέλω*, *ἀμφι-πολος*), krzątać się koło czego, pielęgnować, uprawiać.

ἀμφι-πολος (por. *αἰπόλος*, *an-cilla* zdrobniały rzeczownik z *an-cula*, *anculus* z *ambicolus* parobek, służący), *adi.* lub *subst.* służebna, służebnica (zajmująca się służbą pokojową lub należącą do orszaku pani, ceniona wyżej od służących dziewczek i niewolnic *δμοαί*. Wśród męskiej służby odpowiadają im *θεράποντες*).

ἀμφι-ρουτος, 3, § 9, 2, (*ῥέω*), dookoła oblany (wodą, morzem).

ἀμφίς (*ἀμφί*, *ἄμφω*, *ambo*) **I. adv.** 1) na obie strony, po obu stronach, *utrimque*; *ἀμφίς* ἀρωγοί dla jednej i drugiej strony *Σ* 502; *ἀμφίς* ἔχουσι trzymają na obie strony, rozdzielają od siebie, dzielą, rozgraniczają *Od.* 1 54.

2) oddzielnie, zosobna = *χωρίς* *Od.* XXII 57 każdy (*ἕκαστος*) zosobna; *II.* XXII 117 osobno Achajom, oprócz tego Achajom; *ἀμφίς* φράζεσθαι rozdzielnie myśleć, być różnego zdania, nie zgadzać się. 3) naokoło, wkoło *Ω* 488, *Σ* 519; *ἀμφίς* ἄρουρα naokoło złożonych zbroic, między niemi mało było miejsca *Γ* 115. **II. praep.** (często po rzeczowniku): 1) z *genet.* osobno, zdaleka, daleko od *XVI* 267. 2) z *acc.* naokoło *VI* 266.

ἀμφ-ίσταμαι, tylko *impf.* i *aor.* *ἀμφέσταν*, p. § 12, 4, stawać naokoło (także *tm.*).

ἀμφι-στρεφής, 2, na obie strony kręcący się, naokoło się kręcący, wijący.

ἀμφι-τίθημι, włożyć naokoło, wdziać, zarzucić na kogo *XIII* 431 (*tm.*); *ἀμφ-έθετο* ξίφος zarzucił na siebie miecz, przypasał miecz *XXI* 431.

Ἀμφι-τρίτη, ἡ, bogini, uosobienie huczącego i łamiącego się o brzegi morza, (po Homerze żona Posejdona i matka Trytona).

ἀμφι-φαλος, 2 (*φάλος*), o podwójnym grzebieniu (hełm, p. ryc. 25—27). Inni: wkoło blask siejący (*φαλός* 3 = *λαμπρός*).

ἀμφι-φορεύς, ἦος, ὁ (*ἀμφίς*, *φέρω*), dwuosuszny dzban.

ἀμφι-χέω, *aor.* -έχυστο, -χόμενος, -εχύθη, lać naokoło; *pass.* i *med.* rozlewać się naokoło, roztoczyć się, rozciągać się, roztoczyć,

ogarniac; *θεῖη μιν ἀμφέχυτο ὀμφή* głos boski oblewał go = brzmiał mu jeszcze w uszach *B 41*; *πατέρα ἀμφιχυθείς* objawszy ojca *XVI 214*; *ἀμφεχέοντο Ὀδυσῆα* otaczały, zbiegały się naokoło Odyseusa *XXII 498*.

ἀμφι-χυθείς, p. *ἀμφι-χέω*.

ἀμφοτέρως, 3 (*ἄμφω*), *dual.* -ω, -ων, obadwa; *ἀμφοτέρων* jedno i drugie, z obu względów, ze względu na jedno i drugie, *Γ 179* jedno i drugie, dobry król i potężny wojownik = zarówno dobry król jak i potężny wojownik; *XIV 505* z obu względów i z przyjaźni i z szacunku, zarówno z przyjaźni jak i z szacunku.

ἀμφοτέρωθεν, *utrimque*, z obu stron.

ἀμφοτέρωσε, *in utramque partem*, na obie strony.

ἀμφράσσειτο, *opt. aor.* od *ἀναφράζομαι*.

ἄμφω (*ambo*), oba, obadwa, oboje; *ἄμφω συνέεργον, ὁμοῦ τρόπων ἡδὲ καὶ ἰσόν* obie (belki) związałem razem, tram (kil, p. Dodatek) okrętowy i maszt *XII 424*.

ἀμφ-ωτος, *ον* (*οὔς*), dwuuszny.

ἀμῶεν, 3 *plur. opt. praes.* od *ἀμάω* kosić.

1. *ἄν* (§ 25, 4), jońska partykuła, odpowiadająca zupełnie eolskiej enklityce *κέ(ν)*, określa czynność czasownika jako zależną od ja-

kichś warunków, więc: jako niepewną, przypuszczalną, możebną, warunkową: może, w danym wypadku, pewnie, podobno, snadź; po największej części nie da się przetłumaczyć. Łączy się

I. z *opt.* 1) *opt.* wyraża życzenie, p. § 25, 4 d; 2) *opt. potentialis* wyraża możliwość a) w zdaniach głównych, orzekających l. pytajnych *Γ 52, K 303, II. XXII 253, Od. I 65, VI 285*, czasem w znaczeniu wezwania łagodniejszego *Δ 93, 94*, przestrogi i upomnienia *XX 135*, prośby *VI 57, VII 22, XXII 132*; b) w zdaniach pobocznych *Z 453*; c) w następniku zdań warunkowych okresu potencjalnego (możliwego) *IX 277, 458*, (czasem także po *εἰ* z *ind.* l. *εἴ κεν* z *con.* *II. IX 362*) i odmiennie od attyckiego nawet w poprzedniku (p. § 25, 4 c) *II. IX 141, Od. XII 345*. — Co do *opt. potentialis* przeszłości por. § 25, 6.

II. z *ind.* 1) *praeteriti* dla wyrażenia sprzeczności z rzeczywistością *irrealis Δ 311, IX 497*, lub możliwości minionej *potentialis praeteriti IX 334* — szczególnie w następniku zdań warunkowych; poprzednik czasem należy w myśli uzupełnić. *Impf.* odmiennie od attyckiego może oznaczać *irrealis praeteriti*. — *IX 228* uzupełnij: gdybym był posłuchał, *Γ 56* sc. gdyby Trojanie nie byli tchórzliwi; czasem

następnik domyslny: *πελέκεας εἶ* *κ' εἰδῶμεν* jeśli byśmy zostawili tu topory, domyslnie: to nie nie szkodzi, bo i tak nikt tu ich nie ukradnie = a może byśmy zostawili topory XXI 260. — 2) *futuri* rzadko *άν* częściej *κέν* = może, pewnie *A* 175, *B* 229, II. IX 61, 167, II. XXII 66 *έρουσαι = fut.* 1. *έρω*.

III. z con. jako trybem wyczekiwania 1) w zdaniach głównych. Znaczy prawie to samo co *ind. fut.* lub attycki *opt.* z *άν*: *A* 184, 205, *Γ* 54, *II* 129; także i w zdaniach pytajnych zależnych (nie różnią się od głównych) II. IX 112 radźmy, jak byśmy go mogli przejednać (= jak go może przejednamy), II. XXII 130 komu (w danym wypadku) ·użyczy sławy, II. IX 619 rozważymy, czy mamy wracać do domu, czy też mamy pozostać, czy wrócimy, czy pozostaniemy (*con. dubitativus*); Od. XVI 238 *φράσσομαι... δννησόμεθα* (§ 13, 1) a ja się zastanowię, czy potrafimy, zdołamy; *φράσσομαι* dołącza się do poprzedniego zdania jako współrzędne słowo. 2) w poprzedniku (odmiennie od attyckiego) lub także i w następniku zdania warunkowego (okresu wyczekiwania *eventualis*) *A* 137, II. IX 362, *B* 258 *κλήσομαι* (§ 13, 1). Czasem braknie następnika *εί δέ κε καταδείομαι* (§ 13, 1 i § 21, 6 i uw. 1) a jeżeli od-

łożę tarczę..., domyslnie: to i to mi nie pomoże II. XXII 111. Czasem poprzednik okresu ewentualnego, następnik inny (z *opt.*) II. IX 362, Od. XI 110. — 3) w zdaniach względno - warunkowych i warunkowo-czasowych dla wyrażenia oczekiwania lub powtórzenia się *A* 284, 294, *Δ* 192, *Z* 448, *B* 361, 391, Od. I 41, VI 159, 201, 259. — 4) w zdaniach celowych (czasem i w attykiem tak samo) *A* 32, Od. IX 16, 356, XXIV 532.

IV. z inf., jeśli forma z *άν* przechodzi w zależność od *verbum dicendi*, II. IX 684 *και δ' άν τοις άλλοισιν εφη παραμυθήσασθαι* przerobione z wiersza 417 *και δ' άν τοις άλλοισιν εγω παραμυθησάιμην*, por. II. XXII 110 *ήε κεν αυτω όλέσθαι = τότε άν κέρδιον ειη αυτω όλέσθαι* (por. wiersz 108).

W tem samym zdaniu mogą stać obok siebie *άν* i *κέν*, przyczem *κέν* wyprzedza partykułę *άν* V 361, VI 259, IX 334.

2. *άν*, *apokope* z *άνά* przed spółgłoskami *ν, δ, τ, στ* V 456; *Γ* 268, *H* 168 *άν δέ sc. ώρνυτο. άνά*, *apokopowane άν* (§ 3, 8), przed wargowemi *άμ-*, przed gardłowemi *άγ-*, do (u) góry (przeciwieństwo do *κατά*). **I. adv.** do góry, po czem, na czem XXIV 343, *Σ* 562 na niej był̄y winogrona; *άλλ' άννα (anastrophe) = άνάσθηθι* hej powstań, wstań!

Z 331, II. IX 247, Σ 178. — **II. praep.** 1) z *gen.* (§ 24, 1 i 7), ἀνὰ νηὸς ἔβην na okręt wsiałdłem Od. IX 177. — 2) z *dat.* (odmiennie od prozy, § 24, 7 b) na czym A 15, Od. V 156. — 3) z *acc.* na oznaczenie kierunku lub rozciągłości w przestrzeni lub czasie: do, na, wzdłuż, przez, poprzez, podczas XXII 143 po schodach (wąskiem przejściem) do góry; V 456 i XXII 18 przez nos do góry; ἀνὰ στόμα II. XXII 452; A 570 po domu, przez cały dom, w domu, Γ 245 przez miasto; Γ 449, Δ 209, 251; XIII 32 przez pole; ἀνὰ θυμὸν w duchu myśleć B 36, ὀρμαίνοντ' Ω 680.

1. ἄνα = ἀνάσθητι, ἀνά z anastrofą jako *adv.*; νεῖδὸν ἄνα XIII 32 anastrophe w przyimku (§ 24, 4).

2. ἄνα, *voc.* od ἄναξ.

ἀνα-βαίνω i ἀμ-βαίνω, *inf.* -βαίνεμεν (§ 12, 10), *aor.* -έβη, *inf. aor.* -βήμεναι (§ 12, 10), *aor. m.* -εβήσετο (§ 17, 4), 1) *intr.* wychodzić na górę, wstępować na co, iść, wsiadać (na okręt); VI 29 rozchodzić się wśród ludzi. — 2) *trans.* (w *aor.* I ἔβησα) kazać komu wstąpić, wprowadzić (na okręt), wsadzić A 144 (βήσομεν *con.*, p. § 13, 1; *tm.*, p. § 24, 3), XV 475 wzięwszy nas oboje z sobą na swój okręt.

ἀνα-βάλλω, odkładać, zwlekać XIX 584; *med.* zwlekać; zaczynać XVII 262 (*tm.*).

ἀνά-βλησις, ἡ (ἀναβάλλω), zwłoka. ἀνα-βραχεῖν, *aor.* ἀν-έβραχε, wydać szczęk, zaskrzy pieć.

ἀνα-βρόζω, *opt. aor.* βρόξειε znowu połykać, XII 240 ilekroć Charibda wciągała zpowrotem wodę, wchłaniała wodę.

ἀνα-γινώσκω, poznać, μὲ τὸν ἔόντα że ja jestem tym (właśnie, którym jestem), że ja nim jestem = jej synem XI 144.

ἀναγκαῖη (początkowo *adiect.* potem = ἀνάγκη), konieczność, ἀναγκαῖη z konieczności.

ἀναγκαῖος, ὁ (ἀνάγκη), przymuszający, II 836 dzień przymusu niewoli, dzień niewoli; przymuszony, δμῶες *captivi*, prawem wojny zaprzędani w niewolę, czeladź niewolnicza, niewolnicy (przeciwieństwo θῆτες wolni robotnicy, zarobnicy) XXIV 210; πολεμισταί z konieczności wojownicy, choć starcy z konieczności stawali do boju XXIV 499.

ἀνάγκη, ἡ, mus, konieczność, przymus, potrzeba; ὄσσαι... ἐσχάται, οἷσιν ἀνάγκη ile jest ognisk Trojan, czuwają i strzegą ci, którym jest konieczność = wszędzie przy ogniskach Trojan (nie śpią) czuwają ci (οἱ wskaz. zaimek), którym to zlecono, którzy mają ten obowiązek (οἷσιν ἔστιν ἀνάγκη) i wzywają się wzajemnie do strzeżenia (czujności) K 418; ἀνάγκη pod przymusem, gwałtem, przemocą II. IX 429.

ἀνα-γνάμπτω, *aor. pass.* ἐγνάμφθη,

odginać; *pass.* odginać się, zagiąć się, wygiąć się.
 ἀνα-γνωρισμός, ὁ (γνωρίζω), poznanie, rozpoznanie.
 ἀν-ἀγω, prowadzić na górę, wprowadzić I' 48.
 ἀνα-δέδρομε, wznosi się, p. ἀνατρέχω.
 ἀνα-δέσμη, ἡ (δέω) — πλεκτηί, pleciona opaska na czepek, owijająca szczyt głowy i sięgająca poza uszy do karku; zawój, p. ryc. 12—14.
 ἀνα-δύομαι, *aor. m.* (§ 17, 5) ἀνεδύσετο, *aor.* ἔδου, *inf.* δύναι, *opt.* δύη = δύνη (§ 13, 2), Od. IX 377, 1) wynurzyć się, ἀλός z morza A 359, κύμα θαλάσσης wypłynęła na fale morza, na powierzchnię morza A 496; ἀνέδου wynurzył się, wydobył się na powierzchnię wody, wypłynął V 322. — 2) cofnąć się ἐς ὄμιλον w tłum walczących H 217; μὴ ἀναδύη (*opt.*, § 13, 2), aby który nie uciekł, nie uchylił się (od współpracy) Od. IX 377.
 ἀν-ἀεδνος, 2 (ἀν *priv.* i Φέδνα z ἀ *proth.*, § 36 c), nieobdarzona, bez darów ślubnych, które zalotnik (oblubieniec) dawał rodzicom za córkę.
 ἀν-αίρω, *aor.* -άειρε, *opt.* -αίραι H 130 *tm.*, podnosić, wznosić w górę.
 ἀν-αιδείη, ἡ (ἀναιδής), bezwstyd, bezczelność, -είην ἐπιειμένος w bezczelność odziany, bezwstydny, bezczelny A 149.

ἀν-αιδής, 2, ἕως (ἀν *priv.*, αἰδώς), bezwstydny, zuchwały, bezczelny.
 ἀν-αιμωτί (ἀν *priv.*, αίμα), bez przelewu krwi.
 ἀναινομαι (ἀν = ἀνά *praep.*), *impf.* ἀναινετο i ἠναινετο, *aor.* ἀνήνατο lub ἠνήνατο, przeczyć, odmawiać, wzbraniać się, wypierać się; μηδὲν ἐλέσθαι wypierał się (twierdził), że nic nie dostał (wziął, otrzymał) Σ 500, σὲ ἡδὲ σὰ δῶρα odrzuca (odpycha) ciebie i twe dary, wzgardził tobą i twemi darami Il. IX 679, ὅς δέ κ' ἀνήνηται (*con. aor.*) se. Λιτάς kto je odepchnie, odprawi, kto im da odpowiedź przeczącą Il. IX 510.
 ἀν-αίρεσις (ἀναιρέω) νεκρῶν, po-grzebanie, pochowanie trupów (poległych). Ἐκτορος ἀναιρέσις zabicie Hektora.
 ἀν-αιρέω, *aor.* -εἶλον, -εἰλόμην, 3 *plur. aor. med.* -έλοντο, podnosić, podejmować, wynosić, brać, *med.* wziąć sobie, chwycić; φέροις ἀνελών nie uniesiesz zabrawszy, nie będziesz mógł zabrać z sobą A 301; οἷός τ' ἀέθλια ἀνελέσθαι jako zdolny do podniesienia ojcowskiej broni, ojcowskiego oręża, zdolny unieść oręż, zdolny władać XXI 117; ἀνελέσθαι wziąć na rękę, ὄφρ' ἀνέληται aby ją podnieść, wziąć na rękę Π 8, 10; ἀν δ' ἔλετο (*tm.*) chwycił, wziął (sobie) tarczę A 32; ὄφρ' ἀνελοίμην δῶρα abym sobie wziął dary XXIV 334;

ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν miał zamiar podnieść kielich do ust, podnosił właśnie kielich XXII 9. ἀν-αἴτσω, aor. ἀν-ήιξα, zerwać się, szybko wstać, wskoczyć, ἄρμα wskoczywszy na wóz Ω 440; πηγαί wytryskują, biją źródła II. XXII 148; ὅτε ἀνατξειεν (opt. iter.) ilekroć powstał Γ 216; ἀνὰ μέλαθρον ἀνατξασα wzleciawszy na strop (belkowanie pułapu) okopconej komnaty, siedziała tam Od. XXII 240.

ἀν-αἴτιος, 2 (ἀν priv., § 36 a, αἴτια), niewinny.

ἀνα-καίω, rozpalać.

ἀνα-κηκίω, impf. ἀνακήκιε, wytrysnąć, wybuchać.

ἀνα-κλίνω, ἀγκλίνω, opierać, odchylić, odemknąć; τόξον ἀγκλίνας oparłszy łuk o ziemię (celem napięcia cięciwy) Δ 113; θύρην κάλλιπον odemknąwszy drzwi, zostawiłem = zostawiłem drzwi otwarte, uchylone, odemknięte Od. XXII 156; ἀνακλινθεῖς πέσεν pochyliwszy się wstecz dla oparcia się, upadł = runął nawznak Od. IX 371; ἀνακλινθέντες wygiąwszy się wstecz (wiosłarze, zwróceniu twarzą do tyłu okrętu, by mieć na oku sternika, wiosłem sięgają daleko poza siebie, i pochyliwszy się wstecz, przyciągają wiosła do siebie całą siłą ciała) XIII 78.

ἀνα-κόπτω, odepchnąć, odsunąć (rygiel).

ἀνα-κράζω, krzyknać; ἐπει... ἀνέ-

κράγον (aor.) skoro się raz już odezwałem, skorom się wyrwał z opowiadaniem XIV 467.

ἀνακτόριος, 3 (ἀνάκτωρ, ἀναξ), do pana należący, pański, gospodarza, właściciela.

ἀνα-κυμβαλιάζω (κύμβαλον = cymbały), z łoskotem, z brzękiem się wywracać.

ἀν-αλκείη, ἡ (ἀναλκις), bezsilność, niemoc, bojaźliwość.

ἀν-αλκις, -ιδος, -δα i -ιν (ἀν priv., § 36 a, ἀλκή), bezbronny, bezsilny, słaby, bojaźliwy, tchórz.

ἀνα-λύω, rozwiązać, uwolnić z więzów XII 200, odwiązać IX 178 (tmesis).

ἀνα-μετρέω, przemierzać, znowu przejeżdżać przez.

ἀνα-μίγνυμι i ἀναμίσγω, aor. ἀνέμιξα, part. ἀμμίξας (§ 3, 8), domieszać, przymieszać.

ἀνα-μορμύρω, impf. iter. (§ 22) ἀναμορμύροσκε, wrzeć, kipieć, κυκωμένη morze wznosiło się do góry kipiącym warem, wzbierało i kipiało szumiącym warem XII 238.

ἀνα-νεύω, ruszać głową dogóry i nadół (u Greków gest zaprzeczenia — odwrotnie jak u nas), zaprzeczyć, odmówić, zabronić skinieniem, zakazać, ὄφρῶσι skinieniem brwi zabroniłem Od. IX 468.

ἀναξ, κτος (Ἔαναξ), voc. ἀνα, pan, władca.

ἀνα-οίγεσκον, p. ἀνοίγω.

ἀνα-πάλλω, aor. red. part. ἀμπε-

- παλῶν (§ 18, 2), wywijać, machać, ἔγχος rozmachnąwszy, z rozmachem rzucił włócznię Γ 355, II. XXII 273, 289, Od. XXIV 519, 522.
- ἀνα-πίμπλημι, wypełnić, spełnić, wycierpieć (= spełnić swój los), πτόμμον βίοτωο dopełnisz miary życia (przeznaczonej od bogów) Δ 170; αἴσα κήδεα ile boleści z woli przeznaczenia masz znieść, wycierpieć V 207, ἄλγεα V 302.
- ἀνα-πλέω, fut. -πλεύσεσθαι, płynąć dogóry, wypłynąć, wpłynąć do XII 234, popłynąć (pod Troję, do Troi) Δ 22.
- ἀνά-πνευσις, ἡ (πνέω), odetchnienie, wytchnienie, odpoczynek, ὀλίγη δὲ ἀ. πολέμοιο a krótkie jest wytchnienie w walce (myśl: przerwa w bitwie, choćby najkrótsza, ma znaczenie jako odpoczynek) Δ 801, II 43.
- ἀνα-πνέω, inf. aor. I ἀμπνεῦσαι, aor. V imp. ἄμπνῦε, ind. med. ἄμ-πνῦ-το (§ 18, 5), odetchnąć, nabrać tchu, wrócić do przytomności.
- ἀν-ἀποινος, 2 (ἀν priv., § 36 a, ἄ-ποινα), bez okupu, darmo.
- ἀνα-πρήθω, part. aor. -πρήσας, pryskać, δάκρυς lejąc, roniąc gorące łzy, wybuchając płaczem, wśród rzęsiстых łez II. IX 433.
- ἀν-άπτω, imp. pf. pass. ἀνήφθω, przyczepić, przywiązać, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατα a końce sznura niech będą przywiązane do samego se. masztu (ίστοῦ) XII 162.
- ἀνα-ροιβδέω, p. ἀναροιβδέω.
- ἀν-αρπάζω, aor. -ήρασα i -ήραξα, part. aor. -αρπάξας, porwać wgórze, porwać, wyrwać II. XXII 276 (tm.), uprowadzić Od. XV 427.
- ἀνα-ρορήγνυμι, rozrywać, rozdzierać, rozszarpywać.
- ἀνα-ροριπτέω, impf. -ρίπτουν (§ 3, 4, uw. 3), podrzucać, podnosić, XIII 78 wiosłem wyrzucali morze wgórze, pruli.
- ἀνα-ροριβδέω, wciągać zpowrotem, znowu wchłaniać.
- ἀν-άρισος, 2 (ἀν priv., § 36 a, i ἀρ-, ἀραρίσκω), nie dający się dołączyć, uzgodnić: wrogi, nieprzyjazny, nieprzyjacielski.
- ἀνασσα, ης, ἡ (Ἔανακτja, fem. do ἄναξ), pani, władczyni.
- ἀνάσσω (ἀναξ), królować, panować, rządzić, Τενέδοιο A 38, Μυρμιδόνεσσιν A 180, μετὰ τιμ A 252.
- ἀνα-σταδόν adv. (ἀνίσταμαι), stojąc prosto, stojąco.
- ἀνα-στενάχω, oplakiwać kogo, głośno jęczeć, narzekać.
- ἀνα-στρωφάω, obracać.
- ἀνα-σχέμεν, -σχέω, -σχόμενος, -σχέσθαι, -σχών, p. ἀνέχω.
- ἀν-άσχετος, 2 (ἀν priv., § 36 a, i ἄ(ν)σχετος od ἀνέχω), nie do wytrzymania, nieznośny.
- ἀνα-τλήναι, inf. aorystu -έτλην (łac. tuli, tollo), znieść, wytrzymać, oprzeć się.
- ἀνα-τρέπομαι, aor. ἀνετρέπετο, wywrócić się, paść nawznak.

ἀνα-τρέχω, *aor.* ἀνέδρομον, bieć w górę, wyskoczyć; bieć w tył, cofać się *Λ* 354, *Π* 813; λισσὴ ἀναδέδρομε πέτρῃ gładka wznosi się (wgórze wybiegła) skała *V* 415, *X* 4; ἀνέδραμε ἔρνει ἴσος wyrósł (wyskoczył wgórze, wystrzeżił) jak młode drzewko *Σ* 437.

ἄν-αυδος, 2 (αὐδή), niemowa, niemy.

ἀνα-φαίνω, pokazywać, objawiać, *med. pass.* okazywać się, być widocznym.

ἀνα-φράζομαι, *aor. opt.* ἀμφράσσαιτο, poznać, rozpoznać.

ἀνα-χάζομαι, cofać się, ustępować, także w połączeniu z ἄψ, ἐξοπίσω.

ἀνα-χέω, *aor.* ἀνά χεῦε (*tm.*), lać na co, dolewać.

ἀνα-χωρέω, cofać się, ustępować, także w połączeniu z ἄψ.

ἀνδάνω (czasownik urobiony jak λανθάνω, temat ἀδ z σφαδ, ἡδύς, ἡδομαι — *suavis* ze *suad-vis*), *aor.* εὔαδε z ἔσφαδε (§ 4, 2) i ἄδε, *inf. aor.* ἀδεῖν, *opt.* ἄδοι, *part. perf. acc.* ἐαδότα z φεφαδότα, podobać się, θυμῷ, (ἐν)ι φρεσίν w sercu; δίχα dwojakiego byli zdania, rozważali dwa plany *Σ* 510.

ἄν-διχα (ἀνά, δίχα), na dwie części, *Σ* 511 obiegający chcą, aby mieszkańcy połowę mienia wydali, a połowę zachowali sobie, ale obłączeni (οἱ δέ) nie zgodzili się na to żądanie, lecz chcieli spróbować szczęścia wojennego.

Ἄνδρο-αιμονίδης, syn Andrajmona króla etolskiego w Kalydonie.

ἀνδρακάς, *adv. viritim*, każdy z osobna, mąż w męża.

ἀνδρεῖ-φόντης (ἀνήρ, φονεύω), mordujący mężów.

ἄνδρεσσι, *dat. plur.* (§ 7, 2) od ἀνήρ.

ἀνδρο-κτασίη, ἡ (κτείνω, *tem.* κτᾶ z κτη, p. § 12, 9 uw.), zabijanie mężów.

Ἄνδρο-μάχη, żona Hektora, córka Eetiona z Teb w Troadzie pod górą Plakos.

ἀνδρόμοεος, 2 (ἀνής), ludzki, ψωμοί kęsy, kawały ludzkiego mięsa *Od.* IX 374.

ἀνδροστής, ἦτος, ἡ (ἄνδρ), męskość, męska siła.

ἀνδρο-φόνος, 2 (φεν-), mordujący mężów, morderczy.

ἀν-εγείρω, *aor.* -έγειρα, budzić, pobudzać.

ἀν-έδρομον, p. ἀνατρέχω.

ἀν-έεργω (ἀνεφέργω), odpychać w tył, wstrzymywać.

ἀνέη, *con. aor.* od ἀνίημι, ἀνείη *opt.*

ἄν-εμι (λέναι), 1) występować wgórze, wschodzić, ἄμ' ἠελίῳ ἀνιόντι razem ze wschodem słońca *Σ* 133, *XII* 429, *XXIII* 362; Ὑπερίονος ἀνιόντος (§ 23, 2 a) w obrębie wschodzącego słońca, na wschodzie, na stronie wschodniej *Od.* I 24. — 2) wracać *Z* 480, *Il.* *XXII* 499, *Od.* *V* 282, *Od.* *X* 332. — 3) iść do kogo, udawać się do kogo *Il.* *XXII* 492.

ἀν-είρομαι, τινά τι, pytać, zapytywać.

ἀν-εκτός, 2 *adi. verb.* od ἀνέχω, znośny, dający się wytrzymać, zwykle z przeczeniem οὐκέτ', A 575 rzeczy już niedowyttrzymań; οὐκέτ' ἀνεκτῶς nieznośnie, że już wytrzymać nie można IX 350.

ἀν-έλκω (ἀνά), ciągnąć w górę, wyciągać, naciągać, napinać; *med.* wyciągać sobie, wyrywać, wyszarpywać.

ἀν-ελών, p. ἀναίρῶ,

ἄνεμος, ὁ (*animus*), wiatr, ἀνέμοιο θύελλα wicher.

ἀνεμο-σκεπής, 2 (*σκέπας*), ochraniający od wiatru, zasłaniający od wiatru, chroniący przed wiatrem.

ἀνεμο-τροφής, 2 (*τροφῶ*), wiatrem karmiony, ἔγχος włócznia A 256.

ἀνεμώλιος, 2 (*ἄνεμος*), wietrzny, idący na wiatr; βάζειν gadać na wiatr, pleść, bajać A 355.

ἀν-ερείπομαι (ἀνά), porywać do góry.

ἀν-έρχομαι, *aor.* ἀνήλυθε, *part.* -ελθών, wyjść na górę Od. X 194, wyrosnąć, wystrzelić w górę VI 163, 167; iść nazad, powracać.

ἀν-έστιος, 2 (*ἀν priv.*, § 36 a, ἔστια), bez ogniska domowego (własnego), bez ojczyzny, domu, dachu.

ἀν-έτλη, p. ἀνατλήναι.

ἄνευ (*niem. ohne*, pokrewne *ἀν priv.*, p. § 36 a), τινός bez, *sine.*

ἄνευθε(ν) 1) *adv.* daleko, zdala, w oddaleniu B 27, na stronę, na bok A 35, VI 236. — 2) *praep.* z *gen.* bez II 89, XVI 239, daleko od, μέγα bardzo daleko od II. XXII 88.

ἀ-νέφελος, 2 (*νεφέλη*), bez chmur, nieprzyciemiony chmurami.

ἀν-έχω (ἀνά), *aor.* ἀνέσχε, *inf.* ἀνασχόμεν i σχεῖν, inna forma *aor.* ἀνέσχεθε, *inf.* ἀνασχεθεῖν, *fut. med.* ἀνέξομαι, *inf.* ἀνσχίσεσθαι, *aor.* ἄνσχεο = ἀνάσχοι Ω 518, ἀνέσχετο, *imper.* ἀνάσχεο, ἄνσχεο, trzymać dogóry, wyciągać, podnosić; V 320 wydobyć się nawierzch wypłynąć (*intr.*); **med.** podnosić się, ἀνασχόμενος *exurgens*, podniósłszy się, z rozmachem Γ 362; podnieść, wznieść przed sobą, dogóry K 321, podnieść, aby pokazać II. XXII 80; wytrzymać, znosić, cierpieć XVI 277, Ω 549 (*imper.*), Ω 518 (*ind. aor.*); τέτλαθι και ἀνάσχεο miej cierpliwość i bądź dobrej myśli, ścierp i nie trać odwagi (ścierp i wytrzymaj) A 585; οὐ μάλα ἀνέχονται ξένους nie bardzo lubią, znoszą przybyszów VII 32, ἀνά δέ σχέο *tm.* pohamuj się H 110.

ἀνειρός (ἀ *copul.*, § 36 b, cf. *nep-tis*, *nepos*, niem. *Neffe*, czes. *neti* siostrzenica), siostrzeniec, krewny. ἄνεω, *adv.* (*ἄνεως*), cicho, w milczeniu.

ἄνεως *nom. plur.* ἄνεω, cichy, milczący, ἄνεω ἐρένοντο zamilkli,

ucichli, Γ 84, ἦσαν milezeli
Π. IX 30, 695.

ἀν-ῆη, 3 *sing. con. aor.* od ἀνίημι.

ἀν-ηκουστέω (ἀ *priv.*, § 36 a, ἀκούω), być nieposłusznym.

ἀν-ήμελκτος, 2 (ἀ *priv.*, § 36 a, ἀμέλω), niedojony.

ἀνήνοθεν, *pf.* od ἀνέθω, wytrysnęła, wybuchła (krew).

ἀνήρ, -έρος (§ 7, 3) i ἀνδρός, ἀνδράσι i ἀνδρεςσι (§ 7, 2) mężczyzna, mąż (z oznaczeniem stanu βουλευφόρος, χαλκῆς), małżonek; człowiek. Czasem ἀνήρ = τις ktoś, ἄλλος ἀνήρ kto inny.

ἀν-ήροτος, 2 (ἀ *priv.*, § 36 a, ἀρώ), nieorany, bez orania.

ἀν-ήφθω, *p.* ἀνάπτω.

ἀνθεμοίσι, εντος (ἀνθος), kwiecisty.

ἀνθερεών, ὦνος, ὄ, podbródek.

ἀνθος, εος, τό, kwiat, kwiecie.

ἀνθρωπος, ὄ, człowiek.

ἀνιάζω (ἀνίη), sprawiać przykrość, dręczyć, nudzić, τινά; *intr.* uczuwać przykrość, martwić się; θυμῷ ἀνιάζων w duszy się męcząc, w śmiertelnej męczarni, w mękach konania Od. XXII 87.

ἀνιάω (ἀνίη), *fut.* ἀνίησω (§ 2, 1), *part. aor. pass.* ἀνιηθείς, trapić, smucić, wzbudzić przesył, zniechęcić, nudzić, ἢ μὴν καὶ πόνοσ ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι i zaiste, w samej rzeczy (i coprawda) jest tu taki mozół (trud), że chciałoby się ze zniechęcenia wrócić B 291.

ἀνίη, ης, ἡ (eolskie ὀνιά, onus),

przykrość, dolegliwość, ból, męka; ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνοσ także i przydługi sen sprawia dolegliwość, jest męczący XV 394; Σκύλλην... ἀπρηκτον ἀνίην nie mówilem o Skylli, o nieuniknionej męce (dopowiedzenie do Skylli) XII 223.

ἀνιηθείς, *p.* ἀνιάω.

ἀν-ίημι, *fut.* ἀνήσει, *aor.* ἀνήκε i ἀνέηκεν, *con. aor.* ἀνήη, *opt.* ἀνείη, posyłać dogóry, puścić, opuścić B 34, wypuścić, (obnażyć Π. XXII 80 *med.*); podniecać, pobudzać XV 465, Π. XXII 346, B 276, Z 256, H 25, Π 691.

ἀ-νιπτό-ποδες (ἀ *priv.*), nie myjący nóg (stary zwyczaj askezy [umartwiania się]).

ἀ-νιπτος, 2 (ἀ *priv.*, νιπτω), nieumyty.

ἀν-ίστημι, *fut.* ἀναστήσω i ἀνστήσω, ἀνστήσων = ἀναστήσων, *aor. act.* -έστησε (przechodni), *imp.* ἀνστησον, *med. impf.* -ίστατο, *aor.* -έστην (nieprzechodni), *dual. ἀνστήτην*, — *trans.* doprowadzić kogo do wstania, kazać wstać, podnieść, postawić, pobudzić do czego; A 191 rozpędzić, Od. VII 163 kazać wstać stamtąd i usiąść; K 32, 176 zbudzić, Ω 515 podnieść χειρός za rękę; Ω 551, 756 wskrziesić; H 116 do walki z nim postawią, wyszłą Achajowie innego; VI 7 kazać wywędrować, wyprowadzić. — *intr.* ἀνίσταμαι wstawać, powstać, podnieść się.

ἀν-ίσχω, form. ob. do ἀν-έχω.
 ἀ-νοήμων (ἀ priv., νόημα), nierozważny, nierozumny, głupi.
 ἀν-όλω (ἀνά), *impf.* ἀνέφυγε i ἀνῶ-
 γε, *impf. iter.* ἀνοίγεσθον, *aor.*
 ἀνέωξε, odsunąć (rygiel), odmy-
 kać, zdjąć wieko Π 221; otwierać.
 ἀν-ορουω (ἀνά), tylko w *aor.* ἀνό-
 ρουσε, nagle powstać, zerwać
 się, wskoczyć.
 ἀ-νοστος, 2 (ἀ priv., νόστος), nie
 mający powrotu, ξέθηκον ἀνό-
 στους byliby uniemożliwili im
 powrót, odebrali możność po-
 wrotu XXIV 528.
 ἀνστησον, ἀνστήτην, p. ἀνίστημι.
 ἀν-σχεθέειν, p. ἀνέχω,
 ἀν-σχεο, ἀν-σχήσεσθαι, p. ἀνέχω.
 ἄντ' i ἄντα (*adv.*, dawny *acc.* jak
 ἀντί dawny *loc.*). 1) *adv.* na-
 przeciw, naprzeciwno, oko w oko,
 w obliczu, twarzą w twarz; ἄν-
 τα τιτυσκομένη odepchnęła rygle
 zapierając się, z wysiłkiem od-
 sunęła XXI 48, p. ryc. 5 i nast.;
 τιτυσκομένος celując naprzeciw
 siebie wprost, prosto przed sie-
 bie XXI 421; στή δ' ἄντα σχο-
 μένη stanęła (wprost) twarzą
 w twarz. przed nim opanowaw-
 szy się VI 65; θεοῖσι ἄντα ἐφ-
 κει zupełnie (twarz w twarz) był
 podobny do bogów Ω 630. —
 2) *praep.* z *gen.* naprzeciw, prze-
 ciw, ἄντα παρειῶν przed obli-
 czem XXI 65.
 ἀντ-άξιος, 2, równowartościowy,
 równie cenny.
 ἀντῶν (ἄντα), isé naprzeciw ko-

mu, τινί i τινός, spotykać się,
 zetknąć się Δ 375, potykać się,
 zetrzeć się, ἀντήσω τοῦδ' ἀνέ-
 ρος zetrę się, stanę do walki
 Π 423; ἀντήσειε μάχης spotkał-
 by się z walką, znalazłby
 swego przeciwnika H 158.
 ἄντην (właściwie dawny *acc.* od
 ἄντη spotkanie, podobnie jak
 ἄντα i łac. *coram* z *co-oram* —
 por. *os* — w twarz, *acc.* wedle
clam, *palam*, zam. *com-ore*),
 w twarz, w oczach, widocznie,
 jawnie, naprzeciw, naprzeciwno;
 ἰδοῦσα zobaczywszy go z twa-
 rzy, zobaczywszy jego przed so-
 bą dobrze go poznała V 77;
 εἰκέλη podobna z wyglądu po-
 staci do jaskółki, najzupełniej
 podobna Od. XXII 240; νείκεσε
 w oczy, otwarcie go złąła K 158;
 ἐμοὶ ὁμοιωθήμεναι oko w oko
 się ze mną równać, otwarcie
 stawiać się narówni ze mną
 A 187; μάλα ἄντην ἴστασθαι
 stawać wprost naprzeciw wro-
 gowi, mocno dotrzymywać mu
 placu A 590.
 Ἄντηνορίδης, syn Antenora Heli-
 kaon, mąż Laodyki, najpiękniej-
 szej córki Priama.
 Ἄντηνωρ, ορος, jeden z najma-
 drzejszych doradców Priama.
 ἀντί (*loc.*, por. ἄντα, łac. *ante*; nie
 ulega elizji), w obliczu; zamiast
 Ω 254, za, wzamian, narówni;
 ἀντι πολλῶν λαῶν ἐστι ἀνὴρ za
 wielu ludzi starczy ten mąż, tyle
 wart co wielu ludzi Π. IX 116

ἀντί κασιγνήτου ξείνος τέτυκται narówni z bratem szanowany jest gość VIII 546.

ἀντία, p. ἀντίος.

ἀντι-άνειρα, równa mężom, nie-ustępująca mężom.

ἀντιάζω i ἀντιάω, 3 pl. praes.

ἀντιώσι (§ 15, 2), fut. ἀντιάω, -ώω (§ 17, 3), part. fut. ἀντιώων (§ 17, 3), 1) iść naprzeciw, spotykać kogo, z dat. (o przypadkowym spotkaniu) Z 127, z gen. (o spotkaniu zamierzonym) H 231; czasem brak po á. przedmiotu: ὦν (scil. τυγχάνειν albo μὴ δεύσειν) ἐπέοιχ' ἰκέτην ἀντιάσαντα co tylko powinien otrzymać proszący o pomoc człowiek, który (nas) spotka VI 193. — 2) przyjmować A 67, ἀντιώων (part. fut.) aby przyjąć Od. I 25; brać udział Ω 62 (med.).

ἀντί-βιος, 2 (βία), opierający się komuś siłą, nieprzyjazny, wrogi, gwałtowny; jako adv. ἀντιβίην i ἀντίβιον gwałtem, wbrew komu, przeciw komu, ἐριζέμεναι βασιλῆϊ uporczywie, z uporem sprzeciwiać się królowi, sprzeczać się z królem A 278.

ἀντι-βολέω (βολή), spotkać, spotkać się H 114, VII 19; brać udział. Znaczenie = ἀντιάω. Czasem brak rzeczownika, którym ten czasownik rządzi: Π 790 zaszedł mu drogę, spotkał go, VI 193 spotkawszy nas.

ἀντί-θεος, 2 i 3, bogom równy, do boga podobny.

ἀντι-θυρον (θύρη), miejsce przed drzwiami, przed wejściem.

ἀντικρό i ἀντικρός (starożytni polecają akcentować ἀντικρου), naprzeciw, wprost naprzeciwko, H 362 prosto w twarz, otwarcie, bez ogródek powiedzieć, prosto, παρὰ λαπάρην prosto przy słabiznie, (wprost) przy samej słabiznie Γ 359; zupełnie Π 116, nawylot II. XXII 327, Od. XXII 16.

Ἀντί-λοχος, syn Nestora.

ἀντίος, 3, będący (idący) naprzeciw (w znaczeniu przyjaznym lub wrogiem. Tłumaczy się często przez przysłówkę jako dopełnienie orzeczenia). Jako adv. używa się ἀντίον i ἀντία przeciw, naprzeciw; οὐ δ' ἴδεν ἀντίον nie widział jej (wprost) przed sobą XVI 160; τὴν ἀντίον ἠῦδα jej odpowiedział Γ 203; ἀντίον τινὸς εἰπεῖν sprzeciwić się komu A 230.

ἀντιώω, praes. lub fut. od ἀντιάω. ἀντ-ισχομαι, trzymać przed sobą, zastawić się, zasłonić się, ἰῶν przed strzałami.

Ἀντί-φονος, syn Priama.

Ἀντιφος, syn Priama.

ἀντλος, ó, brudna woda na spodzie okrętu, stek, zęza.

ἀντομαι tylko praes. i impf., spotykać się, spotkać, ὄδι δίπλοος ἦντετο θώρηξ gdzie podwójna warstwa pancerza napotkała (uzupełnij: strzałę), po polsku zmienimy podmiot: gdzie strzała napotkała podwójną warstwę pan-

cerza, zetknęła się z... Δ 133 (p. δίπλοος); ἀργύρω ἀντομένη natrafiając, napotykając na srebro, włócznia wygięła się znacznie prędzej, zanimby mogła pas przebić Δ 237.

ἄντρον, τό, grota, jaskinia, pieczara.

ἄντυξ, γος, ἦ, brzeg tarczy, obwód tarczy. Metalowa obręcz, stanowiąca obwód tarczy i spajająca warstwy skóry lub blachy, z której tarcza była zrobiona. Od strony wewnętrznej była podbita skórą, aby łagodzić uderzenia o kark i nogi, kiedy się tarczę nosiło na plecach. Z 118 czarna skóra, która jako obwódka biegła po samym brzegu tarczy. (Zaimek względny zastosowany do (orzeczenia) ἄντυξ zamiast do δέρμα: δέρμα ἦ (nie ὄ) ἄντυξ ἦν zgodnie z prozą attycką i z językiem łacińskim *Thebae quod caput Boeotiae est*). Σ 479 i z potrójnej warstwy metalu wykuł okrągły, blaskiem świecący brzeg tarczy. ἄντυγα πᾶρ πυμάτην na samym krańcu wzdłuż brzegu, na obwodzie Σ 608.

ἄνυμι (ἀνύω), wykonywać, V 243 a szybko szła mu robota, praca szła mu sporo.

ἀνύω, dokonać.

1. ἄνω, verb. (ᾶ bo·z ἄνωω, ἀνύω, § 2, 1, uw. 2), kończyć, μάλα νύξ ἀνεταί szybko noc zbliża się do końca K 251.

2. ἄνω, adv. w górę, wzwyż, u góry; ὅσσον Λέσβος ἄνω ἐέργει... ile kraju Lesbos ku górze ogranicza (Lesbos leży na pld. od Troi) w środku, a zgóry (z północy) Frygja, to z (wśród) mieszkańców (τῶν z w. 546) tego kraju... = ile kraju mieści się w środku pomiędzy... Ω 544.

ἄνωγα, ας i t. d. (ἀνά i perf. od 1. ἦ rzekł, p. 1. ἦ, ἄνωγε nakazał), con. ἀνώγη (Il. IX 703), plqpf. 3 sing. ἠνώγει(ν) (Z 170, V 112, XII 160) i ἀνώγει(ν), z acc. c. inf., kazać, wzywać, pobudzać, napędzać, doradzać, p. ἀνώγω.

ἀνώγω (praes. utworzone do pf. ἄνωγα) 3 sing. ἀνώγει H 74, II 8, Σ 176, Il. XXII 142, Od. V 139, 357, VII 221, XIV 463, XV 395, XXI 194, impf. ἦνωγον i ἄνωγον A 313, Δ 15, 646, V 276, IX 331, XIX 374, XX 139, XXIII 368, XIV 471 3 plur. i VI 216, p. ἄνωγα.

ἄξαι, p. ἄγνυμι.

ἄξαντε, dual. part. aor. od ἄγνυμι.

ἄξετε, p. ἄγω.

ἄξιός, 3 (z ἄγ-τι-ος, ἄγω prowadzę, ważę), równoważący, wart, odpowiedni, wielki, znaczny Z 46, Il. IX 261, Od. XV 388.

ἄ-ξυλος, 2 (ἄ copul. 1. int., § 36 b, ξύλον), obfity w drzewo (opał), pełen paliwa.

ἄξων, ονος, ὄ (ἄγω, łac. axis, niem. Achse, staroind. akszi, lit. aszis, punkt lub miejsce, na-

około którego coś się obraca (*agitur*), oś.

αιοιδή, ἦ (ἀΨοιδή z ἀΨείδω, att. ῥδή), śpiew, pieśń.

αιοιδία, (ἀΨοιδή), śpiewać.

αιοιδιμος, 2 (ἀΨοιδή), opiewany, w pieśni (o)śławiony.

αιοιδός, ὁ (ἀΨοιδός, ἀΨείδω), śpiewak.

αιολλής, 2, εὖς (ἀ *copul.*, § 36 b, Ψειλέω, ειλέω), razem stłoczony, gęsto zbity, w gęstych sztykach, tłumny.

αιολλίξω (ἀΨολλής, ειλέω), zgromadzać, zwoływać.

αιόρ, ορος, τό (2. ἀείρω coś, co jest przypięte), miecz (= ξίφος).

αιορτήρ, ἦρος (2. ἀείρω), pendent, pas, rzemień, na którym broń noszono A 31 lub torbę; στρόφος ἦεν zamiast pasa (jako pas) był przy niej sznur XIII 438.

αι-οσητήρ, ἦρος, ὁ (ἀ *copul.*, § 36 b, i σοκρητήρ, por. łac. *socius, sequi, ἔπομαι*), towarzysz walki (broni), obrońca, pomocnik.

αι-ουτος, 2 (οὐτάω), bez ciosu, nieraniony, nieskaleczony.

αι-αγγέλλω, przynieść (nazad) wiadomość, donieść, oznajmiać.

αιπάγω, odprowadzić, odwieźć.

αι-αίνυμαι i αποαίνυμαι, zabierać, odbierać, komuś coś τί τινος.

αι-αλάλκοι, *opt. red. aor.* od αι-αλέξω.

αι-αλέξω, *opt. aor.* I -αληξήσαιμι, *aor.* II -άλαλκον (§ 18, 2 a), odpierać, kogoś od kogo τινά τινος, odpędzać, bronić kogoś przed kimś.

αιπαλός, 3, młody, świeży, delikatny XXI 151; miękki II. XXII 327, Od. XXII 16; αιπαλόν ἦτορ młode życie odbierze A 115, αιπαλόν γελάσαι serdecznie się uśmieć.

αιπ-αμβροτεῖν, p. αφαραρτάνω.

αιπ-αμειβομαι, odpowiadać.

αιπ-αμύνω, odpierać A 67 (*tm.*), τινί τι, *med.* odpierać od siebie, bronić się.

αιπ-αναίνομαι, *aor.* -ηνήναντο, od siebie odpierać jakieś przypuszczenie, zaprzeczać.

αιπ-άνευθε(ν), (ἀνευ), 1) *adv.* daleko, zdaleka; nabok, na stronę κίων A 34; oddzielnie, osobno K 425. — 2) *praep.* z *gen.* zdala od A 549 (bez wiedzy).

αιπάντη (ἀπας), wszędzie, na wszystkie strony.

αιπαξ (ἀ *cop.*, § 36 b, i παγ, por. ἐπάγ-ην od πήγνυμι), raz, odrazu.

αιπ-αράσσω, odciąć, przeciąć.

αιπας, πασα, παν (§ 36 b), wszystkie razem, cały.

αιπαστος (ἀ *priv.*, § 36 a, πατέομαι), ten, który nie jadł, nie kosztował niczego, obywatel się bez jadła.

αιπατάω (ἀπάτη), oszukiwać, zwodzić.

αιπ-άτεροθε, *adv.*, osobno, oddzielnie.

αιπάτη, ης, ἦ, oszukanie, oszustwo, omamianie, podejszcie, zwodzenie.

αιπατήλιος (ἀπάτη), zwodniczy, oszukańczy.

ἀπ-αυράω (por. *ver-rere*; *φέρω*, § 4, 2, *aor.* ἀπέ-*φρα* = ἀπεύρα, § 18, 5), *impf.* ἀπηύρων (§ 18, 5, uw. 1), *ας*, *α* (znaczenie często = *aor.*), *part. aor.* ἀπούρας = ἀπο-*φράς*, odebrać, wydrzeć, zrabować.

ἀπαφίσκω, *aor.* ἤπαφον, *opt. aor. med.* ἀπάφοιτο, oszukiwać, zwozdzić, podejść.

ἀπέειπε, *p.* ἀπέϊπον.

ἀπέεργε, *impf.* od ἀποέργω.

ἀπειλέω, grozić.

ἀπειλή, groźba.

1. ἄπ-εμι (*εἰμί*), *con.* -έησι, *impf.* -έην i -ἦν, -εσαν, *fut.* -έσσομαι, częsta *tm.* (VI 40), być daleko, być oddalonym, być nieobecnym.

2. ἄπ-εμι (*εἰμί*), *imper.* -ιθι, *part.* -ιών, *impf.* -ήιον, odejść.

ἀπ-εἶπον (*φέπος*, *voco*), *ind.* także ἀπέειπε, *inf.* -ειπέμεν, 1) wyrzec, otwarcie wypowiedzieć, powiedzieć, mówić II. IX 432. — 2) odmówić, A 515, II. IX 510, 675; *μνηστήρεσσι* wzbronić załotnikom (domyśln. dalszego takiego postępowania, tłumacz: dalszej swawoli) Od. I 91.

ἀ-πειρέσιος, 3 i ἀ-περείσιος, 2 (*ἀ priv.*, § 36 a, *πέρας*, *πείρατα*), nieograniczony, niezmierny, ogromny.

ἀ-πέριτος (*ἀ priv.*, *πείρατα*), bez końca, bezgraniczny, bezkresny. ἀπέριων, *ονος* (*ἀ priv.*, § 36 a, *πείρατα*), nieograniczony, nieskończony, niezmierny, niezliczony.

ἀ-πέλεθρος, 2 (*ἀ priv.*, *πέλεθρον* włoka, morga ziemi), niezmierny, niezmierny, ogromny; *neutr.* jako *adv.* niezmiernie daleko A 354.

ἀπ-ελήλυθα, *p.* ἀπέρχομαι.

ἀπ-εμνήσαντο, *p.* ἀπομνησκόμαι.

ἀπ-ένεικα, *p.* ἀποφέρω.

ἀπ-ερούκω, trzymać zdaleka, wstrzymywać, odwracać, wypierać.

ἀπ-έρχομαι, *pf.* -ελήλυθα, odejść, oddalić się, *τινός*.

ἀπ-ερωέω, odstąpić, usuwać się.

ἄπ-εσαν, *p.* 1. ἄπειμι, *aberant*.

ἀπ-έφθινεν, 3 *plur. aor. pass.* od ἀποφθίνω.

ἀπ-εχθάνομαι (*ἔχθος*), *aor.* -ήχθετο, *con.* -έχθηαι, 1) nienawidzieć. 2) być znienawidzonym, stać się nienawistnym.

ἀπ-έχω, *fut.* ἀφέξω, ἀποσχήσω, *con. aor.* ἀπόσχη, trzymać zdaleka, wstrzymywać, odłączając; ἀπ' ὤμων ἀχένα (*tm.*) gdzie obojczyki oddzielają od barków szyję II. XXII 324; ἠώς, ἦ μ' Ὀδυσσῆος οἴκον jutrzeńka, która mnie rozłączy z domem Odyseusza, oddali z domu (skutkiem zamążpójścia) XIX 572; *med.* trzymać się zdaleka, wstrzymywać się, poniechać, zaniechać, odstąpić od czego; οὐ φίλον ἦεν byłoby bolesne wstrzymać się od tego wi-na, odmówić sobie Od. IX 211; σεῦ ἀφέξομαι i choć jesteś... nie wstrzymam się od ciebie, nie oszczędzę ciebie XIX 489; χεῖρας (*tm.*) trzymać swe ręce zdaleka

od złego, wstrzymywać się od, zaniechać Od. XXII 316.

ἀπῆμβροτον, aor. od ἀφάμαρτάνω.

ἀ-πήμων, ονος (ἀ priv., § 36 a, πήμα), bez szkody, w znaczeniu czynnem i biernem. 1) czynnie: nieszkodzący, pomyślny, szczęśliwy V 268, XII 167. — 2) biernie: nie doznający szkody, bez szkody A 415, bez niebezpieczeństwa, bezpieczny, cały, zdrowy XIII 39, XV 436.

ἀπήνη, ης, ἡ, górna część wozu, pudło, półkoszyk (p. ἄμαξα); wóz, wóz ciężarowy.

ἀπ-ηγήναντο, aor. od ἀπαναίνομαι.

ἀπ-ηγήης, 2, εὖς (προσ-ηγήης, dor. προσᾶνής zwrócony twarzą do kogoś; por. προᾶνής, joń. προηγήης z προ-ᾶνης pochyłony twarzą naprzód, pronus), odwrócony twarzą wstecz, niechętny, nieżyczliwy, nieugięty, nieubлагany, twardy, surowy.

ἀπ-ήραξεν, aor. od ἀπαράσσω.

ἀν-ηύρων, impf. od ἀπαυράω.

ἀπ-ήωρος, 2 (2. ἀείρω), wiszący daleko, odstający daleko (od lądu) XII 435.

ἀ-πιθέω (ἀ priv., § 36 a, πείθω), być nieposłusznym, zawsze z przeczeniem οὐκ l. οὐδ': chętnie, z ochotą słuchać.

ἀ-πινύσσω (ἀ priv., § 36 a, πινυτός roztopny, ἀπινύττειν), być niemądrym.

ἄπιος, 3, oddalony, odległy, daleki. Ἄπισάων, Trojanin.

ἀ-πιστος, 2 (ἀ priv.), niedowie-

rzający, podejrzliwy; biernie: nie wzbudzający wiary, niewierny, niepewny.

ἀπ-ισχω (form. ob. do ἀπ-έχω), trzymać zdaleka.

ἀπλοῖς, ἴδος, fem. (ἀπλόος), pojedynczy, χλαῖναι wełniane płaszcze, któremi się raz tylko owinać można, w przeciwieństwie do δίπτυχος l. διπλή, któremi się można owinać podwójnie Ω 230.

ἄ-πνευστος, 2 (ἀ priv., πνέω), bez tchu.

ἀπό (= ab z abl.), praep. z gen. (lub z rzeczownikiem zakończonym na -φι lub -θεν). Po rzeczowniku ἄπο (§ 24, 4). W połączeniu z czasownikiem występuje często in tmesi, p. § 24, 3.

od, z, na oznaczenie 1) punktu wyjścia Ω 725, Ω 492, ἀπό δρυός przysłowiowe powiedzenie: nie można z nim gwarzyć, rozpoczynając od drzewa i skały (aluzja do mitu o pochodzeniu ludzi z kamieni i drzewa), rozmawiać, bając od początku świata (t. zn. o początku wojny i możliwości zakończenia jej ugodą) II. XXII 126. — 2) pochodzenia, 3) oddalenia: daleko od, zdala od B 162, 292, Od. I 49, IX 192; ἀπ' οὐρατος εἶη oby dalekie było od mego ucha takie słowo II. XXII 454; ἀπό δόξης nie będę szpiegiem daleko od oczekiwania, nie zawiodę jako szpieg K 324; ἀπό θυμοῦ ἔσαι będziesz zdaleka od serca, znienawidzona,

- narazisz mi się bardziej jeszcze
A 562.
- ἀπο-αίνυμαι, p. ἀπαίνυμαι.
- ἀπο-αιρέομαι, p. ἀφαιρέομαι.
- ἀπο-βαίνω, fut. βήσομαι, aor. I
-εβήσάμην, aor. II -έβην, aor. m.
-εβήσετο (§ 17, 5), odejść, scho-
dzić, zsiadać (z wozu), A 619
absolutnie = bez rzeczownika
określającego skąd.
- ἀπο-βάλλω, tylko in tmesi, od-
rzucić, zrzucić, odłożyć.
- ἀπό-βλητος, 2 (βάλλω), do od-
rzucenia, godny lekceważenia.
- ἀπο-βλύζω, rozlewać, οἴνου genet.
part. II. IX 491.
- ἀπο-βριζώ, zasypiać, spać.
- ἀπο-γυιώ (γυῖα), odebrać siłę
w członkach, osłabić.
- ἀπο-δατέομαι, tylko fut. δάσσο-
μαι, aor. inf. δάσσασθαι, dać
część, komuś τιμί, z czegoś τινός,
udzielić.
- ἀπο-δειρο-τομέω (δειρή, τέμνω),
podeciąć gardło, zarzynać.
- ἀπο-δέχομαι, przyjmując.
- ἀπο-δίδωμι, oddać, zwrócić, na-
grodzić.
- ἀπο-δοχμόω (δόχμιος skośny),
skrzywić na bok, wygiąć.
- ἀπο-δρύφω, 3 plur. aor. pass.
-έδρυφθεν, oddrapać, zdrapać,
obedrzeć skórę, ῥινοὺς ἀπεδρύφ-
θη byłyby odarty ze skóry (pod
względem skóry: acc. względu —
po polsku zamienić na stronę
czynną, a jako podmiot wziąć
κῆμα) V 426 (tm.).
- ἀπο-δύνω, form. ob. do ἀποδύο-
μαι, rozebrać się, odrzucić, od-
łożyć (od siebie).
- ἀπο-δύω, -έδυσα, także tm., zdjąć,
zewlec, zedrzeć (suknie lub zbro-
ję) B 261, Σ 83; med. (aor. -έδυν)
zdjąć z siebie szaty, rozebrać
się, zrzucić z siebie V 343,
II. XXII 125 odłożyć zbroję (con.
aor. II).
- ἀπο-εἶπον, p. ἀπεῖπον.
- ἀπο-εργάθω (Ἔεργάθω), usunąć,
odsunąć.
- ἀπο-έργω, zamykam, oddzielam,
wykluczam.
- ἀπο-θανμάζω, bardzo dziwić się.
- ἀπό-θεστος, 2 (θέσσασθαι prosić,
życzyć sobie), taki, którego so-
bie nikt nie życzy, niepożądany,
odepchnięty, wzgardzony.
- ἀπο-θνήσκω, pf. -τεθνήκωτος, 3
plur. plqpf -τέθνησαν, umrzeć,
jako pass. do ἀποκτείνω: być
zabitym.
- ἀπο-θρόσκω, odskoczyć, zesko-
czyć II 748, podnosić się do-
góry Od. I 58.
- ἄποινα, ων, τά (z ἀπό-ποινα, p.
ποινή), zadośćuczynienie II. IX
120, wynagrodzenie, okup A 13.
- ἀπ-οίσω, p. ἀποφέρω.
- ἀπ-οίχομαι, oddalać się, usuwać
się.
- ἀπο-καπύω, wyzionąć, ψυχὴν ἐκἀ-
πυσσεν II. XXII 467 o omdleniu.
- ἀπο-κείρω, aor. κέρσε in tmesi,
aor. med. -εκείρατο, rozciąć, od-
ciąć, przeciąć, med. odcinać sobie.
- ἀπο-κινέω, odpychać, odsuwać.
- ἀπο-κόπτω, uciąć, odciąć.

ἀποκρύπτω, skryć, schować, zataić, θανάτωιο skryć przed śmiercią, wybawić od śmierci Σ 465, γαστέρα οὕτως ἔστι brzucha (głodu) nie można zataić, nie można żadnym sposobem wyprzeć się (zaprzecć) brzucha XVII 286.

ἀποκτείνω, aor. I ἀπέκτεινα, aor. II ἀπέκτανον, zabić, zardnąć.

ἀπολάμπω, jaśnieć, promienieć, αἰγμῆς taki blask bił od ostrego grotu włóczni II. XXII 319.

ἀπολείπω, opuszczać, zostawiać; intr. braknąć.

ἀπολήγω, 3 plur. opt. aor. ἀπολήξειαν, (za)przestać XII 225, zaniechać H 263, A 255, z gen. lub part. praedic.; ustawać, nikać, ginać Z 149.

ἀποόλλυμι, fut. -ολέσσω, aor. -όλεσσα, aor. med. -ολόμην, -όλοντο, opt. 3 plur. -ολοίατο (§ 12, 9), iter. -ολέσκετο (§ 22), pf. -όλωλε, perdere, stracić, zgubić, zniszczyć; med. perire, zniknąć K 186, zatracić się, zginać II. IX 230, (z acc. treści w Od. IX 303: śmiercią).

Ἀπόλλων, ωνος, Apollo, bóg światła, wyroczeni, muzyki. Powoduje strzałami nagłą śmierć u mężczyzn.

ἀπόλογος, ὁ (λέγω), opowiadanie, Ἀλκίνοου ἀπόλογοι opowiadania u Alkinoosa; tytuł Odysei ksiąg IX — XII.

ἀπολούω, zmyć, splókać.

ἀπολυμαίνομαι, oczyścić się kąpielą, myciem.

ἀπολύω, odwiązać, uwolnić, wypuścić, wydać za okup; med. odwiązać sobie V 349, wykupić.

ἀπομηνίω, ciągle się gniewać, trwać w zawziętym gniewie.

ἀπομνησκόμαι, aor. ἀπεμνήσαντο (οἱ jemu Ω 428), przypomnieć sobie, pamiętać komu (że coś dobrego uczynił).

ἀπόμνημι, impf. -ώμνημι l. -ώμνηνον, aor. -ώμοσα, odprzysięgać się, przysięgać, że się czegoś nie zrobi.

ἀπομόρηνμι (ὁμόρηνμι ocierać), impf. -ομόρηνν, aor. -ομόρξατο, ocierać, ścierać.

ἀπομυθέομαι, (usilnie) odradzać. ἀπονέομαι, odejść, powrócić (wzmocnione przez ἄφοροι na- zad Γ 313).

ἀπόνητο, p. ἀπονίνημι.

ἀπονίξω i ἀπονίπτω, impf. -ενίξοντο, aor. -ένιψα, zmywać.

ἀπονίνημι, u Homera tylko med. -ονίναμαι, fut. -δνήσομαι, aor. -ονήμην, używać, korzystać, mieć z czegoś (τινός) korzyść, radość.

ἀπονίπτομαι, -νίπατο, p. ἀπονίξω.

ἀπονοστέω, wrócić do domu (zawsze z ἄψ).

ἀποξύω, (ξέω skrobać, ciosać), oskrobać, ociosać, odrzeć (z łyka), ogładzić; γῆρας zdarłszy ze mnie powłokę starości II. IX 446.

ἀποπαύω, wstrzymać, kazać zaprzestać, med. wstrzymać się

- A 442 (*imper.*), zaprzestawać II 721.
- ἀπο-πέμπω, wysłać, odesłać (także = przygotować i umożliwić powrót X 65, 73), puścić do domu V 146, odprawić, νέεσθαι (*inf.* celu) wyprawić, napędzić XXI 374, XXIII 23.
- ἀπο-πέτομαι, *aor.* ἀπό ἔπτατο, *part. aor.* ἀποπτάμενος, odlecieć, ulecieć.
- ἀπο-πλάζω, *aor. pass.* -επλάχθη, zbić z drogi, przeszkadzać w powrocie do I 75 (*tm.*); zresztą zawsze *aor. pass.*: być zbitym z toru, z drogi; zbłąkać się VIII 573; zboczyć, oddalać się XII 285; odbić się II. XXII 291; Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες... my Achiwi, zbłąkani... dążąc do domu (οἴκαδε ἰέμενοι), z Troi do ciebieśmy całkiem inną drogą i innym szlakiem (silne przeciwieństwo do οἴκαδε) przybyli (ἤλθομεν należy do Τροίηθεν — przerażony i zmieszany Odyszeusz mówi dość mętnie) Od. IX 259.
- ἀπο-πλείω (= ἀπο-πλέω), odpłynąć, odjechać na okręcie.
- ἀπο-πλύνω, *impf. iterat.* -πλύνεσκε (§ 22), zmywać, spłókiwać, ποτιχέρσον gdzie morze ku lądowi (= zalewając ląd — podczas przypływu) spłókiwało kamienie, tak że były zupełnie czyste VI 95.
- ἀπο-πνεῖω (= ἀπο-πνέω), wyziewać, zionąć.
- ἀπο-πρό, daleko precz, daleko, *procul.*
- ἀπο-προ-έηκε, *aor.* od ἀπο-προ-ίημι.
- ἀπό-προθεν, zdaleka, daleko, K 209 scil. od miasta.
- ἀπό-προθι, daleko.
- ἀπο-προ-ίημι, *impf.* -ίει, *aor.* -έηκε, wysłać, posłać, wypuścić (strzałę) Od. XXII 82; (o)puścić (na ziemię) Od. XXII 327.
- ἀπο-προ-τέμνω, *part. aor.* ταμών, (zprzodu) odciąć.
- ἀπο-πτάμενος, *part. aoristi* od ἀποπέτομαι.
- ἀπο-πτύω, wypluwać, ἄχνην wyrzucać pianę morską Δ 426.
- ἀπ-ορούω, zeskokczyć, odskokczyć Od. XXII 95.
- ἀπο-ρρήγνυμι, *aor.* -ρῆξε, odebrać, urwać, zerwać.
- ἀπό-ρρησις (Φρῆσις, ἐρωῶ), wyrzeczenie się (tytuł XIX ks. Iljady).
- ἀπο-ρρίπτω, *aor.* ἀπό ἔρριψα (*tm.*), odrzucić, rzucić od siebie, zaniechać.
- ἀπο-ρρώξ, ὤγος (ἔ-ρρωγ-α z ἔρωγ-α, Φρήγνυμι), 1) *adi.* urwisty, stromy. — 2) *subst.* ἦ, wypływ, νέκταρος płyn, składający się z ambrozji i nektaru, wyskok Od. IX 359.
- ἀπο-σεύομαι (temat σεου: σου, wymiana jak φευγ: φυγ), *aor.* -εσσύμην, spiesznie oddalić się, wypaść, odbiec, pierzchnąć.
- ἀπο-σκυδμαίνω, gniewać się, na kogo τινί.
- ἀπο-σταδά, *adv.*, tem. στα, ἀποστῆναι, stojąc zdaleka, zdaleka.
- ἀπο-στείχω, *aor.* II -έστιχον, odejść.

ἀπο-στρέφω, odwrócić, odpędzić; nawrócić, zawrócić kogo, kazać wrócić K 355; χεῖρας wykrcięć ręce i nogi i związać na grzbiecie XXII 173.

ἀπο-στυφέλιξω, aor. ἀπ-εστυφέλιξε, τινά τινος, odpędzić, odeprzeć.

ἀπο-σχέσθαι, inf. aor. med. od ἀπέχω.

ἀπο-τάμνω (= att. τέμνω), aor. II ἀπό τάμε (tm.), con. τάμησι, odciąć, przeciąć, przerzynać, med. dla siebie odcinać, wykrawywać (kawaly mięsa) II. XXII 347.

ἀπο-τείσω, -τεῖσαι (ἀπο-τίσω, -τίσαι), p. ἀποτίνω.

ἀπο-τηλοῦ, 'daleko.

ἀπο-τίθημι, con. aor. -θείομαι (= θήομαι, p. § 21, 6), odłożyć, znowu położyć II 254, med. odłożyć od siebie, złożyć Γ 89, Σ 409.

ἀπο-τίνωμαι (form. ob. do τίνομαι), impf. -τινυτο, kazać sobie zapłacić, zemścić się za kogoś, dokonać pomsty za kogo.

ἀπο-τίνω (τινFω), inf. ἀποτίνειν i -τινέμεν (§ 12, 10), fut. -τείσω, inf. -τεισέμεν (§ 12, 10), aor. -έτεισα, zwykła pisownia dawniejsza -τίσω, -έτισα, zapłacić (grzywnę, karę, odszkodowanie τιμῆν) Γ 286; odpokutować I 43, XIII 193, odplacić, wynagrodzić A 128; σύν μεγάλῳ (neutr.) ἀπέτεισαν z wielkimi stratami, ciężko za to odpokutują (aor.

obok futur., bo mówiący uprzytamnia sobie skutecznienie swej przepowiedni: kiedy ta chwila nadejdzie, to już odpokutowali, por. II. IX 413) Δ 161.

Med. kazać sobie zapłacić, pomścić się, ukarać; μὴ ἀποτίσειαι (con. aor.! p. § 13, 1) abyś nie zemścił się za gwałty w sposób gorzki i straszliwy, ale dla siebie samego XVI 255; κείνους ἀποτίσεται (con. aor., § 13, 1) żeby pomścił się na nich po powrocie XXIV 480.

ἀπο-τμήγω, odciąć, oderznąć, podciąć, πολλάς κλιτῶς wiele pagórków dzikie górskie potoki odcinają (od sąsiedniej okolicy, skoro, wystąpiwszy z brzegów, oblewają pobliskie wzgórze) II 390. ἄ-ποτμος, 2 (ἄ priv.), nieszczęśliwy.

ἀπο-τρέπω, aor. -έτραπον, odwrócić, med. odwrócić się, ἀπό νόσφι odwrócić się wstecz (tm.) V 350.

ἀπο-τροπάω, odwracać, med. odwracać się, Σ 585 psy odwracały się od lwów, nie śmiejąc kąsać, nie miały odwagi ukąsić; XXI 112 nie uchylajcie się, nie starajcie się wykrcięć od strzelania z łuku.

ἀπ-ούρας, part. aor., p. ἀπαυράω. ἀπ-ουρίζω (οὔρος, att. ὄρος z ὄρφος, § 2, 3 a, granica), fut. -ρίσσοισι, przesuwac kamień graniczny, uszczuplać, pomniejszać. ἀπο-φέρω, fut. -οίσω, aor. -ένεικα, p. § 17, 8, odnieść, przynieść,

μῦθον wieść przynieść, donieść
K 337.

ἀπό-φρημι, *imperat. med.* -φασθε, opowiedzieć, donieść II. IX 422; ἀντικρύς prosto w twarz wam mówię, wprost (bez ogródek) powiadam H 362.

ἀπο-φθινύθω (φθίω), *intr.* ginać, *trans.* tracić, θυμὸν życie II 540.

ἀπο-φθίνω (φθίνω), niszczyć, używane tylko w *aor. med.* ἀπέφθιτο (§ 18, 5), *opt.* ἀποφθίμην (§ 13, 2) Od. X 51, *imper.* -φθίστω, *part.* -φθίμενος, 3 *plur. aor. pass.* ἀπέφθινθεν (§ 12, 4), zginać, umrzeć.

ἀπο-φῶλιος, 2 (φηλός oszust, fallo), zwodniczy, próżny, marny, do niczego, οὐκ ἀποφῶλια εἰδῶς znający nie marne rzeczy, zaradny człowiek, mądry, przewidyjący V 182.

ἀπο-χάζομαι, *imp.* -χάξω, odstąpić, odejść.

ἀπο-χέω, *aor.* ἀπόχευε, *tm.*, stracić, rzucić (ze stołu) Od. XXII 20, 85.

ἀπο-ψύχω (ψύχω), wydać technienie, omdleć XXIV 348; *med.* i *pass.* chłodzić się, rzeźwić się, (osuszać pot II. XXII 2).

ἀ-πρηκτος, 2 (πρήσσω, att. πρᾶττω), 1) czynnie: niczego nie zdziaławszy, nie mogący nic wskórać. — 2) biernie: taki, z którym nie da się nic zrobić, niezwalczony, nieuchronny XII 223, nieunikniony, bezskuteczny, nadaremny B 121, nieskończony B 376.

ἀ-πριάτην, *adv.* (ἀ *priv.*, πρίασθαι kupić), darmo, bez okupu.

ἄ-πτερος, 2 (ἀ *priv.*, πτερόν), nieskrzydlaty (przeciwieństwo πτερόεντα), τῇ δ' ἄ. ἐπλετο μῦθος nie na to nie odpowiedziała, nie rzekła XXI 386.

ἀ-πτόλεμος, 2 (ἀ *priv.*, πτόλεμος = πόλεμος), niewojowniczy, bojaźliwy, tchórz.

ἄπτω, *part. aor.* ἄφρας, *impf. med.* ἤπτετο i ἄπτετο, *aor.* ἤψατο i ἄψατο (§ 14, 1), przyczepić, przywiązać, przymocować, *apta-re. med.* przyczepić się, dotknąć się; βρομῆς οὐχ ἄπτει nie tykasz jądra X 379; γούνων, γενείου ująć za kolana, dotknąć podbródka (gest prośby) VI 169, K 454; χειρῶν obaj ujęli za ręce, chwycili K 377; νηῶν chwytać za okręty B 152, 171, B 358 (kto chwyci za swój okręt — zginie); κεφαλῆς dotykając głowy Hektora Ω 712; βέλε' ἤπτετο pociski trafiały A 85, II 778; ἐν πυρὶ zająć się ogniem Od. IX 379.

ἀπ-ωθέω, *fut.* -ώσω, *inf.* -σέμεν (§ 12, 10), *aor.* -έωσε i -ώσε, 2 *sing. fut. med.* -ώσεται (§ 12, 7), *aor.* -ώσατο, odepchnąć, odpędzić Od. XXII 76, odtrącić, odwrócić A 97 (*dat. commodi*), odsunąć, *med.* odsunąć sobie Od. IX 305; odsunąć od siebie Ω 508, odtrącić od siebie Z 62 (*tm.*).

ἄρα, ἄρ' przed samogłoskami, przed spółgłoskami czasem ἄρ

(§ 3, 8), enklityczne ᾄα i ᾄ' (pozostaje w związku z pniem ἀρ- w ἀραγίσσω, oznacza więc spajanie, łączenie). Znaczenie tej nader często używanej partykuły często błędnie, tak że trudno ją przetłumaczyć. Zwykle partykuła ta: 1) łączy: a dalej, a potem, następnie *Z* 37, 154, 253, *B* 20, *Σ* 503, 507, *Γ* 330 n. (πρῶτα — δεύτερον — ἀρα). — 2) wyjaśnia: a mianowicie, właśnie *Od.* IX 175, *Il.* IX 189, *A* 65, 93, *Z* 180, *Od.* IX 122, w zdaniach względnych: właśnie *H* 182. — 3) podkreśla i uwydatnia uzasadnienie: przecież, właśnie, *A* 56 (bo przecież widziała); *A* 96 (dla tego właśnie), 113, VIII 480, *Il.* IX 316, *B* 21 bo jego właśnie, *Il.* IX 504 (bo właśnie *Αἴαλ* idą, mimo, iż są *χολαί*). — 4) podaje nowy szczegół jako czasowo późniejszy: wtedy, a potem, zaraz, wnet, następnie *A* 500, *Ω* 789, XIII 353. — 5) wyprowadza wniosek: w takim razie, a zatem, więc, oczywiście, naturalnie *A* 330 (naturalnie że *Achilles* nie ucieszył się), *Il.* IX 511 (w takim razie proszą), *H* 267 (oczywista spiż brzęk!), *H* 359 do 360; XIII 209 (a zatem — jak przekonywam się teraz z mego położenia), V 151 (oczywiście — naturalnie że *Odyseusza* znalazła na wybrzeżu), *Od.* XXII 501, *Il.* II 33 (a zatem — jak widzę z twego zachowania się), *Il.* XXII 477

(a zatem — jak przekonywa twa śmierć — na jednaką dolę zrodziliśmy się), *Od.* IX 475 (a zatem — jak to widać z wyniku); z wyniku wnioskują też: *Od.* IX 230 (widać, że nie miało być miłe spotkanie), X 26 (widać, że powrót nie miał się udać), XXIV 470 (widać, że nie miał wrócić do domu). — 6) wskazuje na coś poprzedniego, streszcza (rekapitułuje), podkreśla zgodność czasową, zgodność skutku z przyczyną, oczekiwania z faktem, opowiadania z rzeczywistością, zlecenia z wykonaniem i t. d.: więc, właśnie, naturalnie, oczywiście. *A* 308 (wskazuje na 141), *Γ* 153 (wskazuje na 149), VI 322 (zgodnie z poleceniem *Nauzykai* 295); rekapitułuje *Γ* 161, 324, *A* 428, *H* 181, V 474, VI 145; wprowadza wrażenie lub skutek jakiejś mowy, postanowienia, postępowania V 475, XXI 96, *Ω* 507, 559, *A* 148, *Il.* XXII 260, 344, 77 (ἀρα τριχας szarpał włosy). — *B* 16 (oczywiście. że poszedł, kiedy słyszał rozkaz *Zeusa*), *A* 68, 101, 354, 365 (jest to naturalne i zgodne z oczekiwaniem wszystkich, że się siada po skończeniu mowy), *A* 46 (oczywista, że strzały dzwonią w sajdaku, jeśli ktoś je nosi i szybko się rusza); *Γ* 374, XXIII 242 (oczywiście zgodnie z naszym [słuchacza] oczekiwaniem wkracza w akcję bóstwo). — Zgodność dwóch po-

jęć: XXIII 239 (tak właśnie, jak ós w. 233) Ζ 515 (w tej chwili właśnie, kiedy), Α 149 (ὅθι... τῇ ρ' właśnie tam, gdzie), Ω 788 n., Σ 161 — 163. — Α 8 wobec wymienionych klęsk oczekujemy pytania: któż więc), Γ 226 (znasz wszystkich Achajów, kim więc — powiedz mi — jest). — Podkreśla i uwydatnia jakieś pojęcie, np. δῆ Α 493, Ω 31, podkreśla podmiot: przy zmianie podmiotów Ζ 390 (szafarka — Hektor), Ω 643 (Priam — Achilles), przy tym samym podmiocie II. XXII 77 (ἡ ῥ' ὁ γέρον), Ζ 323 (Helena sama w tej właśnie komnacie siedziała, w której i służąca).

ἄρα dwa razy w jednym zdaniu XVI 213: pierwsze rekapitułuje, drugie wyraża zgodność z tem, czego naturalnie oczekujemy, p. wyżej 6) uw. do Α 68, 101. Jednak widać z tego, że znaczenie partykuły osłabło i że nie trzeba jej przeważnie w tłumaczeniu uwzględniać.

ἀραβέω (ἄραβος), szczełkać, wydać chrzęst.

ἄραβος, ὁ (onom.), szczełkanie, dzwonenie (zębami).

ἀραιός, 3, cienki, wąski, słaby.

ἀράομαι, p. ἀράω.

ἀρ-αρ-ίσκω (por. *ars, arma*, p. ἀρ-μόζω), aor. I ἄρσε, part. ἄρσας, aor. II red. (§ 18, 2) ἡραρε i ἄραρε, con. ἀράρη, part. ἀραρών, part. aor. med. ἄρμενος

(§ 17, 7), pf. ἄρηρα (§ 14, 6), con. pf. ἀρήρη, part. ἀρηρώς, ἀραρῖα (§ 19, 5 b), ἀρηρός, plqpf. ἡρήρει i ἀρήρει, 3 plur. aor. pass. ἄρθεν (§ 12, 4), 1) trans. (*praes., impf.* i oba aorysty) spajać, łączyć, przygotować, przymocowywać, opatrzyć w co, dostosować, dobierać, κατὰ θυμὸν dobrawszy wedle mego upodobania Α 136; θυμὸν ἐδωδῆν wzmocnić się jadłem, posilić się V. 95; θάνατον śmierć zgotować, obmyśleć XVI 169 (tłum. współrzędnie do ἔρχησθον). — 2) intr. (aor. II, pf. i plqpf., part. aor. med.) spoić się, być spojonym, skupionym, złożonym, przymocowanym, dopasowanym, zaopatrzonym; II 214 szyki bardziej się zwarły, ścisnęły; V 361 póki belki będą się razem mocno trzymały w klamrach (fugach); VI 70 zaopatrzony w pudło u góry; Γ 331 zaopatrzone w sprzączki (do przymocowywania); Α 31 przymocowana na złotym pendencie, zaopatrzona w złoty pendent; Γ 338 włócznie przystawały do dłoni, odpowiednie, w sam raz do ujęcia, wygodne; ἄρμενος dopasowany, przylegający, przystający, wygodny w ujęciu, odpowiedni dla, stosowny V 234, 254.

ἀράσσω, bić, zapomocą bicia połączyć, zbić (belki), p. ἀπ-, ἐξ-, συν-αράσσω.

ἀράω, inf. ἀρήμεναι (§ 12, 10),

zwykle *med. aor. ἤρησατο, con. ἀρησόμειθα* (! § 13, 1), *opt. ἀρησαιάτο* (§ 12, 9), modlić się, *πολλά* gorąco; błagać, życzyć sobie.

ἀργαλέος, 3 (z ἀλγαλέος, ἄλγος, dysymilacja), bolesny, uciążliwy, ciężki, przykry, trudny; Od. XXII 137 trudny do przebycia.

Ἄργεϊος, 3 *adi.* argijski; *subst.* Argiwezyk lub wogóle Grek.

Ἄργεϊφόντης (Ἄργειφόντης), zabójca (temat φεν, φονεύω) Argosa, stuokiego stróża argiwskiej królowny Io, zmienionej w krowę. Nowsi wywodzą to od ἄργεϊ, *loc.* od ἀργής i tem. φαν-, φαίνω, w świetle jaśniejący, blaskiem promienny, świetlisty. Inni łączą to z ἀργός: szybki, chyży.

ἀργεννός, *gen. plur.* ἄων, ἕων, ὦν (§ 6, 7), *dat.* ἦσι, ἦς (z ἀργεσνός, *argentum*), biały.

ἀργεστής, *gen.* ἄο (*argentum*), biały, sprowadzający jasność, rozporządzający.

ἀργής, ἦτος, *dat.* i *acc.* także ἔτι, ἔτα (*argentum*), oslepiająco biały, jasny, świetlisty.

ἀργι-όδους, *οντος*, białozęby.

Ἄργος, εος, τό, 1) miasto nad rzeką Inachos w Argolidzie pod panowaniem Diomedesa, pochodzącego z Etolji (Αἰτωλία) w zachodniej części Grecji środkowej. — 2) kraj Achillesa w Tesalji nad rzeką Penejos, zwany τὸ Πελασγικὸν Ἄργος. — 3) kraj

Agamemnona dookoła Myken na Peloponezie. — 4) cały Peloponez Γ 75, Ζ 152. — cała Grecja Β 287, Π 363, Ω 437.

ἀργός, 3 (ἄργυρος), biały, migotliwy; 2) szybki, chyży Α 50, πόδας chyżonogi Σ 578.

ἀργύρεος, 3 (ἄργυρος), srebrny, posrebrzany, srebrem nabijany, wykładany, zdobny.

ἀργυρό-ηλος, *ον* (ἦλος), srebrnymi ćwiekami nabijany.

ἀργυρό-πεζα (πεδῆ), srebrnonoga, srebrnostopa.

ἄργυρος, ὄ, *argentum*, srebro.

ἀργυρό-τοξος, srebrnołuki.

ἀργύ-φρεος, 3 (ἀργός, φάος), lśniasco (olśniewająco) biały.

ἀρδμός, ὄ (ἄρδω ποιεῖ), miejsce do pojenia bydła.

ἀρειων, ἄρειον, *comp., accus. -ειω* i *είονα, nom. plur. -είους* (pier. ἄρεσ-, por. ἀρέσκω z ἄρεσ-σκω, ἀρε-τή), dzielniejszy, mocniejszy, lepszy.

ἀρέσαι, -έσασθαι, *inf. aor.* od ἀρέσκω.

ἀρέσθαι, *inf. aor.* od ἄρνημαι.

ἀρέσκω, *fut.* ἀρέσσομαι, naprawić II. IX 120, nagrodzić, *med.* wynagrodzić Od. XXII 55, dać odškodowanie, przeprosić, przejednać, udobruchać, załagodzić Δ 362, Ζ 526.

ἀρετή, ἦς (ἀρείων), doskonałość II. IX 498, dzielność, cnota, zaleta, zręczność II. XXII 268, pomyslność, szczęście XIII 45.

1. ἀρή, ἦς (z ἀρῆ-ῆ więc ᾶ, § 2, 1,

uw. 2, cf. łac. *orare*), 1) prośba, modlitwa. 2) przekleństwo.

2. ἀρή, ἤς (ἄ, ἄρης), nieszczęście, zguba, klęska.

ἄρηαι, *con. aor.* od ἄρνημαι.

ἀρήγω, *inf.* -εν i -έμεν, pomagać, wspierać, przychodzić z pomocą.

ἀρηγών, ὄνος, ἡ (ἀρήγω), pomocnica.

Ἄρηι-θροός, ὄοιο (szybki do walki), bohater beocki walczący maczugą.

ἀρηϊός (Ἄρης), wojenny, bojowy, waleczny.

ἀρηϊ-φατός, 2 (φατός z φητός, por. § 12, 9, uw. 1, φεν-, φόνος), na wojnie zabity, poległy w bitwie.

ἀρηι-φίλος, 2, miły Aresowi, waleczny.

ἀρήμεναι, *inf. praes.* od ἀράω.

ἀρημένος (2. ἀρή), zmożony VI 2, obarczony, dręczony.

ἀρήν, *acc.* ἄρνα, *dual.* ἄρνε, *plur.* ἄρνες, *dat. plur.* ἄρνεσσιν, jagnię, owieczka.

ἄρρη, ἀρηρότες, p. ἀραρίσκω.

ἀρηρομένος, *part. pf. pass.* od ἀράω, *aratus*.

Ἄρης, ηος, ἡ i η, ηα i ην, l. εος, εἶ i εἰ, Ares, bóg wojny, metonymicznie: zapal wojenny, ξυνάγειν Ἄρηα rozpocząć bój.

ἄρησθε, *con. aor.* od ἄρνημαι.

Ἀρήτη (w związku z 1. ἀρή), żona Alkinoosa.

ἀρητήρ, ἦρος (ἀράομαι), kapłan.

ἀρθείς = ἀερθείς, *part. aor. pass.* od 1. ἀείρω.

ἄρθεν = ἄρθησαν, *aor. pass.* od ἀραρίσκω.

ἀρθμέω (ἀρθμός przyjaźń, ἀραρίσκω), zespolić, połączyć, zjednoczyć.

ἀρι- (ἀρείων), eolskie ἔρι-, jako przedrostek wzmacnia znaczenie wyrazu: bardzo.

ἀρι-γνωτός, 2 i 3, łatwy do poznania.

ἀρι-δέκετος (p. ἀρι-, δείκνυμι: bardzo wyraźnie pokazany. Inni δέκετος ze wzdłużeniem metrycznym, por. *decus*: bardzo chlubny), znakomity, ἀνδρῶν wśród mężów, pomiędzy wojownikami.

ἀρι-ξήλος, 3 (p. ἀρι-, ξήλος z δηλος = att. δῆλος widoczny, jasny), bardzo jasny, bardzo wyraźny, bardzo głośny, donośny, przejmujący; ὥς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή uzupełnij γίγνεται jak czasem (ὅτ' pierwsze jest przysłówkiem, p. ὅτέ, drugie spójnikiem czasowym) donośnie się rozlega, kiedy..., tak Σ 219; ἀριζήλως bardzo wyraźnie, dokładnie, szczegółowo.

ἀριθμέω, *con. aor.* ἀριθμήσω XIII 215, rachować, liczyć; ἡριθμεον (*syn.* § 3, 5) διχα podzieliłem na dwie części X 204.

ἀριθμός, ὁ, liczba.

ἀρι-πεπής, 2 (p. ἄρι-), bardzo się odznaczający, znakomity, sławny, wspaniały Od. IX 22.

ἀριστεία, ἡ (ἀριστεύω), bohaterska walka, bohaterskie czyny.

ἀριστερός, 3, lewy.

ἀριστεύς, ἦος (ἄριστος), najlepszy, pierwszy, znakomity, szlachetny, plur. najprzedniejsi, książęta, *optimates*.

ἄριστον, τό (ἄρι = ἦρι, p. § 26; por. łac. *est, ἐσθίω, jesć*, niem. *ißt*), ranne jedzenie, śniadanie.

ἄριστος, 3 (ἄ, ἀρείων, ἀρι-) i ὄριστος = ὁ ἄριστος, najlepszy, pierwszy, *optimus*, często wzmacnia się dodaniem μέγ', ὄχ', ἔξοχ', πολλόν.

ἀρι-φραδής, 2 (p. ἀρι-, φράζομαι), bardzo wyraźny, pewny.

Ἄρκάδες, mieszkańcy Arkadii w środkowym Peloponezie.

ἀρκέω (ἀρκή, arceo), ἀρκέσει *con. aor.* bez wzdłużenia samogłoski tematowej XVI 261, odpierać, obronić, pomóc, *τινί*.

ἀρκίος (ἀρκέω), wystarczający K 304, pewny; οὐ οἱ ἄ. ἐσσεῖται nie będzie mu wystarczające (do jego celu), nie mu to nie pomoże B 393.

ἄρκτος, ὁ, ἦ (ur(c)sus), Niedźwiedzica, konstelacja gwiazd blisko bieguna północnego, zwana także Wozem.

ἄρμα, ατος, τό (ἀραρίσκω), dwukołowy wóz, rydwan, wóz bojowy (p. ryc. 22—23, 29).

ἄρμενος, *part. aor. med.* od ἀραρίσκω.

ἀρμόζω (temat ἀρ-, ἀρμός = spojenie, por. *jarzmo, ko-jarzyć*), *aor. ἦρμοσε*, spoić, spawając budować V 162 (*med. sobie*), dostosować, dopasować V 247;

intr. dobrze leżeć (o sukniach i zbroi) Γ 333, przystawać.

ἀρμονίη i -ή (ἀρμόζω), 1) spojenie; poprzeczne belki, spajające podłużne dyle tratwy: klamra, fuga, zwora, w okręcie lekko wygięte: bims, szponga, bunt. — 2) układ.

ἄρνα, p. ἀρήν.

ἀρνεῖός (ἀρνηός, ἀρνητός, ἀρήν), baran, tryk, *aries*.

ἀρνεόμαι, zaprzeczyć, odmówić.

ἀρνευτήρ, ἦρος ὁ, nurek.

ἄρνες, ἄρνεοσι, p. ἀρήν.

ἄρνημαι, *aor. I ἦραο* (§ 12, 7),

aor. II ἀρόμην, zyskać sobie, odnieść, otrzywać, *praes. i impf.* miewa znaczenie *de conatu*: starać się zdobyć jako nagrodę II. XXII 160, usiłować uratować Od. I, 5, starać się strzec, zachować Z 446.

ἀροίμην, *opt. aor.* od ἄρνημαι.

ἄρσις, ἦ (ἀρόω), orna ziemia, ziemia nadająca się do orania.

ἄροτήρ, ἦρος, oracz.

ἄροτος, ὁ, oranie, uprawa roli.

ἄροτρον, τό (ἀρόω, *aratrum*, por. *radło z ardto*), pług.

ἄρουρα, ης (ἀρόω, *arvum*), orna rola, pole; ziemia.

ἀρόω, 3 plur. -όωσι (§ 15, 4), *part. pf. pass. ἀρηρομένη* (§ 14, 6), orać, *arare*.

ἀρπάζω, *fut. -ξω, aor. ἦρπαξα* rzadziej ἦρπασα, porwać, unieść, uprowadzić.

ἀρπακτήρ, ἦρος, ὁ (ἀρπάζω), rabuś.

ἀρπαλέως (ἀρπαλέος, 3, ἀρπάζω),
chciwie, łakomie, łapczywie.

ἄ-ρρηκτος, 2 (Ἐρήγγυμι), niezłomny, nie dający się zburzyć, niezdobyty.

ἄ-ρρητος, 2 (z ἄῤρητος, por. ἐ-ρρήθην, *ver-bum*), niewypowiedziany XIV 466, niewysłowiony, niewymowny.

ἄρσαντες, *plur. part. aor.* od ἀραρίσκω.

ἄρσην, *ενος*, męski, męskiego rodzaju.

ἄρσον, *imp. aor.* od ἀραρίσκω.

ἀρτεμής, *dat. plur.* ἕσσει, nienaruszony, cały, zdrowy.

Ἄρτεμις, *ιδος*, córka Zeusa i Latony, siostra Apollina; powoduje nagłą śmierć u kobiet.

ἀρτι- (*pier. αρ-*, ἄρτιος dostosowany); jako przedrostek: stosowny, odpowiedni.

ἀρτι-επής (*p. ἀρτι-*, *Ἔεπος*), biegły w słowach, μύθων mocny w języku, bohater na słowa i to chytry, aby... II. XXII 281.

ἀρτί-πος (*p. ἀρτι-*, *πούς*), mocny w nogach, prędky.

ἀρτί-φρων (*p. ἀρτι-*), rozumny, uprzejmy.

ἀρτύνω (ἄρτιος dostosowany), spoić, przygotować XIV 469; *med.* ułożyć sobie, βουλήν podać radę B 55, K 302.

ἀρχεύω, ἀρχεῦ' *imperat.* B 345, być wodzem.

ἀρχή (ἄρχω), początek, powód II. XXII 116; Γ 100 początek, jaki dał Aleksander = z winy

Aleksandra (eufemistycznie o porwaniu Heleny).

ἀρχός, ó, wódz.

ἄρχω, 1) *act.* iść przodem, prowadzić, panować, rozkazywać, z *gen.* l. *dat.* — 2) *act.* l. *med.* zaczynać, rozpoczynać, σέο II. IX 97 od ciebie zacznę; ἐκ τοῦ zacząwszy od niej, t. j. podstawy łoża XXIII 199, τοῦ χώρου zacząwszy od tego miejsca, gdzie się zaczyna nalewać wino XXI 142.

ἀρωγός, ó (ἀρήγω), pomocnik, obrońca, ἐπι ψευδέσσι po stronie kłamstwa Δ 235.

ἄσαι, ἄσαιμι, ἄσασθαι, *p. ἄω*, *satiare*.

Ἄσαιος, imię Greka.

ἄσάμινθος, ἦ, wanna. Epoka ta знаła wanny drewniane lub gliniane.

ἄ-σβεστος, 2 i 3 (σβέννυμι), nieugaszony, nieustanny, ogromny, niezmierny.

ἄσεσθε, *fut. med.* od ἄω.

ἄ-σήμαντος, 2 (ἄ *priv.*, σημαίνω), niemający przewodnika, niestrzeżony.

ἄσθμα l. ἄσθμα, *ατος*, τό, ciężki oddech, dyszenie, brak tchu, ἀργαλέω ἔχετο ἄ. ciężko dyszał, dokuczał mu brak tchu II 109.

ἄσθμαίνω (ἄσθμα), dyszeć, sapać, ciężko oddychać K 496.

ἄ-σινής, 2 (ἄ *priv.*, σίνομαι), *acc. plur.* -νέας (*syn.* XI 110!), nienaruszony, nietknięty, pozostawiony w spokoju.

Ἄσιος, Frygijczyk, brat Hekaby.

ἀ-σκελής, 2 (ἀ *proth.*, § 36 c, i σκέλλω suszyć), wysuszony; ἀσκελές αἰεὶ ciągle, nieustannie, uporeczywie.

ἀσκέω, *aor.* ἤσκησα, *pf. pass.* ἤσκημαι, zręcznie, umiejętnie wykonać, obrobić, ἄρμα χρυσῶ wóz złotem jest pięknie ozdobiony K 438.

ἀ-σκηθής, 2 (niem. *Schaden* szkoda), nieuszkodzony, nienaruszony, cały, zdrów.

ἀσκητός, 2 (ἀσκέω), sztucznie, przemysłnie zrobiony.

Ἄσκληπιάδης, syn Asklepiosa = Machaon.

Ἄσκληπιός, bohater tesalski, lekarz, ojciec Machaona.

ἀ-σκοπος, 2 (ἀ *priv.*, σκοπέω), bez zastanowienia, niebaczny, nierozsądny.

ἀσκός, ó, skóra X 19, worek ze skóry, szawłok, bukłak. αἴγειος z koziej skóry VI 78, Γ 247.

1. ἄσμενος, 2 (σφαδ-σ-μενος *part.* od σφαδ-, ἀδεῖν), ucieszony, uradowany, radosny, rad, wesóły.

2. ἄσμενος, 3 (z ησμενος, § 12, 9, uw., por. niem. *ge-nes-en* = wyzdrowieć), uratowany, ocalony Od. IX 566. Inni tłumaczą jak 1. ἄσμενος: radzi, żeśmy uniknęli śmierci (konstrukcja skrócona *constructio praeagnans*).

ἀσπάζομαι, uprzejmie przyjąć, przywitać, pozdrowić.

ἀσπαίρω (ἀ *proth.*, § 36 c, σπαίρω, σπαράσσω szarpać), drgać.

ἄ-σπαρτος, 2 (ἀ *priv.*, § 36 a, σπείρω siać), niezasiany.

ἀσπάσιος, 3 i 2 (ἀσπάζομαι), 1) miły, pożądaný, upragniony. — 2) rad, ucieszony; ἀσπάσιον ku jego radości V 397; ἀσπασίως ku swej radości, z radością.

ἀσπαστός, 2 (ἀσπάζομαι), miły, upragniony, pożądaný; ἀσπαστόν ku radości, uciesze, z rozkoszą V 398.

ἀ-σπερχές (ἀ *int.*, § 36 b, σπέροχομαι), spieszenie, gorliwie, skrzętnie Σ 556; gwałtownie, ustawicznie, nieustannie Od. I 20, Δ 32, Π 61.

ἄ-σπετος, 2 (ἔ-σπετε, ἀ *priv.*), niewymowny, niewysłowiony, niezmierny V 101, Ω 738, ogromny Π 157, Γ 373, Σ 165.

ἀσπιδιώτης (ἀσπίς), zbrojny w tarczę.

ἀσπίς, ἰδος, ἦ, tarcza. Używano albo tarczy małej okrągłej (παντόσ' εἶση Γ 347), albo dużej, zakrywającej prawie całego wojownika (tarcza mykeńska), zwaną też σάκος, kształtu najczęściej owalnego, czasem z wcięciami na dłuższych bokach (tarcza beocka), patrz ryciny 28 i 31—32).

ἀσπιστής, *gen. pl.* ἰών (ἀσπίς), zbrojny w tarczę.

ἀ-σπουδί (ἀ *priv.*, σποῦδή), bez trudu, bez walki.

ἄσσα = ἄτινα, p. ὅστις.

ἄσσον i ἄσσοτέρω, *comp.* do ἄγχι, bliżej.

- ἄ-σταχυς, ὁ (ἀ *proth.*, § 36 c, *στάχυς* kłos), *dat. pl. ἕσσω*, kłos.
- ἀ-στεμφής, 2 (ἀ *priv.*, *στέμβω* stąpam, niem. *stampfen*), niewzruszony, niezachwiany, mocny, stały.
- ἀστερόεις, εσσα, εν, εντος (ἀστήρ), gwiazździsty, gwiazdami zdobiony, iskrzący się.
- ἀστεροπητής, ὁ (ἀστεροπή błyskawica), miotający błyskawice.
- ἀστήρ, ἔρος, (*stella* z *ster-la*, niem. *Stern*), *dat. pl. ἀστράσι*, gwiazda.
- ἀστός, ὁ (ἄστυ), mieszkaniec miasta, mieszczanin, obywatel.
- ἀστράπτω, błyskać, miotać błyskawice.
- ἄστρον, τό, (ἀστήρ), gwiazda.
- ἄστυ, εος, τό (*Ἔαστυ*), osiedle I 3, miasto; ἄστυδε do miasta.
- Ἄστυ-ἀναξ (ἄστυ-Ἔαναξ obrońca miasta), syn Hektora.
- ἀστυ-βοώτης l. -βοήτης, ὁ (βοῶ), wołający po mieście.
- ἀ-σύφηλος, 2, obraźliwy, zelżywy, niegodziwy.
- ἀσφαλής, 2 (ἀ *priv.*, *σφάλλω* obalić, *fallo*, niem. *fallen*), nie do obalenia, niewzruszony, mocno stojący, pewny; ἀσφαλῆως (lub *neutr.* ἀσφαλές) pewnie, nieustannie.
- ἀσφοδελός (*adi.* do ἀσφόδελος) λειμών, łąka porośnięta kwiatami asfodelosu (rodzaj lilji *asphodelus ramosus*, żłotogłów).
- ἀσχαλάω, ἀει = ἀα (§ 15, 2), ἀουσι = ὠσι, ἀεν = ἀαν, ἀων = ὠων, niecierpliwieć się, gniewać się, trapić się.
- ἄ-σχετος, 2 (ἀ *priv.* i *σχεῖν*), niepowstrzymany, niepohamowany, nieodparty, nie do wytrzymania, nieznośny.
- ἀ-τάλαντος, 2 (ἀ *copul.*, § 36 b, *τάλαντον* waga), równy co do wagi, równy, podobny.
- ἄταλά-φρων, ονος (ἄταλός), niewinny, dziecinnie radosny, rozkoszny.
- ἄταλός, 3, młodzieńczy, ochoczy, ἄταλά φρονέοντες wesołego usposobienia, wesołej myśli.
- ἄτάρ (p. αὐτάρ), 1) partykuła przeciwstawna zaczynająca zdanie: a, jednak, ale, lecz, zaś, jednakowoż, A 506, Δ 29, Ζ 429 (do w. 414 nn.), II. XXII 331 (kłęska Hektora a jego nadzieja: Hektorze pewnieś...), II. IX 56 (ogranicza poprzednią myśl), Ζ 86 (do w. 84), ἄτάρ αὖτε a znowu K 420, ἄτάρ μὲν ale istotnie Ζ 125. Czasem odpowiada poprzedniemu μὲν A 166. 2) partykuła łącząca: a, a i, a potem, a następnie B 313, Γ 268, 280, Δ 30, XXI 229, Od. XXII 373.
- ἀ-ταρπιτός, ἡ (ἀ *proth.*, *τραπέω* tłoczyć, deptać, niem. *trampeln*), ścieżka, droga.
- ἀ-ταρπός, ἡ (p. ἀταρπιτός), ścieżka, droga.
- ἀ-ταρτηρός (τεῖρω), niestarty, twardy, bezwzględny.
- ἀτασθαλίαι, αἱ (ἀτάσθαλος), zawsze *plur.* nierozsądek, lekkomyślność II. XXII 104, zuchwalstwo,

buta, niegodziwość, wybryki, występki.

ἀτάσθαλος, 2, zbrodniczy, zuchwały, grzeszny.

ἀ-τειρής, 2 (ἀ priv., τείρω nie-starty; inni: τέρσομαι suszyć się: nieuschnięty, świeży), odważny, mocny, twardy; (inni: lśniący).

ἀ-τέλεστος, 2 (ἀ priv., τελέω), nieskończony, bezskuteczny, daremny.

ἀ-τελεύτητος, 2 (ἀ priv., τελευτάω), nieskończony, niespełniony.

ἀτέμβω, wyrządzać szkodę, urażać, obrażać XXI 312.

ἄπερ (z σῆτερ, por. niem. *sonder* bez), bez, w oddaleniu, osobno od.

ἀ-τερπής, 2 (ἀ priv., τέρω), nie-radosny, smutny, straszny.

ἄτη, ἡ (ἀΨάτη, ἀΨάω), zaślepienie (które bóg zsyła na tego, kogo chce ukarać, por. przysłowie: „Kogo Bóg chce ukarać, temu rozum odbierze“) 'A 412, B 111, II. IX 412, Ω 480 (tu zdanie względne wyjaśnia ten wyraz: zaślepienie ogarnęło człowieka, który skutkiem tego zabił kogoś i musi uciekać; zabił z *verb. finitum* przeszło na *part.*); w zaślepieniu popełniona zbrodnia, występki, wina Z 356, II. IX 115; pomieszanie rozumu, omamienie zmysłów, K 391 (mamiące obiecanki, kuszące obietnice, które mnie zaślepiły, ogłupiające przyrzeczenia), II 805

(ogłuszenie, osłupienie, utrata przytomności); nieszczęście XII 372, zguba, szkoda.

Jako uosobienie jest Ate córką Zeusa; opanowuje złego człowieka, który skutkiem tego skrzywdzi swego bliźniego. Za Atą następuje Skrucha: winowajca prosi o przebaczenie. Jeśli skrzywdzony nie przebaczy, Ate ścigać będzie teraz jego za hardość, jak dawniej winowajcę za krzywdę IX 503 nn.

ἀ-τιμάζω (ἀ priv.), aor. ἠτίμασε i ἀτιμάω, aor. ἠτίμησε, opt. ἀτιμήσειε, 3 plur. impf. ἀτιμών (§ 14, 1), znieważać, nie szanować, lekceważyć, patrzeć z pogardą.

ἀ-τίμητος, 2 (ἀ priv., τιμή), nie-szanowany, lekceważony, wzgardzony.

ἄ-τιμος, 2 (ἀ priv., τιμή), nieposzanowany, wzgardzony, zhańbiony, II 30 zniewagę moją powiększysz (ratuj Greków, ale nie rozgrom Trojan w zupełności, tak żeby Grecy czuli się zmuszeni mnie przeprosić).

ἀτιτάλλω (ἀτάλλω postępować jak dziecko, postępować jak z dzieckiem, ἀταλός), wychowywać, pielęgnować, hodować, karmić.

ἄ-τλας, αντος, ὁ (ἀ int., § 36 b i τλήναι dźwigać), ojciec nimfy Kalipso.

ἄ-τλητος, 2 (ἀ priv., τλήναι), nieznośny.

ἄτος, 2 (ἄ-σατος, ἄατος, ἄ *priv.*, p. ἄω), nienasycony.

ἄτραπιτοί = ἄταρπιτοί, αἱ, ścieżki.

Ἄτρεΐδης lub Ἄτρεΐδης (Ἄτρεΐδης), ἄο i εω (§ 6, 6), syn Atreusa, Agamemnon lub Menelaos.

Ἄτρεΐων 1. Ἄτρεΐων (Ἄτρεΐων), ωνος, syn Atreusa, Agamemnon.

ἄ-τρεκῆς, 2 (ἄ *priv.*, τρέκω = τρέπω, *torqueo*, niem. *drehen*), nieprzekrecony, prawdziwy, szczerzy; ἄτρεκῆς = ἄτρεκῆως *adv.* zgodnie z prawdą, szczerze, dokładnie.

ἄ-τρέμας, *adv.* (ἄ *priv.*, τρέμω), bez drgnięcia, spokojnie, cicho.

Ἄτρεύς, εός, εἰ, ojciec Agamemnona i Menelaosa, brat Tyestesa; ojcem jego był Pelops, a dziadkiem Tantal, król Frygji.

ἄ-τριπτος, 2 (ἄ *priv.*, τριβω), niezahartowany.

ἄ-τρομος, 2 (ἄ *priv.*, τρέμω), niedrzący, nieustraszony.

ἄ-τρούγετος, 2 (ἄ *priv.*, τρώω ścierać), niezmordowany, wiecznie ruchliwy, falujący. Starożytni (łaczycy to z τρυγάω zbierać plony): nieurodzajny, jałowy.

Ἄτρυτώνη (ἄ *priv.* prawdopodobnie i τρώω ścieram), określenie Ateny: niezwyciężona, niepokonana.

ἄττα łac. *atta*, goc. *atta*, zdrobniałe *Attila*, pol. *ociiec*, rus. *otec*), ojczulku, tatku, tatusiu.

ἄτύζομαι, *part. aor. pass.* ἄτυχ-

θείς, płoszyć się, πεδίοιο na równinie Z 38; przestraszyć się, przerazić się Z 468, XXIII 42 (nastraszone, zastraszone); ἀτυζομένην (sc. ὥστε skutkowe) ἀπολέσθαι ogłoszoną tak, że mogła umrzeć, odchodzącą od zmysłów i wprost konającą II. XXII 474.

αὐθ' (por. *autem*), znowu, oznacza 1) powtarzanie: powtórnie, drugi raz, (czasem w połączeniu z δέ-τερον Γ 332) znowu, (niekiedy wyraża zniecierpliwienie lub opryskliwą niechęć) A 540, V 129. — 2) przeciwstawienie, tak że prawie = δέ i odpowiada poprzedniemu μὲν A 19, 109; często łączy się z δέ Γ 200, XVII 326: natomiast, zaś, z drugiej strony. — 3) przejście do nowej myśli: natomiast, zaś, na to, potem, dalej. Często z δέ, szczególnie w zwrocie τὸν (τήν) δ' αὐθ' αντίον ἠῦδα VI 186, XVI 240, 262.

αὐαίνω (αῦος, lit. *sausas* = *suchy*), *part. aor. pass. neutr.* αὐανθέν, suszyć.

αὐγή, ἦς, blask, światło, promień.

αὐδάω (αὐδή), mówić, αντίον mówić naprzeciw kogo = przemawiać, odpowiadać, odeprzeć.

αὐδή, ἦς (ἀΨυδή, por. ἀΨείδω), głos, dźwięk.

αὐδήεις, εσσα, εν, mówiący, ludzkim głosem obdarzony (bogowie mówią głosem innym niż ludzie).

αὐθ' = αὐθι II. IX 690. (Odróżnij

αὐθ' = αὐτε przed spirit. asper).

αὖθι, na miejscu, tu, tam, ἐνθάδε
 αὖθι tu na miejscu, tutaj V 208.
 αὖλειος, 3 (αὖλή), podwórzowy.
 αὖλή, ἦς, podwórze, dziedziniec;
 zagroda, ogrodzenie, mur otaczają-
 jący dziedziniec.
 αὐλίξομαι (αὖλή), być zamknię-
 tym w zagrodzie.
 αὖλις, ἦ (λαύω), miejsce spoczyn-
 ku, obozowisko, biwak, nocne
 straże obozowe.
 Ἀβλῖς, ἶδος, port w Beocji.
 αὐλός, οὖ, ὄ, (alveus koryto, lit.
 aulys = ul, aultas cholewa, pol.
 ulica), rura, flet; strumień krwi
 Od. XXII 18.
 αὐλῶπις, ἶδος (αὐλός, ὄψ), ma-
 jący oka z rury, opatrzony rurą
 (w którą wsadza się kity). Inni:
 mający w przyłbicy otwory dla
 oczu lub: zdobny rogiem (hełm
 mógł mieć prócz kity ozdobę
 kształtu rogu), p. ryc. 25, 28 i 30.
 αὐός, 3 (p. ἀθαίνω), suchy.
 ἄ-υπνος, 2 (ἄ priv., ὕπνος), bez-
 senny.
 αὖρη, ἦ (ἄψημι, § 4, 2, aura),
 powiew, chłodny wiatr.
 ἄυσα, p. 2. αὖω.
 αὖριον, adv. (αὔσ-ριον z eolskie-
 go αὖως = ἠώς, aurora), jutro.
 αὐτάρ (αὔτε i ἄρα), a znowu wła-
 śnie, natomiast, oczywiście. Par-
 tykuła ta służy do 1) przeciw-
 stawienia: a, zaś, ale, jednak,
 tymczasem, natomiast, z drugiej
 strony, lecz; prawie = δέ ale
 z naciskiem A 118, 133, 282,
 Γ 290. — 2) łączy przechodząc

do nowej sceny lub myśli: a,
 zaś, a wtedy, dalej, potem, Od.
 XXII 1, XXIV 472, VI 132, Γ 18;
 często odpowiada poprzedniemu
 μέν A 51, Γ 315, Od. I 88.
 αὔτε (αὔ-τε), i znowu, a znowu.
 Oznacza podobnie jak αὔ 1) po-
 wtarzanie: znowu A 578, B 370,
 Z 73; niecierpliwe zdziwienie
 i niechęć: A 202, B 225, VI 119,
 X 281, XI 93. — 2) przeciwsta-
 wienie: natomiast, ale, jednak,
 lecz, zaś, tymczasem, Δ 321, Γ 76,
 H 345; łączy się z δέ, szczegól-
 nie w powiedzeniu τὸν (τήν) δ'
 αὔτε προσέειπε A 206, Γ 203,
 Z 144, V 145, VII 27; po μέν
 Γ 241, Od. XXII 6. — 3) łączenie
 z nową myślą lub dalszym cią-
 giem: ale, zaś, a dalej, a wtedy,
 następnie, a Γ 180, Z 234.
 ἀὔτέω (ἀντή), wcląć.
 ἀὔτή, ἦς (2. αὔω), krzyk, wrzawa
 VI 122; wrzawa wojenna, bitwa,
 walka.
 αὔτ-ἡμαρ, tego samego dnia.
 αὔτινα (z ἀντί loc. do tem. αὔτο-),
 natychmiast, zaraz; czasem roz-
 poczyna następnik po εἰ, ἐπεὶ,
 ὅτε, ὥς.
 αὔτις = att. αὔθις (αὔτε), znowu
 Δ 15, może łączy się z ἄψ, δεύ-
 τερον, πάλιν B 276; znowu =
 a wtedy, natomiast H 170, XV
 439, XXI 130; znowu = zpowro-
 tem Δ 19, Z 391, Od. IX 496,
 X 55; innym razem, w przyszło-
 ści A 140.
 ἀντιμή, ἦς (ἀψεμή, ἄημι), od-

dech, powiew, technienie, żar Od. IX 389, woń XII 369.

αὐτο-δίδακτος, 2 (διδάσκω), sam przez się wykształcony, samouk Od. XXII 347 (dzięki natchnieniu nie miał potrzeby uczęszczać do szkoły śpiewaków).

αὐτόθ' = αὐτόθι.

αὐτό-θεν, z miejsca, stamtąd.

αὐτόθι (= αὐτοῦ), na tem miejscu, tu VI 235, Il. IX 617, tam Od. IX 496.

αὐτο-κασίγνητος, rodzony brat.

Αὐτο-μέδων, οντος, woźnica Achilleśa.

Αὐτό-νοος, 1) Grek A 301. — 2) Trojańczyk II 694.

αὐτός, ή, ό, sam. 1) sam, *ipse* (uwydatnia osobę lub rzecz w przeciwieństwie do innych pojęć) A 4, 112, Od. I 33, 39, H 50, Σ 481 (na samej tarczy: w przeciwieństwie do ἄντῳς i τελαμών; ἐν αὐτῷ a na samej powierzchni: w przeciwieństwie do πτύχες) VI 83; sam z siebie, z własnej woli, z własnej pobudki XIV 8; sam jeden (bez nikogo) Od. I 53; na własną rękę, samowolnie A 137, 161, 356; razem z (w *dat. soc.* z σύν lub bez) XIII 118, XXI 54; a nawet sam (stopniuje) Z 451. — W połączeniu z zaimkami osobowemi i dzierżawczemi uwydatnia je silnie Z 490 (twoje własne), Od. I 7 (swój własny); VI 60, K 307. — *Casus obliqui* = *pron. refl.* (§ 11, 1, uw. 3), X 27

(= ἡμῶν αὐτῶν), XIV 51 (= ἑαυτοῦ). — Czasem należy do przypadku zależnego uzupełnić zaimek osobowy X 26 (sc. ἡμᾶς), Od. XXII 38 (sc. ἐμοῦ), Ω 430, 503 (sc. ἐμέ). — 2) αὐτός (rzadziej ό αὐτός Z 391, VII 55) = att. ό αὐτός, *idem, eadem, idem* ten sam. — 3) jego, jemu, jego, *eius, ei, eum* wyłącznie w *casus obliqui* A 218, Od. X 303.

αὐτο-σχεδίη, ή (σχεδόν), walka zbliżona, starcie wręcz, *dat.* i *acc.* = *adv.*

αὐτο-σχεδόν (σχεδόν), w walce zbliżona.

αὐτοῦ (αὐτός), na tem samym miejscu, *eodem loco*, tu, tam.

αὐτως l. αὐτως (αὐτός), właśnie tak; wyraża: 1) zgodność z opowiadaniem, ze stanem zwykłym, obecnym lub dotychczasowym: tak, właśnie tak, tak samo, zupełnie tak, jeszcze tak, ciągle tak, zaraz tak: VI 143 (tak jak stał), Σ 198 (tak jak jesteś bez broni), ὥς VI 166 i Γ 339 (tak samo), Il. XXII 125 (tak jak niewiastę, bez żadnych zachodów, poprostu), Ω 413 (jeszcze tak samo jak przedtem), A 520 (i tak jak jest, i bez tego wszystkiego nawet), B 138 (jeszcze zupełnie tak samo — dla wzmocnienia wyrazu ἀκρόαντον — przytem należy wyobrazić sobie jakiś gest ręką). — *νήπιος* takie sobie małe dziecko jak jeszcze ciągle dotychczas, jak każdy może sobie

wyobrazić, jeszcze całkiem małe Z 400, X 484, Ω 726. — 2) pewne lekceważenie i niedbałość: tak sobie, tak tylko, prosto, bez żadnego powodu, na chybił trafił, ni z tego ni z owego, nadaremno, naoslep, napróżno: Γ 220 (ot taki sobie prosto mruk), A 134 (tak [bez podarunku] bez żadnego powodu, ni z tego ni z owego, tak prosto), również XII 284 (tak sobie bez łądowania); Π 117, B 342 i Σ 584 (nadaremnie, bezcelowo, napróżno), XX 130 (tak sobie, całkiem prosto).

ἀρχήν, ἐνος, ὄ, szyja, kark.

ἀρχμέω (ὁ ἀρχμός, oschłość, brud), być suchym, nie namaszczoneym olejkami, rozeczochranym, brudnym.

1. αὔω l. αὔω (p. αὐαίνω), rozpałić, V 490 aby nie miał potrzeby skądinąd (biorąc żar) zapalać, drugi raz podpalać.

2. αὔω, tylko w imperf. αὔε, zresztą αὐώ (ἀϝώ), aor. ἤυσα l. ἄυσα, głośno krzyczeć, wołać.

ἀφ-αιρέω, aor. -εἶλον, part. ἀφελών, imp. praes. med. ἀποαίρεο (§ 3, 4, uw. 1), aor. ἀφείλετο i ἀποείλετο (in tmesi), zabierać; Od. IX 313 odwalić, usunąć, tak samo 414 (tm.); med. odebrać sobie, zdjąć, odnieść, porwać, τινά τι i τινί τι.

ἀφ-αμαρτάνω, aor. -άμαρτεν i ἀπήμβροτον, τινός, chybić; utracić Z 411.

ἄ-φαντος (ἄ priv., § 36 a, φαίνω), niewidoczny, bez śladu.

ἄφαρ, zaraz, wnet, w tej chwili, bez wahania Δ 418.

ἄ-φανρός (ἄ priv., φάϝος), niepokazny, słaby, bezsilny.

ἀφάω (ἀφή dotyk, ἄπτω), ἀφάοντα = ἀφώοντα (§ 15, 2) dotykać, badać dotykaniami.

ἀφείη, opt. aor. od ἀφίημι.

ἄφενος, τό, majątek, bogactwo.

ἀφέξω, fut. od ἀπέχω.

ἄ-φθιτος, 2 (ἄ priv., φθίω), niezniszczalny, wiecznie trwały, nieprzemijający.

ἀφ-ίημι, impf. -ίει, fut. -ήσω, dimittere, odesłać, wypuścić, odprawić, napędzić; med. puścić, XXIII 240 nie opuściła swych ramion.

ἀφ-ικάνω (form. ob. do ἀφικνέομαι), przybywać, przychodzić, dokąd τι lub πρὸς τι, Z 388 (szarfarka wnioskuje z szybkości, z jaką pani wybiegła).

ἀφ-ικ-νέομαι, fut. -ίξεται, inf. pf. -ίχθαι, aor. -ικόμην (ī l. ū) także tm., przybyć, przyjsć, osiągnąć kogo.

ἄφ-ίξις (ἀφ-ικόμην), przybycie, przyjazd.

ἀφ-ίστημι, odstawiać, intr. ἀφίσταμαι, aor. ἀπέστη, pf. ἀφέστατε, odstąpić, odskoczyć Γ 33, ustąpić; pf. stać zdaleka Δ 340.

ἀφνεύς, 2 (ἄφενος), majątny, bogaty.

ἀφώοντα, p. ἀφάω.

ἀ-φραδέω (ἀφραδέης), być nierozumnym, nierozumnie działać.

ἁφραδής, 2 (ἁ *priv.*, φράζω), pozbawiony świadomości.

ἁφραδίη (ἁ *priv.*, φράζω), *dat. pl.* ἡσι i ης, nieznanomość B 368; zresztą *plur.* głupota, nierozsądek.

ἁφραίνω (ἁ *priv.*, φρήν), być szalonym.

ἁφρήτωρ (ἁ *priv.*, φρήτη), pozbawiony (wyzuty ze) związku ze swym rodem, bez poczucia związków krwi.

Ἄφροδίτη, córka Zeusa, bogini miłości, piękności i wdzięku.

ἄφροός, ὅ (z tem. *ἡbhro*, staroind. *abhrah* chmurna pogoda, cf. łac. *imber*), piana.

ἁφροσύνη, ης, *gen. plur.* ἄων (ἄφρων), nierozsądek, niemądre zachowanie się, postępowanie.

ἁφρων, ονος (ἁ *priv.*, § 36 a, φρήν), nierozsądny, nierozważny, głupi.

ἄφύξειν, *fut.* od ἀφύσσω.

ἄφύσσω, *aor.* ἤφυσαι i ἄφυσσα, nalewać, czerpać; gromadzić A 171.

Ἄχαικός, achajski.

Ἄχαις, ἴδος, ἡ, 1) γαῖα, achajska ziemia, Grecja. — 2) Achajka.

Ἄχαιός (Ἄχαιός), 1) imię największego szczepu greckiego, zamieszkującego Tesalię, Peloponez i wyspy. — 2) wogóle Grecy.

ἄχαιδος, ἡ, dzika grusza.

ἄχεύων *part. praes.* (= ἀχέων, ἄχος), smucić się, żałować, jęczeć.

ἄχέω (ἄχος), smucić się, trapić się, boleć.

ἄχθομαι (ἄχθος), być naladowanym XV 457; mieć ciężar w ser-

cu (κῆρ *acc.* względu), czuć ból, przygnębienie A 274, 400.

ἄχθος, τό, ładunek, ciężar Σ 104 (o nieużytecznych ludziach).

Ἀχιλεύς 1. Ἀχιλλεύς (zależnie od potrzeby *metrum*, por. § 1, 3 c), ἦος (§ 7, 6), syn Peleusa, wnuk Ajakosa, król Myrmidonów.

ἄχλύς, ύος, ἡ, ciemność, mrok, noc.

ἄχλύω, *aor.* ἤχλυσε, ściemniać się.

ἄχνη, ἡ, piana morska.

ἄχνημαι (ἄχος), trapić się, smucić się, rozpaczać.

ἄχος, εος, τό (ἄχχω), ból, smutek, strapienie, boleść, żalność.

ἄχρεῖον, *neutr.* = *adv.* (χρεία), bez pożytku, głupowato, bezradnie.

ἄψ (ἀπό, łac. *abs*), wstecz, nazad; znowu.

ἄψεσθαι, p. ἄπτω.

ἄψ-ορρος (z ἄψορρος, por. *παλιν-ορρος*, ὄρνυμι), postępujący nazad; ἄψορρον (*neutr.* = *adv.*) προσέφην Od. IX 282 odpowiedziałem mu, IX 501 znowu do niego powiedziałem.

ἄω (pier. σα-, *satis*, *satur*, niem. *satt*, lit. *sotús*, pol. *syt*, co do braku przydechu ostrego p. § 4, 1), *fut.* ἄσεσθε, *inf.* *aor.* ἄσαι, *opt.* ἄσαιμι, nasycić; nasycić się; *med.* nasycić się.

ἄωρτο, *plqpf. pass.* od 2. ἀείρω.

ἄωτέω, spać, zażywać snu, spoczywać snem.

ἄωτος, ὅ i ἄωτον, τό, kosmyk, wełna, runo, Od. IX 434 trzymałem się mocno wełny, wplątawszy się (rękami w runb).

B

βάζω, mówić.

βαθυ-λήιος, 2 (βαθύς, λήιον), mający wysokie zasiewy.

βαθύ-ρροος, 2 (ῥέω = σρεω, § 1, 3 c, uw.), płynący głębokim nurtem.

βαθύς, 3, *acc.* βαθεῖαν i βαθέην, głęboki (pionowo, np. rów I. poziomo, np. las), gęsty II 766, A 415, Od. IX 144, B 147 (bujny), i Od. IX 134, rozległy B 92, K 353, Σ 547, szeroki; gwałtowny A 306; ἡιών głęboko w łód wecinający się (l. rozległy) brzeg B 92; ἀύλή głębokie ze względu na wysokie ogrodzenie (podwórze widziane zgóry) Od. IX 239.

βαίνω (βαμ-ja z gwμ-jo, p. § 32 b, niem. *kommen*, staroniem. *queman*, łac. *venio*), *aor.* I ἔβησα, βῆσα (βήσομεν *con.*, § 13, 1, A 144), *aor. m.* (ἐ)βήσετο (§ 17, 5), *aor.* II ἔβην (§ 14, 1), βῆν, 3 *dual.* (ἐ)βήτην (§ 14, 1), βάτην, 3 *plur.* ἔβησαν, βῆσαν (§ 14, 1), ἔβαν, βάν (§ 12, 4), *con.* βήω (βείω, § 21, 6 i uw. 1), 3 *plur.* βῶσι XIV 86, *inf.* βῆναι, βήμεναι (§ 12, 10), *pf.* βέβηκα, 3 *plur.* βεβάασι (§ 19, 3), *part.* βεβαώς, βεβῶσα, *acc.* βεβαῶτα, *plqpf.* (ἐ)βεβήκει, 3 *plur.* βέβασαν, 1) *trans.* (tylko w *aor.* I) kazać iść, zejść, wsiąść; A 144 każdy wsiąść, zabierzmy; II 810 kazał zsiąść, zrzucił, stracił. —

2) *intr.* kroczyć, stapać, iść; ἀμφ' ἐνὶ δοῦρατι okroczył wkoło = wsiadł naokrak (jak na konia) V 371, περὶ τρόπιος jadącego okrakiem na belce V 130; βῆ θέειν wystąpił bieć = ruszył biegiem, pospieszył B 183, βῆ δ' ἔμειν kroczył, aby iść = poszedł Δ 199; ἐννεά βεβάασι ἐνιαυτοὶ upłynęło 9 lat B 134; πῆ ὄρμα na co wyjdą nasze przysięgi, na co się obróca B 339; ἔβαν φέρουσαι poszły niosąc = porwały B 302; βήσετο δίφρον wsiadł na wóz Γ 262.

βάλανος, ἦ, żołędź.

βάλλω (tem. βαλ, βλη), *con. aor.* 2 *sing.* βάλῃσθα (§ 12, 2), *inf. aor.* βαλέειν (§ 12, 10, uw. 3); 3 *pl. pf. pass.* βεβλήαται, 3 *pl. plqpf. pass.* βεβλήατο (§ 12, 9); *form. ob. part. pf.* βεβολημένος i 3 *plur. plqpf. pass.* βεβολήατο (§ 12, 9); *aor. v med.* ἔβλητο (p. § 18, 5), *inf.* βλήσθαι. **I. act.** 1) ciskać, miotać, rzucać, powalić, wtrącić; strzelać; λύματα brudną wodę wylewali do morza A 314; εὐναί są usypane z liści legowiska XI 194, ἐπιτονος lina była przy-mocowana XII 423; μετὰ νείκεα wtrąca w spory, kłótnie B 376; φιλότητα μετ' ἀμφοτέρωσιον wrzucić przyjaźń = doprowadzić do przyjaźni między obiema stronami Δ 16; μῆλα ἐν νηυσίν (§ 23, 3 b) załadować owce na

- okrety, umieścić na okrętach Od. IX 470; *αλγίδα* zarzucić na ramiona, wdziac Σ 204. — 2) trafić, ugodzić, ranić (pociskiem rzuconym zdaleka), uderzyć; *βάλλ'* wcięż a wcięż raził (*impf.*) A 52; *πένθει*, *ἄχει* razić smutkiem, przesywać boleścią, pogrążać II. IX 3, 9; *κτύπος οὐατα* tętent obija się o uszy K 535. — **II. med.** zarzucić na siebie, zawiesić na sobie Γ 334, wrzucić sobie; *ἐνὶ φρεσὶ* weź sobie to do serca, rozważ, zapamiętaj to sobie A 297; *νόστον* myślisz o powrocie II. IX 435.
- βαμβαίνω** (red. *βαίνω*, § 14, 6, uw. 2), zataczać się ze strachu, słańać się, dygotać.
βάν = *ἔβαν* = *ἔβησαν*.
βάπτω, zanurzać.
βαρύνω (*βαρύς*), obciążać, A 584 sprawiać ból, dolegliwość (przy każdym ruchu).
βαρύς, 3 (indeu. *guru*, staroind. *guruh*, łac. *gravis*, ital. *brutus*, łot. *gruts*), ciężki, przemożny, szorstki, gruby (głos).
βασιλεια, *ἡ*, królowa, królowna.
βασιλεύς, *ἦος* (§ 7, 6), *subst.* król, książę; pan, dostojnik VI 54, VII 49; *adi.* królewski, dostojny; *comp.* potężniejszy król II. IX 160, K 239; *sup.* najpotężniejszy król II. IX 69.
βασιλεύω, królować, panować, władać.
βάσσω (*βαίνω*), kroczyć, tylko w *imp.* *βάσσω' ἴδι* idź śpiesznie.
- βαστάζω**, podnosić, ujmować, obracać w dłoni.
βάτην = *ἐβήτην*, 3 *dual. aor.* od *βαίνω*.
βάτος, *ἡ*, ciecier.
βεβάσσι, *βεβαῶς*, p. *βαίνω*.
βεβήκηκε, *pf.* od *βιάω*.
βεβλήσεται, -το, p. *βάλλω*.
βεβολήατο, -ημένος, 3 *plur. plqpf. pass.* i *part. pf. pass.* od *βάλλω*.
βέβρουχε, p. *βρουχάομαι*.
βεβρωθούς, *int. perf. opt.* (*βιβρωσσω*), pożreć.
βεβρωκώς, p. *βιβρωσσω*.
βεβῶσα, *fem. part. pf.* od *βαίνω*.
βέη, *βείομαι*, p. *βέομαι*.
Βελλεροφόντης, *ὁ* (por. *ἀργειφόντης*), syn Glaukosa.
βέλος, *εος*, *τό* (*βάλλω*), pocisk, wszelka broń, służąca do rzutu: dzida, strzała, kamień.
βέομαι, *βείομαι* (p. *βίος*), 2 *sing.* *βέη* ze znaczeniem *fut.*, żyć będąc.
βῆ = *ἔβη*, p. *βαίνω*.
βηλός, *ὁ* (*βαίνω*), próg.
βῆμεν = *ἔβημεν*, *βήμεναι* = *βῆναι*, p. *βαίνω*.
βήομεν, *βήω*, *con. aor.* od *βαίνω*.
βήσαμεν, *βῆσε* i t. d. *aor.* I od *βαίνω*.
βῆσσα, *ἡ* (*βαθύς*), parów, jar, kotlina.
βιάζω (zwykle *med.*), gwałtem przemóc, zadać gwałt, pokonać przemocą, uciskać, dręczyć, krzywdzić, poniewierać; gwałtem opanować, gwałtem przeszkodzić, przemocą wstrzymać, zmóc, przymusić.

βιάω (βίη), *pf.* βεβίηκε, *med. fut.* βιήσεται, 3 *plur. ind. praes.* βιόωνται, 3 *pl. opt.* βιῶατο (§ 12, 9), 3 *plur. impf.* βιόωντο, poetycka i jońska form. ob. do βιάζω.

(βίβημι, βιβιάσθω, βιβιάω) domyślne *praesentia* do *part.* βιβιάς, ἄσα, *acc.* ἀντα, βιβιάσθων (tylko w *nom. sing. m.*) i βιβιῶν, ὦσα, ὦντος i t. d., krocząc, stawiając kroki, μακρά wielkie.

βιβρωσκόω (βορ-, βορά, pier. *gwer-, vorare*, p. § 32 b, lit. *gerti* = pić, pol. żrą), *part. pf.* βεβρωκώς, żreć, zjadać.

βίη, ης, ἡ (*vis*), *dat. instr.* βίηφιν (§ 5, 2 a), gwałt, siła, moc; kolektywnie l. *plur.* gwałty, wybryki.

Βιήνωρ, ορος (βιάω, ἀνήρ), Trojańczyk (przemagający mężów).

βίος, οῖο, ὁ, łuk.

βίος, ὁ (pier. *gwi-*, staroind. *dzi-va-h*, lit. *gywas* = *vivus* = żywy, ale *goić*, niem. *Queck-silber* żywe srebro), życie.

βιοτος, οιο, ὁ (p. βίος), 1) życie; 2) żywność, majątek, dobytek.

βιώω (p. βίος), żyć; *med. aor.* utrzymać przy życiu, uratować życie.

βιόωνται, -όωντο, βιῶατο, p. βιάω.

βιάβω (βλάβη), używana tylko 3 *sing. pass.* βιάβεται, zwykle używa się:

βιάπτω, *aor.* ἔβλαψα, *pf. pass.* βέβλαμμαι, *aor. pass.* ἐβλάθη (i ἐβλάβην), 1) uszkodzić, osłabić, zachwiać, przeszkodzić;

γούνατα βιάβεται kolana słabną, chwieją się, uginają się XIII 34; βεβλαμμένος ἦτορ uszkodzony na sercu = zabity II 660; ὄζω ἐνὶ βλαφθέντε zawadziwszy o krzak (co spowodowało złamanie dyszla) Z 39; μὴ βιάπτοι żeby nie przeszkadzały XIII 22. — 2) uszkodzić na umyśle, omamić, pomieszać rozum (z φρένας lub bez) XXIII 14, zaślepiac II. IX 512; φθάνει πάσας βιάπτουσα (wyprzedza) uprzedza je wszystkie, zaślepiając ludzi II. IX 507. βλεμεαίνω, puszyć się czemś, dufać w co (σθένει).

βλέφαρον, τό, powieka.

βλήμενος, *part. aor. v med.* od βάλλω (p. § 18, 5).

βληχή, ἡ, beczenie.

βλοσυρός, 3, straszny, budzący grozę, okropny.

βλοσυρ-ῶπις, *adi. fem.* (ῶψ) o straszliwym obliczu, o twarzy grozą przejmującej.

βλωθρός, 3, wysoko wyrosły, smukły.

βλώσκω (zam. μλώσκω), *aor.* ἔμολον, *pf.* μέμβλωκα (§ 4, 7), isić, pójść, przychodzić.

βοάω (p. βοή), *inf.* βοᾶν, *part.* βοᾶων, -όων, βοᾶν; -οάοντα = -όωντα (§ 15, 2), βοάοντες = -όωντες, *part. aor.* βοήσας, krzyczeć, głośno wołać.

βόειος i βόεος, 3, wołowy, ze skóry wołowej; *subst.* ἡ βοέη i βοείη skóra wołowa.

βοή (βοΐά, βοάω, z tem. *gwow*,

starosł. *gowor* = *gwar*, rosyjskie *goworit'*, pol. *gaworzyć*, § 32 b), krzyk, wołanie, brzmienie, dźwięk; *βοήν ἀγαθός* dzielny w krzyku wojennym; *φόρμιγγες βοήν ἔχον* brzmiały, dźwięczały Σ 495.

βόθρος, ó (*βάθος*), rów, dół.

βολή, ἤ (*βάλλω*), rzut, rzucanie, *βολαί* razy, ciosy.

βομβέω (onom.), brzmieć, szumieć, huczeć.

βοόων, -*ῥωντα*, -*ῶντες*, p. *βοάω*.

Βορέης (Il. IX 5 czytaj *Βορ-ρῆς*), *εἶο* i *ἔω*, *έη*, *έην*, ó, wiatr północny.

βόσκω, *impf. iter.* (§ 22) *βοσκέσκοντο*, *pasco*, paść, wypasać, żywić Od. IX 124; *med.* paść się, żywić się, *pascor*.

βοτόν, τό (*βόσκω*), wypasane bydło, bydło, które się pasie.

βοτρυδόν, *adv.* (*βότρυς*), gronami, nakształt grona.

βότρυς, υος, ó, grono, winogrono.

βού-βοτος, ἤ sc. *γῆ* (*βόσκω*), wypasany przez woły, pastwisko dla wołów.

βού-βρωσις, ἤ (*βιβρώσκω*), byczy głód (po polsku: wilczy głód), bieda, ostateczna nędza.

βου-κόλος, ó (*κολ-*, *colo*, por. § 34), pasterz wołów.

βουλευταί, οί (*βουλεύω*), *γέροντες*, w radzie zasiadający starcy, rada starszych.

βουλεύω, *con. praes.* -*ησθα*, *inf.* -*εμένεν*, *inf. fut.* *βουλευσέμεν*,

1) radzić, obradować, doradzać; *σφίσι* dla ich dobra, nad nimi

Il. IX 99 por. Od. XVI 234; *ἔς μίαν* sc. *βουλῆν* zgodzić się B 379, myśleć nad czemś, zastanawiać się K 311. — 2) *med.* wymyśleć, postanowić, zamierzać, skłonić się do czego, B 114, V 179, 187, Od. IX 299.

βουλή, ἤς, ἤ (*βούλομαι*), 1) wola, wyrok, postanowienie (bogów). — 2) rada, przedsięwzięcie, zamysł, plan. — 3) zgromadzenie starszych, narada (wodzów, szlachty, bo narada ludu: *ἀγορή*).

βουλη-φόρος, 2 (*φέρω*), radny, radzący, także i *subst.* H 126.

βούλομαι, *βούλεται con.* A 67 (§ 13, 1), chcieć, *Τρώεσσι* chciał dla Trojan H 21; woleć (z ἤ, ἤέ lub bez) A 112, XI 489.

βου-λυτόν-δε do wyprzęgania wołów = ku wieczorowi.

βοῦς, ἤ, ó, (indeu. *gwous*, p. § 32 b, ital. *bos*, staroind. *gauh*, łot. *guws*, niem. *Kuh*, ang. *cow*, starosł. *gouędo* = bydło, pol. w narzeczach *gawiędzina* = wołowina), *βούς* (*βοῦός*), *βοῦν*, *βόες*, *βοῶν*, *βόεσσι* i *βουσί*, *βόας* i *βοῦς*, 1) krowa, byk, wół. — 2) tarcza ze skóry wołowej II 636.

βο-ῶπις (*βοῦς* i pier. *οπ-*, *ῶπα*, p. ὦψ), wołooki, mający wielkie oczy, pięknooki.

Βωότης (*βοῦς*), pasterz wołów, Wolarz (konstelacja gwiazd).

βραδύς, 3, powolny.

βράχε, *ἔβραχε*, *aor. defect.* zaszcze-kać, brzęknąć.

βραχίων, ονος, ὁ, ramię, *brachium*.
βρέμω i med. (*fremo*, pier. *mr*,
murmur, *mruczeć*), szumieć, hu-
czeć.

βριαρός, 3 (βρίθω), ciężki, po-
tężny.

βριζώ (βαρύς), być ociążałym,
ospałym, opieszającym.

βριθύς, 3, ciężki, potężny, mocny.
βρίθω, *impf.* βριθον, *pf.* βέβριθε,

1) ważyć, ciężyc, być obciążo-
nym, uginać się pod ciężarem. —
2) mieć przewagę, przewazyć,
έέδνοισι darami przewazywszy
innych, przewyższywszy VI 159.

Βρισεύς, ἦος, władca Bressy na
wyspie Lesbos, ojciec branki
Achillesa, Bryzeidy.

Βρισηίς, ἴδος, córka Bryzesa, mał-
żonka Mynesa, w Lyrnessos
w Myzji, wzięta do niewoli przez
Achillesa, który zabił jej męża
i braci.

βρομέω (βρέμω), brzęczeć.

βροντάω, grzmieć.

βροντή, grzmot.

βροτόεις, 3 (βρότος), skrwawiony.

βροτός, οῦ, ὁ (z μροτός, μρτός,

mor-lor, *mors*, *u-mier-ac*, *mrzeć*,
mór), *adject.* śmiertelny; *subst.*
śmiertelnik, człowiek.

βρότος, ὁ, krew, skrzepła krew,
cruor.

βρυχάομαι, *pf.* βέβρυχε, 3 *sing.*
plqpf. έβεβρύχει, huczeć, szumieć,
ryczeć.

βρώμη, ης, ἡ (βιβρώσκω), jadlo,
potrawa.

βρωσις, ἡ (βιβρώσκω), jadlo, po-
trawa.

βύβλωος, 3 (βύβλος, ἡ, *papyrus*),
upleciony, skręcony z łyka papi-
rusowego (sznury takie sprzed-
wali Fenicjanie).

βύκτης (onom., por. starosł. *bu-*
czati=czes. *bykati*=ryczeć; *byk*),
wyjący, świszczący, huczający.

βυσσο-δομεύω (ὁ βυσσός głębia,
δέμω), w głębokości duszy bu-
dować, w głębi duszy knuć,
układać.

βωμός, ὁ (βαίνω, βῆμα), stopień,
podstawa; ołtarz.

βωτι-άνειρα (βόσκω), żywiąca mę-
żów, żywicielka bohaterów.

βώτωρ, ορος, ὁ (βόσκω), pasterz.

Γ

γαῖα, ης, ἡ, ziemia.

γαίη-οχος (γαίαφοχος, φόχος, *ve-*
ho), wstrząsający ziemią, ładem
(por. έννοσίγαιος), dawniej łą-
czono -οχος z έχω: obejmujący
ziemię.

γάλα, ακτος, τό (*lac*, *lactis* z *glact*),
mleko.

γαλήνη, ἡ, gładka powierzchnia
morza, cisza na morzu.

γαλόως, ἡ (indeu. *gelou* z *g* palat.,
p. § 29, łac. *glos*, *ris*, czes. *zel-*
wa, staropol. *zoltwica*), *dat. sing.*
i *nom. plur.* γαλόφ, *gen. plur.*
γαλόων, siostra męża.

γαμβρός, ὁ (γαμεῖν), zięć.

γαμέω, pojąc żonę; *med.* iść zamaż. γάμος, ὁ, wesele, zaślubiny, gdy weselne.

γαμφηλαί, αἱ, szczęki, paszczęka. γαμψ-ῶνυξ, χος (γαμψός pokrewne z γναμπτός, ὄνυξ), krzywozpony, o haczystych szponach. γάρ (γέ i ἄρα, ä; w *B* 39 ā), uzasadnia: bo, albowiem, bo-wiem (czasem o ile wyprzedza zdanie uzasadniane: ponieważ, skoro *XII* 32) lub wyjaśnia i roz-prowadza: mianowicie, właśnie. Szczególnie częste 1) w żywym pytaniu πῶς γάρ bo jak, jakżeż to: *A* 123 nie dadzą ci daru, bo nie mogą = bo jakżeż mogą to zrobić? wyjaśnij mi! *K* 424 bo jak to śpią, razem czy osobno = pytam jak, bo nie wiem. — 2) w życzeniach αἴθε γάρ, εἰ γάρ, εἴθε γάρ gdybyż to, gdyby tylko, o gdybyż. — 3) łączy się z innymi partykułami ἀλλά γάρ atoli, przecież jednak, wszakże (ἀλλά urywa myśl, γάρ wyjaśnia ją i uzasadnia *H* 242); γάρ δή bo już, bo w rzeczy samej, γάρ οὖν bo w każdym razie, bo mianowicie; οὐ μὲν γάρ bo zaiste nie *Ω* 66; γάρ ὅα bo oczywiście, bo właśnie *A* 113 (wolę ją naturalnie — jak to jest zrozumiałe — niż moją żonę. Przesadnie podnosząc wartość Bryzeidy, podnosi Agamemnoną wielkość swej ofiary i straty); γάρ τε *namque, etenim*; καὶ γάρ bo i, bo i także, przecież i, wszakże i

Od. *IX* 357 (albowiem to wino jest doskonałe: γάρ zaczyna myśl skończoną w w. 359, a w. 357 jest właściwie myślą uboczną przyzwoloną: choć cyklopowie także mają wino); γάρ τοι bo ci, boć, bo istotnie (τοι podkreśla uzasadnienie) *VI* 29; ἢ γάρ (ἢτοι γάρ) bo istotnie, bo zaiste, do-prawdy *A* 293 (ὄνειδεα μυθεό-μαι, albowiem zasługiwałbym na nazwę nikezemnika, gdybym tego nie robił).

γαστήρ, ἑρός i στρός (§ 7, 3), ἦ, brzuch, łono *Z* 58; żołądek.

γάστρη, ἦ (γαστήρ), pękaty brzuch naczynia.

γαυλός, ὁ, skopiec.

γέ (enklityczna partykuła) *quidem, saltem, certe*, 1) wzmacnia i wyróżnia znaczenie wyrazu poprzedniego: właśnie, nawet, -że (przyczepione do końca wyrazu). Często nie tłumaczy się, a oddaje się tylko tonem, zwłaszcza po zaimkach i partykułach. Od. *I* 4, 26, 46, 47, *A* 65, 60, *Z* 192 i t. d. Dodane do ὁ, ἦ, τό natęża jego znaczenie, podejmując z naciskiem powtórnie to samo pojęcie (podmiot) *A* 190, Od. *I* 4, uwydatnia przytem przeciwieństwo *A* 320, 496 albo też wskazuje na to, co następuje *VI* 182. — 2) ogranicza poprzednie powiedzenie: przynajmniej, tylko *A* 393.

γεγάσσι, -αῶτα, *pf.* od γίγνομαι.

γέγηθε, εἰ, *pf.* i *plqpf.* od γηθεῖω.

γέγωνε, *pf.*; *part.* γεγωνώς, *plqpf.* ἐγεγώνει i *praes.* γεγωνέω, *inf.* -εἶν, *impf.* ἐγεγώνεον i -εον, dać się słyszeć, krzyczeć, wołać; ὄσσον τε γέγωνε βοήσας na taką odległość, na jaką można usłyszeć głośno krzyczącego, jak daleko dochodzi głośny krzyk V 400, VI 294, IX 473, XII 181.

γείνομαι (tem. *γεν-*, γέννομαι; z tem. red. tworzy się γίνομαι), *aor.* I (ἐ)γεινάμην, 1) *intr.* (*praes.* i *impf.*) urodzić się; 2) *trans.* (*aor.* I) zrodzić.

γείτων, *ονος*, ὄ, sąsiad.

γελῶ, *praes.* γελῶ (§ 15, 2), *aor.* (ἐ)γέλασσα (§ 17, 1), śmiać się.

γελοῖος, *ον* (γέλως), śmieszny.

γελῶ, *p.* γελῶ.

γέλως, *ωτος*, ὄ, śmiech.

γενεή, ἦς, ἦ (γένος), ród, pochodzenie, pokolenie.

γενειάδες, αἱ (γένειον), włosy na brodzie, broda.

γένειον, τό (γένυς), podbródek.

γενέσκετο, *p.* γίνομαι.

γενετή (γενέσθαι), urodzenie, ἐκ γενετῆς zaraz od urodzenia.

γένος, εος, τό (γενέσθαι, *genus*), ród, rodzaj, pochodzenie.

γένυς, ἦ, ὄων, υσσιν, ὄς (*gena*, niem. *Kinn*), szczeka.

γέντο (§ 17, 7), 3 *sing.* *aor.* (z γέμ-το, pier. γεμ = λαβ, por. pol. *źmę*, *wyżymam* = ściskam, ruskie *źmenia* = garść), ujął chwycił, wziął.

γεραιός, 3, stary, *subst.* ὄ γ. sta-

rzec; γεραιά staruszki (małżonki gerontów) Z 87; *comp.* γεραι-τερος.

γέρανος, ἦ (*grus*, starośl. *żeraw* = *żóraw*, lit. *gerve*, niem. *Kranich*), żóraw.

γέρας, τό, *plur.* γέρα (γέρων *geront*), dar zaszczytny, zaszczytne stanowisko, zaszczytny urząd, zaszczyt, cześć.

Γεργήμιος, z Γεργηία w Elidzie nad zatoką Messeńską.

γερούσιος, 3 (γέρων), należący do starców, należny dostojnikom, senatorski.

γέρων, *οντος* (staroind. *džarant* = starzec, por. pol. *żrzały*), *adi.* stary Od. XXII 184, *subst.* starzec (= *senex* lub *senator*).

γεύομαι (γεύω, *gus-tare*, niem. *kosten*), kosztować.

γέφυρα, ἦ, grobla, πολέμοιο grobla wojny = luki wytworzone między oddziałami wojsk, służące do bezpiecznego przejścia lub spoczynku.

γῆ, ἦ = γαῖα, ziemia, kraj. Γῆ bogini ziemi, *Tellus*.

γηθέω (γαίω, γᾶΐω, *gaudeo*), *aor.* γήθησε, *pf* γέγηθε, radować się, cieszyć się.

γηθόσυνος, 3 (γηθέω), uradowany, ucieszony.

γῆρας, αος, τό, αἱ i αι l. α (γέρων), starość.

γηράσκω (γῆρας), 3 *sing.* *aor.* γ (§ 18, 5) ἐγήρα, starzeć się.

γῆρος, ἦ (*garrío*), głos, mowa, język.

γίγνομαι (*gigno, genui*, por. γείνομαι), *aor. γενόμην, con. γένηαι, opt. 3 plur. γενοίατο* (§ 12, 9), *aor. iterat. γενέσκετο* (§ 22), *pf. γέγονε, γεγάασι* (§ 19, 3), *γεγαῶτα*, stać się II 39, Z 82, Σ 179; powstać, urodzić się, pochodzić Z 210; *pf. istnieć, być* VI 62; *τί νύ μοι μήκιστα γένηται* co się mnie (ze mną) wkońcu stanie V 299; *νέον γεγαῶς* nowo narodzony XIX 400; *αἴγες γεγάασι* są, żyją kozy Od. IX 118; *ὀπλότεροι γ. są* młodsi Δ 325; *ἄχος γένετο* smutek go ogarnął A 188; *ποθή* tęsknota ogarnęła Δ 471; *ὑδωρ καὶ γαῖα γένοισθε* obyście się stali..., obyście się zmienili w ziemię i wodę (zgnili) H 99; *ἐν κλισίῃσι* znaleźli się w namiocie II. IX 669.

γιννώσκω (*gnosco, ang. know, lit. žinoti*, por. § 29, słow. *znati = znać, ind. dźnajaťe = uznaje*), *aor. ἔγνω, ἔγνω, γνῶ, con. aor. γνώω, -ώης, -ώομεν* (§ 13, 1), *-ώωσι i γνῶ, γνῶς, γνῶσι, inf. γνῶναι i γνώμεναι*, poznawać, spostrzegać, znać; widzieć, rozumieć, wiedzieć, znać się na czym; wybadać, doświadczyć XVI 304; *ἔγνω δέ προρέοντα* poznał rzekę, jak..., zauważył, że to rzeka płynęła naprzód V 444; *μάλα νῶι γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λῶιον* z całą pewnością my oboje poznamy się nawzajem i to jeszcze lepszym sposobem

(sc. niż ten, który ty podajesz, por. wiersz 99) XXIII 109.

γάλας, τό, (γάλα), mleko.

γλαυκός, 3, lśniący, błyszczący. (Inni: modry, błękitny).

Γλαῦκος, 1) syn Syzyfa. — 2) jego prawnuk wódz Lykijczyków.

γλαυκ-ῶπις, ἰδος *f. (ῶψ)*, jasno-oka, o lśniącym promiennem oku.

Inni: modrooka. Starożytni tłumaczyli sowiooka (γλαῦξ sowa).

γλαφυρός, 3 (por. pol. *wygłabiać = wydrążyć*), wydrążony, wkleśły, sklepiony; *λιμήν* skałami okolona przystań XII 305.

γλήνη, ἡ, gałka oczna, oko.

γλήηνος, τό (pier. *γαλ-* lśnić), lśniąca ozdoba, klejnot.

γλυκερός, 3 (*γλυκός*), słodki, miły.

γλυκός, κύ, fem. γλυκερά, comp. ἰων, słodki, miły, *gratus*.

γλυφίς, ἰδος, ἡ (γλύφω = wyłobić, łac. glubo 3), karb, nacięcie, wręb (którym strzała przylega do cięciwy).

γλῶσσα, ἡς, ἡ (*γλωχία*), język.

γναθμός, ὁ (*γένυς, gena*), szczeka, policzek.

γναμπτός, 3 (*γνάμπτω* zginać), zakrzywiony, zgięty; dający się zgiąć, naginać Ω 41.

γνήσιος, 3 (*γενέσθαι*), prawy, z prawego łoża urodzony (przeciwieństwo νόθος).

γνύξ *adv. (γόνυ)*, na kolana.

γνῶ = ἔγνω; γνῶ, γνώομεν, con. aor. od γιννώσκω.

γνώριμος (*γιννώσκω, gnarus, i-gnoro*), znajomy.

γνωτός, 3 (γιγνώσκω, (*g*)notus, *i-gnotus*), 1) dający się poznać, łatwy do poznania, zrozumiała *H* 401. — 2) spokrewniony, krewniak, także i brat *Γ* 174.

γοάω (γόος), *part.* γοάοντα, -όωντα, γοάοντες, -όωντες i γοῶντες, γοάουσα, -όωσα (§ 15, 2), *aor.* II 3 *plur.* γόον, płakać, opłakiwać, szlochać.

γόμφος, ὁ (pol. *zęb*, por. § 29), kołek, gwóźdź drewniany, sforzeń (sworzeń).

γονή, ἡ (γένονα), potomstwo.

γόνος, οἷο, ὁ (γεν-, γέγονα), pochodzenie, płód, potomstwo, potomek, syn *Ω* 59.

γόνη, τὸ (*genu*, niem. *Knie*), inne przypadki mają *ου* (*γον^F*, § 2, 3 a) γούνατος, γουνός, γούνατα, γούνα, γούνων, γούνασι, γούνεσσι, kolano (siedlisko siły i czerstwości, *Δ* 314 żeby ci tak kolana służyły; *Λ* 579, *XIV* 69, *II.* *XXII* 325 obalić, zwalić z nóg, zabić; podobnie *H* 271, *XIII* 34); ἄψασθαι, λαβεῖν, ἐλεῖν o błagalnym ruchu: ująć za kolana.

γόον, 1) *aor.* od γοάω. — 2) *acc.* od γόος.

γόος, *ου* i *οἷο*, ὁ, skarga, płacz, żale, πατρός za ojcem.

γοόωσα, *part. praes.* od γοάω.

Γοργώ, οὔς, ἡ (γοργός, mający w słup obrócone oczy, o przerażającym wzroku), potwornie przerażająca postać (*Gorgona*).

γοῦν = γ' οὔν, tedy, w każdym razie, przynajmniej.

γουνάξομαι (γόνη), obejmować (ścisnąć za) kolana, błagać kornie; μὴ γούνων γουνάξω nie błagaj mnie (zaklinaj) na moje kolana ani na rodziców *II.* *XXII* 345.

γούνατα, *ασι*, *εσσι*, *p.* γόνυ.

γουνός, ὁ (γόνη), krzywizna, pochylność, stok *Σ* 438, *XI* 193.

γουνῶμαι (γόνη), form. ob. do γούναξομαι.

γραπτύς, ύος, ἡ (γράφω), drapnięcie, zadraśnięcie.

γράφω, drapać, zadrasnąć, porysować, wyręć *Z* 169.

γρηῦς lub γρηῦς i jednozgłoskowe γρηῦς (γέρον, γῆρας), *dat.* γρηῖ, *voc.* γρηῦ (l. γρηῦ *XIX* 383), staruszka.

γύαλον, τό, wklęsłość, sklepienie, sklepiąca płyta pancierzowa (na piersi).

γυῖον, γυῖα, *ων*, τά, tylko w *plur.* stawy (rąk i nóg), członki (repe i nogi, kolana).

γυμνόμαι (γυμνός), obnażyć się, rozebrać, ἑακέων zrzucił z siebie łańchmany *Od.* *XXII* 1.

γυμνός, 3, goły, nagi, niezastłonięty; διστός strzała wyjęta z kołczanu *XXI* 417.

γυναι-μανής, 2 (μαίνομαι), szalejąca za kobietami.

γυνή, γυναικός, ἡ (pier. *gwn*, § 32 b i 34, słow. *żena* z *gwena*, pruskie *gena*, ang. *queen* [czytaj kwın = królowa], szwedz. *kwın-*

na = kobieta), niewiasta, kobieta, małżonka.

γύψ, ὁ, γῦπες, γύπεσσω, serp.

γωρυστός, ὁ, scytyjski sajdak (do którego przywiązany jest łuk).
Inni: futerał, pokrowiec.

Δ

δ' 1) = δέ. — 2) δῆ w δ' αὔ, δ' αὔτε, δ' οὔτως, εἰ δ' ἄγε.

δα- (eol. form. ob. do ζα-), nawskroś, nawyloc, całkiem, zupełnie (w złożeniach).

ΔΑ- (pier. występujący w δι-δαχή, δι-δάσκω). Homer urabia z tego pierwiastka: *red. aor. act.* δέδαεν, *red. aor. med.* δεδάσθαι, *aor. pass.* ἐδάην (*con.* δαείω § 21, 6 i uw., δαῶμεν, *inf.* δαήμεναι i δαῆναι), *ful.* δαήσομαι, *pf.* (intr.) δεδάηκα, *part.* δεδαηκώς i δεδαώς, uczyć, nauczać VI 233; *med. pass.* i *intr.* nauczyć się, poznać, dowiedzieć się, doświadczyć, wystawić na próbę XVI 316, wiedzieć, rozumieć.

δαήμεναι, p. ΔΑ-.

δαήμων, ονος (ΔΑ-), świadomy, biegły, doświadczony.

δαῆναι, p. ΔΑ-.

δαῆρ, ἕρως, *voc.* δᾶερ, *gen. plur.* δαέρων Ω 762 i 769 skanduj δᾶρων (δαῖήρ, indeu. *daiwer*, starosł. *dewer*, staropol. *dziewierz*, lit. *dieweris*, łac. *levir*), mężowy brat, szwagier.

δάηται, p. 1. δαίω.

δαί (obok δῆ, jak *vai* obok *vή*), przeciwieź, ποῦ gdzieżto XXIV 299; πῶς jakżeżto K 408.

δατ *dat.* od 2. δατς.

δαιδάλεος, 3 (δαίδαλος), sztucznie zrobiony, ozdobny, kunsztowny, piękny.

δαιδάλλω (δαίδαλος), kunsztownie wyrabiać, zdobić.

δαίδαλον, τό (*red.* δαλ-, *dolare* obciosać, heblować, strugać), ozdoba, dzieło sztuki.

δαῖζω, *inf.* -έμεναι, *aor.* δαῖξαι, *part. pf. pass.* δεδαίγμενος, rozszarpywać, rozdzierać, rozrywać, rozsiekać, rozplatać.

δαίμόνιος, 3 (δαίμων), działający pod wpływem bóstwa, opętany (przez złego ducha), zaślepiony, szalony, nieogłędny, biedny.

δαίμων, ονος, ὁ, istota boska, bóstwo.

δαίνυμι, *imp.* δαίνυ, *med. impf.* δαίνυ' = ἐδαίνυ(σ)ο Ω 63 (§ 12, 7, uw. 2), *opt.* δαινῦτο (§ 13, 2), *part. aor.* δαισάμενοι, rozdzielać, wydzielać, wyprawić (dać) uczyć II. IX 70; *med.* kazać sobie wydzielić, ucztować Ω 63 665 (o stypie), biesiadować XXI 290, jeść IX 162, spożywać VII 50, XIII 26.

δαίωμα (δατέομαι, pier. δα-, pol. *dział*, *dzielić*), tylko w *praes.* i *pf.* 3 *plur.* δεδαίεται (§ 12, 9), dzielić, krajać, I 48 serce mi się kraje z powodu...

1. δαῖς, ἡ, plur. δαῖδες, ἰδων (δαΐδες, p. 1. δαίω), szczapa smolna, pochodnia (wiązanka smolnych szczypek wetknięta w gliniane naczynie).

2. δαῖς, ἡ, tylko w ἐν δαῖ, walka, bitwa.

δαῖς, τος, ἡ, plur. δαῖτες, δαιτῶν (2. δαίω, δαίνυμι), 1) udział, część, porcja, εἶση równa, przypadająca na kogoś, jednakowa, odpowiednia. — 2) biesiada, uczta, jadło, żer.

δαισάμενοι, p. δαίνυμι.

δαίτη, ης, ἡ (δαῖς), uczta, biesiada.

δαιτροσύνη, ἄων, ἡ (δαιτρός krajczy, 2. δαίω), sztuka krajania mięsa i dzielenia na porcje.

δαιτυμών, ὄνος, ὄνεσσαν (δαιτύς), ucztujący, biesiadnik, towarzysz stołu, gość.

δαιτύς, ὄος, ἡ (2. δαίω), uczta, biesiada.

δαῖ-φρων, ονος (δασι-φρον, ΔΑ-φρήν), świadomy, biegły, dzielny, roztropny, mądry, przezorny, zręczny.

1. δαίω (δαΐω, δαΐς), con. aor. pass. δάηται, pf. δέθηε(ν), plqpf. δεδήει, 1) trans. zapalić, podpalić, rozpalić. — 2) intr. med. pass. (pf. i plqpf.) palić się, płonąć, świecić się, iskrzyć się; ὄσσα wieść się rozpałała, szerzyła się wieść niejako pożar B 93.

2. δαίω, dzielić, p. δαίομαι.

δάκνω, aor. δάκε, inf. δακέειν (§ 12, 10, uw. 3), gryźć, kąsać.

δάκρυ, τό, pl. να, νων i δάκρυον, τό (lacrima, starolac. dacruma), łza.

δάκρυνός, εσσα, εν, ὄντος, 1) zalawiony, zapłakany, δακρυνόεν γελάσσα uśmiechnąwszy się przez łzy Z 484. — 2) wyciskający łzy, oplakany.

δάκρυνός, aor. δάκρυσσα, lać łzy, płakać, δεδάκρυσσαι (pf. pass.) jesteś zapłakany, rozplakałeś się II 7.

δαλός, ὁ (1. δαίω, δαΐω, δαΐ-λός), głownia, palące się drewno.

ΔΑΜ- (domare, goc. tamjan = niem. zähmen), pierwiastek ten występuje w praes.: δαμάω (ze znaczeniem futuri, δαμάει = -άει i ᾶ, δαμάουσι = ὡσιν, § 15, 2), δαμνάω (impf. (ἐ)δάμνα; δαμᾶ 3 sing. act. lub 2 sing. praes. med.) i δάμνημι (med. δάμνεται, impf. δάμνατο); part. pf. δεδμημένος, plqpf. δεδμημένην, 3 plur. -ήατο (§ 12, 9). Ponadto fut. δαμάσσω, aor. (ἐ)δάμασσα, aor. pass. ἐδαμάσθην, ἐδμήθην (imp. δμηθήτω) i ἐδάμην, δάμεν = ἐδάμησαν, con. δαμείω (ήω), εἶης, εἶη (§ 21, 6 i uw.), inf. -ῆναι i -ῆμεναι, ujarzmić, oswoić, poskromić, wprząc w jarzmo (i małżeńskie), pokonać, δμηθήτω niech się da uprosić II. IX 158; zabić, wycieńczyć, zmóc, osłabić; pass. ulegać, podlegać.

δάμαρ, ρτος, ἡ (δόμος, ἀρτύω zarządzać), małżonka.

δαμάω, p. ΔΑΜ-

δαμνάω, δάμνημι, p. ΔΑΜ-.

Δαναοί, ὧν, mieszkańcy Argolidy; wogóle Grecy.

δάσος, τό (δάφος, 1. δαίω), pochodnia.

δά-πεδον, τό (δα z pier. dm, por. δόμος i πέδον), tok, ubita ziemia (zamiast podłogi), podłoga, posadzka.

δάπτω (δαπ-, daps, δαίομαι, δατέομαι), inf. -έμεν, rozdzierać, rozszarpać, pożerać, trawić.

Δαρδανίδης, ὅ, potomek Dardana. Δαρδάναι πύλαι, αἱ, dardańska brama II. XXII 413 = Σκαιαὶ πύλαι.

Δάρδανοι, οἱ, mieszkańcy Dardanii, krainy w Troadzie, pozostający pod panowaniem Eneasza. Są sprzymierzeńcami Trojan, należących do tego samego szczepu. Troja jest kolonją miasta Dardanii.

Δάρδανος, założyciel Dardanii, syn Zeusa, ojciec Erichthoniosa i Ilosa starszego. Syn Erichthoniosa, Tros, miał trzech synów: Ilosa młodszego, Assarakosa i Ganymedesa. Ilos młodszy jest ojcem Laomedonta, a dziadkiem Priama. Assarakos znów jest ojcem Kapysa, którego synem jest Anchizes, a wnukiem Eneasza.

δαρδάπτω (δάπτω), pochłaniać, trawić, niszczyć, marnować.

δαρδάνω (dor-mio, słow. *drzemać*), aor. ἔδραθε, spać.

δάσασθαι, p. δατέομαι.

δά-σκιος, 2 (σκιά, p. δα-), bardzo cienisty, mroczny.

δασμός, ὁ (δατέομαι), podział.

δάσσονται, p. δατέομαι.

δασύ-μαλλος (μαλλός wełna), o gęstem runie.

δασύς, 3 (z δητός, por. *densus* z *deñt-tos*, o *n* por. § 12, 9 uw.), gęsty, gęsto obrosły.

δατέομαι (2. δαίω), 3 plur. impf. δατεῦντο = εἶοντο, fut. δάσομαι, aor. (ἐ)δα(σ)σάμην, pf. pass. δέδασται, podzielić między siebie, rozdzielić.

δάφνη, ἡ, wawrzyn, drzewo laurowe (bobbkowe).

δα-φουεός, 3 i δα-φουός (φουός ciemno czerwony, p. δα-), całkiem czerwony, krwawo czerwony.

δαῶμεν, con. od ἐδάην, p. ΔΑ-.

δέ, najczęstszy spójnik grecki, oznacza słabe przeciwstawienie (por. ἀλλά, ἀτάρ). Nie łączy się nigdy na pierwszym miejscu. Niezawsze stoi po wyrazie, który przeciwstawia innemu pojęciu Z 46, XIII 219. Bardzo często po polsku nie tłumaczy się. Rozróżniamy: 1) δέ *adversativum*, które przeciwstawia i podkreśla: ale, lecz, zaś, a, jednak, tymczasem, z drugiej strony, A 4, II 29, Od. I 20, 26, IX 145; odpowiada poprzedzającemu μέν I 24, 11/13, A 140/141, 258, Z 147, 224/225. Często po *pronomina demonstrativa* I 13, 20, XIII 219, A 29, Z 154, 196, 218; w py-

taniach *Z* 123, po *voc.* *B* 344. — 2) *δέ copulativum* łączy dwa zdania — także i w następniku po zdaniach warunkowych, czasowych i względnych: to, *A* 137 to ja sam..., *A* 58, *B* 189, *Z* 146, *XI* 148 — i, a, a dalej; po największej części nie tłumaczy się *Od.* *I* 3, 51, 53, 77, *A* 10, 43 nn. Partykuła ta może przybierać znaczenie uzasadnienia, wyjaśnienia, przyzwolenia: albowiem, bo, bo przecież, mianowicie, podczas gdy, chociaż, *A* 200, 259, 520, *H* 48; *Z* 148 (gdy); *VI* 108 (chociaż), 169 mimo że, *XVI* 211 (bo); *XVI* 216 (więc). — 3) łączy się z innymi partykułami: *καὶ δέ* lecz także, ale także, i także; *δὲ δὴ* ale przecież, ale teraz, teraz zaś; *δ' ἄρα* a dalej, a następnie, ale; *δέ τε* i (a) także.

-*δε*, enklityczna partykuła, jako przyrostek oznacza kierunek: *Ὀὐλυμπόνδε* na Olimp, *Ὀλκόνδε* do domu, *Πηλείωνάδε* do Pelidy *Ω* 338; *ὄνδε δόμονδε* do swego domu *Od.* *I* 83; *τέλοςδε* dwójakiego rodzaju losy śmierci prowadzą mnie do celu śmierci, przeznaczenie daje mi wybór między dwoma losami śmierci *Il.* *IX* 411.

δέατο (z *δειατο*, tem. *δεια-* jaśnieć, być widocznym, *δῆλος*, p. *ἀρίζηλος*), *impf. defect.* zdawał się, wydawał się.

δέγμενος, oczekujący, p. *δέχομαι*. *δέδαα*, p. *ΔΑ-*.

δεδαίαται, p. *δαίομαι*. *δεδαῦγμένος*, *part. pf. pass.* od *δαῖζω*. *δέδασται*, *pf. pass.* od *δατέομαι*. *δεδεγμένος*, *part. pf.* od *δέχομαι*. *δέδεξο*, *imp. pf. med.* od *δέχομαι*. *δέδηε*, -*ῆει*, p. 1. *δαίω*. *δεδμηάτο*, *δεδμημένος*, p. *ΔΑΜ-* i *δέμω*. *δέδορκε*, -*ώς*, p. *δέρομαι*. *δέησεν*, *Σ* 100 nie miał, był pozabawiony, p. 1. *δέω*. *δείδεκτο*, *δειδέχεται*, -*το*, p. *δεικνυμαι*. *δειδήμων*, *ονες* (*δειδω*), bojaźliwy, trwożliwy. *δεΐδια*, *δεΐδιμεν*, *δεΐδιμεν*, p. *δειδω*. *δεΐδίσσομαι* (*δεδΐκιομαι*, *δειδω*), *fut. -ίξασθαι*, *aor. -ίξασθαι*, przerazić, przestraszyć *Δ* 184, odstraszyć, odpędzić *Σ* 164; *pass.* bać się, lękać się *B* 190. *δεΐδω* (tem. *δΐει*: *δΐει*), *aor. εἰδισα*, *pf. δέδοικα* lub *δεΐδια* (znaczenie *praes.*), *plur. δεΐδιμεν*, *inf. δεΐδιμεν*, *imper. δεΐδιμι*, *part. δεΐδιότες*, *plqpf. εἰδεΐδιμεν*, -*ισαν*, 3 *sing.* utworzona wedle *impf. δεΐδιδε* (§ 19, 1 i 2, 2b), obawiać się, lękać się (z uczuciem szacunku *Δ* 431). *δείκνυμαι* (tem. *δηκ-*, *δεικ-*, *δεκ-*), *pf. med. δειδέχεται*, *plqpf. δεΐδεκτο*, *δειδέχαστο* (§ 19, 1), przywitać, pozdrawiać, *δεπείσσω* witali się kielichami, przepijali do siebie *Δ* 4, *Il.* *IX* 671. *δείκνυμι* (*δεικ*: *δικ*, *δῖκο*), pokazywać.

δειλός, 3 (δ^δειλός od δεῖσαι, jak δεινός), trwożny, lękliwy, tchórzliwy, nędzny; biedny, nieszczesny.

δείματο, p. δέμω.

Δείμος, ó (δείδω), Lęk (personifikacja).

δεινός, 3 i 2 (δ^δεινός, por. § 1, 3 b), 1) straszny, straszliwy, okropny; 2) ogromny, potężny H 245, budzący cześć, czcigodny, szanowny Γ 172.

δείους, gen. p. δέος.

δειπνέω, jeść obiad (śniadanie).

δειπνον, τό, śniadanie Od. IX 311, zresztą obiad.

δειρή, ἦ, szyja, kark.

δειρο-τομέω (τέμνω), uciąć szyję, ściąć głowę.

δεκάς, áδος, ἦ, dziesiątka.

δέμας, τό (δέμω), budowa ciała, postać, tylko w acc. względu; z gen. (πυρός) nakształt *instar*.

δέμια, τά (δέμω), łoże, łóżko (drewniane z pasami poprzecznymi, na których spoczywała pościel).

δέμω i med. (*domus, dom*), aor. ἔδειμα, part. pf. δεδμημένος, plqpf. (έ)δέδμητο, budować, med. budować sobie VI 9; XIV 8.

δένδρεον, τό (δέν-δρε^δον, pier. δρεν-, δρν-, p. δρῦς), drzewo.

δενδρήεις, εσσα, εν, εντος, pełen drzew, obfitujący w drzewa.

δεξιός, 3 (*dexter*), prawy, zapowiadający szczęście, δεξιάί podanie prawicy, śluby, umowa, poręczenie B 341.

δεξιτερός = δεξιός, dat. sing. δεξιτερῶν, prawy, prawica.

δέξο, imper. aor. od δέχομαι.

δέος, gen. δείους z δέεος, τό (δ^δείος, δ^δέος, pier. δ^δει: δ^δει), bojaźń, obawa.

δέπας, τό, αἶ i αι (α), plur. α, άων, άεσσι i ασι, kielich, pułkar. δέρομαι, impf. iter. δερκέσκετο (§ 22), aor. ἔδρακον, pf. δέδορκεν, δεδορκώς, błysnąć, zerknąć, spoglądać, oglądać, patrzeć, widzieć, A 88 póki widzę scil. światło słońca.

δέρμα, ατος, τό (δέρω), skóra.

δέρω (pol. *dre*, lit. *diriti*), obdzierać ze skóry.

δέσμα, δέσματα, τά (2. δέω), opaski, więzy (II. XXII 468 opaski na włosy wyszczególnione w wierszu 469).

δεσμός, οὔ, ó (2. δέω), uwiązanie, więzy, węzeł, rzemień u drzwi XXI 241, lina kotwiczna XIII 100.

δέσ-ποινα, ης, ἦ (δεσπότης z δεμ-σ-πότης [*dem* = staroind. *dám*, pol. *dom* i *πότης*, por. 2. *πόσις*, łac. *potis* w *potis sum* = *possum*] = pan domu; fem. δεσπότις — por. *πότινα* — *δέσποτινα*, *δέσποινα*), pani domu, gospodyni.

δεύσειαι, p. 2. δέω.

δεῦρο, δέω Γ 240, tu, tutaj; na pytanie dokąd, szczególnie ze słowami ruchu. Jako partykuła zwywania: hejże, dalejże; także w połączeniu z ἄγε, ἄγετε, φέρε.

δεῦτε = δεῦρο, zwykle przy plur.

1. δέω, *impf. iter. δεύεσκον* (§ 22),
zmoczyć, zwilżyć.

2. δέω (z δέω § 4, 2), zwykle
med., *fut. δευήσῃαι*, potrzebować,
cierpieć niedostatek, być pozba-
wionym, chybiać, *έδεύησεν ίκέσ-
θαι* chybił o tyle, że nie do-
szedł = omal nie ugodził, nie tra-
fił *Od. IX 540*.

δέχομαι, *aor. έδεξάμην* i *aor. έδέγμην* (§ 17, 7), *έδεκτο*, *δέκτο*,
imper. δέξο, *inf. δέχθαι* (§ 17, 7),
part. δέγμενος (§ 17, 7); *pf. part. δεδεγμένος*, *imp. δέδεξο*,
otrzymać, przyjąć (dar, gości;
wroga = dotrzytać placu, podjąć
walkę), przygotować się na przy-
jęcie (szczególnie formy *aor. έδέγμην*),
oczekiwać *Od. IX 513*,
Σ 524, czekać.

1. δέω (δέω = 2. δέω), *aor. δέη-
σεν*, cierpieć niedostatek; brako-
wać, niedostawać; Σ 100 zabra-
kło mu mnie, abym zgubę od
niego odwrócił = brakło mu mej
pomocy.

2. δέω (δέω), *impf. δέον*, *impf. med. δέοντο*, *aor. δήσα*, *έδησε*,
med. έδήσατο, *aor. iter. (Σ 22) δησάσκειτο*,
plqpf. δέδετο, *δέδεν-
το*, wiązać, przywiązać, krępo-
wać; *med.* przywiązać sobie.

δή, partykuła uwydatniająca to,
co się dzieje przed oczyma, czyli
wyraża albo 1) czas albo 2) oczy-
wistość. Łączy się często z na-
stępującą samogłoską, zwłaszcza
z *αὖ* zapomocą synizezy. Zna-
czy: 1) czasowo: już, właśnie,

teraz, *έξ οὗ δή* właśnie od tej
chwili (począwszy), kiedy tylko
A 6, *και δή* i teraz (jeszcze) na-
wet *A 161*; *δψέ δή* późno do-
piero; już *VI 162*, *XXII 10*; na-
koniec, wreszcie *Od. XXII 5*; *νῦν
δή* teraz przecież, teraz wreszcie,
raz przecież *VI 325*; *δή τότε*
wtedy więc *XII 153*; *ότε δή* gdy
tedy *VI 85*. — 2) oczywiście,
istotnie, właśnie, rzeczywiście,
naprawdę, z pewnością, zaiste,
A 518, *K 316*, Σ 95; *εί δή* je-
żeli rzeczywiście, naprawdę *Od.
XXII 45*, *XXI 253*, czy rzeczywi-
ście *XVII 308*; *XXII 359* jeżeli
go rzeczywiście (tak jak się spo-
dziewam) nie zabił; *ή δή* gdzie
właśnie *XI 165*; *ή μάλα δή* za-
iste, zapewne. Używa się też
w żywych pytaniach, wezwa-
niach, życzeniach *A 540*, *B 339*,
H 24, *A 219*, *VI 255*. Często
trudno w tłumaczeniu oddać zna-
czenie. — *δή* 1) i 2) łączy się nie-
raz z innymi partykułami.

δηθά, długo.

δηθύνω, długo zatrzymywać się,
ociągać się, bawić, zwlekać.

Δηϊ-πίτης, *ο* (pier. *οπ-*, wypatru-
jący wroga), syn Priama.

1. *δήϊος*, *ον* (*δάϊος*, 1. *δαίω*),
płonący *A 281*, *Z 331*.

2. *δήϊος*, *ον* (2. *δαϊς*), wrogi, nie-
przyjacielski; *subst.* wróg.

δηιοτής, *ήτος*, *ή* (2. *δήϊος*), nie-
przyjaźń, wrogie zamiary *VI 203*;
mord, walka, bitwa.

δηίωω (2. *δήϊος*), tylko w *praes.*

- i *impf.*, reszta form. od δηόω, p. niżej.
- δηόω, walczyć A 73, Σ 195, zniszczyć, zgładzić, zabić; rozszarpać II 158.
- Δήι-φοβος, οιο, ό (wzniciający popłoch u nieprzyjaciół, *hostes fugans*), syn Priama, po śmierci Parysa mąż Heleny VIII 517.
- δηλέομαι (*deleo*), tylko *fut.* i *aor.*, szkodzić, niszczyć; ὕπερ ὄρκια wbrew zaprzysiężonej umowie zaczepić, obrazić Δ 67, rozpocząć kroki nieprzyjacielskie Δ 236; ὄρκια gwałcić przysięgi, zrywać przysięgi Γ 107; χαλκῶ zranić Od. XXII 278, zabić Od. XXII 368 (δηλήσεται *con!*).
- δήλημα, τό (δηλέομαι), zguba, zaguba, zniszczenie, zatracenie.
- δηλήμων, ονος (δηλέομαι), zgubny, niszczycielski, wrogi.
- δήμιος, ον (δήμος), ludowy, publiczny.
- δημο-βόρος, ό (βιβρώσκω), ludożerczy, pożerający mienie ludu, (A 232 możesz odbierać cudze mienie, bo twoi poddani z tchorzostwa nie sprzeciwią się).
- δημο-γέρον, οντος, najstarszy z ludu.
- Δημό-δοκος, ου, ό (δεκ-, δέχομαι, wzięty u ludu), śpiewak feacki.
- δήμος, ου, οιο, ό (δαίομαι), 1) rozdzielona na działą ziemia, kraj VI 3. — 2) gmina, gmin, lud, naród.
- δημός, ό, tłuszcz, πίονα δημῶ obciążone tłuszczem IX 464.
- δήν (δ.Ψήν), długo, *diu*.
- δήνος, τό, *plur.* δήνεα, myśli, postanowienia.
- δηριόομαι i δηρίομαι (δήρις), *aor. pass. dual.* δηρινθήτην, walczyć, ścierać się w walce.
- δήρις, ή, walka, współzawodnicstwo.
- δηρός, 3 (δήν), długi, *neutr.* = *adv.* δηρόσκετο, p. 2. δέω.
- δήω, *praes. ze* znac. *fut.*, znaleźć VI 291, wynaleźć; τέκμωρ Ἰλίου nie osiągnięcie, nie doczekacie się upadku Ijonu II. IX 418, 685.
- διά (por. *dis-*, ~, na początku wiersza — ~ Γ 357, H 251), **I adv.** (*in tmesi*, § 24, 3) — 1) przez, nawskróś, nawylot. 2) w dwie strony (części), na różne części, roz-, διά κῶμα τινάξη rozbić V 363.
- II praep.** 1) z *gen.* przez, poprzez, pomiędzy, wśród. 2) z *acc.* na określenie miejsca i czasu lub przyczyny: przez, po διά δώματα, διά νόκτα; przez, skutkiem, dzięki, zapomocą ήν διά μαντοσύνην A 72.
- δια-βαίνω, przekroczyć, przejść.
- δια-δηλέομαι, rozszarpać.
- διάει, p. διάημι.
- δι-άημι (ἀ.Ψημι), tylko w 3 *sing. impf.* διάη l. διαεί, przewiewać.
- δια-θρύπτω, *part. aor. pass.* διατρυφέν, złamać, strzaskać.
- διαίνω, *aor.* έδίηνε, zmoczyć.
- δια-κοσμέω, rozdzielić (Od. IX 157 *tm.*).
- δια-κρίνω, *con. aor.* -κρίνη, *con.*

aor. pass. -κρινθῆτε, *opt.* -κρινθείτε, *inf.* -κρινθήμεναι (§ 12, 10), *part. pf.* κειρομένοι, rozłączyć, rozdzielić, przegrodzić Od. IX 220, rozróżnić; *pass.* rozejść się, pogodzić się, zakończyć wojnę Γ 98, 102.

δι-άκτορος, ου, ό (δι-άγω), odprowadzający, poseł, posłaniec (Hermes jest posłańcem bogów, odprowadza Priama w Ω, Odyseusza w ks. X, wiedzie dusze do Hadesu ψυχοπομπός). Nowsi łączą ten wyraz z κτέρας: dający mienie, łaskawy, hojny.

δια-λέγομαι, *aor.* -λέξατο, rozważać, rozmyślać.

δι-αμάω, *aor.* -άμησε, przekosić, przeciąć.

δια-μετρέω, wymierzyć, odmierzyc.

δια-μετροητός, wymierzony, odmierzony.

δι-αμ-περές (διά, ανά, πέρας), także διά δ' άμπερές XXI 422, 1) nawskrós, nawylot, zupełnie, całkowicie XXII 190 (stopniuje poprzedzające εἶ μάλα), zewsząd naokoło V 256, bez żadnej przerwy, bez żadnej luki, gęsto XIV 11; κλήρω πεπάλαχθε διαμπερές nawskrós przez was wszystkich = wszyscy bez wyjątku, od pierwszego do ostatniego (każdy niech pokolei naznaczy los i rzuci do hełmu) H 171. — 2) o czasie: nieprzerwanie, bezustannie, ciągle, ustawicznie.

δι-άν-διχα, na dwie strony, dwojako, μερομηρίζειν w jedną i drugą stronę rozważać, na dwoje ważyć A 189; διάνδιχα δῶκε dał ci z dwojga tylko jedno Il. IX 37. διά-πειρα, ή, próba.

δια-πέρθω, *aor.* I -έπερσε, *aor.* II -έπραθον, *inf. aor.* II -πραθέειν (§ 12, 10, uw. 3), zupełnie zburzyć, doszczętnie zniszczyć; *aor. med.* διεπράθητο XV 384 ma znaczenie bierne.

δια-πλήσσω, *aor.* -έπληξα, rozbić, rozrębać, rozłupać.

δια-πραθέειν, p. διαπέρθω.

δια-πρήσσω (πράττω), robić poprzez coś, dokończyć, wykonać; odbywać drogę, iść, πεδίον przez równinę Γ 14.

δια-πρό (także i διά πρό), całkiem, poprzez, nawskrós, nawylot.

δια-προύσιος, przenikający; *neutr.* jako *adv.* przez przestrzeń, przenikając, daleko; przenikliwie, głośno.

δια-ρραίω, rozszarpać, doszczętu zniszczyć, zgładzić, wytepić Il. IX 78, zabić Ω 355 (*med.* ze znaczeniem biernem); rozbić, zgruchotać XII 290.

δια-ρρίπτω, *impf. iter.* (§ 22) -ρρίπτασκεν, przestrzelić.

δια-σεύω, tylko w *aor. med.* -έσσυτο, spieszyć przez co, lecieć, przeskoczyć K 194, wybiec Il. XXII 460.

δια-σκεδάννυμι, *aor.* -εσκεδάσε, rozprószyć, rozbić, rozrzucić.

διὰ τάρνω, zawsze *tm.* (§ 24, 3),
pociąć, rozciąć.

δια-τινάσσω, *aor.* διὰ τινάξῃ (*tm.*),
rozbić.

δια-τμήγω, *aor.* I -τμήξαι, *aor.* II
-έτμαγον, 3 *plur. aor. pass.* -έτ-
μαγεν (§ 12, 4), rozcinać, roz-
dzielić; *pass.* rozstać się.

δια-τρέχω, *aor.* -έδραμον, prze-
biec.

δια-τρέω, *aor.* δι-έτρεσαν, rozbiec
się w strachu, rozprószyć się
w popłochu.

δια-τρίβω, tylko *praes.* i *aor.*, roz-
cierać; zwlekać, wstrzymywać,
hamować Δ 42; spędzać czas,
bawić.

δια-τρύγιος (τρύγη susza, zbiera-
nie plonów), ustawicznie dojrze-
wający (winogrona dojrzewające
w różnych porach roku, tak że
zawsze, gdy jedne krzewy kwi-
tną, drugie mają już dojrzały
owoc).

δια-τρύφην, p. διαθρύπτω.

δια-φαίνομαι, tylko w *impf.*, po-
kazywać się pomiędzy czemś,
być widocznym K 199; prze-
świecać się, żarzyć się IX 379.

δια-φθείρω, niszczyć doszczętu,
burzyć.

δια-φράζω, tylko w *aor. red.* -επέ-
φραδε, wyraźnie wskazać, dać
wskazówki VI 47, powiedzieć,
oświadczyć, oznajmić Σ 9.

δια-φύσσω, *aor.* -ήφυσσε, całkiem
wyczerpać, wydrzeć, wyszarpać.

δια-χέω, *aor.* -έχευαν (έχεΐσαν),
rozlewać, rozbiierać, dzielić.

διδάσκω (ΔΑ-), *inf.* διδασκόμεναι,
uczyć, *pass.* uczyć się, διδασκό-
μενος πολέμοιο ucząc się do-
piero wojny, uczeń jeszcze w sztuce
wojennej Π 811.

διδυμάονε, *dual., dat. plur.* διδυ-
μάσσω (δίδυμος podwójny), bra-
cia bliźni, bliźnięta.

δίδωμι, form. ob. διδώω (δω: δο,
por. *dō-num, dā-re*). Obok form
attyckich istnieją 2 *sing. ind.*
praes. διδοῖς, 3 *sing.* διδοῖ,
3 *plur.* διδοῦσιν, *inf.* διδοῦναι;
fut. διδώσομεν, διδώσειν, δωσέ-
μεν(αι), *aor.* 3 *plur.* δῶκαν, *inf.*
aor. δόμεν(αι), *con. aor.* δώη(σι),
δῶσι, δώομεν (§ 13, 1), δώωσιν,
darować, dać; ofiarować; uży-
czyć, zezwolić, dopuścić; dać za
żonę, wydać córkę Z 192.

δίε, p. δίω.

δι-έδραμον, p. διατρέχω.

δι-εἶπον (Ψεἶπον), dokładnie opo-
wiadać.

δι-εἶρομαι, rozpytywać się, do-
kładnie pytać.

δι-έκ (διά, ἐκ), z, przez; X 388
przeszła przez izbę i wyszła
z niej

δι-ελαύνω, przepędzić, przebić.

δι-ελθέμεν, p. δι-έρχομαι.

δίεμαι (por. ἐν-δίημι), *con.* -ωμαι,
opt. -οιτο, pędzić, płoszyć.

δι-εξ-ίμεναι, *inf.* (εἶμι), którydyś
wyjść.

δι-εξ-ερέομαι, dokładnie wypyty-
wać się, szczegółowo badać.

δι-επέφραδε, *red. aor.* od δια-
φράζω.

δι-έπραθον, *aor.* II od διαπέρθω.
 δι-έπω, *impf.* διέπε, διείπομεν
 (pier. έπ- ze σεπ-, p. έπω, **nie-
 pokrewne** z pier. σεπ- w έπο-
 μαι), 1) załatwiać, wykonywać,
 sprawować, zarządzać. 2) obcho-
 dzić, iść po B 207.
 δι-ερέσσω, *aor.* -ήρεσα, wioskować
 przez co.
 διερός (διάιτα życie, pier. gwi-,
 § 32 b, por. *virēre*, staroind. *dzi-
 ras*, starosł. *zir* = pastwisko, pol.
zyr = *zer*), świeży, pełen sił ży-
 wotnych, czerstwy; οὐ... διερός
 niema takiego żywego człowieka
 VI 201.
 δι-έρχομαι, *inf.* *aor.* -ελθέμεν,
 przechodzić.
 δι-έσσυτο, *aor.* od διασεύομαι.
 δι-έτμαγεν i δι-έτμαγον, p. δια-
 τμήγω.
 δι-έχω, *aor.* διέσχε, przejść, don-
 ρός άκωκή grot włóczni prze-
 szedł rękę nawskróś, przeszył
 A 253.
 διζήμαι (ζή-λος, ζητέω), *con.* *aor.*
 διζησόμεθα XVI 239 starać się
 o co, szukać.
 δι-ζυξ, -ζυγες (ζεύγνυμι, δίς), dwu-
 sprzężny, ίπποι parami zaprę-
 żone konie K 473.
 διηκόσιοι (att. διακόσιοι), *ducenti*,
 dwieście.
 δι-ηνεκής, ές. (ένεγκεῖν), daleko
 ciągnący się, nieprzerwany, dłu-
 gi; *adv.* διηνεκέως dokładnie,
 szczegółowo.
 δι-ήρεσα, *aor.* od διερέσσω.
 διηται, p. διέμαι.

δι-ικνέομαι, *fut.* -ίξομαι, przejść,
 wyluszczyć (w mowie).
 δι-ίσταμαι, 3 *dual.* *aor.* διαστήτην,
pf. -έσταμεν, rozstać się, od-
 skoczyć od siebie, rozstać się,
 poróżnić się, rozejść się w kłótni
 A 6.
 δικάζω (δίκη), *inf.* -έμεν (§ 12, 10),
 wymierzać sprawiedliwość, są-
 dzić, wyrokować; postanawiać
 A 542.
 δικαίος, 3, sprawiedliwy, słuszny;
adv. δικαίως przyzwoicie, wedle
 zwyczaju.
 δικασ-πόλος (πέλω), wymierzający
 sprawiedliwość; *subst.* sędzia.
 δίκη, ης, ή (δείκνυμι), zwyczaj,
 zwyczajna rzecz stale powtarza-
 jąca się = dola, los XI 218, XIV
 59 (taki jest los, taka dola);
 prawo, sprawiedliwość; *εἰπεῖν*
 δίκην ogłosić prawo, wydać wy-
 rok Σ 508; spór prawny, pro-
 ces; *plur.* wymierzanie sprawie-
 dliwości, wyroki, sądy.
 δι-κλίς, tylko w *plur.* δικλίδες
 (κλίνω, δίς), dwuskrzydłowy.
 δίκτυον, τό, sieć rybacka.
 δινεύω, *impf.* *iter.* (§ 22) δινεύ-
 εσκον (δίνη), obracać naokoło,
 zawracać Σ 543; *intr.* obra-
 cać się, kręcić się, błąkać się
 Ω 12.
 δινέω, *impf.* έδινεόμεσθα, kręcić
 wkoło, obracać; *intr.* (*act.* i *med.*)
 kręcić się naokoło, krążyć, cho-
 dzić tu i ówdzie, błąkać się.
 δινή, ή, wir.
 δινήεις, εσσα, εν, pełen wirów.

διο-γενής, z Zeusa zrodzony, od Zeusa ród swój wywodzący.

Διό-θεν (§ 5, 2 b), od Zeusa.

δι-οιστεύω (δίστος), przestrzelić.

Διο-μήδης, ó, εος, εἶ, εα, ες (Iovis *consilia habens*), syn Tydeusza, z pochodzenia Etołczyk, dzięki małżeństwu z córką króla argejskiego Adrestosa obejmuje po jego śmierci rządy w Argos.

δι-οπτεύω (όπ-, όψομαι), przepatrywać, szpiegować.

διος, δια, δίων (διδιος, διFjã, dius, divus, dziw), 1) Zeusowy. 2) jaśniejący, wspaniały, okazały, dostojny, znakomity.

Διος, syn Priama Ω 251.

διο-τροφής, ές, έος, przez Zeusa żywniony, pozostający pod opieką Zeusa (por. król z bożej łaski).

δι-πλαξ, άκος (δίσ, πλέκω pleść), podwójnie złożony; *subst.* ή διπλαξ (scil. χλαίνα), podwójnie złożony płaszcz, podwójny płaszcz (noszony tak, że albo owijano się nim całym, albo, złożwszy we dwoje, zarzucano na siebie jak pojedynczą chłajnę).

δι-πλόος (δίσ i pier. πελ- składać, duplus), podwójny, duplex, διπλόος δώρηξ (Δ 133) podwójna warstwa pancerza (części pancerza spiżowego lub, jak nowsi uczeni przyjmują, skórzanego czy wełnianego, zachodziły na siebie tak, iż w tem miejscu utworzył się podwójny pokład. Mógł też poeta rozumieć przez jedną warstwę pas skórzany metalem obity,

a przez drugą pancerz spiżowy pod pasem).

δι-πτυχος, 2 (πτύσσω), podwójnie złożony.

δίσ (δFις, divis czyli dvis = bis), τόσσον dwakroć tyle.

διφάω, szukać.

δίφορος, ου, οιο, ό (δίφορος), 1) pudło wozowe (okrągłe, ztyłu otwarte, wiszące na rzemieniach, mieszczące dwie osoby: woźnicę i wojownika — ήνίοχος i παραβάτης), kosz u wozu. 2) cały wóz bojowy, rydwan; zwykły wóz podróźny, cały zaprzęg. 3) niskie krzesło bez oparcia, stołek.

δίχα (δFις), na dwoje, dwojako, niezgodnie, Σ 510 różnego byli zdania.

διχθά (δίχα), na dwie części.

διχθάδιος, 3 (διχθά), podwójny, dwojaki; Il. IX 411 dwojaki Kery prowadzą mnie do celu (kresu) śmierci = los zostawia mi wybór między dwojakim rodzajem śmierci.

δίψα, ή, pragnienie.

δίω (por. διέμαι), tylko w *impf.*, 1) uciekać. 2) lękać się, obawiać się.

διώκω, 3 *dual. impf.* διώκετον zamiast -έτην K 364, ścigać, gonić; *intr.* szybko pędzić, żeglować XII 182.

δίωμαι, p. διέμαι.

δημητήτω, p. ΔΑΜ-

δμωή i δμωή, ή (δμώς), niewolnica, dziewczka.

δμῶς, ὠός, ὄ, *dat. pl.* δμῶεσσι (ΔΑΜ-), ujarzmiony, niewolnik, sługa, parobek.

δνοπαλίξω, *fut.* -ξῶ, zarzucić na siebie, odziać się.

δνοφερός, 3 (ὄ δνόφος ciemność), ciemny, czarny.

δοάσατο, *aor. defect.*, zdawało się (p. δέατο).

δοιή, ἡ (δοιοί, na dwoje babka wróżyła), wątpliwość, niepewność.

δοιοί i δοιώ (*dual.*) = δύο.

δοκέω, mieć na oku, uważać, czatować, patrzeć na co.

δοκέω, 1) mniemać, sądzić, przypuszczać, spodziewać się. 2) zdawać się, wydawać się.

δόλιος, 3 (δόλος, *dolus*), chytry, podstępny.

δολιχ-αυλος (αὐλός), długorurny, (grot dziryty zakłada się na drzewce przy pomocy rury).

δολιχος, 3, długi.

δολιχό-σκιος, 2, długocienisty, ścielący długi cień. (W słonecznych krainach południa cień zwraca na siebie uwagę. Najdłuższym z cieni — powiadają Arabowie — jest cień włóczni).

δολο-μήτης, *voc.* -μηῆτα (μηῆτις), chytry, podstępny.

δόλος, ου, ὄ (*dolus*), podstęp, chytrość, zdrada, przynęta XII 252.

Δόλωφ, οπος, imię Greka Λ 102.

Δόλων, Trojańczyk K 314 i nn.

δόμηναι, *inf. aor. act.* od δίδωμι.

δόμος, οιο, ου, ὄ (δέμω), dom, mieszkanie, komnata męska, pokój; δόμονδε do domu.

δονακεύς, ὄ, ἡα (δόναξ), miejsce zarosłe trzcina, trzciny.

δόναξ, ακος, ὄ (δονέω trząść, kręcić), trzcina, obsadka strzały.

δόξα, ης, ἡ, oczekiwanie.

δορπέω (δόρπον), jeść wieczerzę.

δόρπον, τό, wieczerza, uczta.

δόρυ (δῶρς, δέν-δρε-ον), *gen.* δουρός (δορϜ, § 2, 3 a), *dat.* δουρί,

dual. δοῦρε, *plur.* δοῦρα, δοῦρων, δούρεσσι i *gen.* δούρατος, (δόρϜατος) i t. d.:

ατι, ατα, ασι, 1) drzewo, pień, belka, dyle; budowa drewniana VIII 507. —

2) drzewce włóczni, włócznia.

δόσις, ἡ (δίδωμι), datek, dar, podarunek.

δόσκον, *aor. iter.* (§ 22) od δίδωμι.

δούλειος, ον (δοῦλος), niewolniczy.

δούλιος, niewolniczy, δούλιον ἡμαρ dzień niewoli.

Δουλίχιον (δόλιχος), długi kraj, (Szwedzi nazywają swój kraj podłużnym): Wyspa obok Itaki; przypuszczają, że tak zwie poeta półwysep Kefalenji „Pale“.

δουπέω, właściwie γδουπέω (κτύπος), huczeć, grzmieć, δούπησεν πεσών runął z łoskotem.

δοῦπος, ὄ, (δουπέω), łoskot, huk, szum, szelest, szczełk, tupot.

δοῦρα, δούρατος i t. d., p. δόρυ.

δουράτεος (δόρυ), drewniany.

δουρ-ηνεκές = *neutr. adv.* (δόρυ, ἡνεγκον), na odległość, na jaką doniesie rzut włóczni, o rzut włóczni.

δουρί-κλυτος, wstawiony włócznią. δράγματα, τά (δράσσομαι ujmować), ilość zboża ujęta w garść przez żniwiarza, garści, wiązki kłosów, snopki (niezwiązane).

δραγμαεύω, zbierać do snopa garści kłosów (ile ręką objąć można).

δράκων, οντος, ό (δρακείν, δέρομαι), smok, wąż.

δρεπάνη, ή, sierp.

δρέπω, zrywać, obrywać, med. sobie.

δρηστήρ, ήρος (δράω czynić), służący.

δριμύς, εία, ύ, ostry, przejmujący, kolący, gwałtowny, XXIV 319 ostry napór uderzył w nos (uczucie klucia w nosie jest objawem, że się komuś zbiera na płacz), ze wzruszenia uczuł łechtanie w nosie.

δρόμος, ό (δραμείν), bieg.

Δρύας (αρτος), król Lapitów, p. Ήξάδιος.

δρύωνος, 3 (δρῦς), dębowy.

δρυμά, τά (δρῦς), knieja, ostęp, las, krzaki.

δρύ-οχοι, οί (δρῦς, έχω), żebra okretowe, bunt, szpągi (p. Dodatek, ryc. 1—2 i Objasnienia rycin).

δρῦς, υός, ή (δύρῦ, goc. triu, ang. tree, pol. drwa, słow. derwo, celtyckie dervus = dębina, lit. deriva = smoła), drzewo, dąb; οὐ μέν πως νῦν έστιν άπό δρυός οὐδ' άπό πέτρης τῶ δαριζέμεναι teraz zaiste w żaden sposób nie jest możliwe gwarzyć z nim (za-

czawszy) od stworzenia świata. (Przysłowie „ni od drzewa ni od skały“ odnosi się do podania o pochodzeniu ludzi z drzew i skał i znaczy tyle, co nasze „od Adama i Ewy“. Hektor stwierdza, że mówić teraz o początku i powodach wojny i wydaniu Heleny wyglądałoby na opowiadanie starych bajek, dobrych w serdecznej pogawędecie, ale nie w spotkaniu z Achillesem) II. XXII 126.

δρυ-τόμος, ό (τέμνω), ścinający drzewa, drwal.

δρύφω, oddzierać, zdzierać, p. άποδρύφω.

δύ = έδυ, 3 sing. aor. od δύομαι, p. 2. δύω.

δύ' = δύο, dwa.

Δύμας, αρτος, ό, 1) ojciec Hekaby II 718. — 2) żeglarz feacki.

δύμεναι, inf. aor. od δύομαι, p. 2. δύω.

δύναμαι, con. δύνηαι, fut. δυνήσομαι, aor. (έ)δυνήσατο, con. aor. δυνησόμεθα XVI 238, aor. pass. δυνάσθη, móc, potrafić, zdołać, wydołać, być potężnym, możliwym.

δύναμις, ή (δύναμαι), moc, siła, potęga, możliwość.

δύνω, form. ob. do δύομαι, tylko w praes. i impf., wciskać się, τεύχεα wdziawać.

δύο l. δύω, duo.

δυσ- przedrostek, określający coś złego, trudnego (w przeciwieństwie do έύ).

δυσ-αής, *αἰός*, *αἰών* (*ἄφης*, *ἄφη-*
μι), przeciwnie wiejący, gwał-
townie wiejący, burzliwy.

δυσ-ά-μμορος, *ον* (*ἄ priv.*, *μόρος*),
zupełnie nieszczęśliwy, nieszczę-
sny.

δύσο, -ετο, p. 2. *δύω*.

δυσ-ηλεγής, *έος* (p. *δυσ-*, *ἄλεγει-*
νός), bardzo bolesny.

δυσ-ηχής, *ές*, *έος* (*ἄχος*, p. *δυσ-*),
bardzo bolesny, przykry, gorzki.
Inni łączą to z *ήχη*: o przykrem
brzmieniu, taki, którego już samo
imię przeraża.

δυσ-κηδής, *ές* (p. *δυσ-*, *κηδος*),
pełen smutnych trosk, przeraża-
jący, przejmujący lękiem.

δυσ-κλής, *ές*, *acc. έα*, § 3, 4, uw. 1
(*κλέος*, p. *δυσ-*), bez sławy, hań-
bą okryty.

δυσ-μενής, *plur. μενέες, έεσσω,*
έσω (*μένοσ*, p. *δυσ-*), nieprzy-
jazny; *subst.* nieprzyjaciel, wróg.

δυσ-μήτηρ, *voc. δύσμητηρ* (p. *δυσ-*),
niedobra matka.

δύσ-μορος, 2 (*μόρος*, p. *δυσ-*),
nieszczęsny.

Δύσ-παρι, *vocat.* (p. *δυσ-*), niecny
Parysie.

δυσ-πέμφελος (*φλα-*, *flare*, cf.
παφλάζω rozbijając się o brzegi
morza, huczeć, p. *δυσ-*), bardzo
burzliwy.

δυσ-πονής, -πονέος (p. *δυσ-*), nie-
słychanie mozolny, uciążliwy, wy-
czerpujący.

δύστηνος, 2 (*δύσ-στηνος*, *στη-*
ναι, kiepsko stojący), nieszczę-
śliwy.

δυσ-χειμερος, 2 (*χειμα*, p. *δυσ-*),
miewający ostre zimy, mroź-
ny.

δυσ-ώνυμος, 2 (*ῶνομα*, p. *δυσ-*),
mający złe imię, przeklęty, ob-
mierzły.

δυσ-ωρέω (pier. *φορ-*, *ὄράω*, *ῶρα*
troska, baczenie, p. *δυσ-*), odby-
wać uciążliwą straż nocną.

1. *δύω* = *δύο*, *duo* (§ 10, 2).

2. *δύω* (*ῶ* w *praes.* i *impf.*), **trans.**
(tylko w *fut. act.* i *aor. I act.*),
rozdziawać, rozbierać; **intrans.**
(*praes. act.* tylko w *part.*) *δύοντα*
V 272; **reflex.** *δύομαι*, 3 *dual.*
impf. δυέσθην, *aor. II έδυν*, *aor.*
m. (§ 17, 5) *δύσεται*, 1) zanurzyć
się, wcisnąć się, wdzierać się,
wchodzić, udać się XVII 276,
zejść pod ziemię. 2) wdziewać
na siebie, odziewać się, ubie-
rać się. 3) zachodzić (o słońcu
i gwiazdach).

δωδέκα = *δωκαίδεκα*, *δωδέκα-*
τος = *δωδέκατος*.

δῶ = *δῶμα*.

Δωδωναίος, z Dodony.

Δωδώνη, Dodona w Epirze (naj-
dawniejsza wyrocznia grecka
w Epirze).

δῶη i *δῶησι* (*δῶσι*), 3 *sing. con.*
aor. od *δίδωμι*.

δῶμα, *ατος*, *τό* (*δέμω*), budynek,
dom, mieszkanie, pałac, sala,
kolumnata.

δῶρον, *τό* (*δίδωμι*), dar, poda-
runek.

δωτίμη, *ή*, dar, podarunek.

δῶσι, 3 *pl. con. aor.* od *δίδωμι*.

E

- ἐ *encl.* i ἐέ, *sese*, siebie, jego, ja, je, p. οὗ.
- ἔα, 1) = ἦν *eram impf.* od εἰμί.
2) *imp.* od ἔάω lub 3 *sing. impf.* (= εἶα).
- ἔαας = 2 *sing. ind.* ἔαεις lub *con.* ἔαης (XI 110) od ἔάω.
- ἔάγη (ἐΨάγη), *aor. pass.* od ἄγνυμι.
ἔαδότα (ΨεΨαδότα), *part. pf.* od ἀνδάνω, miły.
- ἔάλη (ἐΨάλη), *aor. pass.* od εἰλέω.
ἔανός, 3, miękki Σ 352, giętki Σ 613.
- ἔαξε, *aor.* od ἄγνυμι,
ἔαρ, ἔαρος, τό (Ψέσαρ, *ver.* słow. *wesna*, lit. *vasara* = lato), wiosna.
ἔασιν = εἰσίν.
- ἔαται, ἔατο, p. ἦμαι.
- ἔάω 1. εἰάω, ἔαας (*ind. 1. con.* XI 110), ἔας *con.* XI 147; *con. plur.* ἐῶμεν 1. εἰῶμεν, *inf.* ἔαν, *impf.* εἶων, 3 *sing.* εἶα 1. ἔα, *impf. iter.* ἔασκε (§ 22), *aor.* εἶασα, εἶασας 1. ἔασας (*syn.* K 344, XXI 233), dopuścić, pozwolić; zostawić (*samego*), dać spokój, nie zważać; przestać, zaniechać.
- ἔάων, *gen. plur.* od ἐύς.
- ἔβδόματος = ἔβδομος, *septimus.*
ἔβλητο, *aor. med.* ze znac. *pass.* od βάλλω (p. § 18, 5).
- ἐγ-γίγνομαι, *pf.* ἐγγεγάσσι, urodzić się w czem (w Iljonie), żyć gdzieś Od. IX 118, XIII 233.
- ἐγ-γυαλίζω (γυαλον *wkłęśłość*, *wkłęśła dłoń*), *fut.* -ξω, *aor.* -άλι-
- ξε, wręczyć, użyczyć, udzielić, dać.
- ἐγγύθεν (ἐγγύς), zbliska, blisko (o przestrzeni i czasie).
ἐγγύθι (ἐγγύς), w pobliżu, blisko (o przestrzeni i czasie).
ἐγγύς *adv.* (ἄγχι), blisko (o przestrzeni i czasie).
- ἐγείρω, *aor.* ἤγειρα i ἔγειρε, *con.* ἐγείρῃσιν, *med. aor.* ἔγρετο, ἔγροιοτο, ἐγρέσθαι, ἐγρόμενος, *imp.* ἔγρεο; *pf.* 3 *plur.* ἐγρηγόρθασι, *imp. plur.* ἐγρήγορθε, budzić, pobudzać, podniecać; *med.* budzić się, nie spać, czuwać.
- ἐγκατα, τὰ, wnętrzości (serce, płuca, wątroba, zjadane przed ucztą).
- ἐγ-κατα-πήγνυμι, *aor.* -έπηξα, wepchnąć.
- ἐγ-κειμαι, *fut.* ἐγκείσομαι, leżeć w czem, εἶμασι w szaty odziany nie będziesz leżał (na marach, bo trup twój w rękach Achillesa) Il. XXII 513.
- ἐγ-κέφαλος, οιο, ό, mózg.
- ἐγ-κλίνω, opierać się, ἐγκέκλιται na was (waszych barkach) spoczywa.
- ἐγ-κονέω (διάκονος *śługa*, z δια i nieużywanego ἀ-κονέω), być czynnym, uwijać się.
- ἐγ-κρύπτω, ukryć, schować.
- ἔγνω, p. γιγνώσκω.
- ἔγρεο, -ετο, -οιοτο, -έσθαι, p. ἔγειρω.
- ἐγρήγορθε, ἐγρηγόρθασι, p. ἐγείρω.

ἐρηγοροῦσι, *adv.* (ἐρηγόρορα *pf.* od ἐγείρωμαι), nie śpiąc, czuwając.
 ἐγκλείη, ης, ἡ = ἔγκλος, włócznia, dzida.
 ἐγ-χείη = ἐγκλήη, *con.* od ἐγκλέω.
 ἐγγεσι-μωρος (por. goe. *mērs*, irlandzkie *mār* wielki, słow. -*mier* we *Włodzi-mierz* i t. p.), wsławiony włócznią.
 ἐγγέω, *con.* ἐγγείη, *aor.* ἔχευε = ἔχευε, ἔχεαν, *con.* ἐγγείησι (§ 12, 1), nalać, ἐνεχεύατο (*aor. med.*) nalała sobie XIX 387.
 ἐγγος, εος, τό, włócznia, dzida (służyć do ciosu i rzutu).
 ἐγ-χοίμπτω, przypierać, wciskać, H 272 w tarczę wcisnięty.
 ἐγών, przed samogłoskami ἐγών (§ 11, 1), *ego*, ja.
 ἐδάην, *cognovi*, p. ΔΑ-
 ἐδάσαντο, -άσατο, p. *δατέομαι*.
 ἐδείδμεν, *plqpf.* od δείδω.
 ἔδεκτο, *aor.* od δέχομαι.
 ἐδήδοται, *pf.* od ἔδω.
 ἐδητύς, ύος, ἡ (ἔδω), jado, pokarm.
 ἔδμεναι, *inf.* od ἔδω, *edo*.
 ἔδνα i ἔεδνα l. ἔεδνα, τά (*Ἔέδνα*, ἔἜεδνα, *ἔ proth.*, p. § 4, 2, uw.), 1) dary weselne (narzeczonego dla oblubienicy lub jej ojca). 2) dar dany przez ojca dla córki, narzeczonej: posag, wyprawa.
 ἔδομαι, *fut.* od ἔδω (właściwie *con.* § 13, 1 i § 25, 3), *zjem* Od. IX. 369.
 ἔδος, τό (ἔζομαι, *sedes*), 1) siedzenie οὐχ ἔδος ἐστίν nie czas siedzieć, zwlekać; 2) miejsce;

3) siedziba, mieszkanie; Ἰθάκης ποῖση Itaki XIII 344.
 ἔδρανον, *aor.* od *δαρθάνω*.
 ἔδρη, ης, ἡ (ἔζομαι), siedzenie, miejsce, krzesło, ława.
 ἐδριόομαι (ἔδρη), *impf.* ἐδριόωντο, zasiadać.
 ἔδυν, *aor.* od δύομαι, p. 2. δύω.
 ἔδω (*edo*, lit. *edu*, pol. *jeść, jado* dawniej *jedło*), *inf.* ἔδμεναι (§ 12, 10), *impf.* ἔδων, *iter.* ἔδεσκε (§ 22), *fut. p.* ἔδομαι, *pf.* ἐδήδοται, jeść, zjadać, gryźć (dosłownie i przenośnie), trawić, trwonić, niszczyć.
 ἐδωδή, ης, ἡ, jedzenie, pokarm.
 ἐέ, p. οὐ.
 ἔεδνα l. ἔεδνα, p. ἔδνα.
 ἐεικοσά-βοιος, 2 (*ἔ proth.*, § 4, 2, uw., βοῦς), wartości dwudziestu sztuk bydła, wołów.
 ἐείκοσι(ν) (ἔἜείκοσιν, *ἔ- proth.*, § 4, 2, uw.) = εἴκοσι(ν), *viginti*.
 ἐεικόσ-ορος, οιο (ἔἜείσσω), dwudziestowiosłowy.
 ἐεικοστός, ον = εἰκοστός (*ἔ- proth.*, § 4, 2, uw.), dwudziesty.
 ἔειπον, p. εἶπον.
 ἐεισάμενος, p. εἶδω.
 ἐείσατο, 1) p. εἶδω. 2) p. εἶμι.
 ἐέλδομαι = ἔλδομαι (*ἔ- proth.*, § 4, 2, uw.).
 ἐέλδωθ, τό (*Ἔέλωμαι, velle, ἔ proth.*, § 4, 2, uw.), życzenie, pragnienie.
 ἐέλπομαι, p. ἔλπω (*ἔ- proth.*).
 ἐέργων, ἐέργω, p. ἔργωνμι.
 ἐέρηση, p. ἔρηση (*ἔ- proth.*).
 ἐέρχατο, p. ἔρχωνμι.

έέσσατο, p. έννυμι (έ proth.).

έζω (σεδ-ιω, *sedeo*), aor. εἶσα (z έσεδσα), imp. εἶσον, imp. *praes. med.* έζεσ (§ 15, 3), 1) *trans.* posadzić, usadowić, umieścić, kazać usiąść; osiedlić VI 8. — 2) *intr.* i *reflex.* έζομαι siadać, usiąść.

έη = η̄, *con.* od εἰμί.

έηκε = η̄κε, aor. od η̄μι.

έην = η̄ν, *impf.* od εἰμί.

έηος, έηος *gen.* od έύς, dzielny, dobry, A 393 ujmij się za dobrym synem (bo dobre dziecko tego warte).

έής, *gen.* od έή, p. έός.

έησθα, 2 *sing. impf.*, έησι, 3 *sing. con. praes.* od εἰμί.

έθ' = έτι.

έθέλω, *con.* έθέλωμι, έθέλησθα (§ 12), *impf.* έθελον i η̄θελον, *iter.* έθέλεσκον (§ 22), *fut.* έθελήσω, aor. έθέλησα, chcieć, pragnąć; έθέλων chcący, chętnie, οὐκ έθέλων niechętnie.

έθεν = οὐ, *pron. refl.*

έθηεύμεσθα, *impf.* od θηέομαι.

έθνος, τό, εα, gromada, tłum, rój, rzesza, lud.

έθρε, aor. od θρώσκω.

έθρεψε, aor. od τρέφω.

έθω, *pf.* εἶσθα, z σεσφωθα (od dawnego słowa σφέ-θ-ω; cf. *sue-sco* z *suedh-sco*), *part. pf.* εἰσθώς, mieć zwyczaj, być przyzwyczajonym.

ελ, o ile, jeżeli, jeśli, jeśliby, gdyby. Rozpoczyna 1) zdania wyrażające życzenie — z optatiwem;

wzmocnione czasem inną partykułą εἰ γάρ, εἰ δή, ἀλλ' εἰ; czasem εἰ wyraża wezwanie (także z *imp.*) A 302 (wyzywający ton), Il. IX 46. — 2) warunkowe (wszystkich czterech okresów.

Okres *potentialis* — przypuszczenia — z *opt. praes.* lub *aor.*, często ma jeszcze znaczenie życzenia lub warunkowego życzenia, czasem po εἰ brak następnika, który trzeba w myśli uzupełnić A 135, Z 150, lub brak czasownika A 116, Od. I 80).

εἰ μή o ile nie, wyjąwszy, chyba że Σ 193, XII 326. — 3) zdania przyzwolone εἰ καί, οὐδ' εἰ, μηδ' εἰ nawet jeżeli, nawet jeśli, chociaż, chociażby. — 4) zdania pytajne zależne: czy, czy może.

εἰάνός = εἰανός (z *Ψεἰανός*), οὐ, szata, suknia.

εἰαρινός, 3 (*Ψεαρ*), wiosenny.

εἶασε, aor., εἶασκε *impf. iter.* od εἶάω.

εἶαται, εἶατο, p. η̄μαι.

εἶάω = εἶάω.

εἶβω, *praes.* i *impf.*, wylewać, lać. εἶδαρ, ατος, τό (έδ-Ψαρ, έδω), jadło, pokarm, przynęta.

εἶδος, εος, εἶ, τό (*Ψεἶδος, Ψιδεἶν*), wygląd, postać, postawa, uroda.

εἶδω, tem. *Ψειδ*: *Ψιδ* (łac. *video*, *widzieć*, niem. *wissen*, *Witz*), *act. praes.* nieużywane, 1) tem. *Ψειδ, praes.* εἶδομαι, aor. *med.* (έ)εἰσάμην, (έ)εἶσασ, -σω, (έ)εἰσάμενος, pokazać się, ukazać się, wyglądać V 281, wydawać się, zdawać się

A 228, byé podobnym; εἰδόμενος i (ἐ)εισάμενος podobny Γ 122, Od. I 105, VI 22, 24, B 22 (μὴν za-
leży od προσεφώνεε), zresztą
p. οἶδα. — 2) temat *ἶδ*, aor.
εἶδον (= *ἔῤῥιδον*) ἴδον (§ 14, 1),
con. ἴδω(μ), imp. ἴδε, inf. ἰδέ-
ειν i ἰδεῖν (§ 12, 10, uw. 3);
med. εἶδοντο, ἰδόμεν, con. ἴδω-
μαι, ἴδῃαι, ἴδῃ (2 sing. A 203!),
opt. ἴδοιτο, 3 plur. opt. ἰδοίαιτο
Σ 524 (§ 12, 9), aor. iter. ἴδεσκε
(§ 22), zobaczyć, widzieć, ujrzeć,
patrzyć, spostrzec, zauważyć, poj-
mować.

εἶδωλον, τό (εἶδος), obraz, wi-
dziadło, widmo, cień, mara.

εἶεν, 3 plur. opt. od εἰμί.

εἶθαρ (ἰθύς), zaraz, natychmiast.

εἶθε [p. ał 2) i εἰ 1)], oby!
o gdyby!

εἶκε, p. 1. εἶκω 1. 2. εἶκω Σ 520.

εἶκελος, 3 (ῤεἶκελος, 2. εἶκω), po-
dobny.

εἶκοσάκις, vicies, dwadzieścia razy.

εἶκοσι (ἐῤῥικοσι, ἐ- proth.) i ἐεί-
κοσι, viginti.

εἶκοσοτός, 3 (ἐ- proth.), vicesimus,
dwudziesty.

εἶκτο, εἶκνῖα, p. 2. εἶκω.

1. εἶκω (ῤεἶκω, tem. ῤεἶκ: ῤεἶκ,
łac. vices, niem. weichen), impf.
εἶκε, aor. εἶξα, aor. iter. εἶξασκε
(§ 22), ustępować, odstępować.

2. εἶκω (ῤεἶκ: ῤεἶκ, ἀῤεἶκέλιος,
ῤεἶκελος, p. ἀεἶκέλιος i ἵκελος),
impf. εἶκε Σ 520, pf. εἶοικα (ῤεἶ-
ῤοικα), part. εἶοικώς, εἶοικνῖα
i εἶκνῖα (§ 19, 5 b) = εἶκνῖα (ῤε-

ῤεἶκνῖα), plqpf. ἐώκει, εἶκτην
(§ 19, 5 a), med. εἶκτο (§ 19, 5 a),
ἦκτο (ἐῤῥεῤεἶκτο), byé podobnym,
zdawać się, παραεἶδειν ὥστε θεῶ
kiedy śpiewam tobie, wydaje mi
się, jakbym śpiewał bogu Od.
XXII 348; wydawać się stosow-
nem, odpowiedniem Σ 520; nie-
osobowe εἶοικε przystoi, wypada,
należy, jest rzeczą słuszną, odpo-
wiednią, stosowną A 119, XXIV
254. — part. εἶοικώς, εἶκνῖα, czę-
sto = adi. 1) podobny; 2) na-
leżny, zasłużony Od. I 46;
3) odpowiedni, przyzwyczajony, sto-
sowny.

εἶλαπινάξω (εἶλαπίνῃ), ucztować.
εἶλαπίνῃ (ἐῤῥεἶλαπ-ινῶ, cf. volup-
tas), uczta.

εἶλαρ, τό (εἰλέω), ochrona, obro-
na, zasłona.

εἶλάτνωσ, 3 (ἐλάτη), jodłowy.

εἶλε, aor. od αἰρέω.

εἰλέω (ῤεἰλέω), praes. con. εἰλέω-
σ, impf. εἶλει i od praes. εἶλω
(pier. ῤεἶλ), aor. ἔλσα (§ 17, 4),
aor. pass. ἐάλη (od tem. ῤεἶλ jak
ἐφθάρ-ην od φθέρω), inf. ἀλῆναι
i ἀλῆμεναι (§ 12, 10), part. ἀλείς,
1) ścisnąć, stłoczyć A 409, wpe-
dzić w ciasnotę, zamykać, wstrzy-
mywać B 294; κεραιωνῶ uderzyć
piorunem V 132; ἐν ῤεἶσοισι,
μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες wtłó-
czyli go w środek między sie-
bie, samym sobie nieszczęście
gotując (gdyż wielu padło z rąk
Odyseusza) A 413. — 2) pass.
byé ścisniętym, skupiać się, skur-

czyć się (do skoku na zdobycz) II. XXII 308.

ελληλονθα, -θμεν, p. ἔρχομαι.

ελλί-πους, ποδος (§ 2, 2 b, tem. ἔλ-, por. lit. *seleti* peizać, czołgać się), włóczyący nogami (w przeciwieństwie do koni podnoszących nogi ἀερ-σίποδες; woły kroczą, przybliżając oba kolana tylnych nóg do siebie, a racicami zakreślając półkole).

εἶλον, εἰλόμην, aor. od αἰρέω.

εἰλῶμα, τό (εἰλύω), zasłona, pokrycie.

εἰλυθάω, part. -όων (εἰλύω), przedzić naokoło, toczyć, A 156 przedmiot πῦρ.

εἰλύω (volvo), part. pft. εἰλυμένος, plqpf. εἴλυτο, obwijać, pokrywać.

εἶλω = ειλέω.

εἶμα, ατος, τό (Feῖμα z Féσμα, Féμμα, ἔννουμι), suknia, szata.

εἶμαι, p. ἔννουμι.

εἶμαρται, -το, p. ΜΕΡΩ.

εἰμένος = ἐFεσμένος, part. pf. pass. od ἔννουμι, odziany.

εἰμί (έσμί, esse), 2 sing. έσσί, εἶς, εἶς (nigdy εἶ), plur. εἰμέν (§ 21, 8, uw.), 3 plur. έσσι, con. έω, -εἰώ (w złożeniach), zresztą p. § 21, 8; impf. iter. έσκον (§ 22), fut. έσ(σ)ομαι (§ 4, 5 j), έ(σ)σσαι, έ(σ)σεται, έσσειται B 393 (§ 21, 8, uw.), έσσόμεθα, έσόμεσθα (prócz εἶς i έσσιw jest ind. praes. enklityczny), być, istnieć, żyć.

έστι μοι, mam; έστι, można, wolno.

εἶμι, 2 sing. εἶσθα K 450, con. ἱησθα, 3 sing. con. ἱησι, 1 plur. con. ἴομεν (§ 13, 1), inf. ἴμεν i ἴμεναι, impf. ἦιον, ἦια, ἦες, ἦιε(ν), ἦει, ἦε, ἴε(ν), ἦομεν, ἦισαν, ἴσαν, ἦιον, med. fut. εἶσομαι, εἶση XVI 313, εἶσεται, aor. εἶσατο XXIV 524, εἶσατο XXII 89, ισέ, ρόίσέ, αὐτως εἶση tak sobie (= nadaremno) będziesz chodził = tracił czas XVI 315; rzucić się na kogo (praes. ind. ma często znaczenie futuri).

εἶν = ἐν.

εἰνά-ετες l. ἐννάετες (Fέτος, έτος), dziewięć lat.

εἶν-άλιος, 3 (άλς), morski.

εἰνατέρες, τέρων (lac. *ianitrices*, staroind. *jatar*, lit. *jente*, staropol. *jętry*), żony braci mężowych, bratowe męża, szwagrowe.

εἶνατος (§ 2, 2 a), dziewiąty, *novus*.

εἶνεκα = ἐνεκα.

εἶνί = ἐν.

εἰνοσίγαιος = ἐρνοσίγαιος.

εἰνοσί-φυλλος (ἐν-Fοσι, Fοθ-, ὠθέω), wstrząsający liśćmi, leśnista.

εἶξασκε, aor. iter. od εἶκω.

εἶο = οἶ (§ 11, 1).

εἶπας = εἶπες.

εἶπερ, jeżeli rzeczywiście Ω 667, zresztą *concessivum*: chociaż, choćby.

εἶπον (Fέπος) aor. i form. ob. έειπον; con. εἶπομι, -ησθα (§ 12), imp εἶπέ, inf. εἶπεῖν i -έμεναι (§ 12, 10), iter. εἶπεσκον (§ 22),

powiedziałem, ogłosiłem, obwieściłem, przemówiłem, wymieniałem, nazwałem, kazałem.

εἶρεο, p. εἶρομαι.

εἶρερος, ὄ (2. εἶρω wiązać), niewola, jasyr.

εἰρεσίη, ἦ (ἐρέσσω), wiosłowanie, robienie wiosłami, XI 640 orzeczenie φέρει.

εἶρη, ἦ (Ἔρε-, εἶρηκα miejsce przemawiania), miejsce zgromadzenia.

εἶρηαι, con. praes. od εἶρομαι.

εἶρημαι, p. 1. εἶρω.

εἰρήνη, ης, ἦ (εἶρημαι), umowa, pokój, ἐπ' εἰρήνης za czasów pokoju, podczas pokoju II. XXII 156.

εἰρήσομαι, -σεται, fut. od εἶρομαι l. 1. εἶρω.

εἶριον, τό, wełna.

εἶρομαι (ἐρέσ-, § 2, 2 a, w att. aor. ἐρέσθαι), 2 sing. -σαι, con. -ωμαι, -ηαι, imp. εἶρεο, impf. εἶρετο, εἶροντο, fut. εἰρήσομαι, con. aor. ἐρώμεθα, opt. aor. ἔροιτο, imp. ἔρειο (ἐρεῖτο), inf. ἐρέσθαι (ἔρεσθαι), kazać sobie powiedzieć, pytać o co, κῆδε' ἐκάστη pytała mnie każda o przedmiot swej troski, o los swych ukochanych (na świecie) XI 542.

εἶρο-πόκος (πέκω czesać, pecto, pecten; p. εἶρος), wełnisty, pokryty runem.

εἶρος, τό, zdrobniałe εἶριον i ἔριον (z Ἔρεφος, łac. *vervex* = baran), wełna.

εἰρύαται, -ατο, p. ἔρυνται i ἐρύω. εἶρυνται, εἶρντο, p. ἔρυνται l. ἐρύω.

1. εἶρω (Ἔρε-jω, *ver-bum*), fut. ἐρέω, pf. pass. εἶρημαι, -ημένα, plqpf. εἶρητο, fut. εἰρήσεται, part. aor. pass. dat. ῥηθέντι, mówić, obwieścić, oświadczyć; co do med. p. εἶρομαι.

2. εἶρω (σερ-jω, *ser-ies, serere, ὄρμος*), plqpf. ἔερτο (z σέσερτο), szeregować, wiązać, łączyć; χρύσεος ὄρμος ἠλέκτροισιν naszyjnik ze złota przetykanego bursztynem (nawleczony tak, że kolejno po złocie następował bursztyn) XV 460.

εἰρωτάω (εἶρομαι), pytać.

εἶς i ἐς (z ἐν-ς, por. ἐν-ί), z acc., ale εἶς Ἀιδῶ. Jako przysłówek nie występuje często, bo może przez *tnesis* być odniesiony do czasownika. — w (środek), do (środek), aż do, na (kierunek).

εἶς (εἶς) = ἐσσί, 2 sing. od εἶμι. εἶς, μία, ἓν, ἐνός μιᾶς (z ἐν-ς, μία, ἐν- z *sem*; *semel*), jeden, jeden jedyny XXIII 227, nawet jeden tylko Od. XXII 138.

εἶσα, p. ἔζω.

εἰσ-άγω, aor. εἰσ-άγαγον i -ήγ-, często *in tmesi*, wprowadzać.

εἰσάμην, εἶσατο, 1) aor. od εἶδω.

2) aor. od εἶμι.

εἰσ-ανα-βαίνω, wchodzić na górę.

εἰσ-αν-άγω, (w)prowadzać do —.

εἰσ-αν-εἶδον, part. -ιδών, popatrzyć do góry na coś, podnieść oczy do —.

εἰσ-άντα = ἐσ-άντα, p. ἄντα.

εἰσ-αφ-ικάνω, εἰσ-αφ-ικνέομαι, przyjść, przybyć, dostać się do —.

εἰσ-βαίνω, 1) *trans.* βῆσε, kazać wejść, wprowadzić, wsadzić (na okręt). 2) *intr.* wejść, wsiąść na okręt.

εἰσ-εἶδον, εἶσιδον, p. εἰσοράω.

εἶσ-εμι, *impf.* ἐς δ' ἦεν, *dual.* ἴτην, wejść.

εἰσ-ελάω (ἐλαύνω), przybić do brzegu, wpłynąć XIII 113.

εἰσ-εράω, wciągnąć.

εἰσ-έρχομαι, *imp.* -έρχεο, *fut.* ἐσελεύσομαι, *aor.* εἰσῆλυθον i εἰσῆλθον, wejść, wstąpić, udać się; πεινῆ głód na lud przychodzi, lud nawiedza XV 407.

εἶσεται, *fut.* od 1) εἶμι, *ibit.* 2) οἶδα.

εἶσθα = 2 *sing.* od εἶμι.

εἶσ-ιδον, p. εἰσοράω.

εἰσ-ἰνμῆ, ἦ (εἶμι), wejście, wjazd.

εἶσκω (Ἔε-Ἔικ-σκω, 2. εἶκω), upodobnić, porównywać, dopatrywać się podobieństwa, z podobieństwa mniemać, wnosić; ὄσσον ἰστόν którego wielkość ocenialiśmy jako równą masztowi Od. IX 321.

εἰσ-νοέω, spostrzec.

εἶσ-οδος, ἦ, wejście.

εἰσ-οιχνέω, 3 *plur.* -εὔσι, *acc. part. fem.* -νεὔσαν, kroczyć, wchodzić.

εἶσομαι, p. 1) εἶμι. 2) οἶδα.

εἰσ-οράω, εἰσοράουσι = ὄωσι, *opt.* -όωτε, *part.* -όων (§ 15, 2), *inf. praes. med.* -άσθαι, *impf.* -όωντο; *aor.* εἰσεἶδον i εἶσιδον, *iter.* ἐσίδεσκεν (§ 22), *med.* -ίδοντο, *fut.* ἐσώπεται, patrzeć, oglądać, widzieć, zobaczyć.

εἶσον, p. εἶξω.

εἶσος, 3, zawsze *femin.* εἶση (ἐ *proth.*, § 36 c, i ἴσος z Ἔιδ-σἜος, w dial. kretyckim ἜισἜος, Ἔιδεῖν), równy, równomierny (symetryczny); ἀσπίς πάντοσ' εἶση zewsząd równomiernie wykonana, okrągła (mała tarcza kolistą lub nawet i duża owalna, p. ἀσπίς); δαιτὸς εἶσης równo podzielonej uczty, należytej części z uczty. εἶσω i ἔσω do środka, do wnętrza. Jako *adv.* H 270 lub *praep.* z *acc.* Ἴλιον εἶσω lub *gen.* δώματος VII 135.

εἶται, 3 *sing. pf. pass.* od ἐννεμι XI 191.

εἶ τε — εἶ τε, czyto — czyto, *sive* — *sive*.

εἶτε = εἶητε, *opt.* od εἶμι XXI 195.

εἶῶ = εἶάω.

εἶωθα, *pf.* od εἶθω.

εἶών, *impf.* od εἶάω.

ἐκ, przed samogłoskami ἐξ, w anastrofie ἐξ V 335, II 252. —

I. adv. często pojęte jako *tmesis*, Ω 233 należy uzupełnić ἐλε lub ἐφερε wyjął, wyniósł; Σ 480 z tarczy zwiesił (uzupełnij ἴει lub ἐξῆπτε) pas, do niej dorobił pas. **II. praep.** z *gen.* (= *abl.*) lub formami na -θεν l. -φιν: z, od, ex, 1) lokalnie (dosłownie lub przenośnie): ἐξ ἐτέρων ἔτερ' ἐστίν jedne zabudowania ciągną się za drugimi XVII 266. Czasem odmiennie od polskiego: przywiązać, zawiesić *od* czegoś (wedle stanu osiągniętego, bo coś zwisa *od* l. z czegoś) zamiast

naszego do XII 162, 179, K 475; εἶναι ἔκ τινος być przywiązanym do czego A 38; ἔκ δίφροιο καθήμενος z krzesła strzelił siedzący XXI 420; νίξετο w rzece (= z rzeki wodę brał) mył się VI 224; ἔκ θυμοῦ φιλέειν miłować z (całego) serca II. IX 486. — 2) czasowo: ἔξ οὗ od kiedy, ἔκ τοῦτο od tego czasu, ἔξ ἔτι τοῦ jeszcze od tego czasu, kiedy II. IX 106; ἔκ γενετῆς od urodzenia Ω 535. — 3) przyczynowo: ἔκ = ὑπό przez A 308, z powodu, ἔξ ὀλιγηπελῆς z powodu osłabienia V 468; ἔξ ἔριδος μάχεσθαι walczyć z powodu (skutkiem, dla) współzawodnictwa H 111.

Ἑκάβη, żona Priama, matka Hektora.

ἑκά-εργος, o Apolinie (tem. ἑκα, por. ἐκών, ἔκητι i ἔργον), wedle swej woli działający, wszechmocny. Inni (ἑκάς i εἶργω): daleko wstrzymujący (nieszczęście), obrońca; inni (ἑκάς, ἔργον): wdal działający, wdal godzący.

ἑκάη, aor. pass. od καίω.

ἑκαθεν (ἑκάς), zdaleka, daleko.

ἑκάς (σφε-κας, por. ἀνδρα-κάς), osobno dla siebie, daleko (od), z ἀπό l. gen.

ἑκαστος, η, ον (σφεκαστος jest superlatywem do σφεκάτερος = ἐκάτερος = *uterque*), każdy dla siebie, *unusquisque*, każdy z osobna. Łączy się często z plur.

A 606; VI 265 każdy ma tam miejsce osobno dla siebie.

ἐκάτερε(ν), z obu stron.

ἑκατη-βελέτης, -ᾶο (ἐκών, ἔκητι), wedle swej woli trafiający, celny.

Inni wedle ἑκάς wdal godzący, zdaleka celny.

ἑκατη-βόλος = ἑκατη-βελέτης.

ἑκατόμ-βη, ης, ἥ (βόες), hekatomba = uroczysta publiczna ofiara ze stu (lub nawet mniej) wołów (lub też i baranów).

ἑκατόμ-βοιος, 2 (βοῦς), wartości stu wołów.

ἑκατόμ-πυλος, 2, stubramny.

ἑκ-βαίνω, 1) *trans.* w aor. I kazać wyjść, wysadzić na ląd. 2) *intr.* wyjść, zejść.

ἑκ-βάλλω, wyrzucać; δοῦρα wyrębywać, wycinać V 244; δάκρυα wylewać, ronić łzy XIX 362.

ἑκ-βασις, ἥ, wyjście, miejsce lądowania.

ἑκ-γεγάως, αυῖα, p. ἐκγίγνομαι.

ἑκ-γελάω, rozśmiać się.

ἑκ-γίγνομαι, pf. γεγάσι, part. dat. γεγαῶτι, γεγαυῖα, pochodzić, od kogo τινός.

ἑκ-γονος, potomek, syn.

ἑκ-δέρω, part. aor. ἐκδείρας, obdzierać ze skóry, ściągać skórę.

ἑκ-δέω, inf. aor. δῆσαι, mocno przywiązać, σανίδας ὀπισθεν a przywiązanie (rzemieniem) mocno drzwi za sobą XXII 174. (Drzwi zamyka się, zasuwając rygiel i przywiązując go rzemieniem do kółka (κορώνη), patrz ryc. 5 — 7.

ἐκ-δια-βαίνω, *part. aor.* -βάντες, przejść całkiem na drugą stronę.
ἐκ-δίδωμι, *imp. aor.* ἔκδοτε, wydać.

ἐκ-δύομαι, *aor.* -έδυν, *part.* -δύς, zdejmować z siebie (szaty, zbroję), wynurzyć się, wymknąć się. (ἐ)κεῖνος, η, ο, ten tam, ów, *ille*.
ἐκέκαστο, *plqpf.* od καίνυμαι, *superabat*.

ἐκέκλετο, *p.* κέλομαι.

ἐκέκλιτο, *plqpf.* od κλίνω.

ἐκέλσαμεν, *p.* κέλλω.

ἔκηα, *aor.* od καίω.

ἐκη-βόλος (ἔκητι, ἐκών, βάλλω), dowolnie trafiający, niechybiający, celny łucznik. Inni (ἐκάς): zdaleka celny, wdal godzący.

ἔκηλος, 2 i εὐκήλος, 2 (Ἔέκηλος, ἐκών), spokojny, bez przeszkody.
ἔκητι (Ἔέκητι, ἐκών), za wolą.

ἐκ-θεῖσαι, *part. aor. fem. nom. plur.* od ἐκτίθημι.

ἐκ-θρόσκω, *aor.* ἐξέθορε, ἔκθορε, wyskoczyć.

ἐκ-καθαίρω, wyczyścić, οὐρούς zaczęli wymiatać (oczyszczać) rowy (ze szlamu lub piasku) B 153.

ἐκ-καλέω, wywołać.

ἐκ-κατ-ιδών, zobaczywszy z górą.

ἐκ-κίω, *impf.* ἐκ κίεν (*tm.*), wyjść.

ἐκ-κυλίω, *aor. pass.* ἐξ-εκυλίσθη, stoczyć się, wypaść.

ἐκ-λανθάνομαι, zupełnie zapomnieć.

ἐκλε' = ἐκλέεο, *impf. pass.* od κλείω, *celebrare*, sławić.

ἐκ-ληθάνω, kazać zupełnie zapomnieć.

ἔκ-λησις, ἦ (λήθω), zupełnie zapomnienie; *θέωμεν* puśómy w zapomnienie XXIV 485.

ἐκ-λύω, uwolnić, wyzwolić, wybawić.

ἐκ-μυζάω, wyssać.

ἔκ-παγλος, 2 (z ἐκ-πλαγ-λος [dysymilacja], ἐκ-πλαγήναι), straszliwy; *adv.* ἐκπάγλως, ἔκπαγλον i ἔκπαγλα.

ἐκ-πέμπω (częsta *tm*), wysłać, odesłać, wyprowadzić Ω 681.

ἐκ-πέπεται, *pf. pass.* od -πίνω.

ἐκ-περάω, -περάα, -όωσι (§ 15, 2), przejść na drugą stronę, przeplynać.

ἐκ-πέρθω, *fut.* πέρσω, *aor. I* -έπερσα, *aor. II* -έπραθον, zburzyć (miasto).

ἐκ-πίνω, *aor.* ἔκπιον, *pf. pass.* -πέπεται, wypić.

ἐκ-πίπτω, *aor.* ἔκπεσον, wypadać, spadać, δάκρυ ἴza potoczyła mu się (po policzkach) XVI 16.

ἐκ-πλήσσω, 3 *plur. aor. pass.* ἔκπληγεν, przestraszyć, przerazić.

ἐκ-προ-λείπω, wychodząc opuścić.

ἐκ-πτύω, wypluwać.

ἐκ-πυνθάνομαι, w *fut.* i *aor. tm.*, wywiadywać się, dowiadywać się.

ἐκ-σαώω, wyratować.

ἐκ-σεύομαι, *aor.* ἐξέσσυτο, *aor. pass.* -εσύθη (*tm*), wypaść, wybiec; pospieszyć; ustąpić, ulecieć; wydobywać się, wybuchać.

ἐκ-σπάω, wyciągnąć, wyrwać.

ἔκτα, *p.* κτείνω.

ἔκταμεν, 1) 1 plur. aor. od κτεί-
νω XII 375. — 2) 3 sing. aor.
od ἐκτάμνω Od. IX 320.

ἔκ-τάμνω, aor. ἔκταμον i ἐξέτα-
μου, wycinać, ścinać, odcinać.

ἔκ-τανύω, aor. -νυσσα, part. -νύ-
σας, aor. pass. -νύσθη, rozcia-
gnąć, pass. rozciągnąć się, runąć.
ἔκ-τελέω, fut. τελέω, 3 sing. τε-
λεῖ (tm.), cor. aor. -έσωσι, pf.
τετέλεσται, skończyć, spełnić.

ἔκ-τίθημι, part. aor. nom. plur.
fem. ἐκθειῖσαι, wystawić.

ἔκτοθεν (ἐκτός ἐκ), zewnątrz, od-
rębnie, oddzielnie, zdaleka od.

ἔκτοθι (ἐκτός), zewnątrz, poza.

Ἐκτοριδης, syn Hektora Ἀστυάναξ.

ἐκτός (ἐκ), zewnątrz, za, poza, za
obrębem, zdaleka od (jako *praep.*
z *genet.*).

ἔκτοσθε(ν) (ἐκτός), zewnątrz, za,
poza.

ἔκτυπε, aor. od κτυπέω.

Ἐκτωρ (ἔχω: ten, który dzierży),
syn Priama i Hekaby.

ἐκκυρή, ἦς, ἥ (σφεκυρή, *socrus*,
niem. *Schwieger* = *świekra*), te-
ściowa, *świekra*.

ἐκκυρός, ὅ (σφεκυρός, *socer*, niem.
Schwäher, *Schwieger-vater* =
świekr), teść.

ἔκ-φαίνω, pokazać, *med. pass.*
pokazać się, ukazać się.

ἔκ-φέρω, wynosić, grzebać Ω 786.

ἔκ-φεύγω, uciekać, unikać.

ἔκ-φθίνω, zniszczyć, strawić, aor.
ν *med.* z *pass.* znaczeniem ἐξέ-
φθιτο (por. § 18, 5), zabrakło,
wyszło Od. IX 163, XII 329.

ἔκ-φορέω (φέρω), wynosić, XXIV
417 tm.

ἔκ-φυγε, aor. od ἐκφεύγω.

ἔκ-φύομαι, tylko pf. ἐκπεφύομαι,
wyrastać z czego.

ἔκ-χέω, aor. I *med.* ἐκχεύατο, aor.
ν (§ 18, 5) ἐξέχυντο, ἔκχυντο, ἐκ-
χόμενος, aor. pass. -εχθύθη; plqpf.
-κέχυντο, wylewać, wysypywać;
med. wylewać sobie, *pass.* wy-
lewać się, wysypywać się.

ἐκών (φεκών, właściwie part. za-
ginionego czasownika *wek-mi*,
staroind. *vas-mi* = chcę, ἐκητι),
chcący, z własnej woli, samo-
wolny, dobrowolny; umyślnie,
z rozmysłu Z 523, K 372; ἐκών
ἀέκοντί γε θυμῷ z własnej nie-
przymuszonej woli, choć nie-
chętnie = wbrew mej chęci Δ 43;
ἐκών ἀέκοντα δίηται nikt mnie
wbrew mej woli siłą nie odrę-
dzi, choćby chciał, ani też...
H 197.

ἐλάαν, *inf. praes.* I. fut. od ἐλάω.
ἐλαίη, ἦς, ἥ (ἐλαίφα, *oliva*), drze-
wo oliwne, krzak dzikiej oliwy,
oleaster V 477.

ἐλαῖνεος, 3 i ἐλαῖνος, 3, z drzewa
oliwnego.

ἐλαιον, τό, oliwa, olejek.

ἐλασ(ε), ἔλασσε, ἐλάσασκε, por.
ἐλάω,

Ἐλασος, ὁ, Trojanin.

ἐλασσον, 1) *minus* K 357. — 2) *imp.*
aor. od ἐλάω II. XXII 84.

ἐλαστρέω (ἐλάω), nieustannie pę-
dzić, poganiać.

ἐλάττη, ἦς, ἥ, jodła, jodłowe wiosło.

ἐλατήρ, ἦρος, ὁ (ἐλάω), woźnica.
ἐλαύνω, p. ἐλάω.

ἐλαφῆ-βόλος, strzelający jelenie,
strzelec, myśliwy.

ἐλαφος, ὁ, ἡ (z *eln-bho-s*, por.
ἐλλός z ἐλνός = *jelen* = niem.
Elen-tier, pol. *łani z alni* = cerk.
alniji, lit. *alne, elne*), jeleni, łani.

ἐλαφρός, 3 (ἐλαφός mały, *levis*
z *leghvis*, pier. *laghw*, p. § 32 c,
lit. *lengwas*, pol. *lek-ki* z *legki*
= niem. *leicht*, niem. *Lunge* płu-
ca = małorus. *tehki* = rus. *legkoje*
= narzeczowe pol. *lekkie*), zwa-
wy, chyży, szybki, zwinny, zręcz-
ny, lekki, ἐλαφρῶς πλώοιεν (z my-
śli Kalipso) by lekko płynęły, nie
zanurzając się zbyt V 240.

ἐλαχε, aor. od λαγάνω.

ἐλαύνω i ἐλάω, *inf. praes.* -νέμεν
(§ 12, 10), -νευ, ἐλάειν, -άαν;
impf. ἔλαννες, ἤλαννες, ἔλων;
fut. ἐλάσσεις, ἐλάουσι, -όωσι,
inf. fut. ἐλάειν, ἐλάαν; *aor.*
ἤλα(σ)σα, ἔλα(σ)ε, *aor. iter.*
ἐλάσασκε (§ 22); 3 *plur. plqpf.*
ἐληλέδατο (§ 12, 9); 3 *plur. opt.*
aor. med. ἐλασαίατο, 1) pędzić,
gonić (*trans.* i *intrans.*), popę-
dzać. ἔτι μὲν φημι ἄδην ἐλάαν
κακότητος jeszcze myślę go wpe-
dzić w przesyt (*adv.* powstałe
z *acc.*) nieszczęścia, jeszcze go
myślę zapędzić w taką biedę, że
będzie miał dosyć V 290; ἔπιπω
jechać konno V 371; płynąć
okrętem XII 276; ἐλαύνοντες
wiosłujący XIII 22; κολυφόν wpro-
wadzać, wywoływać głośne kłót-

nie A 575. — 2) uderzyć Od.
XXII 94, B 199; πόντον bić mo-
rze wiosłami H 5; ξίφει ciał
mieczem A 109; οὐλήν bliźnę
zadać XIX 393, XXI 219; kle-
pać, kuć, poprowadzić (z metalu
kując) H 223, Σ 564; wbić, wsa-
dzić Od. IX 375; σταυρούς po-
wbijał pale, poprowadził często-
kół XIV 11; ἔρκος, τεῖχος, τά-
φρον pociągnać, poprowadzić
ogrodzenie, płot, mur, rów Σ 564,
VI 9, VII 86, II. IX 349; ὄγμον
ciągnąć pokos(y) A 68. — 3) wy-
gnać, zająć, zabierać, uprowadzać
Od. IX 405, K 537.

ἐλδομαι (*Ἔλδομαι*) i ἐέλδομαι
(ἐἜλδομαι, ἐ *proth.*, § 36 c,
tem. *Ἔελ-δο, velle*, pol. *wola* =
niem. *Wille*), życzyć sobie, pra-
gnać, tęsknić za czym; ναύτησιν
ἐελδομένοισιν... Τρώεσσιν jak po
długim wyczekiwaniu tęsknio-
nym żeglarzom... tak ukazali się
tęsknionym wyczekiwaniem Tro-
janom H 4, 7; ἐελδομένω μοι
gdym z utęsknieniem wyczeki-
wałem XII 438; ἐελδομένοισιν ἰκά-
νω poznaje, przekonywam się,
że upragniony był wam mój po-
wrót, żeście z utęsknieniem pra-
gnęli mego powrotu XXI 209.

ἔλε = εἶλε, aor. od αἰρέω.

ἐλεαίρω, litować się, τινά nad kim.
ἐλεγχεῖν (ἐλεγχος), hańba, wstyd.
ἐλεγχής, *plur.* ἐλεγχέες (ἐλεγχος),
sup. ἐλέγχιστος haniebny, zhań-
biony B 285, Δ 171; bezecny,
niegodziwy Od. X 72.

ἔλεγχος, τό, plur. ἐλέγχεα, hańba, wstyd A 314, ohyda; κάκ' ἐλέγχεα lękliwi tchórze, podli nikczemnicy B 235, Ω 260.

ἐλέγχω, hańbić, przynosić ujmę XXI 424; μή μῦθον ἐλέγξης μηδέ πόδας nie róǳ im tego wstydu, żeby ich słowo i ich droga do ciebie były daremne II. IX 522.

ἐλέειν = ἐλεῖν, inf. aor. act. od αἰρέω.

ἐλεεινός, 3 (ἔλεος litość), budzący litość, godny litości, żałosny; neutr. sing. i plur. = adv. żałośnie.

ἐλεέω (ἔλεος), fut. ἐλέησω, aor. ἐλέησα, litować się.

ἐλεήμων, litościwy, miłosierny.

ἐλεητύς, ύς, ἡ (ἔλεος), litość, miłosierdzie.

ἐλεῖν, inf. aor. od αἰρέω.

ἐλελίξω, aor. ἐλέλιξε, plqpf. pass.

ἐλέλικτο; aor. pass. ἐλελίχθη, 3 plur. ἐλελίχθησαν i ἐλέλιχθεν, zakręcić wkoło V 314, wstrząsnąć A 530; obrócić, odwrócić; pass. zadrzeć, zatrząść się II. XXII 448; odwrócić się Z 106, 109, A 588; obrócić się wkoło, zakręcić się XII 416, wić się A 39.

Ἐλένη, ης, ἡ, żona Menelaosa.

Ἐλενος, ου, ὁ, syn Priama, wieścizek.

ἐλεός, ὁ, stolnica, stół kuchenny.

ἐλεσκον, -ε, aor. iter. od αἰρέω.

ἐλετός, 3 (adi. ver. od ἐλεῖν), uchwytny, dający się chwycić, ψυχῇ πάλιν ἐλθεῖν dusza nie da

się zdobyć ani schwytać, tak, żeby wróciła zpowrotem II. IX 409.

ἐλευθερος, 3 (ἐ proth., § 36 c, pier. leudh., § 27, łac. liber z loiber, słow. ljudin = wolny człowiek, pol. ludzie), wolny, ἡμαρ dzień wolności, κρητηρα στησασθαι postawić stągiew wina w ofierze bogom za wolność (z wdzięczności za ochronę Troi przed niewolą) Z 528.

ἐλευσομαι, fut. od ἔρχομαι.

ἐλέφας, αντος, ὁ, kość słoniowa.

ἐηλεδάτο, p. ἐλάω.

ἐλθέμεν (αι), p. ἔρχομαι.

ἐλικ-ωψ, -ωπος i fem. ἐλικ-ῶπις, -ιδος (σέλας), jasnooki, pięknooki.

ἔλιξ, ικος, wykręcający nogi, ειλίποδες, woły włóczące nogami i wykręcające je, tłumacz: włóczące nogami. Inni tłumaczą: jasne, gładkie; starożytni tłumaczyli: krzyworogie (ἐλίσσω).

ἐλίσσω (Ἐλίσσω), kręcić, wirować, med. kręcić się, wić się.

ἐλκεσί-πεπλος, 2 (ἔλκω, πέπλος), wlekaący szaty, w powłóczystych szatach.

ἐλκέω (p. ἔλκω), fut. ἐλκήσω, aor. pass. ἐλκηθεῖς, wlec, włóczyć, szarpać.

ἐλκηθμός, οῖο, ὁ, wleczenie (do niewoli).

ἔλκος, εος, τό (łac. ulcus z etkos = wrzód), rana.

ἔλκω (σἜλκ, σελκ, Ἔελκ, łac. sulcus = brózdca, lit. velkù, pol. wle-

ke), *inf.* ἐλκόμεν(αι), włóczyć, wlec, ciągnąć, naciągać (p. ἐλκέω), ściągać B 152, 165, podnieść II. XXII 212; *med.* wydobyć swój miecz A 194, 210; przysurąć sobie XIX 506, napinać swój łuk przeciw komu A 583.

ἔλλαβε = ἔλαβε, *aor.* od λαμβάνω. Ἑλλάς, ἄδος, ἦ, pierwotnie kraj Achillesa w Tesalji.

ἔλληδανός, ὁ (Ἔελ, εἰλέω), powró- sło, powróz zrobiony ze słomy do wiązania snopów.

Ἑλλήσ-ποντος, ὁ, Helespont z przyległemi morzami.

ἔλλισάμην, -σσετο, p. λίσσομαι.

ἔλλιτάνευε, p. λιτανεύω.

ἔλοιμι, ἐλών, p. αἰρέω.

ἔλος, εος, τό, bagno, moczar.

ἔλόωσι, p. ἐλάω.

ἔλπω, częściej ἔλπομαι l. ἐέλπο- μαι (*volup-tas*), *pf.* ἔολπα (Ἔέ- Φολπα), *plqpf.* ἐώλπει (§ 14, 5), spodziewać się, mniemać, sądzić. ἔλπωρή, ἦ (ἔλπω), nadzieja, τοῖ ἔπειτα wtedy możesz spodziewać się VII 76.

ἔλσαι, ἔλσας, *aor.* od εἰλέω.

ἐλύω (Ἔελυ, *volvo*, *walec*, *watek*), *aor. pass.* ἐλύσθη, krzywić się, wic się, tarzać się (u nóg) Ω 510; ἐλυσθεῖς stulony, przytulony, wtulony Od. IX 433.

ἐλχ' = ἔλκε, *impf.* od ἔλκω.

ἔλων, *impf.* od ἐλάω.

ἔλωρ, τό (ἐλεῖν), łup, zdobycz, pastwa, Πατρόκλοιο zapłaci, od- pokutuje za zabicie Patrokla i złupienie zbroi Σ 93.

ἐλώρια, τά = ἔλωρα, łup, pastwa. ἐμ-βαίνω, 1) *trans.* (*aor.* I) wsa- dzić na okręt; 2) *intr.* wsiąść, wehodzić.

ἐμ-βάλλω, wrzucić, włożyć; ἴμε- ρον θυμῷ wzbudzić tęsknotę w duszy Γ 139; μένος natchnąć siłą, odwagą, zapalić w kim od- wagę K 366; θεός ἔμβαλε θυμῷ bóg ci to w sercu objawił XIX 485; ἐμβαλέειν κόπης rzu- cić się do wiosł, *incumbere re- mis* Od. IX 489; μὴ φύξιν ἐμ- βάλλεο nie myśl o ucieczce K 447.

ἐμ-βασιλεύω, królować w czem.

ἔμβρον, τό, młode, jagnię, kozłę.

ἐμέθεν, ἐμεῖο, ἐμέο, ἐμεῦ = ἐμοῦ.

ἔμεν(αι) = εἶναι.

ἔμεν(αι) = εἶναι, *inf. aor.* od ἴημι. ἐμ-μαπέως (*μαπέω* chwytam), na- tychmiast, zaraz.

ἐμ-μεμαός, νῆα (*μέμαα*, *μέμονα*), pełen ochoty, ochoczy, chciwy walki, gwałtowny, natarczywy.

ἔμμεν(αι) = εἶναι.

ἐμ-μενές, *adi. neutr.* = *adv.* (*μέ- νω*), ciągle, ustawicznie, bez przerwy (zawsze z αἰεί).

ἔμμορε, *pf.* p. ΜΕΡΩ.

ἔμ-μορος (*μόρος*), mający udział, uczestnik.

ἐμός, 3, *meus*, *a*, *um*.

ἐμπάζομαι, troszczyć się, dbać.

ἔμπαιος, doświadczony, wyewi- czony, biegły, κακῶν w złem XXI 400.

ἐμ-πάσσω, *impf. ἐν-έπασσε*, posy- pywać na coś, rozsypywać obrazy

na tkaninie podczas wyrabiania jej, wplatać w tkaninę albo raczej: wyszywać, haftować Γ 126, Π. XXII 441 (tm.).

ἔμ-πεδος, *ον* (ἐν πῆδω), mocno stojący na tem samym miejscu XXIII 203, niezmienny X 240, trwałe, mocny XII 434, niesłabnący, niezachwiany, ustawiczny, ciągły; *neutr.* = *adv.*

ἔμ-πεσεῖν, *inf. aor.* od ἔμ-πίπτω. ἔμπηξ (ἐν πᾶσι), 1) twierdzenie: w każdym wypadku, na każdy sposób, w każdym razie, zupełnie, οὐ w żaden sposób, zgoda, zupełnie nie; ἐπεὶ οὐ δεῖδμεν bo w każdym razie nie boję się (*plur.* o Ajasio!) nikogo (choćby Trojanie co chcą robili) H 196. — 2) przyzwolenie: mimo to wszystko V 205, B 297, chociaż bardzo nawet, jakkolwiek istotnie bardzo XIX 356, Π. IX 518 (właściwie tu ἔμπηξ należy do zdania głównego οὐκ ἄν κελοίμην na każdy sposób bym ciebie nie wzywał, choć...; ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὀργωσέμεν bo myślałem, że mimo to wszystko nie zmarznę (mimo nocy i braku ciepłej odzieży) XIV 481.

ἔμ-πίμπλημι, poza *impf.* czasy urabia od πλήθω, *cop. aor.* ἐν-πλήσωσι XXIII 358; *aor. med.* ἢ ἔμπλητο ma znaczenie *pass.* (§ 18, 5), napęlić, *med.* napęlić się l. sobie, nasycić się, τινός czemś.

ἔμ-πίπτω, wpaść, rzucić się na

kogo XXIV 526 (tm.); ἔπος μοι ἔμπεσε słowo wpadło (przyszło) mi na myśl XII 266.

ἔμ-πλειος i ἐνί-πλειος (-πληος), 2, napelniony, pełen, τινός czego XVII 300.

ἔμ-πλήγηδην (πλήσσω), bijąc naoslep, na chybił trafił: bez namysłu, nierozważnie, nierozsądnie.

ἔμ-πλήσατο, ἔμπλητο, *p.* ἔμ-πίμπλημι.

ἔμ-πνέω, *aor.* ἔμπνευσε i ἐνέπνευσε, *aor.* ἢ ἔμπνυτο (§ 18, 5), tchnąc w kogo, natchnąć kogoś; V 458 wrócił do przytomności.

ἔμ-ποιέω, wrobić, zrobić na czemś Σ 490 (tm.).

ἔμ-πολάομαι, *impf.* -όωντο, zakupywać sobie.

ἔμ-πορος, ὁ (ἐν πόρῳ ὢν będący w podróży), podróżny na obcym okręcie, pasażer.

ἔμ-προήθω i ἐνι-προήθω, podpalić, spalić.

ἔμ-φορέομαι, unosić się (być unoszonym).

ἔμ-φύω, wszczepić, natchnąć kogoś czem Od. XXII 348, *med.* ἔμφύομαι, *impf.* -φύοντο, *aor.* (ἔ)φυ, 3 *plur.* -έφυν, wrosnąc ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ (tm.) χεῖρὶ wrosła mu w rękę, uściśnęła mu mocno rękę Z 253, 406.

ἐν, εἰν (§ 2, 2 b), ἐνί, w anastrofie (§ 24, 4) ἐνι H 221, Π. IX 53.

I. adv. wewnątrz tam (na pytanie „gdzie“) Σ 483, I 51. V 265, XIII 438; ἐν, ἐνι = ἔνεστι, ἐνεῖσι

tam jest, są, mieszkają Od. IX 21, 118, 126, 132; wśród nich, między nimi II 551. **II. praep.** z lokalnym *dat.*, czasem *in tmesi* Σ 419: 1) w, na (na pytanie „gdzie“) o miejscu i czasie; ἐν πατρός w obrębie, w domu ojca Z 47, εἰν Ἰδαο (δόμοις); wśród, między ἐν Δαναοῖσι A 109, ἐν ἀθανάτοισι A 520, ἐνὶ δῆμῳ Od. I 103, ἐν ὀφθαλμοῖσιν na własne oczy A 587, Od. X 385; przy, u, Δ 422, ἐν ποταμῷ przy rzece V 466, Σ 521, ἐν ὑμῖν u (przy) was X 69; ἐν δεσμῷ δῆσαι więzami skępować XII 161. — 2) (przenośnie) wedle, ἐν μοίρῃ wedle słuszności, sprawiedliwie Od. XXII 54, ἐν αἴσῃ II. IX 378. — 3) pozornie = εἰς po *verba collocandi* i t. p., bo uwzględnia nie kierunek ruchu i czynności, ale już dopięty cel, por. § 23, 3 b, ἐν χειρὶ (= εἰς χεῖρα) τίθει A 585, cf. VIII 482, Z 482, Z 453, II. IX 215.

ἐναίρω, *aor. med.* ἐνήρατο (ἐναρα), zdzierać zbroję, zabić.

ἐν-αἰσῖμος, 2 (ἐν αἴσῃ), 1) głoszący przeznaczenie, wyroczny, *fatalis*. 2) należyty, słuszny, sprawiedliwy; ἐναἰσῖμον *neutr.* = *adv.* w porę.

ἐν-αλίγκιος, 2 (ἀ *copul.*, § 36 b, por. ang. *like, alike* z *on-lic* podobny, niemieck. *g-leich*), podobny.

ἐν-αμέλω, doić do czego, τινί.

ἐν-αντί-βιον, siłą występując prze-

ciw, odpornie, siłą, naprzeciw, po nieprzyjacielsku.

ἐν-αντίος, 3 (ἀντί), stojący, idący, leżący naprzeciw, przeciwny, ἐναντίον *neutr.* = *adv.* naprzeciw, εἰς ὄπα prosto w twarz popatrzyć XXIII 107.

ἐναξε, *aor.* od νάσσω.

ἐναρα, τὰ, ὠν, zbroja zdarta z nieprzyjaciela, *spolia*, zdobyty oręż, łup, zdobycz.

ἐν-αργής, ἐς (p. ἀργής), wyraźny, jawny, oczywisty; w cielesnej postaci XVI 161, w swojej prawdziwej postaci VII 201,

ἐν-αρηρός, *part. pf. neutr.* od ἐν-αρηρίσκω, mocno osadzony.

ἐναρίζω (ἐναρα), *aor.* ἐνάριξα, τινά ἐντεα, zedrzeć z kogoś zbroję; zabić.

ἐν-αρίθμιος, 2 (ἐν ἀριθμῷ), taki, który się liczy, ceniony.

ἐνατος, εἴνατος (§ 2, 2 c), *nonus*, dziewiąty.

ἐνδέξιος (ἐν δεξιᾷ), ukazujący się z prawej strony, pomyślny, szczęście wróżący; ἐνδέξια *neutr. plur.* = *adv.* idąc od lewej strony na prawą, na prawo.

ἐν-δέω (2. δέω), ἐνέδησε, *plqpf.* δέδετο, przywiązać, wpłatać, uwiłkać, pograżyć (w nieszczęście) B 111, II. IX 18.

ἐν-δίημι (δίεμάμ), *aor.* -δίεσαν, szczuć.

ἐνδοθεν (ἐνδον), z wnętrza, wewnątrz.

ἐνδοθι (ἐνδον), w środku, wewnątrz.

ἔνδον (ἐν i δόμος, łac. *endo*, późniejsze *indu* w złożeniach np. *ind-oles*, *indi-gena*), w domu K 378, XVI 202, wewnątrz, w środku.

ἐν-δουπέω, plusnąć w co, spaść z łoskotem.

ἐν-δυσκέω (δεδύκω = φροντίζω; ἀδενκῆς), starannie, troskliwie, uważnie XIV 109 (Odyszeusz zwraca uwagę na jedzenie, aby opanować się i nie dać poznać po sobie swego oburzenia); gorliwie, ochoczo, serdecznie, wiernie, życzliwie.

ἐν-δύνω i ἐν-δύομαι, *impf.* ἔνδυνε, *aor. m.* δύσεται, wdzięwać; wciśkać się.

ἐνεῖκαι; ἐνεικε, ἐνείκη, p. φέρω.

ἐν-εἶμι, *impf.* -έην = -ῆεν, być w czym.

ἐνεκα, ἐνεκεν, εἴνεκα (z ἐν-εκα), dla, z powodu, *causa*, *gratia*.

ἐν-ἐπιπεν, *aor.* od ἐνίπτω.

ἐν-ἐπασσε, p. ἐμπάσσω.

ἐν-ἐπώ i ἐν-νέπω (z ἐν-σέπω, pier. *sequ*, § 32 a, łac. *in-sece* czytaj *in-seque*, *inquam* z *in-squ-a-m*, niem. *sagen*, lit. *seku* mówię, staropol. i słow. *sok* oskarżyciel, *soczenie* oszczerstwo), *part. praes.* ἐνέπων, *dual. -οντε* XXIII 301, *fem. -ουσα* XXIV 414; *fut.* ἐνίπω XI 148 i ἐνισπήσω V 98; *aor.* ἐνισπον, ἐνισπες, odróżnij *imper.* ἐνίσπες — por. θές, σχές — i ἐνσπε, *plur.* ἔσπετε z ἐνσπετε!, *con.* ἐνίσπω, *opt.* ἐνίσποις, *inf.* ἐν-

σπεῖν, głosić, opiewać, mówić, rozmawiać.

ἐν-ερεΐδω, wbić.

ἐνερεθε(ν), νέρεθε(ν) (ἐνεροί = podziemni), zdołu, u dołu; θώρηκος u spodu przy pancerzu Δ 234, ἀγκώνος u dołu przy łokciu Δ 252; z *genet.* poniżej.

ἐν-εσαν, *impf.* od ἐνειμι,

ἐν-εύναιον, τό (εὔνη), posłanie, pościel.

ἐν-ἦκα, *aor.* od ἐνίημι.

ἐνήνοθε, *pf.* od ἀνέθω (ἀνθος), wykwiła, wyrasta.

ἐν-ἦρατο, *aor. I med.* od ἐναίρω.

ἐν-ἦσομεν, *fut.* od ἐνίημι.

ἐνθα(εν), 1) *demonstrativ.* o miejscu i czasie: tu, tam, wtedy, wtenczas; ἐνθα καὶ ἐνθα z każdej strony, zewsząd. 2) *relativ.* o miejscu tylko: gdzie; tam gdzie.

ἐνθάδε, tu, tam, ἐνθάδε αὐθι tu na tem samym miejscu.

ἐν-θήμεναι, p. ἐντίθημι.

ἐν-θεν(ἐν) *adv.* 1) *demonstrativ.* o miejscu i czasie: stąd, odtąd.

2) *relativ.* o miejscu tylko: skąd.

ἐν-θεο, ἐν-θετο, p. ἐντίθημι.

ἐνί, ἐνι, p. ἐν.

ἐνιαυτός, ó, rok.

ἐν-ιαύω, sypiać, mieszkać.

ἐν-ίημι, *fut.* -ήσω, *aor.* ἔηκεν, ἐνῆκας, -ήκαμεν, ἐνεῖσα (częsta *tm.*), posłać w co, nasłać na co, włożyć, wrzucić X 317, wetknąć XXI 47 (*tm.*); πόντω posłać okręty na morze, puścić się na morze XII 293, 401; ἀγνηροίησιν

wzbileś go w jeszcze większą dumę Il. IX 700; wzbudzić II 656, wzniecić, tchnąć w kogo.

ἐν-ιπή, ἦς, ἥ (ἐνίπτω), łajanie, groźba V 446.

ἐνί-πλειος, 2, p. ἔμπλειος.

ἐνι-πλησθῆναι, -πλήσωσι, p. ἐμπίμπλημι.

ἐνι-πρήθω, p. ἐμπρήθω.

ἐν-ίπτω (ἵπτομαι), aor. II red. (§ 18, 2), ἠμίπαπε i ἐνένιπε, łajając.

ἔνισπε, ἐνισπήσω, p. ἐνέπω.

ἐνίσσω, łajając, znieważać.

ἐνίψω, p. ἐνέπω.

ἐννέα-βοιος (βοῦς), wartości dzie więciu wołów (sztuk bydła).

ἔννεπε z ἔν-σεπε, p. ἐν-έπω.

ἐννέ-ωρος (ᾠρα), dziewięcioletni, (skanduj: ἐννιῶρος, *syn.*).

ἐνν-ἦμαρ (ἐννεφ-ἦμαρ), przez dzie więć dni.

*Ἐν-νομος, ὁ, Trojanin.

ἐν-νοσί-γαιος (ἐν-φοθ-, ᾠθέω, i γάϊα) wstrząsający ziemią, ziemiotrzęsa (Posejdon).

ἐννυμι (φέσνυμι, φεσθής, *vestis*), fut. ἔσσω, aor. ἔσσα, opt. aor. ἔσαιμι, imp. ἔσσον, inf. ἔσαι, part. ἔσσας; med. ἐννυσθαι, aor. ἔσ(σ)ατο, ἐέσσατο; pf. pass. εἶμαι (φέφεσμαι), ἔσαι, εἶται lub ἔσται, part. εἰμένος; plqpf. pass. ἔσσο, ἔστο i ἔεστο, dual. ἔσθην Σ 517, odziewać, ubierać, med. ubierać się, wdziewać sobie; λάινον χιτῶνα byłbyś odziany w kamienny chiton = byłbyś ukamienowany Γ 57.

ἐν-οπή (ὄψ, vox), głos, wrzawa, hałas.

ἐν-όρρυμι, aor. ἐν-ᾠρσε, aor. med. -ᾠρτο, wzbudzić; med. aor. 3 sing. powstał, wybuchł.

ἐν-ορούω, aor. -όρουσα, wpaść, rzucić się na kogoś.

ἐν-οσί-χθων (ᾠθέω, χθών) = ἐν-νοσίγαιος, ziemiotrzęsa (Posejdon).

ἐν-τανύω, napinać, naciągać.

ἔντεα, τά, dat. pl. ἔντεσι, sprzęt, naczynie; oręż, zbroja, pancierz. ἔντερον, τό (ἐντός), jelito, cięciwa z jelita.

ἐντεσι-εργός (ἔντεα, φέργον), w narzędziach pracujący, ciągnący w zaprzęgu, w uprzęży.

ἐν-τίθημι, impf. ἐν-ετίθει, aor. ἐνέθηκα, inf. -θέμεναι, 2 sing. aor. med. 1. imperat. ἔνθεο (czasem tm. Il. IX 207), włożyć, wsadzić, wstawić, umieścić; ἔνθετο θυμῷ wzięła sobie do serca XXI 355; ἴλαον θυμόν przypuść łagodniejszą myśl do serca Il. IX 639; χόλον powziąłeś gniew Z 326.

ἐντο, aor. med. p. ἐξ-ίημι.

ἐντοθεν = ἐντός.

ἐντός (ἐν), 1) adv. wewnątrz.

2) praep. z gen. wśród, w środku.

ἐντοσθε(ν) = ἐντός.

ἐν-τρέπω, obracać, ἐντρέπεται ἦτορ wzrusza się serce.

ἐν-τροπαλίζομαι (ἐν-τρέπω), często się odwracać.

ἐν-τύνω, imp. aor. ἔντυνον, con. aor. ἐντύναι *syn.* VI 33, przy-

gotować, przyrządzić; *αοιδήν* rozpocząć śpiew XII 183; *med.* przygotować się, być gotowym.

έν-τυπας, *adv.* (*τύπτω*), szczerlnie płaszczem owinięty.

έν-τύω, form. ob. do *έντύνω*.

Έννόλιος, ó (*Ένω* bogini wojny), Ares jako dziki bóg wojny.

ένύπνιον (*ύπνος*), *adv.*, we śnie.

έν-ωπαδίως, *adv.* (*ώψ*, *έν ώπα*), w twarz.

έν-ώπια (*ώψ*, por. fr. *façade* i łac. *facies*), ściana domu.

έν-ώρτο, p. *έν-όρνυμι*.

έξ, p. *έκ*.

έξ, *sex*, sześć.

έξ-άγω, *aor.* *έξάγαγε*, *-ήγαγε*, wyprowadzać.

Έξάδιος, jeden z Lapidów, obecny na weselu Pejtrithoosa, króla Lapidów, z Hippodameją; brał udział w walce z zaproszonymi na tę uroczystość centaurami, którzy po pijanemu usiłovali porwać pannę młodą i inne kobiety. W wojnie, skutkiem tego wybuchłej, pomagał Nestor Lapidotom.

έξ-αίνυμαι, wyjmować.

έξ-αίρετος, wybrany, doborowy.

έξ-αιρέω, *aor.* *έξελεον*, *έξειλόμην* (i *tnes.*), wyjmować, wybierać, *med.* wybierać sobie; zabierać, odbierać, odjąć, zdobyć.

έξ-άτσω, *aor. pass.* *έκ... ήίχθη* (*tm.*), wymknąć się.

έξ-αιτος, 2 (*αίνυμι*), wybrany, wyborny.

έξ-ακέομαι, *opt. aor.* *-κεσαίμην*, zupełnie wyleczyć, naprawić; przebłagać, ułagodzić, uśmierzyć.

έξ-αλαόω, zupełnie oslepić, wyłupić oko, pozbawić oka.

έξ-αλαπάζω, *aor.* *-αλάπαξα*, zburzyć.

έξ-αλέομαι, *impf.* *άλέοντο* (*tm.*), umykać, uchodzić.

έξ-αναδύομαι, *part. aor.* II *-δύς*, wynurzyć się, wybrnąć.

έξ-απατάω, zwieść, omamić, podejść, zupełnie oszukać.

έξ-απαφίσκω, *aor.* *-ήπαφε*, *con.* *-απάφω* XXIII 79, zupełnie oszukać, zwodzić, omamić.

έξ-απίνης, nagle, znienacka, niespodzianie.

έξ-απο-βαίνω, wysiadać z okrętu.

έξ-απο-δύνω, zdejmować (szaty), zrzucać.

έξ-απ-όλλυμαι, *opt. aor.* 3 *plur.* *-απολοίατο* (§ 12, 9), zostać wytopionym do szczeru, wyginać.

έξ-απο-νίζω, obmywać, XIX 387 *impf.* w której zwykle myła (po grecku: z której).

έξ-άπτω (*άπτω*), przyczepić, przywiązać, przypiąć, *ιμάντας* przewlec rzemienie II. XXII 397.

έξ-αράσσω, wylać, XII 422 wylał i rzucił na... (*tm.*), obalił.

έξ-αρπάζω, *aor.* *-ήρπαξε*, wydrzeć, wyrwać; Γ 380 z niebezpieczeństwa.

έξ-άρχω, zaczynać, *βουλάς* pierwszy podając radę B 273, *βουλής* pierwszy podał pomysł XII 339.

έξ-αυδάω, otwarcie wypowiedzieć.

ἐξ-αϋτις, nanowo, znowo.

ἐξ-αφύω, zupełnie wyczerpać.

ἐξείης (ἐξίς, ἔχω), pokolei, jeden za drugim.

1. ἐξ-εἶμι (εἶναι), ἐξ-έμμεναι, pochodzić od kogoś.

2. ἐξ-εἶμι (λέναι), *impf.* ἐκ δ' ἦιον (*tm.*), wyjść.

ἐξ-εἶπον, *fut.* ἐξερéω, otwarcie wypowiedzieć.

ἐξ-εἶρετο, p. 2. ἐξ-ερέω.

ἐξ-ενκλίσθη, *aor. pass.* od ἐκκλίω.

ἐξ-ελαύνω i ἐξ-ελάω, *impf.* -ήλανον, *fut.* -ελάαν, *aor.* -ήλασ(σ)α, -έλασα, wypędzić II 388 (*tm.*), wyjechać (pozornie *intr.*) Ω 323 (*tm.*).

ἐξ-ελείν, *inf. aor.* od ἐξ-αιρέω.

ἐξ-έλκω, *impf.* ἔλκων, wyciągać.

ἐξέμεν = ἐξ-έμεναι, *inf. aor.* od ἴημι.

ἐξέμεν, *inf. fut.* od ἔχω,

ἐξ-εμέω, *opt. aor.* -εμέσειε, wypłuwać, wyrzygać, wymiotować.

ἐξ-εναρίζω, *fut.* -ρίξω, *aor.* -ενάριξα (ἔναρα), *spoliare*, zdzierać zbroję, zabić.

ἐξ-ερεείνω, wypytywać, badać; ὅσσ' ἐμόγησα πόρους... z wszystkiego, com wycierpiał, szukając dróg po morzach XII 259.

1. ἐξ-ερέω, *fut.* do ἐξεἶπον.

2. ἐξ-ερέω, *con.* -έησι, *med.* -έηται, *inf.* -ερέεσθαι, *impf.* ἐξεἶρετο i *tm.* ἐκ τ' ἐρέοντο, *act.* i *med.*, wypytywać, wybadywać, śledzić, przepatrywać.

ἐξ-ερώω, *aor.* -έρωσα, -εἶρωσ(σ)α,

iterat. -ερώσασκειν, wyrwać Od. IX 397, wyciągnąć Od. XXII 386; ποδός wywlec, wyciągnąć za nogę K 490; ῥυμοῦ wyciągnąć za dyszel K 505.

ἐξ-έρχομαι, *aor.* -ήλυθε, -ἦλθε, wyjść, wyruszyć.

ἐξ-εσῆ, ἦ (ἴημι), wysłanie, ἐξ-εσῆν w poselstwie.

ἐξ-ευρίσκω, *opt. aor.* II ἐξεύρομαι, wyszukać, znaleźć.

ἐξ-ήλασε, -λασσαν, p. ἐξ-ελαύνω.

ἐξ-ἦμαρ, przez sześć dni.

ἐξῆς = ἐξεἶης.

ἐξ-ίημι, *opt. aor.* εἶην (*tm.*), *inf.* ἔμεν(αι), *ind. aor.* 3 *plur.* ἔντο (*tm.*), wysłać, wypuścić; ἐδητύος ἔρον požądanie jadła z siebie wysłali = zaspokoili głód VIII 485; γόου ἔρον chęć łez (płaczu) ukoić Ω 227.

ἐξ-ικνέομαι, *aor.* -ικόμεν, wyjść, przybyć, dostać się do —.

ἐξ-οίχεται, wyszła z domu.

ἐξ-οιχνέω, 3 *plur.* -εῦσι, wychodzić, wyruszać.

ἐξ-όλλυμι, *aor.* ὄλεσα (*tm.*), zupełnie zniszczyć, φρένας odjąć rozum H 360.

ἐξ-ονομάζω, nazywać po imieniu, ἔπος... ἐκ τ'... wyrzekła słowo i powiedziała A 361.

ἐξ-ονομαίνω, *con. aor.* -ονομήνης, *inf.* -μῆναι, wymienić imię, nazywać po imieniu Γ 166, wypowiedzieć VI 66.

ἐξ-ονομα-κλήδην, *adv.* (καλέω), po imieniu (wzywając).

ἐξ-όπιθε(ν), *adv.* z tyłu, w tyle.

ἐξ-οπίσω, 1) o miejscu: wtył, nazad, wstecz, 2) o czasie: potem, później, na przyszłość.

ἐξ-ορμάω, wyjechać, wpaść, μή σε λάθῃσιν (νηῦς) żeby okręt nie wpadł niepostrzeżenie XII, 221.

ἐξ-ορούω, wypaść, wyskoczyć.

ἐξ-οχος, 2 (ἐχω), wystający ponad, znamienity, odznaczający się; *neutr.* ἔξοχον l. *plur.* ἔξοχα(α) = *adv.* bardzo, najbardziej, szczególnie nad innych, niezmiernie, nader; podkreśla znaczenie *superl. longe*, bezwątpienia, stanowczo (najlepszy).

ἐξ-υπ-αν-ίσταμαι, *aor.* -έστη, wystąpić skąd nawierzch; *σμάδιξ* na plecach wyrósł mu guz pod berłem (= od uderzenia berłem) B 267.

ἐξω, zewnątrz, precz; *μεγάροιο* z komnaty Od. XXII 378.

ἐξω, *fut.* od ἐχω.

ἔο, εἰοῖ, p. οῦ.

ἔοι = εἴη.

ἔοικα, p. 2. εἶκω.

εἰοῖο = εἰοῦ, p. εἰός.

ἔοις = εἴης.

ἔολπα, p. ἔλπω.

ἔοργας, -ε, -ώς, p. ἔρδω.

ἔορτή, ἡ, uroczystość, święto.

ἔός, ἐή, ἐόν (ὄς, σεῖός, *svos* = *suus*), zaimek zwrotno-dzierżawczy: swój, własny, jego, jej, ich; por. ὄς, ἡ, ὄν.

ἐπάγη, *aor. pass.* od πηγνυμι.

ἐπαγλατίζω, *inf. fut. med.* -αἰεῖσθαι, pysznić się czemś, chełpić.

ἐπαγωγ, przeprowadzić, sprowa-

dzić, ἐπήσαν ἐπάγοντες sc. κόνας XIX 445.

ἐπα-αείρω, *aor.* -άειρα, podnosić, podnieść i położyć, coś na czemś τί τινος; κρατευτάων scil. ὀβελούς oparłszy podniesione rożny na podpórkach II. IX 214.

ἐπα-αέξω, do tego pomnażać, ἐπι ἔργον ἀέξει a bóg do tego (w dodatku) błogosławi pracy XIV 65.

ἐπα-αιγίζω, wpadać, toczyć się z szumem, dać, huczeć.

ἐπα-αινέω, *aor.* -ήνεσα (i *tm.*), pochwalać, zgadzać się.

ἐπα-αινή (Περσεφόρεια), wsławiona, wielbiona (z αἰνέω). Inni wywodzą od αἰνός: straszna.

ἐπα-αἰτσω, *aor.* -ήῤῥα, *part.* -αῖξας, *aor. iter.* -αῖξασκε, przypaść, przyskoczyć, wpaść, rzucić się na kogo, napadać, natrzeć, z *dat. instrument.* K 348.

ἐπα-αίτιος, 2 (αἰτία), winien.

ἐπα-ακούω, słyszeć, słuchać.

ἐπα-ακτῆρ, ἦρως, ὁ, (κόνας ἐπάγων), myśliwy.

ἐπα-αλάομαι, *aor. pass.* -αλήτην, błąkać się.

ἐπα-αλείφω, *aor.* ἄλειψα (zawsze *tm.*), zasmarować, zalepić.

ἐπα-αλέξω, *fut.* -αλεξήσω, odwrócić, oddalić, odpierać, pomagać, wspierać.

ἐπα-αληθεῖς, *aor. pass.* od ἐπαλάομαι.

ἐπα-άλμενος, *part. aor.* od ἐφάλλομαι.

ἐπα-αλξίς, ιος, ἡ, εσω, εις l. ις (ἀλέξω), blanki na murach, przedpiersie (mur dla obrony piersi).

ἐπ-αμάομαι (p. ἀμάομαι), aor. med. -αμήσατο, zbierać na kupę, nabierać, usypać.

ἐπαμβίβω, con. aor. -αμείβομεν (13, 1), zamieniać; νίκη zwycięstwo na przemiany chodzi od jednego do drugiego, jest zmiennie Z 339.

ἐπ-αμοιβᾶδης adv. (ἀμβίβω), naprzemian, wzajemnie; ἀλλήλοισιν ἔφυον drzewa wrosły w siebie wzajemnie, zrosły się z sobą V 481.

ἐπ-αμύντωρ, ορός, ὁ (ἀμύνω), pomocnik, obrońca.

ἐπ-αμύνω, pomagać w walce, bronić.

ἐπ-άν-οδος, ἦ (ὀδός), powrót.

ἐπ-αιοιδή, ἦ (αἰίδω), czarodziejska śpiewka, czarodziejskie zaklęcie.

ἐπ-απειλέω, zagrozić.

ἐπ-αρήγω, pomagać, dopomagać, wspierać.

ἐπ-άρουρος (ἄρουρα), parobek pracujący na roli.

ἐπ-άρχομαι, zaczynać świętą czynność, ofiarę; δεπάεσσω zaczynać puharami = wylawszy z puharów pierwsze wino na ofiarę VII 183 (z każdego podanego puhara wylewali kilka kropel na ofiarę).

ἐπ-αρωγός, ὁ (ἐπ-αρήγω), pomocnik, obrońca.

ἐπ-ασκέω, tylko w pf. pass. -ήσκηται a do tego jest starannie wykonane podwórze..., a przytem jest dziedziniec starannie obwarowany murem i blankami XVII 266.

ἐπ-ασσύτερος, 3 (comp. zamiast ἐπ-αν-συτό-τερος, z ἐπ-ανα-σεύομαι, temat συ-, ἐσσύμην), śpiesząc jeden po drugim, mknąc jeden za drugim, gromadnie, w gestym tłoku.

ἐπ-αυλος, ὁ (αὐλή), przybudówka przy dziedzińcu, zagroda boczna, obora, stajnia.

ἐπ-αυρίσκω, con. aor. med. ἐπ-αύρωνται, dotknąć; med. mieć coś z czegoś, korzystać, βασιλῆος aby wszyscy odnieśli pożytek z króla (ironicznie), na własnej skórze odczuli, jaki to dobry ich król, dobroć swego króla A 410.

ἐπ-αφύσσω, aor. -ήφυσσε, doczerpać, dolać.

ἐπ-έδραμον, aor. od ἐπι-τρέχω.

ἐπ-έην, impf. = ἐπ-ῆν.

ἐπεί, 1) czasowe: gdy, kiedy, skoro, od czasu kiedy. Łączy się: a) z ind. na wyrażenie rzeczywistości Od. I 2, A 57; b) z con. (z ἄν, κέν lub bez) na wyrażenie wyczekiwania lub powtarzania A 168, Z 412; c) z opt. iter. na wyrażenie częstotliwości Ω 14, XXIV 254. — 2) przyczynowe: skoro, ponieważ, bo, z trybami zdań głównych (indicat. irrealis, opt. potent.) Od. I 37, A 231, Z 333, Il. IX 304; czasem zdanie głównie należy uzupełnić: Γ 59 (usłucham cię).

ἐπει, w obu znaczeniach może się łączyć z innemi partykułami: ἐπει ἄρ i ἐπει ῥα, ἐπει γε, ἐπει δή, ἐπει νυ, ἐπει οὖν, ἐπει περ.

ἐπέγω (*con. dual. ἐπέγετον* K 361), 1) *act.* naciskać, popędzać XII 167, XIII 115, ścigać K 361, porywać A 157; poruszać, (robić wiosłami) XII 205; naglić, przyspieszać, gorliwie przeprowadzać XV 445. — 2) *med.* spieszyć się Z 363; tęsknić, pożądać, pragnąć V 399, XIII 30.

1) ἔπ-εἰμι (*εἰμί*), *opt.* -εἴη, *impf.* -έην, -ῆεν, 3 *pl.* -εσαν, *fut.* -έσσειται, być przy czem, nad czem, na czem; *κάρη ὄμοισι* niech głowa zostanie na karku B 259; *tnesis* VI 210, VII 90. ἔπι = ἔπεστι jest przed nami, grozi nam, czeka nas XII 209.

2) ἔπ-εἰμι (*λέναι*), przyjść na kogoś, przyjść do kogoś, iść przeciw komu.

ἔπ-εἰτα (*ἐπί, εἶτα*), 1) czasowo: potem, następnie, na przyszłość, nadal. 2) wskazuje na myśl poprzednią: następnie, to wtedy, tedy, więc, natenczas, Od. I 106. Zwłaszcza w następniku zdań czasowych, warunkowych i względno-warunkowych A 547, B 392, Od. I 84. 3) wnioskuje: więc, wobec tego, w takim razie, K 243, II. IX 437, Od. IX 14 (wniosek z w. 12 *κήδεα*), I 65 wskazuje na 59 n.).

ἔπ-έκερσε, *aor.* od ἐπικείρω.

ἔπ-έκλωσαν, *aor.* od ἐπικλώω.

ἔπ-ελαύνω, na czemś pędzić, klepać młotem, ἐπί δ' ὄγδοον ἤλασε (*tm.*) a jako ósmą warstwę wykuli na tarczy spiżową blachę,

i okrył tarczę spiżem jako ósmą warstwą H 223.

ἔπ-εμάσατο, *aor.* od 2. ἐπιμαίωμαι.

ἔπ-ενήνοθε (*ἀνέθω*, wykwić, wyrastać), *pf.* ze znaczeniem *praes.*

1. *impf.*, rosnać na ziemi, być na czemś.

ἔπ-έοικεν, *pf., plqpf.* -εῶκει (2. εἶκω), wypada, przystoi, należy;

osobowo: ὅστις οἷ τ' ἐπέοικεν jaki jest dla niego stosowny, odpowiedni = taki, żeby mu wypadło mieć go za zięcia (ironja z odniesieniem do A 186) II. IX 392.

ἐπέπιθμεν, 1 *plur. plqpf.*, p. πείθω.

ἐπέπυστο, *plqpf.* od πυνθάνομαι.

ἔπ-ερείδω, *aor.* -έρεισε, przypierać, opierać, wbić; *νύξ' ἐπί δ' αὐτός ἔρεισε (tm.)* ufny w ciężką swą rękę pchnął go i jeszcze całym naporem swego ciała nacisnął, i ciężarem swego ciała parł przy pchnięciu, wzmógł rozmach ramienia A 235; *Ἴν' ἀπέλεθρον* użył ogromnej siły na rzut, namiętnie siłę, a siłę w rzucie rozwinął (natężył) niezmierną H 269, Od. IX 538.

ἔπ-ερέφω, *aor.* ἐπί ἔρεφα (*tm.*, § 24, 3), dachem pokryć, wybudować.

ἔπ-ερωώσαντο, *aor.* od ἐπιρωώμαι.

ἔπ-έρομαι, *fut.* -ελεύσομαι, *aor.*

-ήλυθε = -ἤλυθε, *pf.* -ελήλυθα (często *tm.*) nadchodzić, przychodzić, obchodzić, krążyć po Σ 321, zwiedzać, wędrować, dojsć, osiągnąć, iść na kogo, napadać K 485;

τμήδην αὐχένα przesliznęła się po szyi, rozcinając (skórę) = otarła się o szyję, kalecząc ją *H* 262; ὕπνος przyjdzie na mnie, opadnie mnie sen *V* 472, *X* 31, *XII* 311, *νοῦσος* *XI* 200.

ἐπεσ-βόλος, 2 (ἔπος, βάλλω) rzucający słowami, krzykacz, warchoł mielący językiem.

ἐπ-έσπον, *aor.* od ἐφ-έπω.

ἐπ-έσσεται, *fut.* od ἔπειμι (εἶμι).

ἐπ-έσσονται, *pf. pass.* od ἐπισεύω.

ἔπευ, *imp. praes.* od ἔπομαι.

ἐπ-ευ-φημέω, mówić na coś „dobrze“, (głośno) zgadzać się na co.

ἐπ-εύχομαι, modlić się, szczycić się, chępić się; φθαίη ἔπευ-ξάμενος żeby się żaden prędzej (= przed Diomedesem) nie chępił, że go trafił *K* 368.

ἔπεφνον, *aor. red.* do ΦΕΝ-.

ἐπέφραδον, *red. aor.* od φράζω.

ἐπ-έχω, *impf.* -εἶχε, -εχεν, *aor.* -έσχον, *imp.* ἐπίσχετε, *part. med.* ἐπισχόμενος, 1) *act. trans.* mieć przy czemś, trzymać w kierunku jakims, nadstawiać, podawać *II* *IX* 489, *II* *XXII* 83, 494; zajmować, obejmować, sięgać *Ω* 792; zatrzymać, wstrzymać. — 2) *act. intr.* wstrzymać się, ociagać się, czekać *XXI* 186; wpadać na kogo, zwrócić się przeciw komu *Od.* *XXII* 75. — 3) *med.* trzymać w pewną stronę, mierzyć, celować *Od.* *XXII* 15.

ἐπ-ηγκενίδες, *αι*, *ιδεσσι* (§ 7, 2, ἐγκ-, ἐνεκ-, ἦνεγκον), belki burtowe, stanowiące górne obramo-

wanie ścian okrętowych czyli burt, klamburta, obszewka, nadbitka (p. Dodatek i ryc. 1 c, 2 c).

ἐπ-ἦεν, *impf.* od 1. ἔπειμι (εἶμι).

ἐπ-ηετανός, zawsze pełny, obfity, *neutr.* = *adv.* zawsze, obficie *VII* 99.

ἐπ-ἦεν, *impf.* od 2. ἔπειμι (εἶμι).

ἐπ-ἦλυθον, *aor.* od ἐπέροχομαι.

ἐπ-ημοιβός (ἀμείβω), na przemia-ny, na zmianę; χιτῶνες do przedziewania *XIV* 513.

ἐπήν, (z ἐπεj-άν = ἐπεὶ ἄν) skoro już raz, skoro tylko, gdy, kiedy; z *con.* *Δ* 239; po *opt.* zdania głównego może się *con.* zmienić na *optativ.* (asymilowany) *Ω* 227.

ἐπ-ἦνεον, -ησαν, p. ἐπ-ανέω.

ἔπηξα, p. πήγνυμι.

ἐπ-ἦπύω, krzyczeć przy czemś, okrzykiem okazywać komuś przychylność, krzykiem popierać.

ἐπ-ἦρατος, 2 (ἐρατός), miły, luby, przyjemny, powabny, piękny.

ἐπ-ἦρετμος, 2 (ἐρετμός), przy wiosle będący, robiący wiosłem, opatrzone wiosłami.

Ἐπ-ἦριτος (ἔρις: napastowany nieprzyjaźnią), zmyślane nazwisko Odyseusza.

ἐπ-ἦσαν, p. 2. ἔπειμι (εἶμι).

ἐπ-ἦτριμος (ἦτριον tkanina) przy czemś tkany: gęsto, kupami.

ἐπί, elidowane ἐπ', ἐφ', w anastrofie (§ 24, 4) ἔπι *B* 150, *K* 304, 342:

I. adv. na czemś, przy czemś, przy tem, do tego *Σ* 529, *XIV* 50, *VI* 117, *IX* 297, *VIII* 475 a przytem (przy grzbiecie), a jeszcze.

II. praep. A z gen. 1) lokalnie (o spoczynku lub kierunku i celu): na czemś, w, przy, obok, na coś, w (kierunek) do, ku; ἐφ' ἵππων na wozie Ω 356, ἐφ' ὑμείων dla siebie, w duchu (aby wróg nie przeszkodził złem słowem modlitwie) H 195; ἐπ' ὄργου przy pokosie Σ 557; ἐπ' αὐτάων obok, blisko II. XXII 153; ἐπι θρόνον na krzesło (na krześle) VII 162, A 536; ἐφ' ὀμίλου rzucił się w ucieczce ku tłumowi swoich A 546; ἐπ' ἠπειρου wysiedliśmy na łąd X 56, ἐπι ῥοάων ku nurtom Okeanu (na południe) Γ 5. — 2) czasowo: ἐπ' εἰρήνης za (podczas) pokoju II. XXII 156.

B z dat. 1) lokalnie (o spoczynku i kierunku z uwzględnieniem spoczynku po osiągnięciu celu): przy, u, na, do; ἐπι χθονί A 88, Γ 195, VI 153, ἐπι κόλπῳ Z 400, ἐπι νηυσί A 26, ἐπι πᾶσι we wszystkim, zawsze, wszędzie Δ 178; — o kierunku ἐπι χθονί Z 473, ἐπι γούνασι Z 92; przeciw, na Γ 15, Δ 352, Od. XXII 8, ἐπι Κρήτεσσι do Kreteńczyków Δ 251. — 2) czasowo: ἐπ' ἡματι dziennie, codziennie. — 3) o towarzyszących okolicznościach: τῷ δ' ἐπι θυμῷ przy takim usposobieniu, zobaczysz, jak ja swoim męstwem nie zawstydzam... nie tak jak przypuszczasz XXIV 511; ἀτελευτήτῳ ἐπι ἔργῳ przy niespełnionem dziele Δ 175. — 4) o dodawaniu, doliczaniu,

szeregowaniu: ponadto, II. IX 639; ἐπι εἶδει τῷδε czy przy (prócz) takiej piękności bywał jeszcze i, XVII 308, ἐπι προτέροισι κακοῖσι oprócz dawnych występków pragną jeszcze, w dodatku do... Od. XXII 264; ἐπι γαστέρι niema nic bezwstydniejszego ponad żołądek (oprócz żołądka) VII 216. — 5) powód, przyczyna, warunek, cel: z powodu, o, dla, gwoli, na XVI 19, K 185, A 162, II. IX 492, δόρω ἐπι μεγάλῳ za wielką nagrodę K 304.

C z acc. 1) kierunek (w czasie i przestrzeni): do, ku, na, B 18, Z 386, Ω 590, XXIII 248, ἐπι δεξιᾶ na prawo, ἐπι μάστακα za usta XXIII 76. — 2) rozciągłość (w czasie i przestrzeni): poprzez, przez, na, ἐπι χρόνον przez jakiś czas, chwilę B 299; ἐπι δηρὸν na długi czas II. IX 415; ἐπι πόντον uciekać przez morze B 159; ἐπι κύμα mknąć poprzez (ponad) fale wdał V 51; ἔξειν usiąść na VI 236; ὅσον ἡμῖν tyle... ile, aż do połowy, mniej więcej do połowy XIII 114; ἐπι ὅσον (τόσσον) na (taką) jaką odległość, jak (tak) daleko Γ 12, K 351; ἐπ' ἀνθρώπους między wszystkimi ludźmi K 213; — o stosowności: *secundum*: wzdłuż, wedle, podług, ἐπι στάθμην podług prawidła, wedle linewki V 245. — 3) cel: po, do, πᾶσαν ἐπ' ἰθύν do każdego przedsięwzięcia Z 79.

ἐπι, 1) = ἐπί w anastrofie. 2) = ἐπ-

εστι jest przy tem Γ 45, jest przed nami, czeka, grozi XII 209. ἐπι-άλλω, *aor.* ἦλε, *inf.* ἦλαι, oprócz Od. XXII 49 *in tmesi*, *immittere*, zesałać, XV 475; δεσμὸν węzeł umieścić, zadzierzgnąć (rzemieniem związać zawory, por. ryc. 5—7) XXI 241; χεῖράς τιμι wyciągnąć ręce po kogo Od. IX 288; τάδε ἔργα sprawił, spowodował, wywołał Od. XXII 49. ἐπι-άλλμενος, *part. aor.* od ἐφ-άλλομαι.

ἐπι-ανδάνει, *p.* ἐφ-ανδάνω.

ἐπι-ιάχω, krzyczeć przy czemś, okrzykiem wyrazić zgodę na coś, zadowolenie z czegoś, na coś podnieść krzyk.

ἐπι-βαθρον, τό (ἐπιβαίνω), opłata za przewóz, przewozowe.

ἐπι-βαίνω, *inf.* -βαινέμεν (§ 12, 10) 3 *plur. aor.* ἔβησαν i ἔβαν, *con.* -βείομεν, (-βήομεν, § 13, 1 i § 21, 6, uw. 1), *inf.* -βήμεναι, *aor. m.* -βήσετε (§ 17, 5), *aor. I.* -έβησα: 1) *intr.* stanąć nogą, postawić nogę XII 434; wstąpić, wejść, przyjsć, przybyć, z *gen.* rzadko z *acc.* V 50; przystąpić, dostać się do πόλης II 396; ἵππων dosiąść konia K 513; πυρῆς na stos wstąpić, być włożonym Δ 99; ἐνφροσύνης φίλον ἦτορ wstąpić na drogę radości, dostąpić radości w (mięm) swem sercu (*acc.* względu) XXIII 52. — 2) *trans.* (*aor. I*) zaprowadzić, przyprowadzić, zawieźć ἐπιβήσετε πάτρης (*con. aor.*) VII 223; σαοφροσύνης

wprowadzić na drogę rozumu, doprowadzić do rozumu XXIII 13. ἐπι-βάλλω (często *tm.*): 1) *act.* rzucać na co, kłaść, νόφ ἰμάσθλην rozsądnie zacinała batem muły, umiejętnie śmigła batem nad mułami VI 320. — 2) *med.* rzucać się, ἐνάρων na łup Z 68. ἐπι-βείομεν, -βήμεναι, *p.* ἐπιβαίνω. ἐπι-βλής, ó (βάλλω), zasuwa, rygiel (*p.* ryc. 5—7).

ἐπι-βουκόλος (*p.* βουκόλος), pastuch wołów, wołopas, skotopas. ἐπι-βριθω, *aor.* -έβρισα, ciężko obarczać, przygniatać ciężarem skutecznie, potężnie oddziaływać, działać XXIV 344.

ἐπι-βώτωρ, ó (βόσκω) μῆλων pastierz owiec, owczarek, juhas.

ἐπι-γίγνομαι, nadchodzić.

ἐπι-γινώσκω, *con. aor.* -γνώη, poznać.

ἐπι-γνάμπτω, naginać, na inną myśl naprowadzić, odmienić u-sposobienie, nakłonić na swoją stronę, inaczej nastroić B 14, II. IX 514; κῆρ poskromić, pohamować serce A 569.

ἐπι-γράφω, drasnąć, lekko ranić powietrzu Δ 139, Od. XXII 280; wyryc znak, nakreślić H 187.

ἐπι-δέδορμε, *pf.* od ἐπι-τρέχω.

ἐπι-δέξια, *adv.* (ἐπι δεξιά, *neutr. plur.*) na prawo, ku prawej stronie.

ἐπι-δενής, ἐς, εὐς (δε-φής, § 4, 2, -δέομαι), potrzebujący, cierpiący niedostatek, οὐκ ἐπιδενεῖς scil. ἐσμέν nie czujemy braku, nie brak

nam II. IX 225. βίης ἐπιδευέες (*plur.*) niżsi siłą, ustępujący, słabsi XXI 253; πολλόν bo zbyt byli słabi XXI 185.

ἐπι-δύομαι, (1. δέω), czuć brak, potrzebować; pragnąć, pożądać B 229; μάχης nie zbrakło mu walki, dosyć się nawojował z Achajami, nie unikał... Ω 381.

ἐπι-δέω, przywiązać.

ἐπι-δημεύω (δημος), być wśród ludu, zostawać (przebywać) w mieście XVI 28.

ἐπι-δήμος, 2 (δημος), wśród ludu; ἀρπακτῆρες u własnych rodaków porywający Ω 262 (objaw swawoli); πόλεμος wojna domowa II. IX 64.

ἐπι-δίδωμι, dać do czego, dodać, dać wiano; ἐπιδώμεθα dajmy sobie na świadków, przybierzmy, wezwijmy II. XXII 254.

ἐπι-δινέω (δίνη), zakręcić, określić wkoło.

ἐπι-διφριάς, -ιάδος, górny brzeg półkoszka, pudła wozowego.

ἐπι-ιδόντα, *part. aor.* do ἐφοράω

ἐπι-δώμεθα, *con. aor.* od ἐπι-ιδώμι.

ἐπι-εἰκελος, *ον* (Φείκελος, 2. εἶκω) podobny.

ἐπι-εικῆς, ἐς, ἐός (-Φεικῆς, εἶοικε), należyty, stosowny, ὡς ἐπεικῆς jak przystoi; ὄν (μῦθον) czego słuchać przystoi A 547.

ἐπι-εικτός, 2 (1. εἶκω), ustępujący, zawsze z negacją: nieustępliwy, niepohamowany II 549, niepokonany, nieugięty XIX 493.

ἐπι-ειμένος, *part. pf. pass.* od ἐπι- (F)έννυμι.

ἐπι-έλπομαι, spodziewać się, Ω 491 *tm.*

ἐπι-έννυμι (Fεσν-), *att. ἐφέννυμι, aor. I plur. -έσσαμεν, part. pf. pass. -ειμένος*, zarzucić na kogo, wdziać, nakryć XX 143; ἐπιειμένος odziany, zaopatrzony, w *co acc. ἀλκήν, ἀναιδείην.*

ἐπι-ζά-φελος, 2 (ζα = διά, pier. φελ- = wzdymać się), wybuchający, gwałtowny; *adv. ἐπιζαφελῶς* gwałtownie, zapalczywie.

ἐπι-ἦγλε, *p. ἐπ-ιάλλω.*

ἐπι-ἦνθανε, *p. ἐφ-ανθάνω.*

ἐπι-θαρσύνω (θάρσος), dodawać odwagi, otuchy, serca.

ἐπι-θήματα, τὰ (τίθημι), nakrywa, wieko.

ἐπι-θρώσκω, skoczyć na coś, skakać na czemś Δ 177.

ἐπι-θύω (θύς), gwałtownie nacierać, uderzać, napadać.

ἐπι-ἰνέομαι, *p. ἐφικνέομαι.*

ἐπι-καίω, *aor. ἔκηε*, palić (przy czem).

ἐπί-κειμαι, leżeć na czem, naciskać Z 458; θύραι drzwi były zawarte, przyparte VI 19.

ἐπι-κείρω, *aor. -έκερσε*, (§ 17, 4), obcinać, strzyc, wycinać, skosić, II 394; udaremniać, niweczyć II 120.

ἐπι-κέλλω, *aor. -έκελσα* (§ 17, 4), zawiązać do przystani, przybić do lądu, lądować.

ἐπι-κεράννυμι, *inf. aor. -κρησαι*, domieszać (wody).

ἐπι-κερτομέω (κερτόμιος z κερστό-
μιος, κείρω, mający usta tnące),
do tego mówić z przycinkami,
szydzić, kpić, drwić; mówić żar-
tem Ω 649.

ἐπι-κεύθω, ukrywać, taić (zawsze
z przeczeniem).

ἐπί-κλησις, ἦ, przydomek, nazwa.
ἐπί-κλοπος, 2 (κλέπτω), złodziej-
ski, chytry, przebiegły.

ἐπι-κλύω, aor. ἐπέκλυε, wysłu-
chać, usłyszeć.

ἐπι-κλώθω, przyprząść, przyna-
czyć.

ἐπί-κουρος, ὅ (z ἐπί-κορσος, łac.
suc-currens, curro z curso), po-
mocnik, pomocniczka, sprzymie-
rzeniec.

ἐπι-κραίνω, impf. -εκραίαινε, imp.
aor. -κρήηρον, spełnić, skutecz-
nić.

ἐπι-κρατέω (κράτος), władać, mieć
przewagę.

ἐπι-κρατέως (κράτος), przemożną
siłą, potężnie, mocno, gwałtownie.

ἐπι-κρήηρον, p. ἐπι-κραίνω.

ἐπι-κρήσαι, inf. aor. od ἐπικεράν-
νωμι.

ἐπι-ίκριον, τό, drażek żaglowy (na
poprzek masztu, p. ryc. 1, 6),
reja.

ἐπι-λανθάνω, p. ἐπι-λήθω.

ἐπι-λείβω, lać nad czem na ofiarę,
wylewać.

ἐπὶ λεύσσει, τόσσον widzi na taką
odległość.

ἐπι-λήθω, aor. -έλησα, aor. med.
-ελαθόμεν, kazać zapomnieć; med.
zapominać.

1. ἐπι-μαίομαι (1. μαίομαι) τινός,
dążyć do czegoś, pragnąć K 401,
V 344; starać się coś osiągnąć,
zmierzać do XII 220.

2. ἐπι-μαίομαι, fut. -μάσσεται, aor.
-εμάσσατο (p. 2. μαίομαι), macać
Od. IX 441, χειρὶ namacawszy
ręką (bo w jaskini ciemno) Od.
IX 302, zbadać Δ 190; dotykać
XIII 429, XVI 172, chwycić, po-
rwać XIX 480.

ἐπι-μάρτυρος, ὅ, świadek.

ἐπι-μάσσεται, p. 2. ἐπιμαίομαι.

ἐπι-μειδάω (p. μειδάω) uśmiechać
się na co.

ἐπι-μένω, aor. -έμεινα, imp. -ίμει-
νον, zatrzymać się, pozostać, za-
czekać.

ἐπι-μυμήσκομαι, aor. opt. -μνη-
σαιμεθα, part. -μνησθεις, przy-
pominać sobie.

ἐπι-μίμνω, pozostawać przy czem,
zajmować się czem.

ἐπι-μίξω, adv. mieszając, nie czyniąc
różnicy, bez wyboru, naoslep.

ἐπι-μίσγομαι, fut. -μίξομαι (μειξο-
μαι), przymieszać się, obcować,
utrzymywać stosunki, przycho-
dzić do kogo.

ἐπι-μνησαιμεθα, p. ἐπίμυμήσκο-
μαι.

ἐπι-μύξω, aor. -έμυξα, mruczeć
na co, szemrać.

ἐπι-νεύω (i tm., § 24, 3) skinąć
na kogo, potwierdzić skinieniem
głowy, mrugnąć.

ἐπί-ορκος, 2 krzywoprzysiężny;
neutr. jako subst. krzywoprzy-
sięstwo, ἐπίορκον ὄμοσσε złożył

czczą (daremną) przysięgę, przysiągł na wiatr (krzywo) K 332.

ἐπι ὄρομαι (§ 24, 3), strzec, pilnować, doglądać.

ἐπι-όρομαι (łac. *optare*, **nie** od ἐφοράω ἐπόρομαι) wybiorę.

ἐπι-πεύδομαι, dać się namówić, usłuchać, być posłusznym.

ἐπι-πέλομαι, nadchodzić, zbliżać się, nawiedzać, *in tmesi* XIII 60, XV 408.

ἐπι-πέτομαι, *inf aor.* ἐπι-πέτοσθαι, przylecieć, dolecieć (do celu) Δ 126.

ἐπι-πίλναμαι (πέλας), zbliżać się.

ἐπι-πλέω i -πλείω (w *part.*, p. § 16, 4), płynąć po czem, żeglować.

ἐπι-πλήσσω, bić.

ἐπι-πλώω = ἐπι-πλέω.

ἐπι-πνέω, *aor.* -πνευσα, wiać na co.

ἐπι-πρέπει, pokazuje się na czem, widać coś na (w) kim.

ἐπι-προ-έμεν, *inf aor.* od -ἴημι.

ἐπι-προ-ίημι, *aor.* -έηκα, *inf aor.* -έμεν, posłać, wysłać.

ἐπι-πέτοσθαι, p. ἐπι-πέτομαι.

ἐπι-πολέομαι (πόλος obrót, πέλω), obchodzić, przechodzić, odbywać przegląd, musztrować (także w znaczeniu wrogiem: zabijając Δ 264).

ἐπι-πώλησις, ἦ, przegląd wojsk.

ἐπι-ρορήσσω, *impf iter.* ἐπιρορήσσεσκον (§ 22) zasuwać (rygiel).

ἐπι-ρορίπτω, rzucać na kogo.

ἐπι-ρορόομαι, spadać, staczać się, spływać.

ἐπι-σκοπος, ὄ, szpieg, dozorca, obrońca, opiekun.

ἐπι-σπαστος, 2 (σπάω), ściągnięty,

κακόν nieszczęście, które sam ktoś na siebie ściągnął, przez siebie samego zawinione (wyszukane), XXIV 462.

ἐπι-σπεῖν, *inf aor.* od ἐφ-έπω.

ἐπι-σπέροχω, śpieszyć się, wpadać, zrywać się.

ἐπι-σπέσθαι, p. ἐφέπομαι.

ἐπι-σσεύω i ἐπι-σεύω (σσευ : σσυ), *aor.* -έσσευα, *part.* -σσεύας, *aor. V med.* -εσσύμην, *pf.* -έσσυμαι, *part.*

pf. ἐπεσσύμενος (zamiast ἐπεσσυμένος) często *in tmesi*: 1) *act.* napędzić, nasać, puścić na kogo, poszczuć. — 2) *med.* pospieszyć się, bieć, wpadać, przypaść, do kogo τινός Od. XXII 310, λάβε πέτρος przypadłszy do skały chwycił się jej V 428, εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται jeśli ci serce jest poruszone = jeśli twa dusza tego pragnie, jeśli masz ochotę A 173, Π. IX 42.

ἐπι-σταδόν *adv.* (στήναι), przystępując, przybliżając się.

ἐπι-ίσταμαι (ἐπι ἵσταμαι, por. niem. *ver-stehen*), *fut.* -στήσομαι, znać się na czem, umieć, wiedzieć, potrafić; *part.* ἐπιστάμενος doświadczony, świadomy, biegły, rozumny, roztropny; *adv.* ἐπι-σταμένως mądrze, umiejętnie, zręcznie, roztropnie.

ἐπι-στενάχομαι, tylko w *impf.*, wzdychać przy czem, wtórować jękiem.

ἐπι-στέφομαι, napełniać po brzegi. ἐπί-σιον, τό (στήναι), stanowisko, (schronienie) dla okrętów.

ἐπι-στρέφω, obrócić, skręcić, zwrócić w bok ku Γ 370 (walczący są zwrócenii do swych wojsk bokiem, a nie tyłem).

ἐπι-στροφάδην, *adv.* (στρέφω), zwracając się na wszystkie strony = naokoło.

Ἐπίστωρ, ορος, Trojańczyk.

ἐπι-σφύριον, τό (σφυρόν), sprzączka przy kostce (służąca do spinania nagolenicy).

ἐπι-σχεσίη, ἡ (ἐπέχω), trzymanie przed sobą, zasłanianie się; μύθου pozór słowa (wymówka).

ἐπι-σχετε, *imp. aor.* od ἐπέχω.

ἐπι-τέλλω i *med.*, polecić, μῦθον dać zlecenie XXIII 349, κρατερόν μῦθον groźny wydał rozkaz A 25, 326 (*tm.*, § 24, 3), ἐπι w XXIII 361.

ἐπι-τετράφαται, p. ἐπι-τρέπω.

ἐπιτηδές, starannie, odpowiednio, gorliwie.

ἐπι-τίθημι, 3 *plur. aor.* -έθηκαν, *con. aor.* -θήω = -θείω (§ 21, 6), nałożyć, położyć; zamykać Od. XXII 157; zesłać; dodać, przydać; *med.* dodać sobie.

ἐπι-τιμήτωρ, ορος, ó, mściciel, obrońca.

ἐπι-τονος (τείνω), rzemień do naciągania żagla na maszt (po naciągnięciu umocowany na pokładzie ztyłu okrętu, p. Dodatek i ryčina 1, 1), przewież tylna.

ἐπι-τοξάζομαι, τινί, strzelać na kogo z łuku.

ἐπι-τραπέω (τρέπω), poruczyć, oddać, zdać, powierzyć.

ἐπι-τρέπω, *aor.* -ετραπόμην, *pf. pass.* -τέτραπται, 3 *plur.* -τετράφαται, 1) *act.* zwrócić coś do kogoś, poruczyć, zlecić, oddać, oddać w opiekę B 25, zdać, powierzyć, θεοῖσι zostaw bogom (troskę o przyszłość), resztę zdaj na bogów XIX 502; pozostawić VII 149. — 2) *med.* skłaniać się do czego, mieć ochotę, być skłonny Od. IX 12.

ἐπι-τρέχω, *aor.* ἐπέδρομον, *pf.* ἐπέδρομεν, przybiec, przypadać XIV 30; przebiegać po czym, roztaczać się VI 45.

ἐπι-τροχάδην, *adv.* (τρέχω), pośpiesznie, szybko, płynnie Γ 213.

ἐπι-φέρω, *fut.* ἐποίησω, *aor.* ἐπένεικα, przynosić; χεῖρα podnieść rękę na kogo A 89; ἦρα chcieć przysługę wyświadczyć A 572.

ἐπι-φθονέω, τινί τι, zazdrościć, odmówić, wzbronić, nie pozwolić.

ἐπι-φράζομαι, *con. aor.* -φράσσεται XV 444, 3 *pl. opt.* -φρασσάτο B 282, *aor. pass.* ἐπεφράσθης, rozważać, zastanawiać się, wpadać na myśl, μῦθον ἀγορεύσαι cóż to za słowo wymówić przyszło ci na myśl, jak wpadłeś na taką myśl V 183; wymyśleć XV 444, zrozumieć B 282, spostrzec, zauważyć VIII 533.

ἐπι-φρονέω, być roztropnym, trafnie zauważyć (powiedzieć).

ἐπι-φροσύνη, ἡ baczność, roztropność, mądrość, rozum, przytomność umysłu.

ἐπί-φρων, -φρονος (φρήν), ro-

zumny, roztropny, mądry, βουλήν w radzie.

ἐπι-χέω, aor. I -έχευα (χεΨα, por. § 17, 6), aor. I med. -χέυατο, aor. V (§ 18, 5) -έχυντο, pf. pass. -κέχυται, aor. pass. opt. -χυνθείη, często in tmesi (§ 24, 3): nalewać, wylewać, lać na co, nasypać, usypać; ὕπνον sen spuścić, zesłać Ω 445; med. nasypać sobie V 257, na siebie V 487, sypać się, napływać.

ἐπι-χθόνιος, 2 (χθών), ziemski, na ziemi mieszkający (przeciwieństwo: οὐρανίωνες).

ἐπι-χρίω, nasmarować, namaścić.

ἐπι-φραύω, dotykać, czuć, πραπίδεσσιν rozumem dotknąć, który choć powierzchownie myśli, choć trochę ma rozumu (uczucia, serca) VIII, 547.

ἐπι-ιωγαί, αἶ, miejsca chroniące przed wichrem i bałwanami, zatonka, schronienie, miejsce lądowania.

ἔπλε, ἔπλεο, -εϋ, -ετο, p. πέλω.

ἔπληντο, aor. od πελάζω.

ἐπ-οίχομαι (także in tmesi, p. § 24, 3), przychodzić, przystąpić, obchodzić Π 155, chodzić tu i tam; chodzić koło czego, zajmować się czem, zabrać się do czego Ζ 49, V 62, XIII 34; nacierać, uderzyć, razić A 50, XI 175.

ἔπομαι (pier. ἐπ z σεπ (sequi), łac. sequi, staroind. śacāte = σῆν-εστι, ἔπεται; odróżnij z odmiennego pierwiastka ἔπω. z staroind. śāpati = on zajmuje się czemś,

jest czynny), opt. 3 plur. -οίατο (§ 12, 9), imp. ἔπειο i ἔπειν (§ 15, 3), ἔπεισθον, ἐπέσθων (dual.); impf. ἐπόμην i εἶπετο, fut. ἔψομαι, aor. red. ἐσπόμεν (σεσ(ε)πόμην, (§ 14, 7), ἔσπειο, -το, con. ἔσπωμαι lub bez reduplikacji σπῶμαι, ἐσποίμην i σποίμην, ἐσπέσθαι i σπέσθαι, ἐσπόμενος i σπόμενος, — iść za (z) kim XII 349, postępować, towarzyszyć, być na usługi, słuchać, Δ 314; gonić, ścigać, A 165; móc razem iść, nadążyć VI 319. — Łączy się z τινί, ἄμα, ἄμα τινί, σὺν τινί, μετὰ σοφί wśród nich postępował (w drodze do namiotu) Σ 234.

ἐπ-όμνυμι, impf. -όμνυον, fut. -ομοῦμαι, aor. -όμοσα, przysięgać przy czem, złożyć przysięgę, ślubowanie A 233 (tm., por. § 24, 3).

ἐπ-ομφάλιος, ον, będący przy środku, βάλαν σάκος ἐπομφάλιον = ἐπ' ὀμφαλῶ, ugodził w tarczę w samą jej środkową wypukłość, w guz.

ἐπ-οπίζομαι (ἰπίς), bażyć na coś, lękać się.

ἐπ-οπτῶν, impf 3 plur. ἐπῶπτων, piec na czemś (na idźkach rozwiniętych podobną wewnętrzną listwę).

ἐπ-όρονμι, aor. -όρονε, aor. med. -όροντο, p. budzić, wzbudzić, wzbudzić, wzbudzić XII 315 (por. § 24, 3); med. powstać na kogo, czuwać na, nadzierać.

ἐπ-όρομαι, p. ἐπὶ ὄρομαι.

ἐπ-ορούω, rzucić się na kogo, runąć na kogo, napaść, nacierać.

ἔπος, τό (Ἔεπος, Ἐπειν, vocare) słowo (opowiadanie, opowieść, podanie, pieśń, słowo wieszcze [wróżba], XII 266, rozkaz, groźba, rada, prośba, życzenie; wiadomość A 652; mniemanie itd.), mowa (ἄλλο ἔπος to inna historia, to całkiem inna rzecz); ῥήδιον ἔπος łatwa to rzecz, sprawa, którą ci opowiem i (na którą ci zwrócę uwagę) zalecę XI 146.

ἐπ-οτρύνω, aor. -ώτρυνα l. -ότρυνα, pobudzać, wzniecać, podniecać, zachęcać, upominać; ἀγγελίας πολίεσσι śpiesznie rozesłać gońców (wieści) XXIV 355.

ἐπουράνιος, 2 (οὐρανός), niebieski, w niebiosach.

ἐπ-οχέομαι (ὄχος, veho), jeździć (na) czem.

ἐπ-όψει, ἐπ-οψόμενος, fut. od ἐψ-οράω.

ἐπτα-βόειος, 2, z siedmiu skór wółowych.

ἔπτατο, aor. od πέτομαι.

ἔπω (pokrewne łac. *sep-elio*; pier. ἐπ ze σεπ, staroind. *sápati* = on troszczy się; **odróżnij niepokrewne** ἔπομαι = *sequor*), impf. ἔπον, fut. ἔψω; aor. ἔσπον, zajmować się czem Z 321, troszczyć się o co, być zatrudnionym, zajęтым, krzątać się.

ἐπ-ώνυμος, ον (ὄνομα), nazwany, ὄνομα ἐπώνυμον nadane imię VII 54, XIX 409.

ἐπ-ῶροτο, aor. med. od ἐπ-όρονυμι. ἔραξε (ἔρα, niem. *Erde*, ang. *earth*), na ziemię.

ἔραμαι, namiętnie miłować, kochać, lubić.

ἐραννός, 3 (ἐρασνός, ἐράω miłuję), miły, uroczy.

ἐράομαι = ἔραμαι.

ἐρατεινός, 3 (ἐρατός), miły, przyjemny, powabny.

ἐρατός, 3 (ἔραμαι), miły.

ἐργάζομαι (Ἔργον), impf. ἐργάζετο, ἐργάζοντο, pracować, robić, wykonywać.

ἔργονυμι i ἐέργω, att. εἴργω (ἐἔ-έργω z ἐ *proth.*, łac. *urgeo*), impf. ἔεργον i ἐέργων (§ 4, 2c), pf. 3 plur. ἔρχαται (§ 12, 9); 3 plur. plqpf. ἔρχατο (§ 12, 9), part. pf. ἐεργμένος: 1) cisnąć, pchać, pędzić II 395; κύματος ἐκτός νῆα wypchnij okręt z obrębu tego falowania, wyprowadź okręt XII 219; 2) odpędzać, oddalać, wstrzymywać Δ 130, 131, oddzielać; 3) zamykać ἐντός od wnętrza VII 88, zawierać, mieścić w sobie Σ 512; φρένες ἀμφὶ κῆρ gdzie przepona zamyka się wkoło serca = otacza serce II 481.

ἔργον, τό (Ἔεργον, niem. *Werk*), czyn, dzieło, robota, działanie, władanie II 120, czynność, zatrudnienie, sprawa, rzecz A 294, Δ 14.

ἔρδω (z Ἔεργω, Ἔεργω = Ἔεργδω, p. § 3, 2 uw.), impf. ἔρδομεν, impf. iter. ἔρδεσκον (§ 22), fut. ἔρξω, aor. ἔρξα, pf. ἔοργα (§ 14, 5),

ἐοργώς, działać, robić, czynić, wyrządzać; składać ofiary, ofiarować.

ἐρεβεννός, 3 (z ἐρεβεννός, p. Ἔρεβος), ciemny, czarny.

Ἔρεβος, τό, gen. Ἐρέβεως (§ 3, 4) kraina ciemności, kraina zmarłych, podziemie.

ἐρεεῖνω (ἐρέω) i med., pytać się.

ἐρεθίζω (ἔρις), inf. -ζέμεν, drażnić.

ἐρέθω (ἔρις), tylko con. praes. -ησιν (poet.), form. ob. do ἐρεθίζω.

ἐρείδω, aor. ἔρεισα, aor. pass. ἐρείσθην, 3 plur. pf. pass. ἐρηρέδαται (§ 14, 6), plqpf. ἐρηρέδατο (§ 12, 9), 3 sing. plqpf. pass. ἠρήρειστο, opierać, przeciw, cisnąć; med. opierać się na czym, wspierać się, zapierać się, mocno stanąć II 736; ἀσπίς tarcza cisnęła tarczę, przypierała do tarczy II 215; βελέεσσω napierać na kogoś, przeciw kogoś pociskami II 108; διά θώρακος włócznia przedarła się przez pancierz, przebiła Γ 358, Η 252.

ἔρειο, imp. aor. od εἴρωμαι.

ἐρείομεν p. 1. ἐρέω.

ἐρείπω (ἐ proth. i ῥειπ-, rupa spadzistość, brzeg), aor. II ἤριπε, plqpf. pass. ἐρέριπτο obalić; intr. (aor. II) runąć, upaść.

ἐρεμνός, 3 (Ἔρεβος), ciemny, czarny.

ἔρεξα, aor. od ῥέζω.

ἐρέοντο, p. 1. ἐρέω. ἐρέσθαι p. εἴρωμαι.

ἐρέουσα, part. fut. od 1. εἴρω.

ἐρέπτομαι (rapio, niem. rupfe), skubać, zjadać.

ἐρέριπτο, p. ἐρείπω.

ἐρέσθαι, inf. aor. od εἴρωμαι.

ἐρέσσω (ἐρέτης), inf. -έμεναι, wiosłować.

ἐρέτης, ὁ (ἐρετμόν), wiosłarz.

ἐρετμόν, τό (remus z dawniejszego resmus, lit. irti wiosłować), drążek wiosła, wiosło.

ἐρεύγομαι, aor. ἤρυγε (tem. ῥεγγ: ῥυγ, ἐ proth., łac. e-ruc-tare, erugere, starosł. rygati, pol. rzygać, lit. rūgiu odbija mi się) wymiotować, rzygać, φόνον αἵματος krwią zabitego zwierzęcia II 162, bryzgać; ἠπειρόνδε uderzać o ląd V 403, 438.

Ἐρενθαλίων, ωνος, wódz Arkadyjczyków.

ἐρεύθω (ἐρευθρός, rutilus, lit. raudas, pol. rudy) inf. aor. ἐρεῦσαι, czerwień, rumienić (krwią).

ἐρευνάω, impf. ἐρεύνα, badać, węszyć, zwietrzyć, tropić, szukać Od. XXII 180.

ἐρέφω, aor. ἔρεφα, pokrywać, p. ἐπ-ερέφω.

ἐρέχθω (ἐρέικω łamać), szarpać, rozdzierać.

1. ἐρέω (ἐρέφω), con. ἐρείομεν (§ 13, 1, § 21, 6 uw.) i ἐρέωμαι, inf. ἐρέεσθαι, impf. ἐρέοντο, pytać.

2. ἐρέω, fut. od 1. εἴρω.

ἐρημός, 3, samotny, opuszczony.

ἐρητύω (ῥ przed σ lub długą zgłoską), aor. iter. ἐρητύσασκε (§ 22), 3 plur. aor. pass. ἐρήτυθεν (§ 12, 4), wstrzymywać, uśmierzać, uspokajać.

ἐρι-, eolska partykuła nierozdzielna = ἄρι, bardzo (wzmacnia znaczenie wyrazu).

ἐρι-αύχηον, -αύχενος (p. ἐρι-), mający (piękny) smukły kark.

ἐρι-βῶλαξ, ακος i ἐρίβωλος (ἡ βῶλος skiba, p. ἐρι-), o szerokich skibach, żyzny, urodzajny.

ἐρί-γδουπος = ἐρί-δουπος (δοῦπος, p. ἐρι-), głośno grzmiący, huczający, dudniący.

ἐριδαίνω, (ἔρις), *inf.* ἐριδαινέμεν, kłócić się, upierać się przeciw komu; współzawodniczyć, iść w zawody.

ἐρί-δουπος = ἐρίγ-δουπος.

ἐρίζω, i *med.*, *inf.* -έμεν(αι) (§ 12, 10), kłócić się, współzawodniczyć, mierzyć się z kimś.

ἐρί-ηρος, 2, *plur.* ἐρήρηες (ἦρα, p. ἐρι-) · bardzo miły, drogi, wierny.

ἔριθος, ὁ, najemny robotnik, żniwiarz.

ἐρι-κυδής, ἐς, υδέος (κῦδος, p. ἐρι-), wspaniały.

ἐριῖνεός, ὁ, dzikie drzewo figowe (takie drzewo rosło na zachód od źródeł Skamandru).

Ἐριῖνός, υός, ἡ, *acc. pl.* υάς l. υς, Erynja (Erynje, karzące bóstwa podziemne).

ἔριον, τό, wełna.

ἐρι-ούνιος, 2 (ὀνίνημι, p. ἐρι-), pomocny, łaskawy, darzący błogosławieństwem (przydomek Hermesa). Inni (ἐρι + ουν z ουσον = οὔς): bardzo słyszający, bardzo mądry, bystry.

ἔρις, υός, ἡ, *acc.* ἔριδα l. ἔριον, 1) kłótnia, spór, walka. 2) ochota do współzawodnictwa VI 92, zapal, gorliwość, ἐξ z gorliwośći H 111. — 3) p. Ἐρις.

Ἐρις, (ἔρις), bogini wojny.

ἐρι-σθενής, ἐς, εός (σθένος, p. ἐρι-), przepotężny.

ἔρισμα, τό (ἔρις), powód do sporu.

ἐρι-στάφυλος, 2 (σταφυλή, p. ἐρι-), z wielkich winogron.

ἔριφος, ὁ, kozłatko, mały cap.

ἔρκειος (ἔρκος), chroniący zagrodę (Zeus, którego ołtarz stał na dziedzińcu).

ἔρκος, τό, 1) płot, ogrodzenie, zagroda, dziedziniec. 2) przedmury, obrona A 284, Γ 229, Z 5.

1. ἔρμα, ατος, τό, podpora (belki skośnie podpierające wyciągnięty na ład okręt) B 154; ochrona, obrona II 549.

2. ἔρμα, τό, źródło, dawczyni, sprawczyni Δ 117.

Ἐρμῆς V 54 i Ἐρμείας, εἰᾶο, Hermes, syn Zeusa.

ἔριμῖς, ἴνος, ὁ (1. ἔρμα), podstawa, noga łóżka.

ἔρονος, τό, *dat.* ἔρονεῖ (ἔροννμι), pęd, latorośl, młoda gałązka, drzewko, ἔρξω, *fut.* od ἔρδω.

ἔροιστο, p, εἶρομαι.

ἔρος i ἔρωσ, ὁ, miłość, żądza, ochota do, pragnienie.

ἔρπύζω (ἔρπω), czołgać się, wlec się.

ἔρπω (*serpo*), *impf.* εἶρπον, czołgać się, pelzać, chyłkiem iść.

ἔριγχα, ἐρίγχησε, p. ἔριέω.

ἔρρω (*φέρρω, verro*), iść, stapać z trudnością, wlec się; ἐνθάδε kiedym tu szedł na moje nie-szczęście II. IX 364; ἔρρε idź precz, zabieraj się X 72, ἔρρέτω niech sobie idzie (na swe nie-szczęście) V 139.

1. ἔρση, ἐέρση (§ 4, 2 uw.) ἡ (*φέρση*), rosa, *plur.* krople rosy.

2. ἔρση, ἡ, młodzianki, świeżo urodzone jagnię.

ἐρρήεις (1. ἔρση), zroszony, świeży (o trupie, u którego nie nastąpił jeszcze rozkład).

ἐρύγμηλος (*ἐρεύγομαι* ryczeć, łac. *rugire*, pol. *rzeć*), głośno ryczący. ἐρυνθαινομαι (*ἐρυνθρός*), czerwienić się.

ἐρυνθρός (*ἐ proth.*, (§ 36c), *ruber*, niem. *rot*, staroind. *rudhiras*, pol. *rudy*, lit. *rudas*), czerwony.

ἐρῦκακέειν, -κακεν, p. ἐρύκω.

ἐρύκω, aor. I ἔρυσσα, aor. II *redupl.* (§ 18, 2) ἡρύκακε i ἐρύκακε, *inf. aor.* -κακέειν, wstrzymywać, trzymać zdaleka, odwracać; ἐπί στιχας wzdłuż szeregów, szeregiem Γ 113; χῶρος dzieli nas niewielka przestrzeń K 161.

Ἐρύμανθος, ó, góry w zachodniej Arkadii.

ἔρρωμαι l. εἶρρωμαι i form. ob. ἐρύομαι tylko w *impf.* Z 403 i *inf. praes.* II. IX 248, *praes.* 3 *plur.* εἶρύαται (§ 12, 9), *inf.* ἔρυσθαι i εἶρυσθαι, *impf.* ἔρρσο, ἔρρτο l. εἶρρτο, εἶρρντο l. εἶρύατο (§ 12, 9), *fut.* ἐρύσσει, -εται, εἶρύσσονται; aor. εἶρύσαο, ἐρύσατο

l. εἶρύσατο, ἐρύσατο; *opt. aor.* εἶρύσ(σ)αιτο, -σ(σ)αισθε, *inf.* εἶρύσσασθαι, 1) ratować, chronić, strzec Od. IX 194, XXIII 229; ἔπος posłusznie przestrzegać, szanować A 216. — 2) odpierać; χόλον gniew pohamować, powściągnąć Ω 584; θεῶν δήνεα ustrzec się przed postanowieniami bogów XXIII 82.

ἐρύω (*φέρω*-), *fut.* (§ 17, 3) 3 *plur.* ἐρύουσι II. XXII 67 (z ἄν, § 25, 4 a), aor. εἶρυσσεν lub bez augmentu (§ 14, 1), *con. aor.* ἐρύσομεν A 141 (§ 13, 1), *med. fut. inf.* ἐρύσσεσθαι i ἐρύεσθαι, aor. εἶρύσατο (§ 17, 1), *opt. aor.* 3 *plur.* ἐρυσσάατο, *pf. pass.* 3 *plur.* εἶρύαται, 3 *plur. plqpf.* εἶρύατο (§ 12, 9) l. -ντο, 3 *sing.* εἶρρτο 1) *act.* (i *pass.*) szarpać, ciągnąć, τινός za coś, τινά kogoś, coś, włóczyć Od. XXII 187; wyrwać, wydziierać, dobyć, ἀνά ἰστία żagle wyciągnąć na górę, rozpiąć XII 402; ὀδόν okręty wyciągnięte na ląd leżą z obu stron drogi (nad drogą) VI 265; εἰς ἄλα spuścić, ściągnąć, zepchnąć okręt na morze A 141. — 2) *med.* wyciągnąć (sobie l. swoje), wciągnąć (sobie) VIII 504; przyciągnąć do siebie XIX 481, τῶσον końce łuku przyciągnąć jeden do drugiego, napiąć łuk XXI 125; χρυσῶ odważyć złotem II. XXII 351.

ἐρχαται, -το, p. ἔργνημι.

ἐρχατάω (utworz. wedle ἔρχαται), *impf.* ἐρχατόωντο, zamykać.

ἔρχομαι, *imp.* ἔρχεο i -χευ, *fut.* ἐλεύσομαι, *aor.* ἤλθον l. ἤλυθον, *con.* ἔλθῃσιν, *inf.* ἐλθέμεν(αι), *pf.* εἰλήλουθα (§ 2, 2 b), *plur.* εἰλήλουθμεν (§ 19, 4), *isć*, przychodzić, przybyć, odchodzić, wracać; ὁδόν *isć* w drogę A 151, ἐξεσίην w poselstwie Ω 235; ἐλθῶν ἐκ βελέων oddaliwszy się z pomiędzy pocisków (razem z trupem) Π 668. (Czasem ἐλθῶν dodane dla uzupełnienia mowy nie tłumaczy się B 147). νέκυσ jeśli trup wróci ze śladami Σ 180; o wiatrach: zerwać się Π. IX 6; o pszczołach: latać, nadlatywać B 88, κνέφας ciemność zaległa, zapadła Ω 351, οἶνος φρένας wino zamroczyło Od. IX 362.

ἔρωδιός, ὄ, *ardea*, czapla.

1. ἔρωέω (ἔρωή), płynąć.

2. ἔρωέω (staroniem. *rāva* i *ruova* = *Ruhe* spokój), spoczywać, ociążać się, zwlekać.

ἔρωή, ἦ (ῥόομαι, *ruo*, niem. *rasen*), pęd, napór, moc, rozmach.

ἔρώμεθα, p. εἴρομαι.

ἔρως, p. ἔρος.

ἔς, p. εἰς.

ἔσ-αθρέω, zobaczyć, dostrzec.

ἔσαν, p. εἰμί.

ἔσάντα = εἰσάντα, prosto w oczy, w twarz; p. ἄντα.

ἔσ-δέρομαι, tylko w *aor.* -έδρακον, zobaczyć, ujrzeć, spostrzec.

ἔσ-ελεύσομαι, *fut.* od εἰσ-έρομαι.

ἔσθην, 3 *dualis plqpf pass.* od ἔννυμι.

ἔσθής ἦτος, ἦ (*Ἔσθ-*, *vestis*), odzienie, suknie, szaty; bielizna, pościel.

ἔσθίω, *aor.* ἔφαγον l. φάγον (§ 14, 1), *inf.* φαγέμεν (§ 12, 10), *fut.* p. ἔδομαι, jeść, spożywać, trawić, pożerać.

ἔσθλός, 3 (dor. ἔσλός, pier. ἔσ-εἰμί), istotny, prawdziwy, doskonały, znakomity, dzielny, szlachetny, wspaniały, szczęśliwy, pomyślny, zbawienny, pożyteczny; *neutr.* jako *subst.* szczęście, coś dobrego.

ἔσθω = ἔσθίω, *inf.* -έμεναι, jeść.

ἔσ-ιδεῖν, -ίδεσκεν, p. εἰσ-οράω.

ἔσ-καλέω, *aor.* ἐκαλέσατο, Ω 193 (*tm.*), zawołać do siebie (do komnaty).

ἔσ-κατα-βαίνω, 'schodzić, zstępować.

ἔσκον, *impf. iter.* od εἰμί.

εἰσ-όψομαι, *fut.* od εἰσ-οράω.

ἔσπέριος, 3 (*Ἔσπερος*), *vesperinus*, wieczorny, wieczorem, zachodni.

ἔσπερος (*vesper*), 1) *adi.* wieczorny, ἀστήρ gwiazda wieczorna Π. XXII 318. — 2) *subst.* wieczór.

ἔσπετε = ἔν-σπ-ε-τε, *imp. aor.* (pier. σπ- na stopniu zaniku, cf. ἐν-νέπω, *insece*), powiedzcie.

ἔσπόμεθα, *aor.* od ἔπομαι.

ἔσσα, ἔσαι, ἔσο, ἔσον p. ἔννυμι.

ἔσσει, -εῖται, ἔσί, p. εἰμί.

ἔσσεύοντο, p. σεύω.

ἔσσυμένως (σεύω), szybko, śpiesznie.

ἔσσονται, *pf. pass.* od σεύω.

ἔσταμεν, 1 plur. aor., ἔσταν 3 plur. aor. (§ 12, 4); ἔσταμεν 1 plur. pf., ἐστάμεν(αι) inf. pf., ἔστατον dual. pf., ἔστασαν 3 plur. plqpf. od ἵσταμαι, stawać.

ἔστιχον, aor. od στειχῶ.

ἔστο, plqpf. pass. od ἐννυμι.

ἔστρωτο, plqpf. od στορέννυμι.

ἔσ-φέρω, wnosić.

ἔσ-φορέω = ἔσ-φέρω.

ἔσχαρη, gen. i dat. także -όφιν (§ 5, 2 a), ognisko, ognie straży.

ἔσχατάω, part. -όωντα(ἔσχατος), zostający na ostatnim krańcu obozu.

ἔσχατιή, ἡ (ἔσχατος), brzeg, krańiec (ostateczny).

ἔσχατος, 3 (z ἔξ-κατος, niejako superlativus do ἔξ), krańcowy, ostateczny, najdalszy, ostatni; neutr. plur. = adv. na krańcach.

(ἔ)σχεθον form. ob. do ἔσχον, aor. od ἔχω.

ἔσω = εἶσω.

ἔταιρη i ἑτάρη, towarzysza.

ἑταιρίζω (ἑταῖρος), towarzyszyć.

ἑταῖρος i ἑταρος, adiect. zaprzyjaźniony; subst. przyjaciel, towarzysz, druh.

ἑτεδήπεια, p. ΘΑΦ-.

ἑτεός, 3 (z ἑτός z setós, pier. s- z εἰμί), istotny, prawdziwy, rzeczywisty; neutr. = adv.

ἑτερο-αλήης, ἐς, ἐος (ἑτερος, ἀλήη), przynoszący drugiej stronie (dotychczas słabszej) siłę; νίκη rozstrzygające, stanowcze zwycięstwo.

ἑτερος, 3, jeden z dwóch (alter), drugi (secundus), inny (alius).

ἐτέρωθεν, z drugiej strony, natomiast.

ἐτέρωθι, po drugiej stronie.

ἐτέρωσε, w inną stronę, w bok.

ἐτέτυκτο, p. τεύχω.

ἑτης, tylko w plur. (σφέται, pron. σφέ = ἐ, sui, sueti), swojak, krewniak, krewny.

ἑτήτυμος, 2 (red. ἑττυμος), prawdziwy; neutr. = adv. naprawdę.

ἔτι, ἔτ', ἐθ' (et, etiam), jeszcze, dalej, nadal (oznacza czas albo stopniowanie). οὐ... już nie, już więcej nie.

ἑτλην, -ης, -η, -ητε, p. τληῖναι.

ἑτοιμάζω, przygotować.

ἑτοιμός, 3, gotowy, pewny πότμος Σ 96; wykonalny II. IX 425.

ἑτορεν, p. τορέω.

ἑτος, εος, τό (φέτος, vetus), rok.

ἑτραπε, p. τρέπω.

ἑτραφεν, 3 pl. aor. pass., ἑτραφε aor. act. od τρέπω.

ἑττυμος, ον (ἑτεός, ἑτήτυμος) prawdziwy; neutr. sing. i plur. jako subst. prawda; neutr. = adv. naprawdę, istotnie, rzeczywiście.

ἑτώσιος, 3, daremny, marny, bezskuteczny, nieużyteczny Σ 104.

εὔ 1. εὔ (neutr. od εὖς), dobrze, dzielnie, starannie, sprawiedliwie, słusznie, mądrze, życzliwie, szczęśliwie. Czasem obok przymiotnika lub przysłówka wzmacnia jego znaczenie; εὔ πάντα wszystkie razem Γ 72; εὔ μάλα bardzo mocno Od. XXII 190.

εὐάδε, aor. od ἀνδάνω.

εὐ-βοτος, 2 (βόσκω), o pięknych pastwiskach, obfitujący w paszę.
 εὐ-δείελος, 2, 1. εὐ-δήελος 2 (δη-λος), zdaleka widoczny.
 εὐ-δηματος, 2 (δέμω), dobrze zbudowany.
 εὐδω, *inf.* εὐδέμεναι, *impf. iter.* εὐδεσκε (§ 22), spać.
 εὐ-ειδής, εὐος (εἶδος), piękny, urodziwy.
 εὐ-εργεσίη, ἦ (ἔργον), dobry uczynek, prawe postępowanie.
 εὐ-εργής, ἐς, εὐος (ἔργον), dobrze zrobiony; *neutr. plur.* = *subst.* εὐεργέα dobrodziejstwa Od. XXII 319 (*syn.*).
 εὐ-ερκής, ἐς, εὐος (ἔρκος), dobrze ogrodzony, oparkaniony; dobrze (mocno) zamknięty, θύραι brama XVII 267.
 εὐ-ζυγος, 2 (ζυγόν), mocno zbudowany (o mocnych ławach wioślarskich).
 εὐ-ζωνος, 2 (ζώνη), pięknie przepasany, o pięknej kibici.
 εὐ-ήκης, -ήκεος, (ἄκ-, ἀκρός, *acuō*, *acutus*), dobrze zaostrzony.
 εὐ-ήνωρ, ήνωρος (ἀνήρ), męski, mocny.
 εὐ-θρονος, 2, pierwotnie: w płaszczu wyszywanym w piękne kwiaty (τὰ θρόνα), później: siedzący na pięknym tronie (ὁ θρόνος).
 εὐ-θυμος, 2, życzliwy.
 εὐ-καμπής, ἐς (κάμπτω), dobrze zagięty.
 εὐ-κείατος, *gen. oio* (κείω, κείζω), dobrze dający się kłuć, łupać.

εὐ-κηλος = ἔκηλος, spokojny, bez przeszkody.
 εὐ-κλειής, ἐς, sławny; εὐ-κλειῶς, sławnie, chlubnie.
 εὐ-κνήμιδες (κνήμεις), dobrze uzbrojeni w nagoleniki.
 εὐ-κτίμενος, 3 (κτίζω, § 18, 5), dobrze zbudowany.
 εὐ-κυκλος, 2, o pięknych kołach.
 εὐλή, ἦ (ἐ *proth.* i *Fla*, *Feł*-, ἐ-λύω), robak.
 Εὐ-μαιος (μαίομαι dążyć), pasterz świń u Odyseusza.
 εὐ-μενέτης (μένος), dobrze myślący, życzliwy, przyjaciel.
 Εὐ-μήδης, ὁ, (bogaty w pomysły, w rady), ojciec Dolona.
 εὐ-μηλος, 2 (τὰ μῆλα), mający dobre owce, bogaty w owce.
 εὐ-μμελιής, ω (§ 6, 6) (μελίη), obyty z oszczepem, robiący dobrze włócznią.
 εὐνάζω i εὐνάω, (εὐνή), kłaść; *med.* kłaść się spać, spać, uspokoić się, uciszyć się; gnieździć się V 65.
 εὐνή, ἦ (εὐδω), legowisko, łożo, pościel XXIII 179; kamień kotwiczny Od. IX 137 (na linie umocowany, rzucany z okrętu w morze).
 εὐνήθεν, z łoża.
 εὔνυς, osierocony, εὔνυ (acc.) ποιεῖν pozabawić.
 εὐ-(ν)ηητος, 2 (νέω), dobrze przędzony, pięknie tkany.
 εὐ-ξεστος, 3 (ξέω), dobrze wygładzony, pięknie toczony, polerowany.

ἑύξοος, 2 pięknie ciosany; czynnie: dobrze ciosący, ostry V 237.
 εὖ-ορμος, 2 (ὄρμος), o dobrem miejscu na lądowanie, wygodny do lądowania, mający dobrą przystań.
 ἑύ-πεπλος, 2, pięknie ubrany (w peplos).
 ἑύ-πηκτος, 2 (πήγνυμι), mocno zbudowany.
 εὖ-πλοίη (§ 2, 1), ἡ (πλόος) dobra żegluga, szczęśliwa podróż.
 ἑυ-πλόκαμος 2 (πλόκαμος), o pięknych warkoczach, pięknowłosy.
 ἑυ-πλυνής, ἐς (πλύνω), dobrze wyprany.
 εὖ-ποίητος 3 i 2 (ποιέω), dobrze zrobiony, pięknie wykonany.
 εὖ-πρυμνος, 2 (πρυμνή) o dobrze zbudowanej rufie.
 ἑύ-παλος, 2 bogaty w rumaki.
 εὐράξ, *adv.* z boku.
 εὐρίσκω, *aor.* εὔρον, *inf.* -έμεναι, znaleźć, wynaleźć, wymyśleć, zastać.
 Εὐρος, ὁ, wiatr południowo-wschodni.
 εὐρυ-ἀγυια (ἀγυιά), szerokouliczna.
 Εὐρυβάτης (βαίνω), imię herolda 1) Agamemnona A 320. — 2) Odyseusza II. IX 170.
 Εὐρυ-μέδων, οντος, woźnica Nestora.
 εὐρυ-μέτωπος, 2 (μέτωπον), o szerokim czole.
 εὐρυ-όδεια (ὁδός), mająca rozległe drogi, o szerokich drogach.
 εὐρύ-οπα (ὀπ-, ὄψομαι, *oculus*), szeroko widzący, daleko pa-

trzący. Inni: (Φόρη, *vox*) daleko grzmiący.
 Εὐρύ-πολος, ὁ, bohater z Tessalji.
 εὐρύς, εἶα, ὕ, szeroki.
 εὐρύ-χορος, 2 (χόρος), mający szerokie place taneczne. (Określenie miast lub krajów, posiadających boiska do tańców (religijnych).
 ἑύς, ἐύ (p. εὔ; ἑύς z tem. *esu-*, p. ἐσθλός i ἐτεός), *gen.* ἑῆος, *gen. plur. fem.* ἐάων, dobry, dzielny.
 εὔσεν, *aor.* od εὔω.
 ἑύ-σκοπος, 2 bystrooki (Hermes).
 ἑύ-σελμος, 2 (σέλμα), o mocnych pomostach, dobrze nakryty, zaopatrzony w mocne pokłady.
 Ἐύσσωρος, imię Traka.
 ἑύ-σσωτρος, 2 (σῶτρον brzeg koła, obręcz), mający koła zaopatrzone w dobre obręcze.
 ἑυ-σταθής, ἐς, ἐος (ἴστημι), mocno stojący, mocno zbudowany.
 ἑυ-στρεφής, ἐς, ἐέσσι (στρέφω), dobrze skrecony, spleciony.
 εὔτε, *coni.* 1) porównawczo: jak. 2) czasowo: kiedy.
 εὖ-τείχεος, 2 (τείχος, τό), mający dobre mury, silnie obwarowany.
 ἑύ-τμητος, 2 (τέμνω), dobrze wykrojony, pięknie wycięty.
 ἑυ-τρεφής, ἐς, ἐος (τρέφω), dobrze wykarmiony, tłusty.
 ἑύ-τροχος, 2, o pięknych kołach.
 εὔ-τυκτος i ἑύ-τυκτος, 2 (τεύχω) dobrze zrobiony, starannie wykonany.
 εὐ-φημέω (φήμη), mówić dobre słowa, nie mówić złowróżbnych

słów (podczas ofiary), zachować zbożne milczenie, *favere linguis*.

Εὐ-φορβος, Trojanin.

εὐ-φραδέως (φράζομαι), z głęboką rozważą, mądrze.

εὐ-φραίνω (φρένες), radować, sprawiać radość.

εὐ-φρονέων, życzliwie usposobiony, przychylny.

εὐ-φροσύνη, ἡ, radość, uciecha, wesołość.

εὐ-φρων, ονος (φρένες), wesoły, rozweselający.

εὐ-φυής, ἐς, ἐός (φυ-, φύω), pięknie urosły, rosły, okazały.

εὐ-χετάομαι, *inf.* -άασθαι, *opt.* -οῦμην, *impf.* -όωντο (§ 15, 2), 1) chełpić się, szczycić się. 2) modlić się.

εὐχόμεαι, *aor.* εὐξατο, 1) szczycić się, chlubić się, przechwalać się. 2) modlić się. 3) życzyć sobie. 4) ślubować, przyrzekać, zapewniać.

εὐχος, τό (εὐχομαι), chwała zwyczajstwa, sława.

εὐ-χροής, ἐς (χρώς), o pięknej barwie, pięknobarwny.

εὐχολή, ἡ (εὐχομαι), 1) chełpienie się, okrzyk triumfu (zwycięski) Δ 450; εὐχ. πελέσκεο dumą (chlubą) moją byłeś II. XXII, 433. — 2) ślub. 3) modlitwa.

εὐω, *aor.* εὔσε (uro z *euso*, pier. *eus-*, w formie *wes-* w *Vesuvius*), palić, osmalić, opalić.

εὐ-ώδης, ᾧδης (ὄζω, ὀδῶδα), pięknie pachnący, wonny.

εὐ-ᾠπης, ιδος (ᾠψ), piękności.

ἐφ-άλλομαι, *aor.* ἐπᾶλτο, *part. aor.* ἐπ(ι)άλλμενος, wskoczyć, przyskoczyć.

ἔφαν = ἔφασαν, p. φημί.

ἐφ-ανδάνω, ἐπι-ανδάνω, podobać się.

ἐφ-άπτομαι, *aor. med. con.* ἐφάψαι (§ 13, 1), *pf. pass.* ἐφῆπται, *plqpf. pass.* -ῆπτο, 1) *act.* (i *pass.*) przyczepić, przywiązać; ἐφῆπται jest przyczepione, zawisło, wisi nad kimś, zagraża, jest przeznaczone. — 2) *med.* dotknąć się, uchwycić się V 348.

ἐφ-έζομαι, siadać na czemś, przy czemś; sadzać sobie na czemś.

ἐφ-έηκα, -ε, -εἶην, p. ἐφῆμι.

ἐφ-έννυμι, p. ἐπι-έννυμι.

ἐφ-έπομαι (ἔπ-, σεπ-, *sequor*), *fut.* ἐφέπομαι (*tm.*), *aor. con.* ἔσπωνται (*tm.*) XII 349, *inf.* ἐπι-σπ-έσθαι, *part.* ἐπι-σπ-όμενος, iść za kimś, towarzyszyć, słuhać, przystać na coś.

ἐφ-έπω (ἔπ = *sep.*, p. ἔπω), *impf. iter.* ἐφέπεσκον (§ 22), *fut. inf.*

ἐφέπειν, *aor.* ἐπ-έσπον, *con.* ἐπίσπης, *opt.* ἐπίσποι, *inf.* ἐπισπεῖν, spełnić, wypełnić πόντον B 359, V 308; zająć się czemś, iść za jakimś zajęciem, popędzać Ω 326; gonić, pędzić (*trans.* i *intr.*), przechodzić, przebiegać. ἐφ-έστιος, 2 = ἐφ' ἐστίαν, do swego własnego ogniska domowego.

ἐφ-ετμή, ἡ (ἔημι), zlecenie, polecenie.

ἐφ-ευρίσκω, *aor.* -εὔρον, znaleźć przy czemś, spotkać, zastać, przydybać na czemś.

ἐφ-επιόδομαι, *impf.* -πιόωντο, wyszydząć, naigrawać się.

ἐφ-ημαι (ἦμαι), *part.* -ήμενος, siedzieć na czemś, przy czemś.

ἐφ-ημέριος, 2 (ἡμέρα), dzienny, ἐφημέρια φρονεῖν myśleć na jeden dzień, dbać tylko o dzień dzisiejszy XXI 85.

ἐφ-ῆπται, *p.* ἐφάπτω.

ἐφ-ήσεις, *p.* ἐφίημι.

ἐφησθα, *p.* φημί.

ἐφθιάθ' = ἐφθιάτο, *p.* φθίω.

ἐφ-ιζάνω (ἴζω), siadać na czemś.

ἐφ-ίημι, *aor.* ἐφέηκα, *opt.* -είην,

1) *act.* posyłać komu, zwracać przeciw komu; zesłać, przeczyczyć; skłaniać, pobudzać, podniecać, wzbudzać A 518, Σ 108, XIV 464. — 2) *med* polecać, nakazywać.

ἐφ-ίσταμαι, *aor.* Ἰ ἐπέστη, *plqpf.* 3 *sing.* ἐφεστήκει, *pl.* -έστασαν, przystępować, stawać nad czemś; ἐφέστασαν stali naprzeciw siebie Od. XXII 203.

ἐφ-οπλίζομαι, *fut.* -οπλίσσουσι, *con. aor. med.* -ισόμεθα, uzbrajać, przygotowywać.

ἐφ-οράω, *fut.* ἐπόψομαι (**odróżnij:** ἐπι-όψομαι wybierać), *part. aor. accus.* ἐπ-ιδόντα, *inf.* ἐπ-ιδεῖν, patrzeć na kogoś, coś, zwiedzać, uważać; κακά przeżyć II. XXII 61.

ἐφ-ορμάω, podniecić, wzniecić, wzbudzić; *med.* i *pass.* czuć się

podnieconym, pobudzonym, pragnąć, chcieć, zamyslać; biec do czego, spieszyć, τρίς trzykrotnie przygarnąłem się do niej XI 206; wpadać, napadać.

ἐφ-ορμή, ἦ, przystęp, dostęp.

ἐφ-ύπερθε(ν), zgóry, na wierzchu.

Ἐφύρη, ἦ, pierwotna nazwa Koryntu. Siedziba rodu Syzyfa.

ἔχαδε, *aor.* od χανδάνω.

ἔχεαν, *aor.* od χέω,

Ἐχε-κλος, Trojanin.

ἔχε-πενκῆς, ἐς, (πεύκη sosna), kolczasty, ostry.

ἔχεσκον, *impf. iter.* od ἔχω.

ἔχευα, -ε, *aor.* od χέω.

ἔχέ-φρων, ονος (φρήν), mający rozum, rozumny, roztropny.

ἔχθαιρώ, *aor.* ἦχθηρε, nienawidzieć, czuć odrazę.

ἔχθιστος (ἔχθος, ἐχθρός), najbardziej znieprawiony.

ἔχθο-δοπέω, doprowadzić do nieprzyjaźni, wywołać rozterkę.

ἔχθομαι (ἔχθος), *impf.* ἦχθητο, być znieprawionym.

ἔχθος, εος, τό, nienawisć, nieprzyjaźń, uraza, gniew Od. IX 277.

ἔχθρός, 3 (ἔχθος), wrogi, nienawistny.

ἔχω (tem. σεχ-, σχ, σχη), *con.* 3 *sing.* ἔχησι, *inf.* ἐχέμεν (§ 12, 10), *impf.* εἶχον l. ἔχον, *iter.* ἔχεσκον (§ 22), *fut.* ἔξω, σχήσω, *aor.* ἔσχον, *inf.* σχεῖν i σχέμεν, forma ob. *aor.* (ἔ)σχεθον, *imp.* σχεθέτω; *aor. med.* (ἔ)σχετο (§ 14, 1), *opt. aor. med.* 3 *plur.* σχοίατο (§ 12, 9),

I. act. i pass.

1) **mieć**, posiadać, *habere*, mieć na sobie szaty VI, 61, हुक A 45; mieć pod sobą, zakrywać XXIII, 46; *καναχήν, βοήν* wydawać dźwięk, głos II 105, Σ 495; *ἔχεθ'* (*ἔχετο*) "Εκτορι jego córkę miał Hektor za żonę Z 398; *εὐφροσύνη* radość posiada = napełnia Od. IX 6. — *ἔχω* z *inf.* mieć możliwość, móc H 217, II 110, XII 362.

2) **trzymać**, *tenere*:

a) *dzierżyć*, trzymać, *φυλακάς* odbywać strażę II. IX 1, *ἐν θεοῖσι* są trzymane w rękach u bogów, są w mocy bogów H 102, pamiętać B 33, XV 445; *σιγή μῦθον* zachowaj sobie w milczeniu to, co chciałeś powiedzieć XIX 502; trzymać w kupie, trzymać razem, łączyć XI 219; *κενεάς σὺν χεῖρας ἔχοντες* mając przytem (*σὺν* = *adv.*) próżne ręce, z próżnymi rękami l. trzymając razem dłonie (*tm.*) tak, że są próżne (wspólne określenie rzeczownika *χεῖρας* i czasownika *ἔχω*), z niczem w garści X 42; podierać XIV 494; dzielić Od. I 53 (niebo od ziemi); oddzielać II. XXII 324; bronić Ω 730; otaczać Od. IX 301; ująć, zdejmować B 2; *ἀδαημονίη* nie kieruje tobą nieświadomość XXIV 244; *ἄσθμα* dręczyć II 109; *κλέος* rozeszła się sława jego Od.

I 95. — b) zatrzymać, hamować, wstrzymać V 451, VIII 537, XVI 191, XIX 458, XXII 70. — *zamykać* Od. XXII 128, XXIII 42; oprzeć się, zdzierżyć II 740. — c) kierować Γ 263.

II. intran. i med.

1) *intr. trzymać się*: a) wytrzymać, wytrwać; *mileczeń* XIX 494; trzymać się wysoko, sterczeć; *ἐκὰς* daleko być XII 435; *εὖ ὄρχατος* ogród jest dobrze utrzymany XXIV 245. — b) trzymać się kierunku, skierowywać się, uderzać na kogo XXII 75, II 378. — c) zachowywać się, mieć się (dobrze *εὖ*).

2) *med. (fut. i aor. miewa i znaczenie pass.)*: a) trzymać sobie, mieć przed sobą XXI 65; *powściągnąć* swoje ręce Od. XXII 316. b) trzymać się V 329, 429, XII 433; *στῆ δ' ἄντα σχομένη* oparowała się i stanęła VI 141; *κηληθμῶ* byli zdjęci zachwyceniem (*pass.!*) XIII 2. c) zatrzymać się H 248, II. IX 235, Od. XII 204. d) *powstrzymać* się B 98; *zaprzestać*. e) *zależec* od kogoś; *τοῦ ἐκ ἔχεται* od niego zależy władza, na nim polega, u niego spoczywa, doń należy VI 197.

ἐφῴκει, *plqpf.* od 2. *εἶκω* (*ἔοικα*).

ἐώλπει, *plqpf.* od *ἔλπω*.

ἔών, *part.* od *εἶμι*.

ἔφνοχόει, *impf.* od *οἴνοχοέω*.

ἔωσι, *con. praes.* od *εἶμι*.

Z

- ζα- przedrostek (eol. z *διά*, *per*, pol. *prze-*, np. *prze-cudny*), bardzo.
- ζαῆς, *acc.* ζαῆν (ζα-, *ἄημι*), mocno wiejący.
- ζά-θεος, 3, (p. ζα-), prześwięty.
- ζά-κοτος, 2, (*κότος*, p. ζα-), bardzo gniewliwy, mruk, złośnik.
- ζα-τροφής, *ές, έός* (*τροφώ*, p. ζα-), dobrze wyżywiony, tłusty, wy-pasiony, tuczony.
- ζάω, p. ζώω.
- ζει-δωρος, 2 (*ζειαί* orkisz, *δῶρον*), urodzajny w zboże.
- Ζέλεια, ης (§ 1, 2), miasto tro-jańskie na zachód od rzeki Ai-sopos, około 15 km odległe od Propontydy (morza Marmara).
- ζέσσειν, p. ζέω.
- ζεύγνυμι (*iungo*, *iugum*, lit. *jun-giu* = zaprzęgam w jarzmo), *inf.* ζευγνύμεναι, *impf.* 3 *plur.* ζεύ-γνυσαν, *aor.* ζευξαί i ζεῦξα (§ 14, 1), zaprzęgać, *ὑπό* pod jarzmo.
- ζεῦγος, *εος, τό* (ζεύγνυμι, ζυγόν), zaprząg.
- Ζεύς (*Διεύς*, łac. *dius, Dies-, Dis-*), *Δι(Ἔ)ός, Δι(Ἔ)όθεν* od Zeusa, *Δι(Ἔ)ί, Δί(Ἔ)α* i *Ζηνός, Ζηνί, Ζήνα* i *Ζήν* (Ω 331), Zeus, syn Kronosa i Rei, brat i mąż Hery.
- Ζέφυρος, *ός* (ζόφος), wiatr zachodni.
- ζέω, *aor.* ζέσσειν, kipieć.
- ζηλήμων, *ονος* (ζηλόω, ζήλος), za-zdrośny, zawistny.
- Ζήν, *Ζηνός*, p. Ζεύς.
- ζόφος, *ός*, ciemność, cień, mrok
- Od. IX 155; wieczór, zachód Od. IX 26.
- ζυγόν, *τό* (*iugum*, lit. *jungas*, sta-rosł. *igo*, pol. narzeczowe *jugo*, niem. *Joch*), 1) jarzmo. 2) *plur.* ławy wiosłarskie, burtnice (p. ry-cina 1).
- ζω-άρια (ζώος, *ἄρρα*), wdzięcz-ność za ocalenie, uratowanie życia.
- ζωγρέω (ζώος, *ἀγρέω*), żywcem chwytać, brać; darować życie.
- ζῶμα, *τό* (ζώννυμι), 1) szeroka skórzana zapaska, nakładana bla-chą spiżową Δ 187, 216. 2) ka-ftan XIV 482.
- ζώνη, *ή* (ζώννυμι), 1) pas. 2) miejsce, na którym się pas nosi, biodra, słabizna.
- ζώννυμι, opasać; *med.* przepasać się do walki.
- ζώος, 3 (ζώω), żywy.
- ζωρός 3 (*jarzyć* się, stary ale *jary*), żywy, mocny, *κέραιε* zmieszaj mocniejszy napój (mniej wody a więcej wina) II. IX 203.
- ζωστήρ, *ήρος,ός* (ζώννυμι), pas, często metalem nabijany, noszony na pancerzu (ściska ζῶμα i *μί-τρορη*); służy do podkasanania chi-tonu XIV 72.
- ζῶστρον, *τό*, (ζώννυμι), pas.
- ζώω (z *gwjō*, *ζήν* z *gwjē-*, lit. *gy-ti* = *żyć*, przed *o* w pol. zostaje *g*: *goić*; por. *βίος*), *inf.* ζώμε-ν(αι), *part.* ζώντος i ζῶντος, *żyć*; *δοῖεν* niech dadzą za życia VII 148.

H

1. ἦ, *def. verb.* 3 *sing. impf.* (powstało z ἦκτ, pier. αγ- występuje w *pf.* ἄν-ωγ-α; łac. *āio* z *agio*, jak *maior* z *magior*, cf. *ad-āg-ium* przysłówie, *prod-ig-ium* z *prod-ag-ium* przepowiednia), rzekł, powiedział. W att. utworzono z tego 1 *sing. praes.* ἦμί, a prócz tej formy używa się jeszcze ἦν δ' ἐγώ rzekłem i ἦ δ' ὅς (δ' ἦ) rzekł(a).
2. ἦ, *particula affirmativa*: istotnie, zaiste, z pewnością, za prawdę. Zwykle łączy się z innymi partykułami: ἦ γάρ bo za prawdę, bo w samej rzeczy; ἦ μήν (μέν) z całą pewnością; ἦ μάλα (δή) niewątpliwie; ἦ που zapewne, pewnie tam; τί ἦ, czemuż to, czemu właściwie?
3. ἦ i ἦε (ἦ-Fe, cf. *si-ve*), *particula interrogativa*: czy, czy może; może? chyba? H 26; ἦ μή που chyba nie sądzicie? VI 200. W pytaniach rozłącznych kładzie się w pierwszym członie ἦ l. ἦέ l. nic, w drugim członie ἦ l. ἦε B 238, VI 142, XI 172, 175, 178. (W VI 120 mamy dwa zdania pyt. pojedyncze, a nie pyt. rozłączne).
- ἦ l. ἦέ (ἦ-Fe, cf. *si-ve*), *particula*
 1) *interrogativa*: czy, czy też (zaczyna zdanie pyt. niezależne lub pierwszy człon zdania pyt. rozłącznego niezależnego i zależnego). 2) *disiunctiva*: albo, lub. 3) *comparativa*: jak, niż. (Także i po pojęciach komparatywnych jak ἄλλος inny K 404, βούλομαι wolę XI 489).
 ἦα = ἔα, ἦν, *eram*.
 ἦα = ἦια, *jadło*.
 ἦαται, ἦατο, p. ἦμαι.
 ἦβαιός, 3, drobny, maluczki; *neutr.* = *adv.* nieco, cośkolwiek, οὐδ' ἦβαιόν ani trochę.
 ἦβάω, *opt. praes.* -ώοιμι i -ῶμι, (§ 15, 2), *part. fem.* ἦβώωσα, *acc. masc.* -ώντα, *aor.* ἦβησα, być młodym, być w kwiecie wieku; dorosnąć I 41, bujnie rozrastać się V 69.
 ἦβη, ἦ, młodość, wiek młodzieńczy, siła młodzieńcza.
 ἠβη, córka Zeusa i Hery, służy bogom.
 ἦβῶμι i ἦβώοιμι, p. ἦβάω.
 ἦγάθεος, 3 (ἀγα-, ἄ *metri causa* wzdłużone w η = bardzo, p. ἀγακλεής; θεός), prześwięty.
 ἦγάσσατο, *aor.* od ἄγαμαι.
 ἦγεμονεύω (ἦγεμών), być przewodnikiem, prowadzić, iść na przód, wskazywać drogę ὁδόν; dowodzić.
 ἦγεμών, ὄνος, ὄ, *dat. plur.* ὄνεσσων (§ 7, 2), przewodnik, wódz.
 ἦγέομαι, iść przodem, prowadzić, wskazywać drogę A 71.
 ἦγερέθομαι (ἀγείρω), zbierać się, gromadzić się.
 ἦγεροθεν, *aor. pass.* 3 *plur.* od ἀγείρω.

ἡγήτωρ, ἦτορος, ὁ (ἡγεῖσθαι),
wódz.
ἡγοράσθε, ἡγορόωντο, p. ἀγο-
ράομαι.
ἡγρετο, aor. med. od ἀγείρω Ω 789.
ἡδέ, i(=καί), także. Często ἡδὲ καί
a także i A 334; B 265 ἡδὲ —
καί i — i; τ' ἡδέ i także II IX
99; ἡμὲν — ἡδέ jak — tak, nie-
tylko — lecz także, równie jak,
jakoteż.
ἡδεα, ἡδη, plqpf. od οἶδα.
ἡδη (ἦ, δη), właśnie teraz, teraz
już, już teraz II 648.
ἡδομαι, aor. ἦσατο, cieszyć się,
radować się.
ἡδος, τό (σῦδος, p. ἡδύς), przy-
jemność, uciecha, korzyść.
ἡδυ-επής (ἔπος), ἔς, słodkosłowy,
słodkomówny.
ἡδύς, εἶα, ὕ, ἑός (pier. σῦαδ, sua-
vis z suavis, ang. sweet) słodki,
miły; serdeczny.
ἡε, ἡέ, p. 3. ἦ i ἦ.
ἦεν, impf. od εἶμι.
ἡεῖδης, ἡεῖδη, noveras, noverat,
p. οἶδα.
ἦειρα, aor. od ἀείρω.
ἡέλιος (σᾶφέλιος, goc. sauil, łac.
sol z sāvel sāol, słońce z sul-no,
sulnice) słońce; ἥλιος (§ 4, 1),
Sol, bóg słońca.
ἦεν = erat.
ἡερέθομαι, trzepotać się w po-
wietrzu, φρένες być płochym
Γ 108.
ἡέριος, 3, adi. (ἀήρ), w rannej
pomroce, o świcie.
ἡερο-ειδής, ἔς, mroczny.

ἡερόεις, ὄεντος (ἀήρ), mroczny,
mglisty, ciemny, ponury.
ἡέρος, ἡέρι, ἡέρα p. ἡήρ.
Ἡετίων, ωνος, ὁ, ojciec Andro-
machy, król w Tebie kilikijskiej
w Troadzie.
ἦην=ἦν, erat.
ἡήρ = ἀήρ, mgła, opary, obłok,
mrok, ciemność. Homer używa
w nom. ἀήρ w przypadkach za-
leżnych ἡέρος i t. d.
ἡθειός, 3 (ῤηθ-, ἦθος, σῦἦθος,
suetus), drogi, miły, kochany.
1. ἦια, τά, żywność wzięta w dro-
gę; jadło, żywność.
2. ἦια, τά, ἡίων czyt. ἦίων (syn.),
sucha plewa.
ἦιε, ibat, p. εἶμι.
ἡίθεος, ὁ, nieżonaty, młodzieniec,
kawaler.
ἦικτο, p. 2. εἶκω.
ἦιον, ierunt, p. εἶμι.
Ἡιονεύς, ἦος, ὁ, ojciec Resosa.
ἦισαν, ierunt, od εἶμι.
ἦισσον, impf. od αἰσσω.
ἡίχθη, aor. pass. od αἰσσω.
ἡίων, ὄνος, ἦ, ὄνεσσι, wybrzeże,
brzeg.
ἦκα, eicho, łagodnie.
ἦκα, -ας, i t. d. aor. od ἦμι.
ἦκαχε, aor. od ἀκαχίζω.
ἦμεστος, 3 (ἀκμή), rosły, wyrosły.
Dawniej (ἀ priv. i κεντέω żgam,
bodę): nieujarzmiony, niezaprę-
gany.
ἡλάκατα, τά, przędzone nici.
ἡλακάτη, ἦ, kądział, wrzeczono.
ἡλασκάζω (ἀλάομαι), błąkać się;
chować się, kryć się przed.

ήλᾶτο, *impf.* od ἀλάομαι.
 ἤλεκτρον, τό (ήλέκτωρ promieniejący), bursztyn.
 ήλέός, ogłupiony, głupi.
 ήλήλατο, *plqpf. pass.* od ἐλαύνω.
 ήλίβατος, 2, stromy, wysoki.
 ήλιθα πολλή ogromnie dużo.
 ήλική, ή, wiek; jako rzeczownik zbiorowy: rówieśnicy II 808.
 ήλος, ό, έwiek, gwózdź.
 ήλυθοι, *aor.* od έρχομαι.
 ήλώμην, *impf.* od ἀλάομαι.
 ήμαθόεις, όεντος, 2 (ή άμαθος piasek), piaszczysty.
 ήμαι, 3 *sing.* ήσαι, *pl.* ήται (είται, (p. § 21, 10 uw.) i έται, *impf.* ήμην, ήστο, 3 *dual.* ήσθην, 3 *pl.* ήντο I 153 i ήατο (§ 12, 9); *imp.* ήσο, siedzieć (w att. κάθημαι).
 ήμαρ, ατος, τό (ήμέρα, (§ 4, 1), dzień, ήματα dniami całymi, codziennie V 156.
 ήμβροτον = ήμαρτον, *aor.* od άμαρτάνω.
 ήμέν, nietylko, tak. W następnym członie odpowiada mu ήδέ lecz także, jako też.
 ήμέρα (§ 2, 1), ή, (tylko *nom. sing.* i *plur.* zresztą ήμαρ), dzień.
 ήμερίς, ή (ήμερος oswojony), szlachetna winna latorośl.
 ήμέτερος, 3, nasz, έφ' ήμέτερα do naszych rzeczy = do domu.
 ήμ- = *semi-*, pół.
 ήμ-δαής (δαίω), napół spalony.
 ήμ-όνειος, 3 (ήμί-ονος, p. ήμ-), mułowy, do którego zaprzęga się muły.

ήμί-ονος, ό, ή, (pólosioł, p. ήμί-), muł.
 ήμισυς, 3, *plur.* ήμισέες, έων, polowa. *neutr.* ήμισυ często = *subst.*
 ήμος, kiedy, gdy.
 ήμώω, pochylać się, skłaniać głowę, επί τ' ήμύει άσταχόεσσιν a przyszem łany zbóż kładą się kłosami na ziemi, pochylają się B 148, o mieście B 383, Δ 290 = runąć.
 ήν (z έjan = ει άν), si, 1) jeżeli (z *con.* wyczekiwania — jednoznaczowo l. częstotliwie). 2) czy, może H 39, II 39, II. XXII, 418, Od. I 94, V 417.
 ήνεια, *aor.* do φέρω (p. § 17, 8).
 ήνεμόεις, εσσα, όεντος (άνεμος), przewiewny, wystawiony na wiatr.
 ήνία, τά, lejce.
 ήνι-οχεύς, ήος = ήνιοχος.
 ήνιοχεύω, powozić.
 ήνι-οχος, ό (ήνία, έχω), powożący; woźnica (stoi po lewej stronie wojownika παραβιάτης).
 ήνιπαπε, *red. aor.* od ένίπτω.
 ήνις, *acc. pl.* ήνις, jednoroczny.
 ήνορέη, ή, *dat.* έηφι (άνήρ), męskość, męstwo.
 ήνοψ, οπος (σFήν-, pier. swan, istniejący obok sawel, p. ήέλιος, por. niem. Sonne słońce, — i όψ), lśniący.
 ήντο, p. ήμαι.
 ήνυτο, p. άννυμι.
 ήνώγει, p. άνωγα.
 ήος (att. έως), 1) jak długo, dopóki, podczas gdy. 2) póki nie, aż. 3) aby, ażeby VI 80, IX 376, XIX 367.

ἦπαρ, ατος, τό (indeu. *jequrt*, p. § 32 a, staroind. *jakrt*, łac. *iecur*, lit. plur. *jeknos*), wątroba.
 ἦπαφε, zwiódł, p. παρ-απαφίσκω.
 ἦπειρος, ἦ (z ἄπειρος, niem. *Ufer*, brzeg), ład, głąb ładu.
 ἦπερ, dokąd właśnie, jak właśnie.
 ἦπεροπευτής, voc. -ά (staroind. *a-para-s* = inny, *Ἔοπέυς*, ἔπος), inaczej mówiący, uwodziciel, oszust.
 ἦπεροπεύω (ἦπεροπευτής), uwieść, zwieść, oszukać.
 ἦπιό-δωρος, 2, łaskawy, dobrotliwy.
 ἦπιος, 3, łaskawy, łagodny, u-przejmy.
 ἦπύτᾱ (ἦπύω); (eol. *nom.* zamiast ἦπύτης, § 6, 2), głośno wołający.
 ἦπύω, wołać, huczeć.
 ἦρα (Ἔῆρα miłość, łaska) φέρειν l. ἐπὶ ἦρα φέρειν, ku komuś nieść łaskę, uprzejmie, z miłością zwracać się do kogo.
 ἦραρε, aor. od ἀραρίσκω.
 ἦρατο, aor. med. od ἄρσνυμαι.
 ἦράτο, impf. od ἀράομαι.
 Ἡρα, Hera, córka Kronosa i Rei, siostra i małżonka Zeusa.
 ἦρήρει, plqpf. od ἀραρίσκω.
 ἦρήρειστο, plqpf. od ἐρείδω.
 ἦρι, loc. (p. ἄριστον), rankiem, rano.
 ἦρι-γένεια, ης, rankiem zrodzona (jutrzenka). Czasem *subst.* jutrzeńka XXIII 347.
 ἦριπε, aor. od ἐρείπω.
 ἦρωσ, ωος, dat. ἦρωι (ἦρω VIII 483), plur. ωες, ὠων, ὠεσι (z *sērōus*, *servare*). obrońca, bohater (**nie**: pólbóg!).

ἦσατο, aor. od ἦδομαι.
 ἦσθα, 2 *sing. impf.* od εἰμί.
 ἦσθε, *impf.* od ἔσθω.
 ἦσθην, ἦσο, p. ἦμαι.
 ἦσων, ον, ονος (att. ἦττων), słabszy, gorszy (*comp.* do καός).
 ἦσται, ἦστο, p. ἦμαι.
 ἦσχυμένος, *part. perf. pass.* od αἰσχύνω.
 ἦ-τοι l. ἦ τοι (2. ἦ i τοί *dat. eth.*), wyraża: 1) łagodne stwierdzenie: zapewne, istotnie. 2) przeciwstawienie: jednak, a jednak II. XXII 280. Często prawie = μέν, następuje δέ A 68. Por. 3. τοί.
 ἦτορ, το, płuco, technienie, życie A 115, II 660, serce.
 ἦυ-γένειος, 2 (γένειον), o wielkiej brodzie, bujno-grzywy.
 ἦῦδα, *impf.* od ἀυδάω.
 ἦύ-κομος, 2 (κόμη), pięknowłosa.
 ἦύς, form. ob. od ἐύς.
 ἦῦσε, aor. od αὔω.
 ἦύτε, jak, podobnie jak, jakgdyby.
 Ἡφαιστος, ó, bóg ognia i prac kowalskich.
 ἦφι βίηφι, *sua vi*, p. ὄς (σφόδς).
 ἦχή, ἦ (ἦχώ echo), hałas, wrzawa, szum.
 ἦχήμες, ἦεσσα (ἦχή), szumiący, huczający.
 ἦχθετο, *impf.* od ἄχθομαι l. ἔχθομαι.
 ἦχι, gdzie.
 ἦῶθεν, od jutrzeńki (najbliższej), rano, jutro rano.
 ἦῶδι πρό (§ 5, 2 b), przed świątem.

ήώς, ή, όος, όί, όα I. οὖς, οἷ ᾧ | Os-ten = wschód), jutrzeńka, po-
 (§ 7, 7, eol. αὖως z αὖσως, au-
 rora, lit. *auszta* = świta, niem. | Hώς, bogini jutrzeńki, *Aurora*.

Θ

θαλάμη, ή, jama, nora.
 θαλαμη-πόλος, ή (πολεῖν zajmo-
 wać się czemś, *colere*, p. *αλπόλος*,
ἀμφίπολος), pokojowa.
 θάλαμος, ό, komnata, pokój.
 θάλασσα, ή, (att. *θάλαττα*), morze.
 θάλα, έων, τά (*neutr. plur. ad-*
iectivi θάλυς, θάλεια kwitnący,
 bujny), uczucie szczęścia, uciechy,
 rozkosze życia.
 θαλέθω (θάλλω), kwitnąć.
 θαλερός, 3 (θάλλω), rozkwitający,
 kwitnący; rozrosły, bujny, obfity,
 silny, rześisty, δάκρυ (o grubych
 kroplach łez); γάμος wesele wy-
 prawione w kwiecie wieku VI
 66; φωνή mocny głos, który
 chciała wydobyć, uwiążł jej w gar-
 dle XIX 472.
 θάλλω, *part. pf. fem.* τεθαλυῖα
 (§ 19, 5 b), *plqpf.* τεθήλει. Inne
 czasy nieużywane, p. *θηλέω*,
 rozkwitać, wybujać; przerastać,
 być pełnym.
 θάλος, τό (θάλλω), latorośl, kwiat
 (θαλέων II. XXII, 504 p. θάλα).
 θάλλω, grzać.
 θαλπωρή, ή (θάλλω), grzanie, po-
 krzepienie, pociecha.
 θαμά, *adv. (adi. plur. θαμέες)*,
 często.
 θαμβέω, dziwić się, zdumiewać
 się. | θάμβος, τό, podziw, zdumienie,
 zgroza.
 θαμέες, *fem. -εαί* (od *θαμειός*),
adi. plur., έσι, έας, częsty, gęsty.
 θαμιζω (θαμά), często przychodzić.
 θάμνος, ό (θαμέες), gęstwina,
 krzak, krzew.
 θάνατος, ό (θανεῖν), śmierć.
 Θάνατος (personifikacja śmierci)
 bliźni brat Snu.
 θάπτω, pochować, grzebać.
 θαρσαλέος, 3 (θάρσος), śmiały,
 odważny.
 θαρσέω (θάρσος), być odważnym,
 być dobrej myśli, nabrać otuchy,
 odwagi, *τεθαροσήκασι* są pełne
 otuchy, odwagi II. IX 420.
 θάρσος, τό, odwaga, śmiałość.
 θαρσύνω, *impf. iter. θαρσύνεσκε*
 (§ 22), *aor.* θάρσυνα (θάρσος),
 zachęcać, dodawać serca.
 θάσσω, *comp.* od *ταχύς*.
 θαῦμα, τό (θαύομαι, podziwiać),
 dziwo, cud; μάλα rzecz dziwna
 jak XVII 306; *πελώριον* olbrzymi
 potwór Od. IX 190.
 θανμάζω, *fut. med. θανμάσεται*
 (θαῦμα), podziwiać, dziwić się,
 zdumiewać się.
 ΘΑΦ- (ταφ-, θάμβος), *part. aor.*
ταφών, pf. τέθηπα, -ώς, plqpf.
έτεθήπεα, dziwić się, zdumiewać
 się, osłupieć.

θάω, tylko *inf. praes. med.* *θῆσθαι* doić i *aor.* *θήσατο* (*θή-λυσ*; *θή-λη* pierś matczyzna; pier. *dhē(i)*, łot. *det* = ssać, pol. *dzieci, doić*, łac. *felare* dawać ssać, *fe-mina*, p. § 27, dająca ssać, niewiasta, *felix* = urodzajny, szczęśliwy), ssać Ω 58 (por. § 23, 1 b).

θεά (§ 2, uw. 1), *ἡ, άων, ἦσι, ἦς* i *αῖς* (§ 6, 8), bogini.

Θεάνω, córka trackiego króla Kisesa, małżonka Antenora.

θέειον, τό (z *θῑσειον*, coś co dymi, wydaje opary, por. lit. *dvesiu* oddycham), siarka; woń siarki XII 417.

θειόω (*θέειον*), wykadzać siarką, *med.* swój dom.

θέεν, *θειεω*, p. *θέω*.

θεῖεν, *θειην*, p. *τίθημι*.

θεινώ (łac. [*defendo* z *gwhenjo*, § 32 c, pol. *gnać*, 2 os. *żeniesz*) bić, rozbijać.

θειομεν, *con. aor.* od *τίθημι*.

θεῖος, 3 (*θέ-ιος*), *gen.* *θειοιο*, boski (pochodzeniem lub właściwością), święty; bogom równy, wspinały, doskonały.

θειώ, 1) = *θῶ con. aor.* od *τίθημι*. 2) = *θέω*.

θέλω, czarować, mamić, odurzać, usypiać Ω 343, V 47.

θεικτήριον, τό (*θέλω*), środek czarodziejski; środek na przebląganie bogów VIII 509.

θέλω = *ἐθέλω*, chcieć.

θέμεναι = *θειναι*, *inf. aor.* od *τίθημι*.

θέμις, *ιστος*, *ἡ* (*θειναι*), prawo

(boże i ludzkie); *ἡ θέμις ἐστίν* jak się godzi, jak jest rzeczą słuszną II. IX 33, Od. IX 268 (wedle zwyczaju należy się gościom); *οὐ μοι θ.* nie godzi mi się, nie wolno mi X 73; ustawa, sprawiedliwość, wyrok, sąd, władza II. IX 99.

θεμόω, sprawiać, zmuszać.

-θεν, *suffix*, od, na pytanie „skąd“ oznacza miejsce, czas lub zastępuje *genetiv*.

θεο-ειδής, *έος* (*εἶδος*), do boga podobny, bogu równy.

θεο-είκελος 2 (*Φεικελος*, cf. 2. *εἶκω*) = *θεο-ειδής*.

θεο-μαχία, walka bogów.

θέον, 3 *plur. impf.* od *θέω*.

θεο-προπέω (*θεο-πρόπος* wieszcz, z *theo-prokwos*, § 28 uw., § 33, = radzący się bogów, por. *posco* z *prk-sko*; *precor*, *prex* z pier. *perek*, lit. *praszau*, pol. *prosić*, niem. *forschen*, *fragen* pytać), wróżyć, wieszczyć.

θεός, ó i *ἡ* (z *θῑεός* z *dhwe-sos*, p. §. 27, lit. *dvesiu* = oddycham, *dwasze* = duch), *θεόφιν* = *θεοῖς* l. *θεῶν*, bóg, bogini.

θεουδής (§ 2, 3 b), *ές, έος* (*θεο-δῑεής*, cf. *δειδω*, *δέος*), bogobojny, pobożny.

θεράπων, *οντος, ó*, służa (dobrowolny), towarzyszy broni, towarzyszy, giermek.

θερμαίνω (*θερμός*), rozgrzewać.

θερμός, 3 i 2 (*θέρος*, cf. łac. *formus*, niem. *warm*, z pier. *gwher-*, § 32 c, cf. pruskie *gorme*, gorąco,

staroind. *gharmah*, upał, pol. *gorę* i *żar*), ciepły, gorący.

θήρω (θερός), grzać.

θήρομαι, *part. fut.* θερόμενος, ogrzewać się, palić się.

θήρος, τό (p. θερός; *for-nax* = *furnus* = piec), latō, początek lata.

Θερόιτης, *voc.* Θερόιτα (zuchwalec, eol. θέρσος = θάρσος), Tersytes, zuchwały mówca achajski.

θήρω, p. θέρομαι.

θήσις, ἡ (τίθημι), τόξου przedłożenie łuku (tytuł XXI księgi Odysei).

θέσκελος, 2 (θεσ-, p. θεός i κέλομαι, przez boga pobudzony), boski, nadludzki, niezwykły, cudowny.

θεσπέσιος, 3 (z θεσ-σπέσιος, θεός i pier. σεπ-, σπ-ε, por. ἐν-έπω, bosko mówiący, przez boga wypowiedziany), boski, wspaniały, niezwykły, okropny, gwałtowny, θεσπεσίη zrządzeniem bożem, z woli bożej B 367.

θεσπι-δαές (θεσπεσίως, δαίω), πῦρ gwałtownie płonący.

θέσπις = θεσπέσιος, przez boga natchniony, boski, wspaniały.

Θεστορίδης, syn Testora (Kalchas).

θέσ-φατος, 2 (θεσ-, θεός i φᾶ- cf. φάναι i φημί), 1) *adi.* przez boga powiedziany, przez boga stworzony. 2) *neutr. subst.* wyrok boski, wyrocznia, *fatum*.

Θέτις, ἰδος, ἠ, *voc.* ι i ις, córka Nereusa, wydana przez Zeusa za Peleusa wbrew swej woli, matka

Achillesa; mieszka u swego ojca w morzu, a nie u męża.

θέω i θείω (§ 16, 4), *impf.* θέε, θέον, ἔθει, bieć, *part.* z innym słowem (np. ἤλθε) biegiem, lotem, szybko Z 54, Σ 167.

θεώτεροι θύραι, wejście wyłącznie dla bogów przeznaczone (przyrostek komparatywny -τερο- oznacza pierwotnie nie stopień wyższy, lecz przeciwstawienie, por. δεξι-τερό-ς, ἀρισ-τερό-ς).

Θῆβαι, miasto w górnym Egipcie.

Θηβαίος, ὁ, Tebańczyk (z Beocji).

Θήβη i Θῆβαι, 1) miasto w Troadzie pod górą Plakos, rządzone przez Eetiona, zamieszkałe przez Kilikijczyków. 2) miasto w Beocji.

θήγω, ostrzyć.

θήρομαι, *impf.* ἐθρεύμεσθα, oglądać z podziwem, podziwiać.

θήγης, 2 *sing. con. aor.* od τίθημι.

θηγητήρ (θήρομαι), widz, oglądacz, znawca; θ. και ἐπίκλωπος istotnie był to (okazuje się) prawdziwy a skryty znawca, chytry oglądacz XXI 397.

θηλέω (θάλλω), kwitnąć, okrywać się kwieciami.

θηλυσ, εια, υ (θήσθαι, *part.* θημένη = *femina* dająca ssać, karmiąca, p. θάω), 1) żeński, kobiecy; słaby, delikatny. 2) orzeźwiający, świeży V 467.

θημών, ὄνος, ὁ (τίθημι), kupa.

θήν, *encl.* = δήπου, pewnie, z pewnością, przecież; οὐ μὲν θην przecież pewnie nie V 211.

θήρ, -ός, *dat. pl.* θήρεσσω (eol.

- θήρ, pier. *ghwer*, § 33, *ferus*, lit. *zweris*, pol. *zwierz*), dzikie zwierzę, lew.
- θηρευτής, dat. plur. ἦσι (θήρη), myśliwy, myśliwski.
- θηρεύω (θήρη), polować.
- θήρη, ἡ (θήρ), polowanie, połów, łup.
- θηρητήρ, ἦρος (θηράω), myśliwy.
- θῆς, ὁ, plur. θῆτες, pracujący za umówioną zapłatę, wyrobnik.
- θήσατο, p. θάω.
- θητεύω, inf. -έμεν (p. θῆς), pracować za zapłatą, -θι, (cf. łac. -bi, -ibi), suffix oznaczający loc.
- θίς, ἰνός, ὁ, wybrzeże.
- θνήσκω, aor. ἔθανον i θάνε (§ 14, 1), inf. aor. θανέειν i -εῖν, fut. θανέεσθαι, pf. τέθνηκα, part. τεθνηώς, ὄτος, imp. τέθνατι, umierać.
- θνητός, 3 (θνήσκω), śmiertelny, subst. śmiertelnik.
- θοός, 3, adv. θοῶς (θοός, θέω), szybki, zwinny w walce II 422; νύξ szybko zapadająca noc K 394.
- θοόω, aor. ἐθόωσα (θοός = ostry, staroind. *dhārā*, ostrze, p. § 27), zaostrzyć w szpic.
- θόρε, aor. od θρόσκω.
- θοῦρος, fem. θοῦρις, ιδος, θοῦριω (θρόσκω, θορεῖν), natarczywy, nacierający, gwałtowny; dobry do natarcia A 32.
- Θόων, ωνος, ὁ, Trojanin.
- Θρασύ-μηλος, woźnica Sarpedona.
- θρασύς, 3 (θάρσος, θράσος), od-
- ważny, dzielny, śmiały; πόλεμος zacięty, dziki bój Z 254.
- θρέψα, aor. od τρέφω.
- Θρήξ, ικος, ὁ, plur. Θρήκες i Θρηῆκες, ὤν, εσσι, Trakowie, sprzymierzeńcy Trojan, z którymi są szczepowo spokrewnieni.
- Θρήκη, ἡ, Tracja, kraina na północ od Grecji.
- Θρήκην-δε do Tracji, Θρήκη-θεν z Tracji.
- θρημέω, oplakiwać, ἀοιδὴν zawoździć pieśń żalobną.
- θρηῆνυς, ὁ (θερ-, θρη- podpierać, θρόνος, pier. *dher*, por. § 27, łac. *fretus*, podpierany, pewny), podnózek, stołek.
- Θρηῆξ, p. Θρηῆξ.
- θριγκός, ὁ, gzyms, pas w górnej części muru; plur. blanki.
- θριγκόω (θριγκός), z góry ogrozić.
- θρίξ, τρίχες αἱ, θριξίω, włos, sierść, wełna.
- θρόνα, τὰ, kwiaty (haftowane).
- θρόνος, ὁ, (θρηῆνυς), krzesło z oparciem i podnóżkiem (zaścielane kobiercami i poduszkami).
- θρόος, ὁ (θρέομαι brzmieć), mowa, wołanie, krzyk.
- θρόσκω, aor. θόρε (§ 14, 1), skakać.
- θρωσμός, ὁ (θρώσκω), wyskakująca część równiny, wyniosłość równiny (część wyższa od reszty równiny).
- θυγάτηρ, τέρος i τρός, θυγατέρα i θυγάτρα § 7, 3 (prasłowiańskie *duktere*, p. § 26, str. 39), córka.

θυέσσιν, p. θύος.

θύελλα, ης, ἡ (θύω, ἄΨελλα), bu-
rza, wichura, często z ἀνέμοιο.

θυμ-αλγής, 2 (ἄλγος), serce ra-
niący, bolesny.

θυμ-αρής, 2, upragniony, pożą-
dany, miły, drogi.

θυμο-βόρος, 2 (βιβρώσκω), żrący
serce, skracający życie.

Θυμοίτης, ὁ, Trojańczyk z rady
królewskiej.

θυμο-λέων, οντος, lwiej odwagi,
lwiego serca.

θυμο-ραιϊστής, gen. plur. ἑων
(ῥαίω), życie niszczący.

θύμός, ὁ (θύω, to co się rusza,
kłębi, pier. dhu, § 27, staroind.
dhumas = niem. Dunst = fumus =
dym), 1) życie, siła żywotna.
2) serce, umysł, duch, jako źród-
ło uczucia, myśli i woli: gniew,
ból, radość, chęć, życzenie, pra-
gnienie, odwaga, myśl, pomysł,
postanowienie; κατὰ φρένα καὶ
κατὰ θυμόν w myśli i w sercu,
w rozumie i w uczuciu.

θυμο-φθόρος, 2 (φθείρω), ni-
szczący życie, zgubny.

θύνω (θύω), wpadać, gonić, sza-
leć.

θύον, τό, drzewo (o wonnem dREW-
nie), tuja cyprysowa (Thyia cy-
pressoides albo Thyia articulata).

θύος, τό, ἔεσσι (łac. tus, zap., § 35,
θύω), kadzidło, ofiary (niekrwawe
palone), dymy z ofiar II. IX 499.

θυο-σκόος, ὁ (σκοΨεῖν lub bez σ:
κοΨέω, κοέω = widzieć, cavere
z covere, niem. schauen, staro-

niem. scouwōn, pol. czuć), oglą-
dacz ofiar, wróżący z ofiar θύεα,
wieszczek.

θύραζε (z θύρασ-δε, θύρα, foras),
za drzwi, nadwór, precz, naze-
wnątrz, ἄλός z morza precz, na
ład V 410, XII 254.

θύρα-ωρός, ὁ (Ψορ, ὄρω, ὄρομαι
strzec, ὄρη troska), czuwający
u drzwi, stróż drzwi, bramy.

θυρεός, ὁ, kamień służący za drzwi.

θύρετρα, τά, skrzydła drzwi, drzwi.

θύρη, częściej plur., gen. -άων,
-έων (§ 6, 7), dat. -ησι (θύρη
z dhurā l. dhworā, fores, p. § 27,
niem. Tür, staroind. dvara, cerk.
dwier = drzwi z dwrzi), drzwi,
wejście, brama.

θύρεφι, foris, za drzwiami, na-
dworze.

θυσανόεις, εσσα (θύσανος fren-
dzla), ozdobiony frendzlami.

θύω (z θύω, pier. dhu, p. θυμός),

1) ruszać się gwałtownie, burzyć
się, huczeć, szaleć, wściekać się.
2) palić ofiary (niekrwawe), ofia-
rować.

θύωδης, ὄδεος (θύον tuja cypry-
sowa, θύος, ὄδωδα, ὄζω), pachną-
cy tują cyprysową, wonny.

θῶκος, ὁ, posiedzenie, zgroma-
dzenie.

θῶρηξ, ηκος, ὁ, att. θῶραξ (§ 2, 1),
zbroja, oręż, pancerz.

θωρήσσω, fut. med. θωρήξομαι,
inf. aor. act. θωρήξαι, aor. pass.
ἐθωρήχθην, zbroić, kazać się u-
zbroić; med. zbroić się, iść (sta-
nąć) do walki.

I

ια, ἰῆς = μία, p. ἶος.

ιαινῶ, aor. pass. ἰάνθη, 1) rozgrzewać, pass. rozgrzewać się, mięknać XII 175. — 2) radować, weselić, cieszyć, pokrzepiać.

ιάλλω, inf. aor. ἰῆλαι, wyciągać, sięgać rękami, rzucać; ἐπι δεσμὸν zawiązać na węzeł XXI 241; οὐρον a na to Zeus zesłał pomyslny wiatr XV 475.

ιάομαι, fut. ἰήσομαι, leczyć.

ιάω, impf. iter. ἰάεσκον (§ 22), spać, spoczywać.

ιαχή, ἦ (FiFaχή, ἦχή), okrzyk.

ιάχω (FiFάχω), impf. i aor. ἰαχον, krzyczeć, huczeć, szumieć, syczeć.

Ἰδαῖος, ὁ, herold trojański.

ιδέ, i (jak ἦδέ).

ἴδε, ιδέειν, ἴδεσκε, vidit, p. εἶδω 2).

Ἴδη, ης, pasmo gór, pełnych parowów, potoków, lasów i zwierzyny, ciągnące się od Frygji przez Myzję aż do równiny trojańskiej. Ἴδηθεν z Idy.

ἴδηαι, con. aor., p. εἶδω 2).

ἴδμεν(αι) = εἰδέναι.

ιδνώω, aor. pass. ἰδνώθη, giąć, pass. giąć się.

ιδοίατο = ἴδωντο, p. εἶδω 2).

Ἰδομενεύς, ἦος, wnuk Minosa, król z Krety.

ιδρείη, ἦ (ἴδρις), biegłość, umiejętność, zręczność (w walce).

ἴδρις (ἴδμεναι, οἶδα), biegły, doświadczony, zręczny.

ιδρώω, part. ἰδρώουσα (§ 15, 4), plur. fem. ἰδρῶσαι, pocić się.

ιδρῶω (σιδ-), kazać siadać; ιδρῶνθησαν zatrzymali się Γ 78, usiedli H 56.

ιδρώς, ὁ, dat. οἱ i ᾧ, acc. ὅα i ᾧ, § 7, 7, (ιδίω = pocić się, pierwotnie σφιδίω, niem. schwitzen, łac. sudor ze swoidor, niem. Schweiß), pot.

ιδυῖα, part. fem. od οἶδα.

ἴδω(μι), con. od εἶδον, p. εἶδω 2).

ἴε, ἴεν, impf. od εἶμι.

ἴει, impf. od ἴημι.

ἴεμαι (ἴ, z Fiεμαι, pierw. Fi-joμαι, cf. in-vi-tus, vis = chcesz, w odmianie upodobniło się do med. od ἴημι), chcieć, pragnąć, prosić. W pohomerowej greczyźnie zlewa się z med. od ἴημι.

ἱέρεια, ἦ (ἱερεύς), kapłanka.

ἱερεύς, ἦος, ὁ i ἱερός (ἱερός), kapłan.

ἱερεύω i ἱερεύω, inf. fut. ἱερευσέμεν, ofiarować, zarzynać.

ἱερήιον, τό (ἱερεύς), bydlę ofiarne.

1. ἱερός, 3, szybki, żwawy Ω 681, ruchliwy, mocny VII 167.

2. ἱερός, 3 i ἱρός 3 (cf. niem. Ehre), święty, poświęcony. ἱερόν i ἱρόν jako subst.: dar ofiarny, ofiara, bydlę ofiarne.

ἰζάνω, siadać.

ἰζῶ (z σί-σδω, red. pier. σεδ-, cf. sido z sisdo z pier. sed-, sedeo, siedzieć), impf. iter. ἰζεσκον (§ 22), kazać siadać; intr. i med. siadać, zasiąść w zasadzce Σ 522.

ἰῆλαι, inf. aor. od ἰάλλω.

ἦμι, *ieĩs*, *ieĩ*, *ieĩσι*, *con. iĩs*, *inf. iĩμεναι*, § 12, 10, *impf. iĩν*, *iĩς*, *iĩ* l. *ieĩν*, *ieĩ*, *aor. iĩκε*, *ẽĩκε*, 3 *pl. aor. iĩκαν*, 1) *act.* zsyłać B 309, K 274, rzucać Π 736, puścić XII 442, wypuścić A 48, wydać Γ 152, ronić XVI 191. — 2) *med.* rzucać się, śpieszyć się, zresztą p. *ieĩμαι*.

iĩσασθαĩ, *inf. aor.* od *iĩομαι*.

iĩσι, *eat*, *con.* od *eĩμι*.

iĩτηρ, *ĩρς* i

iĩτηρός (§ 2, 1), (*iĩομαι*), lekarz.

iĩθάκη, ojczyzna Odyseusza, wyspa na morzu Jońskim.

iĩθĩ, *imp.* od *eĩμι*, często = *ãγe*.

iĩθύντατα, *sup. adv.* od *iĩθύς*, najprościej, najsprawiedliwiej.

iĩθύνω, *con. iĩθύνομεν* (§ 13, 1), wyprostować, skierować, wymierzyć.

1. *iĩθύς*, 3, prosty; *adv. iĩθύς* i *iĩθύ* prosto, z *genet.* prosto na, prosto przeciw.

2. *iĩθύς*, *ύς*, *ĩ*, kierunek; *πãσαν eĩπ*... w każdym kierunku, pod każdym względem Z 79; usposobienie XVI 304.

iĩκάνω (*iĩκάνω*, *ĩκω*), przychodzić, dosięgać, *ãλγος* boleść nawiedza, przychodzi na, ogarnia A 254.

iĩκάριος πόντος, morze Ikaryjskie, nazwane od wyspy Ikaria obok Samos na pd. zach. od Azji M. *ĩκελος*, 3 (*Fiκ-*, *ẽοικα*, 2. *eĩκω*), dający się porównać, podobny, równy.

iĩκετάων, *ονος*, *ό*, syn Laomedonta, brat Priama.

iĩκετεύω (*iĩκέτης*), przychodzić z korną prośbą, prosić, błagać. *iĩκέτης*, *eω* (*ĩκω*), błagalnik, proszący o litość, opiekę.

iĩκετήσιος, *Zeύς*, obrońca proszących o opiekę.

ĩκηαι, p. *ĩκνέομαι*.

ĩκμενος, 3 (*ĩκνέομαι*, § 17, 7) pomyslny (por. *secundus* z *sequor*). *ĩκνέομαι*, tylko *part. praes. iĩκνεύμεναι* i *impf. iĩκνεύμεσθα*, zresztą *ĩκω*.

ĩκρια, *τά*, *dat. óφω*, 1) żebra okrętowe, wręgi, szpanty (p. ryc. 1 h i 2 h. 2) pokład, p. ryc. 1 C i D.

ĩκω, *aor. II con. iĩκωμι*, *aor. med. iĩκόμεν*, *ĩκεν*, *con. 2 sing. iĩκηαι*, *opt. 3 plur. iĩκoiato*; *aor. m. iĩξον*, przychodzić, dochodzić, dosięgać, iść; *χεĩρας* wpaść w ręce XII 331; o uczuciach: ogarniać A 240, *σε φρένας* tve serce A 362; A 88, Σ 178.

iĩλαδόν (*Fiλη*, *ĩλη* szwadron, oddział spartańskiej młodzieży), kupa, gromadnie.

iĩλãος, 2 (*ĩλημι*, *iĩλάω*), zgodliwy, łaskawy, uprzejmy.

iĩλάσκομαι, *con. aor. 2 sing. eĩλάσσει* (§ 13, 1), *part. aor. iĩλασάμενοι*, przebłagać, zjednać.

iĩλήκω, *con. iĩλήκησι* (*ĩλαος*), być łaskawym.

ĩλημι, tylko w *imp. iĩληθĩ*, bądź łaskaw, miłościw, sprzyjaj.

iĩλιος, *η*, 1) sc. *πόλις* stolica Troi, zbudowana dla Laomedonta przez Posejdona i Apollina. Zburzona przez Heraklesa, została później

- odbudowana. 2) sc. χώρα okolica miasta.
- Ἴλος, ὁ, syn Trosa, ojciec Laomedonta.
- ἱμάς, ἄντος, ὁ, rzemień (np. do zamykania drzwi, przy hełmie, gurty w łózk).
- ἱμάσθη, ἡ (ἱμάς), bicz.
- ἱμάσσω, aor. ἱμασε (ἱμάς), zaciąć, smagać, bić.
- ἱμείρω i med., con. aor. ἱμείρεται (§ 13, 1), Od. I 41, tęsknić, wzdychać za czem, pragnąć.
- ἱμεν(αι) = ἰέναι, ire.
- ἱμεροίεις, ὄεσσα, ὄεν (ἱμερος), tęskny, tęsknotę budzący, powabny, ponętny, czarujący, przyjemny; neutr. = adv.
- ἱμερος, ὁ, tęsknota, pragnienie, pożądanie, chęć, ochota, γόοιο.
- ἴνα, 1) adv. gdzie, dokąd, przy czem = kiedy, VI 27 Z con. wyczekiwania Ω 382. — 2) coni. aby.
- ἴνα, ἴνες, p. ἴς.
- ἰξάλος, adi. wspinający się, zwinny, przydawka do αἰξ ἄγριος = kozioł bezoarowy, paseng (rodzaj gazeli z Azji Mn.; rogi samca mają kształt dużego półkola), ἰξάλου αἰγός zwinnej gazeli Δ 105.
- ἰξον, p. ἰκω.
- ἰξύς, dat. υἱ, ἡ, biodro.
- ἰο-δνεφής, 2 (ἰον, δνόφος ciemność), ciemnofiołkowy, ciemny.
- ἰο-δόκος, 2 (ἰός, δέχομαι dawniej δέκομαι), mieszczący, kryjący strzały.
- ἰο-ειδής, 2, εός, (ἰον, εἶδος), bar-
- wy fiołków, fiołkowy, ciemny, modry.
- ἰό-μωρος (ἰή krzyk, μωρ-, cf. irlandzkie mar wielki, goc. mers sławny, por. słow. -mier w Włodzimierz), sławny okrzykiem bojowym. Inni: dzielny gęba, samochwał.
- ἰον, τό (Fion, łac. zdrobniałe viola), fiołek.
- ἰονθός, ἄδος, kudłaty, kosmaty.
- ἰός, ὁ (ἰοFός, staroind. isus strzała), strzała.
- ἰος, ἴα, ἰον = εἶς, μία, ἔν, gen. ἰῆς = μιᾶς, dat. ἰῶ = ἐνί, jeden.
- ἰότης, ἡ tylko w ἰότητι i ἰότητα (pier. ἰο-. ἱμερος z ἰσμερος), życzenie, wola.
- ἰο-χάαιρα (ἰός, χέω), strzały sypiąca.
- ἰπες, p. ἰψ.
- ἰππειος, 3 (ἰππος), koński.
- ἰππεύς, ἦος, rycerz walczący z rydwanu.
- ἰππ-ηλάτα, ὁ (ἐλαύνω), kierujący rumakami rycerz.
- ἰππ-ήλατος, 2, nadający się do jazdy.
- ἰππιο-χαίτης (χαίτη), z końskiego włosienia.
- ἰππιο-χάρμη, ὁ (χάρμη), walczący z rydwanu.
- ἰππό-βοτος, 2, οιο (βόσκω), żywiący konie, bogaty w rumaki.
- ἰππό-δαμος, 2, οιο (δαμᾶν), poskramiający konie.
- ἰππο-δάσεια, ης, (δασύς), κόρος hełm jeżdzący się gęstym włosieniem końskim.

ἰππόθεν, z konia.

Ἴππό-θροος, syn Priama.

ἰππο-κέλευθος, 2 (κελεύω), porędzający konie, szybko rydwanem pędzący.

ἰππό-κομος, 2 (κόμη), zdobny kitą z końskiego włosienia.

ἰππο-κορυσταί, plur. (κορύσσω), zbrojący konie, walczący z wozów bojowych.

Ἴππό-λογος, ojciec Glauka, syn Bellerofontesa.

Ἴππό-νοος, Grek.

ἵππος, ó, ἥ (equus, § 33, staroind. *aśva*, lit. *aszwa*), koń, klacz. (Rycerze nie jadą wierzchem, wyjąwszy K 513, lecz walczą z wozu. *Dualis* więc i *plur.* oznacza wóz bojowy).

ἰπποσύνη, ἥ, δών, sztuka kierowania wozem bojowym, walczenie z wozu.

ἰππότα, ó, walczący z wozu, rycerz.

ἵππ-ουρις, *adi. fem.* (οὐρά ogon), zdobny wkoński ogon, buńczuczny.

ἵπτομαι, *fut.* ἵπεται, 2 *sing. aor.* ἵπασθαι, bić, gnębić, srodze dotknąć, srodze karać.

ἱρεύς = ἱερεύς.

ἱρεύω = ἱερεύω.

ἱρηξ, ημος, ó (att. ἱέραξ, 1. ἱερός), sokół, jastrząb.

Ἴρις, ιδος, Irys, postanka bogów.

ἴς, ἥ, *acc. lna*, *plur. lnes* (ἴς, *vis, vim*), 1) siła, moc. 2) *plur.* ściegna.

ἴσαν, *impf.* od εἶμι.

Ἴσ-ανδρος, syn Bellerofontesa.

ἴσασι, ἴσθι, p. οἶδα.

ἴσκω (ἴσκω, tem. ἴσκω: ἴσκω, ἴσκει, ἴσκει, p. ἴσκω), 1) czyścić podobnym. 2) widzieć podobieństwo, porównywać; ἐμὲ σοὶ biorąc mnie za ciebie; z podobieństwa sądzić, oceniać, wnosić.

ἴσός-θεος, równy bogu.

ἴσος, 3, att. ἴσος (ἴσος-σος, w kretańskim dial. ἴσος-σος, z pier. ἴσος, ἴσος, z ἐ *proth.* ἐἴσος, ἐἴση), równy, jednaki, podobny; *neutr.* = *adv.*

Ἴσος, nieprawdy syn Priama.

ἴσο-φαρίζω (φέρω, ἴσο-φάρος = ἴσο-φάρος równy), równać się, mierzyć się.

ἴσώω (ἴσος), równać.

ἴστημι (ἴστημι, *sisto*, tem. *στη* [= *stā*]: *stā*, *stare*, *stac*), *impf. iter.* ἴστασθαι = ἴστασκε (§ 22), *aor.* ἴστημι (§ 12, 4) = ἴστησαν, *iter.* *στάσκε* (§ 22), *con. aor.* 1 *plur.* *στέωμεν* (§ 21, 6) *Δ* 348 *syn.*, *inf.* *στήμεναι* (§ 12, 10), *pf.* 2 *plur.* ἴστητε, *part. pf.* ἴστωτα i ἴσταότα, *inf.* ἴστώμεναι, *plqpf.* 1 *plur.* ἴσταμεν, 1) *trans.* stawiać; ustawiać; zatrzymywać VII 4 scil. ἡμιόνους zatrzymała muły; podnieść, wzniecić; ważyć II. XXII 350, Ω 232; *στησάμενοι μάχην* ustawiwszy sobie walkę = *acie instructa*, uszykowawszy się Σ 533. — 2) *intr.* (*med.*: *praes.*, *impf.*, *fut.*; *act.*: *aor.* II, *pf.*, *plqpf.*) ἴσταμαι, stawać, występować,

podnosić się; zaczynać się, powstawać, wszczynać się Σ 162.

ιστίον, τό (ιστός), żagiel.

ιστοπέδη (πούς, πέδη = pęto), ἦ, łożysko masztowe, osada masztu, gniazdo, p. ryc. 1.

ιστός, ὁ (ἴστημι), stojak: 1) maszt, p. ryc. 1. — 2) krosno (pionowe, p. ryc. 15—16). — 3) osnowa, tkanina Γ 125.

ἴστω, 3 *sing. imp.*, p. οἶδα.

ἴστωρ (ἴστωρ, ἴδ-, οἶδα), biegły, znawca, sędzia polubowny, ἐπί przed sędzią Σ 501.

ἰσχανάω, 3 *pl. med.* -όωνται, i ἰσχάνω (p. ἴσχω), wstrzymywać, ociagać.

ἴσχω (z σίσχω, form. ob. do ἔχω), trzymać, wstrzymywać, hamować; *med.* wstrzymywać się, poniechać.

ἰγγμός, ὁ (ἰύω krzyczeć), hukanie, wesoły okrzyk.

ἴφθιμος, 3 i 2, silny, potężny, dzielny.

ἴφι (ἴφι, § 5, 2a, *instr.* do ἴς, ἴς), siłą, gwałtem, silnie, potężnie.

Ἰφι-άνασσα (ἴφι, Ἰάνασσα = ἄνασσα), córka Agamemnona.

Ἰφι-δάμας, αντος, syn Antenora.

ἴφιος (ἴφιος, ἴφι, vis), mocny,

ἴφια μῆλα mocne, tuste owce.

ἰχθυόεις, εντος (ἰχθύς), rybny.

ἰχθύς, ύος, ὁ, ryba.

ἰχθυον i ἰχνος, τό, ślad, trop.

ἴψ, ὁ, ἴπες, robak, czerw.

ἴψαο, *aor.* od ἴπτωμαi.

ἰωή, ἦς, ἦ, głos, szum, trzaskanie.

ἰωκή, ἦ, p. ἰῶξ.

ἰῶξ l. ἰωκή, *acc.* ἰῶκα (ἰῶξις = δῖωξις, διῶκω), napór, natarcie, pościg, zamęt wojenny.

K

κ' = κέ.

κάββαλε, p. καταβάλλω.

καρχαλάω, 3 *plur.* -όωσι, (onom. por. łac. *cachinnus*, pol. *chichot*), głośno śmiać się, wykrzykiwać radośnie.

κάδ = κατά przed δ.

Κάειρα, *fem.* do Κάρ, Karyjka (mieszkanca Karji).

καθ-αιρέω, *aor.* εἶλον, *con.* ἔλησι, często *tm.*, zdejmować, opuszczać, nadół Od. IX 149; przyciskać, o władnąć, zmóc.

καθαίρω (καθαρός), *aor.* (ἐ)κάθηρα, czyścić, zmywać, prać.

καθ-άπαξ, raz na zawsze.

καθ-άπτομαι (ἄπτω), dotykać się, zawsze przenośnie: przemawiać do kogo, skrzyczeć kogo, łajać, karcić.

καθαρός, 3, czysty; ἐν καθαροῦ na czystym polu, gdzie widoczna była pomiędzy trupami ziemia K 199.

καθ-έζομαι, często *tm.*, siadać, siedzieć.

καθ-έζω, *aor.* -εἴσε(ν), często *tm.*, sadzać, kazać usiąść.

καθ-έηκα = καθῆκα, *aor.* od καθ-ίημι.

καθ-εἴσε, *aor. act.* od καθ-έζω.

καθ-έξει, *fut.* od καθ-έχω.

καθ-εὔδω, *impf.* καθ-εὔδε, spać.
 καθ-εψιάομαι, 3 *plur.* -όωνται,
 wysmiewać, drwić, szydzić.
 κάθ-ημαι, *impf.* κάθηστο, siedzieć.
 καθῆραι, *inf. aor.* od καθαίρω.
 καθ-ίζω, 1) *trans.* sadzać, kazać
 siedzieć. 2) *intr.* siadać, siedzieć.
 καθ-ίημι (zwykle *tm.*), spuszczać,
 zsyłać nadół.
 καθ-ίστημι, *imp. praes.* -ίστα, po-
 stawić, skierowywać XII 185.
 καθ-ύπερθεν(ν), zgóry, zwierzchu;
 u góry Σ 353; z drugiej strony
 Ω 545.
 και, ma znaczenie: 1) łączące:
 i, także, a, a mianowicie, i także.
 Nie tłumaczy się po πολὺς, np.
 Ω 520, po zdaniach pobocznych,
 jeśli και zaczyna zdanie główne
 XIII 79 lub po *part.* II. XXII 247.
 Zdanie względne po και prze-
 chodzi czasem w zdanie główne
 A 79: a Achajowie... — 2) stop-
 niujące: także, nawet, jeszcze
 A 260; po ἔτι II 651 jeszcze i,
 lub nie tłumacz. Po zdaniach o-
 gólnych wprowadza szczegółowy
 przykład: i teraz, tak też, i także,
 jak też, A 109, Γ 166, Od. I 35. —
 3) przyzwalające: i choćby, na-
 wet choćby, i chociaż, lubo, VII
 224, Z 518, II. IX 655; choćby
 tylko Od. I 58; και τ' ἔσσυμέ-
 νην (łącz και z *part.*) i matkę
 wstrzymuje, chociaż jej spieszo
 II 9. — 4) Łączy się z innemi
 partykułami np. και τε i także, i,
 i nawet; και τοι i także, istotnie;
 και ὡς (ὥς) i tak, mimo to; και δέ

a do tego, ale i; bo i, a i VI 39,
 60; lecz także XV 449.

Καινεύς, król Lapitów.

καίνυμαι (z καίδνυμαι, pier. καθ-,
 cf. Κάστωρ), *pf. plur.* κεκάσμεθα,
part. pf. κεκασμένος, *plqpf.* (ἐ)κέ-
 καστο, odznaczać się; przewyż-
 szać.

και περ (Wyjawszy VII 224, za-
 wsze και... περ; łączy się zwy-
 kle z *part.*), chociaż, chociażby.

καιριος, 3 (καιρός), znajdujący się
 w rozstrzygającym miejscu; ἐν
 καιρίω w śmiertelnem miejscu
 Δ 185.

καίω, *aor.* I ἔκηα (§ 17, 6) = att.
 ἔκαυσα, *opt. aor.* 3 *pl.* κήαιεν,
part. κήαντες, *aor. pass.* (ἐ)κάην,
 palić; *med.* palić sobie (dla sie-
 bie), podpalać.

κακ=κατά przed κ.

κακ-κείοντες, p. κατα-κείω.

κακο-εργίη, ἡ (Ἔργον), złe czyny,
 złe uczynki.

κακός, 3, *comp.* κακίων i κακώ-
 τερος, zły, podły, nikiżemny;
 tchórzliwy, brzydki K 316; zgub-
 ny, nieszczęśny; κακόν, τό, nie-
 szczęście, niedola; μεγὰ κακόν
 wielka hańba Δ 404; κακὰ Πρι-
 άμω na zgubę, na pohybel Δ 28;
 εἶδος brzydki K 316; pospolity,
 niskiego pochodzenia VI 187, 189;
 κακώτερος słabszy, mniej dzielny
 II. XXII 106; pospoliciej myślący,
 złośliwszy VI 275; κακίων uboż-
 szy, biedniejszy XIV 56; κακῶς
 haniebnie A 25, B 253.

κακότης, ητος, ἡ, tchórzostwo,

nieudolność; niegodziwość, nikczemność Γ 366; cierpienie, bieda, nędza, niedola.

κακόω, *part. pf.* κεκακωμένος, ηκαέ, czyni nie szczęśliwym XVI 212; oszpecać, zniekształcać.

καλέω (*calare* wołać), *impf. iter.* καλέεσκον (§ 22), *aor.* (έ)κάλεσσα (§ 17, 1), *pf.* κέκλημαι, 3 *plur. plqpf.* κεκλήατο (§ 12, 9), *fut.* III 2 *sing.* κεκλήση, 1) wołać, wzywać, zapraszać, *med.* wołać do siebie. 2) nazywać.

καλήτωρ, ορος, ό, (καλέω), zwolęwacz, wołacz.

καλλείπειν, p. καταλείπω.

καλλι-γύναικα, *acc.* do nieużyw. καλλιγύναιξ, słynny z pięknych niewiast.

καλλι-ζωνος, 2 (ζώνη), pięknie przepasany.

καλλι-θριξ, τριχος, pięknogrzywy; pięknoruny, o pięknej wełnie.

κάλλιμος, 2, piękny, wspaniały.

καλλι-πάροχος, 2 (παρειά), pięknoliczy.

κάλλιπον, p. καταλείπω.

καλλι-πλόκαμος (πλόκαμος warkocz), o pięknych warkoczach, o pięknie splecionych włosach.

καλλι-(ρ)ροος, 2 (§ 1, 3c i uw. 2), pięknie płynący.

καλλι-σφυρος, (σφυρόν), o pięknych kostkach.

καλλι-τριχος, p. καλλι-θριξ.

κάλλιφ' = κατέλιπε.

κάλλος, τό, piękność.

κάλος, 3, *adv.* καλῶς (καλός, § 2, 1, uw. 2), piękny, dosko-

nały, szlachetny; pomysłny; odpowiedni, stosowny.

κάλοι, οί, liny rejowe, topnanty, p. Dodatek i ryc. 1, 5.

κάλπις, ή, dzbanek.

καλύπτρη, ή (καλύπτω), zasłona, chusta z płótna, zarzucana na tył głowy i spadająca aż na plecy.

καλύπτω (*celare*), *part. pf. pass.* κεκαλυμμένος, zasłaniać, zakrywać; ukrywać VIII 503, owijać. Κάλχας, αντος, *voc.* Κάλχαν, wieszczek grecki.

κάμ = κατά przed μ.

κάμαξ, ακος, ή, żerdź, tyczka winna.

κάματος, οιο, ό (κάμνω), zmęczenie, wycieńczenie, mozół, trud.

κάμε, κάμον, *aor.* od κάμνω, sporządził (-dzili).

καμ-μονή, ή (κατα-μένω), dotrzymanie placu, wytrwałość w bitwie, zwycięstwo.

κάμ-μορος, 2 (κατά-μορος), bardzo biedny, biedak, nie szczęśliwy.

κάμνω, *aor.* έκαμον i κάμον, *con.*

κάμησι (§ 12, 1), *pf.* κέκημηκα, *part. pf.* κεκημηώς (§ 19, 3), ώτος, 1) *intr.* męczyć się; οί καμόντες

zmarli. 2) *trans.* z napięciem pracować, starannie wykonywać, sporządzać; *med.* sporządzać dla siebie, νήσον którzyby (cieśle)

urządzili sobie wyspę przyjemną do mieszkania (=zabudowali i uprawili) Od. IX 130.

κάμπτω (*campus* zagięcie, pole; lit. kumpas, krzywy), zginać; γούνατα padł na ziemię omdlały V 453.

καμπύλος, 2 (κάμπτω), krzywy, wygięty.

καναχέω (καναχή), dźwięczeć, brzęczeć.

καναχή, ἦ, tętent.

κάνεον, τό, (κάννα trzcina, *canna*). koszyczek (na chleb).

καν-νεύσας = κατα-νεύσας, p. κατα-νεύω.

κάπ = κατά przed π i φ.

Καπανήμος υἱός, (Stenelos) syn Kapaneusa, jednego z wodzów, oblegających wraz z synem Edypra Polynejkesem Teby. Podczas wspinania się na mur padł Kapaneus rażony piorunem.

κάπετος, οιο, ἦ, (σκάπτω *kopać*, cf. łac. *scapulae* = łopatki, niem. *Schaufel*, lit. *kapoti* = siekać), dół, rów; grób Ω 797.

καπνός, οὐ, ὁ (pier. κῆπ-, p. § 33, *vapour*, lit. *kvaras*, technienie, woń; pol. *kipieć* i *kopcié*, *kopeć* = łot. *kwepes*), dym, para.

κάπ-πεσον, aor. od κατα-πίπτω.

κάπριος i κάπρος ὁ, dzik, dzika świnia, odyniec.

καπύω, p. ἀπο-καπύω.

1. *κάρ*, ἐπὶ *κάρ* (*cere-brum*, niem. *Hirn*), na głowę, na leb na szyję, spadając ze stromej wysokości.

2. *κάρ*, *καρός* (*κείρω*), coś ściętego, ścinek (ścięty włos, ścięta szmatka), ἐν *καρός* *αἴση* mam go za nic.

καρδίη, na początku wiersza = *κράδιη*.

κάρη, ητος i κρᾶτός, τό, pl. *κάρηατα*, dat. *κράτεσφι* (*cere-brum*,

niem. *Hirn*), głowa, szczyt; *λιμένος* na końcu portu (tam gdzie morze wcina się w ląd najgłębiej), u przyczółka zatoki IX 140. *καρη-κομῶντες*, *κάρη κομῶντες* (*κομάω*), noszący długie włosy na głowie, o bujnych kędziorach (Grecy, bo Azjaci strzygą się).

κάρηνον, τό (*κάρασνον*, cf. 1. *κάρ*), 1) głowa; *νεκύων* głowy umarłych = postaci zmarłych, zmarli. 2) wierzchołek.

καρπάλιμος (2. *καρπός*), szybki, chyży; *adv.* *καρπαλίμως*.

1. *καρπός*, ὁ (*καρπο* = zrywać, więc *καρπός* to co się zrywa l. ścina; por. niem. *Herbst* = jesień [źniwa] z *Harbst*, ang. *harvest* źniwa, lit. *karpyti* ścinać, *kirpti* strzyc), owoc, plód, plon, zboże.

2. *καρπός*, ὁ (pokrewne staroniem. *hverban* kręcić się, niem. *Wirbel* wirowanie), przegub ręki.

καρτερός = *κρατερός*, silny.

κάρτιστος, 3 = *κράτιστος*.

κάρτος = *κράτος*.

καρτύνω, wzmacniać.

καρφαλέος, 2 (*κάρφω*), suchy.

κάρφω, aor. *κάρψε*, marszczyć.

καρχαρ-όδων, *όδοντος* (*κάρ-χαρ-ος* [red. *khar*] ostry, cf. staroind. *khara-s* twardy, szorski), ostrozęby.

κασί-γνητος (*κάσις* brat, siostra, *γίγνομαι*), brat z tej samej matki, rodzony brat. *κασιγνήτη* siostra.

Κασσ-άνδρη (*καίνυμαι*), najpiękniejsza córka Priama i Hekaby.

Jako branka Agamemnona ginie z rąk jego żony Klytajmestry.
κασιότερος, *ὁ*, *κύνα*.

Κάστωρ, *ορος* (*καίνυμαι*), syn Tyndareusa i Ledy, brat Polydeukesa i Heleny.

κατά i *κατάι* (przez asymilację *κατ'* = *κάβ*, *κάγ*, *κάδ* i t. d. (§ 3, 8), w anastrofie *κάτα* VII 144, zgóry nadół wzdłuż czegoś.

I. adv. nadół, *κατά δ' ὄρεια πάτησαν* Δ 157; do gruntu, całkiem, doszczętnie, *κατά μηρί' ἔκκηα* A 40. Przez *tm.* często łączy się z czasownikiem.

II. praep. 1) z *gen.* zgóry nadół, z, *Ὀλύμπιοι* A 44, z wozu Z 232; w Γ 217, po Od. IX 330, przez, na *ὀφθαλμῶν* XXII 88. *κατ' ἄκρης* zgóry V 313, do gruntu, doszczętnie, zupełnie II. XXII 411, Ω 728. — 2) z *acc.* a) lokalnie: wzdłuż czegoś na dół, przez, po; *κατά λαόν* Δ 199; w, *κατά δῶμα* w domu II. XXII 478; w, do, ku, naprzeciw, *γαστέρα* w brzuch II 465, *ἀσπίδα* w tarczę Γ 347, *στόμα* naprzeciw ujścia, ku ujściu, w obręb ujścia rzeki V 441. — b) przenośnie: wedle, zgodnie z, stosownie do A 286, VIII 496, IX 352; *κατά κόσμον* porządnie, pięknie, składnie VIII 480; *κατά θυμόν* wedle mego życzenia, upodobania A 136; *νόον* nie po naszej myśli II. IX 108. — c) o celu: *δαῖτα* na ucztę A 424; *κατά χρέος Τειρεσίαο* dla zobaczenia

się z T. XI 479. — d) dystybutywnie: na, wedle B 362, *κατά σφέας* sami dla (za) siebie (niezmieszani z innymi) B 366.

καταβαίνω, 3 *pl. aor.* -έβαν, *aor. m.* βήσετο (§ 17, 5), schodzić, zstępować; *ὑπερώια* zeszła nadół opuszczając piętro, z pietra nadół XIII 85.

καταβάλλω, *aor.* κάββαλεν (§ 3, 8), *inf.* βαλέειν (§ 12, 10, uw. 3), rzucać nadół, zrzucać, wyrzucać (na ląd) VI 172; opuszczać XVII 302; stawiać II. IX 206, kłaść.

καταγρηράσκω, *aor.* -εγήρα, starczeć się.

κατ'άγνυμι, *aor.* -έαξε (*ἔφαξε*), łamać, rozbijać, gruchotać.

κατ'άγω, *inf. aor. m.* -αξέμεν Z 53 (§ 17, 5), sprowadzić nadół, zaprowadzić, prowadzić, pędzić. *Med.* łądować.

καταδαίω, *fut.* δάσσονται (*tm.*), rozszarpać, rozerwać na sztuki.

καταδάπτω, rozrywać, rozszarpać.

καταδαρθάνω, *aor.* -έδραθον, *con.* *καταδράθω*, kłaść się spać, zasypiać, spać; *τοιόνδε* zasnęłam tak mocno, spałam tak słodko XXIII 18.

καταδέρομαι, spoglądać zgóry.

καταδεύω (*δέψω*), zmoczyć, oblać.

καταδέω, często *tm.*, związywać, krępować więzami, brać w pęta; *νόστον* zamykać XIV 61.

καταδράθω, *con. aor.* od *καταδαρθάνω*.

- κατα-δύομαι, często *tm.*, *aor.* -έδν, 3 *plur.* -έδν (§ 12, 4), *inf.* -δύναι i -δύμεναι (§ 12, 10), *aor. m.* -εδύσετο, *imp. aor. m.* -δύσεο (§ 17, 5), zanurzyć się, zapadać się, zachodzić (ἡέλιος); wcisnąć się, wchodzić, wmieszać się; τεύχεα wdziąć zbroję.
- κατα-ειμένος, *p.* κατα-έννυμι.
- κατα-είσατο, *p.* κάτ-ειμι.
- κατα-έννυμι (έννυμι, Ξέσνυμι), *part. pf. pass.* -ειμένος, odziewać, okrywać.
- κατ-έργνυμι (Ξέργνυμι), *impf. κατά έέργνυ (tm.)*, zamykać.
- κατα-θείομαι, -θείομεν *p.* κατα-τίθημι.
- κατα-θέλω, zaczarować.
- κατα-θνήσκω, umierać; τεθνηώτος, τεθνηυής, zmarłego, zmarłej.
- κατα-θνητός, śmiertelny.
- κατα-θύμιος, 2, będący na myśli.
- καταί-βατός, 3 (καταί=κατά i *adi. ver.* od βαίνω), dostępny, któredy schodzić można.
- κατ-αισχύνω, hańbić, czynić wstyd.
- κατα-ίσχω, dzierżyć.
- κατα-καίω, *aor.* -έκηα, *inf.* -κῆαι, *aor. pass.* -(ε)κάη, spalić.
- κατά-κειμαι, 3 *plur.* -κειάται (§ 12, 4), leżeć; ἐπί πλευράς na boku Ω 10; spoczywać Ω 523; πίθοι są ustawione, są Ω 527.
- κατα-κείω, ostrzyć; niszczyć, zjadać, trawić.
- κατα-κείω, *part. κακκείοντες (desiderativum do κατάκειμαι pragnąc leżeć, chcieć położyć się)*, kłaść się na spoczynek; κακκείον-
- τες ἔβαν poszli spać A 606, VII 229, XIII 17.
- κατα-κῆαι, *inf. aor.* od κατακαίω.
- κατα-κλάω, *aor. pass.* -εκλάσθη, łamać.
- κατα-κοιμάομαι, *imp. aor. pass.* 3 *sing.* κατακοιμηθήτω, kłaść się spać.
- κατα-κοσμέω (κόσμος), uporządkować; ἐπί νευρῆι położycie należyćie na ciężciwie Δ 118.
- κατα-κρύπτω, kryć, taić.
- κατα-κτείνω, *fut.* 3 *plur.* -κτανέουσι, *aor.* I κατέκτεινα, *aor.* II κατέκτανον, *con. aor.* II κατακτάνη, *aor. v* 3 *pl.* κατέκταν (§ 18, 5), *inf.* κατακτάμεν(αι) zabijać.
- κατα-λέγω (zobacz też κατα-λέχω), wyliczać, mówić, opowiadać.
- κατα-λείβομαι, lać się zgóry, spływać.
- κατα-λείπω, *inf.* καλλείπειν, *fut.* καλλείπω, *aor.* κάλλιπον, κάλλιψ' = κάλλιπε, zostawiać, opuszczać, porzucać, odstępować; oddawać.
- κατα-λέχω (λέχος), *praes.* nieużywane, *aor.* -ελέξατο i -έλεκτο (§ 17, 7), *inf. aor.* -λέχθαι (§ 17, 7), kłaść się spać.
- κατα-λήθομαι (λήθω), zupełnie zapominać.
- κατά-λογος, ó (καταλέγω), wyliczenie.
- κατα-λωφάω, *in tmesi*, uwolnić od czego, ulżyć sobie.
- κατα-μάρπτω, dosięgnąć, dopędząć.

κατ-αμάομαι, aor. -αμήσατο, na-
zbierać, nagromadzić.

κατα-νεύω, part. aor. καννεύσας,
skinąć, dać znak skinieniem,
przyzwolić, przyrzec; potwierdzić
skinieniem.

κατὰ νέω, prząść, aor. νήσαντο
co mu nicią uprzędły VII, 197.

κατὰ πατέω (tm.), podeptać, zde-
ptać, złamać.

κατα-παύω, inf. -έμεν, inf. fut.
-σέμεν (§ 12, 10), kończyć, kłaść
kres, uśmierzyć, poskromić, uspo-
koić.

κατα-πέσσω, tylko w aor. con.
-πέψη, gotować (w sobie), stłu-
mić, zdusić.

κατα-πέφνη, p. κατα-φένω.

κατα-πήγνυμι, aor. med. -έπηκτο
(§ 17, 1), wbić, utkwić.

κατα-πίπτω, aor. κάππεσον, spaść,
upaść.

κατὰ-πλέω, przyplýwać do łądu.

κατα-πλήσσω, aor. pass. -επλήγη,
przerazić; ἦτορ uląkł się, prze-
raził się w swem sercu Γ 31.

κατα-πρηγής, 2, nadół pochyłony,
χειρὶ płaską dłonią, χείρεσι dłoń-
mi wdół pochyłonemi, dłońmi
wzdłuż nacierającemi namacaw-
szy XIX 467.

κατα-πτώσσω, kulić się, przykuc-
nąć ze strachu.

κατα-ρρέζω, aor. κατέρεξε, głaskać.
κατα-σβέννυμι (tm.), aor. -έσβεσε,
gasić.

κατα-σκιάω (σκιά), ocieniać.

κατα-στορέννυμι, aor. -εστόρεσα,
rozciągnąć po czemś, pokryć.

κατα-σχεθεῖν, p. κατα-έχω.

κατα-τείνω, aor. in tmesi, napinać,
pociągnać.

κατα-τίθημι, 3 sing. aor. -έθηχ',
3 aor. pl. κάτθεσαν, imp. κάτ-
θετε, 3 dual. aor. med. κατθέ-
σθην, con. aor. med. καταθείομαι
(§ 13, 1 i § 21, 6 i uw. 1), kłaść
nadół, stawiać; składać, odkła-
dać, odstawiać, chować; wysa-
dzać na łąd XVI 230; καταθήσω
ἄεθλον każę postawić owe topory
dla zawodów XIX 572; med.
stawiać sobie l. swoje.

κατα-φένω, używane tylko formy
aor. II red. -έπεφνον, zabijać.

κατα-φέρω, fut. -οίσεται, zanosić
nadół, sprowadzać.

κατα-φθίνω, fut. φθίσει, part. aor.
med. -φθίμενος, zgubić, zgładzić;
part. aor. med. umarły.

κατα-φλέγω, spalać.

κατα-χέω, aor. -έχευα, aor. med. V
3 plur. -έχυντο (§ 18, 5), plqpf.
κέχυτο, często tm., lać zgóry na
coś, sypać; spuszczać, okrywać;
rozlewać, roztaczać Γ 10; med.
rozlewać się Π 123, spadać XII
411.

κατ-έαξε, aor. od κατ-άγνυμι.

κατ-έδραθον, p. κατα-δαρθάνω.

κατ-έδω, fut. -έδομαι, zjadać, po-
żerać, niszczyć.

κατέθηχ' = κατέθηκε, aor. od κατα-
τίθημι.

κατ-εἴβω, wylewać; med. ściekać,
spływać, upływać.

κάτ-εμι (εἰμι), impf. -ήιεν, aor.
καταείσατο, schodzić nadół, przy-

chodzić; γαίης gdzie mu się włóczy-
nia wbiła w ziemię Λ 358.
κατ-είρουσε, p. κατ-ερούω.
κατ-έκταν, p. κατα-κτείνω.
κατέπεφνε, p. κατα-φένω.
κατ-έρξεξέ, p. κατα-ρρέξω.
κατ-ερυκάνω = κατ-ερούω.
κατ-ερούω, wstrzymywać, zatrzy-
mywać.
κατ-ερούω, aor. -είρουσε, ściągać,
spychać, spuszczać (okręt).
κατ-έρχομαι, inf. aor. -ελθήμεν
(§ 12, 10), schodzić, przychodzić,
spadać, runąć Od. IX 484.
κατ-εσθίω, aor. κατὰ ἔφαγε I. φάγε
(tm.), zjadać, połykać, pożerać,
niszczyć.
κατ-έχω, fut. καθέξει, impf. med.
-είχετο, aor. act. κατέσχον form.
ob. κατέσχεθον, trzymać zgóry
nadół; opuszczać, pochylać XXIV
242; powstrzymywać, zatrzymy-
wać XXIV 530; zakrywać, zas-
łaniać Od. IX 145, XIX 361
(med. sobie ręką twarz), pokry-
wać (o grobie) Γ 243, Σ 332;
napełniać, opanowywać Od. IX 6.
κατ-ηρσφής, 2 (έρσφω), kryty da-
chem, sklepiony: κῶμα piętrzący
się sklepieniem V 367.
κατηφείη, ἦ (κατηφής), hańba,
wstyd.
κατηφέω (κατηφής), spuszczać
oczy, czuć się zawstydzonym,
upokorzonym, przygnębionym.
κατηφής, 2 (κατα- i pier. ἀφ-,
ἄπτω, ἀφάω, spuszczejący oczy),
zawstydzony, upokorzony, wzgar-
dzony.

κατηφών, όνος, ἦ (p. κατηφείη,
κατηφής), hańba, wstyd. Priam
(Ω 253) przezywa swych synów
„hańbą“ (*abstractum pro concre-
to*). Rodzaj żeński w przeciwień-
stwie do męskich i męźnych sy-
nów, którzy padli w boju. Tłumacz
κατηφόνες zniewieściałe wy-
rzutki, haniebne niewieściuchy.
κάτ-θετε, -θεσαν, p. κατα-τίθημι.
κατ-οίσεται, fut. od κατα-φέρω.
κατ-όπισθεν, 1) lokalnie: z tyłu,
wtyle, za. 2) czasowo: później,
potem, na przyszłość.
κάτω (κατά), nadół.
κατ-ορυχής, dat. plur. -έεσσι (ό-
ρούσσω), wkopany, wpuszczony
w ziemię.
καυλός, ό (łac. *caulis*, lit. *káulas*
kość, niem. *hohl* wydrążony),
łodyga, drzewce włóczni u na-
sady grotu, koniec oszczepiska
(wpuszczony w rurę grotu).
καύστειρα, είρης, adi. fem. (καίω
z καΪω), gorąca.
καυτός, καυτή = και αυτός, -ή.
ΚΑΦ-, part. pf. κεκαφηότα (κω-
φός τέψυ), znieczulony, stępiony,
niewrażliwy.
κέ, κέν, eol. partykuła = ἄν.
κεάζω, aor. ἐκέασσα, rozłupać,
roztrząskać.
κέαται, -το = κείνται, ἔκειντο, p.
κεῖμαι.
Κεβριόνης, syn Priama, woźnica
Hektora.
κεδνός, 3, czynnie: starający się,
troskliwy; biernie: godny stara-
nia, drogi, zaeny, czeigodny.

κέδρινος, 2 (κέδρος), z drzewa cedrowego.

κέδρος, ἡ, cedr, drzewo cedrowe.

κείται, -ατο = κείται, ἔκειντο.

κείθεν (κείνος), stamtąd.

κείθι (κείνος), tam.

κείμαι (§ 21, 11), *con.* κῆται i κείται (§ 21, 11) V 395, leżeć.

κειμήλιον, τό (κείμαι), to co leży schowane: klejnot, skarb, dobytek.

κείνος = ἐκείνος, *ille*, κείνος ἐγώ owym, o którego pytasz, istotnie ja sam tu jestem XXIV 321.

κείνη tam.

κείνος (κενός, § 2, 2 a, κενεός), κείν' = κείνά A 160, próżny.

κείρω, *aor.* (ἐ)κέρσα (§ 17, 4), *part.* κέρσαντες (*pier.* κερ-, σερ-, niem. *scheren* z *skeran*, lit. *skirti* dzielić, łac. *caro* ucięty kawał mięsa, pol. *skóra*), strzyc, ścinać, żreć, niszczyć; udaremniać II 120.

κείσε (κείνος), tam, w tamtą stronę.

κείω, *desiderativum* do κείμαι, chcę leżeć, chcę spać (§ 17, 3).

κεκαθήσει, p. κήδω.

κεκασμένος, p. κείνμαι.

κεκαρηότα, p. ΚΑΦ-.

κέκλετο, *red. aor.* od κέλομαι.

κεκλήατο, κεκλήση, p. καλέω.

κεκληγώς, κεκλήγοντες, p. κλάζω,

κεκλόμενος, p. κέλομαι.

κέκλυθι, -τε, p. κλύω.

κέκμηκας, κεκμηώς, p. κάμνω.

κεκορήμεθα, p. κορέννυμι,

κεκρόφαλος, ὁ, czepek, w kształcie siatki na włosy, owinięty za wojem ἀναδέσμη, p. ryc. 12—14.

κεκύθωσι, p. κεύθω.

κέλαδος, ὁ, hałas, wrzawa.

κελάδων, οντος (κέλαδος), huczacy, szumiący.

κελαι-νεφής, 2, εὖος (z κελαινο-νεφής), czarną chmurą spowity, ciemny.

κελαινός, 3, ciemny, czarny.

κελαροῦζω, strugami lać się, spływać.

κέλευθος, ἡ, *plur.* -οι i -α, ścieżka, droga, szlak.

κελεύω, popędzać, wzywać, zachęcać, nakazywać, kazać (*pro-*sić), polecać.

κέλης, ητος (*celer*, § 29, lit. *szulys* = galop), ἵππος, wierzchowiec (wyścigowy), κέλητα jak pędzący wyścigowego konia, jakby jadąc wierzchem V 371.

κέλλω (κέλης, *celer*), *aor.* ἐκέλασμεν (§ 17, 4), *trans.*: pędzić, przypędzać okręt do brzegu; *intr.* zawinąć do brzegu; κελσίσησι νησί na okrętach (które zawinęły) przypędzonych do brzegu l. okrętem... *appulsis navibus* IX 149.

κέλομαι (κέλλω), 2 *sing.* -λει (§ 12, 7), *impf.* κελόμεν, *aor.* (ἐ)κέκλετο (§ 18, 2), *part.* κεκλόμενος, popędzać, zmuszać; nawoływać, zachęcać, wzywać, kazać, rozkazywać.

κεμάς, άδος, ἡ (niem. *Hin-de*, p. § 29, lit. *szm-ule* = krowa bez rogów), jeleń dwuletni.

κέν = κέ = āv.

κενεός, 3, (κενεός, cf. κείνος z κενός), próżny, daremny; κ-

νεόν bez skutku, nic nie wskórawszy, nie dokonawszy niczego B 298.

κενεών, ὤνος, ὄ (κενεός), słabiżna, dolna część brzucha.

κέονται, 3 plur. od κείμαι.

κεραΐζω, fut. inf. -ιξέμεν, burzyć. κεραΐω (epicka form. ob. do κερῶννυμι) i κεράω, imperat. κέραιε, part. κερῶντας, impf. med. κερῶντο, aor. κέρασσε — mieszać.

κεράος 3, (κέρας, κεραΐός, cervus, lit. karve -zap.- = pol. krowa -zap.- p. § 35, sarna, cf. pruskie sirvis=jeleń) — rogaty.

κέρας, τό, plur. α (cor-nu, niem. Horn), róg; XII 253 rureczka rogowa chroniąca sznur węski od przegryzienia.

κεραυνός, ὄ, grom, piorun, błyskawica.

κεράω, p. κεραΐω.

κερδαλέος, 3 (κέρδος), korzystny, pożyteczny; mądry, chytry, przebiegły, roztropny.

κερδαλέο-φρων, voc. ον, chciwy zysku A 149; chytry Δ 339.

κέρδιον, κέρδιστος, comp. neutr. i sup. do κερδ-αλέος.

κέρδος, τό, korzyść, zysk; rada, zamysł, chytry pomysł XXIII 217.

κερδοσύνη, ἡ (κέρδος), chytrność; κερδοσύνη chytrze, mądrze II. XXII 247, Od. XIV 31.

κερκίς, ίδος, ἡ, przyrząd (zwany dziś członkiem tkackim), służący do przetykania nicią poprzeczną (wątkiem) nici pionowo

wiszących (osnowy). Za czasów Homera nie posiada kształtu członka, lecz grubej igły czy wrzeciona.

κερῶντο, p. κερῶννυμι.

κέρσε, κέρσαντες, p. κείρω.

κερ-τομέω (κερτόμιος), drwić, szydzić, drażnić, docinać, łąjać, lżyć.

κερ-τόμιος, 2 (κέρτομος z κέρστομος, κείρω i στόμα docinający ustami), uszczypliwy, szyderyczy, kpiący, obelżywy, κερτόμα sc. ἔπεα szyderycze słowa Od. IX 474.

κευθάνω, ukrywać.

κευθος, τό (κεύθω), kryjówka, głębia, ὑπό... γαίης nadole w głębokości ziemi II. XXII 482.

κευθω, con. aor. red. 3 plur. κεκύθωσι (§ 18, 2 i 5, uw. 3), pf. κέκευθε, plqpf. ἐκεκεύθει, kryć, ukrywać, zakrywać.

κεφαλή, ἡ, gen. -ῆψιν, § 5, 2 a, niem. Giebel dach), głowa (czasem znaczy: życie, osoba).

Κεφαλλῆνες, οί, ogólna nazwa poddanych Odyseusza.

κεχάνδει, p. χανδάνω.

κεχαρηότα, κεχαροίατο, p. χαίρω.

κήδιστος (sup. do κῆδε(ι)ος, godny troski, miły, p. κῆδος), najmiłszy, najdroższy.

κῆδος, τό, εος (κῆδω), troska, żaloba, smutek, ból (za zmarłym) Σ 8, zmartwienie, cierpienie; τῶν ἄλλων οὐ κῆδος o innych niema kłopotu, nie troszczymy się, inni to fraszka Od. XXII 254; εἶρωντο pytały jedna po drugiej (ἐκάστη) o przedmioty swej tro-

ski = pytały o los (dolę) swoich drogich (ukochanych) XI 542.

κῆδω, *impf. iter.* κῆδεσκον (§ 22), *med.* κηδέσκετο, *fut. red.* κηκαθήσει, dręczyć, nękać, zasmucać, trapić, martwić, εἰ δὴ τοῦτό γε jeżeli już nawet ten (z lekceważeniem) łuk ma zmartwić XXI 170; niszczyć, marnotrawić, uszkodzić. *Med.* smucić się, martwić się o kogo, troszczyć się, opiekować się, mieć staranie.

κῆεν, 3 *sing. aor.* od καίω.

κηκίω, wylewać się, wypływać, ciec.

κῆλεος, 3 (z κηφάλεος, καίω), *dat.* κηλέω (*syn.*), płonący, palący.

κηληθμός, ὁ, (κηλέω czarować), zachwył.

κῆλα, τὰ (staroprus. *kelian* lanca) pociski, strzały.

κῆξ, ὅς, ἦ, jakiś ptak morski, łyska, kurka wodna.

κῆπος, ὁ (cf. pol. *kopać*, p. *κάπετος*), ogród, sad.

κῆρ, κηρός, ὁ (κείρω, niem. *Schere* nożyczki, *scharf* ostry), personifikacja nagłej śmierci, śmierć (nagła), przeznaczenie (śmierci), los.

κῆρ, κῆρος, τό (z κηρδ-, łac. *cor, cord-is*, niem. *Herz*, lit. *szirdis*, p. § 29, czes. *srd-ce*, pol. *serduszek*, *środa* = połowa (wnętrze) tygodnia), serce, także jako siedlisko myśli, uczuć i woli; κῆρι, κηρόδι (§ 5, 2 b), w sercu, z całego serca, serdecznie. Opisuje osobę II 554.

κηρός, ὁ (*cera*, niem. *Kerze* = świeca, lit. *karys* = plastr miodu,

pol. *skarżyk* = pierwsze wiązanie pszczelne w ulu), wosk.

κῆρουξ, ὄκος, ὁ, *dat. plur.* ὕκεσσι (§ 7, 2), woźny, herold, bardzo szanowany sługa królewski przy czynnościach urzędowych i religijnych.

κηρούσσω (κῆρουξ), zwoływać, wzywać (w charakterze herolda).

κῆται, *con.* od κείμαι.

κηώδης, 2; εος, (*κα^F*, καίω i ὄδωδα), wonny, pachnący, tchnący pachnidłami.

κηώεις, εντος (*caŕvus*), sklepiiony.

κιδναμαι (οκιδναμαι, οκεδάννυμι), rozprzestrzeniać się, rozpraszać się (blaskiem).

κιδθαρίζω, grać na cytrze (lutni).

κιδθαρις, ἦ, cytra, gra na cytrze.

κικλήσκω (καλέω), wołać, nazywać; *med.* wzywać do siebie.

Κίλικες, οἱ, *dat. plur.* ἰκεσσι (§ 7, 2), nie są mieszkańcami historycznej Cylicji w pld. wschod. Azji Mn., lecz są szczepem frygijskim z Frygji Małej czyli „nad Hellespontem“. Posiadają dwie stolice: Tebę Podplakijską (ojczyznę Andromachy) i Lyrnessos (ojczyznę Bryzeidy).

Κίλλα, ἦ, miasto w Troadzie, na pld-wsch. od Iljonu, niedaleko górnego Aiseposu.

κινέω, 3 *plur. aor. pass.* ἐκίνηθεν (§ 12, 4), popędzać, potrząsać, poruszać; *med.* poruszać się, chwiać się.

κίνυμαι, *impf.* κίνυντο, ruszyć się, ruszać (do boju).

Κινύρης, ὁ (κινύρα z fenickiego *kinnor* = harfa), pierwszy król Cypru i kapłan Afrodyty z Paphos, założyciel kapłańskiej dynastji Kinyradów.

κίρκος, ὁ, sokół, jastrząb.

κιρνάω, *impf.* ἐκίρνα i κίρνημι, *part.* κιρνάς, *impf.* κίρνη (formy oboczne do κεράννυμι, por. κεραίω), mieszać.

Κισσηίς, ἡ, córka Kissesa, = Teano, żona Antenora.

κισσύβιον, τό (ὁ κισσός bluszcz), naczynie z drzewa bluszczowego, garnuszek, wiaderko, kielich.

κίστη, ἡ, plecioną skrzynka, pudełko.

κίχάνω (κίχάνω) i κίχημι (w *ind. praes.* nieużywane), *con. praes.* κίχαιω (§ 21, 6 i uw. 1), *opt.* κίχέη, *impf. dual.* κίχῆτην, *fut.* κίχῆσομαι, *aor. I* κίχῆσατο, *con. aor. I* κίχῆσομαι B 258 (§ 13, 1), *aor. II* (ἐ)κίχεν (§ 14, 1), *con. κίχῆσι*: 1) dosięgnąć, dopędzić, γοῶνα padając (z prośbą) do twych kolan (νόγ) Od. IX 266; κακά ἔοῦα dosięgnąć złe czyny = kara za złe czyny Od. IX 477. — 2) zastać, znaleźć, spotkać.

κίω, *part.* κίων, *impf.* (ἐ)κίε (cieo 2 i cio 4, wprawiać w ruch, citus szybki), isć, odchodzić, *part.* κίων (często nie tłumacz) dodane dla naocześniejszego przedstawienia ruchu.

κίων, ονος, ὁ i ἡ, słup, filar, kolumna.

κλαγγή, ἡ (κλάζω), wrzask, hałas,

dźwięk, κλαγγῆ z krzykiem, pośród wrzasku Γ 5.

κλάζω, *aor.* ἔκλαγξα, *part. pf.* κεκλήγως, *pl* κεκλήγοντες (§ 19, 3, uw.) ze znaczeniem *praes.*, dźwięczeć, szumieć, szczebkać, krzyczeć (przeraźliwie), krakać, szczebkać. κλαίω (κλάω), *con.* κλαίησι, *part. dat. plur.* κλαιόντεσσι, *fut.* κλαύσομαι, *aor.* κλαῦσε, płakać, oplakiwać.

κλανθμός, ὁ (κλαίω), płacz.

κλάω, *aor. pass.* ἐκλάσθη, łamać; *pass.* łamać się, pękać.

κλειτός, 3 (κλειετός, κλέος, *inclutus*), sławny, słynny, wspinały, wyborny.

κλείω (κλέω), *pass.* κλείομαι, *impf.* ἔκλει(ο) z ἐκλέεο, wsławiać, czynić słynnym.

κλέος, *plur.* κλέᾶ (κλέφος, κλύω, *in-clu-tus*, niem. laut z hlut, cf. Klod-wig, staroind. śravah, lit. szłowe, pol. sława, słowo, słynąć, p. § 29), pogłoska, wieść, rozgłos, sława; κλέα sławne czyny II. IX 189.

κλέπτης, ὁ (κλέπτω), złodziej.

κλεπτοσύνη, ἡ (κλέπτῆς), złodziejstwo, krętaćstwo, chytrość.

κλέπτω (καλύπτω, *oc-culo*, *clepo*, niem. *hehlen* skrywać, *hüllen* osłaniać, lit. *slėpti* kryć, p. § 29), kraść, zwodzić, podejść, oszukać, omamić, νόω chytrze A 132.

κλήδην (καλέω), po imieniu, imiennie.

κλήθρη, ἡ, olcha.

κληρίς, ἴδος, ἡ (κλήϊω, κληρίς, *cla-*

vis, claudo, lit. *kliuti* = zaczepić, słow. *klucz*), 1) wewnętrzna zasuwka (= ἐπιβλήϊς i ὄχεύς), zawora, wrzeczadze, rygiel zasuwany rzemieniem, który przywiązuje się do kółka tak, że od wnętrza nie można rygla odsunąć, p. ryc. 5—7. — 2) klucz spizowy, kształtu sierpa lub korby, którym z zewnątrz przez otwór w drzwiach odsuwano rygiel, p. ryc. 9—10 i 5—7. — 3) obojczyk (niem. *Schlüsselbein*, kość kluczykowa). — 4) kołki wiosłowe, do których wiosła były przymocowywane rzemieniami, p. ryc. 1 d; ἐπι κληϊσι καθιζον rzędem siadali przy wiosłach Od. IX 471.

κλήϊω (κλήϊω, *claudo*, niem. *schließen* z *sliuzo* [sl z skl], pier. [s]kleu, słow. *klucz*), *aor. κλήϊσεν*, *inf. κληϊσαι*, zamykać. *κλήϊρος*, ὄ (κλάω), 1) los (kamyk, patyczek lub skorupka, na której losujący wyrzynał jakiś znak). — 2) to co się losem otrzymywało: dziedzictwo, kawał ziemi, grunt. *κλήϊμαξ, κος*, ἦ (κλίνω), schody.

κλίνω (*clinare*, p. § 29, lit. *szleju* = opieram), *plqpf. κέκλιτο*, *part. pf. κεκλιμένος*, *aor. pass. ἐκλίνθη*, *ἐκλίθη*, opierać, pochylać, odwracać, uchylać; *κλινθήτην* obaj położyli się, legli K 350. *ἄν ἐκλίθη* przechyliła się wstecz na drugą stronę, upadła XIX 470; *φύλλα κεκλιμένα* leżące liście XI 194.

κλισίη, ἦ (κλίνω), domek obozowy, szałas pasterski; tłumaczymy „namiot“, choć jest to dom z ciosanych pni zbudowany i otoczony dziedzińcem, zabezpieczonym palisadą.

κλισιον, τό, zabudowanie gospodarskie, mieszkanie dla czeladzi, czworaki.

κλισμός, ὄ (κλίνω), krzesło z poręczami.

κλιύς, ὄς, ἦ (κλίνω, *clivus*, p. § 29, lit. *szlaitas* stok góry), stok, pagórek.

κλονέομαι, tłoczyć się, uciekać w popłochu, kłębić się w dzikiej ucieczce.

κλόνος, ὄ, natłok, zamieszanie.

κλύδων, ωνος, ὄ (κλύζω), napór bałwanów, fale.

κλύζω (*cloaca*), płókać; *ἐκλύσθη* chlusnęło morze, zaszumiało bałwanem Od. IX 484.

κλύθι, *imp. aor. od κλύω*.

Κλυταιμήστορη (μήδομαι, z mądrości sławna) l. *Κλυταιμνήστορη* (μνάομαι), córka Tyndareusa i Ledy, siostra Heleny, małżonka Agamemnona.

Κλυτίδης, ὄ, syn Klytjosa.

Κλυτίος, ὄ, 1) Grek, ojciec Dolopsa. 2) brat Priama, syn Laomedonta Γ 147.

κλυτός, 3 i 2 (κλύω, p. κλέος), sławny, głośny, słynny, znakomity, wspaniały, doskonały.

κλυτο-τέχνης, słynny sztukmistrz, sławny ze sztuki.

κλυτό-τοξος (τόξον), sławny łucznik.

κλύω, *praes.* nieużywane; *aor.* ἔκλυον i κλύον, *imp.* κλύθι, κλύτε (§ 18, 5) i red. κέκλυθι, -τε (*cluo*, *in-clutus*, niem. *lauschen* z tematu *hlus-ko*, pol. *słyszeć*, cf. κλέος), słyszeć, wysłuchać, posłuchać. *μάλιστα...* αὐτοί najwięcej zaś czują swoje szczęście sami (przyjaciele i wrogowie dowiadują się o niem z opowiadania, a mąż i żona sami bezpośrednio słyszają, dowiadują się = czują VI 185). κνέφας, αος, τό, zmrok, zmierzch, ciemność.

κνήμη, ἡ, łydka, goleń.

κνημῖς, ἴδος, ἡ (κνήμη), 1) owijacze ze skóry lub tkaniny (por. kamasze na ryc. 30), chroniące łydki przed kolcami (lub uderzeniem wielkiej tarczy), przytrzymywane pod kolanem podwiązkami XXIV 229. — 2) później: nagolenice, z wygiętego metalu, podbite miękką materją. Przy zakładaniu odginano blachę, a po włożeniu zaginano ją napowrot na łydce, a nad kostkami spinano na sprzączki, por. ryc. 28.

κνίση, ἡ (z κνιδῶ, łac. *nidor* z *cnidos* = zapach pieczeni), 1) tłuszcz, którym owijano wycięte uda bydłęcia, spalane na ofiarę. 2) woń tłuszczu palonego, woń ofiarna; zapach pieczeni XVII 270.

κνισήεις, 3, dymiący tłuszczem ofiarnym, pachnący pieczeniem, pełen zapachów ofiarnych.

κνυζηθμός, ὁ (κνυζέομαι = skowy-

zczyć, skomleć), skowyt, warczenie, skomlenie.

κνυζώω, zeszpecić, ὄσσε zmacić, zamglić oczy, zmienić jasne oczy na kaprawe XIII 433.

κνώδαλον, τό, zwierzyna, zwierz. κοῖλος, 3 (κόφιλος, *cävus*), wydrażony, sklepony, wklęsły.

κοιμάω (κειμαι), usypiać, kogoś uspokajając; *med.* i *pass.* kłaść się spać, zasypiać, spać.

κοιρανέω (κοίρανος), sprawować dowództwo, dowodzić, władać.

κοίρανος (z κόρjανος, lit. *karias* = wojsko, pruskie *kariawoytis* = parada wojskowa, cf. niem. *Heer* wojsko), dowódca wojsk, wódz, władzca.

κοῖτος, ὁ (κειμαι), spanie, spoczynek nocny.

κολέον i κουλέον, τό (κολεFόν, *culleus* wór skórzany, lit. *kulis* wór, polsko-ruskie *kul* = wór), pochwa.

κολλητός (κολλάω = kleić, κόλλα z κόλjα = klej), skleiony, mocno spojony, mocno zbity, mocny.

κόλλου, οπος, ὁ, kołek przy lirze do naciągania strun.

κόλος, 3, odcięty, ucięty, ὄρω włócznia z odciętym grotem, gołe drzewce, odłamek włóczni II 117; μάχη przerwana bitwa (tytuł VIII ks. Iljady).

κόλπος, ὁ, 1) łono, pierś. 2) szata nad piersiami (wyciągnięta ponad pas), zanadrze; ὑπό pod piersiami, w zanadrzu XV 469. 3) ἄλος łono morza, głębiny V 52.

κολφάω, (κολφός), krakać, jazgotać, krzyczeć.
 κολφός, ὁ (κολοίος kawka), głośna kłótnia, swary.
 κομάω (κόμη), *part.* -όνων (§ 15, 2), mieć długie włosy, *κάρη* (*acc.*) *κομῶντες* p. *καρηκομῶντες*.
 κομέω (κάμ-νω), *impf. iter.* *κομέεσκε* (§ 22), pielęgnować, chować XVII 310, mieć staranie, mieć pieczę, troszczyć się.
 κόμη, ἡ (*coma*), włosy na głowie, kędziory; listowie, liście.
 κομιδή, ἡ (*κομέω*), pielęgnowanie, staranie, uprawa.
 κομιζῶ (*κομέω*, *κάμ-νω*), *inf.* *κομιζέμεν* (§ 12, 10), *aor. med.* *κομίσσατο*, 1) mieć na pieczy XXIV 251, pielęgnować, doglądać, załatwiać, zajmować się Z 490, XXI 350; *κτήματα* majątkiem, jaki jeszcze posiadam w domu, zajmuj się ty, zarządzaj ty XXIII 355, *οὐ... θέμις* nie godzi mi się gościnnie podejmować X 73. — 2) odnieść, przynieść XIII 68, podnosić Γ 378, *κομίσαντο* podnieśli troskliwie (*med.*) A 594; *ἐν χροῖ* całą włócznie dostaniesz w swoje (*med.*) ciało II. XXII 286; *πλαγχθῆντα* jakiegoś zbląkanego przyprowadziła ze sobą (*med.*), wzięła sobie VI 278.
 κόμπος, ὁ, hałas, zgrzytanie.
 κοναβέω i
 κοναβίζω, brzmieć, szczekać, odezwać się echem, odbrzmiwać.
 κονίη, ἡ, pył, proch, kurzawa; popiół VII 153, 160.

κόνις, ιος, ι, ιν, ἡ = *κονίη*.
 κονί-σαλος (ὁ *σάλος* falowanie), chmura kurzu, tuman kurzawy.
 κονίω (κόνις), *plqpf.* *κεκόνιτο*, walać kurzem, pokrywać prochem.
 κοντός, ὁ (*κεντέω* żgać, kłuć), żerdź, drag (u polskich rybaków: gąsior).
 κοπρέω (κόπρος), gnoić, nawozić.
 κόπρος, ἡ, 1) gnój, nawóz, błoto, brud, proch. — 2) kupa gnoju, gnojowisko; stajnia, obora, podwórze (okolone stajniami).
 κόπτω, bić, uderzać, tłuc; *med.* uderzać się.
 κορέννυμι, *opt. aor.* *κορέσειε*, *aor. med.* (*ἐ*)*κορέσσατο*, *pf.* *κεκορήμεθα*, sycić II 747; *med.* nasyścić się, przesyścić się, mieć dosyta, *χεῖρας τάμωνων* aż do przesyty umęczył rąbaniem ręce A 87.
 κορέω, zamiatać.
 κορυθύομαι, podnosić się, wzdymać się, piętrzyć się.
 κορούς, ὁ (*κείρω*), pień, pniak.
 κορυθ-αῖξ, *ἀϊκος* (κόρυς, αἰσσω), wstrząsający szyszakiem.
 κορυθ-αἰολος (κόρυθα *αἰόλων*, p. *κόρυς*, *αἰόλλω* kręcić), wstrząsający szyszakiem.
 κόρυμβος, ὁ, *plur.* τὰ *κόρυμβα* (*κορυφή*, *κάρα*), koniec rufy pokryty ozdobami: głowica, wierzchołek.
 κόρυς, *vθος*, ἡ, *acc.* *vθα* i *vv* (*κορυφή*, *κάρα*), hełm (p. *κονέη*), szyszak, p. ryc. 23—28 i 30.
 κορούσσω (*κορούθω*), *part. pf.* *κε-*

κορυσθόμενος, zbroić, okuwać; κορύσσεται uzbraja się w hełm = podnosi się A 424, 442.

κορυστής, dual. -στά, zbrojny, gotów do walki.

κορυσφή, ἡ, dat. ἧς i ἧσι (κόρυμβος, κόρυς), czaszka, szczyt, wierzchołek.

κορυσφόω (κορυσφή), doprowadzać do szczytu; med. wzbijać się wgórze, podnosić się do największej wysokości.

1. κορῶνη, ἡ (κορῶνός wygięty, curvus = lit. kreivas = krzyw), 1) kółko przy drzwiach, pierścień, którym się drzwi zatrzaskuje i w który wwiązuje się rzemień zamykający drzwi, p. ryc. 5—6. — 2) zakrzywiony koniec łuku, haczyk, o który zaczepiano cięciwę przy napinaniu łuku (łuk napina się tylko do strzału).

2. κορῶνη, ἡ (κόραξ, cornix, lit. szarkas = sroka, corvus = kruk, p. § 29 i § 35), wrona.

κορῶνίς, ἴδος, adi. fem. (κορῶνη), wygięty, zakrzywiony.

κοσμέω, 3 plur. aor. pass. κόσμηθεν (§ 12, 4), porządkować, ustawiać, przygotowywać VII 13.

κοσμήτωρ, ορος, ὁ, porządkujący, dowódca, wódz.

κόσμος, ὁ, 1) porządek, κατὰ κόσμον wedle porządku, jak należy; ἔππου zbudowanie konia VIII 492. — 2) ozdoba, strój.

κοτέω, part. aor. κοτεσσόμενος, dat. part. pf. κεκοτηότι, gniewać się.

κότος, ὁ, (niem. Hader), gniew, nienawiść, uraza.

κοτύλη, ἡ, czarka, kubek.

κοτυληδών, ὄνος, wklęsła brodawka, πρὸς κοτυληδονόφω (§ 5, 2a) na brodawkach mackowych (macki polipa przywierają zapo- mocą wklęsłych, niejako ssących, brodawek do skał lub chwytają niemi zdobyczc).

κουλέον, p. κολέον.

κούρη, ἡ, plur. ἄων, ἧσι (κόρῃη § 2, 3a), dziewczyna, dziewica, córka.

κουρίδιος, 3, ślubny, prawny (w przeciwieństwie do włócznie zdobytej branki δουρικτητή).

κουρίζων (κοῦρος), będąc młodym, za (swej) młodości.

κουρίξ, adv. (κουρά ścięte włosy, κείρω), jak przy ścinaniu włosów, za czuprynę, za włosy.

κοῦρος, ὁ (κόρῃος), 1) adi. młody, dzielny. — 2) subst. młodzieniec, chłopak, junak, młody bohater.

κορο-τρόφος (τρέφω), żywicielka junaków.

Κόρον, ἄνος, syn Antenora.

κραδαίνω = κραδάω.

κραδάω (staroind. kurdati skakać, łac. cardo, κόρδαξ rodzaj tańca), potrząsać.

κραδίη i καρδίη (κραδάω, p. κῆρ), serce (także i jako siedziba myśli, uczuć i pożądań).

κραίνω i κραιαίνω, inf. fut. med. κρανέσθαι (ze znaczeniem pass.), imp. aor. κρήηνον, inf. aor. κρή-

- ναι i κρηῆναι, spełniać, urzeczywistniać.
- κραιπνός, 3, szybki, chyży, *adv.* κραιπνῶς.
- κρανάος, 3, skalisty.
- κρανέσθαι, p. κραίνω.
- κράνεια, εἶης, ἦ (cornus), dereń, świdwa.
- κραταιός, 3 (κράτος), przemożny, potężny, mocny.
- κραταί-πεδος, 2 (κραταιός, πέδον), o twardej powierzchni, twardy.
- κρατερός, 3 (κράτος), *dat. plur. fem.* κρατερῆφι (§ 5, 2 a), mocny, przemożny, potężny; *adv.* κρατερῶς.
- κρατερό-φρων, ονος (φρήν), śmiały, nieustraszony (θῆρ o lwie).
- κρατερ-ῶνυξ, ὀνυχος (ῶνυξ), o mocnych kopytach, o mocnych szponach, pazurach.
- κράτσει, p. κάρη.
- κρατευταί, ἄων, οἱ (κρατεύω przytrzymywać), podpórki (kamienne) dla rożnów; ἐπαιείρας osadziwszy (sc. ὀβελούς) rożny w górze na podpórkach (τί τινος) II. IX 214.
- κρατέω (κράτος), władać, panować.
- κρατί, κρατός, p. κάρη.
- κράτος, τό i κάρτος, τό, moc, siła, władza, panowanie, potęga, przewaga, zwycięstwo.
- κρατύς = κρατερός.
- κρέας, τό, *plur.* κρέα, κρεῶν i κρειῶν, κρέασιν (κρέας, *cruor*, *krew*), mięso; κρέα Od. IX 347 jednozłóskowe (*syn.*).
- κρεῖον, τό (κρέας), stół, stolnica do krajania mięsa.
- κρείσσων, ον, ονος (κρέτ-ζων), silniejszy, potężniejszy, pożyteczniejszy VI 182; γενέσθαι zyskać przewagę, zwyciężyć Od. XXII 167; οὐ τις nikt nie jest bardziej mocen ode mnie, nikt nie ma większego prawa XXI 345.
- κρεῖων, οντος, władający, władca; εὐρύ szerokowładny król.
- κρεῶν, *gen. plur.* od κρέας.
- κρήγνος, 2 (κρη = κρατή, pier. γυσ-, łac. *gustus*), rozweselający serce, miły.
- κρή-δεμιον (κάρη, δέω), zawój na głowę, chusta (duża spadająca na plecy lub mała), szal, por. ryc. 14.
- κρηῆναι, κρηῆνον, p. κραίνω.
- κρηῆθεν, κατά κρηῆθεν (od κάρη), od głowy nadół, zupełnie, całkiem.
- κρηῆναι, *inf. aor.* od κραίνω.
- κρήνη (z κρέα-να, κάρη, cf. *caput* = źródło), źródło, krynica, κρήνηνδε do krynicy (*krynica nie* jest w związku etymologicznym z κρήνη).
- κρητήρ, ἦρος, ὄ, (κρεάννυμι), mieszalnik, (naczynie, w którym mieszano wino z wodą ($\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$), spiżowe, srebrne, złote lub ze złotym brzegiem, często ozdobione rzeźbami), stągiew; στήσασθαι postawić (na trójnogu w głębi komnaty), ἐλεύθερον stągiew dziękczynną za wyswobodzenie bogom postawić (*subiect.* ἡμέας domyślne) = złożyć przy uciecie płynną ofiarę Z 527.

κρῖ, τό = κρινθή.

κρινθή, ἡ, jęczmień.

κρίνω (κρίνω, *cernere*), 1) dzie-
lić B 362, wydzielać, wybierać
K 417; sądzić, σκολιάς... niespra-
wiedliwe wydawać wyroki II 387,
rozstrzygać. 2) *med.* wybierać
sobie, mierzyć się w rozstrzyga-
jącej walce.

κριός, ὁ, baran.

κροκό-πεπλος, 2 (κρόκος szafran),
w szafranowej szacie.

Κρονιδης, ὁ = Κρονίων, syn Kro-
nosa.

Κρόνος, małżonek Rei, ojciec Zeu-
sa, Hadesa, Posejdona, Hery, He-
stji i Demetry.

κροταλιζω (κρόταλον grzechotka),
impf. κροτάλιζον, ciągnąć (wóz)
z turkotem.

κρόταφος, ὁ, skroń.

κρουνός, ὁ, źródło.

κρύβδα (κρύπτω), skrycie, pota-
jemnie, w tajemnicy przed kimś.
κρουρός (κρύος z κρύσος, *crusta*,
κρύσταλλον), mrozem przejmują-
cy, lodowaty, okropny.

κρούεις, εσσα, ὄντος (κρύος,
κρουρός), lodowaty, okropny,
przejmujący.

κρυπτάδιος, 3 (κρύπτω), tajny,
φρονέων tajne knując zamysły
A 542.

κρύπτω, *part. pf.* κεκρυμμένος,
schować, kryć, taić.

κρύσταλλος, ὁ (p. κρουρός), lód.

κτάμεν(αι), p. κτείνω.

κτάομαι, nabywać sobie, kupo-
wać.

κτέαρ, έατος, τό, κτεάτεσσω (§ 7, 2)
(κτάομαι), dobytek, majątek;
έοῖσι za swoje skarby XV 483.
κτεατίζω (κτέαρ), nabywać, zdo-
bywać.

κτείνω (tem. κτεν i κτη = κτᾶ),
cop. κτείνωμι, *impf. iter.* κτεί-
νεσκε (§ 22), *fut.* κτενέω (§ 17, 2),
aor. I (ἔ)κτείνα (§ 14, 1), *aor. II*
(ἔ)κτανον, *aor. V* (§ 18, 5) ἔκταν,
ἔκτα, ἔκταμεν, *inf.* κτάμεναι,
part. κτάς, *med.* κτάμενος (zna-
czenie *pass.*) — zabijać.

κτέρας, τό, *plur.* κτέρα (§ 7, 4)
-έων, posiadłość, majątek, cenny
nabytek; κτέρα κτερεῖζειν dać
zmarłemu jego mienie = oddać o-
statnią posługę, sprawić pogrzeb;
τῷ κ' ἔλαχον wtedy byłbym do-
stąpił czci pogrzebu, byłbym
z czią pochowany V 311.

κτερεῖζω i

κτερίζω (p. κτέρας), grzebać.

κτῆμα, ατος, τό, (κτᾶσθαι), do-
bytek, majątek, skarb.

κτῆσις, ιος (κτᾶσθαι), posiadłość
własność, mienie.

κτητός, *adi. ver.* (κτάομαι), da-
jący się zyskać, możliwy do na-
bycia.

κτίλος, ὁ, baran.

κτυπέω, *aor.* ἔκτυπε (§ 18, 4),
huczeć, grzmieć.

κτύπος, ὁ, łoskot, tupot, stąpanie.
κνάνεος, 3 (κνάνος), 1) lazurowy,
z lazuru A 39, Σ 564. — 2) ciemno-
niebieski, ciemnobłękitny, ciemny,
czarny.

κνανό-πρωρος (πρόρη), okręt ma-

jący ciemnoniebieski przód, ciemnodzióbny.

κύανος, οιο, ό, lazur, kamień niebieski *lapis lazuli* lub jego imitacja: niebieska emalja z pasty szklanej.

κυανο-χαίτα = -χαίτης (χαίτη), ciemnokolki, ciemnogrzywy.

κυβερνητήρ (ἡρως), gubernator, sternik.

κυβερνήτης, εω (§ 6, 6), voc. νῆτα, sternik.

κυβιστάω (κύβη[=κεφαλή]ιστάμενος stający na głowie), wywracać koziołki, przewracać młynka, dawać nura.

κυβιστητήρ, ἦρως, ό (κυβιστάω), skoczek stający na głowie, nurek.

κυδαίνω (κῦδος), inf. aor. κωδῆναι, wywyższyć, podnieść, okryć dostojnością, godnością.

κυδάλλμος, 2 (κῦδος), sławny, dostojny, szlachetny.

κυδι-άνειρα (κῦδος), wslawiająca mężów.

κῦδιστος, 3 (κῦδος, *positivus*: κωδρός jak do ἐχθιστος ἐχθρός), najdostojniejszy, najpotężniejszy.

κωδοιμέω, impf. κωδοίμεον, szaleć, srożyć się.

κωδοιμός, ό, wrzawa wojenna, zamęt wojenny, przerażenie; *Κωδοιμός* personifikacja Σ 535.

Κωδοιμός, p. κωδοιμός.

κῦδος, τό, moc, potęga, zwycięstwo; cześć, sława, chluba, duma.

κωκάω, impf. ἐκῦκα, mieszać; med. burzyć się.

κωκεών, ό, acc. κωκεῶ, napój mie-

szany z jęczmiennych krup, tartego koziego sera i wina, Kirke dodaje i miodu.

κύκλος, ό, (pier. *quel*, p. § 34, ang. *wheel* koło), koło, obręcz.

κυκλόσε (κύκλος), wkoło, kołem.

κυκλο-τερής, 2 (κύκλος + pier. *τερο* = skręcać, nawracać), kolisty; τόξον napiął łuk w kształt prawi koła Δ 212.

κυκλίνω, (pier. *quel*, p. κύκλος) toczyć, obracać; med. tarzać się; staczać się, walić się Δ 347.

κυλλο-ποδίων (κυλλός krzywy), chromy, kulejący.

κῦμα, ατος, τό (κύω być wzdęty), fala, bałwan.

κυμαίνω (κῦμα), falować, burzyć się, miotać bałwany.

κυνή, ἦ, psia skóra, hełm (skórzany, obity metalem lub metalowy = κόρυς), czapka, kaptur XXIV 231.

κυνέω, aor. κύσα, (ἐ)κυσ(σ)ε(ν) (pier. *κυσ-*, staroind. *kusjami* = obejmuje, niem. *küssen*), całować.

κυνο-ραιστής, ό, gen. plur. -έων (*syn.*), (ράϊω), psia wesz, robaństwo.

κύντερος, 3, sup. κύντατος (κύων), bardziej psi, bezczelniejszy, bezwstydnější, zuchwalszy, bardziej zdumiewający śmiałością.

κυν-ώπης, voc. ὦπα, fem. ὦπις, ιδος, psiooki, o psiem wejrzeniu, bezwstydný.

κωπάρισσος, ἦ, cyprys.

κύπελλον (z κύπελjon, zdrobniałe do κύπη, łac. *cupa* = beczka, pol.

kubek), naczyńko zaopatrzone w ucho, kubek, puhar.

Κύπρος, ἦ, Cypr. Κύπρονδε do Cypru, na Cypr.

κύπτω (*cubitus* łokieć), zginać się, pochylać się.

κύρμα, τὰ (κύρω), rzecz znaleziona, łup, pastwa, zdobycz.

κύρσας, p. κύρω.

κυρτός, 3 (*cur-vus*), krzywy, wypukły, sklepiony, garbaty.

κύρω, aor. ἔκυρσα (§ 17, 4), znaleźć, wpaść na co, τινί i ἐπί τινι.

κύσσε, κύσε, p. κυνέω.

κύων, ὁ i ἦ, κυνός, dat. plur. κύ-

νεσσι, p. § 7, 2, (*canis*, p. § 29, staroind. *sva*, *gen. sunas*, niem. *Hund*, pol. *suka* = lit. *szuo*, *gen. szunes*, medyjskie *spaka*, perskie *sabah*, ruskie *sobaka*), — pies.

κῶας, τό, plur. κῶεα (§ 7, 4), -εσιw, runo, skóra owcza.

κωκυτός, ὁ (κωκύω), jęczenie, jęki, skargi, płkanie.

κωκύω, krzyczeć przeraźliwie, jęczeć, zawodzić; τινά oplakiwać.

κώπη, ἦ (*capio*, *capulus*, niem. *Hand-habe*), rękojeść miecza; rękojeść (rączka) wiosła Od. IX 489, samo wiosło XII 214; rękojeść klucza XXI 7.

Λ

λάας, ὁ (λάσας), ἄος, ἄν, ἄαν, λάων, ἄεσσι, głaz, kamień.

λάβρος, 2, gwałtowny, burzliwy.

λαγάνω (τό λάχος los, staropol. *łuczyc* = trafiać do celu, ruskie *stuczaj* = traf, *połuczil'* = otrzy-mać), *impf.* (ἐ)λάγγανον, aor. ἔλαχον i λάχον, *con. aor.* λάχῃσιν, *con. aor. red.* λελάχωσι (§ 18, 2), 1) losem otrzymać, dostać, wylosować, stać się uczestnikiem, czegoś τινός. — 2) z losu wypadać, przypadać IX 160. — 3) uczynić uczestnikiem, λελάχωσι πινός θανόντα aby uczynili mnie po śmierci uczestnikiem ognia, dali mi dostąpić losu ognia = sprawili mi pogrzeb II. XXII 343.

λαγώς, ὁ (λαγ-αρός [cf. *langueo*]

osłabły, obwisły i οἶς: mający obwisłe uszy), zając.

Λαερτιάδης, εἰω (§ 6, 6), syn Laertes, Odyseusz.

λάζομαι, brać, ujać; μῦθον πάλιν cofnąć słowo Δ 357.

λαθι-κηδής, 2 (λαθεῖν, κηδος), cierpienie kojący.

λάθρη (λαθεῖν), niepostrzeżenie, ukradkiem, skrycie.

λάϊγξ, λάϊγρος, ἦ (λάας), kamyczek.

λαῖλαψ, απος, ἦ, ulewa, burza, huragan.

λαίμος, ὁ, gardło.

λαῖνεος i λάϊνος (λαΐν-, λάσας), kamienny; ἔσοο χιτῶνα kamienną przywdziałbyś szatę = zostałbyś ukamienowany Γ 57.

λαῖμμα, τό, otchłńań.

λαιηρός, 3, ręczy, chyży, prędkie, zwawy.

λακτίζω (λάξ), wierzgać, bić nogami.

λαμβάνω, aor. ἔλαβε i ἔλλαβε, ujmować, chwytać, τινός; zdejmować, τινά; otrzymywać, przyjmować, brać; brać w niewolę, porywać, zdobywać; med. zła-
pać, ujać, mocno się trzymać.

λαμπετάω (λάμπω), part. praes. dat. -όωντι (§ 15, 2), jasno świecić, jarzyć się.

Λάμπος, brat Priama, syn Laomedonta.

λαμπρός, 3, świecący, lśniący, jasny.

λάμπω, świecić, błyszczeć, lśnić.

λανθάνω i λήθω (lateo), impf. iter. λήθησκεν, aor. ἔλαθον, con. λάθησιν, aor. med. red. λελάθοντο (§ 18, 2), part. pf. λελασμένος (§ 19, 5 a), 1) skrywać się, uchodzić uwagi, part. z czasownikiem: skrycie, uchodząc baczności, niepostrzeżenie XII 220. — 2) sprawić, by ktoś zapomniał. — 3) med. λανθάνομαι i λήθομαι, zapominać.

λάξ, adv. (λακτίζω, ang. leg noga), pięta, λάξ ποδί nogą K 158 (ποδί pleonastycznie).

Λαιοδάμεια, córka Bellerofontesa, matka Sarpedona.

Λαιοδίκη, córka Agamemnona (Elektra u tragików).

Λαιομεδοντιάδης, syn Laomedonta (Priam).

Λαιομέδων, οντος, syn Ilosa, prawnuka Dardanosa, z powodu

swych oszustw niemiły bogom, padł z ręki Heraklesa.

λαός, ó (λαῖός, § 2, uw. 1), lud, naród, wojsko (piesze).

λαπάρη, ἡ, słabizna, część ciała pod żebrami aż po biodra, pachwina.

λάπτω (lambēre), chleptać.

λάρναξ, ακος, ἡ, skrzynia, urna, popielnica.

λάρος, ó mewa.

λαρός, 3 (λαῖ-αρός, pier. λαυ-, ἀπο-λαύω zarabiać, *lucrum*), smaczny, przyjemny.

λάσιος, 3 (z Ἰλάσιος zarosły, niem. Wald las), włochaty, kosmaty (oznaka męstwa i siły).

λάσκω (z λάσκω, loquor), part. pf. λεληκώς, wydawać głos, skrzeczeć.

λανκανίη, ἡ, gardło.

λαύρη, ης, ἡ, wąski kurytarz.

λαφύσσω, dual. -σσετον, chciwie połykać, pożerać.

λάχε, aor. od λαγχάνω.

λάχεια, płaska, niska.

λάχνη, ἡ (włk-sna; włos, włókno), wełna, włosy.

λαχνήεις, ήεντος (λάχνη), włochaty, kosmaty, kudłaty.

λάχνος, ó =λάχνη, wełna.

λέβης, ητος, ó, kocioł, miednica.

λέγω (lego), aor. ἔλεξεν, aor. med.

λέξατο i ἐλέγημην, λέκτο (§ 17, 7), aor. pass. ἐλέχθην, zbierać, liczyć, wyliczać, wy- ieniać, opowiadać (p. AEX-).

λειβω (libare), part. aor. dual.

λείπαντε, wylewać na ofiarę.

λειμών, ὄνος, ὄ, łaka, błonie,
λειμωνόθεν z łaki.

λείτος, 3 (σλειτός, *lēvis*), gładki,
równy; πετρώων wolny od skał,
bez skał.

λείουσω, p. λέων.

λείπω (λείπ: λιπ, pier. *liqu-*, § 32 a,
relinquo, lit. *likti* = zostawić, starośł. *otlek* = reszta, ruskie *tyzzyty* = zostawić, pol. *lichy*, w starośł. znaczyło: zbędny, niem. *leihen* pożyczycić), zostawiać, opuszczać; *λοιί* wyszły strzały, nie stało, zabrakło Od. XXII 119; *med.* i *pass.* pozostawać.

λειριόεις, όεσσα (λειριον z λείλιον = *liłja*), delikatny.

λέκτο, 3 *sing. aor.* od λέγω lub ΔΕΧ-.

λέκτρον, τό (p. ΔΕΧ-, *lectus*), łoże.
łożko; *plur.* pościel.

λελάθοντο, p. λανθάνω.

λελασμένος, p. λανθάνω.

λελάχωσι, p. λαγγάνω.

λεληκώς, p. λίσκω.

λελιμημένος, *part. pf.* od λιλαιόμαι,
chciwy, spragniony (krwi, walki).

λέξεο, λέξο, p. ΔΕΧ-.

λεπταλέος, 3 (λεπτός), delikatny.

λεπτός, 3 (λέπω obłupywać), o-
brany z łupiny, cienki, delikatny,
wąski Od. VI 264.

Λέσβος, ἦ, wyspa na morzu Egej-
skiem niedaleko Troady.

λευγαλέος, 3 (λυγρός, *lugēre*), ża-
łośny, nieszczęsny, nędzny.

λευκ-ασπις, ιδος, mający białą tar-
cę (obszytą białą skórą wołową).

λευκός, 3 (pier. *λευκ-*, *λυκ-*, niem.

leuch-ten = świecić, łac. *luc-ēre*,
staroislandzki bóg ognia *Loki*;
czeskie *loucz* i serbskie *lucz* =
smolak, pol. *łuczyno*), świecący,
błyszczący, lśniący, jasny, biały.

λευκ-ώλενος, 2 (ὠλήνη = łokieć,
ulna, niem. *Ellen*), białoramienny.
λεύσσω (*λευκός*), jasno widzieć,
widzieć, patrzeć.

λέχος, τό (p. ΔΕΧ-), łoże, łóżko;
łoże śmiertelne, mary.

ΔΕΧ- (*λέχος*, *lectus*, niem. *liegen*,
pol. *lec*, *leże*), *praes.* λέχω nie-
używane, *imp. aor.* I *act.* λέξον,
fut. med. λέξομαι, *aor.* (ἐ)λέξατο,
con. aor. λέξεται Δ 131 (§ 13, 1),
imp. 3 *sing.* λεξάσθων, *aor. sy-*

gmaticzny bez σ (§ 17, 7) ἐλέγ-
μην, *imp.* λέξο (§ 17, 7) i *imp.*
aor. m. λέξεο (§ 17, 5), kłaść,
zaprowadzić do łóżka, pozwolić
iść spać Ω 635; *med.* kłaść się,
położyć się, leżeć we śnie, usnąć.
λέων, οντος, ὄ i ἦ, *dat. plur.* λέ-
ουσι i λείουσι, lew, lwica.

λήγω (σληγ-, σλαγ-, niem. *schlaff*,
osłabły, *languo*), zaprzestawać,
przestawać; *trans.* χειρας φόνοιο
pozwolić rękom zaprzestać mordu
Od. XXII 63.

ληθάνω (λήθη), ἐκ... πάντων,
kazać (zupełnie o wszystkim)
zapomnieć.

λήθη, ἦ (λήθη), zapomnienie,
niepamięć.

λήθηω (ληθη : λᾶθη, *lāt-ēre*), p.
λανθάνω.

ληίζομαι (p. ληίς), *fut.* ληίσσομαι,
zdobyć sobie, wziąć łupem.

λήιον, ίον, τό, zasiew, zboże na pniu.

λήις, ίδος, ή, (ληΐς, pier. λᾱΐ-, ἀπο-λαύ-ω mieć korzyść, por. pol. łowić, łowy, pokrewne łac. *lucrum* zysk, niem. *Lohn* nagroda), zdobyecz, łup.

ληιστός, 3 (ληίζομαι), możliwy do zdobycia, dający się zdobyć.

ληιστωρ, ορος (ληίζομαι), rozbójniczy, łupieżca.

λήκνθος, ή, dzbanuszek, bańka na oliwę.

Λήμνος, ή, wyspa na zachód od Troady; z powodu swego wulkanu (Mosychlos) poświęcona Hefajstosowi.

λήσω, -ομαι, p. λήθω.

Λητώ, córka Tytana imieniem Κοϊος, matka Apollina i Diany.

λάζομαι, uchylić się, ustąpić nabok.

λιαρός, 3, ciepły łagodny, miły.

λίγα, adv. (λιγύς), głośno.

λιγδην, adv. (λίζω drasnąć po powierzchni, pier. *sleig-*, *slig-*, por. *sliz-ki*, niem. *schleichen* = pełzać), drasnawszy powierzchnie.

λιγέως, adv. od λιγύς.

λίγξε, p. λίζω.

λιγυρός, 3, świszczący, głośny.

λιγύς, λίγεια (!), λιγύ, głośny, donośny.

λιγύ-φθογγος, 2 (φθόγγος), głośny, o donośnym głosie.

λίζω, aor. λίγξε, fureczeń, warczeń, dźwięczeń.

λίην (λιλαίομαι, λάω pragnę), chętnie, bardzo, nadto, nazbyt; και λ. i to bardzo, i zapewne, i owszem;

to prawda (w samej rzeczy) Od. I 46.

λίθαξ, ακος (λίθος), kamienisty, twardy.

λιθάς, άδος, ή, λιθάδεσσι (λίθος), kamień.

λίθρεος, 3 (λίθος), kamienny.

λίθος, ό i ή, skała, kamień, głaz.

λικριφίς (por. λέχριος = *ob-liquus* skośny, *licinus* wygięty, *limus* zezujący), zboku, zukosa, wpoprzek.

λιλαίομαι (λιλάσσομαι, *lascivus*, niem. *Lust*, czes. *laska* = miłość, pol. *łasy*), pożądać, pragnąć.

λιμήν, ένος, ό, zatoka, przystań.

λίμνη, ης, ή, stojąca woda, jezioro.

λιμός, ό, głód.

λίνον, τό (*linum*, *len*), nić lniana, płótno, prześcieradło.

λίνος, ό, pieśń do tańca Σ 570.

(Zwykle jest to pieśń żałobna na śmierć młodzieńca imieniem Linos, kończona wykrzyknikiem *αἰ Λίνον* (*αἰλινον*). Wywodzą ją ze wschodu *ai linu* = biada nam!).

λίπ' = ἔλιπε (*λείπω*) lub *λίπα*.

λίπα, adv. z dawnego przypadku (*λίπος τό* = tłuszcz, łac. *lippus*, pol. *lep*, *lepki*, *Ignacé* [p. § 4, 7 uw.], *αλείφω*), tłusto.

λιπαρο-κρήδεμνος (*κρήδεμνον*), w lśniącej chuście.

λιπαρός, 3 (*λίπα*), tłusty, lśniący; dostatni, wygodny, szczęśliwy.

1. λίς, acc. λίν, ό, lew.

2. λίς, ό, tylko w *dat.* i *acc.* λιτί i λιτα (*λίνον*), płótno; całun.

λισσομαι (λιττομαι, λιτή, *litare*),

składać pomysłne ofiary), *impf.* (ἐ)(λ)λίσσεται, *aor.* I ἐλλισάμην, *inf. aor.* II λιτέσθαι, prosić, błagać.

λίσσός, 3, gładki.

λίστρεύω (λίστρον motyka, rydel), obkopywać, okopywać.

λίτα, p. 2. λίσ.

λιτανεύω (λιταί), prosić, błagać.

λιτή, ἡ (λίσομαι), prośba.

Λιταί (p. λιτή), córki Zeusa, boginie prośby pełnej skruchy, postępujące za swą siostrą Ἄττη. — Λιταί, tytuł IX księgi Iliady.

λιτί, p. 2. λίσ.

λόγος, ὁ (λέγω), słowo, opowiadanie.

λοετρά, ὦν, τά (λοφειτρά, § 3, 2 a, λούω), kąpiel.

λοετρο-χόος, ὁ (χέω), wodę do kąpania wylewający, τριππους kocioł z wodą do kąpieli.

λοέω, p. λούω.

λοιβή, ἡ (λείβω), ofiara płynna.

λοιγίος, 3 (λοιγός), zgubny.

λοιγός, ὁ (lit. liga choroba), zguba, zagłada, zatrata.

λοιμός, ὁ (pier. λοι- jak i w λοιγός), zaraza, pomór.

Λοκροί, οἱ, szczep grecki pod wodzą Ajasa, syna Ojleusa. Kraj ich Λοκρίς rozciąga się od Termopil do cieśniny Euripos. W czasach historycznych zwą się *Lokrami Epiknemidyjskimi* (od gór *Knemis*) i *Opunckimi* (od miasta *Opus, -untis*). Odróżnij od nich *Lokrów Ozolskich* nad zatoką Korynecką i *Epizefiryjskich* (zachodnich) w południowej Italji.

λούω i λόω (λόφω, lavare) i λοέω (λοφέσω, cf. niem. *Lauge* = ług o cieplej kąpieli), *inf. praes. med.* λούεσθαι i λοῦσθαι, kąpać, myć. λοφυή (λόφος), szczeć na karku dzika.

λόφος, ὁ, 1) kark. 2) wzgórze, wyniosłość, pagórek. 3) czub, kita, p. ryc. 23—26 i 28.

λοχάω, *inf. aor.* λοχῆσαι, zasadzkę urządzić, czatować, zasadzić się. λόχη, ἡ (λόχος), legowisko dzikich zwierząt, gęstwina, matecznik.

λόχος, ὁ (ΛΕΧ-), legowisko, kryjówka, zasadzka.

λόγος, ἡ i ὁ, różga, pręt, witka (właściwie: czystokrzew, *castus vitex agnus*, drzewo o giętkich prętach jak wierzba).

λυγρός, 3 (λευγαλέος, lugeo), zgubny; nieszczęśny, oplakany, smutny; nędzny, nikiemny Od. IX 454.

λύθρος, ὁ (λύμα, lues), nieczystości, nieczysta krew, posoka.

Λυκάων, ονος, 1) ojciec Pandara. 2) syn Priama.

Λυκίη, ἡ, 1) kraina w pld. Azji Mniejszej, nad rzeką Xanthos. Jej mieszkańcy Λύκιοι pod wodzą Glaukosa i Sarpedona. Λυκίηνδε do Likji. 2) kraina nad rzeką Aisepos u stóp Idy, ciągnąca się od Troady do Propontydy, z miastem Zeleia, ojczyzną Pandara. Jej mieszkańcy zwą się także Trojanami.

λύκος, ὁ (tem. λύquo, Φλύκος, lit.

wilkas, niem. *Wolf* z *wulpa* = *wilk*, staroind. *vṛka-s*, *lupus*, p. § 35), wilk.
 λύμα, ατος, τό (λύω, *lues*), brud, brudna woda, pomyje, oplóczyny.
 λυπρός, 3 (λύπη), ubogi, nędzny.
 λύσις, ιος (§ 7, 8), ή (λύω), wyzwolenie, uwolnienie, wybawienie, wydanie, wykupienie.
 λύσσα, ή (λύκια, λύκος), wściekłość, szal.
 λύτρα, τά (λύω), okup, pieniądze na wykupienie.
 λύω (*lues* rozkład, *solvo* z *se-luo*; niem. *los*, *lösen*), *plqpf.* λέλυντο, *aor. V med.* (§ 18, 5) ze znaczeniem *pass.* λύτο, λῦτο, λύντο, odwiązywać, rozwiązywać; uwalniać V 397, wyzwaląć (*med.* dla siebie, sobie). ἔαφαί szwy pękły, puściły Od. XXII 186; θύγατρα aby wykupić córkę A 13; νείεα

łagodzi spory VII 74; λύτο γούνατα omdlały, osłabły, zdrząły kolana XXIV 345; γούνατ' ἔλυσσα zwałem cię z nóg II. XXII, 335; ἡμίονους wyprzęgali muły VII 7.
 λωβάομαι (λώβη), postępować haniebnie, νῦν ὕστατα byłby to twój ostatni wybryk A 232.
 λωβεύω (λώβη), szydzić, kpić.
 λώβη, ή, krzywda, zniewaga, hańba.
 λωβητήρ, ἦρος, ó (λώβη), lżyciel, pyskacz, bezczelny krzykacz.
 λωβητός, *adi. ver.* (λωβάομαι), zełżony, zhańbiony; τιθέναι okrywać hańbą, czynić przedmiotem ogólnej pogardy Ω 531.
 λώϊον, *comp. neutr.*, lepiej.
 λώπη, ή (λέπω obłupywać z łyka), skórzany lub wełniany płaszcz, szata, δίπτωχος we dwoje złożony.
 λωφάω, wytchnąć, uwolnić się, odezuć ulgę.

M

μ³ = με; rzadziej (i tylko w poezji epicznej) = μοι II. IX 673, por. μοί.
 μά, zaprawdę, partykuła zapewnienia przy przysiędze, łączy się z *acc.* οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα nie, zaprawdę na Apollina (sc. ὄμνυμι przysięgam) A 86.
 μαῖός, ó, (pier. μαδ-, *mad-ēre* ociekać, kapać, niem. *Mast*, *māsten* tuczyć), brodawka piersiowa, pierś mateczyna.
 μάϊα, *voc.* (μή-τηρ), mamó, matucho, matka.
 μαινάς, άδος, ή (μαίνομαι), szalona.

μαίνομαι, szaleć.
 1. μαίομαι (*eol.* μάομαι, cf. *Eῦμαιος*), dążyć, usiłować, starać się.
 2. μαίομαι (μάσσομαι), *fut.* μάσσειται, dotykać, badać, szukać II. IX 394.
 μάκαρ, αρος, *dat. pl.* άρεσει (§ 7, 2), *comp.* μακάροτρος, *sup.* μακάροτατος (*macte*), szczęśliwy.
 Μάκαρ, αρος, ó, syn Eola (Αἴολος), władca wyspy Lesbos.
 μακρός, 3, *comp.* μακρότερος i μάσσων, *sup.* μακρότατος (pier. μακ-

μάκ-αρ, μῆκος), długi (o przestrzemi l. czasie), wysoki, daleki, odległy; o krzyku: βοᾶν, ἀύειν, ἀντεῖν tak że daleko słysząc: głośno, donośnie B 224, Γ 81, VI 117, μεμυκῶς Σ 580; βιβάς, βιβῶν stawiając szerokie kroki Γ 22, Od. IX 450; ἐέλωρ długa tęsknota, oddawna żywione życie XXIII 54.

μακῶν, part. aor. od μηκάομαι. μάλα, adv. (cf. mul-tus, melius), comp. μάλλον, sup. μάλιστα, 1) wzmacnia znaczenie towarzyszącego wyrazu: bardzo, nader, chętnie, całkiem, zupełnie; χρεώ zaiste bardzo odczuwałem potrzebę (odwiedzin przyjacielskich) II. IX 197; ἔκλυον chętnie A 218; φεῦγε uciekaj czempredzej A 173; ἀλλά μάλ' ὧδε ale właśnie tak, koniecznie tak V 342, VI 258; πάντα zgoła wszystko, bez wyjątku II. XXII 115; ἀντίκα natchmiast, niezwłocznie XV 424.— 2) stwierdza coś: tak, istotnie, w samej rzeczy, napewno ἢ μάλα Γ 204, Σ 12.

μαλακός, 3 (mollis), miękki, łagodny, miły, pulchny Σ 541.

μαλερός, 3 (μάλα), mocny, trawiący, żarłoczny, gwałtowny.

μάλιστα, μάλλον, p. μάλα.

μάν (ᾱ, = μῆν), zaiste, z całą pewnością, μῆ μάν z opt. wyraża zapewnienie mocne jak przysięga: zaprawdę II. XXII 304.

μανθάνω, aor. μάθον, ἔμμαθες, uczy się; przywykać.

μαντεύομαι (μάντις), wieszczyc, wróżyć.

μαντήϊον, τό (μαντεύομαι), wróżba, przepowiednia.

μάντις, ιος (por. § 7, 8), εἶ (μαίνομαι), wieszcz, wróżbita.

μαντοσύνη, ἡ (μάντις), dar wieszczycy, sztuka wieszczbiarska.

μάομαι, p. μαίομαι.

μάργος, 3, szalony, głupi.

μαρμαίρω (red. § 14, 6, uw. 2, pier. μαρ=łsnąć się), błyszczeć.

μαρμάρεος, 3 (p. μαρμαίρω) łśniący, połyskujący.

μάρμαρος (p. μαρμαίρω), łśniący (biały), πέτρος II 735; subst. kamień, głaz, odłam skały.

μάρναμαι, 3 dual. impf. ἐμαρνάσθην, walczyć.

μάρπτω, chwycić, ująć, dosięgnąć.

μάρτυρος, ὁ (μέριμνα, memor), świadek.

μάσσειται, fut. od 2. μαίομαι.

μάσταξ, ακος, ἡ (μαστάζω=mando 3 gryźć, żuć), usta.

μαστιζω, aor. μαστιξεν (μάστιξ), uderzać (zacinać) biczem.

μάστιξ, ιγος, ἡ, bicz, batóg.

μάχαιρα, ης, ἡ (μάχη, mactare, goc. mēki, skąd pol. miecz, fińskie miekka), nóż, sztylet, króciutki mieczyk.

Μαχάων, ονος, voc. ἄων, syn Asklepijosa, znakomity lekarz, władca Trikki, Ojchalji i Ithomy w Tesalji zachodniej.

μάχη, ἡ (μάχομαι, mactare, mactellum), walka, bitwa, bój.

μαχητής, ὁ (μάχομαι), wojownik.

μάχομαι i μαχέομαι, fut. μαχήσομαι, μαχέσομαι i μαχεῖται, -χέονται (§ 17, 2), aor. μαχησάμεθα i (ἐ)μαχεσάμεθα, walczyć, wieść bój, wieść spór B 377, Z 329; sprzeciwiać się II. IX 32.

μάψ (μαπέω chwytać), porywczo, płocho, naoslep, bez powodu; bezskutecznie, nadaremnie B 120; bezczelnie, zuchwale B 214.

μαιριδίως (μάψ), nierozsądnie, bezmyślnie, bezcelowo.

Μεγάδης, ὁ, syn Megasa.

μεγαίρω (μέγας), uważać, że to za dużo: zazdrościć, żałować, wzbraniać, odmawiać.

μεγα-κήτης, εος (κῆτος, τό, potwór), potworny, olbrzymi, ogromny.

μεγαλ-ήτωρ, ορος (ῆτορ), wielkoduszny, mężny, dumny.

μεγάλως, adv. do μέγας.

μεγαλωστί, adv. (μεγάλως), jak długi, na wielkiej przestrzeni.

μέγαρον, οιο (μέγας), sala, izba, świetlica, komnata, pokój, pokój sypialny; dom, pałac.

μέγας, μεγάλη, μέγα, comp. μείζων, sup. μέγιστος (magnus), wielki, mocny, potężny, μέγα φρονεῖν być dumnym, pełnym odwagi; σύν τε μεγάλῳ ἀπέτεισαν i drogo za to musieli zapłacić, ciężko... odpokutowali Δ 161; neutr. = adv. μέγα, μεγάλα, mocno, potężnie, głośno; wzmacnia a) positiv.: wielce, bardzo; b) comp.: znacznie, o wiele; c) sup.: bezwątpienia, stanowczo μέγ' ἄ-

ριστος. — adv. μεγάλως; μεγαλωστί co zobacz.

μεδέων, part. (μῆδος, pier. med-, meditari, medix najwyższy urzędnik w Kapui, moderari), rządzący, władca.

μέδομαι, fut. μεθήσομαι (p. μεδέων) myśleć o czemś, zamysłać, κακὰ knuć.

μέδων, οντος (μῆδομαι, moderator, p. μεδέων), doradca.

μεθ-άλλομαι, part. aor. μετάλμενος, skoczyć za kim.

μεθέμεν, inf. aor. od μεδίημι.

μεθ-έπομαι (ἔπομαι, sequor), iść z kim Σ 234 (tm.); dopędzać.

μεθ-έπω (ἔπω, pier. sep załatwiać coś, p. ἔπω), part. aor. μετασπών, iść za czem, szukać, ścigać, dopędzać, przybiec.

μεθ-ήμων, ονος (μεθ-ίημι), nie dbały, opieszaly.

μεθ-ίημι, μεθίης = μεθιείς, aor. μεθέηκα, cop. aor. μεθήη, μεθῶμεν, inf. aor. μεθέμεν, 1) trans. posyłać za czemś; puszczać, uwalniać, opuszczać V 471, rzucać V 460, porzucać, poniechać Od. I 77, A 283. — 2) intr. opuszczać się, słabnąć Z 523, XXI, 126 (βίης w wysiłku, w sile), być opieszalym, ociagać się; usuwać się Δ 240; κλαύσας μεθέηκεν przestał płakać Ω 48.

μεθ-ορμάω, part. aor. pass. -ορμηθείς, rzucić się za czemś.

μέθυ, τό, (niem. Meth = miód jako napój), odurzający napój, wino.

μειδάω i μειδιάω, part. -όων, -όω-

σα, aor. *μείδησεν* (*σμειδ-*, staroniem. *smielen*, ang. *smile*, staroind. *smáyatē* = uśmiecha się, pol. *śmieje się*), uśmiechać się.

μειζων, comp. do *μέγας*.

μείλια, τὰ (lit. *meile* = tkliwość, pol. *miły*), eo służy do przeproszenia się, *δώσω* dam w celu przeproszenia się (sc. bogate wiano) Il. IX 147, 289.

μείλινος, 3 (*μελίη*), jesionowy.

μειλίχιος, 3 i *μείλιχος* (*μείλια*), zgodliwy, ujmujący, łagodny, układny, miły, uprzejmy, słodki, *μειλιχίοισι* sc. *ἐπέεσσι* I. *μύθοισι* Z 214.

μείρομαι, p. *ΜΕΡΩ*.

μειών, comp. do *μικρός*.

μελαγ-χροής (*χροή*, *χρώς*, *μέλας*), ciemnoskóry, ciemnej cery.

μελαθρον, τό, 1) powała, pułap, strop; belka pułapowa, belkowanie stropu Od. XXII 239. — 2) dach, dom, mieszkanie (*tectum*) Il. IX 204; *αἶδεσαι* uszanuj swój dach (obowiązek gościnności) Il. IX 640.

μελαίνομαι, ciemnieć, przybierać ciemną barwę Σ 548 (ziemia świeżo zorana jest ciemniejsza od tej, która jest dłużej wystawiona na działanie słońca).

Μελάν-ιππος, ó, Trojaniec.

μελάν-υδροσ, 2 (*μέλας*, *ὑδωρ*), o ciemnej wodzie.

μέλας, *μέλαινα*, *μέλαν*, nom. plur. *μέλανες*, *μέλαιναι*, gen. pl. fem. *μελαινάων*, ciemny, τό *μέλαν* δρυός ciemna kora dębu XIV 12;

czarny (dosłownie i przenieśnie: ponury, smutny, srogi, okrutny). *μελέδημα*, ατος, τό (*μέλω*), troska. *μέλει*, p. *μέλω*.

μελειστί, kawałkami, po kawałku, w kawały.

μέλεος, 3, próżny, daremny, bezużyteczny; *neutr.* = *adv.*

μέλι, ιτος, τό (*mel*), miód (jako pokarm).

μελί-γηρως, 2 (*γήρως*, *garrío*), słodczą miodu brzmiący, jak miód słodko płynący głos.

μελίη, ή, 1) jesion. 2) jesionowe drzewce włóczni, włócznia.

μελι-ηδής, 2 (*ήδύς*), słodki jak miód, słodki, miły.

μελι-κρητόν, τό (*κεράννυμι*), napój z miodu mieszanego z mlekiem.

μέλισσα, ης, ή (att. *μέλιττα*, *μέλι*), pszczoła.

μελί-φρων, ονος (*φρήν*), działający na usposobienie jak miód, krzepiący serce, słodki.

μέλλω, łączy się z *inf.*, zwykle *futuri*, mieć (w znaczeniu zamiaru, powinności, konieczności, możliwości), zamierzać, chcieć, musieć, móc Ω 46 (=może się zdarzyć).

μέλος, εος, τό, tylko w plur., członki, ciało H 131.

μέλπητρα, τά (*μέλπομαι*), igraszka. *μέλπομαι*, śpiewać.

μέλω, (tak Od. IX 20, zwykle 3 sing. *μέλει*), *inf.* *μελέμεν* i *-ειν*, *impf.* *ἔμελε*, *μέλε*, *fut.* *μελήσει*, *pf.* *μέμηλε(v)*, *con pf.* *μεμήλη*,

part. pf. μεμηλώς, plqpf. μεμήλει, plqpf. med. μέμβλετο, być przedmiotem troski, myśli, zainteresowania się, obchodzić kogoś, być znanym, *μέλει μοί τις* l. *τι* zależy mi, troszczę się, staram się, dbam, myślę, obchodzi mię, leży mi na sercu (martwi mnie, smuci, trwoży); *med. = act. οὐ μέμβλετο* nie myślał o śmierci, śmierć nie powstała mu w myśli, ani mu przez myśl nie przeszła Od. XXII 12.

μεμάσιν, p. μέμονα.

μεμακῦται, p. μηκόμαι.

μέμαμεν, μέματον, μεμανῖα, μεμαώς i t. d., p. *μέμονα.*

μέμβλετο, plqpf. med. od μέλω.

μέμβλωκε, p. βλώσκω.

μέμηκον, μεμηκώς, p. μηκόμαι.

μέμηλε, p. μέλω.

μεμνώμεθα, p. μιμνήσκω.

μέμονα, pf. ze znaczeniem praes.

(pier. *μεν-*, [*μη* = *μά-*] *μον-*, *μένος*, *mens*, *memini*, pol. *pa-mięć*), *du-al. μέματον, plur. μέμαμεν, -ατε, -άσι, part. μεμαώς, -ῖα, gen. -αῶτος, plqpf. μέμασαν*, 1) zamysłać, zamierzać. — 2) gorąco pragnąć, dążyć. — 3) gwałtownie nacierać, uderzać. — *part. μεμαώς* spragniony, gorliwy, ἐθέλω gorąco zapagnę, zechcę z całej siły Δ 40, βῆ szedł szybko K 339. *γαστήρ* żarłoczny, zachłanny brzuch XVII 286.

μεμορῶμενα, p. μορῶσσω.

μέμῶκε, pf. od μνκόμαι.

μέν (osłabione *μήν*), 1) partykuła

zapewnienia: istotnie, rzeczywiście, w samej rzeczy, zaiste VII 159, XIV 508, XXIV 321; *οὐ μέν... ἀτάρ μέν* zaprawdę nie... ale teraz to z pewnością Z 124 n., Od. I, 78, XIV 83; *οὐ μέν = οὐ μήν* A 154, 603; przy przysiędze ἤ μέν że istotnie A 77, K 330; *εἰ μέν* jeżeli rzeczywiście, jeżeli naprawdę Od. I 82, II. IX 434; — *μέν* zapewnia i wskazuje: przy żywym przypominaniu II. IX 252 (przecież); przecież (istotnie) Od. X 65 (zaczyna się myśl przeciwstawiona poprzedniej); więc, zatem, tedy Ω 650 (*μέν* wskazuje w. 635), VI 13; ἤ μέν δή zaiste, niewątpliwie H 97; *καί μέν* a przecież nawet, a jednak i II. IX 499, 632, Od. XIV 85; *μέν που* pewnie tam Γ 308, Ω 488; *μέν δή* w rzeczy samej II. IX 348.

2) *μέν* stwierdzające i zarazem przeciwstawiające pojęcie innemu pojęciu: A 184 ja istotnie odeszł... ale za to, wprowadzie... ale. Por. A 298 sqq, H 389, Ω 749, II. XXII 482. W ten sposób powstała partykuła **korrelatywna** wskazująca wyrazy sobie przeciwstawione lub wzajemnie sobie odpowiadające; *μέν τε... δέ τε* B 90, V 331. *οἱ μέν... οἱ δέ* jedni... drudzy. Po *μέν* następuje zwykle druga partykuła przeciwstawna, mianowicie *δέ*, czasem *ἀλλά, ἀτάρ, αὐτάρ, αἶ, αὐτε*; także i *καί* II. IX 53 lub *οὐδέ*

A 318, 536. Znaczą: wprawdzie... ale, bądź to... bądź to, z jednej strony... z drugiej strony, wprawdzie... ale za to. Zwykle się nie tłumaczy.

μέντοι, przed samogłoskami μέν τ³, partykuła zapewniająca i stwierdzająca (czasem wskazująca na coś poprzedniego i rekapitulująca), zaiste, istotnie, w samej rzeczy.

μενεαίνω (μέμονα, mens, μῆνις), 1) gwałtownie pożądać, pragnąć Δ 126. — 2) gniewać się, gniewnym zapałem unosić się Π 491.

Μενέλαος (por. μένω i λαός), syn Atreusa, brat Agamemnona, król Sparty.

μενε-πτόλεμος, 2 (μένω) wytrwały w wojnie, dzielny.

Μενεσθεύς, ἦος, wódz Ateńczyków.

μενε-χάρμης, (μένω, χάρμη), dotrzymujący placu w boju, waleczny.

μενο-εικής, έος, έα (1. εἶκω), odpowiadający pożądanemu, obfity, pokrzepiający serce.

μενοιδάω (μένος, μενεαίνω), pragnąć, zamierzać, wymyślać.

Μενουτιάδης, ᾱο, syn Menoitjosa = Patroklos.

Μεν-οίτιος (μένω, οἶτος), syn Aktora, ojciec Patroklosa, mieszkający w Opuncie, w Lokris, naprzeciw Eubei.

μένος, εος, τό (pier. μεν-, μη = μᾶ-, μον-, μέμονα, μῆνις, mens), 1) gwałtowny popęd, dążność,

pragnienie, gorliwość, wola, zamiar, życzenie. — 2) odwaga, μένεα πνείοντες technący odwagą Γ 8, waleczność, natarczywość; gniew, złość, wściekłość. — 3) siła, moc, potęga, władza, opisuje osobę έροδόν μένος Αλκινόοιο VII 167.

Μέντης, król Tafijczyków, połączony związkiem gościnności z Odysusem; pod jego postacią przybywa Atena do Telemacha.

μέντοι, p. μέντοι (po μέν).

μένω, inf. μενέμεν i -ειν, fut. μενέω, aor. έμεινα i μεῖνα (maneo), zostawać, wytrwać, dotrzymywać placu, wytrzymywać natarcie. — 2) czekać, oczekiwać.

μερομηρίζω, aor. -ιξε (μέρομερος = pamiętny, μέριμνα, memor), 1) namyślać się, rozmyślać, rozważać, διάνδιχα na dwie strony rozważać, wahać się. — 2) wymyślać, obmyślać.

μέρομις, ῑδος, ή, sznur.

μέροψ, οπος, śmiertelny.

ΜΕΡΩ (σμερ-, mereo = dostać część, μοῖρα), pf. έμμορε (z έσμορε), plqpf. εἵμαρτο (z έσέσμαρτο), praes. med. μείρομαι, brać udział, pf. act. otrzymał, dostąpił, ma udział; plqpf pass. zostało przeznaczone.

μεσηγύς(ς), p. μεσσηγύς(ς).

μέσος, p. μέσσος.

μεσσηγύς(ς) i μεσηγύς(ς), 1) adv. w środku, pomiędzy, podrodze VII 195. — 2) praep. z genet. między.

Μεσσηίς, ἴδος, ἦ, źródło w Lakonii, wedle innych w Tesalji.

μέσσοσ i μέσσοσ, 3 (z μέδης, § 4, 5β, tem. *medhio-*, § 27, *medius*, staroind. *mādhyas*, goc. *miduma* = środek, niem. *Mitte*, pol. *miedza*, *między*), środkowy, średni, będący w środku; ἐν μέσῃ sc. σχεδῶν w środku tratwy; μέσον ἡμερῶν = *meridies*; *neutr.* = *subst.*, środek, ἐξ μέσον... w środek pomiędzy.

μετά, w anastrofie (§ 24, 4) μετά Ω 400 (cf. niem. *mit*), **I. adv.** w środku, pomiędzy (niemi) Σ 515; później, potem XV 400, XXI 231. Często *in tmesi* A 48.

II. praep. 1) wśród, pomiędzy razem z, w, łączy się z *gen.* (u Homera rzadko) lub z *dat.* (tylko u poetów, § 24, 7c) Od. X 320, Ω 400; Γ 188, φρεσί w duchu Δ 245; Ω 724, Δ 416, πύματων jako ostatniego pomiędzy, naostatku wśród Od. IX 369; μετά καὶ τότε τοῖσι γενέσθω między tem niech i to się stanie XVII 285. — 2) na oznaczenie kierunku łączy się z *accus.* a) o miejscu: w środek, pomiędzy, do, A 222, 423, B 376, Γ 264, II. IX 54 (spodziewalibyśmy się tu *dat.* wybiłeś się między wszystkimi, zamiast ponad wszystkich); za, po, na, w kierunku na, do (§ 24, 8a), μεθ' ἡμιόνουσ za mułami VI 260; Σ 321 (za śladami); ἀμφίπολον na służącą VI 115; Ἀυτομέδοντά na Automedonta,

przeciw... II 864, XXIII 83 (do syna). — b) o czasie: po Σ 96, Ω 575 (po śmierci), Od. XXII 352 (po skończeniu uczy). — c) o celu: Νέστορα po Nestora K 73. — d) o kolejności: H 228. — e) o zgodności: wedle Σ 552 wedle pokosów, pokosami.

μέτα, 1) = μετά w anastrofie. 2) = μέτεστι, οὗ μέτα niema pomiędzy nimi XXI 93.

μετα-βαίνω, *imp. aor.* -βῆδι, *plqpf.* μετά βεβήκει (*tm.*), przechodzić (do innej treści) VIII 492; ἄστροα gwiazdy przeszły z jednej strony nieba na drugą = zachodziły, znikły, kłoniły się ku zachodowi XII 312, XIV 483.

μετα-βουλεύω, potem uradzić, postanowić, ἄλλως zmienili później postanowienie, uradzili inaczej V 286.

μετα-δαινύμαι, jeść (ucztować) razem z kimś.

μετα-δήμος, 2 (δήμος), wśród ludu (narodu) będący.

μετ-ᾄσσω, pędzić za kimś, skoczyć na kogo, napadać, nacierać. μετα-κιάθω (p. κίω), iść z tyłu za kim, przyjsć później, ścigać II 685, Σ 581; iść do kogo, wybierać się do Od. I 22.

μετα-κλαίω, *fut.* -κλαύσεσθαι, potem płakać, żalować poniewczasie. μετα-λήγω, *part. aor.* -λήξαντι (σληγ-, § 1, 3c, uw. 2), zaprzestać, poniechać.

μετ-αλλάω, *imp.* i *impf.* -άλλα, pytać się, wypytywać się, badać.

μετ-άλμενος, *part. aor. od μεθάλ-λομαι*.

μετ-αμώνια, *neutr. (= -ανεμώνια)*, na wiatr, puste (słowa), *θεοί... θεῖεν* oby to bogowie zmienili w puste słowa, w gadanie na wiatr Δ 363.

μετ-ανά-στης, ὁ (= μετ-ανα-στά-της, -ῖσταμαι), taki, który powstał i opuścił swą siedzibę i wyszukał sobie znowu siedzibę inną: przybysz, tułacz, obcokrajowiec, przybłęda.

μετα-νίσσομαι, przechodzić na drugą stronę, Ἡέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε Helios przechodził ku wyprzęganiu wołów = słońce chyliło się ku zachodowi Π 779.

μετα-πρεπής, 2 (πρέπω), odznaczający się pomiędzy czemś, ἀθανάτοισιν wyróżniający się wspa-niałością pomiędzy domami nieśmiertelnych Σ 370.

μετα-πρέπω, odznaczać się między innymi, wyróżniać się, celować. μετα-σεύομαι, *impf. -εσσεύοντο*, śpieszyć za kimś, śpiesznie postępować.

μετα-σπών, p. μεθέπω.

μέτασσαι, αἱ (μέταξαι, μετά), średniaki, średnie jagnięta, zrodzone między wczesnemi (starszemi πρόγονοι) a młodziutkiemi (ἔρσαι).

μετα-στρέφω, *part. aor. pass. -στρεφθείς*, obracać, odwracać.

μετα-τρέπομαι, odwracać się A 199 (*tm.*); obracać się za czem, troszczyć się, dbać, A 160.

μετ-αυδάω, *impf. μετηύδων*, μετ-ηύδα (αὐδή), mówić między innymi, τοῖσιν między nimi.

μετά-φημι, *impf. μετ-έφη*, *aor. *μετέειπεν, -έειψ'* (także *tm.*), między innymi przemawiać.

μετα-φράζω, *fut. 1 plur. -σόμεσθα*, później rozważyć.

μετά-φρενον, τό (φρήν, φρένες), grzbiet, plecy.

μετα-φωνέω (φωνή), τοῖσι między nimi zabrać głos, mówić.

μετ-έασι, p. 1. μέτειμι.

μετ-έειπε, -έειψ', p. μετάφημι.

1. μέτ-ειμι (εἶμι), 3 *plur. -έασι*, *inf. -έμμεναι*, *con. μετέω*, -έησι, *fut. -έσσομαι* (ἔσσεται II. IX 131 *tm.*), być pośród innych, między innymi.

2. μέτ-ειμι (εἶμι), pójść za kim. μετ-έμμεναι, p. 1. μέτειμι.

μετ-ελεύσομαι, -ελθεῖν, p. μετ-έρχομαι.

μετ-έπειτα, potem, następnie.

μετ-έρχομαι, *fut. -ελεύσομαι*, *aor. -ἦλθον*, udać się do kogo, wpaść między, na; ἔργα obchodzić, oglądać prace = zwiedzać posiadłości wiejskie XVI 314.

μετ-εσσεύοντο, p. μετασεύομαι.

μετ-έω, p. 1. μέτειμι.

μετ-οίχομαι, iść między, za kim, do, na (kogo).

μετ-όπισθε(ν), 1) o miejscu: w tyle, ztyłu, XIII 241 mówiący zwracają się twarzą na wschód; λε-λειμμένοι pozostawieni ztyłu = w domu Ω 687. — 2) o czasie: później, potem, na przyszłość.

μετ-οχλίζω (ὄχλεύς *dzwignia*), przesunąć, ruszyć z miejsca.

μέτρον, τό (*metior*), miara, ὄρουμ cel przystani, γλῶβ przystani, gdzie najlepiej zarzucić kotwicę XIII 101.

μετώπιος, 2 (μέτωπον), w czoło (*adi. pro adverbio* jako dopełnienie orzeczenia).

μέτ-ωπον, τό (ὤψ), czoło.

μεῦ=μοῦ, *gen.* od ἐγώ.

μέχρη(ς), *praep.* z *gen.*, *tenus*, aż po.

μή, nie, negacja, która **odpiera** jakąś myśl, podczas gdy οὐ tylko zaprzecza. Kładzie się

I. w zdaniach głównych (także w *acc.* i *nom. c. inf.*) z *indic.*, *con.*, *opt.*, *imp.*, *inf.* l. ὄφελον z *inf.* Il. IX 698, Il. XXII 481 na wyrażenie: 1) przestrogi, groźby, obawy, życzenia, nakazu, wezwania, zakazu: nie, żeby nie A 26, Δ 42, A 32, XII 300, XXI 370, V 356, 415, 467, Σ 8, Il. XXII 120. — 2) pytania, po którym spodziewamy się odpowiedzi przeczącej: ἤ μή (σου) chyba nie, pewno nie VI 200, IX 405, 406. — 3) stanowczego odparcia innej myśli (z *ind.* VI 200, IX 405 i 406) lub zapewnienia, szczególnie przy przysiędze: zaiste nie, z pewnością nie K 330 (z *ind.*), Il. XXII 123, 304 (p. μάν, nie życzenie!).

II. w zdaniach pobocznych, zwykle z *con.* po czasach głównych, *opt.* po czasach historycz-

nych, 1) w zdaniach zamiarowych: żeby tylko nie, żeby nie A 522, Ω 584, XXIV 544 (z *ind. fut.*). — 2) w zdaniach warunkowych, przyzwolonych, względno-warunkowych i warunkowo-czasowych: o ile nie, jeżeli (jeżeliby) nie, gdyby nie Γ 374, Z 75, chyba że Σ 192, V 178, XVI 197, Π 227. — 3) w zdaniach wyrażających obawę: żeby nie, czy nie, że może A 28 (ironja, jakby się mówiący obawiał), Il. IX 244, Δ 470, V 300 (z *ind. aor.*) XIII 216, XVI 179, XXI 395, XXIV 491.

μή łączy się z innymi słówkami: μή δή żeby tylko nie II 128, Σ 8; μή μάν (p. μάν); μή οὐ żeby się nie przydarzyło, że nie... =bo może nie... (w zdaniach zaprzeczonych wyrażających obawę) A 28, 566; μήποτε nigdy (odpiera jakąś myśl), żeby nigdy, żeby kiedyś nie Il. XXII 106; μή σου żeby może nie, żeby czasem nie; μή πω z *imper.* jeszcze nie Σ 134, XXIII 59; na żaden sposób nie, żeby tylko nie Δ 234; z *opt.* aby może nie, żeby jakimś sposobem nie, aby czasem nie XIII 123; μή πως *ne qua*, aby jakoś nie, aby może nie, aby czasem nie V 147; że może (w zdaniu wyrażającym obawę); czy może (w pytaniu); μή τις, μή τι żeby nikt nie, żeby nic nie; nikt, nic, żaden, że może (po słowach obawy i troski).

μηδέ, *neque*, *ne—quidem*, i nie, lecz nie K 237, ani, także nie, nawet nie, ani nawet Z 58, K 239, μηδέ — μηδέ i nie — ale także nie Δ 303 nn. (μηδέ odpiera myśl, οὐδέ przeczy).

μηδέν, nie, *nihil*, Σ 500 (odpiera myśl, por. μή).

μηδομαι (μηδος), fut. 2 *sing.* μήσειαι, aor. μήσατο i ἐμήσατο, myśleć, radzić; wymyślać, zamyślać B 38, Z 157, gotować II. XXII 395, wyrządzać.

μηδος, τό, tylko plur. μήδεα, τά (pier. μέδων doradca, *medix* najwyższy urzędnik w Kapui, *meditari*), zamysł, myśl, mądrość, rada, postanowienie, plan Π 120; ...σά τε μήδεα... tęsknota za tobą i za twą mądrością i za... XI 202.

μηκόμαι (niem. *meckern*, onom.), part. pf. μεμηκώς, μεμακυῖα (§ 19, 5 b), part. aor. μακών (§ 18, 4), meczeć, beczeć, krzyczeć z bólu (kwiczeć, kniazić, ryczeć), μέμηκον *impf.* nowe urobione z tematu *perfecti* beczały nieustannie Od. IX 439.

μηκός, άδος, fem. tylko w plur. (μηκόμαι), beczący.

μη-κ-έτι (κ wedle οὐ-κ + έτι), więcej już nie, już dalej nie.

μηκιστος, 3 (μακρός, μήκος), najdłuższy; *neutr. pl.* = *adv.* μήκιστα nakonieć, wkońcu, τί νύ μοι cóż się nakonieć jeszcze ze mną stanie V 299, 465.

μήκος, τό (μακρός), długość, wielkość Od. IX 324.

μηλείαι, αί (1. μήλον), jabłonie, XXIV 340 *syn.*

μηλο-βοτήρ, ήρος, ό (2. μήλον, βόσκω, βοτήρ pasterz), pasterz owiec, owczarz.

1. μήλον, τό (*mālum*, *melon*), jabłko.

2. μήλον, τό (ang. *small* mały, niem. *schmal* wąski, staroniem. *smali* mały, staronordyjskie *smale* drobne bydło), sztuka drobnego bydła XII 301, XIV 105; zresztą plur. drobne bydło, trzody kóz i owiec; ἄρσena samce = barany i kozły.

1. μήν (μάν), zapewnia, stwierdza, podkreśla: istotnie, naprawdę, jużci; ἄγε μήν ejże... tedy Δ 302, οὐ μήν istotnie nie, zaprawdę nie, prawdziwie nie Ω 54. Zawsze łączy się z poprzedzającym ή, οὐ, ἄγε.

2. (μήν), μηνός, ό, tylko *casus obliqui* (jońskie μείς, pier. μη = mierzyć sc. czas, *melior* 4 *mensus*, niem. *Messer* = miernik; por. *miesiąć*, *mensis*, goc. *mena*, niem. *Monat*, cerk. *měšęc*), miesiąc.

μηνιδμός, ό (μηνίω), gniewanie się.

μηνίμα, τό (μηνίω), pobudka, powód do gniewu.

μήνις, ιος, u późniejszych ιδος, ή (*memini*), gniew, zawziętość.

μηνίω, gniewać się, trwać w gniewie.

Μήνις, ιδος, niewiasta z Meonji (z Lidji), Meonka.

μηρί(α) i μηρ(α) (μηρός), udźce,

kawałki mięsa z uda, obłożone kawałkami innego mięsa i owinięte podwójną warstwą tłuszczu (siec tłuszczowej *omentum*), palone na ołtarzu. (Sieć tłuszczowa = pokład tłuszczu, znajdujący się bezpośrednio pod oponą brzusznią i przykrywający trzewia od zewnątrz).

Μηριόνης, *όναιο*, towarzysz Idomeneusa z Krety.

μηρός, *ὁ* (z *mēs-ro*, *mēro*, lub z *mēmsro*, cf. *membrum* z *mēm-sro-m*; staroind. *māsa* = *mięso*), górna mięsista część uda, udo, bok, biodro, *παρά μηροῦ* od boku A 190; *πληξάμενος* uderzywszy się po udach (oznaka wielkiego zaniepokojenia się) II 125, XIII 198.

μήστωρ, *ωρος*, *ὁ* (*μήδομαι*), ten co wymyśla, wynalazca, sprawca, znawca, doradca.

Μήστωρ, *ορος*, syn Priama.

μήτε (por. *μή*), i nie, ani, *μήτε...* *μήτε τι* ani nie chwal mnie, wcale... ani nie gań (=nie mów wogóle o mnie) K 249.

μητήρ, *έρος* I. *τρός*, *ή*, matka.

μητιάω, 3 *pl.* *μητιόωσι*, *part.* *-όωντι*, *-όωντες*, *-όωσι*, *-όωσα*, 2 *pl. med.* *-άασθε*, *inf. med.* *-άασθαι*, *impf.* *μητιόωντο*, (*μητις*), narażać się, postanawiać, myśleć nad czym, wymyślać.

μητίετα, *nom* i *voc.* (*μητιόμαι*), doradca, wszechwiedzący.

μητιόμαι (*μητις*), wymyślać, zamyslać, wyrządzać, cf. *μήδομαι*.

μητιόωσα, *p.* *μητιάω*.

μη̄τις, *ι*, *ιν*, *ή* (*metior*, staroind. *māti* = mierzy, pier. *me-*, *mē-ra* = *miara*, niem. *messen*, *Ermessen* = miarkowanie, ocena), mądrość, rozum, pomysł, zamysł, plan.

μητρῴως, macierzysty, matczyńy; *δῶμα* dom rodziców matki XIX 410.

μη̄τροως, *ωος*, *ὁ*, brat matki, wuj. *μηχανάω*, 3 *opt. med.* *-όφτο* (*μηχανή* = *machina*) sztucznie robić, sprytnie wymyślać, knować, urządzić, dokazać, dokonać.

μη̄χος, *τό* (niem. *Macht* moc, *machen* robić), środek, rada, sposób. *μία*, *fem.* do *είς*, *μ.* *μόνη* jedna jedyna XXIII 227.

μιάινω, *aor. con.* *μύνη*, 3 *pl. aor. pass.* *μιάνθη* (§ 12, 4, uw. 1), plamić, barwić Δ 141.

μίγνυμι, *praes.* i *impf.* tworzy się od *μίγω*, *fut. med.* *μίξεσθαι*, *aor.* *έμιξαν*, *aor. med.* *μίκτο* (§ 17, 7), *plqpf. pass.* *μέμικτο*, *aor. I pass.* (*έ*) *μίχθη* (§ 14, 1), 3 *pl.* *έμιχθεν* (§ 12, 4), *aor. II pass.* *έμίγην*, *inf. fut. pass.* *μιγήσεσθαι*, mieszać, *pass.* mieszać się, wmieszać się, stykać się; *γλώσσα* mowa ich była pomieszana Δ 438; *κονίσιον* mieszać się z prochem, runąć w kurzawę, tarzać się w prochu Γ 55, K 457, Od. XXII 329; wejść pomiędzy, zbliżyć się Γ 209, VI 136; potykać się, walczyć Δ 456, mocować się, walczyć w zamęcie V 317; spotkać się jako gość i gospodarz XXIV 314.

μικρός, 3, mały, *comp.* μείων, κεφαλή głowę ma mniejszą Γ 193.

μίκτο, p. μίγνυμι.

μιλτο-πάρρηος (μίλτος, δ, minja, czerwony barwik z ołowiu, παρειή), czerwonołocy, po bokach czerwono malowany.

μιμνήσκω (pier. μεν-, mens, meminī, niem. mahnen, Minne = miłość, pol. po-mnieć, wspomnieć, pa-mięt-ać, na-mięt-ność), fut. μνήσω, aor. ἔμνησα, med. μνάομαι, praes. part. -ώμενος, impf. -ώντο, zresztą μιμνήσκομαι, fut. μνήσομαι, aor. med. (ἐ)μνήσατο, imp. aor. μνήσαι, aor. pass. μνησθῆναι, pf. μέμνημαι, opt. pf. μεμνήμην, con. pf. μεμνώμεθα, fut. III μεμνήσομαι, przypominać; med. przypominać sobie, wspominać, pomyśleć VII 192, φύγαδε o ucieczce II 697; pamiętać (pf. med. ma znaczenie praes., cf. meminī).

μίμνω, dat. plur. part. μινόν-τεσσι (red. tem. μεν-, na stopniu zaniku μν-), zostać, pozostawać, dotrzymywać placu; czekać, wy-czekiwać.

μίν, encl. pronom. 3 osoby acc. sing. l. plur.: eum, eam, id, se, eos, eas, ea.

μινύθω, 1) trans. zmniejszać, osłabiać. 2) intr. niszczyć, psuć się, iść na marne II 392.

μίνυνθα (μινύθω, minus), krótko, na krótki czas.

μινυνθάδιος (μίνυνθα), krótkotrwały, krótkożyjący.

μισγ-άγκεια (μίσγω, ἄγκος), kotlina, parów, dolina, w którą spływają wody i mieszają się.

μίσγω, p. μίγνυμι.

μιστύλλω (mutilus okaleczony), krajać na kawałki.

μίτρη, ἦ, pas, gurt metalowy podbity skórą lub wełną, na wierzchu zdobny rzeźbami, noszony pod pancerzem na chitonie. Górna część gurtu była zakryta pancerzem, dolna była widoczna. Zatem brzuch wojownika i miękkie podbrzusze było zasłonięte: 1) pasem, sprzączkami ściśniętym (ζωστήρ), 2) pancerzem metalowym lub skórzanym albo i wełnianym (θώραξ), którego odporność podnosił obciskający go pas. 3) zapaską skórzaną (ζῶμα), 4) gurtem metalowym (μίτρη), 5) chitonem.

μιχθείς, p. μίγνυμι.

1. μνάομαι, 3 p. μιμνήσκω.

2. μνάομαι, 3 sing. μνάται, inf. μνάσθαι (z βνάομαι, beockie βανά = γυνή; nie łącz z βανά polskiego pan [z żu-pan] ni chorwackiego ban. Są to wyrazy awarskie!), starać się o rękę, zalecać się, szukać żony.

μνήμων (μέ-μνημαι), pamiętny, mający w pamięci, εἰμι pamiętam XXI 95.

μνήσαι, p. μιμνήσκω.

μνηστήρ, ἦρσιν i ἦρσσω (§ 7, 2), (μνηστή, p. μνηστός), zalotnik.

μνηστηροφονία, ἦ (φονεύω), wymordowanie zalotników.

ήνηστός, 3, tylko w *fem*, μνηστή (2. μνάομαι), ślubna, zaślubiona (zdobyta zalotami, nie włócznie δουρικτητή).

μνώοντο, p. 1. μνάομαι (μιμνήσκω).

μογέω (μόγης), trudzić się, męczyć się, laborare; znosić, wycierpieć. μόγης (μόγος), z trudnością, ledwo, z biedą.

μόγος, ó, trud, wysiłek.

μόθος, ó (motać), zamęt wojenny, zgiełk bitwy.

μοί, *encl.* (mihi, dat. do ἐγώ), elidowane μ' Od. X 19, XXIII 21.

μοῖρα, ης (μέρος, μείρομαι), 1) część, udział XI 534 (w zdobyczy); to co się należy, słuszość, κατά μοῖραν jak się należy, słuszenie, sprawiedliwie. A 286, Od. IX 352; wedle porządku, dokładnie, należycie VIII 496, X 16; παρά μοῖραν niesłuszenie, niewporeę, w nieodpowiedni sposób XIV 509; ἐν μοίρῃ merito, jak mu się należało, sprawiedliwie. — 2) los, przeznaczenie, dola losem człowiekowi przy urodzeniu przeznaczona.

Μοῖρα (p. μοῖρα), personifikacja przeznaczenia, Mojra bywa poj-mowana jako moc stojąca ponad bogami lub też jako wola bogów, szczególnie Zeusa.

μοιρη-γενής, 2, w szczęściu zrodzony, dziecie szczęścia.

μολεῖν, p. βλώσκω.

μόλιβος, ó, ołów.

μολπή, ἥς, ἥ (μέλπομαι), zabawa, taniec, śpiew, gra.

μονο-μαχία, ἥ, pojedynek.

μονόω (μόνος, p. μοῦνος), *part. aor. pass.* μονωθέντα 1. μονωθέντα, zostawić samego, osamotnić, opuścić.

μόρος, - ó (μέρος, μοῖρα), *fatum*, los, przeznaczenie, ὑπὲρ μόρον wbrew woli przeznaczenia Od. I 34.

μόρσιμος, 2 (μόρος), przeznaczony. μορούσσω, *part. pf. pass.* μεμορυμένα, walać, brukać, smolić.

Μούλιος, Trojanin.

μοῦνος, 3 (z μόνος, § 2, 3 a), sam jeden, jedyny.

μοννωθείς, *aor. pass.* od μονόω.

Μοῦσα, *gen. pl.* -άων (Μόντja, cf. πᾶσα z πάντα, mons, montis), górską pani; górskie nimfy, darzą natchnieniem śpiewaków i same śpiewają przed bogami, córki Zeusa i Mnemozyny w liczbie dziewięciu.

μοχλός, ó, kół, drąg, drażek (= dźwignia).

Μυγδών, óνος, król Frygji.

μυελόεις, óντος (μυελός), pełen szpiku, szpikowy.

μυελός, ó, szpik.

μυθέομαι, opowiadać, mówić; wyjaśnić, wytłumaczyć A 74, wymienić, wspomnieć XI 517.

μυθο-λογεῦω, opowiadać.

μῦθος, ó, słowo, mowa, rozmowa; opowiadanie; zamiar, postanowienie, myśl A 545; wieść, wiadomość K 337; rada H 358, rozkaz A 25, B 16; ...μῦθον ἐπισχεσίην nie mogliście nic innego

ποδαί za powód, ποδαί żadnej innej wymówki XXI 71.

μυῖα, μυῖης, ἡ (tem. *mus-*, *musca*, lit. *muse*, pol. *mucha*), mucha.

μυκάομαι (*mugire*, cerk. *myk*, pol. *mek*, *meczeć*, niem. *muck-(s)en* = mruczeć), aor. *μύκε* i *μύκον* (§ 18, 4), pf. *μεμυκώς*, plqpf. *ἐμυμύκει*, ryczeć.

μυκηθμός, ὁ (*μυκάομαι*, onom.), ryk.

Μυκήνη, Μυκῆναι, miasto w Argolidzie, rezydencja Agamemnona.

μυλο-ειδής, 2 (*μύλη* = młyn [niem. *Mühle*, cf. łac. *molo* = miele] i *εἶδος*), jak kamień młyński.

μύνη, ἡ, wymówka, wykręt, pozór. *μυρίκινος ὄζος* (*μυρίκη* tamaryszek, *tamarix gallica* Linn.), gałąź krzaku tamaryszkowego.

μυρίος, 3, niezliczony (por. § 10, 5).

Μυρμιδόνες, οἱ, dat. -όνεσσι (§ 7, 2), poddani Achillesa w tesalskiej

Phtiotis. Główne miasta Φθία i Ἑλλάς.

μύρομαι, rozplywać się (we łzach), płakać, narzekać.

Μυσοί, Mysowie, szczep z nad Dunaju (osiedlony później w Azji); sięga od Aiseposu do Olimpu.

μυχμός, ὁ (*μυκάομαι*), jęk, zawođenje.

μυχοίτατος (utworzony z loc. *μυχοῖ*), w najgłębszym kącie, najdalej od drzwi.

μυχός, ὁ, zakątek, głąb, wnętrze najbardziej oddalone od wejścia.

μύω, zamykać się.

μῶλος, ὁ (*mōles*), mozól, miazdzący trud.

μῶλυ, τό, nazwa cudownego ziela.

μομεύω (*μῶμος* nagana), ganić, przyganiać, szydzić.

μῶνυξ (*σμῶνυξ* z *σμ-*, *semel*, i *ῶνυξ*), jednokopytny, *μῶνυχες ἵπποι* w przeciwieństwie do racie bydła przeżuwającego.

N

ναί (*νή*, *nae*, *nē*), tak jest, zaiste; zwykle łączy się z *δή*; *ναί μά* zaprawdę A 234.

ναιετάω, mieszkać, leżeć (o miejscowościach), zamieszkiwać, *εἶ* (*έύ*) *ναιετάοντες* dobry (wygodny) do mieszkania.

ναῖον; Od. IX 222, p. *νάω*.

ναίω, mieszkać, leżeć (o miejscowościach), zamieszkiwać, *εἶ* (*έύ*) *ναίόμενος* dobrze zamieszkanym,

ludny, pięknie zabudowany; *ναῖον* Od. IX 222 p. *νάω*.

νάσσω, aor. *ἔναξε*, mocno ubić, udeptać.

ναῦς, p. *νηῦς*.

Ναυσί-θοος (*ναῦς*, *θοός*), ojciec Alkinoosa.

Ναυσι-κάα (*ναῦς*, *καίνυμαι*), córka Alkinoosa.

ναυσι-κλειτός, 2, słynny z okrętów, sławny żeglarz VI 7.

ναυσικλυτός = ναυσικλειτός.
 ναύτης, ὁ (νηῦς), żeglarz.
 ναῦφι(ν), p. νηῦς.
 νάω (p. 1. νέω, *nare*), *impf.* ναῖον
 Od. IX 222 płynąć; opływać,
 przelewać się, być pełnym.
 νεβρός, ὁ, jelonek, młody jeleni.
 νέες, p. νῆς.
 νέηαι, p. νέομαι.
 νέ-ηλυς, υδος (ἤλυθον), świeżo
 przybyły.
 νεῆρις, ἰδος, *dat. plur.* -ισσιν (νέος),
 dziewczyna.
 νεῖται, p. νέομαι.
 νεῖαιρα (νεῖατος, νεῖός), dolna,
 niższa, γαστήρ spod brzucha,
 dolna część brzucha.
 νεῖατος, 3 (pier. νε-, p. νεῖός,
 niem. *nieder* = na dole), najdol-
 niejszy, na samym spodzie (ἄλ-
 λων *gen. comparationis: inferior*
ceteris, niżej niż wszystkie inne)
 Z 295.
 νεικεῖω, *con.* -εῖησι, *impf.* 3 *plur.*
 νεῖκειον, *impf. iter.* νεικεῖσκεν, =
 νεικέω.
 νεικέω, *fut.* νεικέσω, *aor.* ἐνεῖκε-
 σας, νεῖκεσεν (νεικέστω, νεῖκος),
 kłócić się, spierać się; łajać, ga-
 nić K 249, lżyć, gromić.
 νεῖκος, εος, τό, łajanie, kłótnia;
 νεῖκει ὀνειδίζων wśród łajania
 ganiąc, gromiąc ich gorzkiemi
 wyrzutami (*dat. modi*) H 95;
 spór, walka, bitwa.
 νεῖμα = ἔνεμα, *aor.* od νέμω.
 νεῖός, ἡ (νεῖός, νεῖατος, *niwa*,
nizina), w nizinie leżące pole,
 niwa.

νεῖται, p. νέομαι.
 νεκρός, ὁ (*nec-are*), martwy, umarły,
 κατατεθνηῶτας trupy poległych
 Z 71, Σ 540.
 νέκταρ, αρος, τό (νέκυσ; staroind.
tarah = triumfuje, *nec* + *tar* =
 triumfujący nad śmiercią), nektar,
 napój bogów.
 νεκάρεος (νέκταρ), jak nektar
 wonny, piękny.
 νέκωια, ἡ (νέκυσ), kraina zmarłych.
 νέκυσ, υος, ὁ, υεσσιν i υσσω, υας
 i υς (νεκρός, *necare*), zmarły,
 trup, zwłoki.
 νεμεσ(σ)άω i *med.* (νέμεσις), *aor.*
pass. νεμεσσήθη, brać za złe;
 oburzać się, gniewać się.
 νεμεσ(σ)ητός, *adi. ver.* (νέμεσάω),
 1) oburzający, niedopuszczalny.
 2) nakazujący szacunek, budzący
 lęk Δ 649.
 νεμεσίξομαι (νέμεσις), brać za złe,
 gniewać się; lękać się gniewu.
 νέμεσις, ἡ, *dat.* ἔσσει i ἔσσι Z 335,
 niechęć, uraza, gniew, pomsta
 Od. XXII 40; οὐ νέμεσις (ἔστιν)
 nie można brać za złe, że Γ 156.
 νεμεσάω, -σητός p. νεμεσάω i n.
 νέμω, 2 *sing. med.* νέμει (§ 12, 7),
aor. ἔνεμα, νεῖμαν (§ 14, 1),
 1) dzielić, rozdzielać, przydziałać
 VI 188, Γ 274; *med.* sobie (*sibi*)
 przydziałać = korzystać, gospodar-
 czyć, uprawiać XI 185. — 2) paść,
 ἐπῆλθε νέμων aż nadszedł pa-
 sąc = z pasącą się trzodą (cyklop
 pasie także podczas powrotu)
 Od. IX 233; *med.* paść sobie,
 wypasać, spasać Od. IX 449.

νεό-δαρτος, 2 (δέρω), świeżo zdarty.
 νέομαι i νεῦμαι, 2 *sing.* νεῖαι
 (§ 3, 4 i uw. 1), *con.* νέηαι (pier.
 νεσ-, νόστος), pójść, wrócić, do
 domu przyjsć (*praes.* często = *fut.*).
 νεό-πλυτος, 2 (νέος, πλύνω), świe-
 żo wyprany.

νέος, 3 (νέφος, *novus*, niem. *neu* =
nowy), nowy, świeży, młody;
subst. młodzieniec; *neutr.* = *adv.*
 νέον, właśnie XIX 433, dopie-
 ro co; na nowo B 88.

νεός, p. νηῦς.

νεοσσοί (νεφοκιοί, *novicii*), młode
 ptaszęta, pisklęta.

νεούτατος (νεός, οὐτάω), świeżo
 zraniony.

νέρθε(ν), *adv.*, na dole, spodem;
praep. (z *gen.*) pod.

Νέστωρ, ορος, syn Neleusa, król
 w Pylos.

νεῦμαι, p. νέομαι.

νευρή, ἡ, *gen.* -ρήφιω (ze *σνευρή*,
nervus, niem. *Schnur*), cięciwa.

νεῦρον, τό (p. *νευρή*), ścięgno,
 cięciwa; sznurek, którym grot
 strzały był przymocowany do
 trzonka trzciniowego Δ 151.

νευστάζω (νεύω), kiwać, dawać
 znaki skinieniem, mrugać.

νεύω, *impf.* ἔνευε i νεῦον (*nuo* 3,
 lit. *snáudziū* = zasypiam kiwając
 głową — o mimowolnem zdrzem-
 nięciu się), kiwać, pochylać się,
 trząść się, chwiać się; skinąć.

νεφέλη, ἡ (p. νέφος), chmura.

νεφέλ-ηγερέτα, *nom.* (νεφέλη, ἀγεί-
 ρω), gromadzący chmury.

νέφος, τό (έ)εσσι(ν), (pier. *nebh*,

§ 27, *nebula* [ale **nie** *nubes*],
 niem. *Nebel* = mgła, staroind. *na-*
bhas, cerk. *nebo* = *niebo* z *nie-*
bos, plur. *niebiossa*), chmura.

1. νέω, *fut.* νεύσομαι, z tem. *sn-eu*:
σνέφω = νέω, (z pier. *sna* + *u*:
σνάφω = *νάω*, staroind. *snati* ką-
 pie się = awest. *snayete*, irlandz-
 kie *snaim* = pływam, łac. *nare*),
 pływać.

2. νέω, *aor.* νήσαντο (*neo* 2, pier.
snē - *snuc*, *nić*, lit. *snaujis* = wę-
 zeł), prząść.

νη-, (*ne-fas*), partykuła przecząca
 w złożeniach, p. § 36 a.

νηα, νηάδε, p. νηῦς.

νηάτεος, ος, nowozrobiony, no-
 wiutki; inni: wspaniały, jaśnie-
 jący.

νήγρετος, 2 (νη-, § 36 a, ἐγείρω),
 ὕπνος sen bez zbudzenia się,
 głęboki, mocny.

νή-δυμος, 2 (= ἀνέκδυτος taki
 z którego nie można się łatwo
 wyrwać, p. νη- i δύω), głęboki,
 mocny (sen).

νηδύς, ύος, ἡ, brzuch,

νηες, νήεσσι, p. νηῦς.

νηέω, składać na kupę, naładować.

νηιάδες (νάω) κοῦραι Διός, nimfy
 źródlane, najady.

νηίος (νηῦς), okrętowy.

νηῖς, ιδος (νη-, § 36 a, ἴδμεναι),
 nieświadomy, nieobeznany.

νηλεής, 2 (νη-, § 36 a, ἀλεφής
non vitandus), nieuchronny, ἡμαρ
 nieuchronny dzień = śmierć; nie-
 odparty, niezmożony ὕπνος XII
 372; inni nie odróżniają od νη-

λής (z νη-, ἔλεος), nielitościwy, okrutny, twardy.

Nηλεύς, ἦος, syn Pozejdona a brat Peljasa i Ajsona (więc stryj Jazona). Przez Peljasa wypędzony z ojczyzstego Iolku w Tesalji wywędrował do Mesenji i tu założył Pylos. Miał synów dwunastu, ale z wyjątkiem Nestora, padli wszyscy w walce z Heraklesem.

Nηληιάδης, syn Neleusa, Nestor.

Nηλήϊος (*Nηλεύς*), 3, Nelejski.

νηλής, 2 (νη-, ελήης, § 36 a, ἔλεος), bezlitosny, nielitościwy, okrutny, twardy.

νηλτίτιδες (plur. fem. do νη-, (ἀ)λείτης), nienaganny, niewinny.

νημα, τό (2. νέω), przędza.

νημεροτής, 2 (p. νη-, ἀμεράνω), niechybny, niezawodny, szczery, prawdziwy; *adv.* *νημεροτές* i *νημεροτέως*.

νηνεμία, ἥ (*νηνεμος* z νη- i ἄνεμος), bezwietrzna cisza morska.

1. *νηός*, ὁ (*ναός* z *νασός*, *ναίω*, att. *νεός*), mieszkanie święte, chrám; niekiedy monumentalna budowla, lecz także dorywczo w celach religijnych wzniesiony szałas, kryty gałęziami i kwieciami. Narody azjatyckie posiadają świątynie budowane i stamtąd zwyczaj wznoszenia takich budowli przenika zwolna do Europy. A 39, Z 88, VI 10, XII 346.

2. *νηός*, *gen.* od *νηῦς*.

νηπιαχέω (*νηπίαχος*), zabawiać się dziecinnymi igraszkami.

νηπίαχος, 2 (*νήπιος*), w dziecinnym, niemowlęcym wieku Z 408; naiwny, głupiutki.

νηπιέη, ἥ, *dat. plur.* -έησι (*νήπιος*), dziecinne zachowanie się (dziecinnie brak zachowania się), dzieciństwo; dziecinna nieporadność; niemądre myśli XXIV 469.

νήπιος, 3 (p. νη-, *Ἔπεος*, *in-fans*, *nie-mowlę*. Nowsi wywodzą od *νή-πιος* [por. *πι-νοτός* z *πι-νοτός* rozsądny] niemądry), niemowlęcy, młody, mały; dziecinnie, słaby, głupi, nieświadomy.

νή-ποιος, 2 (p. νη-, *ποιή*), bez złozenia grzywny, bezkarny, niepomoszony, *neutr.* = *adv.*

Νηρεός (*νᾶρος* = płynny, z *νᾶ-ερός*, *νάω*, *nare*), syn Pontosa i Gai, starzec morski, panujący nad morzem Egejskim.

Νηρηίδες, αἱ, boginki morskie, córki Nereusa.

νήριτος, 2 (p. νη-, pier. *ῥι-*, anglosaskie *riŋ* = liczba, *ἀ-ρι-θιμός*), niezliczony, niezmierny; *εἰκοσινήριτα* dwudziestokrotnie (skutkiem znaczenia poprzedzającego *δεκάκις*) niezliczony, zupełnie bez granic II. XXII 349.

νηῆσος, ἥ (z *snā-t[e]s-os*, *νάω*, 1. *νέω*, *nare*), wyspa.

νηῦς, ἥ, *νηός* i *νεός*, *νηί*, *νηα* i *νεα* (Od. IX 283 *syn.* *νεᾶ*), *νηες* i *νέες*, *νηῶν* i *νεῶν*, *νήεσσι* i *νέεσσι* (ν), (*νέεσσ'* Γ 240), i *νηυσί* (ν), *νηας* i *νεας*, *genet.* (*abl.*) i *dat.* *ναῦφιν* (§ 5, 2 a), (*navis*), okręt; *νηάδε* do okrętu, na okręt

νήχω i *med.* (σινᾶ-χω, p. 1. νάω),
inf. νηχέμεναι, *fut.* νήξομαι, pły-
wać.

νίζω, *fut.* νίψω, *aor.* ἔνιψα i νίψα,
med. νίψατο, myć, zmywać.

νικάω, *impf. iter.* νικάσκομεν (§ 22),
zwyciążać, przewyższać, górować.

νίκη, ἡ, zwycięstwo.

νίπτω, p. νίζω.

νίσσομαι (νι-σο-ομαι, pier. νεσ-
w νέομαι, νόστος), wracać.

νιφάς, άδος, ἡ, *pl.* άδες, δεσσιw
(σνιφ-, § 32c, nix z snix, niem.
Schnee, śnieg), śnieg; *plur.* śnie-
życa, zawieja, zawierucha śnieżna.
νιφάεις, όεντος (νιφάς), śnieżysty,
śniegiem kryty.

νοέω, 1) o spostrzeganiu zmysło-
wem i umysłowym: zobaczyć
Od. I 58, spostrzec Γ 374, z ιδών
Δ 599, zauważyć, poznawać; wi-
dzieć, pojmować, rozumieć VI 67,
XXI 257. — 2) myśleć (w róż-
nych znaczeniach); zamyślać Ω
560, wymyśleć Il. IX 104; za-
stanawiać się, mieć na uwadze;
οὐδ' ἐνόησεν i nie pomyślała o
tem, i nie przyszło jej na myśl,
przeszło jej przez myśl Il. XXII
445; οὐ νοήσατο μάστιγα nie
przyszło mu na myśl wziąć bicz
K 501; καὶ αὐτῇ περ νοεούση
chociaż i ona sama jest myśląca
= rozumna, roztropna (grzecznie
jest rada przedstawiona jako wła-
ściwie dla mądrej matki niepo-
trzebna) A 577.

νόημα, τό (νοέω), 1) myśl VII 36,
pomysł, rada, zamiar; życzenie

VIII 559. — 2) sposób myślenia
VI 183, usposobienie, rozum, roz-
tropność.

νοήμων, ονος (νοέω), rozumny,
rozsądny.

νόθος, 3, nieslubny, z nieprawego
łoża.

νομεύς, ἦος, ό (νέμω), pasterz,
pastuch.

νομεύω (νομεύς), paść.

νομός, ό (νέμος, τό pastwisko
w lesistej kotlinie, gaj, νέμω,
nemus, όris), pastwisko, νομόνδε
na pastwisko.

νόος, νοϋς Od. X 240, νόοιο i νόου
(νοέω), 1) zdolność myślenia:
rozum, mądrość, περι νόου mą-
drością góruje nad Od. I 66; νόφ
mądrze, rozumnie VI 320; βουλή
wola i rozumem XII 211. — 2)
sposób myślenia Δ 309 θυμόw
(i wole); usposobienie Od. I 3,
V 190, VI 121, XIII 229; duch,
umysł, serce A 363, II 19, XXIV
474; κλέπτε νόφ w duchu = skry-
cie, obłudnie, chytrze nie staraj
się mnie omamić A 132; myśl. —
3) pomysł, zamiar, plan B 192,
XIV 490; rada Il. IX 104.

νοστέω (νόστος), *inf. fut.* νοστη-
σέμεν i -σειw, wracać (do domu).

νόστιμος (νόστος), powrotny, ἡμαρ
dzień powrotu Od. I 9.

νόστος, ό (νέομαι), powrót, ἸΑχαι-
ίδος do ziemi achajskiej XXIII
68; ἐπιμαίεω νόστου staraj się
dostać, przybyć do ziemi Feaków
(co jest koniecznym warunkiem
powrotu do domu) V 344.

νόσφι (*ν*), 1) *adv.* osobno, na ubo-
czu; skrycie Ω 583; ἀπὸ νόσφι
τραπέσθαι odwrócić się V 350. —
2) *praep.* z *gen.* zdaleka, od A
349, Z 443, ἀπὸ (ἀπο) νόσφιν
A 541, K 416, V 350; bez XIV
9; prócz, z wyjątkiem Od. I 20.
νοσφίζομαι (*νόσφι*), *part. aor. νο-*
σφισαμένη, odwracać się, trzy-
mać się zdaleka; oddalać się,
opuszczać, porzucać.
Νότος, ó, wiatr południowy, πρὸς
Νότου na południe (od strony
południowej) XIII 111.
νοῦς, p. *νόος*.
νοῦσος, ἡ, att. *νόσος* (§ 2, 3 b),
choroba, zaraza; Διός od Zeusa
Od. IX 411.
νύ (i *νύν*, p. *νῦν*), *encl.*, znacze-
nie czasowe rzadkie: teraz B 258,
Od. I 59, częstsze wnioskujące:
jak wynika z tego co się rzekło:
więc, Δ 31, 242, snadź II. IX
116, widocznie, pewnie Σ 392,
Γ 164, H 352, VI 277, τί νυ cze-
muż to A 414, Od. I 62, VI 25;
ἐπεὶ νυ boć przecie A 416; οὔ
νυ bo czyż nie Od. I 60.
νοκτερίς, ἰδος, ἡ, nietoperz.
νύμφη, ἡ (*nubēre*, pier. *snu-*: *co-*
nubium z *co-snubium*, pol. *snę-*
bić, p. *νύός*), *voc.* *νύμφᾶ*, 1)
panna młoda Σ 492, młoda nie-

wiasta. 2) nimfa, bogini niższego
rzędu.

νυμφος, ó (*νύμφη*), świeżo za-
ślubiony.

νῦν (*nunc*, niem. *nun*, pol. *ninie*),

1) oznacza terażniejszość: teraz.

2) przeciwstawia: *νῦν δέ* (*ad*)
teraz zaś (znowu), tymczasem,
A 354, 417, II. IX 700.

νόξ, *νοκτός*, ἡ (*nox*, staroind.
nakti-, niem. *Nacht*, lit. *naktis*,
cerk. *noszt'*), noc.

νύός, ἡ (ze *σνυσός*, łac. *nurus* ze
snusos, niem. *Schnur* = synowa,
słow. *snecha*, cf. *snębić* = wyda-
wać za męż, *nubere*), synowa,
spowinowacona przez wyjście za
mąż, bratowa, szwagrowa.

νύσσω, pchnąć, żgać, ugodzić.

νῶϊ (§ 11, 1), nas dwoje.

νωῖτερος, 3, nas obu, nasz.

νωλεμές, *neut.* = *adv.*, i *νωλεμέως*
nieustannie, ciągle, mocno.

νωμάω (*νέμω*), 1) rozdzielać. 2)
poruszać Γ 218, K 358, II. XXII
144, wywijając na wszystkie strony,
obracać XXI 245, 393, kierować
Od. X 32, XII 218.

νώνυμος, 2 (*νη-*, § 36 a, *ὄνομα*),
bez imienia, bez sławy, nieznan.

νώροψ, *οπος*, błyszczący, lśniący,
połyskujący.

νώτον, τό i *plur.*, grzbiet.

Ξ

ξαντός, 3, płowy, blond, jasno
żółty.

Ξάνθος, 1) imię konia Achilleso-

wego: bułany. — 2) imię rzeki
w Lykji w połudn. Azji Mniej-
szej. — 3) = *Σκάμανδρος*.

ξενήϊον, τό (ξεῖνος), gościnny podarek, gościniec.

ξενίζω (ξεῖνος), fut. ξενίσσομεν, aor. (έ)ξείνισσα, ugościć, podejmować gościnnie.

ξείνιος, att. ξένιος, 3 (ξεῖνος), gościnny, Ζεὺς Zeus gości ochrońca; ξείνιον, jako subst. = ξενήϊον.

ξεινο-δόκος (δέχομαι), przyjmujący gości, użyczający gościny, gościnny gospodarz.

ξεῖνος, ó (ξένφος, § 2, 2a, pier. ghs-, hostis, niem. Gast = gość, cerk. gosł'), obcy, cudzoziemiec; gośó — po wymianie podarków gościnnych staje się przyjacielem, związanym węzłem gościnności. Stosunek ten jest dziedziczny: πατρώϊοι po ojcach jeszcze, już z czasów ojca, przyjaciele gościnni, pobratymcy Z 232, 215.

ξηρός, 3, suchy, ξερὸν ἠπειροιο susza lądu, suchy ląd V 402.

ξέσσε, aor. od ξέω.

ξεστός, 3 (p. ξέω), ciosany, gładzony, toczony, polerowany.

ξέω, ἔξεσε, ξέσσειν (pier. ques-, pol. czesać), obciosywać, gładzić, toczyć, polerować.

ξίφος, εος, τό, ξιφέεσσ(ι), εσιν, miecz dwusieczny prosty, noszony na pasie zarzucanym przez barki.

ξύλον, τό, zwykle plur., drwa, drzewo.

ξύλοχος, ἦ (ξύλο-λόχος), gęstwina, legowisko dzikich zwierząt, mactecznik.

ξυμ-βάλλω, p. συμβάλλω.

ξύμ-πας, p. σύμπας.

ξυν-αγείρω, p. συναγείρω.

ξυν-άγω, p. συνάγω.

ξυν-δέω, p. συνδέω.

ξύν-ειμι, p. σύνειμι.

ξυν-ελαύνω, inf. praes. -ελαυνέμεν (§ 12, 10), spędzać razem, ἔριδι potykać się w boju, ścierać się w boju wręcz II. XXII 129.

ξυν-έχω, p. συνέχω.

ξυν-ίημι, p. συνίημι.

ξυν-εείκοσι, dwudziestu razem.

ξυν-άηκε, ξύνες, ξυνίει i t. d., p. συνίημι.

ξυιόντος, ξύνισαν, p. σύν-ειμι.

ξύρόν, τό (ξύω skrobać), brzytwa.

ξυστόν, τό (ξύω skrobać, gładzić), gładzone drzewce, drzewce włóczni, włócznia A 565.

O

ó, ἦ, τό, § 11, 3 (z so, sa, tod), 1) zaimek wskazujący: ten, ów, on; τό dlatego (p. τῶ) Γ 176; ἐκ τοῦτο (τοῦ) od tego czasu A 497, Od. I 74; θάλαμον τόν do owej komnaty XXI 42; τὸν Χρῦσην owego (znanego z pieśni)

Chrysesa A 11; τὰ ἄποινα ten okup A 20; τὸ σὸν μένος ten twój gniew A 207. — 2) rodzajnik zgodnie z attyckim dialektem, w którym znaczenie zaimka osłabło. — 3) używa się w znaczeniu zaimka względnego i wte-

dy ma akcent ὄ, ῆ, τό: który II 835, II. XXII 480, VI 153, Od. I 17, A 36; ὄ τε II 54, H 112; ὅτις=ὄστις Od. I 47; τῆ περ jak właśnie VIII 510, τῆ ἄρα któredy właśnie Z 393.

ὄ, spółnik, właściwie *neutr.* od ὄς, =ὄ τι, ὄ τε, ὄτι dlacego; co się tyczy tego że, *quod*, że (po *verba affectuum, dicendi et sentiendi*).

ὄαριζω, *inf.* ὄαριζέμεναι (ὄαρ, ῆ, towarzysza życia, żona), poufale (szczerze, serdecznie, swobodnie) rozmawiać.

ὄβελός, ὄ, rożen.

ὄβριμο-εργός (ἔργον), gwałtownik, dopuszczający się okropnych czynów.

ὄβριμο-πάτρη, ῆ, córka potężnego ojca (Atena).

ὄβριμος, 2 (ὄ *proth.*, βριθω), potężny, ciężki, ogromny.

ὄγκιον, τό (ὄγκος), skrzynia (zaopatrzona w ucha) XXI 61 (zawiera topory).

ὄγκος, ὄ (*uncus*), wygięcie, wygięty hak, haczyk, zadziór Δ 151.

Grot strzały zaopatrzony jest w haczykowane zadziory, które dostawszy się w ciało nie pozwalają strzały wyciągnąć bez rozszarpania rany i naruszenia wnętrzości. W razie ułamania się zostają w ciele rannego. Menelaos, uchyliwszy nieco pasa, spostrzega, że haczki nie wgłębiły się w ciało i że tylko ostrze powierzchownie drasnęło skórę. Agamemnon nie może tego widzieć.

ὄγμος, ὄ, brózda Σ 546, pokos.

ὄγγνη, ῆ, grusza (drzewo) XXIV 247 ὄγγνη οὐ *syn.*

ὄδαῖον, τό (ὄδός), ładunek, towary.

ὄδάξ, *adv.* (ὄ *proth.*, δάκνω), gryząc, zębami (gryźć ziemię = zginać).

ὄδε, ῆδε, τόδε, *dat.* τοῖσδε, τοῖσδεσι (ὄ i przyrostek wskazujący kierunek — δε), ten tu, ten oto, ἡμεῖς οἶδε my tu Od. I 76; γαῖαν tę ziemię tu XV 484. Wskazuje mówiącego i to co z nim w związku XVI 205, XXII 154, lub to co następuje Od. IX 318, B 5; τῆδε tu VI 173, tędy XII 186.

ὄδιος, herold.

ὄδ-ίτης, ὄ (ὄδός, εἶμι), wędrowiec, przechodzeń.

ὄδμή, ῆ (ὄδωδα), zapach, woń.

ὄδόν, ῆ, 1) podróż, ἐλθέμεναι wyprowadzić się w podróż (np. do Chryzy) A 151. — 2) droga, πρήσσειν udać się w drogę (*gen. part.* odbyć kawał drogi) Ω 264.

ὄδών, ὄντος, ὄ (*dens*), ząb.

ὄδύνη, ῆ, ból, cierpienie.

ὄδύρομαι, *part. aor.* ὄδυράμενος, jęczeć, narzekać, płakać, oplakiwać; ἀλλήλοισιν ὄδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι narzekając przed sobą wzajemnie tęsknią do powrotu B 290; νόστον płakać za powrotem, wśród narzekań (żez) tęsknić... V 153.

ὄδύσσομαι (*odi, odium*), tylko w *aor.* i *pf.*, 2 *sing. aor.* ὄδύσασο (§ 12, 4), ὄδύσαντο, *part.* ὄδυσάμενος (znac. *pass.* (!)

zrienawidzony XIX 407), *pf.* ὀδῶδυσται (znaczn. *praes*), gniewać się.

ὀδῶδει, *p.* ὄζω.

ὀδῶδυσται, *p.* ὀδύσομαι.

ὄεσι, *p.* ὄις.

ὄζος, ὄ (ὄσδος, niem. *Ast*), konar, gałąź, latorośl (i przenośnie = potomek).

ὄζω (ὀδμή, *odor*), *plqpf.* ὀδῶδει, wonieć, pachnąć.

ὄθεν (ὄς), skąd, od kogo.

ὄ-θι (ὄθ', ὄς), gdzie.

ὄθομαι, troszczyć się, dbać.

ὀθόνη, ἡ, *dat.* νησιν, cienkie płótno, zasłona, szata.

ὄϊ, *sibi, ei, p.* οὔ.

ὄϊα, *p.* οἶος.

ὄϊγνυμι i ὄϊγω, ὄξει i ὄϊξε, otwierać.

ὄϊδα, *pf.* do tem. *Feid-* (*wiedza*, *p.* εἶδω), 1 *pl.* ἴδμεν, 3 ἴσασι elidowana II. IX 36, *imp.* ἴσθι elidowany XI 224, *con.* εἰδέω, εἶδομεν, εἶδετε (§ 13, 1), *inf.* ἴδμεν (*ai*), *part.* εἰδώς, ἰδυῖα (§ 19, 5 b, *dat.* ἰδυῖη, ἰδυῖησι), *plqpf.* ἡῖδα, 2 *sing.* ἡεῖδης, 3 *sing.* ἡεῖδη l. ἡῖδη, *fut.* εἴσομαι i εἰδήσω, *inf.* εἰδησέμεν (§ 12, 10), poznać VI 257, spróbować Od. XXII 7, dowiedzieć się; wiedzieć, znać, znać się na czym, być biegłym, być usposobionym.

ὀιδάνομαι (*οιδέω*), wzbierać, wzdymać się, pęcznieć.

οιδέω, *impf.* ὄδεε, puchnąć, być wzdętym, nabrzmięwać, χροά na całym ciele V 455.

ὀϊζυρός, 3 (ὀϊζύς), nieszczęśliwy, smutny, żalony.

ὀϊζύς, ύος, ἡ (wykrzyknik οἶ = biada! *vae!* i ζυς pokrewne z staroind. *ziw-ri-h* = gwałt), nieszczęście, nędza, bieda.

ὀϊζύω, cierpieć nieszczęścia, ὀϊζύσας wśród cierpień zniósł XXIII 307.

ὀλήιον, τό, rękojeść steru, imadło steru, dyszel sterowy, rumpel, ster

ὀλκαδε (*Φοίκαδε, Φοῖκος, -δε*), do domu.

ὀικεύς, ἦος, ὄ (*οἶκος*), domownik; sługa, niewolnik.

ὀικέω, mieszkać, zamieszkiwać.

ὀικί(α), τά (*οἶκος*), mieszkanie, siedziba.

ὀικοθεν (*οἶκος*), z domu, z własnego majątku H 364.

ὀικοθι (§ 5, 2 b) = *οἶκοι*.

ὀικοι (*loc.* od *οἶκος*), w domu.

ὀικόν-δε do domu, ἄγεσθαι zaprowadzić do swego domu jako żonę VI 159; do komnat niewieścich XXI 354.

ὀικος, ὄ (*Φοῖκος, vicus*, staroind. *vēša-h* = dom, słów. *wieś*, o κ (*c*) = s, por. § 29), dom, mieszkanie, namiot Ω 471; izba, komnata, pokój XXI 188, 388.

ὀικίρω, *aor.* ὄκτιρε (*οἶκος*), litować się.

ὀικτιστος, *sup.* od *ὀικτός*.

ὀικτος, ὄ, litość.

ὀικτός, 3 (*οἶκος*), żalony, litości godny.

Ὀϊλεύς, ἦος, 1) Trojanin. 2) król w Lokris, ojciec Ajasa drugiego.

οἶμα, τό (z οἶσ-μα, cf. οἶστρος) błąk, giez, wściekłość, lit. *aistra* = gwałtowna namiętność, rozped, rozmach, wściekłość.

οἶμάω (οἶμα), aor. οἶμησεν, pędzić na kogoś, wpadać, rzucać się.

οἶμη, ἡ (pier. *sōi-*, staroind. *sā-man* = melodia, lit. *sai-tas* = wrózenie), zbiór pieśni; pieśń.

οἶμος, ὁ, pas, pręg.

οἶμωγή, ἡ (οἶμώζω), jęk, płacz, narzekanie.

οἶμώζω, aor. οἶμώξε (wołać *οἶ μοι vae mihi!*), jęczeć, płakać, szlochać, narzekać.

Οἶνός, ἦος, król Kalydonu w Etolji, ojciec Tydeusa i Meleagra. οἶνο-βαρέω (οἶνοβαρήs), part. οἶνο-βαρείων, spity winem, pijany.

οἶνο-βαρήs, 2 (τὸ βάρος), opity winem, opój, pijak.

οἶνό-πεδος, 2 (πέδον), rodzący wino, winorodny.

οἶνο-πληθής (πληθός), bogaty w wino.

οἶνο-ποτάζω (ποτόν), pić wino.

οἶνο-ποτήρ, ἦρος (ποτόν), pijący wino, biesiadnik.

οἶνος (Φοῖνος, *vinum*), wino (do wina dolewano $\frac{2}{3}$ wody).

οἶνο-χοεύω i οἶνο-χοέω, impf. ἐφ-νοχόει, nalewać wino, nalewać.

οἶνο-χόος, ὁ, (Φοῖνος, χέω), pod-czaszy.

οἶνοψ, οἶνοπος (οἶνος i pier. ὀπ-, cf. ὀψομαι), barwy wina, ciemno-czerwony, ciemny, rudy.

οἶξασα, p. οἶγνυμι.

οἶο = οἶ, genet. od ὄs = σφόs, suus. οἶόθεν, p. οἶος.

οἶομαι, p. οἶω.

οἶος, οἶη, οἶον, sam (jeden), jedyny, οἶον ἔμμυνε czekał mnie jednego = stanął do pojedynku II. IX 355. Wzmacnia się przez dodanie οἶόθεν sam (z samego) dla siebie, sam jeden H 39, 226.

οἶος, οἶη, οἶον (ὄjos ∪ Σ 105), jaki, używa się: 1) **w porównaniu:** jaki — zwykle korrelatywnie do τοῖος. Często tłumaczy się: jak H 208, Ω 376, XVII 309; z *inf.* zdolny, οἶος ἔην tak, jakto on był zdolny do rady i bitwy XIV 491; οἶός τε zdolny, będący w stanie XXI 117. — 2) **w wy-**

krzyknieniu: οἶον ἔειπες coś powiedział, jakieś słowo wyrzekł II 49 (zdziwienie l. niechęć); V 183, 303. — 3) **w uzasadnie-**

niu: (wykrzyknienie staje się uzasadnieniem poprzedniej myśli cf. V 183, 303): οἶ' ἀγορεύεις zgodnie z tem co mówisz, tak jak mówisz Σ 95; οἶος = ὅτι τοῖος: οἶά μ' ἔοργας coś mi zrobił! = za to coś mi wyrządził II. XXII 347. — 4) **przysłówkowo:** οἶον i οἶα jak bardzo, jak Od. I 32, οἶον ὅτε jak wtedy gdy, jak ówczas kiedy II. IX 447, οἶά τε jak to Od. IX 128.

οἶός i ὄιος, p. ὄis.

οἶο-χίτων, ανος (οἶος, χιτών), jedynie w chitonie, tylko w samym chitonie.

οἶόω (οἶος), aor. pass. οἶώθη,

zostawić samego, osamotnić, opuścić.

οἶς (ὄψις, *ovis, owca*), οἶος i οἶός, οἶων, οἶες, οἶων i οἶῶν, οἶεσσιν (§ 7, 2) i οἶεσιν l. οἶεσσι, οἶς, owca.

οἶσατο, p. οἶω.

οἶσετε, οἶσέμεναι, p. φέρω.

οἶστεύω (οἶστός), wysyłać strzałę, strzelać z łuku.

οἶστός, ὁ, strzała.

οἶσύνιος (οἶσύα = *Ἰτιέτη, vitex*, niem. *Weide*), wierzbowy.

οἶτος, ὁ, los (zły), dola, niedola, nieszczęście.

οἶχομαι, odchodzić, lecieć; *praes.* często ma znaczenie *perfecti*; *πῆ φρένες...* dokąd odszedł, gdzie podziął się twój rozum Ω 201.

οἶω i οἶω, *med.* οἶομαι, *impf.* οἶετο, *aor.* οἶσατο, myśleć, myśleć; przeczynać Od. IX 213, 339, spodziewać się, podejrzynać A 561; zamysłać, zamierzać A 170 (σ' = σοί); μη ἀμφρόσσαιτο pomysłał (z obawą), żeby nie poznała = obawiał się... XIX 390.

οἶωνο-πόλος (πέλω), wieszczek (z lotu ptaków).

οἶωνός, ὁ (ὄψι-ωνός wielki ptak, por. *avis*), ptak (drapieżny, wróźebny).

ὀκροίεις, εντος (ἀκρος), o ostrych krawędziach, (ostro)kanciasty.

ὀ-κρούεις = κρούεις, straszny, okropny.

ὀλβιο-δαίμων, ονος, przez boga błogosławiony.

ὀλβιος (ὄλβος), dobrami ziemskie-

mi błogosławiony, szczęśliwy, bogaty; ὄλβια (*plur. neutr.*) ζώμεναι błogosławieństwo, szczęście, póki żyją, za życia VII 148; ὄλβια ποιήσειαν niech mi je bogowie pobłogosławią XIII 42.

ὄλβος, ὁ, majątek, dobrobyt, powodzenie, szczęście.

ὄλεθρος, ὁ (ὄλλυμι), zguba, zagłada śmierć.

ὀλέκω (ὄλλυμι), gubić, niszczyć; *med.* ginąć.

ὀλετήρ, ὁ (ὄλλυμι), zabójca, morderca.

ὀλιγη-πελέω, być słabym, omdlałym.

ὀλιγη-πελίη, ἡ słabość, omdlenie; μη μ' (= με) ἐξ ὀλιγ. κεκαφηότα θυμόν aby mnie, skutkiem omdlenia znieczulonego w duchu, nie zgubiły szron i rosa = żeby mnie omdlałego i bez czucia nie pozabawiły życia V 468.

ὀλιγο-δρανέων (δρανέω = δράω), słabnący, omdlewający.

ὀλίγος, 3, mały, szczupły, krótki; mało; ὀλίγουomal, o mało co, prawie, *paene*.

ὀλίξων, ονος, *comp.* do ὀλίγος.

ὀλλυμι, *fut.* ὀλέσω, *aor.* ὄλεσα i ὄλεσεν, *fut. med.* ὀλείται, ὀλέσθε, ὀλέσθαι, *aor. med.* ὀλόμην, ὄλετο, *pf.* ὄλωλα, *plqpf.* ὀλώλει, niszczyć, zepsuć, zabić, usunąć XIII 399; stracić, zgubić; *med.* (i *pf.*) ginąć, zniknąć.

ὀλοιός, 3 = ὀλόος, zgubny.

ὀλολύγῃ, ἡ (ὀλολύζω, *ululare*), zawodzenie, ὀλολύγῃ wśród szlochania, z jękiem Z 301.

δλόμην, p. ὄλλυμι.

δλοός (ὄλλυμι), zgubny, groźny, okrutny straszny.

δλοόφρων, ονος (φρήν), zgubnie myślący, srogі, chytry, podstępny. δλοφυδνός (δλοφύρομαι), żalostny, płaczliwy.

δλοφύρομαι, jęczeć, szlochać (i z radości XVI 22), płakać, opłakiwać. litować się, τινός i τινά II 17, A 656.

Ὀλύμπιος, 3, olimpijski.

Ὀλυμπος 1. Οὔλυμπος (§ 2, 3 b), góra w północnej Tesalji, o szczytach krytych śniegiem, dochodzących do 3000 m wysokości, prawie niedostępnych, widoczna z wybrzeża trojańskiego; dziś *Elimbo* 1. *Lacha*. Często (w *Odysei*) Olimp = niebo, siedziba bogów VI 42 nn. Οὔλυμπόνδε = ἐς Ὀλυμπον.

ὄλωλε, p. ὄλλυμι.

ὀμαδέω (ὄμαδος), podnosić krzyk, wrzawę.

ὄμαδος, ὄ, hałas, wrzawa, krzyk.

ὀμαλός, 3 (*simul*, p. ὀμός), gładki.

ὀμαρτέω (ἄμα, ἀραρίσκω), spotykać się, iść razem, towarzyszyć; nadażyć XIII 87.

ὀμβρος, ὄ (*imber*), ulewa, deszcz.

ὀμ-ηγερής, 2, ἐες (ὀμοῦ, ἀγείρω), zgromadzony.

ὀμ-ηλικίη, ἦ (ὀμοῦ, ἦλιξ rówieśnik, ἦλικίη), równy wiek, rówieśniczki, rówieśniczka,

ὀμ-ἦλιξ, -ικος (p. ὀμηλικίη), rówieśnik.

ὀμιλέω (ὀμιλος), być w tłumie,

ἐνὶ πρώτοισιν być między pierwszymi; przestawać z kimś, obcować, gromadzić się; spotykać się, walczyć.

ὀμιλία, ἦ (ὀμιλέω), spotkanie, rozmowa.

ὀμιλος, ὄ (ὀμο- i μιλ-, staroind. *milati* = jednoczyć się, *milites* żołnierze = idący w drużynie), drużyna, gromada, tłum; ścisk; zamęt bojowy.

ὀμίχλη, ἦ (ὄ- *proth.*, § 36 c, staroind. *megha* = chmura, § 27, *mih* = mżący deszczyk; lit. *migła* = starosłow. *mīgla* = *mgła*), mgła.

ὀμμα, τό (ὀπ-, ὄφρομαι, ὀμμα = ὀπ-μα z *oqu-mh*, *oculus*), oko.

ὀμνυμι i ὀμνύω, fut. ὀμοῦμαι (§ 3, 4, uw. 3), aor. ὤμοσα i ὀμοσεν, przysięgać.

ὀμο-γάστριος, 2 (γαστήρ), z tego samego żywota macierzyńskiego, rodzony (brat).

ὀμόθεν, ἐξ (ὀμός), z tego samego pnia.

ὀμοίος, (p. ὀμοῖος), równający, dla wszystkich równy, nikogo nie oszczędzający, wspólny, powszechny. Inni każą pisać ὀμοί-ιος, wywodząc z ὀμοί-α, ὀμοί-α, (staroind. *ami-va* = cierpienie, *amiti* dręczyć, awest. *amayavā* = cierpienie): nieszczęśny, zgubny.

ὀμοῖος, 3 (ἄμα, *similis*, niem. *samt* razem, ang. *the same* = ten *same*), równy, jednaki, podobny.

ὀμοκλάω i ὀμοκλέω, *imprf.* ὀμό-κλα i ὀμόκλεον (§ 7, 4), aor. ὀμόκλησαν, aor. *iter.* -κλήσασκε

- (καλεῖν, κελεύω), głośno wołać, krzykiem napaść kogo, łajając.
- ὁμοκλέω, p. ὁμοκλάω.
- ὁμοκλή, ἡ (ὁμοκλάω), głośny krzyk, łajanie.
- ὁμός, 3 (p. ἄμα), jednaki, jeden i ten sam, wspólny.
- ὁμόσας, part. aor. od ὄμνυμι.
- ὁμοῦ (ὁμός), razem, jednocześnie, zarówno.
- ὁμο-φρονέω, myśleć jednakowo z kim, być zgodnym.
- ὁμο-φροσύνη, ἡ (ὁμόφρων), zgoda.
- ὁμό-φρων, ονος (φρήν), zgodny.
- ὁμφαλόεις, εσσα, εν (ὁμφαλός), odznaczający się mocną wypukłością, ozdobiony guzem (nakształt pepka), sklepiony (od wnętrza), wypukły.
- ὁμφαλός, ὁ (umbo, p. § 27, umbilicus), peppek, środek Od. I 50, guz, wypukłość.
- ὁμφή, ἡ (z *sengwhā*, p. § 32 c, niem. *singen*, *Sang* = śpiewać), głos.
- ὁμῶς (ὁμός), razem, zarówno.
- ὄναρ, τό (zwykle ὄνειρος), senne marzenie, sen.
- ὄνειαρ, ὄνειαθ' = ὄνειατα właściwie ὄνήατα (§ 21, 6, uw. 1, z ὄνή-φατα, ὄνη-σαι, ὄνινημι), korzyść; posiłek, potrawa; ochrona, obrona Il. XXII 433; ὄνήατα skarby Ω 367.
- ὄνειδειος (ὄνειδος), łajający, zelżywy; ὄνειδεα, τά, łajanie.
- ὄνειδίζω (ὄνειδος), łajając, zarzucać, ganić.
- ὄνειδος, τό (lot. *nai*ds nienawiść), plur. ὄνειδεα, zarzut, wyrzut; hańba, wstyd.
- ὄνειρο-πόλος (πέλω), wykładowca snów.
- ὄνειρος, ὁ, senne marzenie, sen.
- ὄνηαρ, ὄνήατα, p. ὄνειαρ.
- ὄνησις, ιος, ἡ (ὄνινημι), błogosławieństwo, powodzenie, ἀντιάσειεν oby się tak spotkał z powodzeniem XXI 402.
- ὄνινημι, aor. ὄνησα i ὄνησα, pomagać, wspierać, korzyść przynosić, med. odnosić korzyść, pokrzepiać się, radować się.
- ὄνομα l. οὔνομα (§ 2, 3 b), τό, (staroind. *nama*, niem. *Namen*, łac. *nomen*, staropruskie *emmens*, starosłow. *imę* = *imię*), imię, καί τ' (τε) οὔνομα i nawet imię Γ 235; rozgłos, sława.
- ὄνομάζω (ὄνομα), nazywać, wymienić, ἐκ δ' ὀνόμαζεν p. ἐξονομάζω.
- ὄνομαι, inf. fut. ὀνόσσεσθαι (ὄνομα: dać imię = naznaczyć, napiętnować, zelżyć, por. *nota*), uskarżać się, ganić, narzekać; ἀλλ' οὐδ' ὤς... ale i tak spodziewam się, że nie będziesz narzekał na nieszczęście (scil. że ci skąpiłem, żeś za mało dostał, ironicznie) = że będziesz miał dosyć V 379.
- ὄνομαίνω (ὄνομα), nazywać, wymienić, (imiennie) obiecać XXIV 341.
- ὄνομαστός, 3, adi. ver. (ὀνομάζω), godny nazwania, οὐκ ὀ. niegodny nazwania, o nazwie przeklętej, przeklęty.

ὀνόσσεσθαι, p. ὄνομαι.

ὀνοστός, *adi. ver.* od ὄνομαι, naganny, do odrzucenia.

ὄνουξ, υχος, ὄ, ὄχεσσι (*unguis*, staroind. *nakha-*, lit. *nagutis* szpon, *nagas* paznokieć, niem. *Nagel*, słow. *nogut'*, polskie złożone *paznokieć* z *paz-nogieć*, *noga* pierwotnie = pazur), pazur, szpon.

ὄξυ-βελής, 2 (βέλως), ostro zakończony, śpiczasty, ostry.

ὄξυόεις, ὄεντος, zaostrozony, ostry.

ὄξύς, 3, *sup.* ὄξύτατος (*acer*, ostry, *acus*, *acca* = brona, niem. *eggen* = bronować, lit. *eketi*), ostry, kolący; bystry, przenikliwy; dotkliwy, gorzki.

ὄου i ὄο = ὄδ, *genet. plur. relativi* ὄς, ἤ, ὄ.

ὀπάζω, *fut.* ὀπάσσω, *aor.* ὄπασα i ὄπασσα, 2 *sing. fut. med.* ὀπάσσει (ὀπάδῃω, ὀπηδός towarzysysz), 1) dać (za towarzysza), przydzielić, μετὰ ἀμφοτέροισιν między obie drużyny (tak że pośród każdej z obu drużyn był jej wódz) = obu gromadom Od. X 204. — 2) cisnąć Δ 321, tłoczyć; ścigać. — 3) *med.* wziąć sobie za towarzysza.

ὀ-πατρος, 2 (ὀ- *copul.*, § 36 b, πατήρ), z tego samego ojca.

ὀπάων, ονος, ὄ (ὀπάζω), towarzysysz (bronii).

ὀπη i ὀπη, 1) któredy, gdzie. — 2) jak, w jaki sposób VIII 573.

ὀπηδέω (ὀπάζω), iść za kim, towarzyszyć.

ὀπίξομαι (ὄπις), mieć wzgląd, zważać, bać się.

ὄπιθε(ν) = ὄπισθεν.

ὄπιπεύω (*red.* ὄπ-; ὄπωπα), rzucić wzrokiem, łypać oczyma, oglądać się na coś, śledzić okiem; λάθρη ukradkiem podpatrzywszy, czyhając zniemacka, chyłkiem H 243.

ὄπις, ἰδος, ἤ, *acc.* ὄπιδα i ὄπιν (ὄπωπα), oko (ludzkie l. boże = baczność na winy, czujny nadzór), kara boska.

ὄπισθε(ν), 1) *adv. a)* o miejscu: ztyłu, wstecz, nazad; *b)* o czasie: potem, później. — 2) *praep.* z *genet.*: za.

ὄπισ(σ)ω (ὄπισθεν), 1) o miejscu: wstecz, wtył, nazad. 2) o czasie: później, potem, na przyszłość.

ὄπιτης, Grek.

ὄπλέω (ὄπλον), przygotować.

ὄπλίζω, *aor. med.* ὄπλισσατο, *con.* (!) ὄπλισόμεσθα, przygotowywać, przyrządzać, *med.* sobie; *med-pass.* przygotowywać się, zbroić się.

ὄπλον, τό (ἔπω), 1) sprzęt, narzędzie. — 2) lina XXI 390. — 3) zbroja.

ὄπλο-ποιία, ἤ, sporządzanie zbroi. ὄπλοτερος, 3, *comp., sup.* ὄπλοτατος, młodszy.

ὄποεις, εντος (ὄπόεις *aquosus*) = ὄποϋς, Opunt, stolica Lokrów opunekich (na wschód od Phokis i Beocji), ojczyzna Patroklosa.

ὄποϊος, p. ὄπποϊος.

ὄπός, τῆς, p. ὄψ.

ὄπόσσα, ὄπόσσον, p. ὄππόσος.

ὄπότε, p. ὄππότε.

ὄπου, gdzie.

ὄππῃ, gdzie, jak.

ὄππόθεν, skąd.

ὄπποῖος (§ 4, 6), jaki.

ὄπ(π)όσος (§ 4, 6), i ὀπόσσος, 3, jak wielki, jak daleki.

ὄπ(π)ότε (§ 4, 6), 1) *adv. interrogativum*, kiedy. — 2) *coni. temporalis*, gdy, kiedy, skoro tylko, ilekroć (czynność rzeczywistą wyraża *ind.* Γ 173, oczekiwaną lub powtarzającą się *con.* czasem z *ἄν* lub *κέν* Δ 40, 344, Λ 305, Π 63, VI 303, XVI 268. — *Optativus* służy do wyrażenia częstotliwości Σ 544, XXIV 344, lub kładzie się wedle *consecutio modorum*).

ὄπότερος (§ 4, 6), kto z dwóch, kto z obu.

ὄππως, p. ὄπως.

ὄπταλέος, 3 (ὄπτός), pieczony.

ὄπτάω (ὄπτός), piec.

ὄπτός, 3, pieczony.

ὄπνιῶ, żenić się, ὄπνιόντες żonaci.

ὄπωπα, p. ὄράω.

ὄπωπή, ἢ (ὄπωπα), wzrok, widok.

ὄπώρη, ἢ, pora dojrzewania, późne lato, jesień.

ὄπωρῶς (ὄπώρη), jesienny.

ὄπως i ὄππως (§ 4, 6), 1) *adv.* jak, jakim sposobem, jakby: w znaczeniu względnem lub pytajnym. Czasem zdania pyt. zależ. stanowią przejście do zdań celowych Γ 110, K 491: myśleć jakby... — 2) *coni. a)* przyczynowo: jako że, ponieważ; *b)* czasowo: jak=gdy, kiedy, skoro;

c) celowo: jakby = aby, ażeby (z *con.* po czasach głównych i *opt.* po historycznych, albo z *ind. fut.*).

ὄράω (*Φοράω, vereor*, niem. *gewahren* spostrzegać), -άας, ὄωσι, -όντων, -όντων, *inf. med.* -άασθαι (§ 15, 2), *impf.* ὄρα, ὄρωμεν, *fut.* ὄψει, *aor.* εἶδον, *pf.* ὄπωπα, (§ 14, 6), *plqpf.* ὄπώπει, widzieć, oglądać, spostrzegać, patrzeć.

ὄρῃνα, ἢ (ὄρέγω), sążeń (rozpiętość rozwartych ramion).

ὄρεγνός, *part. praes.* od ὄρεγνυμι form. ob. do ὄρέγω.

ὄρέγω, *pf. med.* 3 *plur.* ὄρωρέχεται, § 12, 9 (ὄ- *proth.* i *ρεγω* = łac. *rego*, § 36 c, *por-rigo*, niem. *recken* = wyciągać, lit. *ražytis* = wyciągać się), 1) wyciągać ręce, podawać, użyzczać; 2) *med.* wyciągać swe ręce, wyciągać się, *ποσσίν* nogami = cwałować, pędzić; (do)sięgać, mierzyć, ugodzić. ὄρεσί-τροφος (ὄρος, *τρέφω*), w górach wyżywiony, wyrosły.

ὄρεσ-κῆος (z ὄρεσ-κοῖος, ὄρος, *κεῖμαι*), w górach mający legowiska, żyjący w górach.

ὄρεστερος, 3 (*comp.* utworzony od ὄρος, cf. ἀγρότερος od ἀγρός), (bardziej) górski.

Ὀρέστης, *āo*, syn Agamemnona i Klytajmnestry.

ὄρεσφι, p. ὄρος.

ὀρθόκραιρος, 3, *gen. pl. f.* ἄων (*κέρας*), 1) o prostych rogach (krowy w przeciwieństwie do kóz i baranów). — 2) mający wyso-

kie dzioby (końce okrętu wygięte są nakształt rogu).

ὄρθός, 3 (ὄρθός, *arduus*), prosty, wyprostowany.

ὄρθόω (ὄρθός), wyprostować, podnieść.

ὄρίνω, *aor. pass.* ὄρίνθη i ὠρίνθη,

1) wzruszać poruszać, wzburzyć, wzbudzać, przerażać, płoszyć. — 2) *pass.* przerazić się, spłoszyć się; burzyć się, falować *B* 294; jak burza szaleć *Od.* XXII 360.

ὄρκιον, τό, 1) przysięga. 2) sojusz zaprzysiężony XXIV 546. 3) bydlęta ofiarne zarzynane (ταμείν) podczas składania przysięgi; krajowcy zarżnięte bydlęta zakopywali, cudzoziemcy zaś topili je w morzu. Priam zabiera jagnięta, aby je kazać zakopać *Γ* 310. ὄρκια τάμνειν zarżnąć bydlęta do przysięgi potrzebne = uroczyscie dokonać aktu przysięgi *Γ* 105; ὄρκια πιστά bydlęta ofiarne, potrzebne do składania pewnej przysięgi *Γ* 245, 269, ale: święta (pewna) przysięga *Γ* 280, *Δ* 157.

ὄρμενος, *p.* ὄρνυμι.

ὄρκος, ὄ, 1) zakłęcie, świadek przysięgi, potęga wzywana podczas przysięgi (np. *Styks* V 186). 2) przysięga, ślubowanie, γερούσιον ἔλωμαι odbiorę, wezmę u Trojan od starców rady królewskiej przysięgę (wiążąca całe państwo) II. XXII 119. — 3) krzywoprzysięstwo XIX 396.

ὄρμαινώ, rozważać, zastanawiać się, rozmyślać.

ὄρμάω (ὄρμή), 1) *trans.* popędzać, pobudzać; ὄρμηθεῖς θεοῦ pobudzony przez boga, z bożego natchnienia VIII 499. — 2) *intr.* zrywać się, zabierać się do czegoś, gotować się. — 3) *med.* (i *aor. pass.*) rzucać się na kogo, do czego *K* 359, napadać, pędzić na kogo; ruszać, śpiesznie wychodzić *Γ* 142.

ὄρμη, ἦ, napad, rozpęd, rozmach, natarczywość, napór; usiłowanie, próba V 416.

ὄρμημα, ατος, τό (ὄρμάω), poryw (duszy), wzruszenie, zgryzota, zmartwienie, strach *B* 356 (Grecy uważają, że Helena została porwana wbrew swej woli i wprowadzona przemocą).

ὄρμιζω (1. ὄρμος), zaprowadzić do przystani, zatrzymać okręt, postawić na kotwicy XII 317.

1. ὄρμος, ὄ (ὄρμη), miejsce dla zawijania (zapędzania) okrętów, przystań.

2. ὄρμος, ὄ (εἶρω, *serere, series*), naszyjnik.

ὄρνυς, ἰθος, ὄ, ἦ (pier. *or-* w *orzel*), ptak, ptak wróżebny, wróżba.

ὄρνυμι (*orior, ruo, runąć, ruch*), *inf.* ὀρνύμεν, *fut.* ὄρσομεν (§ 17, 4), *aor. con.* ὄρσομεν (§ 13, 1) *Δ* 16, *red. aor.* II (§ 18, 2) ὠροσεν (VIII 539 *intr.*); *aor.* II *med.* ὠροτο (§ 17, 7), *imp.* ὄρσο (§ 17, 4 i 5) i ὄρσο (§ 17, 7), *part.* ὄρμενος, *pf.* ὄρωρε (*intr.*), *plqpf.* ὄρώρει (*intr.*), *pf. med.* ὄρώρεται (§ 14, 6), 1) *trans.* popędzać, wzru-

szać XIX 377, wzbudzać, budzić, wywołać. — 2) *intr.* ὄρνυμαι, podnieść się, powstać, zerwać się, skoczyć, wynurzać się XII 183, zacząć VIII 539, πάλιν ὀρμένω (*dual. part. aor. med.*) znowu natarłszy A 326.

ὄροθύνω, *impf.* i *aor.* ὄρόθυνεν (ὄρνυμι), zachęcić, pobudzić, wzniecić, wzbudzić.

ὄρομαι (Ἔόρομαι, ὄράω, *niem.* wahren strzec), dozorować, doglądać, pilnować, strzec.

ὄρος, τό, *gen.* εὐρος i οὐρεος (§ 2, 3 b), *dat. pl.* ὄρεσφι (z ὄρνυσθαι jak *mons* z *e-min-ēre*), góra.

ὄρός, ὁ (łac. *serum*), serwatka.

ὄροσύ (ὄρνυμι, *ruere, rwać, ruch*), porwać się, wpadać na kogo, skoczyć, rzucić się, lecieć, ἐπί τιμι na kogo.

ὄροφος, ὁ, trzcina.

ὄρώω, p. ὄράω.

ὄροσ(ο), ὄροσο, p. ὄρνυμι.

ὄροσο-θύρη, ἡ (ὄρορος, ὁ, tył z ὄροσος, cf. οὐρά ogon), tylne drzwi.

ὄροστικός, 3, *adi. ver.* (ὄρύσσω), wykopany.

ὄροσμαγδός, ὁ, hałas, zgiełk, wrzask, wrzawa (wojenna), łoskot, szum.

ὄρύσσω (ὀ- *proth.*, § 36 c, i pier. ῥυκ-, cf. łac. *ar-rugia* sztolnia w kopalni), kopać, διὰ... wykopawszy rów wzdłuż XXI 120.

ὄροφανικός (ὄροφανός sierota, pier. *orbh-*, § 27, *orbis*, słow. *rab* = sługa, rus. *rebjata* = dzieci), osierocony, ἡμαρ dzień sieroctwa II. XXII 490.

ὄροφναίος, 3 (ὄροφνη ciemność), ciemny.

ὄρχαμος, ὁ (ἄρχω), władca, dowódca.

ὄρχατος, ὁ (ὄρχος), ogród, sad.

ὄρχέομαι, tańczyć.

ὄρχηθμός, ὁ (ὄρχέομαι), taniec.

ὄρχηστήρ (ὄρχέομαι), ἥρος i ὄρχηστής, tancerz, tanecznik.

ὄρχηστύς, ύός, ἡ (ὄρχέομαι), taniec.

Ὀρχομενός, miasto w Beocji nad jeziorem Kopais, pierwotnie zamieszkałe przez bogaty grecki szczepek Minyów, mieściło skarbiec króla Minyasa.

ὄρχος, ὁ, rząd drzew owocowych lub winorośli.

ὄρωρε, ὄρώρει, p. ὄρνυμι.

ὄρωρέχεται, p. ὄρέγω.

1. ὄς, ἡ, ὄ, *pron. demonstr.* (§ 11, 3) (z *sos*, cf. ὄ, ἡ, τό), ten Z 59, A 231.

2. ὄς, ἡ, ὄ, *pron. relativum* (§ 11, 4), (z *jos*, *ja*, *jod*, starop. *jen*, *jenze*), *gen.* οὐ, ὄου, *dat. plur.* οἶσιν, ἡῖσιν i ἡῖς, który, jaki. — Jeżeli jest więcej zdań względnych, kładzie się zaimki względne bez spójnika (asyndetycznie) XXIII 229, albo opuszcza się drugi zaimek οὐς κεν ἐν γνώμην και (scil. ὄν) οὐνομα μυθησαίμην Γ 235, albo zamiast drugiego zaimka względnego kładzie się osobowy lub wskazujący A 79, V 396. — Rodzaj stosuje się czasem do znaczenia (*constructio ad sensum*) II. XXII 87; czasem następuje *congruentia inversa: relativum*

stosuje się, mimo, że jest podmiotem, do rzeczownikowego orzeczenia: ἡ τε ξείνων θέμις ἐστίν co jest (godziwością) prawem cudzoziemców, jak się to godzi, jest zwyczajem wobec cudzoziemców Od. IX 268, cf. Il. IX 39. — Czasem wciąga się rzeczownik w obręb zdania względnie οὐδὲ τὰ ἦδει ἃ ῥα Ζεὺς μῆδετο ἔργα=τὰ ἔργα, ἄ... B 38.

3. ὄς, ἡ, ὄν, *pron. possessivum-reflexivum* (§ 11, 2), (σῦός, *svos, suus*), *dat. sing. f.* ἡφι, swój (zgodnie z językiem polskim odnosi się do wszystkich trzech osób, Od. IX 28). — jego (także kiedy odnosi się nie do podmiotu Z 500, Od. IX 369).

ὄσος, 3 i ὄσος, 3 (§ 4, 5β), jak wielki, jak wiele; ὄσος τις l. τε taki duży jak, ἐῖσκομεν scil. τόσσον ὄσος τέ ἐστιν... ocenialiśmy jako tak duży, jak..., na oko zdawał się nam tak duży... Od. IX 322; ὄσσον τ' na jaki (sążeń, łokieć), mniej więcej Od. IX 325, XI 25; ὄσον τ' ἐπι ἡμῖν prawie do połowy XIII 114. ὄσσον ile, jak bardzo, jak dalece; ὄσον τε ileby, (tyle) ileby starczyło, tyle żeby można V 484.

ὄς περ, ἡ περ, ὃ περ, *pl. τοί περ*, właśnie ten który, który właśnie, który przecież B 286.

ὄσσα, ἡ (Ῥόκχα, vox), wieść, pogłoska.

ᾠοσσα (ὄσσα), personifikacja wieści.

ὄσσα, p. ὄσος.

ὄσσε, τὼ, *dual. neutr.* (ὄκχε, oczy, oculi, pier. oqu-, § 32 a), oczy (orzeczenie w *sing.* VI 132).

ὄσομαι (ὄσσε), patrzeć, przewidywać, przeczuwać; przeczuwając nieszczęście = aby zwiastować nieszczęście Ω 172.

ὄσος, p. ὄσος.

ὄς τε=ὄς, *pl. τοί τε; τὰ τ' ἐρεύγεται* z (takich) fal jakie to (κῆματος kolektywnie) na ląd ude-rzają V 438; ἃ τε jak to Il. XXII 127.

ὄστέον, τό (staroind. *asthi*, łac. *os, ossis*), kość.

ὄς τις l. ὄστις l. ὅτις (Od. I 47. Γ 279), ἡτις, ὅτι l. ὃ τι i ὄττι (§ 4, 6), *gen. ὄττεο* i ὄτ(τ)εν, *acc. ὄττω*, *gen. plur. ὄττων*, *acc. ὄττωας*, *neutr. plur. ὄττω* l. ἄσσα, *pron. relativ.*, ktokolwiek, każdy który, kto (używane jako zaimek względny lub w pytaniu zależnem). *neutr. ὃ τι* dlaczego (*acc. treści*) A 64; zresztą p. ὄττι (ὄττι).

ὄτ' = 1) ὄτε kiedy. 2) ὄτε l. ὃ τε = ὄτι τε, że A 244, 412, 518, Δ 32, XIV 90; bo ponieważ XXI 254.

ὄτε, *coni.* (pierwotnie *neutr.* od ὄς τε, *accus.* przysłówkowy, cf. *neutr.* od ὄς τις A 64), 1) spójnik czasowy: gdy, kiedy, skoro, ilekroć. — *Ind.* wyraża fakta, *con.* czasem z ἄν l. κέν oczekiwanie A 519, Z 448 lub powtórzenie się A 80, Δ 131, Z 524, XI 218. *Opt.* wyraża częstotliwość (*iter.*) Γ 216, Σ 566, Od. IX 208 lub jest asymilowany Σ

465, V 189; Γ 55 (do γνοίης κε w 53 w.; *χραιοίση* jest w *con.* na wyrażenie pewniejszego wy-czekiwania, niżby się dało wy-razić przez *opt.* z *ἄν*). — 2) spójnik uzasadniający (rozwi-ający, wyjaśniający): że, bo, po-nieważ A 518, V 357. — 3) spój-nik warunkowy w *ὅτε μὴ* o ile nie, chyba że, wyjąwszy Π 227, XVI 197, XXIII 185.

ὅτέ, adv. indef. czasem, innym razem, niegdyś.

ὅτι, ὅττι (§ 4, 6), pierwotnie *neutr.* od *ὅστις* nigdy nie elidowane, 1) *adv.* jak, *quam* przy superlat., *τάχιστα* jak najprędzej Δ 193, V 112. — 2) *coni.* wyjaśnia, roz-wija, uzasadnia: że, bo, dlatego że, ponieważ.

ὅτι, ὅττι, ὅτινα, ὅτις p. *ὅστις*.

ὀτραιέως, adv. (*ὀτραιός*), śpie-sznie, żwawo.

Ὀτραιός, ἦος, król Frygii, brat Mygdona i Hekaby, więc szwa-gier Priama.

ὀτραιός, 3, skrzętny, żwawy.

ὀτραιώνω, fut. *ὀτραιώνέω*, zachęcać popędzać, pobudzać; przyspie-szać, gorliwie się zająć VII 151; *med.* śpieszyć się VII 222.

ὅττι, p. *ὅτι* i *ὅστις*.

ὄν, ονκί, przed samogłoskami *ὄνκ*, przed *spiritus asper* *ὄνχ*, nie.

[*ὄν*], *ὄν*, *ἔ* (*σῦοῦ, σῦοῦ, σῦέ*), i *gen.* *εἶο, εἶο, εἶ, εἶθεν, dat.* *εἶοι, acc.* *εἶέ, sui, sibi, se (reflex.); eius, ei, eum (enclit., p. § 11 i uw. 2).*

ὄσασι, ὄσασα, ὄσασος, p. *ὄς*.

ὄσασος, εος (§ 7, 4), *τό*, ziemia, podłoga, posadzka.

ὄδδέ (*ὄδδέ*), i nie; wcale nie, zupełnie nie XXIV 245; także nie, ani też, *neque*. — 2) prze-ciwstawia: ani nawet *ὄδδ ὄς* (*ὄς*) ale i tak nie, ale mimo to nie, *ne sic quidem* Od. I 6; ale nie (po *μέν=ὄδδέ*) A 318, 536, Γ 348, K 336.

ὄδδέεις, -ενός (*ὄδδέ, εἶς*), ani jeden, nikt; *ὄδδέν* nic; przysłówkowo: wcale nie.

ὄδδέ πη, i nigdzie.

ὄδδός, ὄ, ὄ, próg.

ὄδδαο, ατος, τό, (*uber*, staroniem. *utar*=niem. *Euter*, staroind. *udhar* (§ 27), lit. *udruti*=dawać mleko, pol. *wymię* z *wydmę* a to z *udh-men*), *wymię, ἀρούρης* mlekiem płynąca kraina (o uro-dzajności) II. IX 141, 283.

ὄνκ, p. *ὄν*.

Ὀνκαλέγων, οντος (*ἀλέγω, ὄνκ ἀλέγων* nie troszczący się), ge-ront trojański.

ὄνκ-έτι (*ὄνκέτ', ὄνκέθ'*), już nie; już wcale nie, już teraz nie.

ὄνκί=ὄνκ na końcu wiersza.

ὄνλαμός, ὄ (*εἰλέω*), natłok, tłum. *ὄνλή, ἦ* (*ῥολ, vol-nus=vulnus*), blizna.

ὄνλόμενος, part. aor. med.=ὄλό-μενος (§ 1, 4a), zgubiony; nie-szczesny, zgubny.

1. *ὄνλος*, 3 (pier. *włn*, lit. *wilna*, pol. *wełna*, łac. *lana* z *vlana* i *vellus*), wełnisty, wełniany, kę-dzierzawy.

2. οὐλος (ὀλοΐός, ὄλλυμι), zgubny, zwodniczy B 6, 8.

οὐλό-χυται (οὐλαί jęczmień, χέω sypię), jęczmień ofiarny (na początku ofiary brany z koszyeczka [ἀνελέσθαι] i sypany [προβαλέσθαι] między rogi byłęcia ofiarnego).

Οὐλυμπος (in arsi zam. Ὀλλ.) = Ὀλυμπος.

οὐν, zawsze w związku z inną partykułą, 1) zapewnia: istotnie, rzeczywiście. 2) wskazuje na myśl poprzednią i wnioskuje: więc, tedy, zatem.

οὐνεκα = οὐ ἔνεκα, 1) dlatego. 2) dlatego że, ponieważ. 3) że (zdanie przedmiotowe), οἶδα οὐνεκα wiem że V 216.

οὐνομα (§ 2, 3 b) = ὄνομα.

οὐ πη, 1) na żaden sposób, nijak. 2) nigdzie.

οὐ ποτε, nigdy.

οὐ πω, 1) jeszcze nie. 2) = οὐ πωσ żadnym sposobem.

οὐ πωσ, w żaden sposób, żadną miarą.

οὐρα, p. οὐρον.

Οὐρανίωνες (οὐρανός), niebiescy, mieszkający w niebie, θεοί; subst. niebianie.

οὐρανόθεν (οὐρανός, § 5, 2 b), z nieba.

οὐρανόθι πρό, przed niebem, pod niebo.

οὐρανο-μήκης (μήκος), sięgający do nieba.

οὐρανός, ὄ, niebo.

οὐρα, p. ὄρος.

οὐρεός, tylko plur. οὐρεές, ἴων, muł.

οὐρή (att. οὐρά), ἦ, ogon.

οὐρον, τό, przestrzeń, ὄσσον.

ἡμιόνων był odległy na taką przestrzeń, jaką muły zdołają zarać bez zatrzymania się K 351.

οὐρος, ὄ, pomyślny wiatr.

οὐρός, ὄ, rów, służący do wyciągania okrętów z morza lub do spuszczenia ich na morze.

οὐς, τό, gen. οὐατος (pier. οὖσ-, auris, auscultare przysłuchiwać się, lit. ausis, słow. ucho), 1) ucho, ἀπ' οὐατος oby było zdala od mojego ucha II. XXII 454. — 2) ucho, uszko (u naczyń).

οὐτάζω, aor. οὐτασε, pf. pass. οὐτασται, = οὐτάω.

οὐτάω, aor. οὐτησε, iter. οὐτήσασκε (§ 22), aor. pass. οὐτηθείς, inne formy od nieużywanego οὐτημι (οὐτάμι), aor. 3 sing. οὐτα (§ 18, 5), iter. οὐτασκε (§ 22), inf. οὐτάμεν(αι) (§ 12, 10), part. pf. pass. οὐτάμενος, ugodzić, ranić, zadać ranę.

οὐτε, neque, zwykle οὐτε — οὐτε, ani — ani.

οὐτιδανός (οὐ, τιδ = quid), nikczemny.

οὐτις I. οὐ τις, οὐτι, nikt, nic; neutr. = adv. wcale nie.

οὐ ται, z pewnością nie, zaprawdę nie.

οὐτος, αὐτη, τοῦτο, ten.

οὐτως, przed spółgłoskami οὐτω, tak, w ten sposób.

οὐχ, p. οὐ.

ὄχι, non, nie.

1. ὀφέλλω (att. ὀφείλω z *FoFéll-*νω), *impf.* ὀφείλλον i ὀφείλλον, *aor.* ὀφείλον, ὀφείλες i ὀφείλες, 1) być winnym, dłużnym. — *2) *impf.* i *aor.* powinien; przy życzeniach niemożliwych do spełnienia często z *αἴθε*, *εἴθε*, ὥς, *utinam*.

2. ὀφέλλω (z ὀφέλλω, staroind. *phālati*=zgęszczać się), *opt. aor.* eolski ὀφέλλειεν (§ 17, 4, uw.), pomnażać, powiększać, *τιμῆ* podnieść w czci, oddać większą część A 510.

ὀφελος, τό (staroind. *phalam*=owoc, zysk; por. 2. ὀφέλλω), korzyść, pożytek.

Ὀφέλιος, Grek.

ὀφθαλμός, ὁ (ὀψ-θαλμός, ὀψ- z *oqu(e)s*, oko, § 32 a, p. *θαλάμη*), oko.

ὄψρα, 1) czasowo: jak długo, póki, aż (*con.* o czynności wyczekiwanej, *opt.* po czasie historycznym; XVII 298 z *ἄν* o czynności powtarzającej się). — 2) celowo: aby, ażeby (z *ind. fut.*, *con.* 1. *opt.*, czasem z *ἄν*).

ὀφρυόεις, 3 (ὀφρυός), położony jak brwi, wysoko leżący, terasami zabudowany.

ὀφρυός, ὄψος, ἡ, *dat.* ὄψιν, ὄψας i ὄψας (*ὀ- proth.*, staroind. *bhrā*, staro-niem. *brāwa*, niem. *Braue*, lit. *bruwis*, starsłow. *bruw*), brew. ὄχ(α), (*ἔξοχα*, *ἔξέχω*), bardzo, o

wiele, stanowczo; ἄριστος *longe optimus*.

ὄχεσφι, p. ὄχος.

ὄχεύς, ἦος, ὁ (*ἔχω*), 1) podpinka, rzemyk przytrzymujący hełm, zapinany pod podbródkiem. — 2) sprzączka. — 3) rygiel XXI 47 (p. ryc. 5—7).

ὄχέω (*φοχέω*, *veho*, pier. *wegh-*, por. niemieckie *Wagen*=wóz, *bewegen* wprowadzić w ruch, staroind. *vahati*=wiezie, lit. *vežu*=wiozę), nosić, znosić; *med.* unosić się, jechać.

ὄχθέω (*ἔχθος*), oburzać się, oburzać się, gniewać się.

ὄχθη, ἡ, brzeg.

ὄχλιζω, *aor. opt.* ὄχλίσσειαν (*ὄχλεύς* dzwignia), odwalić, ruszyć z miejsca.

1. ὄχος, τό, tylko *plur.* ὄχεα, ἕων, ἕεσσι, *εσφι* (*φόχος*, pier. *wegh*, p. ὄχέω, o *gh*=*χ* p. § 30), wóz

2. ὄχος, ὁ (*ἔχω*), schronienie, przystań.

ὄψ, *gen.* ὀπός (*φόψ*, *vox* z *voqus*, § 32 a), głos, słowo, mowa.

ὀψέ, późno, *καὶ ὀψέ* chociaż późno.

ὀπι-γονος (ὀψέ), później zrodzony, *ἄνθρωποι* potomni.

ὄψις, ἡ, *dat.* ὄψει (*ὄψομαι*, p. ὄμμα), wzrok XXIII 94; widok, wygląd Z 468, postać Ω 632.

ὄψομαι, p. ὄράω.

ὄψων, τό, przekąska do chleba, mięso.

Π

πάγη, *aor. pass.* od πήγνυμι.
 πάγος, ὁ (πήγνυμι), skała.
 πάγ-χαλκος i παγ-χάλκεος, 2 (χαλ-
 κός), całkiem spizowy.
 πάγχνυ, zupełnie, całkiem.
 πάθνε, -έειν, -ησθα, p. πάσχω.
 παιδνός (παῖς), całkiem młody,
 dziecinny, mały chłopiec.
 παιδο-φόνος, οιο (φόνος), mordu-
 jący synów, morderca syna.
 παίζω (παίδω, παῖς), bawić się,
 igrać.
 παιήων, ονος, ὁ, pieśń dziękczyn-
 na, zwycięska (na cześć Apollina).
 παιπαλόεις, εντος, εσσα, sfałdo-
 wany, pełen rozpadlin, skalisty.
 πάις i παῖς, *dat. plur.* -δεσσι(ν)
 i παισί(ν), ὁ i ἡ (πάϜις, *rouer*
 = *puer, pubes*), dziecko, chłopiec,
 dziewczyna, syn, córka.
 παλάζω, tylko w *pf. imperat.* πε-
 πάλασθε, *inf.* πεπαλάσθαι, loso-
 wać, ciągnąć losy, rozstrzygać
 losem.
 πάλαι (π powstało z *qu* p. § 32 a,
 p. τῆλε), dawno, niegdyś, (już)
 przedtem.
 παλαιός, 3 (πάλαι), stary, dawny.
 παλαι-φατος, 2 (φημί), dawno
 powiedziany, wygłoszony, staro-
 dawny.
 παλάμη, ἡ, άων, ησι(ν), ηφιν,
 (§ 5, 2 a), (*palma*), dłoń.
 παλάσσω, *part. pf. pass.* πεπαλαγ-
 μένος, obryzgać, splamić.
 παλιμ-πετές (πάλιν, πέτομαι), na-
 zad, wstecz.

παλιμ-πλαγχθεῖς = πάλιν πλαγχ-
 θεῖς, p. πλάζω.
 πάλιν, 1) wstecz, nazad, napo-
 wrót, zpowrotem; ἐρέει sprze-
 ciwi się II. IX 56; τραπέσθαι
 odwrócić się od Σ 138. — 2)
 znowu, powtórnie, także w po-
 łączeniu z αὔτε, ἄψ.
 παλιν-άγρετος, 2 (ἄγρη, ἀγρέω),
 odwoławny,
 παλίν-ορος (ὄρνυμι), wstecz od-
 skakujący.
 παλίν-τονος, 2 (τείνω), znowu da-
 jący się napiąć, sprężysty, ela-
 styczny.
 παλιρ-ρόθιος, 2 (πάλιν, ῥόθος
 szum), wstecz huczący, z szu-
 mem wracający.
 παλιώξις (παλι-Ψιωξις, πάλιν, ιω-
 κή natarcie), ponowne natarcie
 uciekającego nieprzyjaciela.
 Παλλάς, άδος, przydomek Ateny,
 starożytni tłumaczyli „wywijaja-
 jąca“ (włócznia) od πάλλω.
 πάλλω, *aor.* πῆλε, wywijając, po-
 trząsać, வீόν pohustać Z 474;
med. gwałtownie się ruszać, ἦτορ
 serce tłucze się, skacze, drzące
 serce tłoczy się do ust przez gar-
 dło II. XXII 452; κλήρω losować
 (dla siebie).
 παλόνω (*pollen* delikatna mąka,
polenta mąka jęczmienna, *pulvis*),
 sypać (sypać mąkę i mieszać na
 kleik do jedzenia).
 πάμ-παν (red.), całkiem, wcale,
 zupełnie.

- παι-ποίκιλος, 2, cały upstrzony (pokryty) haftami.
- παιμφαίνο (red. φαίνο, § 14, 6, uw. 2), jasno świecić, lśnić, błyszczeć.
- παιμφανάω, -όωσα (red. tem. φαν- dla intensywniejszego znaczenia, form. ob. do παιμφαίνο), lśnić jasno, siać blask.
- παν-αίολος, 2 (αίολος), (cały) lśniący.
- παν-άπαλος, 2, całkiem delikatny, bardzo młody.
- παν-ά-ποτμος, 2 (ἀ-priv., πότμος), całkiem nieszczęśliwy.
- παν-άργυρος, 2, cały ze srebra.
- παν-αφ-ήλιξ, -ήλικος (ἀφ = ἀπό, ήλιξ rówieśnik), całkiem bez rówieśników, τίθησι pozbawia dziecko rówieśników, odłącza od towarzyszy zabawy II. XXII 490.
- Παναχαιοί, ὄν, οί, wszyscy Achajowie.
- παν-α-ώριος, 2 (ἀ-priv., ὄρη), taki, który zupełnie nie doczeka swego wieku, na rychłą śmierć przeznaczony.
- παν-δαμάτωρ (ΔΑΜ-), wszechpogromca, wszystkich poskramiający.
- Πάνδαρος, sławny łucznik, wódz trojańskich Lykijszyków z Zelei.
- παν-ήμαρ, adv., cały dzień.
- παν-ημέριος, 3, adi., przez cały dzień, całodzienny.
- Πανθοΐδης, syn Pantoosa, 1) Euforbos (filozof Pytagoras utrzymywał, że weń wecieliła się dusza Euforbosa). — 2) Polydamas.
- Πάν-θοος, ὄου, starzec trojański, kapłan Apollina.
- παν-νόχιος, 3 i πάννοχος, 2 (νύξ), całonocny, jako dopełnienie orzeczenia: przez całą noc.
- πάν-ορμος, 2, w każdym miejscu dający przystań, wygodny dla lądowania.
- παν-συδίη (σεύω), śpiesznie, z całą gorliwością.
- πάντη i πάντη (πᾶς), wszędzie.
- πάντοθεν (πᾶς), zewsząd, ze wszech stron.
- παντοῖος, 3 (πᾶς), wszelaki, rozmaity.
- πάντοσε (πᾶς), na wszystkie strony, wszędzie.
- παν-όστατος, ze wszystkich ostatni, na samym ostatku.
- πάππα, voc., ojezulku.
- παπταίνο (red.; w dialekcie cypryjskim ἰμ-πάτα-ον = ἔμβλεπον), aor. πάπτηνε, oglądać się, szukać oczyma.
- πάρ, 1) = παρά apokope Od. X 242. — 2) = πάρεστι II. IX 43.
- παρά, apokopowane πάρ (§ 3, 8), I. adv. obok, w pobliżu.
- II. praep. 1) z gen. od, ze strony. 2) z dat. obok, przy, u (locativ.). 3) z acc. wzdłuż, obok (acc. kierunku); mimo, wbrew.
- πάρα, 1) = παρά w anastrofie (§ 24, 4), Z 177, Ω 429. — 2) = πάρεστι V 364, πάρεισι Od. IX 125.
- παρα-βαίνο, wstąpić obok kogoś; part. pf. παρβεβαώς stojący obok kogoś.

παρὰ βάλλω (*tm.*), rzucać przed kogoś, nasypać.

παρα-βλήδην, *adv.* (βάλλω), rzucając z boku, z zarzutem, czyniąc przytyk, z przekąsem, z docinkiem.

παρα-βλώσκω, *pf.* παρμέμβλωκε, iść po czyjejs stronie, pomagać.

παρα-βλώψ, -βλώπες (βλέπω), patrzący w bok, odwracający oczy (ze wstydu).

παρα-δέχομαι, otrzymać.

παρα-δραμέτην, *aor.* 3 *dual.*, p. παρατρέχω.

παρ-αιίδω, śpiewać przed kimś, komuś.

παράι (*dawny loc.*) = παρά.

παραι-βάτης, stojący obok = walczący z wozu wojownik.

παρ-αίνεις (αἰνέω), zachęta.

παρ-αἴσσω, *aor.* -ήξα, przelecieć mimo kogo, pomknąć mimo, minąć pędem.

παραι-φάμενος, p. παράφρημι.

παράι-φασίς (*φημί*), przemówienie, upomnienie, zachęta.

παρά-κειμαι, *impf.* -έκειτο, leżeć obok kogoś, przed kimś X 9 (*in tmesi*); οἱ παρέκειτο leżała w pogotowiu przed nim na stole XXI 416; ἔτι... τράπεζα jeszcze stał przed nim stół (po posiłku sprząta się, a na ostatku wynosi się stół) Ω 476; ὑμῖν παράκειται macie do wyboru Od. XXII 65.

παρα-κοιτης, ὁ, mąż, małżonek.

παρά-κοιτις, ιος, ἡ, żona, małżonka.

παρ-αμείβομαι, pomijać kogo.

παρα-μένω i

παρα-μύνω, zostawać przy kimś.

παρα-μυθέομαι (μῦθος), namawiać, radzić.

παρα-νήχω, płynąć mimo (wzdłuż wybrzeża).

παρ-απαρίσκω, *aor.* ἤπαφε (*in tmesi* XIV 488), zwodzić, łudzić.

παρα-πειθω, namówić, skłonić, przekonać (odwieść od pierwotnego zamiaru).

παρα-πλήξ, ἤγος (πλάξω), z boku, skośnie uderzany (falami); niski, płaski.

παρα-πνέω, *con. aor.* πνεύση, wiać z boku (nie w kierunku drogi) lub wywiać, przewiewać Od. X 24 (by ani trochę z worka nie wiało obok sznura zawiązanego w węzeł).

παρα-ποτάμιος, μάχη bitwa nad rzeką.

παρα-σταδόν, *adv.* (παρίστημι), przystępując.

παρα-σχέμεν, *inf. aor.* od παρέχω.

παρα-τίθημι, παρέθηχ³ = παρέθηκα, *imp.* παράθες, postawić coś przed kim, zastawić, podać.

παρα-τρέπω, zwracać w bok, *in tmesi*: παρὰ δέ οἱ ἐτρέπετ³ wlocznia zwróciła mu się w bok Λ 233.

παρα-τρέχω, *aor.* -έδραμεν, przebiec mimo, minąć.

παρα-τροπάω (τρέπω), odmieniać, odwracać gniew, przebłagać.

παρ-αυδάω (αὐδή), mówić do kogo, namawiać; słowami łagodzić, pocieszać XI 488.

παρά-φρημι, *part. aor. med.* πα-

ραιφάμενος, radzić, zagadywać, łagodzić, udobruchać.

παρα-φθάνω, *con. aor.* -φθαίησι, wyprzedzać, prześcignąć.

παρ-βεβαώς, *p. παραβαίνω*.

παρδαλή (πάρδαλις pantera), skóra pantery.

παρ-έξομαι, siadać obok.

παρειή, ή, *plur. παρειάι, άων* (παρ-ανσ-ις, *os*, obok ust), policzek, lice, oblicze.

1. πάρ-ειμι (είμι), być obecnym, brać udział; być pomocnym, pomagać; τὰ πάρεστι co jest dla służby, co należy się służbie XIV 80; παρεόντων z zapasów (z tego co jest).

2. πάρ-ειμι (είμι), przejść mimo, przejść obok.

παρ-είπον, *aor.*, przemówić, zachęcić, doradzić.

παρέκ i παρέξ, **I. adv.** obok czego dalej V 439 (obok łamiących się o brzeg bałwanów), mimo; ὠσα odepchnąłem wbok, bokiem wdał Od. IX 488; obok, blisko czego Α 486; ἐρέουσα aby to powiedzieć mijając się z prawdą, wbrew prawdzie, aby powiedzieć takie kłamstwo XXIII 16. **II. praep.**

1) z *gen.* poza czemś, obok czego; λιμένος naprzeciw portu wbok Od. IX 116. — 2) z *acc.* poza coś, wzdłuż czego, nazewnątrz II. IX 7 (=na brzeg, na ląd), obok, mimo Ω 349, XII 276; νόον ἤγαγεν poprowadził wbok od rozumu, otumanił, omamił K 391; Ἀχιλλέα poza plecyma

Achillesa, bez wiedzy Achillesa Ω 434.

παρ-ελαύνω, *fut.* -ελάσσει, *aor.* -έλασσα i -ήλασα, jechać obok (wozem lub okrętem = płynąć, żeglować).

παρ-έλκω, przeciągać, przewlekać (sprawę wymówkami).

παρ-έμμεναι, *inf.* od 1. πάρεμι.

παρέξ; *p. παρέκ.*

παρ-εξ-έρχομαι, *aor.* -έλθειν, przechodzić obok, πεδίοιο przez równinę K 344; obchodzić, oszukiwać, zwodzić.

παρ-έρχομαι, *fut.* -ελεύσει, *aor.* -ήλθον, przechodzić obok, oszukiwać, zwodzić.

παρ-έχω, *aor.* -έσχον, podawać, dostarczać, dawać, użyzczać.

παρήιον (*p. παρειή*), lice, policzek; ozdoba wędzidla u konia.

παρήλασε, *p. παρελαύνω*.

πάρ-ημαι, siedzieć przy czem.

παρ-ήπαφε; *p. παρ-απαφίσκω*.

παρθένος, ή, dziewica.

πάρ-θεσαν, παρ-θέω i t. p., *aor.* od παρατίθημι.

παρ-ιαύω, obok spać.

Πάρις, ιος, syn Priama, zwany też Ἀλέξανδρος.

παρ-ίσταμαι, *part. aor.* παραστάς i παρστάς, *pf.* παρέστηκεν, przystępować (z pomocą), *pf.* stać przed kim, θάνατος śmierć cię czeka II 853.

παρ-ίσχω (form. ob. do παρ-έχω), podawać, ofiarować, dawać.

παρ-μέμβλωκε, *p. παρα-βλώσκω*. πάροι-θε(ν) (*loc. neutr.* od πάρος

jak *παρά* jest *loc. fem.*), 1) *adv.*
a) o miejscu: z przodu, przodem.
b) o czasie: przedtem Δ 185
 (zanim grot mógł wbić się w miej-
 sce śmiertelne). 2) *praep.* z *gen.*
 przed, naprzeciw.

παρ-οίχομαι, impf. -ώχετο, *pf.* -οί-
 χωκεν i -ώχωκεν przechodzić (o-
 bok kogo), mijać.

πάρως (niem. *vor*), 1) *adv.* przed-
 tem, dawniej; przy *praes.*: zwy-
 kle, zwyczajnie V 88, A 553,
 Σ 425. — 2) *praep.* z *gen.* przed.
 — 3) *coni. temporalis* z (*accus.*
c.) *inf.*, nim, zanim.

παρ-στάς, part. aor. od -ίσταμαι.

παρ-τιθεῖ = *παρατίθησι*.

παρ-φάμενος, p. παρά-φημι.

παρ-ώχωκε, pf. od *παροίχομαι*.

πᾶς, πᾶσα, πᾶν, gen. pl. f. *πασῶν,*
πασέων, dat. πάντεσσι, πᾶσι, f.
πάσῃσιν, każdy, cały, wszystek,
πάντες ἄριστοι wszyscy co naj-
 lepsi; wszelaki A 5, V 196, *neutr.*
pl. πάντα = *adv.* całkiem, zupełnie.

πασάμην, aor. od *πατέομαι*.

πάσσαλος, ó (*πάκχαλος, πήγγυμι,*
paxillus), kołek.

πάσσονα, p. παχύς.

πάσσω, z gen. part., posypywać.

πάσχω, fut. πείσομαι, con. aor.

2 *sing.* *πάθησθα, pf. πέπονθα,*
 2 *pl. πέπασθε, plqpf.* (έ)πεπόν-
 θει, cierpieć, doznawać; *τί πα-*
θόντες λελάσμεθα co wycier-
 piałwszy zapomnieliśmy = czego
 doznaliśmy takiego, żeśmy... =
 dlaczego zapomnieliśmy A 313;
ἐρέεινον οὐλήν pytali o bliznę co

(przy tem) wycierpiał = pytali jak
 nabawił się tej blizny XIX 464;
τί πάνθω czego mam doznać, co
 się ze mną stanie V 465, A 404;
μή τι πάθησι aby mu się coś
 złego nie stało K 358; A 470,
 XII 321; *πρὶν κακὸν ἄλλο πά-*
θησθα = umrzesz Ω 551.

πάταρος, ó, trzask, trzeszczenie.

πατάσσω (-*πάταρος*), kołatać, bić,
 pukać.

πατέομαι (*pasco, pasé*), *aor. πα-*
σάμην, (έ)πασ(σ)άμεθα, koszt-
 wać, jeść.

πατέω (*πάτος*), deptać.

πατήρ, ó (staroind. *pitar*, łac. *pa-*
ter, niem. *Vater*), *πατέρος* i *πα-*
τρός, πατέρι i *πάτρι* (§ 7, 3),
 ojciec.

πάτος (*πόντος, pons*, staroind.
panthas = niem. *Pfad* ścieżka,
 starosł. *pať* = pol. *pać* droga, por.
pať-nik), ó, ścieżka; stąpanie.

πάτριη, ή (*πατήρη*), ojczyzna.

πατρῖς, ἰδος, f. (*πατήρη*), ojczysta;
subst. ojczyzna.

Πάτροκλος, οιο i *ου*, albo -*κλήρος*
 (§ 7, 6), syn Menojtiosa z Opuntu,
 przyjaciel Achillesa, starszy od
 niego. Zamłodu zbiegł do Peleusa,
 zabiwszy niechęący człowieka.

πατρῷος (*πατήρη*), 3, ojcowski,
 po ojcu, z czasów ojca.

παῦρος, comp. -*ρότερος* (*parvus*),
 mały, nieliczny.

παυσωλή, ή (*παύω*), odpoczynek,
 przerwa.

παύω (pol. *puścić, pustynia* =
 staroprus. *pausto*), *impf. iter.*

παύσκον (§ 22), doprowadzić do tego żeby ktoś zaprzestał, położyć kres, zakończyć, wstrzymać, pohamować; *med.* zaprzestać, ustawać, odpoczywać Ω 17.

πάχτος, 2 (παχύς), bardzo gruby.

πάχιστος, *sup.* od παχύς.

πάχνη, ἡ (πήγνυμι), szron.

πάχος, τό (παχύς), grubość.

παχύς, έος, 3, *comp.* πάσσων, *sup.* πάχιστος, gruby, tęgi, mocny, potężny.

πεδάω, *impf. iter.* (§ 22) πεδάσσκον (πέδη πέτο), pętać, wiązać, uwikłać, zatrzymywać, ἀπό αἴης zdaleka od ojczyzny XXIII 353, wstrzymywać II. XXII 5 (z *inf.* skutku).

πέδιλα, τά (πεζός, πέδον grunt, *pes*), podeszwy, sandały.

πεδίον, τό (πέδον, p. πέδιλα), równina, πεδίωιο w obrębie równiny, na równinie, przez równinę; πεδίον-δε na równinę.

πεζός, ό (πεδ + jo-ς z πεδ-ιό-ς, ι = tem. z ελ-μι, cf. ἵμεν, *pedes*, *ped-it-is* nogą idący, lit. *pedilis* pończocha, pol. *piechota*, *podeszwa*), *pedester*, pieszy.

πειθω (πειθ, πιθ, ποιθ, *fido*, *fides*), *inf. fut.* πεισέμεν, *aor. red.* (§ 18, 2) *con.* πεπίθω, -όμεν, *opt.* πεπίθοιμεν, *inf.* -εῖν, *fut.* πεπιθήσω (§ 14, 7), *opt. aor.* I πείσει² = πείσειε II. IX 386, *aor.* II *med.* (ἐ)πιθήσῃ, *aor. med. red. opt.* πεπίθοιθ² = -θοιτο; *pf.* πέποιθα, *con.* πεποίθω, -ης; *plqpf* 1 *plur.* ἐπέπιθμεν (§ 19, 4 i 5 b),

namawiać, skłaniać, przekonać, ubłagać; *med.* dać się przekonać, namówić: a) usłuchać, ἄ τιν² οὐ πείσεσθαι ὅτω w czem — myślę — niejeden go nie posłucha A 289. b) wierzyć, ufać; *pf.* 2 *act.* zaufać, mieć ufność.

πεινάω, *inf.* πεινήμεναι (πεινή), być głodnym, łaknąć.

πείνη, ἡ (*penuria*), głód.

πειράζω (πειράω), wystawiać na próbę, doświadczać, podchodzić.

1. πείρα, ατος, τό (σπειρα, σπάρτον), lina, sznur, νίκης πείρατ² ἔχονται bogowie niejako przy pomocy sznura, za którego oba końce ciągną walczący, spokojnie kierują losami walki i zwycięstwem = przebieg walki i zwycięstwo zależy od bogów, wynik walki i zwycięstwo zależy H 102; powróż, pętla, ὀλέθρου πείρατα pętlica zaguby, śmierci Od. XXII 41, H 402; ὀζύος pętla nieszczęścia V 289.

2. πείρα, ατος, τό, koniec, kres, cel, rozstrzygnięcie Σ 501.

πειράω i *med.* z *aor. pass.* (*experior*, *periculum* = niem. *Ge-fahr*, *er-fahren* dowiedzieć się), próbować, usiłować, doświadczać, wystawiać na próbę, ἕκαστα we wszystkim (czy ojciec o synu tak pamięta, jak syn o nim) XXIV 238.

πειρητίω (πειράω), próbować, doświadczać, wystawiać na próbę; μή τί μεν nie próbuj mnie nastraszyć H 235.

Πειρί-θοος, syn Zeusa, król Lapitów w Tesalji, przyjaciel Tezeusza. Zaślubił Hipodameję; podczas wesela wybuchła krwawa walka z centaurami, w której brał udział i Nestor.

πείρωνς, ινθος, ἦ, półkoszyk, pudło wozowe.

πέιρω, aor. 3 plur. ἔπειραν, part. pf. πεπαρωμένος (πέρας, περάω, tem. περ, περ, πρ = παρ), wiercić, nadziewać, ἦλοισι nabijany ówiekami A 246; πτολέμους και κύματα przebił się przez tyle walk i przeczynał tyle fal XIII 91.

πεῖσμα, ατος, τό (z πενθσμα, pier. πενθ-, p. πενθερός, por. niem. binden, łac. of-fendix podpinka pod podbródek przy czapce kapłańskiej), lina, powróż, sznur.

πέισομαι, fut. od πάσχω l. πείθω.

πέλαγος, τό (plaga sieć, nakrycie, plagula kartka papieru, niem. flach płaski), powierzchnia, morze.

πελάζω (πέλας), aor. (ε)πέλασ-(σ)ε(ν); πελάσσειτον imp. dual. aor. m. l. con. aor. 2 pl. z krótką samogłoską K 442; aor. v med. (§ 18, 5) ἔπληντο, aor. pass. πελάσθη, zbliżać, przybliżać; med. i pass. zbliżać się.

πέλας, blisko.

Πελασγικός, pelagijski. Πελασγοί przedgrecka ludność, zamieszkała około Dodony w Epirze, w Tesalji, Beocji, Attyce i Peloponezie.

πέλαια, ἦ, gołąb.

πελεκκάω (πέλεκυς), ociosać.

πέλεκυς, εος, ό, πελέκεων, εοσι

(z asyryjskiego pilakku, stąd również ind. parasiu-h, cf. § 35), topór. πελεμιζω inf. -έμεν, aor. πελέμηξεν (πέλω), wywijając, wstrząsać, chwiać, wyginać.

πελέσκειο, πέλεν, p. πέλω.

πέλλα, ἦ (pelvis miska), skopiec, naczynie na mleko.

πέλω i med. (pier. quel- = kręcić się, być czynnym, versari, p. § 32 a, łac. colo, colere, kolano, koło [tem. koles]), impf act. πέλε(ν), imper. med. πέλεν, 2 sing. impf. iter. (§ 22) πελέσκειο, aor. II med. ἐπλόμην, ἔπλεο i ἔπλεν, ἔπλετο, obracać się, powstawać Γ 3, przydarzać się, stawać się, być = εἶναι, versari, fieri, esse.

πέλωρ, τό (z queror, skutkiem dyssymilacji wstecznej przeszło πέρωρ na πέλωρ, p. τέρας), potwór, olbrzym, poczwara.

πελώριος, 3 (πέλωρ), olbrzymi, ogromny.

πέλωρον, τό = πέλωρ.

πέλωρος = πελώριος.

πέμπτος, piąty.

πέμπω, impf. πέμπε, inf. fut. -πέμμεναι, posyłać, odsyłać, odprawiać; odprowadzać, odwozić.

πενθερός, ό (p. πεῖσμα, πενθ- z bhendh, p. § 27 [przydech w nagłosie zanika, cf. τρέφω : θρέψω], lit. bendras uczestnik, towarzysz), ojciec żony, teść.

πένθος, εος, τό, smutek, żal, żałoba.

πένομαι (πόνος), trudzić się, przygotowywać.

πεπαλαγμένος, πεπάλακτο, p. παλάσσω.

πεπάλασθε, πεπαλάσθαι, p. παλάζω.

πεπαρμένος, p. πείρω.

πέπασθε=πεπόνθατε od πάσχω.

πέπηγε, p. πήγνυμι.

πεπιθειν, πεπιθήσω, p. πείθω.

πεπληγέμεν, πεπληγώς, p. πλήσσω.

πέπλος, ό, 1) wełniana tkanina, pokrowiec, kobierzec. — 2) sukna kobieca (czworoboczny kawał sukna, czasem barwnie wyszywany, spinany agrafkami i paskiem).

πεπνυμένος, p. πνέω.

πέποιθα, p. πείθω.

πέπονθα, p. πάσχω.

πεποτήηται, p. ποτάομαι.

πεπρωμένος, πέπρωται, p. πόρω.

πέπτται, p. πετάννυμι.

πεπτεῶτα, p. πίπτω,

πεπτηώς, -ῶτα, part. pf. od πτήσω lub πίπτω.

πεπύθοιτο, λέπυσμαι, p. πυνθάνομαι.

πέπων, ονος, voc. πέπον (pier.

πεκ-, πέσσω, coquo [§ 32 a] a więc zgotowany, miękki), 1) miły, luby, drogi. 2) tchórz B 235.

περ, skrócone z περί (raczej z πέρι) bardzo, zupełnie, cf. *per-magnus*, *parum-per*, enklityczna partykuła **uwytatniająca**

1) **wzmacnia i zapewnia**: nawet A 260, Ω 428, Od. I 59 (nawet tobie, któryś powinien, jako najwyższy bóg zwracać na to uwagę), jeszcze Ω 504. Cza-

sem nie tłumaczy się, tylko oddaje się mocniejszym akcentem H 204.

2) **wskazuje** na coś znanego, stalego, zwłaszcza po relatywach i spójnikach czasowych i warunkowych: właśnie, przecież ήύτε właśnie jak Γ 3; B 286 (którą przecież=choć ją — przechodzi w znaczenie przyzwolone); ήμος właśnie (w tym czasie) kiedy Δ 86; εις ό κε właśnie... aż do czasu Il. IX 46; XIII 249 o której właśnie, przecie; εῑ περ jeżeli właśnie, rzeczywiście Ω 667. Czasem nie tłumaczy się Σ 151 (Patrokla scil. o którego właśnie bój się toczył).

3) **ogranicza** lub (po part. i adi.) **przyzwala**: przynajmniej A 353, B 236 (przynajmniej tyle samodzielności okażmy); Il. IX 301, Od. VI 325; tylko A 416, XI 501; chociaż =καί περ, εῑ περ (wyjąwszy Ω 667: właśnie, rzeczywiście), A 131, 241, 352, B 270, Γ 201, II 638, V 73 nawet sam, 341.

περάω, p. περάω.

περαιώω (πέραν z tamtej strony), przeprowadzić (przez morze).

περάτη, ή (πέραν z tamtej strony), zachodni kraniec świata.

1. περάω, 3 pl. -όωσι (§ 15, 2), inf. -άν, impf. iter. -άασκε (§ 22), aor. έπέρησα (πέραν z tamtej strony, por. pol. *prom*), przedostawać się na drugą stronę, przenikać, przedzierać się; przepłynąć (morze), płynąć.

2. *περάω*, *aor.* (ἐ)πέρασ(σ)α, (*πι-πράσ-κω*, lit. *pirati* sprzedawać), sprzedawać.

Πέροραμος, ἦ, zamek w Troi.

πέροην (πέραν), *praep.* z *gen.*, na drugą stronę, poza.

πέροω, *fut. med.* πέροσεται ze znac. *pass.* Ω 729, *aor.* I ἔπερσα i πέρσα, *aor.* II ἔπραθον, burzyć.

περί w anastrofie (§ 24, 4) *πέρι* (*per*), **I. adv.** 1) wkoło, naokoło, *circa*, A 317. — 2) w większym zakresie, bardzo, nader, szczególnie (§ 24, 8b) II. IX 433, ἔμμεναι górować, przewyższać A 258, Od. I 66. — 3) jako przedrostek = łac. *per-* (permagnus), pol. *prze-* (przepiękny), bardzo. —

II. praep. 1) z *gen.* a) o miejscu: w obrębie czegoś, naokoło, około. b) przenośnie: około czegoś walczyć, walczyć o coś, troszczyć się o coś, dowiadywać się o co, słyszeć, wiedzieć o czemś. c) w znaczeniu komparatywnem: ponad A 287. — 2) z *dat.* a) o miejscu: naokoło przy czemś. b) przenośnie: bać się, troszczyć się, walczyć o coś K 240. — 3) z *acc.* naokoło, koło, *περί* ἦλυνθε οἶνος omroczyło wino Od. IX 362.

πέρι, 1) *περί* w anastrofie. 2) *περίεστι* masz nadmiar XII 279.

περιβάλλω, bardzo często *in tmesi*, zarzucić dokoła, wdziać; *med.* zarzucić na siebie, wdziewać.

περιγλαγής, 2 (*γλάγος lac*), pełny mleka.

περι-δίδωμι, podawać, dawać w zakład, zakładać się; ἐμέθεν o moją osobę, swe życie.

περι-δινέομαι, *aor.* 3 *dual.* -δινθηθήτην, okrażać.

περι-δραμον, p. *περι-τρέχω*.

περι-δρομος, 2, wkoło biegnący.

περι-δώσομαι, p. *περι-δίδωμι*.

περι-εἰμι (*εἰμί*), przewyższać, górować (z *gen.* τινός; w czem τί, z *inf.* 1. *dat.* τινός τι H 289).

περι ἔπω, tylko *in tmesi*, być zajęтым.

περι-έρχομαι, *aor.* ἦλυνθε, obchodzić, obejmować, οἶνος φρένας wino omroczyło zmysły Od. IX 362.

περι-έχω, *aor. med.* -σχόμεθα, *imp.* -σχεο, obejmować, chronić, bronić Od. IX 199; ujmować się za kimś A 393.

περι-ηχέω, dźwięczeć naokoło, brzęknać, szczęknać.

περι-ίσταμαι, stawać naokoło, otaczać.

περι-καλλής, 2 (*κάλλος*, p. *περί* I. 3), przepiękny, bardzo piękny.

περι-καλύπτω, owijając, χεῖρ jaki jego dłoń mogła objąć, ująć II 735.

περι-κειμαι, leżeć naokoło, otaczać.

περι-κηλος, 2 (*περί* I. 3), κήλεος), bardzo suchy.

περι-κλυτός, 2 (*περί* I. 3), κλύω), bardzo sławny, wspaniały.

περι-μήκετος, 2 (*περί* I. 3), μῆκος), bardzo długi.

περι-μήκης, *περίμηκες* (p. wyżej), bardzo długi, bardzo wysoki.

περι-μηχανάομαι, 3 *pl.* -όωνται, wymyślać, obmyślać, mieć zamiar.

Πέρμος, Trojanin, syn Megasa.

περι-ναιετάω, mieszkać naokoło.

περι-ναιέτης, έται, οί, sąsiedzi mieszkający wkoło.

περί-οιδα, *plqpf.* -ήδη, doskonale się rozumieć, znakomicie potrafić.

περι-πέλομαι, *part. aor.* -πλόμενος

(*p.* πέλω), krążyć, kręcić się wkoło.

περι-πλέομαι, *aor. pass.* -πλέχθη (*com-plector*), uściskać, objąć.

περι-πληθής, 2 (*πληθός*), bardzo pełny, bardzo ludny.

περι-πλομένων, *p.* περι-πέλομαι.

περι-ρρέω (*σρέψω*, § 1, 3 *c*, uw. 2), oblewać.

περι-ρρηδής, 2 (*pier.* ῥρηδ z *wrād*, ῥηδνώς = *eol.* βραδινός [*β tu = ῥ*], *staroind.* *auradanti* = gnać się), τραπέξην, wywracający się przez stół.

περι-σθενέω (*σθένος*), być bardzo mocnym, mieć przemożną siłę.

περί-σκεπτος (*σκέπας*), dookoła chroniony, naokoło zasłonięty.

περι-σσαίνω (§ 4, 5 *δ*, *σαν-ju* z *των-ju*), łąsić się dookoła.

περι-στεναχίζομαι, rozbrzmiewać wkoło echem, ἀλλή na podwórzcu (*Odysseusz* słyszał echo wstępując na dziedziniec).

περι-στένομαι, stawać się naokoło ściśniętym (z przepełnienia), γαστήρ przepełniony brzuch nadyma się Π 163.

περι-στέφω, naokoło wieńczyć, otaczać.

περι-στρέφω, obracać naokoło.

περί-σχεο, *imp. aor. med.* od περι-έχω.

περι-τέλλομαι (= περι-πέλλομαι, *pier. quel-*, *p.* πέλω), biec naokoło.

περι-τίθημι, kłaść naokoło, nakładać.

περι-τρέφομαι, stawać się naokoło grubym; κούσταλλος lód ściał się, osiadł naokoło XIV 477.

περι-τρέχω, *aor.* -δράμον, zbiec się dokoła.

περι-τροπέω (*τρέπω*), obracać się, toczyć się.

περι-φαίνομαι, być widocznym, ἐν περιφανομένῳ na miejscu wkoło widocznein.

περι-φραδής, *adv.* -δέως (*περι-φράζομαι*), ostrożny, uważny.

περι-φράζομαι, zastanawiać się nad czymś, obmyślić.

περί-φρων, *ονος* (φρήν), bardzo mądry, roztropny.

περι-φύομαι, *inf. aor.* -φῦναι, *part.* -φύς, φῦσα, obrastać naokoło, obejmować, ściskać.

περι-χέω, *aor.* ἔχευεν (*imes.*), *con. aor.* -χέυεται VI 232, *plqpf.* περι κέχυτο, oblewać, τινί rozlewać naokoło, otoczyć,

περι-ώσιος (= περιούσιος, περιεΐναι), nadmierny, *neutr.* = *adv.*

πέρνημι, *impf. iter.* πέρνασκε (σχ'), sprzedawać.

περώωσι, 3 *pl.* = περάουσι, *p.* 1. περάω.

πέρσα = ἔπερσα, *aor.* od πέρω.

Περσεφόνηια, ης, ἡ, córka Zeusa i Demetry, żona Hadesa.

πεσέειν, πεσέεσθαι, p. πίπτω.
 πεσσός, ó, kamyk do gry na desce, podobnej do szachownicy, πεσσοῖσι grą w kamyki (coś jak szachy lub warcaby) Od. I 107.
 πέσσω, tylko w *praes.* (πέκ-ιω, § 32 a, *coquo*, pol. *piekę*, lit. *kepu*), trawić, pożerać; κήδεα przeżywam bole, pogrążam się, tonę w bólu Ω 639.
 πετάννυμι, *aor.* πέτασε, πετάσασας, *pf. pass.* πέπταται, *aor. pass.* πετάσθη (παῖρε), rozkładać, rozpościerać, rozciągać, ιστία rozwijać żagle V 269; θύρετρα otwarły się XXI 50.
 πετεηνός (πέτομαι), lotny, πάρος zanim były zdolne do latania XVI 218; πετεηνά ptactwo, ptaki.
 Πετεώς, ὦο, ojciec Menesteusa.
 πέτομαι, *aor.* ἔ-πτα-τ(ο) (§ 18, 5), *part. aor. fem.* πταμένη (staroind. *pátati* leci, łac. *penna* z *petna*, *petere*, *impetus*, pol. *ptak*), lecieć, latać; ἕκ χειρῶν z rąk wyleciały, wymknęły się, wypadły XII 203.
 πέτρον, ἦ, skała, opoka, głaz.
 πέτρος, ó, głaz, kamień.
 πεύθομαι, p. πυνθάνομαι.
 πέφανται, p. φαίνω.
 πεφάσθαι, p. ΦΕΝ-.
 πεφασμένος, p. φαίνω.
 πέφαται, p. ΦΕΝ-.
 πεφιδήσομαι, πεφιδόιμην, p. φείδομαι.
 πέφνον, p. ΦΕΝ-.
 πεφραδέειν, p. φράζω.
 πεφυγμένος, p. φεύγω.

πεφυγότες, form. ob. do *part. pf.* πεφευγότες (p. φύξα), spłoszeni, zaleknieni.
 πεφυρμένος, p. φύρω.
 πεφυός, ὦτος, p. φύω.
 πῆ (πῆ), *quā?* dokąd; jak, πῆ δὴ jakżeż to? K 385.
 πῆ (πῆ), *encl.*, *aliquā*, gdzieś, οὐ πῆ nigdzie; dokądś; jakoś, οὐ δὲ πῆ ἔστι nie godzi się.
 πηγεῖ-μαλλος (πήγνυμι, μαλλός = wełna), gęsto wełnisty.
 πήγνυμι, *aor.* ἔπηξε i πῆξε, *imp. aor. med.* πῆξαι V 163., *aor. pass.* Π ἐπάγη, *pf.* πέπηγε (πηγ: παγ, *com-pāges*, niem. *Fuge* używane i w polsk. zam. czysto polskiego *paż*), przemocować V 163, wbić, zatknąć; zbić (deski l. belki), skleić, budować; *pass.* i *pf.* (u)tkwić, ἐν καιρίῳ w śmiertelnem miejscu Δ 185; drętwieć, sztywnieć II. XXII 453.
 πηγός, 2 (πήγνυμι), tęgi, tłusty; κύμα (zbiorowo) wzdęte fale.
 πηγυλῖς, *fem.* (πήγνυμι), mroźna, lodowata.
 πηδάλιον, τό (πηδόν), ster, rudel (pióro steru, plusk, blat, p. ryc. 1 ó).
 πηδόν, τό, płaski koniec (= pióro, p. ryc. 1) wiosła, wiosło.
 πηκτός, 3, *adi. ver.* (πήγνυμι) mocno zbity, spojony.
 πῆλε, p. πάλλω.
 Πηλείδης l. Πηλειδης, ἄο, εω (§ 6, 6), też Πηληιάδης, ἄο, εω (w *gen.* często *syn.*) i Πηλειών l. Πηλειών, ωνος, Pelida = *syn*

Peleusa, Πηλεϊτώνάδε do syna Peleusa.

Πηλεεύς, ἦος, ἦμ i εὐος, εἶ (§ 7, 6), syn Ajakosa z Eginy; z powodu zabicia swego brata uciekł do Ftyi w Tesalji do króla Myrmidonów Eurytiona. Ożeniwszy się z jego córką Antygoną został królem owej krainy. Po śmierci pierwszej żony pojął córkę Ne-reusza Tetydę, która mu zrodziła syna Achillesa.

Πηληιάδης, p. Πηλεΐδης.

πήληξ, ηκος, ἦ, hełm, szyszak.

Πηλιάς, άδος, z góry Pelion pochodząca, μελίη pelijska włócznia, którą centaur Chejron darował Peleusowi.

πήμα, ατος, τό, cierpienie, nieszczęście, zguba.

πημαίνω, inf. fut. πημανέειν, opt. aor. 3 plur. πημήνειαν (πήμα), uszkodzić, trapić; rozpoczynać kroki nieprzyjacielskie Γ 299, Ω 781.

πήος (z pāsos, łac. parus w par-[r]icīda), krewny; powinowaty, affinis, Γ 163 = krewny męża.

πήρη, ης, ἦ, torba, sakwa.

πήχυσ, εος, ό, dual. εε, 1) łokieć, ramię. — 2) wgięcie w środku łuku (łączące oba ramiona kabłąka, p. ryc. 33).

πίαο, τό (πίφαο, πίων), tłuszcz; ὕπ' οὐδας bo tłuszcz ciągnie się pod ziemią, bo ziemia pod spodem (pod powierzchnią) jest bardzo tłusta Od. IX 135.

πίδαξ, ακος, ἦ, źródło.

πίε, aor. od πίνω.

πιέζω, uciskać, gniesć.

πίειρα, fem. do πίων.

πιθέσθαι, p. πείθω.

πιθέω, form. ob. do πείθω, używa się tylko aor. i fut., być posłusznym, słuhać, ufać II. XXII 107.

πίθος, ό, beczka (z gliny, bardzo wysoka, ustawiano ją pod ścianą, wcisnąwszy dno w ziemię).

πικρός, 3 (πικ-, p. ποικίλος, starośl. pistru = pol. pstry, t jest wtrętem, por. § 4, 7 uw., o κ = s p. § 29), ostry, przenikliwy; cierpki, gorzki, przykry.

πιμπλάνω, napełniać.

πιμπλημι (πλήθος, im-pleo, niem. füllen = napełniać, lit. pilti nalewać, pilnas = pełny), med. πιμπλάμαι, impf. πιμπλαντο, aor. v (§ 18, 5) πλήτο, napełniać, med. sobie, pass. się.

πίναξ, ακος, ό (por. pol. pień), tablica, deska, tabliczka.

πινυτή, ἦ, (πινυτός), rozum, roztropność, rozsadek H 289.

πινυτός, 3 (p. νήπιος, rozumny, roztropny, mądry).

πίνω, inf. πινέμεν(αι), impf. iter. πίνεσκεν (§ 22), fut. part. πίνμενος, aor. έπιον i πιον, imp. aor. πίε, con. 2 sing. πήσθα, inf. πείειν, πειν i πείμεν (potus, pić, piwo), pić, z acc. l. z gen. part. οίνον, αἵματος.

πίομαι, fut. od πίνω.

πίπτω, fut. 3 plur. πεσέονται, inf. fut. πεσέεσθαι, inf. aor. πε-

σέειν (§ 12, 10, uw. 3), *part. pf.* πεπτηώς, ὠτος (można je wywodzić też od πτήσσω XIV 474, XXII 362) i z synizezą πεπτεῶτα (§ 19, 3 uw.), -ας (pier. πετ-, jak w πέτομαι; tem. na stopniu zaniku z reduplikacją πι-πτ-), padać, spadać, runąć; Βορέας gdyż zerwał się Boreasz XIV 475.

πιστός, 3, wierny, pewny, ὄρκια πιστά p. ὄρκιον.

πιστόω, 2 *dual. con. aor. pass.* πιστωθήτον, upewnić kogoś; *med.* złożyć zapewnienia wierności Z 233; *pass.* zobowiązać się XV 436, zaufać, zawierzyć XXI 218.

πίσυνος, 3 (πείδω), ufny w coś, τινί. πίσυρες, eol., (indoeur. *quetur*, łac. *quattuor*, staroind. *czatwaras*, lit. *keturi*, *ketweri* po 4, starosl. *czetyrje*, *czetwero* po 4, goc. *fidvor*), cztery.

πίτνημι, form. ob. do πετάννημι, *impf. med.* πίτναντο, rozpościerać, χαίται włosy rozsypywały się II. XXII 402.

πίτυς, vos, ἡ, *dat.* υσσιν, sosna, *pinus silvestris*.

πιφάουσκω i *med.* (φάφος, φάος), dać znak (światło); obwieścić, oznajmić, przedstawić.

πίων, ἴονος, *fem.* πείρα (πίαρ), tłusty, urodzajny, bogaty, dostatni.

πλαγκτός, *adi. ver.* (πλάζω), włóczęga, wałęsający się próżniak.

πλάγχθη, p. πλάζω.

πλάζω (πλήσσω, *plango*), *aor.* πλάγξει, *fut. med.* πλάξομαι, *aor.*

pass. πλάγχθη, bić, zbić z tropu, z toru, z drogi, z *inf.* skutku XXIX 307, odeprzeć, odpędzić, kazać (dać) się błąkać Od. I 75; *pass.* być pędzonym, miotanym, błąkać się, tułać się, być zbitym z drogi; παλιμπλαγχθέντες odparci od naszego celu A 59; odbić się Δ 351.

Πλάκος, ἡ, góra nad miastem Tebe w Myzji (w Troadzie).

πλατάνιστος, ἡ, platan, jawor.

πλατύς, 3 (*planta*=stopa, pol. *płat*, *plecy*, lit. *płatus*=szeroki), szeroki, daleki, rozległy, αἰπόλια πλατέα trzody kóz rozbiegające się po rozległych przestrzeniach, pasące się w rozsypce XIV 101, 103 (przeciwieństwo μῆλ' ἀδιὰ γέστο skupione).

πλέες, p. πλείων.

πλεῖος, 3 (*plenus*, *pełny*), pełny. πλεῖστος, *sup.* do πολύς.

πλείω, p. πλέω.

πλείων i πλέων, *neutr.* πλεῖον, *plur.* πλέονες, πλείους i πλέες, *dat.* πλείοσιν i πλεόνεσσιν, *comp.* do πολύς.

πλεκτός, 3, *adi. ver.* (πλέκω, *plecto*, niem. *flechten*, *pletą*), pleciony, skręcony.

πλέω i πλείω (πλέω, *plawić*, *plywać*), żeglować, płynąć, πομποροεῶν po morzu V 278.

πλέων, p. πλείων.

πληγή, ἡ (πλήσσω), cios, uderzenie, raz.

πληθός, ὄος (§ 7, 8), ἡ, (πλήθω), tłum, lud.

πλήθω (*pleo, plenus, peñny*), napęlniać się, ποταμοί płynąc wzbierają, płyną wezbrane Π 389; σελήνη księżyc w pełni Σ 484.

Πληάδες, Plejady, siedm gwiazd w konstelacji Byka; ich wschód (w lecie) zaczyna porę dogodną dla żeglugi, zachód (w zimie) kończy ją. Etymologia ludowa wyjaśnia ten wyraz jako πελειάδες gołębice, gdy tymczasem nazywa ta pozostaje w związku z πλέω żegluję. Wedle podania były Plejady córkami Atlasa i Plejony, które Zeus umieścił między gwiazdami.

πλήμυρις, ἡ (πλή-, plē-), pełna fala, napór fal, prąd, ἐκ πόντου z pełnego morza.

πλήντο, aor. V (§ 18, 5), od πελάζω lub πίμπλημι.

πλήξα, p. πλήσω.

πλήξιππος, 2 (πλήσω), smagający konie, wspinający konie, harcujący końmi.

πλησίος, 3 (πέλας), bliski, sąsiedni; neutr. = adv. blisko.

πλησιόστιος, 2 (πλήθω, ιστίον), wydymający (napęlniający) żagle.

πλήσω, aor. I πλήξα, inf. aor. II red. πεπληγέμεν, aor. II med. red. πεπλήγετο, aor. pass. 3 sing.

πλήγη, part. aor. pass. πληγείς, εἶσα, ἐντος, part. pf. πεπληγώς, -οῦα (πληγ: πλάγ, plango, lit. patak-ti = bić, cerk. patakati se =

bić się w piersi na znak żaloby, stąd dzisiejsze znaczenie słowa

patakáć, bić, uderzać, med. uderzać się.

πλήτο, aor. V (§ 18, 5) od 1) πελάζω. 2) πίμπλημι.

πλοῦτος, ὁ (πολύς, πλείος, plenus), bogactwo, majątek, dostatek.

πλουνοί, οἱ (πλύνω, πλέω, πlyinge), doły do prania (przy rzece wykopane i w ziemi wymurowane).

πλύνω (pier. plu-, stopień redukcji do pleu-, πλέω, pluère, lit. ptauti = myć, plyingać), impf. iter. 3 pl. πλύνεσκον (§ 22), part. fut. έουσα, aor. 3 plur. πλύναν, prać.

πλωτός, 3 (πλώω), pływający.

πλώω (pier. plo[u] jest stopniem wzdłużenia do plou [pleu], cf. πλόος [πλόφος] żegluga, πλέω [πλέφω]), pływać.

πνέω i πνείω (πνέφω, § 16, 4),

aor. έπνευσα (§ 4, 2), pf. med. πέπνυμαι, plqpf. med. 2 sing. πέπνυσο, oddychać, dyszeć, tchnąć, μένεα odwagą Γ 8, μένος Od. XXII 203; dać, wiać. Pf. med. być mądrym, mieć rozum, part. pf. med. πεπνυμένος, roztrotny, mądry, rozsądny.

πνοιή, ἡ (πνέω), dech, oddech, tchnienie, powiew.

ποδά-υπτρα, τά (νίπτω), woda do mycia nóg.

ποδάρκης (άρκέω), szybkoconogi.

ποδηνεκής, ές (ένεκ-, ένεγκ-, ήνεγκον), sięgający do nóg.

ποδώνκης, ες (ώκός), szybkoconogi, pędki w nogach.

πόθεν, skąd?

ποθέν, *encl. indef. adv.*, skądś.
 ποθέω (πόθος), tęsknić, czuć brak.
 ποθή, ἤ (ποθέω), tęsknota.
 πόδι, gdzie.
 ποδί, *encl. indef. adv.*, gdzieś, *αἶ κέ ποδι* jeżeli kiedyś, *jakos* (=jak się spodziewamy) *A* 128, *Z* 526.
 πόθος, ὁ (ποθέω), tęsknota, *ός* za tobą.
 ποίεω (pier. *quoi-*, § 32 a, staroind. *czy-noti*=zbiera, pol. *czy-nić*, ale *koić*), robić, czynić, sporządzać.
 ποίη, ἤ, trawa, pasza.
 ποιητός, *3*, *adi. ver.* (ποιέω), zrobiony, wykonany, zbudowany.
 ποικιλο-μήτης (μήτις), pełen różnych pomysłów, przebiegły, chytry, obrotny.
 ποικίλος, *3* (pier. *ποικ-*, *πικ-*, cf. *πικρός*, *pic-tus*, lit. *paiszas*=plama od sadzy, pol. *pisac*, np. *pisany* dzban, *pisanka*, *pstry*, o *κ=s* p. § 29), zdobny wyrytymi wzorami (ornamentami), wzorzysty; *pstry*, *pstrokaty*; barwnie haftowane, różnobarwny; misterny, sztucznie wyrabiany; sztucznie wykładany; *ποικίλα χαλκῶ* barwnie (misternie) zdobione spżem *A* 226, *K* 322, 392; *plamisty*, *centkowany*.
 ποιμαίνω (ποιμήν), *impf. iter.* *ποιμαίνεσκεν*, paść.
 ποιμήν, *ένος*, ὁ (*πῶν*, lit. *pemens* =pasterza [*gen.*]), pasterz.
 ποίμνη, ἤ (ποιμήν), trzoda.
 ποινή, ἤ (pier. *quei-*, *τίσις* § 32 a, *roena* por. § 35, 7, *awest. caena*,

pol. *cena*), zapłata, zadośćuczynienie, okup *Γ* 290 (za złamanie prawa gościnności), *φονῆος* od zabójcy brata *II. IX* 632, *παιδός* za syna *II. IX* 633; kara (pieniężna), grzywna; kara, pokuta, pomsta, *ἀπεινυτο* kazał sobie zapłacić karę za wielu (poległych przedtem Greków), wziął pomstę *II* 398.

ποιός, *3*, jaki? *qualis?* *ποιοι εἶτ' Ὀδυσῆι* jakimi bylibyście = jak postąpilibyście, jakimi pokazalibyście się, *gdyby przyszło bronić Odyseusza XXI* 195.

ποιπνῶ (red. temat *πν-* dla intensywnego znaczenia, p. *πνέω*), sapać (ze zmęczenia), gorliwie się krzątać, uwijać się.

πολέες = πολλοί.

πολεμήϊος, *3* (πόλεμος), wojenny.
 πολεμιζῶ i ποτολεμιζῶ, *fut. part.* *πολεμιζων*, *1 plur.* -ξομεν, *wojować*, *prowadzić wojnę*, *walczyć*, *potykać się*.

πολεμιστής i ποτολεμιστής (πολεμιζῶ), *wojownik*.

πόλεμος i πότολεμος (eol.), ὁ, *bój*, *walka*, *bitwa*, *wojna*.

πολέων = πολλῶν.

πολιός, *3* i *2*, *siwy*.

πόλις, *ιος* *1. ηος* i *πτόλις*, *ιος*, ἤ § 7, 8, *acc. πόλιας* czytaj *πόλjas* *VIII* 560, 574, *miasto*, *urbs*, *civitas*, *πόλινδε* do miasta; *ἀκρη* *zamek* = *ἀκρόπολις*.

πολίτης, ὁ, *tylko w plur.* (πόλις), *mieszkaniec miasta*, *obywatel*.

Πολίτης, *syn Priama*.

πολλάκι(ς), *adv.* od πολλός (πολύς), wiele razy, często.

πολύ-αινος, 2 (αἶνος, ὁ = pochwała), wiele chwalony, przesławny.

πολυ-άξι, άίκος (άίσσω), wymagający gwałtownych ruchów, ruchliwy, burzliwy, πλειον π. πολέμοιο większą część gonitwy wojennej A 165.

πολυ-άρητος (άράομαι), wielce, gorąco upragniony.

πολυ-βενθής, ές (βένθος), bardzo głęboki.

πολυ-δαίδαλος, 2, sztucznie, misternie wykonany.

πολύ-δακρυς, υος (δάκρυ), wyciskający obfite łzy, oplakany.

πολυ-δάκρυτος, (δάκρυ), pełen łez, łzy lejący.

πολυ-δειράς, άδος (δειράς grzbiet górski), o wielu wierzchołkach.

πολυ-δένδρεος, 2 (δένδρον), bogaty w drzewa, pełny drzew.

πολύ-δεσμος, 2 (δεσμός), wielokrotnie związany, mocno spójny.

Πολυ-δέυκης, εος (δέυκει = φροντίζει), Polluks, brat Kastora i Heleny, syn Zeusa i Ledy.

πολυ-δίψιος, 2 (δίψα), bardzo spragniony, ubogi w wodę.

πολύ-δωρος, 2 (δῶρον), bogato wyposażony.

πολύ-ξυγος (ξυγόν), o wielu ławach, mający wiele siedzeń (=mocny, gdyż ma wiele belek poprzecznych).

πολυ-ηγερός, ές (αγείρω), licznie zgromadzony, mnogi.

πολυ-ηχής, ές (ήχώ, ήχέω), głośno huczący.

πολύ-ίδρις, ιος, ὁ i ή, bardzo mądry, chytry, przebiegły.

πολύ-καρπος, 2, urodzajny.

πολυ-κερδείη, (κέρδος), ή, wielka chytrność, przebiegłość.

πολύ-κεστος (κείω, κείζω, kłuć, łupać), zdobny wielu wzorkami (dokonanemi przez nakłuwanie lub wycinanie), wzorzysty, bogato haftowany.

πολυ-κηδής, ές (κῆδος), pełen mokołów, trosk, bolesny.

πολυ-κληίς, ίδος (κληίς), zaopatrzony w wiele kołków do wieszania wioseł, wielowiosłowy (p. ryc. 1 d).

πολύ-κλητος, 2 (καλέω), licznie zwołany, z wielu stron wezwany.

πολύ-κλυστος, 2 (κλύζω), mocno falujący, tłukący się o wybrzeże, huczący, szumiący.

πολύ-κμητος, 2 (κάμνω), z trudem obrobiony, kuty.

πολυ-κοιρανίη, ή (κοίρανος), wielowładztwo, wielość wodzów.

Πολύ-κτωρ, ορος, zmyślane imię myrmidońskie Ω 397.

πολύ-λλιστος, 2 (λίσσομαι), bardzo błagany, ikάνω przybywam do ciebie jako bardzo błaganego = z gorącym błaganiem V 445.

πολύ-μητις, ιος, mający wiele pomysłów, forteli, przemysłny.

πολυ-μνήστη (2. μνάομαι), o której rękę wielu się ubiegało.

πολύ-μυθος, 2, wielomowny, gadatliwy.

πολυ-παίπαλος (παιπάλη mąka drobno mielona), bardzo chytry, szalbierczy.

πολυ-πάμων, ονος (πέπαμαι posiadamy), bardzo bogaty.

πολυ-πενθής, ές (πένθος), bardzo zboleły, stroskany.

πολύ-πικρος, 2, bardzo gorzki; *neutr. plur. = adv.*

πολύ-πλαγκτος, 2 (πλάζω), daleko zapędzający.

πολύ-πυρος, 2 (πυρός), obfitujący w pszenicę.

πολύς, πολλή, πολύ, *gen. πολέος, plur. nom. πολέες, gen. πολέων* (w Π 655 *syn.*) *πολλάων, dat. πολέσι, acc. πολέας* (zwykle *syn.*).

dalej *πουλύς, ύ, acc. ύν* K 27 (*fem.!*) i *πολλός, πολλόν*, mnogi, liczny, wiele, wielki (o wielkości, sile, czasie, przestrzeni), *ύμέναιος* głośny śpiew weselny Σ 493. Przydawki przymiotnikowe dodaje się, łącząc je często spójnikami *τέ — και* Z 452, *τέ — τέ* B 213. *Neutr. sing. i plur.* jako *adv.* wiele, wielce, bardzo, znacznie; wzmacnia komparatywy A 169 i czasowniki o znaczeniu komparatywnem np. *βούλομαι* wolę ją bardziej A 112; wielokrotnie, często Od. IX 128, gorąco A 35, raz po raz, w gorącej modlitwie H 135.

πολύ-τλας (τλήναι), taki, który wiele wycierpiał: cierpliwy, wytrwały.

πολυ-τλήμων = πολύτλας.

πολύ-τροτος, 2, dziurkowaty.

πολύ-τροπος, 2 (τρέπω), obrotny, przebiegły, mądry.

πολυ-φάρμακος, 2, znający wiele ziół leczniczych.

πολύ-φημος, 2 (φήμη), bogaty w pieśni.

Πολύ-φημος, 1) Lapita. 2) Cyklop, syn Posejdona.

πολύ-φλοισβος, 2 (φλοῖσβος), głośno huczący, szumiący.

πολύ-φρων, ονος (φρήν, φρονέω), bardzo mądry.

πολύ-χαλκος, 2, bogaty w spiż.

πολύ-χρυσος, 2, bogaty w złoto.

πολυ-ωπός, 2 (pier. *οπ-* [z *οqu-*, *όσσε*], *όφρομαι, όπή* dziura, oczko w sieci), o wielu oczkach (sieć).

πομπεύς, tylko w *plur.* = *πομπός*.

πόμπή, ή (πέμπω), odesłanie, towarzyszący orszak, towarzystwo, opieka Z 171.

πομπός, ό (πέμπω), towarzysz w drodze, przewodnik.

πονέομαι (πένομαι), *con. aor. πονήσομαι*, być zajęтым, trudzić się, pracować, wykonywać, *σπεύσε* skoro z gorliwością wykonał tę swą pracę Od. IX 250.

πόνος, ό (πένομαι), trud, praca, mozól, ή μήν... *άνηθέντα νέεσθαι* i też zaiste jest to taki trud, że można zniechęcić się i wrócić do domu B 291; nieszczęście, ciężkie położenie, cierpienie, utrapienie.

πόντον-δε, na morze.

ποντο-πορεύω i ποντο-πορέω, *inf. -πορευέμεναι, part. -πορούσης* (§ 3, 4, uw. 3), przebywać mo-

rze, jechać, żeglować na pełnem morzu.

ποντο-πόρος, 2, żeglujący po morzu.

πόντος, ó (pierwotnie: przeprawa, droga morska, p. πάθος), morze, pełne morze.

ὦ πόποι, ach! ha! (wykrzyknik wyrażający zdumienie, oburzenie, gniew).

πορθέω (πέρθω), *impf.* ἐπόρθενυ, § 15, 3, burzyć.

πόρον, *aor.* od pierwiastka πορ- (*portio, impertio, πορίζω*), dać, ἐπέσθαι pozwól i ty, aby cześć szła w ślady cór Zeusa II. IX 513. — *pf. pass.* πέπρωται jest przeznaczone (dane przez los), jest pisane; πεπρωμένος przeznaczony = oddany losowi, ἄνδρα męża któremu oddawna pisana śmierć, oddanego przeznaczeniu (śmierci), przysądanego losowi II 441.

πόρος, ó (πέιρω), przejście przez rzekę, bród; *plur.* drogi, szlaki.

πορφύρεος, 3 (πορφύρω), wzburzony, migocący, mieniący się, purpurowy (czerwony).

πορφύρω, *impf.* πόρφυρε (red. φέρω, pier. *bhur-, furère, burza*), burzyć się, falować gwałtownie; niepokoić się, być niespokojnym.

πόσει, dokąd?

Ποσειδάων, Neptunus.

1. πόσις, ιος, ἡ (πίνω), napój.

2. πόσις, ιος (§ 7, 8), *dat.* πόσει, *acc.* πόσιας (*δεσπότης, potis, potens*, p. δέσποινα), małżonek.

ποσο-ἡμαρ (§ 4, 5 β), ile dni?

ποταμός, ó (*πέτομαι, petere*), rzeka.

ποτόομαι, *pf.* 3 *sing.* πεπότηται, 3 *plur.* πεποτήταται (*πέτομαι*), latać, ἀποπταμένη uleciawszy, lata tu i tam = w różne strony XI 222.

ποτέ, *encl.*, kiedyś (o przyszłości Δ' 182), raz, dawniej; niekiedy, czasem XXI 79, εἴ ποτε jeżeli kiedy, och żeby, o gdyby (życzenie), εἴ ποτ' ἔην γε jeżeli nim kiedyś był, ale niestety był nim kiedyś (a już nie jest), ale to niestety skończone Γ' 180, Ω 426, ποτής, ἦτος, ἡ (z ποτο-τής, ποτόν), napój.

ποτί = πρόσ.

ποτι-δέχομαι, patrzeć na kogo, spoglądać, spojierać.

ποτι-δέχομαι, *part. aor.* -δέγμενος, czekać, oczekiwać.

ποτι-δόρπιος, ον, służący do wierzery.

ποτι-κέκλιται, p. προσ-κλίνω.

ποτι-νίσσομαι, przychodzić, wpływać (o skarbach i darach).

ποτι-πεπηγυῖαι, *part. pf.* od ποτι-πίπτω lub ποτι-πήσσω.

ποτι-πίπτω, spadać w stronę czegoś, opadać, λιμένος ποτιπεπηγυῖαι przylądki opadające (łagodnie) od strony przystani (stromie i urwiste od strony morza) XIII 98.

ποτι-πήσσω, *part. pf. f.* ποτιπεπηγυῖαι, spadać, opadać.

ποτι-φωνήεις (φωνή), obdarzony mową, zdolny przemówić.

πότιμος, ó, los, przeznaczenie, dola, (śmierć, los śmierci).

πότινα, voc. πότινα (p. δέσποινα i 2. πόσις), pani, władczyni; dostojna, czcigodna.

ποτόν, τό (πίνω), napój.

ποῦ, gdzie?

πού, *encl.* 1) lokalnie: gdzieś, εἴ που jeśli, jeśli gdzie, jeżeli jakoś, jeśliby (warunkowe l. życzące), ὅτι που = ὅπου gdzie XIX 411. — 2) w przypuszczeniach l. twierdzeniach subiektywnie pewnych: pewnie, z pewnością B 136, Γ 308, VI 155, VIII 541, XI 139, może XIV 42.

ποῦλυ-βότειρα = πολυ-βότειρα (βόσκα), wiele żywiająca.

Πουλυδάμας, αντος, Polydamas, syn Pantoosa, Trojanin.

πολύ-πους, ποδος, ó, (stworzenie o wielu nogach), polip.

πολύς, p. πολύς.

πούς, οδός, ó, *dat. pl.* πόδεσσι(ν) § 7, 2 (*pes*, niem. *Fuß*, *pieszo*), 1) stopa, noga. — 2) lina u spodu żagla trójkątnego (lub dwie liny u żagla czworobocznego), pętlica, szkot, szut, p. ryc. 1, 4.

πραπίδες, αί, ίδων, ίδεσσι, przepona = φρένες serce, rozum, myśl, ιδύησι πραπίδεσσιν dzięki swej biegłości, z artystyczną biegłością, dzięki swej mądrości i zmysłowi dla sztuki VII 92.

πρασιή, ή, grzęda.

πρεσβεία, ή, poselstwo.

πρεσβυ-γενής, pierworodny.

πρέσβυς, *fem.* πρέσβα, *comp.* πρεσ-

βύτερος, *sup.* ύτατος, stary, czciogodny Δ 59.

πρήθω, bryzgać, pryskać.

πρηκτήρ, ήρος, ó (πρήσσω = att. πράττω), wykonawca.

πρηγής, ές (*pronus*, p. άπρηγής), pochyłony naprzód, twarzą wdół, *prono ore* (przeciwieństwo ύπτίος), głową wdół.

πρηξις, ιος, ή (πρήσσω), zysk, korzyść, οὐ πέλεται nic nie pomůže Ω 524.

πρήσσω, att. πράττω (*περάω*), przejeżdżać, odbywać drogę, z *genet. part.* Ω 264; dokonać, dokażać A 562, Ω 550.

πρίαμαι, tylko w 3 *sing. aor.* πρίατο, kupić.

Πριαμίδης, αο, εω, syn Priama.

Πρίαμος, syn Laomedonta, sędziwy król Troi.

πρίν (pierwotnie *ι*, potem *ι* lub *ι*) ma często rodzajnik τό,

I. adv.: dawniej, przedtem, τὸ πρίν ἐπ' ειρήνης dawniej (podczas) pokoju II. XXII 156, πρίν ποτε kiedyś dawniej, kiedyś przedtem VI 4, prędzej (przedtem) A 29, Ω 551.

II. coni. 1) πρίν, πρίν ή zanim (nie), aż. Zwykle wyprzedza (οὐ) πρίν przysłówkowe, οὐ πάρος, οὐ πρόσθεν. Czasem zmienia się konstrukcja: οὐ πρίν... ἀλλά zam. πρίν spójnikowego II 62. Łączy się najczęściej z *inf. aor.* (*inf. praes.* tylko A 99, XIX 475). Jeżeli zdanie główne jest zaprzeczone, może być *con. aor.* Σ 135,

- 190, Ω 781, wyjątkowo *opt.* — 2) *πρὶν γ' ὅτε* (δή), *priusquam*, zanim nie, póki nie; aż nareszcie XXIII 43. Najczęściej po zdaniu głównem przeczącem; łączy się z *ind.*, czasem z *con. aor.* z *ἄν* lub *opt. iter.* bez *ἄν*.
- πρό, pro, I. adv.** 1) lokalnie: z przodu, na przodzie, *οὐρανόθι πρό* na niebie z przodu = pod niebem Γ 3; naprzód. — 2) czasowo: przedtem, naprzód, zgóry Od. I 37, *ἦῶθι πρό* jeszcze przededniem, wczesnym rankiem, przed brzaskiem jutrzeńki V 469, VI 36. Często w *tm.*
- II. praep.** z *gen.* 1) lokalnie i czasowo: przed. — 2) przenośnie (ze stosunków przestrzennych): dla Ω 734, dla dobra, w obronie.
- προβαίνω, pf.* -βέβηκα, *con. pf.* -βεβήκη, iść naprzód, ἄστρα gwiazdy poszły naprzód, mają się ku zachodowi K 252. — *pf.* być tym, który wysunął się naprzód = wyprzedzić, przewyższyć Z 125, Π 54, kogo czemś *τινός τινι*.
- προβάλλω, aor. iter.* -βάλεσκε, rzucać coś przed kogoś, *ἔριδα* rozpocząć walkę Λ 529.
- προβέβουλα, p.* *προβούλομαι*.
- προβλής, ἦτος* (*προβάλλω*), wystający, występujący naprzód, sterczący.
- προβλώσσω, aor.* -μολον, *imp. aor.* -μολε, wyjść, pójść.
- πρόβολος, ὁ* (*βάλλω*), wystająca część brzegu, stercząca skała.
- προβούλομαι, pf.* -βέβουλα, wołać, przekładać.
- προγενέστερος* (*γένος*), starszy.
- προγίγνομαι, aor.* -γένοντο, nadejść, pokazać się.
- πρόγονοι, οἱ* (*γόνος*), starsze owce.
- πρόδομος, ὁ*, przedsionek, sień, przedpokój.
- προέηκα, aor.* od *προίημι*.
- προεἶδον, part.* -ιδών, przewidzieć, pierwiej zobaczyć, zobaczyć z daleka Σ 527, II. XXII 275, popatrzeć przed siebie V 393.
- προερούω, aor.* -έρουσεν (*ερούω*), kazać spuścić (na linach).
- πρό-ες, p.* *προίημι*.
- προέχω, part.* *προῦχων, ουσια*, sterczeć, wystawać, *ἠμόνας* wzdłuż brzegów wystających w morze (uciekają w stronę morza, a nie w głąb lądu) VI 138.
- προήκης, ἦκες* (pier. *ακ-, ἀκ-ωκή*, *ἀκή* ostrze, *ἀκ-ρός*, pol. *os-etka*, § 29), z przodu zaostrzony (wiosła są u dołu, gdzie stykają się z wodą, zaostrome).
- προθέουσι, p.* *προτίθημι*.
- προθέω, con.* -θέησι, *impf. iter.* -θέεσκε, biec przodem, wybiegać naprzód.
- πρόθυρον, τό i pl.*, przednie drzwi, miejsce przed drzwiami: 1) sień, drzwi XIV 34, XVI 12; drzwi pałacowe (wraz z sienią), prowadzące na podwórze. — 2) brama dziedzińca (wraz z drogą brukowaną), prowadząca z ulicy na dziedziniec Σ 496, Ω 323, Od. I 103, VII 4, X 220.

προ-ιάλλω, wysyłać, posyłać.
 προ-ιάπτω, zesłać, posłać, Ἰδιὸς do Hadesu A 3.
 προ-ίημι, 3 pl. -ειῖσι, *impf.* -ει, *aor.* -έηκα, 3 pl. πρόεσαν, *imp.* πρόες, odsyłać, posyłać Γ 118 (z *inf.* celu); puścić XIX 468 (z *inf.* skutku), spuścić XII 253 wypuścić V 316, zesłać X 25 (z *inf.* celu); rzucić, cisnąć; uży- czyć II 241.
 προικός (*gen.* od προῖξ datek), darmo (nie wzajem nie dostając).
 προ-ίστημι, *part. aor.* προστήσας, postawić przed kimś, dać stanąć.
 Προῖτος (πρό-ιτος kroczący na- przód, *prae-itor* = *praetor*), król Argos.
 προ-καλέω, *aor. med.* -καλέσατο, *imp.* -κάλεσαι, *con.* -καλέσεται H 39, wyzywać, do walki χάριμη lub z *inf.*
 προ-καλιζομαι (καλέω), wyzywać, z *inf.*
 πρό-κειμαι, leżeć przed kimś.
 προ-λείπω, zostawić, opuścić.
 προ-μαχίζω, walczyć, przed kimś τινί.
 πρό-μαχος, ó (προμάχομαι), wal- czący na przedzie, harcownik.
 προμνηστίνος, 3, jeden po drugim, zosobna.
 πρόμολε, p. προβλώσκω.
 πρόμος, ó, = πρόμαχος, bojownik walczący przed wszystkimi, τινί z kimś; harcownik.
 προ-νοέω, naprzód spostrzec, za- uważyć, przeczuwać Σ 526, οὐ πάρα... bo nie można (πάρα =

πάρεστι) zgóry obmyśleć nic lep- szego V 364.
 πρόσ, οκός, ή, sarna.
 προπαρουθε(ν), **I. adv.** 1) lokal- nie: na przodzie, naprzód. — 2) czasowo: przedtem, pierwiej.
II. praep. z *gen.* przed, ήμόνος przed brzegiem = wzdłuż wybrze- ża B 92.
 πρόπας, -πασα, -παν, cały.
 προ-πέμπω, *aor.* προῦπεμψα, wy- słać, odesłać, posłać przodem.
 προ-πίπτω, przypadać (do wiosła), pochyłać się, zginać się.
 προ-πρηγής, 2, (*pronus*), pochy- lony naprzód, twarzą wdół, zgięty.
 προ-ρέω, wypływać, płynąć.
 πρό-ριζος, *adi.*, 2 (Ῥρίδια, § 1, 3c, ῥίζα), z korzeniami.
 πρόσ, *proti* i *poti*,
I. adv. ponadto, prócz tego, do tego, często πρόσ δέ V 255; w *tm.* oznacza kierunek: do, ku.
II. praep. 1) z *gen.* od, ze strony, od strony (po polsku le- piej czasem: w stronę XIII 98 ze zmianą kierunku); przez (*przy pass.*), πρόσ θεῶν na bogów (*przy przysiędze*); πρόσ ἄλλης w służbie u innej Z 456; πρόσ Διός εἰσι od Zeusa są, Zeus zsyła, a deo missi sunt; pod Zeusa są opieką VI 207, XIV 57. — 2) z *dat.*: przy, na, obok, o (na pytanie gdzie? I. dokąd?, πρόσ τοῖσι δέ ὕπνος, a obok nich, a prócz nich także i X 68. — 3) z *acc.* w kierunku do, do, na, (na)przeciw, ku, pod.

προσ-αἰτῶσω, *part. aor.* -αἰτῆσας, rzu-
cić się do kogoś, przypaść, przy-
skoczyć.

προσ-αμύνω, do tego jeszcze bro-
nić, przyjść na pomoc, *χήμεῖς =*
καὶ ἡμεῖς czy i my także mu
cośkolwiek pomagamy (dumny
Agamemnon nie ceni pomocy in-
nych Achajów) *B* 238.

προσ-αυδάω, *impf.* -ηῦδων, *dual.*
3 -δητήν, przemawiać, do kogoś
τινά.

προσ-βαίνω, *aor.* -έβην, *aor. m.*
-εβήσετο, wstępować, wchodzić.

προσ-βάλλω, rzucać, ciskać, na
coś *τινί*; ἀρούρας słońce ciskało
promieniami na niwy *XIX* 433.

πρόσ-εμι (*εἶμι*), *part.* -ιών, nad-
chodzić, przychodzić.

προσ-εἶπον, προσέειπε, *aor.*, prze-
mówić, do kogoś *τινά*, często *tm.*

πρόσθε(ν) (*πρό*), **I. adv.** 1) lo-
kalnie: przodem, z przodu, na-
przód. — 2) czasowo: przedtem,
pierwej, dawniej, wprzód. —

II. praep. z *gen.* przed, o miej-
scu i czasie i przenośnie: przed
kimś = w obronie czyjejs *II* 833.

προσ-ιόντα, *p.* πρόσεμι.

προσ-κλίνω, *pf. pass.* ποτικέκλι-
ται, opierać.

προσ-πελάζω, przybliżać, zape-
dzać.

προσ-πίλναμαι, przybliżać się.

προσ-πτύσσομαι (*p.* πτύσσω), *aor.*
con. πτύξομαι, przytulić się, oka-
zać miłość, szacunek *VIII* 478.

πρόσσω, *p.* πρόσω.

προσ-τίθημι, przyłożyć, przywalić.

προσ-γάσθαι, *inf.* od πρόσ-φημι.
πρόσ-γατος (*φημί*), taki (miły), że
chciałoby się doń przemówić
Ω 757.

πρόσ-φημι, przemawiać.

προσ-φύομαι, *part. aor.* -φύς, przy-
rosnąć, mocno przyczepić się.

προσ-φωνέω (*φωνή*), przemawiać.

πρόσ(σ)ω (§ 4, 5β), naprzód, na
przyszłość, ἅμα πρόσσω καὶ ὀ-
πίσσω równocześnie w przyszłość
i w przeszłość *Γ* 109, *XXIV* 452.

πρόσ-ωπον (*ὄπωπα, ὄψ, μέτωπον*),
dat. pl. -ώπασι, twarz, oblicze;
μειδιῶων z uśmiechem na groźnej
(strasznej) twarzy *H* 212.

προ-τάμνω, *part. aor.* -ταμών,
pierwej pokrajać *II.* *IX* 489,
z przodu odciąć, κόρμου pniak od
korzenia wgórę obrobiłem sie-
kierą *XXIII* 196.

πρότερος, 3 (*comp.* do πρό),
przedni (o miejscu), poprzedni
(o czasie), dawniejszy, pierwszy
(czasem tłumaczy się przysłów-
kiem: pierwej *Γ* 351); οἱ πρό-
τεροι przodkowie *Δ* 308.

πρότερω, *adv.*, dalej, naprzód,
ἔπει προσεμῖναι bliżej *Σ* 387.

προ-τεύχω, *inf. pf. pass.* προτε-
τύχθαι, pierwej zrobić, προτε-
τύχθαι ἐάσομεν pozwólmy, że te
rzeczy zostały zrobione = zostaw-
my to co się stało, dajmy pokój
temu co już minęło *II* 60, *Σ* 112.

πρότι, *p.* πρόσ.

προτι-ειλέω, naciskać, następować
na kogoś, pędzić.

προ-τίθημι, προ-θέουσι = προτι-

θέσει, 3 *pl. impf.* πρότιθεν (§ 12, 4, § 14, 1), *aor.* προῦθηκε, kłaść przed kim, nakładać, zastawiać; κυσίν rzucił psom na żer Ω 409; pozwalać A 291.

προτι-μυθέομαι, przemówić, odzywać się.

προτι-όσσομαι (ῥοσε), patrzeć na kogoś, "przeczuwać; γινώσκων teraz dopiero, kiedy ci w oczy patrzę, dobrze cię poznaję II. XXII 356.

πρό-τονοι, οἱ (τείνω), liny, prowadzące od masztu do przodu okrętu, służące do opuszczania lub podnoszenia masztu i trzymania go pionowo: sztagi, przewieź przednia (p. ryc. 1, 2).

προ-τρέπομαι, *inf. aor.* -τραπέσθαι, *con.* -τράπηται, *opt.* -τραποίμην, zwracać się; ἄχεϊ oddać się smutkowi Z 336.

προ-τύπτω, *aor.* προῦτυψε, uderzyć naprzód.

προῦθηκε, p. προ-τίθημι.

προῦπεμψε, p. προ-πέμπω.

προῦχούσας, p. προ-έχω.

προ-φαίνω, *impf.* προῦφαινεν, *part. aor. pass. dual.* προφανέντε, pokazywać, okazywać, objawiać, *intr.* przyświecać Od. IX 145, *med.* i *pass.* pokazać się, zjawić się Ω 160; świecić się, οὐδέ προῦφαινετ' (bez podmiotu) ἰδέσθαι i nie świeciło się tak, żeby było widać, i nie było ani odrobiny światła Od. IX 143.

προ-φερέης, *comp.* ἔστερος, taki, że należy go przenosić nad in-

nego, lepszy, βίη siłą XXI 134, z *inf.* K 352.

προ-φέρω, nieść naprzód; pokazywać, okazywać X 479, ξριδα okazując współzawodnictwo = robiąc to na wyścigi, przeganiając jedną drugą VI 92; δῶρα wyrzucać, robić zarzuty Γ 64; *med.* od siebie nieść naprzód, zaczynać, wszczynać Γ 7.

προ-φεύγω, uciekać, uchodzić, unikać.

πρό-φρασσα (tem. φρη-, φρα+τja), *fem.* do πρό-φρων, życzliwa, łaskawa, przychylna, chętna, μάλα chętnie, z całego serca, puszczyć cię w drogę, odeszłę cię V 161.

πρό-φρων, ον (φρήν), chętny, życzliwy, uprzejmy, ochotny XVI 257, łaskawy, dobrotliwy, przychylny.

προ-χέω, wylewać, wysypywać.

πρόχνη, *adv.*, zupełnie, doszczętu.

προ-χοαί, αἱ (χέω), ujście.

πρό-χοος, ἡ (χέω), konewka.

πρόμνη, ης i προμνή, ἡς, ἡ, tył okrętu, rufa (προμνή jest właściwie *adject.* do ναῦς H 383).

προμνήσια, τᾶ, scil. πείσματα, cumy = liny, któremi przymocowywano tył okrętu do lądu. Czasem wiązano je do kamienia, spuszczonego w wodę.

πρόρη, *adv.*, niedawno.

πρόωι, *adv.*, wcześniej, rano.

πρόωζά, *adv.*, przedwczoraj.

πρόρη i πρόρη, scil. νηῦς, przednia część okrętu, sztaba.

πρόωστος, 3, najpierwszy, πρώ-

τιστα najpierw A 105, ἐξ οὗ skoro tylko, od kiedy (w zdaniach czasowych) XI 168.

πρωτό-γονος, pierworodny.

πρωτο-παγή (πήγχυμι), właśnie dopiero co spojony, nowy.

πρῶτος, 3 (sup. od πρό), primus, πρῶτον i πρῶτα, primum, po pierwsze, przedewszystkiem II. IX 32, najpierw; używa się po spójnikach czasowych: skoro raz, skoro tylko, cum primum, ἐξ οὗ δὲ τὰ πρῶτα A 6 jest zdaniem czasowem do ἔθηκεν... albo raczej do μῆνιν ἄειδε gniew opiewaj, zaczynając zaraz od tej chwili, kiedy tylko.

πτάμενος, p. πέτομαι.

πτέρνη, ης, ἡ (perna, staroniem. fersana = Ferse), pięta.

πετροίεις, όεντος (περόν), pierzasty Δ 117 (u spodu strzały jest pióro), skrzydlaty, lotny.

περόν, τό (πέτομαι), pióro, skrzydło.

πτέρυξ, υγος, ἡ (περόν), skrzydło.

πτήσσω (πτηκίω, pier. πτᾶ : πτω), part. pf. πεπτηώς, ὤτες, kulić się, przykucnąć XIV 474, Od. XXII 362.

πολεμιζώ, πολεμιστής, πόλεμος (eol.) = πολεμιζώ i t. d.

πολιεθρον, τό (eol. = att. πόλις), miasto, gród.

πολι-πορθος i πολι-πόρθιος (πέρθω), burzyciel grodów, zdobywca miast.

πόλις (eol.) = πόλις.

πτυκτός, 3, adi. ver., (πτύσσω), składany, złożony.

πτύξ, υγός, ἡ (πτύσσω), fałd; warstwa, pokład H 247; parów, wąwóz XIX 432.

πτύσσω, aor. part. fem. πτύξασα, składać.

πτῶξ, ωκός, ό (πτῶσσω i πτήσσω), kuliący się; bojaźliwy.

πτωσκάζω, inf. -ξέμεν (πτῶσσω), ciągle się kulić (ze strachu), ciągle się ukrywać.

πτῶσσω (πτήσσω), kulić się, przykucnąć, ὑπό τινι kulić się ze strachu przed kimś, drzeć przed H 129.

πτωχός, οὗ, ό (πτῶσσω), żebrak.

Πυγμαῖοι (πυγμή pięść), bajeczny naród karłów, wielkości pięści, mieszkających w południowej części świata.

πυγούσιοι, ον (πυγών, όνος, ἡ, łokieć), długi na łokieć, łokciowy, ἔνθα και ἔνθα długi i szeroki na łokieć XI 25.

πύθμην, ένος, ό (pier. bheudh-, § 27, fundus, ang. bottom, niem. Boden), podwaliny, podnoże, pień przy korzeniu.

πύθω, fut. πύσει (puteo), doprowadzić do gnicia, butwienia; pass. gnić, butwieć, próchnieć.

πύκα, adv., gęsto, często; mocno, szczerlnie.

πυκάζω (πύκα), szczerlnie nakrywać, skrywać, chować.

πικινός, 3 i πικνός 3 (πύκα), gęsty, mnogi; mocny, wielki; mądry; neutr. πικ(ι)νόν i plur. =

adv. jak *πυκινῶς*, gęsto, często
Σ 318; mocno; mądrze.

πυλα-ωρός, ὁ (*πύλη*, ὄρομαι z *φορομαι* strzec, ὄρα z *φορα* strzeżenie, niem. *wahren*, por. ὄράω), strażnik bramy.

πύλη, ἡ, ἄων i ἕων (§ 6, 7), *ησι*, brama.

Πύλος, ἡ, kraina w zachodnim Peloponezie, *Πύλαιοι* jej mieszkańcy.

πύματος, 3, krańcowy, ostatni, Od. IX 369 na ostatku; tylny.

πυκνάνομαι i *πυκνῶμαι*, *aor. opt.* 3 *plur.* *πυκνῶντο* (§ 12, 9), *opt. πεπύκνῳτο* (§ 18, 2), *pf. pass.* 2 *sing.* *πέπυκνῳσαι*, wypytywać się, dowiadywać się, słyszeć.

πύξ, *adv.*, (właściwie skostniały nom., *rug-nus*, *πυγ-μή* pięść), w walce na pięści.

πῦρ, -ός, τό (niem. *Feuer*), ogień, (II 122 paląca się głównia), τὰ *πυρά* ognie strażnicze.

πυρ-άγρη (*ἀγρέω*), obcegi do ognia.

πυρ-ακτέω (z domyślnego *πυρ-ακτός*, ἄγω), w ogniu obracać, przypalić.

πύργος, ὁ, wieża, mury (obronne) VI 262, Ω 443.

πυρή, ἡ (*πῦρ*), stos.

πυρ-ήκης, ες (p. *προήκης*), z rozżarzonem ostrzem, z rozpalonym końcem.

πυρ-καΐή, ἡ (*καίω*), pogorzelisko. stos.

πυρός, ὁ (staroind. *pura-h* = plasek, lit. *purai* = zboża ozime [*plur.*], łot. *puri* zboże, w słow. *pyro* przeszło na chwast: *perz*, a gatunek zboża nazwano pszenicą — zdrobniałe od pszono = tłucone proso), pszenica.

πυρ-πολέω (*colere*, *πέλω*), podtrzymywać ognie, palić ognie strażnicze (o pasterzach).

πῶ, *encl. adv.* czasu: kiedyś, jeszcze, οὐ *πῶ* jeszcze nie, narazie nie Σ 513 (obleżeni chcą naprzód spróbować, czy nie uda im się zdobyć żywności na nieprzyjaciela), wcale nie, żadną miarą Δ 184. οὐ *πῶ ποτε* nigdy jeszcze A 126.

πωλέομαι, *impf.* *πωλεύμην* (*frequ.* do *πέλομαι*, p. *πέλω*), chadzać, często przychodzić dokądś.

πῶλος, ὁ i ἡ (*pullus*, niem. *Füllen*, *Fohlen*), źrebię, młody koń.

πῶμα, τό, nakrywa, wieko.

πῶς, jak? *πῶς δὴ* jakże to? jak właściwie?

πῶς, *encl. adv.* jakimś sposobem, *αἶ κέν πως* może jakoś, może przecież A 66, οὐ *μέν πως* na żaden sposób, nigdy w świecie Δ 158; *εἴ πως* jeśliby jakoś, może przecież (warunek, życzenie lub wezwanie albo twierdzenie w łagodniejszej formie).

πῶν, τό, *plur.* *πῶεα* (*ποιμήν*), trzoda.

P

ῥά, ῥ', p. ᾄρα.

ῥάβδος, ἡ (pier. *wrb*, łac. *verbena*, lit. *wirbas*=pręt, pol. *wierzba*, cf. § 26, str. 38), różga, różdżka (czarodziejska), laska; wędka.

ῥαδιώδης, ὅ (p. *περιρρηδής*), chwiejny, wiotki.

ῥαίνω, *imp. aor. ῥάσσετε* (por. pol. *ronić*), skrapiać.

ῥαιστήρ, ἦρος, ὅ i ἡ (ῥαίω), młot.

ῥαίω, miażdżyć, roztrzaskać, rozbijać, *ᾄκουσας ῥαιομένου* wysłuchałaś rozbitka, kiedy mnie (*acc.*) rozbił=rozbił mi okręt (*με* zamiast *μοι νῆα*) VI 326; *πρὸς οὐ̄δει* zmiażdżyłby się o ziemię Od. IX 459.

ῥάκος, εὖς, τό (*ῥακ-*), łachman.

ῥαπτός, ὅ (ῥάπτω szyć), łatany, popzeszywany.

ῥάσσετε, p. ῥαίνω.

ῥαφαί, αἶ (ῥάπτω szyć), szwy, *ἱμάτων* z rzemieni, rzemieńne (rzemieniami zszywano pokłady skóry na tarczę, trwalej można to było zrobić drutem) Od. XXII 186.

ῥάχις, ιὸς, ἡ, grzbiet.

ῥέεθρα, τὰ (ῥέω), nurty, fale.

ῥέζω (tem. *wereg-*, p. § 3, 2 uw., niem. *Werk* dzieło), *impf. iter. ῥέζεσκον* (§ 22), *fut. ῥέξω*, *aor. (ῥ)ῥεξα*, *part. aor. pass. neutr. ῥεχθέν*, czynić, robić, składać ofiary (*ἱερά*), zachowywać się wobec kogoś, postępować z kimś

τινά II. IX 647, *ῥεχθέντος κα-*

κοῦ gdy nieszczęście się już stało II. IX 250; *κακῶς τινα* krzywdzić, poniewierać XXIII 56, *κακόν, κακά τινα* komuś coś złego robić, wyrządzać I 354, Δ 32.

ῥέθεα, τὰ, członki.

ῥεῖα, *adv.* (raczej ῥῆα, § 21, 6, uw. 1), łatwo, bez trudu, bez mozołu.

ῥέπω (*ῥεπω*, *repente* od *repens*, *-ntis*), kłonić się, opadać, spadać.

ῥεσσωμένα, *part. pf. pass.* od ῥυπόω.

ῥεχθέντος, p. ῥέζω.

ῥέω (*σερω*, staroind. *sraua*=wylew, pol. *o-strów* z *o-srowo*, *strumień*, *struga*, § 4, 7 uw.), *impf. ῥρεον* z *ῥσερον*, płynąć, spływać, spadać.

ῥηγμῖν, ῥηγμῖνος, ὅ (ῥήγνυμι), łamiące się fale, bryzgami i pianą szumiąca toń, kipieli.

ῥήγνυμι, *aor.* (ῥ)ρηξε (*ῥρηγ-*, *ῥραγ-*, niem. *Wrack* strzaskany okręt), łamać, *med.* łamać się.

ῥῆγος, εὖς, τό, kobierzec, koc welniany.

ῥηῖδιος, ὅ (ῥεῖα), łatwy, bez trudu, *adv. -ίως*, *sup. ῥηίτατα*.

ῥηξ-ήνωρ, ορος (ῥήγνυμι, *ἀνήρ*), łamiący (szeregi) mężów.

ῥῆσις, ιὸς, ἡ (ῥεῖν), rozmowa.

ῥῆσος, król Traków.

ῥήσσω (ῥάσσω obalać, ῥακ-, pol. *razić*), łupać, uderzać w ziemię nogami.

ῥητήρ, ἦρος, ὅ (ῥεῖν), mowca.

ῥιγέω, *aor. con. ῥερίγησι*, *pf. ῥε-*

ριγα, *plqpf.* ἐρριγει (p. ῥίγος),
wzdrygać się, obawiać się.

ῥίγιον, *comp.* (ῥίγος), zimniej,
gorzej, straszniej.

ῥίγος, τό (*frigus* z pier. *srig-*,
polskie *śręż* [l. *stryż*] = pierwszy
lód na wodzie, lit. *stregte* = lo-
dowacieć, łot. *stregele* = sopol lo-
dowy), zimno.

ῥίγωω, *fut. inf.* ῥίγωσέμεν (ῥίγος),
marznąć.

ῥίζα, ης, ἡ (*ῤοίδια*, *radix* z *vra-*
dix, niem. *Wurzel*), korzeń, głąb
oka Od. IX 390.

ῥίμφα, *adv.*, szybko, chyżo, żwa-
wo.

ῥίνα, ῥινός, p. ῥίς.

ῥινόν, οὔ, τό, skóra; tarcza, εἴσατο
ὡς ὅτε (scil. εἴδεται, p. ὡς ὅτε),
wyglądały tak jak (kiedy widocz-
na jest) tarcza, góry miały wy-
gląd (sklepienia) tarczy V 281.

1. ῥινός, p. ῥίς.

2. ῥινός, ἡ, skóra.

ῥίον, τό, wierzchołek, szczyt.

ῥιπή (ῥίπτω), rzut, pęd, napór.

ῥίπτω (*ῤοίπτω*), *impf. iter.* ῥίπ-
τασκε (§ 22, uw. 1), *aor.* (ἔρ)ρι-
ψε, rzucać, μετὰ τινα na kogoś
VI 115, μετ' Ἀχαιοῦς między
Achajów Γ 378.

ῥίς, ῥινός, ἡ, nos, *pl.* ῥίνες, no-
zdrza.

ῥίψ, ῥιπός, ἡ, *dat. plur.* ῥίπεσσω,
pręt.

ῥοδο-δάκτυλος, 2 (*ῤοδόν* róża),
o palcach różanych (różanopalcy).

ῥοή, ἡ, tylko w *plur.* ῥοαί, ῥοάων,
ἦσι (ῥέω), nurt, fala.

ῥόδιος, 3, huczący, szumiący.

ῥοιζέω (p. ῥοῖζος), eicho świstać,
gwizdać.

ῥοῖζος, ἡ, świstanie, gwizdanie,
sykanie, psykanie.

ῥόος, ὁ (ῥέω), nurt, fala, prąd.

ῥόπαλον, τό (ῥέπω, ῥάπις różga),
laska, kij, pałka.

ῥοχθέω, *impf.* ῥόχθει, huczeć, szu-
mieć.

ῥόατο, p. ῥόομαι.

ῥόδόν, *adv.* (ῥέω), strumieniem,
obficie, ἀφνειός opływający w bo-
gactwa XV 426.

ῥόμος, ὁ (ῥέω), dyszel, πρῶτος
przód dyszla, przedni koniec
Z 40.

ῥόομαι (ἔρρωμαι), *impf.* 3 *plur.*
ῥόατο, *aor.* ῥυσάμην, (ἔρ)ρύσατο,
impf. iter. 2 *sing.* (§ 22) ῥύσκειν,
1) ratować, wybawiać. 2) chro-
nić, strzec, osłaniać. 3) wstrzy-
mywać XXIII 244.

ῥόπα, τά, brud.

ῥόπάω, *part.* ῥυπόωντα, być brud-
nym.

ῥόπόω, *part. pf. pass.* ῥερωπω-
μένα, brukać.

ῥύσατ(ο), p. ῥόομαι.

ῥύσκειν, p. ῥόομαι.

ῥύσος, 3, zmarszczony, poorany
zmarszczkami.

ῥυστάζω, *impf. iter.* -ζεσκειν, § 22,
(ῤρσ-, ῥέρω), włóczyć, poniewie-
rać.

ῥυτήρ, ἦρος, ὁ (ῥέω), napinacz
(łucznik).

ῥυτός, 3 (ῥέω), przywleczony,
przytoczony.

ῥώξ, ῥωγός, ἦ (ῥήγνυμι), szcze-
lina, (wąski) korytarz.

ῥώομαι, szybko się ruszać, śpie-
szyć się.

ῥωπήϊα, τὰ (ῥώψ), krzaki, za-
rosła.

ῥώψ, ῥωπός, ἦ, chróst, gałęzie,
δασειάς gęste=liściaste XIV 49.

Σ

σ' = 1) σέ II. XXII 351. — 2) σοί
A 170. — 3) σά Z 490.

Σαργάριος, rzeka w Bitynji i Fry-
gji, dziś: Sakarija.

σαῖνω, aor. ἔσηνα, machać ogo-
nem, łąsić się.

σάκος, εος, τό, dat. pl. (έ)εσ(σ)ι,
tarcza (wielka ze skóry wołowej
p. ryc. 31—32 i 28 lub wogóle
tarcza).

Σαλαμίς, ἴνος, ἦ, wyspa blisko
Aten, ojczyzna Ajasa Telamoń-
czyka.

σάλπυξ, ιγγος, ἦ, trąba.

σανίς, ἰδος, ἦ, deska, rusztowanie
z desek, podwyższenie (które
chroni stojące na niem skrzynie
przed wilgocią podłogi).

σάος (σάφος) = sóος, comp. σαώ-
τερος, zdrowy.

σαο-φροσύνη, ἦ, zdrowy rozsądek,
ἐπιβῆσαι wprowadzić kogoś na
drogę rozsądku, doprowadzić do
rozsądku (rozumu) XXIII 13.

σαώω (σάωω l. σάωω) = σάωω (tylko
w V 490), opt. σάωω, σάωω = σα-
όοις, σαόοι potem ściągnięcie na-
stąpiło i wtrącenie głosu ο, II.
IX 424, 681, fut. σαώσω, inf.
-σέμεναι, aor. (έ)σάωσε, con. σα-
ώσομεν; od eolskiego σάωμι:
con. σαῶς, σαῶ, imp. σάω (=σά-

ωθι) XIII 230; od σάωω: σάωον-
τες Od. IX 430; od σάωω: con.
3 pl. σάωωσι II. IX 393; ratować,
ocalać, zachowywać, ἐς προχοάς
uratował go przez przyjęcie do
V 452.

σάρξ, σαρκός, ἦ, mięso.

Σαρπηδών, όνος, wódz Lykijszy-
ków, sprzymierzony z Trojanami,
syn Zeusa i Laodamji, córki Bel-
lerofontesa.

σάφα (σαφής), wyraźnie, pewno,
dokładnie.

σάω, σαῶσαι, p. σαῶω.

σαώτερος, p. σάος.

σβέννυμι (indoeur. zgwes-neu-mi,
§ 32 b, lit. gesyti, pol. gasić),
aor. ἔσβεσε, σβέσᾶν, inf. σβέσσαι,
aor. II intr. ἔσβη, gasić, łagodzić;
intr. zgasnąć.

σεβάζομαι, aor. σεβάσσατο (σέβας),
lękać się, nie mieć odwagi.

σέβας, τό, trwożna cześć, lęk Σ
178; zdumienie, podziw, ἔχει ο-
garnia, zdejmuje VI 161.

σέβομαι, mieć poczucie wstydu,
wstydzić się.

σέθεν = σοῦ, genet. od σύ.

σεῖο, σεῦ = σοῦ, genet. od σύ.

σεῖω (tweis-, staroind. twiś-, twē-
sīati = jest podniecony, § 4, 5 δ),
wstrząsać, potrząsać, wywijać.

σέλας, τό (pier. σῦελ-, p. ἠέλιος), blask, łuna.
 σελήνη, ἡ (z σελάσ-νη, eol. σε-λάννα, p. σέλας), księżyc.
 σέλινον, τό, seler (*apium graveo- lens* L.).
 Σελλοί, kapłani Zeusa w Dodonie.
 σέο = σεῦ = σοῦ, *genet.* od σύ.
 σεῦα, *aor.* od σεύω.
 σεύω (tem. σσευ : σσυ), *aor.* ἔσ-σευα (§ 17, 6), σεῦα (§ 14, 1), *aor. med.* σεύατο, *aor.* II ν (§ 18, 5) ἔσσύμη, ἔσσυο, *pf. med.* ἔσσυμαι, *part. pf.* ἔσσόμενος (ἔσ-συμένος), 1) *act.* wprawić w szybki ruch, popędzać, zachęcać, szczuć. — 2) *med.* i *pass.* śpieszyć się; pędzić, gonić (*trans.* i *intr.*), ścigać (zwierzynę) Γ 26, Δ 415. — 3) *pass.* dążyć; pożądać, pragnąć, ἔσσόμενος śpieszący się, pragnący, pełen zapału.
 σηκός, ὁ, zagroda, obora; chlew.
 σῆμα, ατος, τό, znak.
 σημαίνω, *aor.* ἐσήμηνα (σῆμα), dać znak, poznać, rozkazywać.
 σημάντωρ, ορος (σημαίνω), da-jący rozkazy, dowódca.
 σήμερον (z κῆμερον od dawnego zaimka *kjo-*, z którego zachował się *loc.* ἐ-κεῖ, cf. *cis.* staroniem. *hiutu* z *hiu-tagu* = *heute*, pol. *dziś* z *dzińś* = *dzień-ś*, zaimek *si* = lit. *szis* ten, o *κ* (*c*) = *s* p. § 29), dzisiaj.
 σήπομαι, *pf.* σέσηπε, rozkładać się, gnić, butwieć.
 σθεναρός, 3 (σθένος), silny, mocny.
 Σθένελος, syn Kapaneusa, wóz-nica Diomedesa.

σθένος, εος, τό, siła, moc.
 σίαλος, οιο (σῦιαλος, pol. *świ-nia*), tłusty, tuczny.
 σιγαλόεις, 3, όντος, lśniący, po-łyskujący, piękny.
 σιγάω (σῦγ-, niem. *schweigen*), milczeć.
 σιγή, ἡ (p. σιγάω), milczenie, σιγή νῦν teraz cicho! (w milczeniu).
 σιδήρεος, 3 i σιδήρειος, 3 (σίδη-ρος), żelazny.
 σίδηρος, ὁ, żelazo.
 σίζω (*onom.*), syczeć.
 Σιμόεις, όντος, mała rzeczka w Tro- adzie, wypływa z gór Ida i wpada do Skamandru.
 σίνομαι, *impf. iter.* σινέσκοντο (§ 22), łupić, grabić.
 Σίντιες, najdawniejsi mieszkańcy wyspy Lemnos.
 Σίσυφος (red. σοφός, eol.), syn Eola, założyciel Koryntu (Efyry), ojciec Glaukosa.
 σιτέομαι (σίτος), *impf. iter.* σιτέ-σκοντο (§ 22), jadać.
 σίτος, ὁ, zboże (pszenica), pokarm.
 σιτο-φάγος, spożywający chleb.
 σιωπάω, milczeć.
 σιωπή, ἡ, milczenie, σιωπῆ w mil- czeniu, ἀκὴν ἐγένοντο pograżyli się w głębokiem milczeniu, za- milkli.
 Σκαίαι πύλαι (σκαίος), Skajska (lewa) brama.
 σκαίος, 3 (*scaevus*, *Scaevola*, niem. *schief* skośny), lewy.
 σκαίρω (niem. *scherzen* żartować z *scherzan* = wesoło skakać, ska- kać, tańczyć.

Σκαμάνδοριος, 1) syn Hektora. —
 2) *adi.* od Σκάμανδρος.
 Σκάμανδρος 1. Ξάνθος (żółtawy),
 rzeka Skamander, dziś *Mendere*.
 σκαφίς, ἴδος, ἦ, skopiec.
 σκεδάννυμι, (ἐ)σκέδασα, rozpra-
 szać.
 σκέπαρος, ὁ i σκέπαρον, τὸ
 (p. § 1, 2, *szczapa, szczep*, staro-
 ruskie *oskap = o-szczep*), topór,
 siekiera.
 σκέπας, τό, ochrona, osłona.
 σκέπτομαι, *part. aor. σκεψάμενος*
 (pier. *spek-, specto*, niem. *spähen*,
 w greckim metathesis), oglądać
 się, *εἰς... μετά* na okręt i pomię-
 dzy XII 247.
 σκηπτ-οὔχος (σκηπτον = σκηπ-
 τρον i ἔχω, p. niżej), niosący
 berło, berłowładny.
 σκηπτρον, τό (σκηπτον, łac. *scāpus*
 drzewce, staroniem. *scaft*), laska,
 kij, berło.
 σκιάω, *impf. med. σκιάωντο* (σκιά
 p. σκιά), ściemniać.
 σκιδναμαι, *impf. ἐσκιδναντο*, roz-
 praszać się, pryskać, wznosić się.
 σκιά, ἦ (att. σκιά, staropol. *ścień*
 i *cień*), cień.
 σκίοεις, 3 (σκιά), cienisty.
 σκολιός, 3 (*scelus*, niem. *schiel =*
zezowaty), krzywy, niesprawie-
 gliwy.
 σκόλοψ, οπος, ὁ, *dat. plur. ὄπεσσι*
 (*scalpo* drapać czemś ostrem),
 pal, kół; częstokół, palisada.
 σκόπελος, ὁ, wysoka, urwista
 skała.
 σκοπιή, ἦ (σκόπος), strażnica.

σκοπός, ὁ (σκοπέω, σκέπτομαι),
 1) strażnik, wywiadowca, szpieg.
 2) cel XXI 425, XXII 6.
 σκοτο-μήνιος (μήν), bezksięży-
 cowy.
 σκότος, τό, ciemność.
 σκυδμαίνω, *inf. -νέμεν*, gniewać
 się.
 σκύζομαι, gniewać się.
 σκύλαξ, ακος, ἦ, szczenię.
 σκύμνος, ὁ, młode, szczenię.
 σκῦτος, τό, (*cutis, scutum*, lit. *ku-
 tys* woreczek na pieniądze),
 skóra.
 σκυτο-τόμος (τέμνω), rymarz.
 σκώψ, ωπός, ὁ (kpiący ptak, prze-
 drzeźniacz, por. *σκώπτω* kpię),
 sowa leśniaczka, *strix scops L.*,
 puhacz syczek, sowa sówka (Jun-
 dziłł).
 σμαραγέω (*onom.*), huczeć, szu-
 mieć.
 σμερδαλέος, 3 (*mordeo*, niem.
schmerzen = boleć), straszny, o-
 kropny; *neutr. sing. i plur. = adv.*
 σμήχω, ścierać.
 Σμινθεύς, *voc. εὔ*, przydomek A-
 pollina (σμίνθος mysz polna, Σ. =
 σμινθο-φθόρος myszobójca. Moż-
 liwe też, że myszy były poświę-
 cone Apollinowi: Σ. = patron
 myszy. W Indjach są myszy po-
 święcone bogu *Rudra*, który od-
 powiada Apollinowi).
 σμύχω (ang. *smoke = dym*, niem.
Schmauch, pol. *smagły*), palić,
 niszczyć ogniem.
 σμῶδιξ, ιγρος, ἦ, guz, pręga, si-
 niec.

σοῖο, *genet.* od σός.

Σόλυμοι, οἱ, szcep lykijski.

σός, 3 (z σάος, σάφος) i σῶς, σῶν, zdrów, cały, nieuszkodzony, nienaruszony, ocalony; pewny V 30, XXII 28.

σός, 3, tuus, σός πόθος tęsknota za tobą, *desiderium tui* XI 202.

σός, σός, p. σαώω.

Σπάρτη, stolica Lakonji, siedziba Menelaosa.

σπάρα, τά, liny, sznury.

σπάω, *part. aor. med.* -σάμενος, wyciągać, dobywać.

σπεῖος = σπέος, grota.

σπεῖρον, τό, zasłona, płachta, łachman; żagiel V 318, VI 269.

σπένδω (*spondeo*), *impf. iter.* (§ 22) σπένδεσκε, *aor.* ἔσπεισαν, *cop. aor.* σπείσομεν (§ 13, 1), wylewać wino (czyste) na ofiarę przed piciem, na ziemię lub na ołtarz, składać płynną ofiarę.

σπέος, τό, σπέος, *dat. plur.* σπήι, *plur.* σπήεσι l. σπέεσι, grota, jaskinia.

σπέσμα, τό (σπεῖρω sieje), nasienie, zarodek.

σπέρωχ' *med.*, *opt. med.* 3 *plur.* σπεροχόατο (§ 12, 9), śpieszyć, *part.* śpiesznie.

σπέσθαι, *inf. aor.* od ἔπομαι.

σπεύδω, *aor.* σπεῦσε, kwapić się, śpieszyć się, (*part.* śpiesznie); gorliwie coś robić, przyspieszać.

σπήι, -ήεσι, p. σπέος.

σπλάς, άδος, ή, *dat. plur.* άδεσι, skała, rafa.

σπλάγχνα, τά, (σπλήν z σπληγγ = łac. *lien*, pol. *śledziona*), wnętrz-

ności (mianowicie serce, wątroba i płuca, które pieczono i zjadano podczas palenia ofiary a jeszcze przed właściwą ucztą ofiarną).

σπόγγος, ου, ό, gąbka.

σποδιή, ή, kupa popiołu.

σποδός, οῦ, ή, popiół.

σπονδαί, αἱ (σπένδω), płynne ofiary z czystego wina; układy, umowa, przymierze.

σπουδή, ή (σπεύδω), usilność, gorliwość, trud XXI 409, από poważnie, szczerze, na serjo, bez żartu II 359; σπουδῆ z wysiłkiem; żwawo; z trudnością B 99.

στάθμη, ή (ἵστημι), sznur ciesielski, prawidło ciesielskie.

σταθμός, ό (ἵστασθαι), stoisko: 1) słupy u drzwi, podwoje, drzwi. 2) stajnia, obora, zagroda, podwórze; σταθμόνδε = εἰς σταθμόν.

στάμεναι = στήναι *inf. aor.* od ἵσταμαι.

σταμίν, ή (ἵστημι), *dat. plur.* -ίνεσσιν (§ 7, 2), skośne belki podpierające węgry, podpora ukośna, szprys, zastrzał, zastrzelenie, wypora, krzepica.

στάσκε, *aor. iter.* od ἵσταμαι.

σταυρός, ό (σταν- jest rozszerzeniem pierwiastka στα- z ἵστημι), pal, kół.

σταφυλή, ή, winna jagoda, winogrono.

στέαρ, έατος τό, (dwuzgłoskowe), łój.

στείβω, *impf.* στείβων, stapać, deptać.

στειλα, *aor.* od *στέλλω*.
 στειλειή, ἤς, ἤ, toporzysko, πρώτη
 górny koniec toporzyska = otwór
 (ucho) siekiery (w który wkłada
 się toporzysko).
 στειλειόν, τό, toporzysko.
 στεινός, τό (*στεινός*, *στενός*, *στεν-*
φός, § 2, 2a), ciasnota.
 στείνω (*στείνος*), ścieśnić; *pass.*
 być ciasnym, być przepełnionym,
 być obciążonym *Od.* IX 445.
 στενω-ωπός, 2 (*στεινός*, *όπή* o-
 twór, p. *πολύ-ωπος*), ciasny;
subst. cieśnina.
 στείομεν = *στήομεν*, *στέωμεν*, *con.*
aor. II od *ἵσταμαι*.
 στειρα, *adi. fem.* (*στερεός* sztyw-
 ny; *sterilis* jałowy, *goc. stairō*
 nieplodna, *staroind. starī-h* ja-
 łówka), jałowa, *βοῦς* jałówka.
 στείχω, *con. praes.* *στείχησι*, *aor.*
ἔστιχον (*στίχος*, *στίχες*, niem.
steigen), iść (w szeregu), kro-
 czyć, wychodzić, wstępować.
 στέλλω (*stolec*, *stół*), ustawiać.
 στέμμα, ατος, τό (*στέφω* wień-
 czyć), opaska kapłańska z bia-
 łych nici wełnianych (kapłan
 błagający zdjął ją z czoła *A* 14).
 στεναχίζω, *med. impf.* *στεναχίζετο*,
 wdychać, jęczeć, stękać.
 στενάχω (*στένω*), *med. impf.* *στε-*
νάχοντο, stękać, wdychać, ję-
 czeć, huczeć *II* 391.
 στένω (*tonare*, niem. *stöhnen*, lit.
stenū, *cerk. stenati*, *ruskie sto-*
hnaty, pol. *stękać*), stękać, ję-
 czeć, wdychać, *κῆρ* w sercu
XXI 247.

στερεός, 3 (niem. *starr*), twardy,
 sztywny, uparty; *adv.* *στερεῶς*.
στέρονον, τό (*staroind. stirna* roz-
 postarty, niem. *Stirn* czoło, pol.
strona z *storna*, p. *στορέννυμι*),
 płaska część ciała, pierś.
στεροπή, ἥ (*ἀστράπτω*), błyska-
 wica, błysk, blask.
στεῦμαι, *impf.* *στεῦτο* (zwykle
 z *inf. fut.*), robić minę jakby się
 chciało coś uczynić, gotować się
 do czegoś *Γ* 83; pragnąć coś po-
 wiedzieć, zapowiadać, obiecywać,
 przyrzekać *Σ* 191; zaręczać, gro-
 zić *II.* IX 241.
στεφανός, *pf. pass.* *ἔστεφάνωται*,
plqpf. *ἔστεφάνωτο* (*στέφανος*
 wieniec, *στέφω*), wieńczyć;
 wkoło otaczać *Od.* X 195, *Γοργώ* środ-
 kowe koło wypełniała, zajmo-
 wała *Gorgona* *A* 36; *τά τ' οὐ-*
ρανός któremi niebo jest uwień-
 czone *Σ* 485.
στέφω (niem. *stopfen*), napychać;
 sypać naokoło, w wielkiej ilości
 użyzczać, opasać, *ἀμφί* otoczyć
Σ 205.
στέωμεν, *στῆ*, *στήη*, *con. aor.* od
ἵσταμαι -
στηῖθος, εος, τό, pierś.
στήλη, ἥ (*στήναι*), słup, nagro-
 bek, kamień nagrobkowy.
στήμεναι, *inf. aor.* od *ἵσταμαι*.
στηρίζω, *aor.* *ἔστηριξε*, *plqpf.*
pass. *ἔστηρικτο*, podpierać, wspie-
 rać, *οὐρανῶ* głowę o niebo, się-
 gać głową do nieba *Δ* 443; *intr.*
 i *med.* oprzeć się, stanąć mocno
XII 434; *κακὸν κακῶ* nieszcze-

ście waliło się, tłoczyło się na nieszczęście II 111.
 στιβαρός 3 (στειβω), udeptany, nabity, mocny, tęgi.
 στιβη, ή, (στειβω), szron, zimrozek ranny.
 στίλβω, lśnić, jaśnieć, promienieć.
 στίξ, ιχός, ή (στείχω), szereg, ἐπι στίχας wzdłuż szeregów, szeregami Γ 113; οἱ μὲν... ἴζοντο κατὰ στίχας Achajowie i Trojanie siadali w szeregach, szeregami Γ 326; κατὰ στίχας poprzez szeregi II 820.
 στιχάομαι, *impf.* ἐστιχόωντο (στίξ), iść szeregami.
 στόμα, ατος, τό, usta, ἐπί na twarz, Ζ 43, ujście V 441, otwór, wyjście.
 στόμαχος, ὁ (στόμα + -αχο- z ηgho, por. niem. *Magen* = żołądek), gardło, gardziel, przewód pokarmowy.
 στοναχή, ή (στεναχίζω), wzdychanie, jęk, westchnienie.
 στονόεις, 3 (στόνος), pełen westchnień, żalobny, żaloszny.
 στόνος, ὁ (στένω), westchnienie, jęk; rżenie, charczenie K 483.
 στορέννυμι, στόρνυμι i στρώννυμι (*sterno*, 3, starosłow. *streti*, pol. rozpo-ścierać, prze-strzeń, p. στέρνων), *aor.* (ἐ)στόρεσε, *plqpf. pass.* ἔστρωτο, ścielić, zaścielać.
 στρατόμαι, *impf.* ἐστρατόωντο (στρατός), obozować.
 στρατός, οῦ i ὄφιν, ὁ (στορέννυμι, στρώννυμι, στρωτος), obóz, wojsko.

στρεπτός, 3 (στρέφω), kręcony, pleciony, dający sobą kierować, dający się ubłagać, powolny.
 στρεύομαι (ang. *struggle* = walczyć z przeciwnościami, pol. *strugać, strzyc*), męczyć się, marnieć, ginać powolną śmiercią.
 στρεφε-δινέω, *aor. pass.* 3 pl. -δίνθηθεν (στρέφω, δίνη), kręcić się wkoło; ὅσσε świat zawirował mu, zakręcił się przed oczyma II 792.
 στρέφω, *aor. iter.* στρέψασκον (§ 22), odwracać, obracać, zawracać, *νολεμέως* mocno wplątawszy się Od. IX 435.
 στρουθός, οῖο, ὁ (łac. *turdus* z *trsdos* = lit. *strazdas* = ang. *thrush* = pol. *drozd*), wróbel.
 στροφάλιγξ, ιγος, ή (στρέφω), wir, κονίης wirujący tuman kurzawy II 755.
 στρώννυμι, p. στορέννυμι.
 στρωφάω (στρέφω), obracać, kręcić.
 στυγερός, 3 (στυγέω), nienawistny, straszny, okropny; *adv.* *στυγερώς*.
 στυγέω, *opt. aor.* στυξάιμι, *aor.* II ἔστυγον (§ 18, 4), uczynić nienawistnym, strasznym, obrzydzić XI 502; nienawidzieć, lękać się.
 Στύξ, υγός, ή, Styks, rzeka w Hadessie.
 στυφελίζω, *aor.* στυφελίξαι, strącać, zrzucać.
 σύ (z τύ) i τύνη (§ 11, 1 i uw. 4), ty, często wzmocnione zapomocą πέρ lub γέ.
 συβόσια, τά (σῦς, βόσκω), trzoda świń.

συ-βώτης, *gen.* -βώτῃ, *voc.* βῶτα (σὺς, βόσκω), pasterz świń.

συγ-καλέω, zwoływać.

συγ-χέω, *imp.* σύγχει, *aor.* -έχευε, *aor. med. v* (§ 18, 5) σὺν χύτο (*tm.*) Ω 368, zlewać razem, mieszać, mącić (także i o umyśle); udaremniać, niszczyć.

σύγ-χυσις, ἡ (συγ-χέω), zmieszanie, ὀρκίων złamanie przymierza.

συκέη, ἡ drzewo figowe.

συλάω, *impf.* ἐσύλα, zabierać (łup), zdzierać, obdzierać; zdejmować Δ 105, 116.

συλεύω, okradać.

συλ-λέγω, zbierać, *med.* zbierać swe rzeczy, zbierać sobie.

συμ (lub ξυμ)-βάλλω, *con. dualis* βάλλετον, *aor.* II σὺν ἔβαλον, *aor. med. v* (§ 18, 5) 3 *sing.* ξύμβλητο, *con.* ξύμβληται, *part.* βλήμενος, 1) rzucić razem, zwierać, postawić razem, łączyć Δ 453. — 2) *intr.* i *med.* spotykać, napotykać, spotykać się = walczyć, wpaść na siebie II 565.

συμ-μάρπτω, *aor.* in *imesi* Od. IX 289, porwać razem.

σύμ(ξυμ)-παντες, 3, wszyscy razem.

συμ-πίπτω, *aor.* σὺν ἔπεσε (*tm.*), wpaść na siebie, zetrzeć się.

συμ-φράδμων, ονος, ὁ (φράζω), doradca.

συμ-φράζομαι, *aor.* φράσατο (βουλάς), prowadzić (narady).

σύν i ξύν (κοινός, *cum*), 1) *adv.* razem, wspólnie, zarazem, jednocześnie, σὺν χεῖρας mając przy-

tem próżne ręce X 42. — 2) *praep.* z, razem z. Łączy się z *dat. soc.* lub *instr.* Po polsku *instr.* używa się bez przyimka. II 279; σὺν μεγάλῳ ἀπέτεισαν a potem ciężko swoją winę odpokutowali Δ 161, σὺν κεφαλῆσι swem życiem (swemi głowami) i losem (niewolą) żon i dzieci Δ 162.

συν-αγείρω, gromadzić.

συν(ξυν)-άγνυμι, *aor.* -έαξε, łącać, gruchotać, miazdżyć.

συν(ξυν)-άγω, sprowadzać; ἄρῃα wszczynać bój II 764.

συν-αείρω, *aor.* ἦειρα, razem podnosić, in *imesi* Ω 590, Od. IX 332.

συν-αιρέω, *aor.* σύνειλε, razem porywać; zmiazdżyć, strzaskać II 740.

συν-αντάω i

συν-άντομαι, *impf.* -ήντετο, *dual.* -αντέσθη, spotykać się.

συν-αράσσω, *aor.* ἀράξε, *aor. pass.* ἀράχθη (zawsze *tm.*), zgruchotać, strzaskać, połamać.

συν(ξυν)-δέω, związać, spętać.

συν-εέρω, zamykać, związać razem, ściągać XIV 72.

σύν(ξύν)-ειμι (εἶμι), *part.* ξυν-ιόντες, *impf. dual.* συνίτην, zejść się, spotkać się, zetrzeć się.

συν-ελαύνω, p. ξυν-ελαύνω.

σύν-ελον, p. συν-αιρέω.

συν-έριθος, ἡ, współrobotnica, pomocnica.

συν-εχές (ἔχω), bez przerwy, ciągle.

συν(ξυν)-έχω, schodzić się, łączyć się.

συν-ημισόνη, ἡ (συνίεμαι), układ, umowa, porozumienie.

συν-θεσίαι, άων, αἱ (συντίθημι), umowa, układ, ugoda.

συν(ξύν)-ίημι, *impf.* 3 *plur.* ξύν-ιεν (§ 12, 4), *imp. praes.* ξυνίει, *imp. aor.* ξύνες, *aor.* 3 *sing.* ξυν-έηκε, 1) razem przywieść, sprowadzać, ἔριδι μάχεσθαι doprowadził do kłótni A 8. — 2) słyszeć.

συν-όχωκα, *pf.* (σύν-οχος, συν-έχω), być zrosłym, *part. dual.* συνοχωκότε schodzące się, zrosłe.

σὺν ταράσσω (*tm.*), *aor.* ἐτάραξα, zamać.

συν-τίθεμαι, *imp. aor.* σύνθεο, słuchać, uważać.

σύν-τρεις, po trzy razem.

σούριξ, ιγγος, ἡ, fujarka pastusza, piszczałka.

σῦς, σός, ὁ i ἡ, *dat. plur.* σύεσι, *acc.* σύας i σῦς, *sus*, świnia, dzik, odyniec.

συφειός i συφεός, ὁ, chlew, συφε-όνδε do chlewu.

συ-φορβός, ὁ (φέρβω żywić, φορβή żywność), pasterz świń, swiniopas.

σφ[?] = 1) σφέ *acc. pl.* 2) σφί(*v*) *dat. plur.*, *p.* σφείς.

σφάζω, *aor.* ἔσφαξα, *part. pf. pass.* ἐσφαγμένα, poderznąć gardło ofiarnemu bydłociu, zarznąć.

σφαῖρα, ἡ, piłka, balon.

σφαραγέομαι, *impf.* σφαραγεῦντο, trzeszczeć, syczeć; być przepelnionym Od. IX 440.

σφεδανόν (σφόδρα), gwałtownie.

σφείς, *pron.* 3 *os. pl., nom. i acc.* nieużywane (§ 11, 1), *sui, sibi, se; eorum, earum; eis, eos, eas.*

σφέτερος, 3, *pron. reflex. possess.* 3 *os. pl., suus.*

σφός, 3 = σφέτερος.

σφυρόν, τό (*niem.* *Sporn* = ostroga), kostka u nogi.

σφώ (σφῶ) i σφῶι (§ 11, 1), *pron. personal. dual.* 2 *os.*, wy dwaj.

σφωέ, *pron. dual.* 3 *os.* (§ 11, 1), ich obu.

σφωῖτερος, 3, wasz, was obu.

σχεδίη, ἡ, mały statek z bali zbijany, barka, szkuta, *p. ryc.* 3.

σχεδόθεν (ἔχω), zbliska, blisko.

σχεδόν, *adv.* (ἔχω), blisko.

σχεθε, σχεῖν, *p.* ἔχω.

σχέτλιος, 3 (ἔχω), trzymający się czegoś uparcie: zawzięty, zły, srogi, nielitościwy, gwałtowny; śmiały, straszliwy, niegodziwy.

σχετο, *aor. med.* od ἔχω.

σχοῖατο = σχοῖντο, *opt. aor.* od ἔχω.

σχοῖνος, ὁ, sitowie.

σῶζω, ratować, ocalać.

σῶμα, ατος, τό, ciało (*martwe*); trup, ścierwo.

σῶς, σῶν, *p.* σώος.

T

τ[?] = 1) τε. 2) τοί = σοί. 3) τοί = partykuła, pierw. *dat. ethic.*

τάθη, *p.* τείνω.

τάλαντον, τό (τλήναι, *tollo* nieść, τάλας [*z*]noszący), 1) waga, szalki. 2) pewien ciężar, talent, funt.

ταλα-πειριος, 3 (τλήναι, πείρα),
znoszący próby, nieszczęśliwy.

ταλαρός, ό, koszyczek.

ταλασί-φρων, ονος (ταλασι od τλή-
ναι, φρήν), cierpiącego usposo-
bienia, cierpliwý, wytrwały.

ταλαύρωος (ταλα z τλήναι i Φρι-
νός=ένωός skóra), niosący tar-
czę (ze skóry), waleczny, dzielny,
śmiały, nieustraszony.

τάλλα, τάλλα=τά άλλα, reszta.

τάμε, ταμέειν, p. τάμνω.

ταμίη, ή (τάμνω), ta co kraje,
szafarka.

τάμνω=att. τέμνω, aor. τάμε,
inf. ταμέειν (tnę), krajać, ciąć,
odcinać, przecinać, δούρατα ob-
ciosywać spizem V 162; όρκια
zawrzeć przymierze Γ 105; θά-
νατον na śmierć Δ 155; med. od-
cinać dla siebie, oddzielać sobie;
άμφι βοών άγέλας odegnać dla
siebie trzody, zrabować Σ 528.

τανα-ήκης, εος (ταναός, τείνω,
tenuis, άκή=ostrze, p. άκωκή,
άκρός), o długiem (cienkiem)
ostrzu.

ταναύ-πους, -ποδος (ταναφος=
ταναός=tenuis, starosł. tinükü=
cienki, lit. tenwas, p. τείνω, τα-
νώ), o cienkich nogach.

ταν-ηλεγής, 2 (τείνω, τανύω, ά-
λεγ-εινός), długo boleść sprawia-
jący, bardzo bolesny, mocno za-
smucający.

τανύ-γλωσσος, 2 (τείνω, τανύω,
tenuis), o długich językach l.
wystawiający język (podczas kra-
kania) V 66.

τανυ-ήκης, τανύηκες, εος = τανα-
ήκης), o długiem (cienkiem) o-
strzu, ostro zakończony; wydłu-
żony, daleko sięgający, długi.

τανύ-πεπλος, 2 (τανύω), mający
długą szatę, w powłóczystej sza-
cie.

τανυσί-πετρος, 2 (τανύω), rozpo-
ścierający skrzydła.

τανυστός, ύος, ή (τανύω), napi-
nanie, naciąganie.

τανύ-φλοιος, 2 (τανύω), o cien-
kiej korze.

τανύ-φυλλος, 2 (τανύω), o dłu-
gich liściach, długolistny.

τανύω, fut. τανύουσι XXI 174,
aor. (έ)τάνυσ(σ)α, aor. pass. 3 pl.
τάνυσθεν, pf. pass. τετάνυσται,
(pier. τεν-; τη + νυ daje τανύω,
τεν + jω = τείνω; tendo, pol. cię-
ciwa = starosł. tętiva, niem. deh-
nen = napinać, dünn = cienki, p.
ταναύπους), napinać, naciagać,
rozciągać, rozpościerać K 156;
τανύοντο wyciągały się w biegu,
biegły szybko VI 83; γναθμοί
τάνυσθεν policzki naprężyły się,
wypełniły się XVI 175.

τάπης, ητος, ό, kobierzec.

ταράσσω, pf. part. τετροχηυία,
plqpf. τετροήχει, burzyć, niepo-
koić, zakłócać, mącić; pf. byé
nieszpokojnym, wzburzonym,* hu-
czeć, szumieć.

ταρβέω, drżeć, dygotać, lękać się.

τάρβος, τό (torvus = ponury), lęka,
strach, obawa.

ταρπημεναι, -ήναι, p. τέρω.

ταροσός, ό (τερσαινω, torreo, staro-

niem. *dorren* suszyć się), płaska plecionka do suszenia sera, krata, półka (pleciona) Od. IX 219; podeszwa A 377.

(ταρφός), plur. ταρφές, gęsty, częsty A 69, ταρφέα neutr. pl. =adv. często, ciągle na nowo, raz po raz II. XXII 142.

ταρχύω, wędzić, balsamować, grzebać, τύμβω τε στηλή τε pogrzebiać i uczczą mogiłą i pomnikiem II 674.

ταύρειος, 3 (ταῦρος), z wołowej skóry.

ταῦρος, ó (taurus, pol. tur, lit. tauras), byk.

1. τάφος, τό, (τέθηπα), podziw, zdumienie.

2. τάφος, ó (θάπτω), pogrzeb, uroczystość pogrzebowa.

τάφορος, ή (θάπτω), rów.

ταφών, p. ΘΑΦ-.

τάχα, adv. (ταχύς), szybko, prędko, wnet, wkrótce.

ταχύ-πῶλος, 2 (πῶλος); mający szybkie rumaki.

ταχύς, εἶα, ύ, comp. θάσσων, θᾶσσον, sup. τάχιστος, szybki; ὅτι τάχιστα jak najprędzej.

ταχυτής, ήτος, ή, szybkość.

τέ=que, encl., 1) copulativum et correlativum: i, także — często się nie tłumaczy np. po πολύς B 213. Kładzie się albo raz, albo wielokrotnie A 13, 38, 70. Zamiast τε... τε spotyka się τε — καί, τε — ήδέ, τε ίδέ często po δέ, οὐδέ, μηδέ, μή, καί, γάρ, ή, nawet obok μέν — δέ Z 147: spój-

nik ten podkreśla tu wzajemną współwzględność i tak samo czasem w zdaniach warunkowych (i względnych), występując albo w samym następniku A 218, albo i w poprzedniku A 81, Δ 161. Jest to ślad dawnego stanu językowego, kiedy zdania podrzędne były jeszcze współrzędnymi. —

2) indefinitum: τίς τε ktoś tam B 292, Γ 12. Nie należy go tłumaczyć. Kładzie się po zaimkach i przysłówkach pytajnych i nieokreślonych, także po ὡς ὅτε, ὡς; καί; μή, μήν; εἴτε. — ὅστις τε quicumque X 45.

τέγος, εος, τό (=στέγος, tego, tegula, niem. Dach=lit. stogas), dach; gmach, komnata dla mężczyzn, sala.

τεθαλυῖα, p. θάλλω.

τεθήλει, p. θάλλω.

τέθηπα, -ότες, p. ΘΑΦ-.

τέθναδι, τεθνηώς, p. θνήσκω.

τείνω, plqpf. pass. τέτατο, aor. pass.

τάθη, part. ταθείς (pier. τεν, na stopniu zaniku τη, τείνω=τεν +jω, p. τανύω), napinać, rozpiąć, rozciągać; ἐν δεσμῶ skrępowany Od. XXII 200.

τείρεα, τά, gwiazdy.

τείρω (terere, tre), ścierać; dręczyć, męczyć, nękać.

τειχίον, τό (τεῖχος), mur.

τειχο-μαχία, ή, walka przy obwarowaniach.

τεῖχος, εος, τό (pier. dheigh- oznacza: gnieść ciasto lub glinę, tynkować, budować; niem. Teig

= ciasto, pol. *dzieża*), mur, obwarowania, wały.

τειχο-σκοπία, ἦ, patrzeć z murów.

τέκε, aor. od τίκτω.

τεκμαίρομαι (1. τέκμωρ), wytknąć cel, przeznaczyć, przepowiadać.

1. τέκμωρ, τό, wytknięty cel, koniec, wynik, Ἰλλίου osiągnąć wytknięty cel: zburzenie Ijonu *H* 70, II. IX 47, 418, 685.

2. τέκμωρ, τό, znak, poręka.

τέκνον, τό (τίκτω), dziecię; o zwierzętach: młode, pisklęta.

τέκον, p. τίκτω.

τέκος, τό, εος, ἐ(ε)σσιw, dziecko, dziecię.

τέκτων, ονος, ὁ (staroind. *takszan* = starosł. *tesla* = cieśla, *tesati* = *ciosać*, cf. *texere*), cieśla, budowniczy.

τελαμών, ὄνος, ὁ (ταλ- = łac. *tulnieś*), pas, pendent, rzemień (do dźwigania tarczy lub noszenia miecza).

Τελαμών, ὄνος, ὁ, syn Ajakosa, króla Eginy, brat Peleusa. Zabiwszy brata Phokosa, uciekł na Salaminę i tam został królem. Brał udział w wyprawie Argonautów, polował na dzika kalydońskiego, walczył z Amazonkami i towarzyszył Heraklesowi w wyprawie na Troję za króla Laomedonta.

Τελαμωνιάδης, ἀδῶ, syn Telamona (Ajas).

Τελαμώνιος, syn Telamona (Ajas).

τελέθω (=τέλλω z pier. *quel-*, p.

πέλω), zjawiać się, nastawać, być.

τέλειος, 3 (τέλος), doskonały, bez skazy.

τελείω = τελέω (§ 2, 2 c).

τελευτάω, dokonać, kończyć, spełniać; na końcu zrobić, robotę skończyć robiąc V 253.

τελευτή, ἦ (τελέω), koniec, cel.

τελέω (§ 16, 4), fut. έω, έει, aor. (έ)τέλεσσα (§ 4, 5 γ), pf. pass.

τετέλεσται, fut. med. τελείται, doprowadzić do celu, dokonać; spełnić, wypełnić, wyrzucić A 82; τετελεσμένος możliwy do spełnienia V 90.

τελήεις, τελήεσσα (τέλος), celowy, skuteczny, εκατόμβη ofiara za spełnienie próśb A 315, ofiara zapewniająca spełnienie próśb B 306, XIII 350. Wedle innych τελήεις = τέλειος.

τέλλω, p. επι-τέλλω.

1. τέλος, τό, koniec, wynik, cel, spełnienie, dokonanie; μύθων nie doszedłeś do końca mowy = nie powiedziałeś tego co najważniejsze, co miało być celem mowy II. IX 56; θανάτοιο jako wynik (cel) walki przeznaczona jest śmierć I' 309; μύθου cel mego zlecenia (słuchaj tak, jak trzeba ze względu na to, do czego zmierzają me słowa) II 83.

2. τέλος, τό (tem. *queles*, § 32 a, por. irlandzkie *cland* = *klan*, lit. *kiltis* pokolenie, pol. *czeladź*), oddział, drużyna K 470.

τέλσον, τό (τέλος), kraniec.

τέμενος, τό (τέμνω, p. τάμνω),
odcięty kawał ziemi, dobra kró-
lewskie (dobra świątyni), dobra
koronne, królewsczyzna, włość
królewska.

Τένεδος, ἡ, wyspa na zachód od
Troady.

τένων, οντος, ὁ (τείνω), ścięgno,
ποδῶν ścięgna obu nóg II. XXII
397.

τέο=τοῦ=τίνος gen. pronominis
interrogativi.

τεο=του=τωνός gen. pronominis
indefiniti.

τέρας, plur. τέραα, άων, άεσσι
(pier. quer-, § 32 a, cf. eolskie
πέλωρ, lit. keras=pol. czary),
niebieski znak, boży znak, wie-
szczy znak, wróżba, wróżebne
zjawisko, cud wróżbę oznaczają-
jący.

τέρετρον, τό (τείρω, terere, tere-
bra, trzeci), świder.

τέρην, εινά, τέρεν (tener, sabiń-
skie tereno-), starty, gładki, de-
likatny, miękki.

τέρμα, ατος, τό (terminus), gra-
nica, cel.

τερπι-κέραυνος, ὁ (τέρπομαι), ra-
dujący się piorunami; może ra-
czej: miotający, ciskający pio-
runy, fulmina torquens (τέρπω
=torqueo).

τέρπω, con. aor. med. τέρπομαι
XVI 26, aor. II red. τετάρπετο
(§ 18, 2), con. τεταρπάμεσθα,
opt. aor. pass. τεροφθείη, aor.
pass. τάρφθη, 3 plur. τάρφθεν
(§ 12, 4), (niem. trösten, staroind.

trpti-h=zadowolenie, lit. tarpti=
być szczęśliwym), sycić, pokrze-
piać, pocieszać, radować, bawić,
weselić; med. i pass. bawić się,
weselić się, radować się; nasy-
cić się.

τέρσομαι (torreo, terra z tersa su-
chy ład, niem. dörren suszyć,
dürsten mieć pragnienie), impf.
τέρσοντο, inf. aor. II τεροσήμεναι,
suszyć się, wysychać.

τερψί-μβροτος, 2 (τέρπω, βροτός),
ludzi rozweselający.

τέσσαρες (att. τέτταρες), quattuor.
τε-ταγ-ών, part. red. aor., § 18, 2
(tango), chwyciwszy.

τέταται, pf. pass. od τείνω.

τετάρπετο, -όμεσθα, p. τέρπω.

τέταρτος i τέτρατος (τέσσαρες),
czwarty, τὸ τέταρτον, po raz
czwarty.

τετεύχαστο, p. τεύχω.

τετευχῆσθαι, p. τευχέω.

τέτηκα, p. τήκομαι.

τετίημαι (pf. do τίέω), part. τετι-
ημένος, part. act. τετιηώς, ότος,
być smutnym, zmartwionym.

τέτλαθι, τετλάμεν, τετληώς, p.
τλήναι.

τέτμεν i έτετμεν, aor. red. defect.
(§ 18, 2), zastać, spotkać.

τετρα-θέλυμνος, 2 (θέλυμνον pod-
stawa, podłoże), czterowarstwowy,
o czterech pokładach (skór
wołowych).

τετραίνω, aor. τέτρηνε (red. pier.
τερ-, τείρω), przewiercać.

τετρακίς, cztery razy.

τετρα-κυκλος, 2, czterokołowy.

τετρά-οροι ἵπποι (2. ἀείρω), cztery razem zaprzężone konie.

τετραπλή, czworokrotnie.

τέτραπτο, p. τρέπω.

τετρα-φάλερος, 2 (τὰ φάλαρα), o czterech guzach (metalowe wypukłe garby, stanowiące jednocześnie ozdobę i wzmocnienie szyszaka).

τετρά-φαλος, 2, o czterech grzebieniach, czteroczuby.

τέτραφαδ' = τετράφατο, p. τρέπω,

τετρα-χθά, adv., na cztery części.

τέτρογη, p. τετραίνω.

τετροήχει, p. ταρασσω.

τετριῶτας, p. τρίζω.

τέττιξ, ἴγος, dat. pl. τεττίγεσσιν, świerszcz (przebywający na drzewach, cicada ornis L.).

τετυγμένα, τετύχθαι, p. τεύχω.

τεῦ = τίνος, τευ = τινός.

Τεῦχος, przyrodni brat Ajasa, syn Telamona i Hesiony, siostry Priama, wziętej do niewoli przez Heraklesa i darowanej Telamoniowi.

τεύχεα, τὰ (τεύχω), narzędzie, przyrzady; oręż, zbroja.

τευχέω (τεύχεα), inf. pf. pass. τετευχῆσθαι, zbroić.

τεύχω, impf. τεῦχε (§ 14, 1), aor. ἔτευξα, aor. II med. red. (§ 18, 2)

τετύκοντο, opt. τετυκοίμεθα, pf. pass. τέτυκται, 3 plur. τετεύχονται (§ 12, 9), part. pf. τετευχώς

ze znaczeniem biernym (!) XII 423; plqpf. τετύγμην (§ 19, 5 a), -ξο, -κτο, 3 plur. τετεύχαστο (§

12, 9); aor. pass. ἐτύχθη, robić,

sporządzać, wykonywać, spowodować, sprawić, zgotować; pass. często = fieri; τετυγμένος pięknie zrobiony Od. IX 223, artystycznie wykonany II 225, ἀγρός dobrze, starannie uprawiony XXIV 206; ἀντι κασιγνήτου stoi narówni z bratem VIII 546.

τέφρη, ἥ (pier. dheghw-, wobec przydechu w środku wyrazu [φ] mamy na początku τ nie θ, por. § 27 i 32 c, favilla, łot. daglis = żagiew, lit. degti = palić, podżegać, žegę z gegę [por. z-gaga] a to z dege, ožog, dziegieć), górać popiół.

τεχνόμαι (τέχνη), zręcznie wykonywać, robić.

τέχνη, ἥ (z τέχονā, τέκτων), sztuka, rzemiosło, biegłość.

τεχνήεις, εντος, sztuczny, τεχνηέντως, biegle, zręcznie, umiejętnie.

τεφ, τέων = τινί, τίνων.

τέως i τῆος, póty, tak długo, tymczasem.

τῆ, na, naści V 346, VIII 477, Od. IX 347, zresztą p. τῆ.

τῆ (albo τῆ jako pierwotny instrumentalis), 1) demonstr. tu, τῆ δή to już tu V 442; tam VIII 556. — 2) relativ. jak, περ jak właśnie VIII 510; τῆ ἄρα gdzie właśnie Z 393.

τῆδε (τῆδε, p. τῆ), tutaj.

τῆθος, εος, τό, ostryga.

τηκεδών, όνος, ἥ (τήκω), wycieńczenie, trawienie, uwiad.

τήκω (pier. tā-, tāi- rozszerzony

głoską -κ-, dor. τάκω, łac. *tabeo*, niem. *tauen* = topnieć (o śniegu), *ver-dauen* trawić, pol. *tajać*, topić; *med.* τήκομαι z *pf. act.* τέτηκα, topnieć, tajać, rozplywać się w żalości, we łzach I' 176, VIII 522. więdnąć, marnieć, być trawionym V 396.

τῆλε (pier. *quēl-*, eol. πῆλυι, por. πάλαι), daleko, wdal, zdaleka.

τηλεδ-απός, 3 (τῆλε, ὁ dodano wedle ἀλλοδ-απός), z dalekiego kraju, obcy, cudzoziemiec.

τηλεθάω, *part. fem.* -όωσα (θάλλω); rosnać, kwitnąć, rozkwitać, zielenieć.

τηλεκλειτός, 2 (κλείω, κλέος), daleko sławny, daleko słynący.

Τηλέμαχος (daleko walczący), syn Odyseusza (daleko walczącego) i Penelopy.

τηλικός, 3, taki stary, w takim wieku.

τηλόθεν (τηλοῦ), zdaleka.

τηλόθι, § 5, 2 b, (τηλοῦ), daleko, πάτρης od ojczyzny A 30.

τηλόσε (τηλοῦ), wdal, daleko.

τηλοῦ (τῆλε), daleko, z *gen.* daleko od.

τηλύ-γετος, młodzutki, ukochany, pieszczony, gorąco kochany (niektórzy wyjaśniają: ten który się urodził, gdy rodzice już byli w różnym wieku).

τῆμῃ = τῆ ἔμῃ.

τῆμος, wtedy (*correlativum* do ἤμος lub εὔτε kiedy).

τῆος, p. τέως.

τίσκειον, p. τίω.

τιέω, p. τετίημαι.

τιθαιβώσσω, tworzyć pożywienie, składać miód. Inni: gnieździć się.

τίθημι (pier. *dhe-*, [έ]θη[κα] = *fe[ci]*, pol. *dzieje*, niem. *tun* (§ 27), 2 *sing.* τίθησθα, 3 -ησι i τιθεῖ (jakby od τιθέω), 3 *pl.* τιθεῖσι, *inf.* τιθήμεναι, *aor.* ἔθηκα i θῆκα, 3 *pl.* ἔθεσαν i θέσαν, *con.* θείω, ης, η = θήω, θήης, η, *pl.* θείομεν = θήομεν i θέωμεν (§ 21, 6 i uw. 1); *inf.* θέμεναι, *aor. med.* ἔθετο i θέτο, 2 *sing. opt.* θεῖτο, stawiać, kłaść, czynić, kogoś czemś z podw. *acc.* A 290, Z 432, V 136, VI 229, IX 404, XXIV 528; powodować, sprawić Od. IX 235; *med.* kłaść, czynić sobie; ὄνομα nadać imię XIX 403.

τιθήνη, ἡ (θάω, θήσατο), mamka, niania, piastunka.

τίθησθα, p. τίθημι.

τίκτω (pier. *tek-*, τέκ-νον, red. *τι-τκω* z *τι-τεκω*), *fut.* τέξω, *aor.* ἔτεκον i τέκον, rodzić.

τίλλω, *impf. dual.* τιλλέσθην, szarpać, wrywać, wrywaniem włosów wyrażać żal, oplakiwać Ω 711.

τιμάω, i *med.* (τιμή), cenić, szanować, szaczczycać, cześć.

τιμή, ἡ (τίω), oszacowanie: 1) kara pieniężna, grzywna, odszkodowanie, zadośćuczynienie A 159, XIV 70. — 2) cześć, szacunek, poważanie, godność.

τιμῆεις, ἡέσσα, *gen.* ἡεντος, *acc.* -ῆντα (τιμή), szanowany, cenny, drogi.

τίμιος (τιμή), szanowany.
 τινάσσω, aor. (ἐ)τίναξε, potrząsać
 Od. XXII 149, wstrząsać VI 43,
 przewracać Od. XXII 88; διά...
 rozbić V 563, rozpraszać V 368.
 τίνυμαι (form. ob. do τίνομαι, p.
 τίνω), mścić się, karać, τί za co.
 τίνω (τίνω, p. τίω), fut. τείσω
 (raczej niż τίσω), aor. ἔτεισα
 (ἔτισα), płacić, pokutować, τί za
 coś; med. kazać sobie zapłacić,
 mścić się, karać, τινά τι.
 τίπτει, τίπτει, przed *spiritus asper*
 τίφθ' Δ 243, czemuż to, τίπτει...
 ἔργον = τί ποτε... jakież to jeszcze
 śmielszy czyn XI 474.
 τίς; τί; τέο, τεῦ, gen. plur. τέων
 (jednozgłoskowo w VI 119 i XIII
 200), quis? quid?
 τίς, τί, pron. indefinitum encl., τευ,
 τεο, τῶι l. τῶ i τῷ ktoś, coś,
 niejeden, τι coś, trochę II. XXII
 382; z przeczeniem: wcale nie
 A 115, Od. X 18, τίς obok przy-
 miotnika wzmacnia jego znacze-
 nie Γ 220, VI 206, IX 348, X
 45. τίς τε p. τέ 2).
 τίσις, ἦ (z *quiti-s*, p. τίω), ze-
 msta, pomsta, kara.
 τιταίνω, napinać, naciągać, med.:
 swój łuk.
 τιτρώσκω, p. τρώω.
 τιτύσκομαι (τι-τυκ-σκω, τυκ-, τυχ-,
 τεύχειν), przygotować, celować,
 mierzyć; ἄντα wprost naprzeciw
 (XXI 48 należy może tłumaczyć:
 zapierając się — by móc odsunąć
 ciężkie wrzeciędzy); φρεσίν zmie-
 rzające w myśli do celu VIII 556.

τίφθ' = τίπτει.

τίω (pier. *quei-* [§ 32 a], oznacza:
 cenić = szanować albo karać
 grzywną, karać, por. *ποινή* i *τί-
 σης*), *impf. iter. τίεσκον, τίεσκετο*,
part. pf. τετιμένος, czcić, szano-
 wać, cenić, *περι πάντων* ponad
 wszystkich Σ 81.

τλήμων, ονος (τλήναι), cierpiący,
 cierpliwy, wytrwały.

τλήναι (τολμάω, *tolero, tuli, tollo*,
 niem. *dulden* cierpieć), fut. τλή-
 σομαι, aor. ν (§ 18, 5) ἔτλην,
opt. τλαίην, imp. 2 plur. τλήτε,
pf. (ze znac. praes.) τέτληκα
 (§ 19, 3), *imp. τέτλαθι, inf. τε-
 τλάμεν(αι), part. τετληώς, -ότος*,
 nosić, znosić, cierpieć, wytrzymać,
 wytrwać, ważyć się, zdobyć się
 na coś V 178; *τετληώς* cier-
 pliwy, wytrwały.

τλητός, *adi. ver.*, (τλήναι), cier-
 pliwy, wytrzymały.

τιμήδην, *adv.* (τέμνω), tnąc, prze-
 cinając.

τό (*neutr.* do ό), dlatego, to też
 Γ 176.

1. τοί, *nom. plur.* = οί.
 2. τοί = σοι, *tibi*; także jako *dat.*
ethicus: ci A 419, B 361, Γ 65,
 Z 211, XVI 187.

3. τοί, enklityczna partykuła, roz-
 winęła się z *dat. ethicus*, 1) stwierdza:
 istotnie, zaiste, przecież B 298, II. IX 158,
 ἦ γάρ bo istotnie XVI 199,
 μέν τοι z pewnością XVI 267. — 2) przeciw-
 stawia αὐτάq τοι XVI 207.

Podobnie i ἦτοι (ἦ τοι) l. ἦτοι

1) zapewnia: istotnie, w samej rzeczy, rzeczywiście *H* 191, XVI 309 (także przy wezwaniu i życzeniu *ἀλλ' ἦτοι* II. IX 65. — 2) przeciwstawia: często tyle co *μὲν* po którym następuje *δέ* *A* 68, albo co *μὴν* II 61, II. XXII 280 i przeciwstawia myśl poprzedniej myśli (co podkreśla *γέ*). *ἀλλ' ἦτοι* *A* 140, 211.

τοιγάο I. *τοὶ γάο*, to też, dlatego, przeto, *A* 76, *K* 413.

τοῖος, 3, taki; *τοῖον* tak, tak zupełnie VII 30, tak bardzo II. XXII 241; tak mądry, że biega XV 451.

τοιόςδε, 3, taki (= *τοῖος*), z *inf.* (wyobrażonego) skutku, takiego (jak ja) męża, któryby mógł *Z* 463.

τοιούτος, 3, taki (= *τοῖος*).

τοῖσδε(σ)ι, *dat. pl.* do *ᾄδε*.

τοιχος, ó (*τεῖχος*), ściana, *τοῦ ἐτέρου* w obrębie drugiej ściany = przy drugiej ścianie, po drugiej stronie XXIII 90.

τοκάς, *άδος*, ἦ (*τίκτω*), maciora. *τοκεύς*, ἦος, ó, ἦων (*τίκτω*), rodzic.

τόκος, ó (*τίκτω*), potomstwo, potomek.

τολμάω (*τλήναι*, *tolero*), wytrwać, ważyć się; mieć cierpliwość, raczyć XXIV 261.

τολμήεις, 3 (*τόλμη*), śmiały, odważny *K* 205; cierpliwy, wytrzymały XVII 284.

τολυπέω (*τολύπη* motek), knuć, urządzać.

τομή (*τέμνω*), przecięcie, pień.

τοξάζομαι (*τόξον*), strzelać z łuku. *τόξον*, τό i *plur.* τὰ τόξα, łuk, łuk i strzały (p. ryc. 33).

τοξότης, ó (*τόξον*), łucznik.

τορέω (*τετραίνω*), *aor.* ἔτορε, przewiercić, przebić, przedziurawić.

τόσ(σ)ος (§ 4, 5β), 3, tak wielki, *neutr.* tak wielce, tak bardzo, tyle, tak daleko; *λίην τόσον* tak bardzo. Odpowiada temu *ὅσον*, rzadko *ὡς* II. XXII 424. W *Δ* 130 *ὡς* nie jest korrelatywne: tak dalece odchyliła strzałę, że skierowała ją (w. 132) podobnie jak (*ὡς ὅτε*) matka. — *τοῦ δέ και ἄλλο τόσον...* *χρόα* Achilles szukał niezastłoniętego miejsca i (ten spójnik wyraża, że znalazł je, o czem mówi w. 324) zresztą tak dalece skórę pokrywała zbroja, ale widoczna była (*φαίνεται δέ*): i skórę jego zupełnie... a tylko II. XXII 424.

τοσ(σ)όςδε i *τοσ(σ)ούτος* = *τόσος*.

τότε, *tum*, wtedy (zwłaszcza w następniku zdań warunkowych i czasowych).

τοτέ, innym razem, *τοτέ μὲν...* *τοτέ δέ* bądźto... bądźto, jużto... jużto.

τοῦνεκα = *τοῦ ἔνεκα*, dlatego.

τοῦνομα = *τὸ ὄνομα*.

τόφρα, tak długo, póty (odpowiada *ᾄφρα*, *ἕως*); tymczasem, przez ten czas (odpowiada *ἦος*, *ὅτε*, *εὔτε*).

τράγος, ó, kozieł.

τράπεζα, ης, ἡ (z τετρά-πέδja sprzęt o czterech nogach), stół.
 τραπεζεύς, ἦος (τράπεζα), przy stole hodowany, stołowy (pies).
 τραφέμεν, τράφεν, p. τρέφω.
 τρεῖς, τρία, tres, tria.
 τρέμω (lit. tremu = trzęsę się, tremo), drzeć, trząść się.
 τρέπω (torqueo, § 32 a, niem. drehen, cerk., serbskie, słowieńskie trak = więzy, pol. troki = rzemień), aor. I ἔτρεψα, aor. II (ἔ)-τράπε(ν) (§ 14, 1), inf. aor. II med. τραπεσθαι, plqpf. 3 plur. τετράφαθ' = ἐτετράφατο (§ 12, 9), kręcić, odwracać, zwracać, kierować, pędzić Od. IX 315; med. odwracać się, zwracać się, wyginać się A 237, zmieniać się.
 τρέφω, aor. ἔθρεψα, aor. II intr. (ἔ)τραφε, inf. τραπεμέμεν (§ 12, 10), aor. pass. τράφη, 3 pl. (ἔ)τράφην (§ 12, 4), perf. τέτρεφε, I. trans. 1) czynić grubym, zamieniać mleko na kwaśne, czynić mleko zsiadłem (sokiem z dzikiego drzewa figowego). — 2) żywić, pielęgnować, hodować, karmić, wychowywać, med. sobie. II. intrans. i pass. 1) zsiadać się, osiadać, oblec XXIII 237. — 2) żywić się, rosnać.
 τρέχω, aor. II (ἔ)δράμε(ν), bieć.
 τρέω (tërreo), aor. τρέσ(σ)α, drzeć, lękać się, pierzchać, uciekać.
 τρήρων, ωνος (τρέω), trwożliwy, płochliwy, pierzchliwy.
 τρητός, 3, (τιτράω wiercę, τετραῖνω, τείρω), przewiercony,

λέχεια łoże o przewierconych bokach, celem przecignięcia rzemieni, na których opierało się posłanie Ω 720; λίθος kamień, do którego w przystani przymocowywano stojący okręt XIII 77.
 τρηχύς, 3, chropawy, skalisty, kamienisty.
 τρίαίνα, ἡ, trójząb.
 τρίβω, trzeć, wbić Od. IX 333.
 τρίζω, part. pf. act. pl. τετριγῶτας (strideo), ćwierkać, świergotać.
 τριηκόσιοι, trzysta.
 Τρίκη, miasto w Tesalji na północ od rzeki Penejosu, dziś Trikala.
 τρι-πλαξ, αζος, potrójny (z trzech warstw metalu).
 τριπλή (τριπλοῦς), potrójnie, trzykrotnie.
 τρι-πολος; 2 (πέλω, colere), trzykrotnie przeorany (ugór orze się trzykrotnie: na wiosnę, w lecie i bezpośrednio przed sianiem w jesieni).
 τρίπος, οδος, ὄ, trójnog (kocioł do grzania wody, mieszania wina i t. d.; mógł służyć także za ozdobę).
 τρι-πτυχος (πτύξ), potrójny, złożony z trzech warstw.
 τρίς, po trzykroć.
 τρισ-καί-δεκα (§ 10, 3), trzynaście, -δέκατος, 3, trzynasty.
 τρι-στοιχί (στίχος szereg), w trzech szeregach, rzędach.
 τρίτατος, 3 (= τρίτος, 3), trzeci, τὸ τρίτον po raz trzeci.

τρίχα, trzykrotnie, *νυκτός* jedna trzecia część nocy pozostawała jeszcze (do świtu) XII 312, XIV 483.

τριχθά, potrójnie, na trzy części. Τροίη, ή, kraina trojańska l. miasto Troja, zwane zwykle *Ἴλιος*; Τροίηθε(ν) z Troi, Τροίηνδ(ε) do Troi.

τρομέω i *med.*, drzeć, lękać się. τρόμος, ό (τρέμω), drżenie, dygotanie, dreszcz, strach.

τροπέω (τρέπω), odwracać, nawracać.

τροπή, ή (τρέπω), nawrót, punkt zwrotny.

τρόπις, ιος, ή (τρέπω), tram okretowy, stęпка, kil (p. ryc. 2, i).

τρόφις, τρόφι (τρέφω), wzdęty, napęczniały, ogromny.

τροφός, ή (τρέφω), żywicielka, piastunka, niańka.

τροχάω (τρέχω), *part.* -όωντα, bieć, *ἀμα* razem ze mną, obok mnie XV 451.

τροχός, ό (τρέχω), koło, krąg (wosku, łożu), krążek.

τρογάω, *opt.* 3 *pl.* -όφεν, zbierać (plony, owoce), urządzać winobranie Σ 566.

τρούπανον, τό (τροπάω), świder.

τρουπάω, *opt.* 3 *sing.* τρουπῶ, wiercić, świdrować.

τρουφάλεια, ης (τρου- zamiast πτρου = *qutru* [cf. *quadru-plex*] i φάλος), hełm, szyszak (z czterema grzebieniami).

τρούχω, strawić, rujnować, niszczyć. Τροφαί, p. Τροφός.

Τροφάς, άδος, Trojanka.

τρώγω, obgryzać, gryźć, spasać.

Τρωῶες, ώων, ωσί i -ώεσσι(ν), Trojanie, mieszkańcy Ijonu i okolicy; wojsko trojańskie i sprzymierzeńców.

Τρωιάς, άδος, trojańska, Trojanka.

Τρωικός, 3, trojański.

Τρωίλος, syn Priama i Hekaby.

τρώκτης, ό (τρώγω), obgryzac, łakomec; oszust, szalbierz, szachraj.

Τρωός l. Τρωός i Τρώιος, trojański, *ai* Τρωαί = Τρωάδες, Trojanki.

τροπάω (τρέπω), *impf.* -ώντο, zmieniać; odwracać, *med.* odwracać się, cofać się.

τρώω, ranić, kłuć, οἶνος kłuje = pobudza do zuchwalstwa XXI 293.

τρογάνω (τύχη), 1) trafić, dostąpić, osiągnąć. — 2) przytrafić się komu, zdarzyć się, nadarzyć, dostać się w udziale. — 3) być przypadkiem, być właśnie z *part. praedic.*, po polsku należy *part.* tłumaczyć przez *verbum finitum* a *τρογάνω* przez przysłówkę: właśnie, przypadkowo.

Τυδείδης i Τυδείδης, syn Tydeusa (Diomedes).

Τυδεύς, έος (*tundo*, 3, *tudes*, -itis, młot), Tydeus, syn kalydońskiego króla Ojneusa. Zabiwszy swego wuja Alkanthoosa uciekł z Kalydonu (Ajtolia) do Argos, gdzie poślubił córkę króla Adrestosa. Brał udział w wyprawie Polynejkesa na Teby.

τύμβος, ὁ (*tumulus*), mogiła (którą sypano nad urną z popiołami).

τύνη, τύ (§ 11, 1), = σό, ty.

τύπτω, aor. τύψε, aor. pass. ἐτύπην (staroind. *tupati* = trącać, niem. *tupfen*, pol. *tupać, tupot*), bić, tłuc, uderzać, ranić.

τυρός, ὁ, ser.

τυτθός, 3, malutki, drobny, τυτθαί na drobne kawałki XII 174, 388;

τυτθόν trochę A 354, mało co Od. IX 540, krótko, na chwilkę II. XXII 494; τυτθόν φθέγγεσθαι mówić pocichu Ω 170.

τυφλός, 3, ślepy.

Τυχίος, rymarz z Beocji (z miasta Hyle).

τῶ (§ 11, 3, uw. 1) l. τῶ, wtedy, w takim razie; to też, dlatego.

τῶς l. τῶς = οὕτως, tak.

Y

Ύάδες (ὔω), Hyady (dżdżownice), gwiazdy w głowie Byka, których wschód (2 maja) i zachód (koniec listopada) przynosił — zdaniem starożytnych — burze i słoty. Grecy łączyli ten wyraz z rzeczownikiem ὕς (etymologia ludowa) i wyobrażali sobie, że hyady (małe świnki) uciekają przed myśliwym Orionem, aż wpadają do Okeanu.

ὕακινθινος, 3 (ὕακινθος ὁ), hiacyntowy.

ὕβριζω (ὕβρις), zuchwale sobie poczynać, swawolić; krzywdzić, obrażać, znieważać, ponieważ.

ὕβρις, ιος, ἡ, zuchwałość, pycha, buta, gwałt.

ὕβριστής, ὁ (ὕβριζω), zuchwalec, gwałtownik, zbrodniarz.

ὕρός, 3 (pier. *ugw-*, § 32 b i § 34, *uvidus, uveo* z *ugveo*), wilgotny, mokry, płynny; ἔλαιον gibkość nadająca oliwa VI 79; κέλευθα mokre ścieżki, szlaki (morze) A 312; ὕροή, ἡ, wilgoć, morze K 27.

ὕδρηλος, 3 (ὔδρω), nawodniony, mokry.

ὔδρω, ὕδατος, τό (pier. *wed-*, *ud-*, *unda*, lit. *wanduo* i *unduo*, ang. *water*, pol. *woda, wiadro, wydra* = lit. *ūdra*), woda; ὔδρω καὶ γαῖα γένοισθε obyście się zmieniłi w wodę i ziemię = obyście zgnili H 99.

υἱός (indeur. *su-ju-*, *sujw-*, goc. *sunus*, lit. *sūnus*, niem. *Sohn, syn*), przypadki dalsze urabia się od tematu *υἱο-* (dekl. II), *υἱ-* (dekl. III: *υἱος, υἱῖ* i t. d.) i *υἱύ-* (*gen. εἰός* i t. d.), syn.

υἱωνός, ὁ (υἱός), wnuk.

ὕλακό-μωρος, 2 (ὕλάω, co do -μωρος p. *ἐχχεσίμωρος*), szczekaniem zwracający uwagę na siebie, głośno szczekający.

ὕλακτέω (ὕλάω), szczekać.

ὕλάω i *med.* (*ululo*, lit. *uluti* = wyć), szczekać.

ὕλη, ἡ, drzewo, ścięte drzewo; las, drzewa; chróst z liściem na legowisko, drzewo na balast V 257.

Ἰλῆ, miasto w Beocji.
 ὑλήεις, εσσα, εν (ὑλή), lesisty.
 ὑμεῖς, ὑμέων (*syn.*) i ὑμμες, *acc.*
 ὑμμε, *wy, vos.*
 ὑμέναιος, ὁ, pieśń weselna, πολύς
 przez wielu śpiewany, przez (wiele
 głosów) wielki chór śpiewany
 Σ 493.
 ὑμέτερος, 3, *wasz, vester.*
 ὑμμε, ὑμμες, *p. ὑμεῖς* (§ 11, 1).
 ὑμός, 3, *wasz.*
 ὑπ-άγω, *podprowadzać, podpro-*
wadzać pod jarzmo = zaprzęgać.
 ὑπ-αείδω, *śpiewać przy czemś;*
ἄεισεν (tm.) cięciwa pod uderze-
 niem palca pięknie dźwiękła XXI
 411.
 ὑπαί = ὑπό.
 ὑπαίθα, *spodem wbok; obok* Σ
 421.
 ὑπ-αἰσσω, *part. aor. -αἰξας,* wy-
 skoczyć, wypełznąć nagle z pod
 czegós.
 ὑπ-ακούω, *słuchać, słyszeć.*
 ὑπ-άλυξις, ἡ, *ucieczka, wymknie-*
cie się (p. niżej).
 ὑπ-αλύσκω, *aor. -αλύξας (ἀλεύο-*
μαι), uciekać, uniknąć, uchronić
się.
 ὑπατος, 3 (*summus*), *najwyższy.*
 ὑπ-έασι, *p. ὑπ-ειμι.*
 ὑπ-έδεκτο, *p. ὑπο-δέχομαι.*
 ὑπ-έδρομε, *p. ὑπο-τρέχω.*
 ὑπ-εἰκω i ὑπο-εἰκω (*Ἔεικω, niem.*
weichen), *fut. ὑπεἰξομαι i ὑπο-*
εἰξομαι, con. aor. 1 pl. ὑπ-εἰξο-
μεν, ustępować, czynić ustępstwa.
 ὑπ-ειμι, 3 *pl. -έασι (εἰμι), być*
pod czemś.

ὑπεῖρ = ὑπέρ.
 ὑπ-έκ lub ὑπ'έκ, *przed samogło-*
skami ὑπ-έξ, 1) adv. z pod spodu,
zdołu. — 2) praep. z gen. z XI
37; z pod, τείχεος pod murem
wdal od muru, z pod muru II.
XXII 146.
 ὑπ-εκ-προ-θέω, *wybiegać naprzód,*
wyprzedzać.
 ὑπ-εκ-προ-λύω, *wyprząc (pod jarz-*
mem odwiązać rzemień i wdal
puścić muły).
 ὑπ-εκ-προ-ρέω, *wypływać (z głębi*
i płynąć wdal).
 ὑπ-εκ-φεύγω, *aor. -φυγον, uciec,*
uniknąć.
 ὑπ-εμνήμυκε, *p. ὑπ-ημύω.*
 ὑπ-ένερθεν, 1) *adv. na dole, w pod-*
ziemiu Γ 278. — 2) praep. z gen.
pod Β 150.
 ὑπ-έξ, *p. ὑπ-έκ.*
 ὑπέρ, ὑπεῖρ (§ 2, 2 b), *w anastro-*
fie ὑπερ XII 406 (por. super),
praep. I. z gen. 1) lokalnie: a)
nad, ponad, powyżej; b) przez,
na drugą stronę, z tamtej strony
Σ 228. — 2) przenośnie: a)
w obronie, za, dla, na korzyść;
b) przy verba precandi: na
τοκῶν, ψυχῆς, γούνων II. XXII
338; sentiendi: ἀκούω ὑπέρ =
περί = de, o tobie Ζ 524. — II.
z acc. 1) lokalnie: przez VII
135, nad, na, po Ω 13 świeciła
po morzu, rozsypywała światło.
— 2) przenośnie: ponad, wbrew
αἴσαν, μόρον, μοῖραν, ὄρκια.
 ὑπερ-αής (*ἄημι*), *nadmiernie wie-*
jący, gwałtowny.

ὕπερ-βαίνω, *con. aor.* -βήη, przechodzić, przestąpić, przekroczyć, przewinić.

ὕπερ-βάλλω, przrzucić.

ὕπερ-βασίη, ἡ (ὕπερβαίνω), przekroczenie, zuchwalstwo, zbrodnia.

ὕπερ-βήη, *p.* ὕπερ-βαίνω.

ὕπερ-βιος, 2 (*βία*), nadmiernie silny, butny, gwałtowny; *neutr.* = *adv.* bezczelnie, zuchwale.

Ἵπέρεια, ης, ἡ, źródło w pelagijskiem Argos (w Tesalji, w krainie Achilleasa).

ὕπερ-έχω, *aor. iter.* -έσχεθον, 1) trzymać coś nad czemś *χειρὰς τινι* l. *τινος* ręce wyciągać, trzymać nad kimś, ochraniać, osłaniać. — 2) *intr.* wystawać, sterczeć, górować VI 107 (*tm.*), ὤμους barkami Γ 210; wschodzić XIII 93.

ὕπερη, ἡ (ὕπερ), zawsze w *plur.*, brassy, gary, ujmy (liny po końcach ἱεῖ, służące do obracania żaglem w lewo lub prawo i nadstawiania go pod wiatr, *p.* Dodatek i ryc. 1, 3).

ὕπερ-ηγορέων, έοντος (ἡγορέη), nadmiernie męski, butny, zuchwały, gwałtowny.

ὕπερθεν, zgóry, na górze, u góry.

ὕπερ-θρόσκω, *aor.* -θροον, przeskakować.

ὕπερ-θυμός, 2 (*θυμός*), nader śmiały, wielkoduszny, wspaniały.

ὕπερ-θύριον, τό (*θύρη*), *superlimen*, górny próg nad drzwiami, nadedrzwie.

ὕπερ-ικταίνομαι, *impf.* -ικταίνοντο,

potykać się w szybkim chodzie (w pośpiechu), żwawo dreptać.

ὕπερ-κύδας, αντος (κῦδος), nadmiernie sławny, przesławny.

ὕπερ-μενής (*μένος*), wspaniałomyślny, przepotężny.

ὕπερ-μορα, *neutr. plur.* = *adv.*, wbrew przeznaczeniu.

ὕπερ-οπλίζομαι, *opt. aor.* -ίσσαιτο, przemóc, zdobyć.

ὕπερ-πέτομαι, *aor.* -πτατό, przelecieć ponad czemś, poza coś.

ὕπερ-σχη, *con. aor.* od ὑπερ-έχω.

ὕπερ-τερίη, ἡ (ὕπερ-τερος), górna część wozu, pudło u wozu, półkoszek.

ὕπερ-τερος, 3, (*comp.* do ὑπερ), wyższy, znakomitszy.

ὕπερ-φιάλος, 2 (ὕπερ-φῖ-ιάλος, cf. *superbus* z *super-bhw-os*, φ z bh § 27, ὑπερ-φνής), przerastający; silny, przemożny XXI 289; dumny, pyszny, zuchwały; *adv.* ὑπερ-φιάλως, nazbyt, nader; zuchwale, bezczelnie.

ὕπερ-ερχομαι, *aor.* -ήλυθε, iść pod coś, podchodzić; *τρομός* zdjąć, opanować H 215.

ὕπερῶη, ἡ, podniebienie (*fem.* od ὑπερῶος górny).

ὕπερῶιον, τό i τὰ ὑπερῶια l. ὑπερῶια piętro, (mieszkanie pani i córek).

ὕπερ-έστην, *p.* ὑφ-ίσταμαι.

ὕπερ-έχω, *aor.* -έσχεθε, trzymać pod czemś, przed czem, *χειρὰ* Ajas wyciągnął dłoń (a zgóry położono na nią los) H 188.

ὕπερ-ημύω, *pf.* -εμνήμυκε (redupli-

kacja attycka z wtrąconem *ν* z nieznanego powodu), być pochylonym, mieć spuszczoną głowę, spuszczać oczy, πάντα zawsze, stale, wszędzie II. XXII 491.

ὑπηνητήης (ὑπήνη broda), dostając brodeę, πρώτον któremu co dopiero broda zaczyna rosnać Ω 348.

ὑπ-ηοῖος, 3 (ἡώς), poranny, nad ranem.

ὑπ-ισχνέομαι i

ὑπ-ίσχομαι, aor. -εσχόμην, podjąć się, obiecywać, przyrzekać, ślubować.

ὑπνος, ó (z σῦπνος, somnus, sopor, lit. sarpnas, pol. sypiąc, sen z sepn, por. § 4, 7 uw.), sen, senność, pragnienie snu XII 281.

ὑπνώω, part. -ώνοντας (§ 15, 4), spać.

ὑπό, w anastrofie ὑπο (§ 24, 4), ὑπαί (locat.), I. adv. dołem, na dole, pod spodem, spodem B 95, K 155, ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν A 579; K 390, Γ 34, Σ 347, 411; λαοὶ ὑπ' ὀλίξονες a niżej pod bogami byli mniejsi ludzie (= bogowie znacznie wielkością przewyższali ludzi) Σ 519; nadół, wdół Γ 217; ὑπὸ... ἄειδεν pod grę śpiewał=przy grze śpiewał, przytem śpiewał Σ 570. II. praep. 1) z gen. a) lokalnie: pod, z pod Od. IX 141, XXII 364; czasem pod=przy XXIII 290, Σ 492; b) przyczynowo: przez, od, z czyjejs ręki (polec, zginać) A 242, przed Σ 149 (właściwie: przez:

φεύγοντες ὑπὸ... = διωκόμενοι), z, ze K 376, skutkiem B 334, z powodu, ἔλαχε σάλπιγγος... δηίων ὑπο kiedy zahuczy trąba skutkiem tego że wrogowie otoczyli miasto Σ 220. — 2) z dat. a) lokalnie: (o ruchu i stanie spoczynku) pod B 44, Π 378, VIII 522. b) jako instrumentalis: przez Π 490, pod Z 171, ἀνδροάνω pod mężów władzą, mężom podległe VII 68. — 3) z acc. o kierunku ruchu l. rozciągania się: pod XIV 469, Σ 333, w (szyję), Γ 371; przy, u II. XXII 507.

ὑπο-βλήδην, adv. (ὑπο-βάλλω), wpadając w mowę, przerywając mowę.

ὑπό-βροῦξ, acc. -βροῦχα (βρούξ [nieużywane] = głębia), zanurzony pod wodą, θῆκε κῦμα fala zanurzyła pod wodę na długi czas V 319.

ὑπο-δέγμενος, p. ὑπο-δέχομαι.

ὑπο-δεῖδω, (δῦει-, δῦι-), part. aor. ὑποδ-δείσας, obawiać się, lękać się.

ὑπο-δέχομαι, aor. -εδέξατο, ὑπέδεξο, -έδεκτο, inf. aor. -δέχθαι, (§ 17, 7), part. -δέγμενος, przyjmować; brać na siebie, cierpieć XVI 189.

ὑπό-δρα (zamiast ὑπό-δρακ, δέρομαι), zdołu spoglądając, zpodobła, ponuro, posępnie, gniewnie.

ὑπο-δύομαι, aor. -έδυν, aor. m. -δύσετο (§ 17, 5), zanurzyć się, wleźć, pod coś τι, z gen. wynurzyć się z pod czegoś.

ὑπο-εἶκω, p. ὑπ-εἶκω.

ὑπο-θημοσύνη, ἤ, dat. pl. -ησιν (τίθημι), rada, wskazówka, pouczenie.

ὑπο-θωρήσσω (θώρηξ), tajnie zbroić, λόχῳ na zasadzkę.

ὑπο-κλίνω, aor. pass. -κλίνθη, położyć na coś.

ὑπο-κλοπέομαι (κλώψ, κλέπτω), ukrywać się (pod czemś, gdzieś).

ὑπο-κρίνομαι, odpowiadać.

ὑπο-λείπω, pozostawić; med. pozostać.

ὑπο-λύω, aor. v med. -έλυντο, 3 pl. aor. pass. λύθεν (często tm.), z pod czegoś odwiązać, γούνατα poderwać kolana, zwalić z nóg (=zabić) Δ 579, XIV 69; osłabić, γούνατα λύθεν kolana osłabły, ugięły się II 805.

ὑπο-μένω, aor. -έμεινα, pozostać ztyłu, na miejscu X 232; czekać; dotrzymać placu, wytrzymać, przetrwać.

ὑπο-μνάομαι, impf. -μνάσθαι, (chyłkiem) zalecać się, ubiegać się o rękę.

ὑπο-πεπτηῶτες, p. ὑπο-πτήσσω.

ὑπο-πλάμιος, 3, leżący pod górą Plakos, podplakijski.

ὑπο-πτήσσω, part. pf. -πεπτηῶτες, kulić się, przykucnąć pod czemś.

ὑπ-όρνυμι, aor. act. ὄρσε (tm.), med. ὄρτο, wzbudzić, pobudzić, wzniecić; med. (intr.) wzbudzić się, powstać.

ὑπο-σειῶ (§ 4, 5 δ), u dołu wprawiać w ruch, kręcić, ciągnąć.

ὑπο-σταίη, -στάς, p. ὑφ-ίσταμαι.

ὑπο-στόρνυμι, aor. inf. -στορέσαι, plqpf. med. ἔστρωτο, podścielić; med. sobie.

ὑπο-στρέφω, odwracać.

ὑπο-σχεθεῖν, p. ὑπ-έχω.

ὑπο-σχέσθαι, inf. aor. od ὑπ-ίσχομαι (ὑπισχνέομαι).

ὑπό-σχεσις, ιος, ἤ, (ὑπίσχομαι), obietnica, przyrzeczenie.

ὑπο-τίθημι, podkładać, poddawać; med. radzić.

ὑπο-τρέχω, aor. -έδραμε, podbiegać, przybiegać w pochylonej postawie.

ὑπο-τρομέω, drzeć u dołu; τοῖον ὑπ. ἄπαντες, tak bardzo trzęsą się wszystkim kolana II. XXII 241.

ὑπό-τροπος, 2 (τρέπω), wracający, zpowrotem...

ὑπο-ουράνιος, 2 (οὐρανός), podniebny, pod niebem, na całym świecie.

ὑπο-φεύγω, uciekać się, wymknąć się, uniknąć.

ὑπο-φήτης, ὁ (φημί), wykładacz, tłumacz woli boskiej.

ὑπο-φθάνω, part. aor. -φθάς i -φθάμενος, uprzedzać, prędzej coś czynić.

ὑπο-χείριος, będący pod ręką.

ὑπο-χέω, aor. -έχευε, sypać pod spód, podkładać, podścielać.

ὑπο-χωρέω, ustępować, cofać się.

ὑπ-όψιος (ὄψις), taki na którego z pod oka patrzą, znieawidzony, pogardzany.

ὑπτίος, 3 (ὑπό, supinus), adi., nawznak.

ὑπωρόφιος, 2 (ὀροφή dach, po-

wała), będący pod czyimś dachem, gość.
 ὕς, ὕος, ὕν, ὕες, ὕων, ὕεσσιν (§ 7, 2), ὕας, ó i ἦ (σῦς, sus), świnia (poeta używa ὕς zamiast σῦς zależnie od metrum).
 ὕσμίνη, ης, ἦ, (staroind. *judh-walka*, lit. *judus* kłótlivy, pol. *judzić*, łac. *iubere*), bitwa.
 ὕστατος, 3 (ὕστατος), ostatni, naostatku.
 ὕστατος, 3, *sup. (comp. ὕστερος)*, ostatni.
 ὕφαινω, tkać, δόλον wymyślać, układać Od. IX 422; μύθους roz-wijać swe myśli w mowie przed wszystkimi Γ 212.
 ὕφαντός, 3 (ὕφαινω), tkany.
 ὕφ-ιμη, *aor. ἦκε (tm.)*, podkładać, podsadzać.
 ὕφ-ισταμαι, *aor. ὑπέστην*, 1) stawiać się pod czyjeś rozkazy, podporządkować się Il. IX 160. — 2) podejmować się, obiecać, przyrzekać.
 ὕ-φορβός, ó (ῥς, φέρβω żywie), pasterz świń.

ὕψ-ερεφής, 2 (ἐρέφω), o wysokim stropie (dachu), wysoki.
 ὕψηλός, 3 (p. ὑψοῦ), wysoki.
 ὕψι, *adv. (dawny loc.)*, wysoko.
 ὕψι-βρεμέτης, (βρέμω), grzmiący na wysokościach, grzmiący z wysokości.
 ὕψι-ζυγός (ζυγόν), na wysokiej ławie wiosłowej siedzący, wysoko tronuający.
 ὕψι-κομος (κόμη), wysoko liściem okryty, wysokolistny, wysoki.
 ὕψι-πετήεις, 3 i -πέτης (πέτομαι), wysoko latający.
 ὕψι-πυλός, 2 (πύλη), o wysokich bramach.
 ὕψο-θεν, *adv. (ὑψος = wysokość, p. ὑψοῦ)*, zgóry, zwysoka.
 ὕψο-θι, *adv. (ὑψος)*, wysoko, na górze, w górze.
 ὕψο-σε, *adv. (ὑψος, p. niżej)*, wgórze.
 ὕψοῦ, *adv. (ὑψος, pol. wyso-ki z tem. ὑψο-)*, wysoko.
 ὕω, *impf. ὕε*, zsyłać deszcz, ὕο-μενος καὶ ἀήμενος smagany deszczem i wiatrem, w deszczu i zawierusze VI 131.

Φ

φάωνθη, -θεν, *aor. pass. od φαίνω*.
 φαίντατος, (*sup. adiectivi verbalis* do φαίνω), najjaśniejszy.
 φάγον = ἔφαγον, p. ἔσθλω.
 φάε, *aor. (od φάω, cf. φάος)*, pokazała się, ukazała się.
 φάεα, p. φάος.
 φαέθων (φάφος, φάος), świecący, promienny.

φαινώς, 3 (φαῖεσ-νος), świecący, błyszczący, lśniący, jasny.
 φαινώ, *aor. pass. 3 plur. φάων-θεν § 12, 4, (φαῖεσνος)*, świecić, jaśnieć.
 φαισί-μβροτος (φάφος, φάος, βρο-τός), śmiertelnym świecący.
 φαίδιμος, 2 (φαιδρός = jasny, pogodny), świecący, wspaniały.

φαίνω, (φαν-, pokrewne φα-, φά-
 Φος), *inf.* -έμεν (§ 12, 10), *opt.*
aor. 3 *sing.* φήνειε, *impf. med.*
iter. φαινέσκειτο (§ 22), *part. praes.*
dat. φαινομένηφιν, *aor. pass.*
 (ἐ)φάνην (§ 14, 1), *dual.* φανή-
 την, *con. aor. pass.* 3 *sing.* φα-
 νῆ ἢ φανήη, *imp.* φάνηθι, *inf.*
 φανῆραι ἢ -ήμεναι (§ 12, 10), *aor.*
pass. iter. φάνεσκε XII 240 n.
 (§ 22 uw. 2), *pf. pass.* 3 *sing.*
 πέφανται, *part.* πεφασμένος, 1)
 zaświecić coś, pokazywać, uka-
 zać, ἀοιδὴν śpiewać pieśń VIII
 499. — 2) *med.* świecić (się),
 ukazać się A 198, H 7, VII 201,
 XXIV 448, ἅμα ἢοῖ φαινομένηφι
 razem z ukazaniem się jutrzeńki,
 z nastaniem Il. IX 618, Od. VI 31.
 φαίνεται λαυκανίην scil. χρώς po-
 kazywało się ciało tam... tj. przy
 gardle, ciało przy gardle było
 odsłonięte, niezakryte Il. XXII
 324; φαινομένων z pomiędzy
 zgłaszających się K 236; poka-
 zać się, zdawać się VI 137, XIII
 194.
 φάλαγξ, αγγος, ἦ, hufiec, szereg,
 szyk bojowy.
 φάλαρα, τὰ (φάλος), guzy (meta-
 lowe, ozdoba i wzmocnienie heł-
 mu), pukle na hełmie.
 φάλος, ὁ (pierw. ghwl, g palat.
 § 33, awest. *zurah*=krzywda,
 pol. *zły*, pierwotnie=krzywy, po-
 tem = krzywdzący), pałak, grze-
 bień szyszaka (metalowy kabłąk
 na hełmie, biegnący od czoła aż
 ponad kark).

φάν=ἔφασαν, p. φημι.

φανήη, φανήμεναι, p. φαίνω.

φάος (φάφος) i φόως, τό, pl. φάεα,
 1) światło, φόωσδε na światło
 (słońca), na świat B 309. — 2)
 przenośnie: a) oczy XVI 15, XIX
 417. b) życie, słońce (jako pie-
 szczotliwe przemówienie) XVI 23.
 c) zbawienie, ocalenie Z 6, Σ 102.
 φαρέτρη, ἦ (φέρω), kołczan, saj-
 dak.

φάρμακον, τό, (φαρμα- z *bhymen*,
 p. § 27, por. lit. *burii* czarować),
 lecznicze korzonki (przykładane
 do rany albo ścierane na proch
 celem posypania rany), zioła lecz-
 nicze, lekarstwo, środek leczni-
 czy, środek czarodziejski, maść
 X 392; zioło Il. XXII 94; trucizna.
 φαρμάσσω, obrabiać przy pomocy
 pewnych środków, hartować.

φάρος, τό (φάρφος, att. φάρος,
 p. § 2, 1, uw. 2), wielki kawał
 płótna, płachta, całun śmiertelny
 Σ 353; płaszcz, narzutka B 43,
 suknia, szata V 230.

φάρυγξ, υγος, ἦ, gardło.

φάσανον, τό (ze σφαγ-σανον,
 σφάζω), miecz.

φάσθαι, p. φημι.

φάσκω (φημί), tylko w *impf.*
(iter.) ἔφασκον i φάσκεν (§ 14,
 1 uw. 3), mawiać, przyrzekać V
 135; twierdzić, mniemać Od.
 XXII 35.

φάτις, ιος, ἦ (φημί), mowa, ob-
 mowa; sława (ἐσθλή), wieść.

φάτνη, ἦ, żłób.

Φανσιάδης (φάφος), syn Fausiosa.

φέβομαι (φόβος, pier. *bhegw-*, § 27 i 32 b, lit. *begu* = *biegne*), być pędzonym, płoszonym; uciekać, pierzchać, ὄπό przed Λ 121.

φείδομαι (tem. *bhei-d-* [p. § 27], staroind. *bhajate* = *boi sie*, starosłow. *bojati se*), *imp.* φείδο, *aor.* φείσατο, *aor. red. opt.* περιδοίμην (§ 18, 2), *fut. red.* περιδήσεται (§ 14, 8), oszczędzać.

φειδώ, ἡ (φείδομαι), oszczędność, oszczędzanie.

φειδωλή, ἡ (φείδομαι), oszczędność, oszczędzanie.

ΦΕΝ-, ΦΑ- (indeu. *gwhen-*, *gwhn-*, więc *praes.* θείνω z *gwhen* + *jw*, a tem. *φᾶ* (*pf.*) i *φν-* (*aor.*) z *gwhn*, p. θείνω i φόνος, § 32 c), *aor. red.* ἔπεφνον i πέφνον (§ 18, 2), *con.* πέφνης, *inf.* -έμεν, *part.* πεφνόντα, *pf. pass.* 3 *sing.* πέφαται, *inf.* -άσθαι, zabić.

φέρωτος, najwięcej przynoszący, cenny, znakomity, najlepszy.

φέρτατος (φέριστος), *sup.* do φέρτερος.

φέρτερος, 3, *superior*, lepszy, potężniejszy, silniejszy, z *inf.* V 170, dzielniejszy.

φέρτε = φέρετε, *imp.* od φέρω.

φέρτρον, τό (φέρω), nosze, mary.

φέρω (*fero*, staroind. *bharati* = *bierze*, starosłow. *bera*, § 27, *con.* φέρησι, *imp.* φέρτε, *inf.* φερέμεν, *impf. iter.* φέρεσκον; *fut.* οἴσω, *aor. m.* (§ 17, 5) *imp.* οἴσε, οἴσετε, *inf.* οἰσέμεν(αι); *aor.* ἐνεικαι i ἦνεικα (§ 17, 7), *inf.* ἐνεικαι i -κέμεν, *opt.* 3 *sing.* ἐνεικαι,

1) nosić, przynosić, znosić, unosić, wieźć (*ferre*, *vehere*). *Part.* φέρων -ουσα często ma malować czynność, wtedy najlepiej nie tłumaczyć H 304, VII 172, 175; tak samo *inf* po czasowniku wyrażający cel Π 671 lub skutek V 343, XII 442, XIX 468. — 2) *med.* zabierać sobie, odnosić, otrzymywać. — 3) *pass.* być unoszonym, unosić się, pędzić, paść, lecieć, uciekać (*ferri*).

φύγω (*fug-ere*, lit. *bugti*, § 27), *fut.* φύξομαι, *aor. con.* φύγησι (§ 12, 1), *inf.* -έειν, *aor. iter.* φύγεσκε (§ 22), *part. pf.* πεφενγότες, form. ob. πεφνζότες; πεφνγμένος (§ 19, 5 a) zawsze w połączeniu z ἔμμεναι, εἶναι, γενέσθαι, uciekać, unikać, ujsć, umknąć.

φῆ = ἔφη, p. φημί.

φηγός, ἡ (*fagus* [§ 27], staroniem. *puohha*, niem. *Buche* = *buk* [zap.], por. pol. *bez*), dąb (o jadalnych żołądździach, *quercus esculus* L.).

φημί (*fari*), 2 *sing.* φῆς, *part.* φάς, φάντες, *impf.* ἔφην i φῆν, ἔφη i φῆ, (ἔ)φάσαν = (ἔ)φάν (§ 12, 4, § 14, 1), *fut.* φήσει; *med.* znaczeniem = *act.*, *imp.* φάο, *inf.* φάσθαι, *impf.* (ἔ)φάμην, (ἔ)φάτο, 1) wypowiadać, oznajmiać, mówić, opowiadać; twierdzić, utrzymywać. 2) mniemać, myśleć B 37; ἴσον ἐμοί mniemać się mnie równym, mieć się za równego A 187.

φῆμις, ἡ (φημί), powiedzenie,

wieść *K* 207; mowa, obmowa, sława; omówienie, narada, zgromadzenie *XV* 468.

φήνη, ἦ, orzeł morski.

φής (φής), 2 *sing.* od φημί.

φθάνω (φθάνω), § 2, 1, uw. 2), *aor.* ἔφθην, ἔφθη i φθῆ, *con.* 3 *sing.* φθήη, 3 *pl.* φθέωσι, *opt.* 3 *sing.* φθαίη, wyprzedzić, uprzędzić, coś prędzej uczynić. Z *part. praed.* tłumaczy się zwykle przysłówkiem: przedtem, prędzej, pierwej, naprzód, *Il.* *IX* 506, *K* 368, *Od.* *XXII* 91, *XXIV* 437, τυπεις ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι (*part.* należy do φθήη, *inf.* oznacza skutek) czy nie zostanie prędzej ugodzony mą włócznie na śmierć *II* 861; φθάμενος prędzej przedtem *XIX* 449.

φθέγγομαι, *aorist.* φθέγγατο, wydawać głos, podnosić głos, wołać, krzyczeć *Σ* 218, mówić; φθεγγόμενον kiedy jeszcze (i podczas gdy) mówił *K* 457, *Od.* *XXII* 329; ὀλίγη ὀπί=τυτθόν cichutko, szepem *XIV* 492, *Ω* 170; καλεῶντες wołali głośno *XII* 249; προσηύδα podnosząc głos, głośno *XXI* 192.

φθέωσω, φθῆ, φθήη, *p.* φθάνω. Φθίη, państwo Ajakidów, Peleusa i Achillesa w Tesalii lub główne miasto tego państwa; Φθίηνδε do Ftyi.

φθίμενος, *p.* φθίνω.

φθινύθω (*form. ob.* do φθίνω), 1) *trans.* niszczyć, marnować, trapić. — 2) *intr.* niszczeć, mar-

nieć, niknąć, więdnąć *VIII* 530, usychać, ginąć *Z* 327, umierać. φθίνω (φθίνω), *aor.* ἔφθισα, *aor. v med.* ἔφθιστο (§ 18, 5), *inf.* φθίσθαι, *part.* φθίμενος, *plqpf.* 3 *pl.* ἔφθιατο (ἔφθιαθ'), 1) *trans.* (tylko w *praes.* i *fut. act.*), niszczyć, gubić, trawić, zabić. — 2) *intr.* niszczeć, marnieć, niknąć; ubywać, upływać, mijać (o czasie); ginąć, umierać; φθίμενος poległy, zabity.

φθογγή, ἦ (φθέγγομαι), głos, wołanie.

φθόγγος, ὀ (φθέγγομαι), głos.

φθονέω, zazdrościć, żalować; bronić, wzbraniać, odmawiać.

-φι(ν), *p.* § 5, 2 a.

φιλέω, *inf.* φιλήμεναι i φιλέειν, kochać, miłować; po przyjaciel-sku z kimś postępować, uprzejmie, gościnnie przyjąć *V* 135, *Γ* 207, ugościć.

φιλήρετος, 2 (ἔρετμόν), miłujący wiosła.

φιλο-κτέανος, 2 (κτέανον), chciwy zysku, łakomy na majątek.

φιλο-μμειδής, 2 (ze σμειδής, μειδιάω), uśmiech miłujący, słodko śmiejący się.

φιλό-ξενος, 2, miłujący gości, gościnny.

φιλο-πτόλεμος, rozmiłowany we wojnie, wojowniczy, bitny.

φίλος, 3, *comp.* φίλιων i φίλτερος, *sup.* φίλτατος (*i* Δ 155), 1) swój własny *B* 261, *H* 271, *Il.* *XXII* 58, *Od.* *I* 60, *V* 493, *XXIII* 17, ἀγέσθω niech zaprowadzi

jako swoją II. IX 146. — 2) kochany, drogi, miły, przyjemny, *φίλον ἐστὶ τινι* (γένονται), jest miłe, podoba się komuś *H* 387, Od. I 82; οὐ φίλον ἦεν nie było miłym, nie podobało się, nie lubił, nie miał zwyczaju *Δ* 372; αἰεὶ τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα μαντεύεσθαι (κακά jest podmiotem, φίλα orzeczeniem, *inf.* wyjaśniającym dopowiedzeniem) zawsze ci nieszczęścia są miłe, przy wrózeniu (jako wróżba) = zawsze ci miło wróżyć nieszczęście *A* 107; φίλα ἐργάζεσθαι wykonywać miłe rzeczy, pracować ku zadowoleniu, zgodnie z życzeniem, robić to czego sobie życzył XXIV 210; przyjacielski, życzliwie usposobiony *Ω* 775; φίλα φρονεῖν być życzliwym, przychylnym, dobrze życzyć, sprzyjać *Δ* 219, VII 15, 75, XVI 17. — Jako *subst.* przyjaciel.

φιλότης, ητος, ἡ (φίλος), 1) miłość; przyjaźń; καὶ ὄρκια ταμεῖν złożyć ofiarę i zawrzeć przyjaźń (*zeugma*), zawrzeć święte przymierze (pewne) i przyjaźń *I'* 73, 94. — 2) gościnność, gościnne przyjęcie.

φιλο-φροσύνη, ἡ, uprzejmość, dobroć.

φίλτατος, -τερος, p. φίλοῦ.

-φιν = -φιν(ν).

φλοῖσβος, ὅ, szum, hałas, huk, falowanie; zgiełk (obozowiska) *K* 416.

φλόξ, ορός, ἡ (φλέγω, pier. *bhleg-*

[§ 27], lit. *blizgu* z *blig-zg-u* lśnić się, starośl. *blesk* z *bleg-sk* = *blyskawica*), płomień, ogień.

φοβέω (φέβομαι), aor. *pass.* 3 *pl.* φόβηθεν (§ 12, 4, § 14, 1), płoszyć, straszyć, nabawić strachu, zmusić do ucieczki; *med.* i *pass.* płoszyć się, uciekać w popłochu, przed kimś *τινά*, ὑπό τινος i ὑπό τινι; πεφοβημένος w ucieczce, uciekając *K* 510; bać się.

φόβος, οιο, ὁ (φέβομαι), ucieczka, popłoch, strach, bojaźń. Jako personifikacja Φόβος, Strach, towarzyszy Aresa.

Φοῖβος (φοῖβον ὕδωρ czysta woda, więc Φοῖβος: czysty, jasny, promienny), przydomek Apollina.

Φοίνικες, mieszkańcy Fenicji (Φοινίκη), Fenicjanie.

φοινικόεις, 3 (1. φοῖνιξ), purpurowy, czerwony.

Φοῖνιξ, ικος, syn Amyntora, uciekł od swego ojca na dwór Peleusa. Ten oddał mu władzę nad Dolopami (w tej części Ftyi, która przylega do Epiru) i powierzył mu wychowanie syna Achillesa.

1. φοῖνιξ, ικος, ὁ (Φοίνικες), purpura.

2. φοῖνιξ, ικος, ἡ (Φοίνικες), palma daktylowa *VI* 163.

φονός, 3 (φόνος, φον-ιος), czerwony.

φοιτάω, *impf.* 3 *sing.* (ἐ)φοίτα, iść, chodzić, kroczyć, przychodzić.

φολκός, krzywonogi, kosonogi.

φονεύς, ἦος, ὁ (φόνος), zabójca, morderca.

1. φόνος, ὁ (z tem. *gwhono-*, pier. 1. *gwhen* [§ 32 c], z *gwhen+jō* powstaje *θεινώ*, p. *ΦΕΝ-*), mord, zabójstwo, rzeź (także i o miejscu rzezi *K* 298), przelew krwi.
2. φόνος, ὁ (pier. 2. *gwhen-*, p. § 32 c, cf. *εὐθένεια* = obfitość, staroind. *ghanah* = gęsty, lit. *gana* = dosyć, łac. *fenus* = lichwa), obfitość, mnóstwo, masa *II* 162.
- φοξός, 3, śpiezasty (właściwie: nieforemny jak garnek pęknięty w ogniu podczas wypalania w piecu).
- φορεύς, ἦος (φέρω), ten, który nosi; winiarz *Σ* 566.
- φορέω (φέρω), 3 pl. *φορέουσι*, con. 3 sing. *φορέησι*, opt. *φοροίη*, impf. *φόρει* VI 171, impf. iter. *φορέεσκον* (ciągle) nosić; roznosić, unosić, miotać, porwać.
- φορμυξ, γγος, ἦ (indeu. *bherem-* § 27, staroind. *bhramarah* = brzytwa), forminga, instrument o strunach, różniący się od kitarzy (*κίθαρις*) prawdopodobnie tylko wielkością, lutnia.
- φορτίς, ἶδος, ἦ (φόρτος), okręt ciężarowy, przewozowy.
- φῶρτος, ὁ (φέρω), ładunek okrętowy, towary, fracht.
- φορύνω, bryzgać, plamić, walać.
- φῶσθε, p. φάος.
- φραδής, 2 (φράζω), roztropny, mądry.
- φράδμων (φραδής), baczny, uważny.
- φράζω (φράδω, φραδής, φράδμων), ind. praes. med. 2 sing.

- φράζει* (§ 12, 7), imp. med. *φράζεο* i *φράζεν*, fut. med. *φράσ(σ)ομαι* (§ 17, 1), imp. aor. med. *φράσαι*, con. aor. *φράσεται* (§ 13, 1), inf. aor. red. *πεφραδέμεν* (§ 18, 2) i *πεφραδέειν* (§ 12, 10), aor. pass. *εφρασθης*, **I act.** pokazać, wskazać, oznaczyć, oznajmić (ruchami i minami *XIX* 477).
- II med.** 1) spostrzegać, zauważać, mieć na uwadze, strzec, pilnować *Od. XXII* 129. — 2) rozważać, zastanawiać się, namyślać się, myśleć, *ἄμφις* nie są różnego zdania *B* 14. — 3) obmyślać, postanawiać, wymyślać.
- φράσσω* (*φράκω*), aor. *φράξε*, ogrodzić, opasać, otoczyć, obwarować, *διαμπερές* cały obwód okrętu otoczył ogrodzeniem (wywierciwszy pionowe dziury wbił w nie pale i przeplatał je wierzbina) *V* 256.
- φρήν*, ενός, ἦ, 1) błona oddzielająca serce i płuca od innych wnętrzności, przepona *II* 481, *Od. IX* 301. — 2) siedlisko myśli, uczuć i woli: umysł, myśl, rozum, świadomość, przytomność, dusza, duch, serce, usposobienie; *ἐν (ἐπι) φρεσιν θείναι* kłaść na serce, poddawać pod rozwagę, doradzać, natchnąć.
- φρήτη*, ἦ, dat. *ηφω* (*φράτηρ* i *φράτωρ*, por. § 27), grupa ludzi, złączona pokrewieństwem, ród.
- φρίξ*, ἰκός, ἦ, marszczenie się, falowanie powierzchni morza.

φρίσσω (φρίκω), *part. aor. φρίξας, pf. 3 pl. πεφρίκασι, part. pf. fem. pl. -ύται*, jeżyć się; λοφύην pod względem szczeciny na karku (*acc. względu, nie biernika*), ze szczeciną strasznie najeżoną XIX 446; τινά wzdrygać się przed kimś, nienawidzić kogoś Ω 775.

φρονέω (φρήν), mieć świadomość, myśleć, rozważać, troszczyć się o coś, dbać; mniemać, uważać, rozumieć XVII 281, być usposobionym; μεγὰ φρονέοντες pełni odwagi II 258; μέγα φρονεῖν być pewnym siebie, dumnym; ἐφημέρια myśleć tylko o dzisiejszym dniu; ograniczonej myśli XXI 85.

Φρύγες, oί, mieszkańcy Frygji.

Φρυγίη, Frygja, kraj nad Hellespontem (Φρυγίη καθύπερθε Ω 545) w Azji Mniejszej, obejmuje także dorzecze Sangariosu, wpadającego do morza Czarnego i obszar na południe od tej rzeki. W późniejszych czasach część krainy, leżąca nad Sangariosem, nazywa się *Bitynją*, obszar na południe od Bitynji *Frygją Wielką* (Φρυγία ἢ μεγάλη) a kraj nad Hellespontem i Propontydą *Frygją Małą* (ἢ μικρὰ Φρυγία lub ἢ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγία).

φῦ=ξφν, p. φύω.

φύγαδε (utworzone jakby od φύξ), do ucieczki, o ucieczce.

φύσα, ἢ (φύγία), popłoch, dzika i bezładna ucieczka.

φύή, ἢ (φύομαι), wzrost, postać, postawa, budowa ciała.

φῦκος, τό, porost morski, trawa morska.

φυκτός, 3, *adi. ver. (φεύγω)*, możliwy do ucieczki, οὐκέτι φυκτὰ πέλονται już niema możliwości ucieczki, już niema wyjścia, ratunku II 128, XIV 489.

φυλακή, ἢ (φυλάσσω), strażownia H 371; straż, warta.

φυλακτήρ, ἦρος (φυλάσσω), stróż, *pl. warty, strażę.*

φύλαξ, ακος, ὁ, *dat. pl. κεσσιν (φυλάσσω)*, stróż, *pl. strażę, warty, czaty.*

φύλάσσω (φυλακω, att. φυλάττω), *inf. φυλασσέμεναι*, strzec, pilnować, przestrzegać II 686, rządzić, gospodarzyć V 208; czuwać, straż odbywać, czatować.

Φυλεύς, έος, syn Augjasza z Elidy. Gdy Augjasz nie chciał wynagrodzić Heraklesa za wyczyszczenie stajni, orzekł syn, że ojciec powinien zapłacić. Wypędzony z tego powodu z domu, uciekł na wyspę Dulichion (na moru u Jońskim, obok Itaki). Syn Fyleusa zwał się Meges.

φύλη, ης, ἢ, krzak, prawdopodobnie głóg (*lentiscus* czyli *rharnus alaternus L.*).

φύλλον, τό (*folium, z bhljom, p. § 27, niem. Blume=kwiat*), liść.

φῦλον, τό (φῦναι, φύω), *gens, ród, pokolenie, szczep, lud.*

φύλοπις, ίδος, ἢ, tłum, ścisk, zgietk, wrzawa wojenna, zamęt, walka,

bój; ἔστηκε straszna walka zawrzała Σ 171.

φύξιμος (φύξις), taki do którego można uciec; *neutr.* schronienie, wybawienie.

φύξις, ιος, ἡ (φυγεῖν), ucieczka.

φύρω, *part. pf. pass.* πεφουρμένος, moczyć, rosic.

φύσα, ἡ, miech.

φουσί-ζοος, 2 (φύω, ξειή, ξεΐν) orkisz, *triticum zea* = ξειδωρος, rodzący zboże, urodzajny.

φούσις, ιος, ἡ (φύω), wzrost, wygląd, przyrodzona właściwość.

φυταλή, ἡ (φυτόν), sad, winnica.

φυτεύω (φυτόν), sadzić; knuć, zamierzać, gotować V 340.

φυτόν, τό (φύω), roślina, szcep, drzewo.

φύω (*fui, futurus*, § 27, niem. *bin* = jestem, staroind. *bhavati* =

lit. *buti* = pol. *być*), *aor.* II ἔφυν, 3 *sing.* φῦ (§ 14, 1), 3 *pl.* ἔφυν V 481 (§ 12, 4), *part.* φόντες, *part. pf. fem.* πεφουῖα, *plur. masc. acc.* πεφουῶτας (§ 19, 3), *plqpf.* 3 *sing.* πεφύκει, 1) *trans.* rodić, wydawać, puszczać pędy, sprawiać że coś wyrasta. — 2) *intr.* (*praes. act.* φύει Z 149, zresztą *med.*, *aor.* II i *pf.*), rodić się, rosnać, powstawać; χεῖρὶ ścisnąć rękę, za rękę Z 253, Od. X 397.

φώκη, ἡ, foka, pies morski.

φωνέω (φωνή), wydawać głos, podnosić głos, odzywać się, mówić, wypowiadać, φωνήσας podniesionym głosem, głośno.

φωνή (*fari, qmél*), głos, mowa, dźwięk.

φωριαμός, ό (φέρω), skrzynia.

φώς, φωτός, ό, mąż, bohater.

X

χάδε, p. χανδάνω.

χάζομαι, cofać się, odstępować, οὐδὲ δὴν i niedługo Patroklos odstępował od męża = i nie czekał (długo) na natarcie wroga lecz szybko, nie czekając... II 736.

χαίνω (*pier. gha-*, § 30, *hiare*, niem. *gähnen*, lit. *zioti*, pol. *ziewać*), *aor. opt.* χάνοι, *part.* χανών, otwierać usta; πρὸς κῦμα ku fali otworzywszy usta zaraz zginąć XII 350, γαῖα, χθών niech się ziemia przede mną otworzy, niechby mnie ziemia pochłonęła Z 282, Δ 182.

χαιρω, *impf. iter.* χαιρεσκον, *aor.* (bezpójkowy wedle ἔστην) ἐχάρη i χάρη, *opt.* χαρείη, *part.* χαρέντες, *part. pf.* κεχαρηότα, *opt. aor. red.* (§ 18, 2) 3 *pl.* (§ 12, 9) κεχαροῖατο, cieszyć się, radować się; χαιρων z radością; τῶ νοστήσαντι radowali się z jego powrotu XIX 463; ζῶντι μάχης ἔκ νοστήσαντι jeśliście się cieszyli za życia jego z tego, że z walki powrócił Ω 706; θυμῶ w sercu, w duszy A 256; χαιρε witaj, bądź pozdrowiony, na zdrowie II. IX 197, przy pożegnaniu :

bywaj zdrów, żegnaj V 205, VIII 461.

χαίτη, ἡ, włosy (na głowie).

χαλεπαίνω, *con. aor. 3 sing. χαλεπήνη*, gniewać się; wywierać gniew, srożyć się, być przykrym V 485.

χαλεπός, 3, *adv. χαλεπῶς*, uciążliwy, ciężki, trudny, przykry, niebezpieczny; gniewny, twardy B 245.

χαλι-φρονέω (*χαλάω*, rozluźniać), być nieroztropnym, głupim.

χαλι-φροσύνη, ἡ (*χαλιφρονέω*) lenistwo myślowe, opieszałość, płochość, nierozsądek.

χάλκειος, *p. χάλκεος*.

χαλκεο-θώραξ, ἦκος, opancerzony spiżem, w pancerzach spiżowych.

χάλκεος i χάλκειος, 3, spiżowy, spiżem okuty, ὄπα spiżowy głos (donośny) Σ 222.

χαλκεύς, ἦος, ὁ (*χαλκός*), kowal.

χαλκ-ἦρος, 2 (*ἀραρίσκω*), ze spiżu spojony, ukuty, spiżowy, spiżem okuty.

χαλκο-βαρής, ἐς (*βάρος*, *βαρύς*), obciążony spiżem.

χαλκο-βατής, ἐς, o spiżowym progu.

χαλκο-γλώχιν, ἴνος (*γλωχίς* ostrze, koniec, *por. pol. glóg*), ze spiżowym grottem (końcem).

χαλκο-κνήμιδες (*κνημίδες*), o spiżowych nagolenicach.

χαλκο-κορυστής (*κορύσσω*), spiżem zbrojny.

χαλκο-πάροχος, 2 (*παρειά*), o spiżowych policzkach.

χαλκός, -οῖο, ὁ, spiż (i wszelkie wyroby ze spiżu. Składa się z miedzi [około 86⁰/o] i cyny).

χαλκο-χίτων, ὠνος (*χιτών*), mający spiżowy chiton, w spiż zakuty, zbrojny.

χαμάδις (*χαμαί*), na ziemię.

χαμᾶ-ξε=χαμάδις.

χαμαί (dawny *loc.* od nieużywanego *χαμά*, *pier. għmm-*, *p. § 30*, *awest. zemi = humi = [na] ziemi*, *lit. žemas*), na ziemi, na ziemię.

χαμαι-εὐνης, *pl. -εῦναι, fem. -ευνάς, pl. -ευνάδες* (*εὐνή*, *εὐνάζω*), leżący na ziemi, śpiący na ziemi.

χανδάνω, *aor. (ἐ)χάδε, plqpf. κεχάνδει* (*prehendo*), ujmować, pomieścić, zamykać, *στῆθος* pierś nie pomieściła = nie pohamowała Δ 24, *κεφαλή* ile objąć mogła głowa = tak głośno jak tylko mógł Δ 462.

χάνοι, *p. χαινῶ*.

χαράδρη, ἦς, ἡ, parów, jar, rozpadlina, koryto rzeki; dziki górski potok.

χαρείη, χάρη, *p. χαιρω*.

χαρείεις, 3 (*χάρις*), miły, piękny, powabny, pełen wdzięku.

χαρίζομαι (*χάρις*), *part. pf. pass. κεχαρισμένος, plqpf. κεχάριστο*, okazywać łaskę, dawać dary, chętnie obficie dawać, *παρεόντων* z tego co jest, z zapasów VII 176 (niespodziewanemu gościowi); być uprzejmym, przypodobać się; *κεχαρισμένος* miły, pożądaný, *κεχαρισμένα θείναι* wy-

świadczyc przysługę (przyjemność); *κεχάριστο* była jej miła VI 23.

χάρις, ιτος, ή, 1) wdzięk, powab, urok. — 2) łaska, życzliwość, przychylność, przyjaźń, miłość; przysługa, *φέρειν* oddawać, świadczyc przysługę II. IX 613, V 307. — 3) wdzięczność II. IX 316, Od. XXII 319, odpłata, podziękowanie.

Χάρις, ιτος, małżonka Hefajstosa; *plur.* Gracje, służki Afrodyty.

χάρμα, ατος, τό (χαίρω), radość, uciecha.

χάρμη, ης, ή (χάρμα), ochota do walki, zapał do bitwy, walka.

χατέω (χῆτος), pożądać, pragnąć, życzyć sobie, potrzebować.

χατίζω (χατέω), potrzebować, żądać, pożądać, *οὐ τι ἐκών* ani dobrowolnie, ani nie pragnąłem udziału w uczcie Od. XXII 351.

χειή, ή (χεΐά, χάσκω=χαίνω), nora, dziura, jama.

χειλος, τό, warga.

χειμα, ατος, τό (χιών, Himalaya, pier. ghei-, ghi-, § 30, staroind. himah = zima = hiems), zima, zimno.

χειμά-ροος (σοος, ῥέω), *pl. χειμαροοι*, śniegiem, wodą zimową wezbrany.

χειμέριος, 3 (χειμα), zimowy.

χειμών, ὄνος, ὀ (p. χειμα), zima, burza.

χείρ, χειρός, dat. χειρί i χειρί, χείροσ(σ)σι(ν) i χείρσί, ręka, pięść, ramię.

χειρίς, ἴδος, ή (χείρ), rękawica, (z długimi rękawami).

χείρων, 2, gorszy, pośledniejszy.

Χείρων, ωνος, centaur biegły w sztuce leczniczej i wróżbiarskiej, nauczyciel Asklepiosa i Achilleusa.

χελιδών, ὄνος, ή, jaskółka.

χερείων, ονος (χέρης), gorszy.

χέρης, dat. χέρηι, acc. χέρηα, ma znaczenie *comparativi*: gorszy, mniejszy, słabszy.

χερμάδιον, τό, kamień.

χέρονιψ, -νιβος (χείρ, πίπτω), woda do umycia rąk.

χέρσοος, ή, ład stały, brzeg, wybrzeże, strąd.

χέω, aor. 3 pl. ἔχεαν; zwykle *aor. ἔχεα* (§ 17, 6) i *χεῖα* (§ 14, 1), *pf. κέχυμαι, plqpf. (ἐ)κέχυτο*; *aor. v med.* (ze znac. *pass.*, § 18, 5) *ἐχύμην, ἔχυτο* i *χύτο*, *part. χυμένη*, 1) lać, zlewać, rozlewać, *ὑπνον* zlać sen, skleić snem powieki V 492, XII 338, *ἠέρα* mgłę rozlała naokoło, otoczyła, okryła mgłą VII 15; *ἀμφ' αὐτῷ χυμένη* rozlana naokoło = obejmując, ściskając VIII 527. — 2) sypać, nasypać, usypać, wysypać; rzucić II. IX 7, wyłożyć II. IX 215; strącać Od. XXII 20, 85, strząsać Z 147. *Pass.* (w *aor. v med.*) być usypanym, leżeć (kupami) Od. IX 330, XII 387, 389.

χηλός, οῖο, ή (χάσκω), skrzynia.

χημεις=και ήμεις.

χήν, χηνός, ὀ (doryckie χάν, staroind. hansa-, łac. anser z hanser,

niem. *Gans*, lit. *žansis*, pol. *gęś*, p. § 30 i 35), *gęś*.

χηρῆύω (*χήρη*), być ogołoconym, pozbawionym, nie mieć.

χήρη (*masc.* χήρος), owdowiała, *subst.* wdowa.

χήτος, τό (*χατέω*), brak, χήτει z braku, skutkiem braku Z 463.

χθαμαλός, 3 (*χθών*, *humilis*), niski.

χθιζός, 3 (*χθές*, *heri* z *hesi*, *hesternus*, niem. *gestern*), wczorajszy; *neutr. sing.* i *plur.* = *adv.*

χθών, ονός, ή (*z* χθώμ z *gdhom*, χθαμαλός = *humilis*), ziemia.

χίμαιρα, ή (*dor.* χίμαρος, jedną zimę mająca czyli jednoroczna koza, u poet. kozieł, cf. łac. *bi-mus* z *bi-himos* z *dui-himos* dwuroczna koza = dwie zimy mająca, u Niemców *Einwinter* jednoroczna koza), koza.

Χίμαιρα, ή, ogniem ziejący potwór, składający się z postaci lwa, kozy i węża.

χιτών, ὄνος, ὁ (wyras semicki), chiton, spodnia szata (na ciele, bez rękawów), koszula, λάινον ἔσσο wdziałbyś kamienną koszulę = zostałbyś ukamienowany Γ 57.

χιών, ὄνος, ή (*z* χιώμ, staroind. *himás* zimno, *Himalaya*, lit. *ziema* = zimny, pol. *zima*), śnieg.

χλαῖνα, ης, ή, 1) płaszcz, narzutka (kawał grubego, kosmatego sukna, czasem barwionego lub zdobionego figurami, przytrzymywane ręką lub spinanego agraf-

kami; niekiedy sukno to było składane we dwoje). — 2) okrycie, koc, kołdra.

χλωρός, 3 (*pier.* *ghlo-*, § 30, lit. *želti* = *zielenić*, pol. *zielony*), zielonawo-żółty, zielony.

χνός, ὁ, osad, piana, brud.

χοή, ή, (*χέω*), płynna ofiara, libacja.

χοίρεος, 3 (*χοῖρος*), prosięcy, χοίρε(a) sc. κρέα mięso z prosiąt XIV 81.

χοῖρος, ὁ, prosię.

χόλος, ὁ (*pier.* *ghel-*, niem. *Galle* = *żółć*), żółć, gniew, μεθήμεν poniechać gniewu na A 283, zawziętość, dzikość, wściekłość.

χολόω (*χόλος*), *inf. fut.* -σέμεν, *pf. pass.* κεχόλωται, rozgniewać, *med.* i *pass.* gniewać się.

χολωτός, 3 (*χολόω*), gniewny.

χορδή (*χοράδες* jelita, *pier.* *gher-*, § 30, *haru-spex*, lit. *žarna* = *jelito*), jelito, struna.

χοροί-τυπή (*loc.* od *χορός*, *τύπτω*), tupanie na placu tanecznym, taniec.

χορός, ὁ, taniec, plac tańców, χορόνδε = *eis chóron* do tańca.

χραιομέω (*χοῆσθαι*), *aor.* I *χραιομησα*, *aor.* II (ἔ)χραισμον (§ 18, 4), *con.* χραισμη(σιν), *pl.* χραισμωσι, przydać się, pomóc, bronić, odpierać.

χράομαι, *part. pf.* κεχρημένος, 1) potrzebować do czegoś, używać, posługiwać się. — 2) potrzebować, pożądać, pragnąć, tęsknić; *part. pf.* stęskniony Od. I 13, XXII 50.

χραύω (χράϝω), tylko w aor. II ἔχραε (ἔχραϝε), opadać kogoś, wpadać, zawziąć się na kogoś, *τινί* i *τινά*, *τι* z *inf.* celu.

χράω, *fut. med.* χρήσομαι, wróżyć; *med.* kazać sobie wróżyć, pytać, prosić o wróżbę, poradzić się wyroczeni.

χρεῖος, p. χρέος.

χρεῖώ (χρηώ), form. ob. do χρεώ.

χρέος, zwykle χρεῖος (właściwie χρεῖος [§ 21, 6, uw. 1], potem χρέως), *τό*, potrzeba, sprawa; *Τειρεσίαο κατά* w potrzebie Teirezjasza = aby poradzić się T. XI 479.

χρεώ, χρεοῦς, *dat.* χρεοῖ, ἦ, (χρέος, χράομαι), form. ob. χρεῖω, właściwie χρηώ, § 21, 6, uw. 1), potrzeba, konieczność, ciężkie położenie; *ικάνει* przychodzi potrzeba, konieczność na kogoś VI 136, *οὐ τί με... τιμῆς* nie potrzebuję tego zaszczytu II. IX 608, *Ἀχαιοῦς* Achajom trzeba rady, Achajowie potrzebują II. IX 75; *τὸν μάλα* ten musi stać mocno A 409.

χρή, *subst. fem.* potrzeba z domysłnem *ἔστί* = *opus est*, trzeba, potrzeba, z *inf.* lub *acc. c. inf.*, lub z *acc.* osoby i *gen.* rzeczy H 109, Od. XXII 377; musi się, należy, wypada II 721, XIX 500 (z domysł. *inf.*).

χρηῖζω (χρή), potrzebować, *τινός*.

χρημα, *ατος*, *τό* (χράομαι), tylko w *pl.*, potrzeba, mienie, majątek, dobytek.

χρίω, pomazać, namaścić.

χρόα, χροῖ, χροός, p. χρώς.

χρόνος, *ὁ*, czas, (*ἐπι*) χρόνον jakiś czas, chwilę B 299, VI 295, πολλὸν ἐπι χρόνον przez długi czas XII 407.

χροός, p. χρώς.

χρῶσειος, 3, i χρῶσεος, 3 (χρυσέω, χρυσέη należy czytać dwugłoskowo przez *syn.*, bo *v* jest długie), złoty.

Χρῶση, miasto portowe w Troadzie, naprzeciw wyspy Tenedos; za czasów cesarstwa rzymskiego opustoszałe.

Χρῶσις, *ἰδος*, córka Chryzesa (Astynome).

Χρῶσης, kapłan Apollina w mieście Chryse.

Χρῶσο-θεμῖς, córka Agamemnona. χρῶσο-θρονος, *ον* (*τὰ θρόνα*), w szacie w złote zdobnej kwiaty, później (*ὁ θρόνος*): na złotym siedząca tronie.

χρῶσο-οραπῖς, *voc.* -οραπι (*Ἔραπ-*), o złotej różdżce.

χρῶσός, *ὁ*, (wraz semicki), złoto. χρώς, *ωτός* i χροός, χροῖ, χροά, *ὁ*, skóra, powierzchnia ciała, barwa skóry (cera) XXI 412; ciało.

χρῶμένη, *χύντο*, p. χέω.

χῶσις, ἦ (*χέω*), usypanie, stos, kupa.

χρῶτλόομαι (*χῶτλον* płyn, *χέω*), kąpać się i namaścić się.

χρῶτός, 3, *adi. ver.* (*χέω*), usypany, γαῖα usypana ziemia, mogiła Z 464.

χωλεύω (χωλός), utykać, kuleć chromać.

χολός, 3, kulawy, utykający, chromy, ἔτερον πόδα na jedną nogę B 217.

χόμαι, *con. aor. χόσεται* A 80, (p. § 13, 1), gniewać się.

χόω (χῶρος), ustąpić komuś miejsca, ustąpić, *τινί τινος*, cofnąć się.

χώρα, ἡ (χῶρος), miejsce, kraina, kraj, ziemia.

χώρας, *adv. (χῆρη)*, na odosobnionem miejscu: osobno, oddzielnie.

χῶρος, ὁ (χῆρος, χῆρη), puste miejsce; miejsce, miejscowość, przestrzeń XIV 2; okolica Γ 315, Δ 446, kraj.

Ψ

ψάμιθος, ἡ (ψάμμος), piasek.

ψάμμος, ἡ (z ψαφ-μός, łac. *sabulum* żwir z *psafлом*), piasek.

ψάω, dotykać.

ψάδνος, 3 (ψάω skrobać), cienki, skąpy, rzadki.

ψάδης, 2, kłamliwy, kłamca.

ψάδομαι, kłamać, mylić się K 534, ὄρμα złamać, zgwałcić H 352.

ψάδος, τό, kłamstwo, oszustwo, zmyślenie, οὐ τι nie jako fałsz = zupełnie zgodnie z prawdą II. IX 115.

ψάστης, ὁ (ψάδομαι), kłameca, oszust.

ψηλαφάω, *part. -όν*, macać.

ψιάς, άδος, ἡ, kropla.

ψιός, 3 (ψάω skrobać), łysy, nagi, ogołocony, τρόπιν goły tram bez bocznych belek (ścian okrętowych) XII 421.

ψολόεις, 3 (ψόλος dym), dymiący, kopeący.

ψυχή, ἡ, *anima*, dech, życie II. XXII 161, Od. IX 423, dusza (niejako cień zmarłego, ale bez ciała i świadomości).

ψυχρός, 3 (τό ψύχος zimno), zimny, chłodny.

ψωμός, ὁ (ψάω skrobać, kruszyć), kęs, kawał.

Ω

ὦ, o! (wykrzyk przy *voc.*).

ὦ, o! biada! (wykrzyk zdumienia lub skargi, *heu, vae*), z *genet. causae* σέο z powodu ciebie, o ja nieszczęsna przez ciebie XIX 363; ὦ πόποι o biada! och! ha!

ὦδε, *adv.* od ὅδε, tak, w ten sposób (wskazuje na to co następuje lub co bezpośrednio przed-

tem się stało albo powiedziało; często następuje zdanie względne zaczynające się od ὅς), ὥς νύ περ tak jak teraz właśnie B 258, γέρον starzec tak jak i ty właśnie Ω 398; πρόμολ' ὦδε chodźno tu tak jak jesteś = niezwłocznie, natychmiast Σ 392.

ὦδεε, p. οἰδέω.

ὠδίνω, wie się (z bólu).
 ὠδύσασο, p. ὀδύσσομαι.
 ὠθίέω (Φωθίέω), opt. aor. ὤσαι-
 μεν, aor. med. ὤσατο, pchać;
 med. odepchnąć, odtrącić.
 ὠίετο, impf. od ὀίω.
 ὠκα, adv. (ὠκύς), szybko, prędko.
 Ὠκεανός, οἶο, ὄ, rzeka opasująca
 całą ziemię lub bóg tej rzeki.
 ὠκιστος, -α, p. ὠκύς.
 ὠκύ-αλος, 2 (ἄλλομαι), szybko-
 lotny, szybki.
 ὠκύ-μορος, 2 (ὠκύς, μόρος), sup.
 -ώτατος, ten kogo czeka rychle
 przeznaczenie: wcześniej umiera-
 jący, krótko żyjący; *ioi* strzały
 szybko zabijające Od. XXII 75.
 ὠκύ-πορος, 2 (ὠκύς, πορεύομαι),
 szybko żeglujący.
 ὠκύ-πους, -ποδος (ὠκύς), szyko-
 nogi.
 ὠκύ-ροος, 2, wartko płynący, by-
 stry.
 ὠκύς, fem. ὠκέα, -εῖαι, -εῖσι(ν),
 ὠκύ, (ocior), sup. ὠκιστος, szybki,
 chyży, πόδας szybko-nogi; neutr.
 pl. ὠκιστα = adv.
 ὠμ-ηστής (ὠμός, ἐδ-, ἐσθίω),
 żrący surowe mięso; krwiożer-
 czy, okrutny Ω 207.
 ὠμο-θετέω, aor. -θέτησαν (ὠμός,
 θεῖναι), kłaść surowe kawały
 mięsa, odcinane ze wszystkich
 członków, na tłuszczem owinięte
 udźce i w ten sposób ofiarować
 je bogom.
 ὠμος, ὄ, dual. οὐν (z ὀμοςος, łac.
 umerus z omesos), bark, plecy,
 ramię.

ὠμός, 3, niezgotowany, surowy,
 βεβρωθῆναι na surowo pożarłabyś
 Δ 35 (na oznaczenie najsroźszej
 nienawiści).

ὠμο-φάγος, żrący surowe mięso,
 krwiożerczy, żarłoczny.

ὠνησα, p. ὀνίημι.

ὠνος (Φῶνος, *venum dare* = *ven-
 dere*), cena, zapłata; kupno, za-
 kupy, ὀδαιών towarów, ładunku
 (na drogę powrotną) XV 445.

ὠξε, p. ὀίγνυμι.

ὠρη, ἦ (z *jóra*, niem. *Jahr* rok,
jare zboże), pora, stosowny czas.
εἰς ὠρας w swojej porze = w le-
 cie Od. IX 136; pora roku.

ὠρια, adi. n. pl. (ὠρη), w porę,
 na czas, πάντα może wydawać
 wszystko na czas (predykatyw-
 nie do πάντα) Od. IX 131.

ὠριστος = ὄ ἄριστος.

ὠρίων, myśliwy, kochanek Ju-
 trzenki. Jako konstelacja zaj-
 muje się nadal polowaniem (jego
 cień w Hadesie poluje jak on
 sam za życia). ὠρίωνα δοκεύει
 ma na oku Orjona (konstelacja
 Niedźwiedzicy trwoźnie niejako
 uważa na ruchy Orjona, by przed
 nim uciec: w chwili gdy Orjon
 wschodzi, zaczyna się podnosić
 na niebie Niedźwiedzica, jakby
 przed nim ustępowała) Z 274,
 Σ 488.

ὠρορε, p. ὀρνυμι.

ὠρος, Grek.

ὠρσε, ὠρτο, ὠρώρει, p. ὀρνυμι.

1. ὤς l. ὤς, wedle starożytnych
 akcentuje się ὤς po καί i οὐδέ,

adv. demonstr., (z *so-s*, por. *ὁ* i 1. *ὄς*), tak; tak tedy, zatem (wnioskujące) Od. IX 306; tak naprzykład V 129; καὶ ὥς (*ὄς*) i tak, mimo to, a przecie, οὐδ' ὥς (*ὄς*), ale i tak nie, ale po-mimo to nie.

2. ὥς, w anastrofie ὥς Γ 2, VI 309 (*adv.* od 2. *ὄς*, *jos*), **I. adv.**

1) sposób: w jaki sposób, jak bardzo V 423, jak. — 2) porów-nanie: tak jak, jak ὥς εἰ jakby, jak gdyby; ὥς ὅτε jak (wtedy) kiedy, jak V 281, Σ 219; ὥς περ (*ὄσπερ*) właśnie tak jak, jak właśnie; ὥς τε tak jak, περὶ ψυχῆς tak jak o życie=bo prze-cież szło o życie (przyczynowo) Od. IX 423; z *inf.* żeby II. IX 42. — 3) wykrzyknienie: jak, jakżeż. — **II. conl.:** jako spój-nik zaczyna: 1) zdania opisowe (przedmiotowe łac. *quod*), jak,

że A 558, H 402, VIII 498, XXIII 60. — 2) przyczynowe: ponieważ, że X 326. — 3) cza-sowe: gdy, kiedy, skoro A 600, XIX 445. — 4) celowe: (w ten sposób) aby, żeby, ażeby B 281, 363, Z 357, VI 113, z κέ A 32, zaprzeczone ὥς μὴ Ω 583. — 5) skutkowe: tak żeby, w ten sposób żeby (skutek zamierzony) Ω 337. — 6) życzenie jak *uti-nam*: żeby, oby, och żeby Σ 107, II. XXII 286, z κέ Z 281, z ὄφε-λον Γ 173.

ὄτειλή, ἦ (z ὄφτειλή, οὐτάω), rana.

ὄφελλον, ὄφελες, p. 1. ὄφέλλω. ὄχρος, ὄ, bladeść.

ὄψ (*ὀπ-* z *oqu-* p. ὄσσε, ὄπωπα), tylko w *acc.* ὄπα, εἰς ὄπα w twarz, oko w oko, ἔοικεν z twarzy, twarzą (jeśli się popa-trzysz w twarz) Γ 158.

DODATEK

O budowie okrętu.

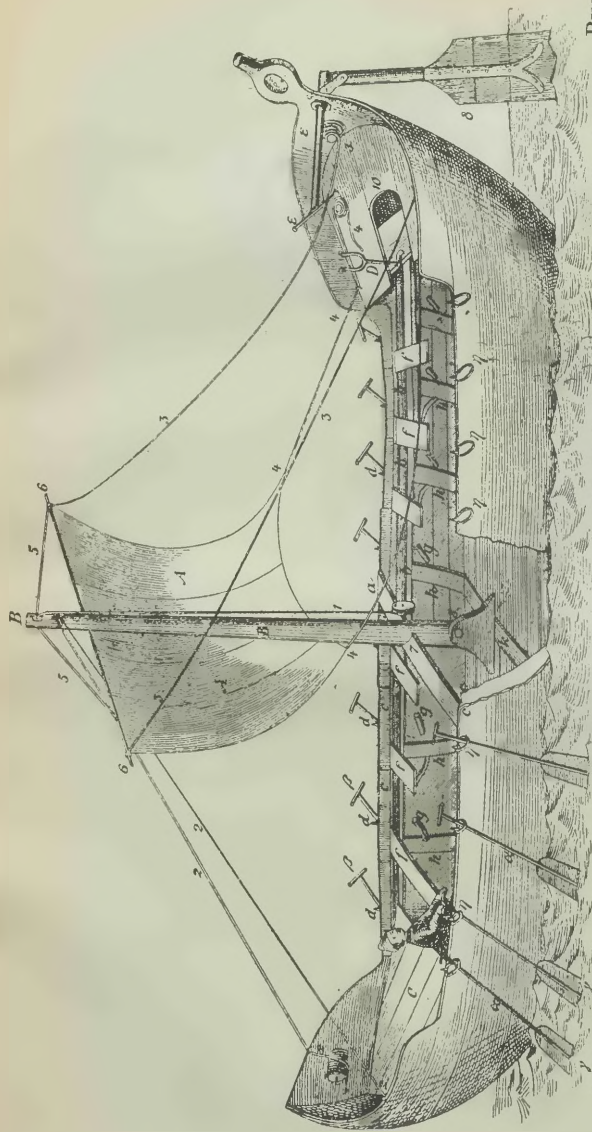
Główną częścią okrętu, niejako jego kręgosłupem, jest czworogranna belka, idąca u spodu wzdłuż całego statku. Jest to tak zwany *kil* albo *stęпка* (także *tram*). Zprzodu przechodzi kil w *sztabę przednią*, ztyłu w *kontrsztabę* czyli *sztabę zadnią*. Sztabę i kontrsztabę, w miejscach zetknięcia się z kilem, umocowuje się odpowiednimi wiązaniami (*dejdwdami*). Do kilu w małych odstępach przytwierdza się żebra, zwane *wręgami* lub *szpantami* (także *kokorami*). Na wręgi kładzie się drugą belkę podłużną, *kilson* czyli *nadstępkę*, tak że żebra są mocno ściśnięte kilem i kilsonem jakby kleszczami. Wręgi łączy się łukowatemi, o słabem zgięciu, belkami poprzecznymi, tak zwanymi *bimsami* (dawniej *szpągami* [*szpongami*] lub *buntami*). W czasach nowszych może być takich belek poprzecznych kilka rzędów, jeden nad drugim, a łączą je ze sobą i podpierają słupki czyli *piłersy*. Na wręgach daje się pod poprzecznymi belkami grube wiązanie belkowe i drugie takie samo wiązanie, zwane dziś *waterwejs*, układa się na poprzecznych belkach. Wiązania te obejmują mocno całe pudło (*kadłub*) okrętu jakby obręczą lub ramą. Tak zbudowany szkielet statku obija się nawewnątrz i zewnątrz *futrówką*, t. j. deskami. Ściany boczne okrętu nazywają się *burtami*. Na belkach poprzecznych, wzdłuż okrętu, ułożone deski tworzą *pokłady*. Końce górne wręgów wraz z obiciem, opasujące całą wierzchnią część kadłuba, tworzą oparkanie górnych pokładów i również zwą się *burtą* albo *bortem*. Wierzchni bal burty, grubszy od innych, nazywają polscy rybacy i żeglarze *klamburtą*, *obszewką* lub *nadbityką*.

Okręty za czasów Homera były jednomasztowcami, a *takelunek* (system lin) starożytnego statku był mniej skomplikowany, niż w czasach późniejszych. Maszt spoczywał na kilsonie, gdzie umieszczano się *piętę* masztu w specjalnem łożysku (*gnieżdzie*). Maszt przytwierdzony do swej osady mógł obracać się naokoło osi poziomej; w razie potrzeby opuszczano go nadół i koniec jego opierano o *widętki*, umieszczone na tylnym pokładzie. Maszt opierał się *piętą* o kilson, drugie oparcie miał o bims z wyciętym karbem półkolistym, w który to wręb wchodził pień masztu, trzecim punktem oparcia był wierzchołek masztu (*top*, *gołębiak*). W dzisiejszych okrętach maszty mają dwa punkty oparcia, gniazdo i wierzchołek; oparcie o bims praktykuje się co najwyżej na statkach rzecznych. Bims taki na polskich statkach jest belką bardzo grubą, na wysokości burt osadzoną, z otworem

w środku, przez który przechodzi maszt i zwie się *stolcem masztowym* lub *sztemblokiem* (także *zycembem*). Maszt u topu podtrzymuje się linami, które idą do sztaby statku (*sztagi* po kaszubsku *stachy*), do burt (*wanty*, u flisów *karnaty*) i ku bortom bliżej rufy czyli tyłu okrętu (*farduny*).

Homer wspomina z lin tylko *wieżę przednią* (*sztagi*), którą stanowiła jedna długa lina, owinięta o top masztu i dwoma końcami przymocowana do przodu okrętu, tak że stanowiła właściwie dwa sznury. Można by tę wieżę nazywać też po flisacku *obceją* (*masztową*), ale *obcej* było ośm, po cztery z każdej strony, t. z. *wiatrowa*, *średnia* i dwie *masztowe*. Rolę *przewięzi tylnej* (*fardunów*) spełniał pas rzemienny, służący do podniesienia żagla, więc jakby dzisiejszy *trarep* (*traref*, *hyclina*). Przechodził przez otwór wywiercony u topu masztu i tam musiano zadzierzgnąć jakiś węzeł, aby nie mógł się zpowrotem zesunąć, gdy już wyciągnięto żagiel na wierzch masztu. Lina ta rzemienna, umocowana przy pokładzie tylnym, spełniała z tą chwilą rolę wieży tylnej. Żagiel był czworoboczny, rozpięty na *drażku żaglowym* czyli *rei*; końce rei były przytrzymywane przez *liny rejowe* (*topnanty*), idące od topu masztu. Żagle manewrowano w płaszczyźnie poziomej przy pomocy lin idących od górnych rogów żagla ku rufie, zwanych dziś *brasami* lub *garami* (*cymami*), u dolnych rogów przytrzymywały żagiel liny, które zwiemy *szkotami* (*szutami*); można by zamiast wyrazu *szut* lub *szkot* używać nazwy *pętnica*.

Na górnym brzegu burty (na *klamburcie*) były umieszczone kołki, na których rzemykami przywiązywano wiosła, by podczas wiosłowania było o co wiosła opierać. To urządzenie odpowiada nowożytnym *dulkom* tj. widełkom, robionym przez tokarza, o które opiera się wiosła. Wiosłarze siedzieli na ławach poprzecznych czyli *burtnicach*, które opierały się o żebra okrętu i o specjalne belki, rozciągnięte równolegle do burtów okrętu (boków okrętu). Maszt podnoszono przy pomocy *przewięzi* przedniej. Sternik siedział na pokładzie tylnym. Przy lądowaniu uwiązywano tył okrętu do brzegu silnemi powrozami (*cumy*, *szwertawy*). Jeżeli to było niemożliwe, używano kamieni kotwicznych z otworem w środku. Kamień taki, uwiązany do liny spuszczano z przodu okrętu do morza.

I. Takelunek.

- 4 *ιστίων* żagiel.
 1 *επιτονος* hycilina.
 2 *πυρόνοιο* sztażg.
 3 *βρέγα* gary
 4 *σπός* szkoly.
 5 *ζάλοι* topnanty.
 6 *κρίσιζιον* reja.

II. Maszt.

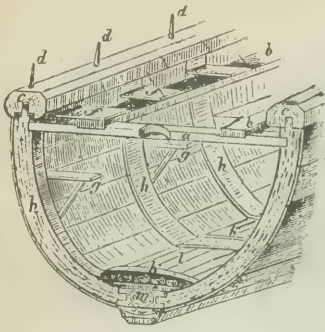
- B *ιστός* maszt.
 7 *μεσόβη* stolec masztowy.
 8 *ιστορέθη* osada masztu.
 9 *θρήπυς* podnózek dla sternika
 i *ιστορέθη* widelki masztowe.
 10 miejsce dla sternika.

III. Kadłub.

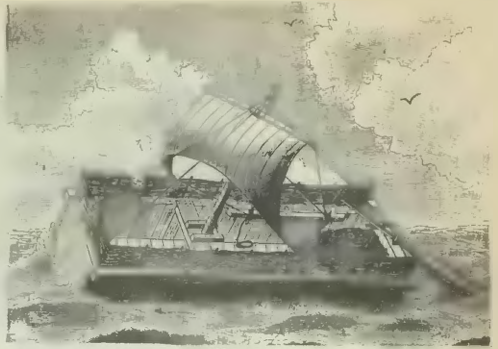
- C *βρεγα* pokład przedni.
 D *μεσόβη* = 7.
 a oparcie dla ław wioslarskich.
 c *επιπνευίδης* klamburia.
 d *κλίβος* kółki na wiosła.
 f *ζώνη* burtnice.
 g *θρήπυς* podnózek dla wiosłarzy.
 h *βρεγα*, *δούροιο* wręgi (szpanty).
 i *στέπης* kil (stepka).
 k *βιτινίαι* bimsy (szpagi).
 l *έδαφος* spód okrętu (dno).

IV. Ster i wiosła. Ryc. 1

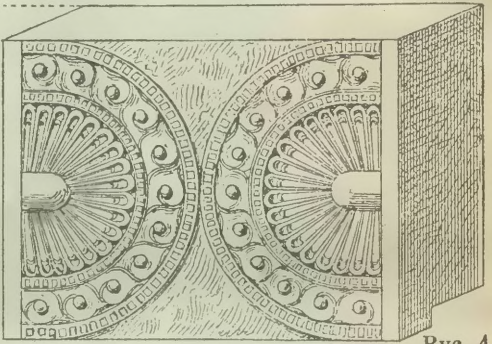
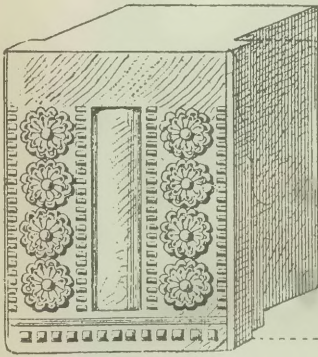
- a *έστριόν* drążek wiosła.
 β *κάρη* rączka
 γ *σπορόν* płono
 δ *σποράκιον* plusk (biał) steru (rudia) i *έπολάκιον* kremlik (pałak rudlowy).
 ε *οβλιόν* rękojeść steru i rumpel (dyszel sterowy).
 η *ρούστοι* *δέγματινοι* skórzane kółka na wiosła.

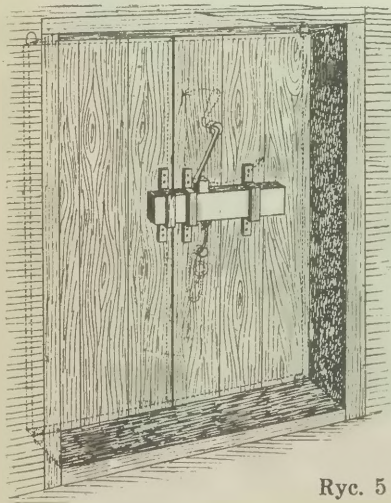
Ryc. 2

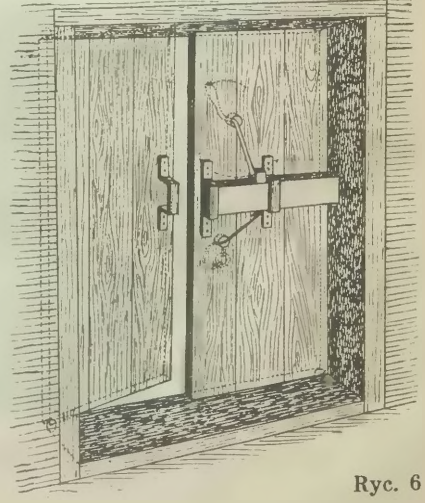
Ryc. 3

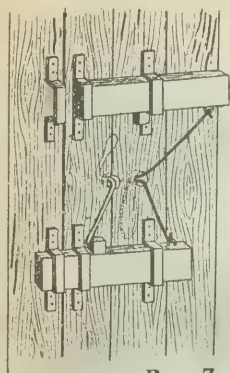
Ryc. 4

Ryc. 5

Ryc. 6

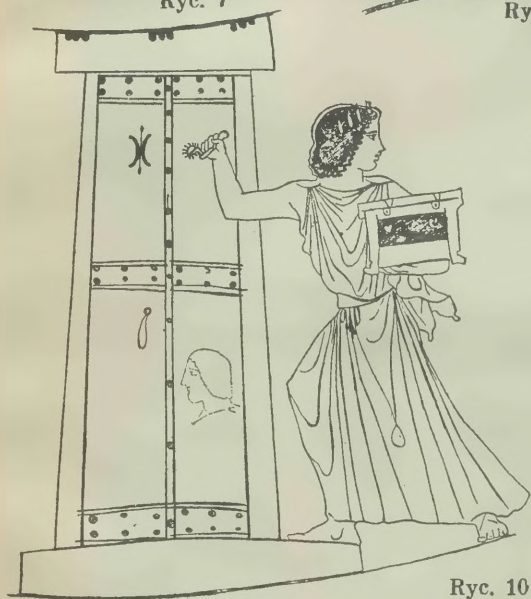
Ryc. 7

Ryc. 8

Ryc. 9

Ryc. 10

Ryc. 11

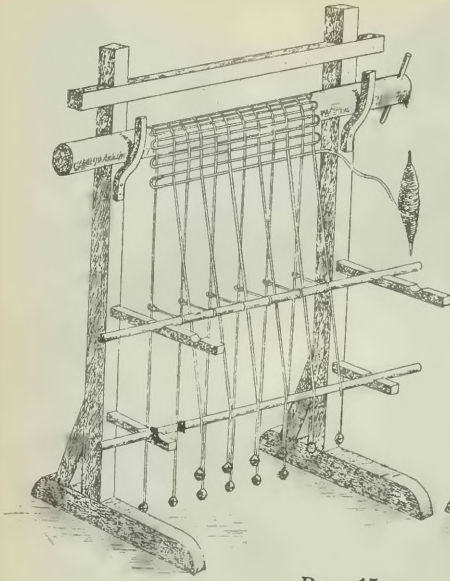
Ryc. 12

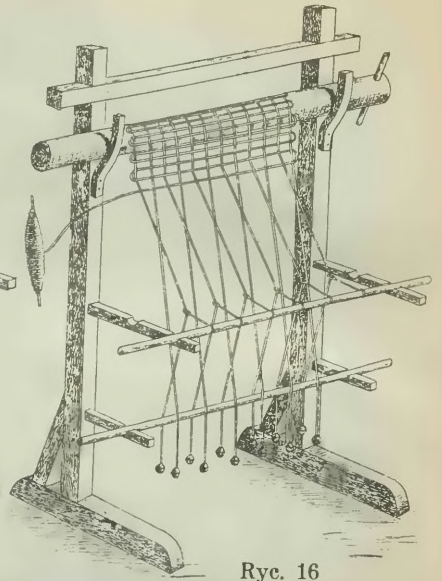
Ryc. 13

Ryc. 14

Ryc. 15

Ryc. 16

Ryc. 17

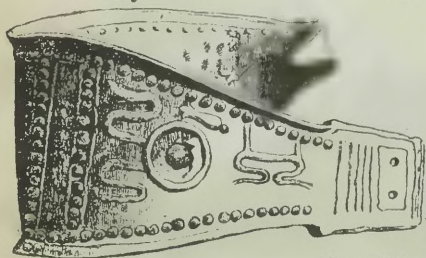
Ryc. 18

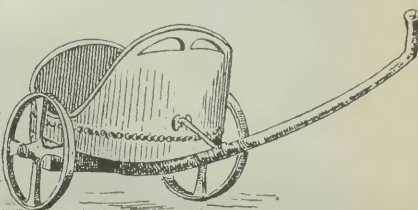
Ryc. 19

Ryc. 20

Ryc. 21

Ryc. 22

Ryc. 23

Ryc. 24

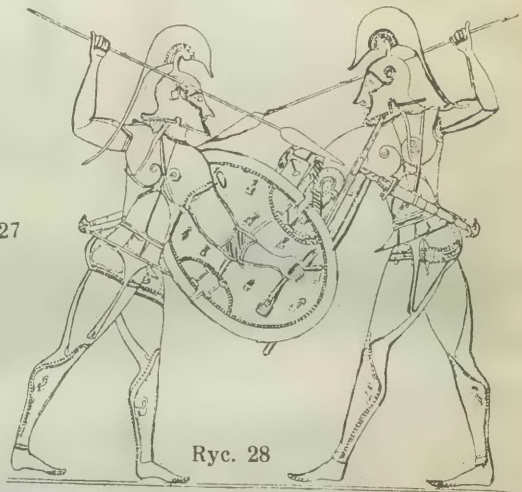
Ryc. 25

Ryc. 26

Ryc. 27

Ryc. 28

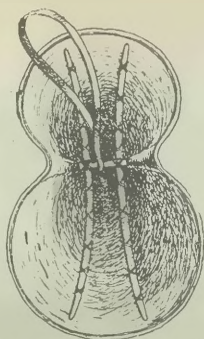
Ryc. 29

Ryc. 30

Ryc. 31

Ryc. 32

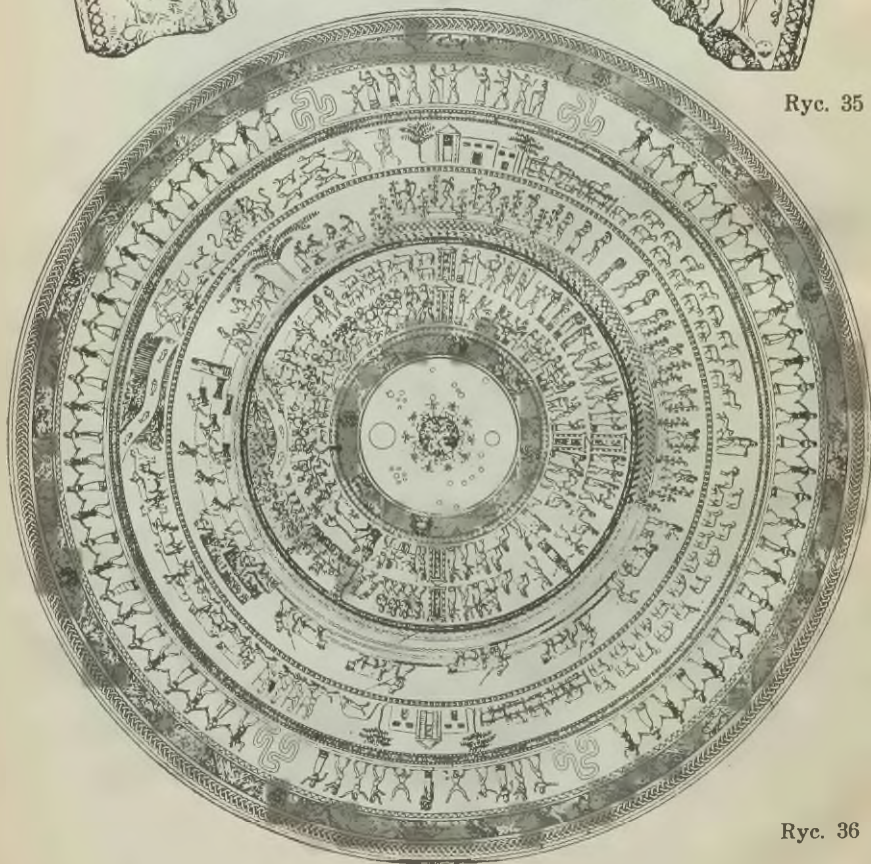
Ryc. 33

Ryc. 34

Ryc. 35

Ryc. 36

Objaśnienia rycin.

- Ryc. 1. **Okręt homerowy.** (Wedle: Autenrieth, Schulwörterbuch zu den homerischen Gedichten, 13. Auflage von Adolf Kaegi, mit 31 Tafeln... und erklärendem Text von Hugo Blümner, Verlag Teubner, Leipzig-Berlin, 1920, Tafel XX). Objasnienia umieszczono pod ryciną.
- Ryc. 2. **Przekrój poprzeczny okrętu.** (Wedle: Autenrieth-Kaegi, Schulwörterbuch..., Tafel XIX 7).
- a* *μεσόδμη* stolec masztowy (sztemblok).
 - b* belki równoległe do burty, jako oparcie dla burtnice.
 - c* *ἐπηγεκνίδες* belki burtowe (klamburta, por.-Dodatek, str. 311).
 - d* *κλιῖδες* kołki na wiosła.
 - f* *ζυγά* ławy wiosłarskie (burtnice).
 - g* *θρήννες* podnóżki dla wiosłarzy.
 - h* *ἴκρια* lub *δρόσοι* wręgi (szpanty).
 - i* *τροπίς* kil, (stęпка, tram).
 - k* *ἀρμονία* kłamry (bimsy, szpągi).
 - l* *ἔδαφος* (τό) dno okrętu.
- m* kilson (nadstęпка). W czasach pohomerowych wyrazem *δρόσοις* oznacza się kilson, a nie wręgi jak u Homera, u którego *δρόσοι* = *ἴκρια*.
- Ryc. 3. **Statek** zbudowany przez **Odysuseusza**. (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, Wien, 1900, str. 302, ryc. 87).
- Ryc. 4. **Gzyms** z lazuru, znaleziony w Tirynsie w Argolidzie. (Wedle: Perrot-Chipiez, Art de l'antiquité, VI, str. 549, ryc. 230).
- Ryc. 5. **Drzwi zamknięte.** (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, 1910, str. 129, ryc. 35).
- Ryc. 6. **Drzwi otwarte.** (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, 1910, str. 129, ryc. 36).
- Ryc. 7. **Drzwi o podwójnych ryglach.** (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, 1910, str. 130, ryc. 37).
- Ryc. 8. **Prządka.** (Wedle: Blümner, Technologie und Terminologie der Gewerbe und Künste bei Griechen und Römern I, 2. Auflage, str. 132, ryc. 48).
- Ryc. 9. **Klucz.** Z prawej strony przymocowany jest rzemień do zamykania drzwi, z lewej opaska kapłańska. (Wedle: H. Diels, Parmenides' Lehrgedicht, str. 126, ryc. 17).

- Ryc. 10. **Otwieranie drzwi kluczem.** (Wedle: Baumeister, Denkmäler des klassischen Altertums, III, str. 1805, ryc. 1891).
- Ryc. 11. **Haftująca niewiasta.** (Wedle: Blümmer, Technologie und Terminologie... I, 2. Auflage, str. 220, ryc. 78).
- Ryc. 12. **Strój głowy kobiecej:** ἄμπυξ, κεκρούφαλος i ἀναδέσμη.
- Ryc. 13. **Strój głowy kobiecej:** ἄμπυξ, κεκρούφαλος i ἀναδέσμη.
- Ryc. 14. **Strój głowy kobiecej:** ἄμπυξ, κεκρούφαλος, ἀναδέσμη i κροήδεμνον.
- Ryciny 12—14 wedle: W. Helbig, Das homerische Epos aus den Denkmälern erläutert, 2. Auflage, str. 222, ryc. 64—66).
- Ryc. 15. **Krosna.** (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, str. 138, ryc. 41).
- Ryc. 16. **Krosna** ze zmienionem położeniem osnowy. (Wedle: Christian Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, str. 138, ryc. 42).
- Ryc. 17. **Orka i sianie.** Ażeby wypełnić puste miejsca obrazu malarz dodał dwie sarny, zółwia i szarańczę. (Wedle: Baumgarten-Poland-Wagner, Die hellenische Kultur, 3. Auflage, str. 70, ryc. 92).
- Ryc. 18. **Kore z pługiem.** (Wedle: Lenormant-de Witte, Élite céramographique, III, 64). Pług składa się: *a*) z rękojeści (czepigi), którą oracz trzyma w rękach, przyciskając pług do ziemi, *b*) z osady drewnianej (grządzieli), na którą zakłada się ostrze, zwane lemieszem, *c*) z lemiesza żelaznego, przymocowanego do osady, *d*) z krzywuli, czyli z krzywego drewna, przymocowanego zgóry do osady pługa, *e*) z dyszla, umocowanego na końcu krzywuli. Bogini trzyma w ręce dyszel pługa. Pług można sporządzić także z jednego kawałka drzewa, o ile ma kształt nadający się do tego. Pług spajany z kilku kawałków drzewa nazywa się *πηκτόν ἄροτρον*.
- Ryc. 19. **Dolne końce drzewca włóczni** z metalowem okuciem, służącym do wbijania włóczni w ziemię. (Wedle: Ausgrabungen von Olympia, II, 31).
- Ryc. 20. **Wojownik** w krótkim chitonie i w pancerzu; na ramieniu niesie chlamydę (*χλαμύς*), a w dłoni trzyma włócznię, przy której dobrze widać metalowe okucie dolnego końca włóczni, mające kształt wąskiej łopatkki. Być może, że do tego okucia odnosi się homerowe *ἀμφίρωος*. (Wedle: Gerhard, Auserlesene Vasenbilder, tablica 184).
- Ryc. 21. **Pas metalowy** *μίτρον*. (Wedle: Helbig, Das homerische Epos aus den Denkmälern erläutert, 2. Auflage, str. 290, ryc. 108).
- Ryc. 22. **Wóz bojowy.** (Wedle: W. Reichel, Homerische Waffen, 2. Auflage, str. 142, ryc. 70).
- Ryc. 23. **Uzbrojony wojownik**, wsiadając na wóz bojowy, ujął lejce w lewą dłoń, w której trzyma bodziec (*ζέντρον*) na konie. Błędnie namalował artysta starca tak, że stoi przed rzemieniem, przytrzymującym jarzmo (*ζυγόδεσμον*), i częściowo go zasłania. (Wedle: Comptes-rendu de la commission archéologique de St. Pétersbourg z r. 1874, tabl. V).

- Ryc. 24. **Hełm** (t. zw. koryneki) z grzebieniem, zdobnym kitą.
- Ryc. 25. **Hełm** z dwiema kitami, narysowanemi *en face* mylnie, gdyż kity biegną równolegle od przodu do tyłu. Kity nie są przytwierdzone bezpośrednio do blachy hełmu, lecz są umieszczone w dwu rurkach o kształcie łabędzich szyj. Niektórzy sądzą, że do tych rurek odnosi się nazwa *αὐλώπις* (por. ryc. 30 i objaśnienie do niej).
- Ryc. 26. **Hełm** z dwiema kitami, mylnie narysowanemi *en face* (p. wyżej). Kity są przytwierdzone bezpośrednio do blachy hełmu. Wyrysowane oczy i nos są ozdobami szyszaka.
- Ryc. 27. **Hełm** z dwoma grzebieniami (*φάλος*, więc *ἀμφίφαλος*), zdobny w pukle (guzy metalowe *φάλαρα*).
- Ryciny 24—27 przedstawione są wedle: Helbig, Das homerische Epos aus den Denkmälern erläutert, 2. Auflage, str. 298, ryc. 112; str. 304, ryc. 116; str. 302, ryc. 114; str. 301, ryc. 113.
- Ryc. 28. **Pojedynek**. Wojownicy zbrojni są w nagolenice, zdobne ornamentami, i w pancerze, na których artysta zaznaczył mięśnie brzucha i piersi; w pasie jest pancerz ściśnięty przez *ζωστήρ*. Z pod pancerza widać rąbek krótkiego chitonu, na który zarzucono jeszcze skórę. Z pod pancerza wystaje kawał skóry z łapą, zakończoną pazurami. Miecz wisi na rzemieniu, przerzuconym przez barki, tarcze posiadają kształt owalny z wcięciami z boku (typ beocki); z jednej tarczy widać dokładnie stronę wewnętrzną, z drugiej część strony zewnętrznej, ozdobionej obrazem węża. (Wedle: Micali, Monumenti antichi, tabl. 78).
- Ryc. 29. **Wóz bojowy**. (Wedle: Reichel, Homerische Waffen, 2. Auflage, str. 125, ryc. 65).
- Ryc. 30. **Maszerujący wojownicy**. Obraz z fragmentu wazy mykeńskiej. Wszyscy są brodaci, ale wąsy mają zgolone. Hełmy ich są skórzane, z ochroną karku i czoła; ze szczytu hełmu, szerokiego nakształt garnka, zwisa kita; z przodu hełmu nad czołem są dwa jakby rogi. Możliwe, że taki róg nazywa Homer *αὐλώπις*. Pancerz zakrywa ciało tylko aż do pasa, pod pancerzem jest chiton, zakończony frendzlami, uda są nagie, natomiast golenie są chronione owijaczami (kamaszami). Na włóczniach wojownicy coś niosą; może to worki, które służą im jak dzisiejszym żołnierzom plecaki. Jednakowoż to niepewne, gdyż również dobrze mogłyby to być chorągiewki. (Wedle: Baumgarten-Poland-Wagner, Die hellenische Kultur, 3. Auflage, str. 60, ryc. 82).
- Ryc. 31. **Tarcza mykeńska** z profilu. (Wedle: Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, str. 46, ryc. 12).
- Ryc. 32. **Tarcza mykeńska** od wnętrza. (Wedle: Harder, Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee, 2. Auflage, str. 46, ryc. 13).
- Ryc. 33. **Napinanie łuku**. (Wedle: Reichel, Homerische Waffen, 2. Auflage, str. 118, ryc. 62).
- Ryc. 34. **Tarcza z brązu**, znaleziona w Caere (dziś Cervetri) w Etrurji, pozwala nam przedstawić sobie, jak wyglądała tarcza Achillesa

w której ozdoby koncentrycznymi kołami otaczały środek. (Wedle: W. Helbig, Das Homerische Epos aus den Denkmälern erläutert, 2. Auflage, str. 312, ryc. 118).

Ryc. 35. **Czasza z Cypru** (fragment), fenickiej roboty, może nam dać wyobrażenie, jak wyglądała tarcza Achillesa. (Wedle: Helbig, Das Homerische Epos..., tablica I).

Ryc. 36. **Tarcza Achillesa**. Próba rekonstrukcji według nieskńconego tekstu Iljady. Koło wewnętrzne i krąg piąty, przedstawiający taniec (ustęp ten w wydaniu szkolnem opuszczono), są wykonane z brązu, krąg drugi i czwarty z cyny, trzeci ze złota. (Wedle: L. Weniger, Der Schild des Achilles. Versuch einer Herstellung, Berlin 1912, str. 3).

INE 1478

KSIĄŻNICA-ATLAS S. A.

LWÓW, CZARNIECKIEGO 12 — WARSZAWA, N. ŚWIAT 59

poleca

Platon

DZIEŁA

W tłum. W. Witwickiego.

Tom I: FAJDROS. — Tom II: EUTYFRON. OBRONA SOKRATESA. KRITON. — Tom III: HIPJASZ MNIEJSZY. HIPJASZ WIĘKSZY. IJON. — Tom IV: GORGJASZ. — Tom V: PROTAGORAS. — Tom VI: UCZTA. — Tom VII: FEDON.

Cena każdego tomu zł. 6.—. Komplet zł. 35.—.

Wydawnictwo niniejsze jest jedynym polskim tłumaczeniem, stojącym na poziomie naukowym. Każde dzieło zawiera, obok pięknego przekładu, uwagi tłumacza, przedstawiające historję powstania dzieła na tle epoki, jego znaczenia w twórczości Platona, charakterystykę i wogóle wszystko to, co o niem powiedzieć można. Każdy tom ilustrowany.

SŁOWNIK ŁACIŃSKO-POLSKI

DO UŻYTKU SZKÓŁ ŚREDNICH

Opracowali

J. Dolnicki, A. Frączkiewicz, K. Łuczakowski, W. Wróbel
i *W. Zagórski* pod przew. *B. Kruczkiewicza*.

Wydanie II. Str. 980. — Brosz. zł. 21.—, opr. zł. 24'50.

Jest to jedyny polski słownik, postawiony na należytych poziomach i dający gwarancję, że każdy posługujący się nim odniesie zeń rzetelną korzyść. Metoda opracowania z punktu widzenia naukowego gruntowna. Słownik podaje wyczerpujące wyjaśnienie każdego słówka, zaznajamia z jego etymologją, uwzględnia również w szerokiej mierze semazjologję, podając cytaty tak z prozaików jak i poetów rzymskich, które najlepiej ilustrują odcienie w znaczeniu i rozstrzygają o ich doborze, zależnie od rodzaju mowy.

Prof. dr. Tadeusz Sinko

OD OLIMPU DO OLIMPJI

Z 200 ilustracjami, planami i mapkami.

Cena zł. 15⁴⁰.

Napełnić treścią nazwy starych gór, rzek i miast Grecji, oto zadanie, jakiego się podjął znany humanista krakowski, gdy na wątek swych wrażeń podróżniczych nizał wspomnienia mityczne i historyczne. Noc w Salonice nastęrcza mu sposobność do przedstawienia stanu politycznego i ekonomicznego dzisiejszej Grecji i ta Grecja dzisiejsza stanowi wszędzie tło, z którego resztek starożytnych autor wywołuje cienie i mary przeszłości. Przez Pierję, krainę muz, jedziemy na Olimp, słuchamy opowieści o pierwszym zdobyciu tego najwyższego szczytu w r. 1913, rozkoszujemy się widokiem Tempe, najpiękniejszej doliny w Grecji, poznajemy grozę Tessalji, krainę czarownic, pozdrawiamy Cheroneję i Termopile, zatrzymujemy się u stóp Helikonu i Cyteronu, robimy wycieczkę do czeluści Parnasu w Dellach i wreszcie przybywamy do Aten, by, po poznaniu miasta dzisiejszego, średniowiecznego i starożytnego, pomknąć autem do Eleuzis, Koryntu, Myken, Tirynsu, Nauplii i Epidauru, a potem przez Arkadję i Messenję dostać się do Olimpji i przez Patras puścić się na morze Jońskie. Z Patras sledzimy szlak J. Słowackiego, którego słowa rozbrzmiewają i przy innych sposobnościach, jak zresztą i wiersze innych wielkich poetów, których autor użył do ilustracji tekstu narówni z licznymi zdjęciami fotograficznymi. Ponieważ także liczne cytaty z autorów starożytnych i współczesnych podróżników wplecione są w wywody autora, pisane z dużym talentem i temperamentem literackim, książka jego staje się jakby encyklopedją wiadomości o Grecji, encyklopedją, której lektura daje przyjemność, równą pożytkowi.

Książka, polecana przez Min. W. R. i O. P. uczniom i nauczycielom szkół średnich.

N a k ł a d

S. A. KSIĄŻNICA-ATLAS

LWÓW, CZARNIECKIEGO 12 — WARSZAWA, N. ŚWIAT 59